

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W KATOWICACH**

NADLEŚNICTWO WĘGIERSKA GÓRKA

**Obręby: Lipowa
Węgierska Górka**

PLAN URZĄDZENIA LASU

na okres gospodarczy
od 1 stycznia 2014r. do 31 grudnia 2023r.

**OGÓLNY OPIS LASÓW NADLEŚNICTWA
ELABORAT**

**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Krakowie**

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie ul. Senatorska 15, 30-106 Kraków
tel. (12) 421 95 42, faks (12) 421 66 94 sekretariat@krakow.buligl.pl www.krakow.buligl.pl NIP: 525-000-78-85

Spis treści

<i>Wzór nr 9</i>	11
1. Ogólna charakterystyka lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz pozostałych gruntów, a także nieruchomości w zarządzie nadleśnictwa.....	13
1.1. Przestrzenne usytuowanie urządzanego nadleśnictwa oraz krótki rys historyczny.....	13
1.1.1. Zasięg terytorialny i administracja.....	13
1.1.2. Podział administracyjny na leśnictwa.....	17
1.1.3. Podział powierzchniowy i numeracja oddziałów.....	18
1.1.4. Zarys historii administracyjnej i gospodarczej Nadleśnictwa Węgierska Górka.....	19
1.1.5. Stan posiadania.....	27
1.1.5.1. Zakres i rozmiar prac terenowych.....	27
1.1.5.2. Klasyfikacja użytków gruntowych.....	28
1.1.5.3. Charakterystyka stanu posiadania.....	29
1.2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska.....	40
1.2.1. Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego.....	40
1.2.2. Ogólne dane o regionalnych: strategiach rozwoju, programach ochrony środowiska, oraz programach operacyjnych.....	41
1.2.3. Potencjalne zadania do realizacji w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa wynikające z założeń zagospodarowania przestrzennego.....	42
1.2.4. Zgodność projektu Planu U.L. ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu.....	42
1.3. Charakterystyka warunków przyrodniczych w zasięgu działania Nadleśnictwa.....	43
1.3.1. Położenie według regionalizacji przyrodniczo – geograficznej.....	43
1.3.2. Rzeźba terenu i położenie geograficzne.....	46
1.3.3. Warunki klimatyczne.....	48
1.3.4. Warunki wodne.....	50
1.3.5. Budowa geologiczna i gleby.....	52
1.3.6. Charakterystyka typów siedliskowych lasu.....	55
1.3.7. Zanieczyszczenie powietrza i strefy uszkodzeń przemysłowych.....	62
1.3.8. Przyjęte typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe odnowień.....	62
1.3.9. Baza nasienna i walory genetyczne lasu.....	63
1.3.9.1. Szkółki leśne.....	64
1.3.10. Ogólna ocena stanu środowiska przyrodniczego.....	65
1.3.11. Funkcje lasu i kategorie ochronności.....	65
1.3.12. Formy ochrony przyrody i walory przyrodnicze Nadleśnictwa.....	72
1.3.13. Walory przyrodnicze Nadleśnictwa i miejsca kulturowe.....	80
1.3.14. Badania naukowe, powierzchnie doświadczalne i referencyjne.....	83
1.3.15. Zagrożenia środowiska przyrodniczego.....	86
1.4. Charakterystyka warunków ekonomicznych Nadleśnictwa oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego.....	87
1.4.1. Ocena uwarunkowań ekonomicznych w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa.....	87
1.4.2. Charakterystyka kompleksów leśnych.....	88
1.4.3. Enklawy.....	90
1.4.4. Sieć dróg publicznych, linie kolejowe.....	92
1.4.5. Sieć dróg leśnych.....	93
1.4.6. Czynniki wpływające na stopień trudności gospodarczych nadleśnictwa.....	93
1.4.7. Zestawienie ekonomicznych wskaźników gospodarki leśnej.....	95
1.5. Charakterystyka stanu lasu oraz analiza zasobów drzewnych.....	97
1.5.1. Ocena możliwości produkcyjnych lasu na podstawie zestawień końcowych – tabel klas wieku II – VIII.....	97

1.5.1.1. Struktura powierzchniowa i miąższościowa klas wieku obecnej rewizji urządzania lasu	97
1.5.1.2. Porównanie powierzchniowej i masowej struktury klas wieku IV i V rewizji urzędzeniowej.....	99
1.5.1.3. Przeciętne parametry drzewostanów Nadleśnictwa Węgierska Górka.....	108
1.5.2. Charakterystyka drzewostanów Nadleśnictwa Węgierska Górka.....	108
1.5.2.1. Charakterystyka drzewostanów wg głównych gatunków panujących.....	108
1.5.2.2. Przeciętne bonitacje gatunków panujących	119
1.5.2.3. Udział gatunków panujących w grupach funkcji lasu.....	127
1.5.2.4. Rzeczywisty udział gatunków drzew w składzie gatunkowym drzewostanów	129
1.5.2.5. Spodziewany bieżący przyrost roczny według gatunków panujących.....	140
1.5.3. Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typami drzewostanów	143
1.5.4. Charakterystyka młodego pokolenia	146
1.5.4.1. Ocena upraw i młodników.....	150
1.6. Wyniki pomiaru miąższości drewna martwego	152
2. Wyniki analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzania lasu	155
Koreferat Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Krakowie wykonawcy projektu Planu Urządzenia Lasu.....	183
Referat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Opolu na Naradę Techniczno Gospodarczą (NTG) dla Nadleśnictwa Węgierska Górka dot. sporządzenia projektu Planu Urządzenia lasu na lata 2014-2023	188
Ocena Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach gospodarki leśnej Nadleśnictwa Węgierska Górka za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzania lasu	199
3. Opis zasad określania zadań gospodarczych dla Nadleśnictwa wraz z zestawieniami tych zadań.....	202
3.1. Podstawy gospodarki przyszłego okresu.....	202
3.1.1. Cele i zasady trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.....	202
3.1.2. Zestawienie funkcji ochronnych lasu	206
3.1.3. Podział na gospodarstwa	206
3.1.4. Wieki rębności.....	209
3.1.5. Podział lasu na ostępy.....	210
3.2. Zadania gospodarcze wynikające z planu urządzania lasu. Określenie i przyjęcie etatów użytkowania głównego.....	210
3.2.1. Użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etatu.....	210
3.2.2. Użytki rębne nie zaliczone na poczet etatu.....	213
3.2.3. Całkowity rozmiar użytkowania rębego	213
3.2.4. Powierzchniowy i miąższościowy etat użytkowania przedrębego.....	214
3.2.5. Rozmiar użytków głównych	217
3.3. Ogólne zasady określania zadań gospodarczych	220
3.3.1. Ogólne zasady planowania cięć rębnych.....	221
3.3.2. Ogólne zasady z zakresu użytkowania przedrębego	225
3.3.3. Drzewostany nie objęte użytkowaniem głównym	227
3.4. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu	227
3.5. Zestawienie zadań gospodarczych użytkowania głównego i hodowli lasu według leśnictw	233
3.6. Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu	235
3.6.1. Ocena zdrowotnego i sanitarnego stanu lasu	235
3.6.2. Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów.....	237
3.6.3. Szkody powodowane przez czynniki abiotyczne	238
3.6.3.1. Ograniczenie szkód powodowanych przez czynniki abiotyczne.....	239
3.6.4. Szkody powodowane przez czynniki biotyczne	239

3.6.5. Czynniki antropogeniczne	244
3.6.6. Podsumowanie i prognoza na obecne 10-lecie	244
3.6.7. Monitorowanie stanu lasu, zabiegi profilaktyczne i ochronne	245
3.7. Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony lasu – ochrona przeciwpożarowa	246
3.7.1. Obliczenie kategorii zagrożenia pożarowego dla Nadleśnictwa	246
3.7.2. Ocena potencjalnego zagrożenia obszaru leśnego	247
3.7.3. Stan ochrony przeciwpożarowej.....	247
3.7.3.1. System obserwacyjno-alarmowy	247
3.7.3.2. Siły i środki własne Nadleśnictwa. Rozmieszczenie i wyposażenie baz sprzętu.....	248
3.7.3.3. Punkty czerpania wody.....	248
3.7.3.4. Dojazdy pożarowe.....	249
3.7.4. Zasięgi jednostek straży pożarnych.....	249
3.7.5. Ocena aktualnego stanu ochrony przeciwpożarowej.....	249
3.7.6. Zalecenia w zakresie profilaktyki przeciwpożarowej.....	249
3.8. Kierunkowe zadania z zakresu ubocznego użytkowania lasu oraz gospodarki łowieckiej	250
3.8.1. Użytkowanie uboczne	250
3.8.2. Gospodarka łowiecka.....	250
3.9. Wytyczne w zakresie turystyki, rekreacji i edukacji przyrodniczej.....	253
3.10. Potrzeby z zakresu budownictwa ogólnego, drogowego i wodnego	254
4. Program ochrony przyrody.....	254
4.1. Ocena oddziaływania na środowisko	255
5. Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego.....	256
6. Podsumowanie prac urzędniowych	257
6.1. Prace geodezyjne.....	258
6.2. Prace glebowo – siedliskowe	258
6.3. Prace urzędniowe	258
6.4. Zestawienie składników planu urządzenia lasu	260
Załączniki	262
Protokół posiedzenia Komisji Założeń Planu	263
Protokół Narady Techniczno – Gospodarczej	283
Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w sprawie uznania lasów za ochronne	299
Protokół kontroli pomiaru miąższości przeprowadzonej w wydzieleniach leśnych.....	300
Koreferat Nadleśniczego Nadleśnictwa Węgierska Górka do referatu BULiGL na Naradę techniczno-Gospodarczą.....	303

Wykaz tabel

Tabela nr 1. Podział administracyjny Nadleśnictwa Węgierska Górka	15
Wzór nr 7. Zestawienie powierzchni lasów znajdujących się w gminach w terytorialnym zasięgu Nadleśnictwa.	16
Tabela nr 2. Podział administracyjny na leśnictwa	17
Tabela nr 3. Zestawienie historycznych danych gospodarczych - obręb Lipowa.....	25
Tabela nr 4. Zestawienie historycznych danych gospodarczych - obręb Węgierska Górka....	26
Tabela nr 5. Zestawienie historycznych danych gospodarczych Nadleśnictwa Węgierska Górka.....	27
Tabela nr 6. Bilans zmian w powierzchni Nadleśnictwa w ubiegłym okresie gospodarczym	28
Tabela nr 7. Wykaz zmian użytków gruntowych w Nadleśnictwie Węgierska Górka, stan na 1.01.2013r.....	29
Tabela nr 8. Zestawienie powierzchni ogólnej obrębów i Nadleśnictwa, z podziałem na powierzchnię leśną i nieleśną, wg rejestru gruntów i opisów taksacyjnych	30
Tabela nr 9. Skrócone zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa wg kategorii użytkowania	30
Tabela nr I. Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa obrębami i łącznie, według grup i rodzajów użytków, oraz kategorii użytkowania (bez współwłasności)	31
Tabela nr 10. Zestawienie gruntów Nadleśnictwa we współwłasności.	34
Tabela nr 11. Zbiorcze zestawienie gruntów związanych z gospodarką leśną	34
Tabela nr 12. Typy gleb na gruntach leśnych zalesionych i niezalesionych (OGS 1992).....	54
Tabela nr 13. Udział typów gleb w powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej w obecnej rewizji UL.	54
Tabela nr 14. Zestawienie typów siedliskowych lasu, ich powierzchni i udziału procentowego	56
Tabela nr 15. Zestawienie grup wilgotnościowych siedlisk	57
Tabela nr 16. Udział siedlisk wg stanu zniekształcenia	57
Tabela nr 17. Udział siedlisk według grup troficznych	57
Tabela nr 18. Zestawienie typów siedliskowych lasu według IV i V rewizji urzędniowej..	58
Tabela nr 19. Udział gatunków panujących w typach siedliskowych lasu Nadleśnictwa Węgierska Górka.....	60
Tabela nr 20. Ramowe składy gatunkowe odnowień.....	62
Tabela nr 21. Syntetyczne zestawienie powierzchni obiektów bazy nasiennej	63
Tabela nr 22. Wykaz rejestrowanych upraw pochodnych i bloki upraw pochodnych.....	64
Tabela nr 23. Wykaz gospodarczych drzewostanów nasiennych	64
Tabela nr 24. Zestawienie powierzchni lasów ze względu na pełnione funkcje wg Tabeli nr III	66
Tabela nr 25. Zestawienie powierzchni lasów wg kategorii ochronności.....	66
Tabela nr III. Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących- nadleśnictwo	68
Tabela nr 26. Rezerwaty na gruntach Nadleśnictwa	72
Tabela nr 27. Rozliczenie powierzchni rezerwatów	72
Tabela nr 28. Wykaz pomników przyrody.....	79
Tabela nr 29. Wielkość i liczba kompleksów leśnych	89
Tabela nr 30. Enklawy	90
Tabela nr 31. Charakterystyka sieci dróg gminnych regionu.....	92
Tabela nr XIX Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej	95
Tabela nr XX. Orientacyjna prognoza przeciętnego rocznego wyniku ekonomicznego nadleśnictwa, spodziewanego według etatu użytkowania głównego przyjętego do realizacji w planie zarządzania lasu oraz według orientacyjnego etatu potencjalnego, obliczonego dla porównania z uwzględnieniem pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych.	96

Tabela nr 32. Porównanie powierzchni leśnej, zasobów leśnych i zasobności w IV i V rewizji urzędniowej Nadleśnictwo Węgierska Górka	101
Tabela nr 33. Porównanie powierzchni leśnej, zasobów leśnych i zasobności w IV i V rewizji urzędniowej. Obręb Lipowa	104
Tabela nr 34. Porównanie powierzchni leśnej, zasobów leśnych i zasobności w IV i V rewizji urzędniowej. Obręb Węgierska Górka	106
Tabela nr 35. Wybrane cechy taksacyjne drzewostanów Nadleśnictwa	108
Tabela nr 36. Powierzchniowy i miąższościowy udział gatunków panujących	112
Tabela nr 37. Tabelaryczne zestawienie podstawowych parametrów drzewostanów wg gatunków panujących mających udział ponad 1% powierzchni obrębów i nadleśnictwa	113
Tabela nr IV. Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących – nadleśnictwo	114
Tabela nr 38. Udział klas bonitacji drzew gatunków panujących w drzewostanach	120
Tabela nr 39. Udział klas bonitacji drzewostanów w typach siedliskowych lasu	122
Tabela nr II. Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji. Nadleśnictwo Węgierska Górka	124
Tabela nr 40. Zestawienie powierzchni gatunków panujących w ramach grup funkcji lasu.	127
Tabela nr 41. Porównanie udziału powierzchniowego wg gatunków drzew panujących i rzeczywistych w Nadleśnictwie	129
Tabela nr Va. Powierzchniowa tabela klas wieku według rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu - nadleśnictwo	131
Tabela nr Vb. Miąższościowa tabela klas wieku według rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu – nadleśnictwo	136
Tabela nr 42. Syntetyczne zestawienie bieżącego rocznego przyrostu wg gatunków panujących	140
Tabela nr VIIIa. Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących i stref uszkodzenia - przyrost tablicowy. Nadleśnictwo	142
Tabela nr 43. Zestawienie powierzchni drzewostanów wg zgodności składu gatunkowego z siedliskiem	143
Tabela nr 44. Zestawienie powierzchni drzewostanów wg zgodności składu gatunkowego z siedliskiem w rozbiciu na typy siedliskowe lasu	144
Tabela nr 45. Zestawienie powierzchni młodego pokolenia pod osłoną drzewostanu wg gatunków rzeczywistych, udziału oraz stopnia pokrycia – zadrzewienia	146
Tabela nr 46. Zestawienie powierzchni młodego pokolenia pod osłoną drzewostanu w klasach wieku wg udziału i gatunków rzeczywistych oraz stopnia pokrycia – zadrzewienia	148
Tabela nr 47. Zestawienie powierzchni młodego pokolenia drzew	150
Tabela nr XI. Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych. Nadleśnictwo Węgierska Górka	151
Tabela nr XII. Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych. Nadleśnictwo Węgierska Górka	152
Tabela nr XXI. Zestawienie miąższości drewna martwego	153
Tabela nr 48. Podział na gospodarstwa	207
Tabela nr XIV. Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębego - obręb Lipowa	211
Tabela nr XIV. Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębego - obręb Węgierska Górka	212
Tabela nr 49. Zestawienie użytków rębnych nie zaliczonych na poczet etatu	213
Tabela nr 50. Obliczenie wskaźników rozmiaru użytkowania przedrębego	214
Tabela nr XVI. Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku - nadleśnictwo	215
Tabela nr 51. Syntetyczne zestawienie rozmiaru użytkowania głównego na bieżący okres gospodarczy	217

Tabela nr XVII. Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć. Nadleśnictwo Węgierska Górka, Obręb Lipowa.....	218
Tabela nr XVII. Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć. Nadleśnictwo Węgierska Górka, Obręb Węgierska Górka.....	219
Tabela nr XVII. Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć. Nadleśnictwo Węgierska Górka.....	220
Tabela nr 52. Zestawienie przyjętych rębni	221
Tabela nr XV. Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych wg rodzajów rębni w gospodarstwach. Obręb Lipowa.	222
Tabela nr XV. Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych wg rodzajów rębni w gospodarstwach. Obręb Węgierska Górka.	223
Tabela nr XV. Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych wg rodzajów rębni w gospodarstwach - nadleśnictwo.....	223
Tabela nr 53. Zestawienie rozmiaru prac z zakresu hodowli lasu.	230
Tabela nr XVIII. Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych w zakresie hodowli lasu - nadleśnictwo Węgierska Górka.....	232
Tabela nr 54. Zestawienie zadań gospodarczych leśnictwami – pozyskanie.....	233
Tabela nr 55. Zestawienie zadań gospodarczych leśnictwami – hodowla.	234
Tabela nr 56. Powierzchnia upraw i młodników uszkodzonych przez zwierzynę płową.	237
Tabela nr 57. Zestawienie powierzchni gruntów rolnych	250
Tabela nr 58. Wykaz kół łowieckich w zasięgu nadleśnictwa	251
Tabela nr 59. Zestawienie stanu zwierzyny na dzień 1.03.2013r.	251
Tabela nr 60. Zestawienie ilości urządzeń łowieckich i elementy zagospodarowania terenu	252
Tabela nr 61. Wykaz poletek łowieckich.	253

Wzór nr 9

PLAN URZĄDZENIA LASU
sporządzony na lata od 2014 do 2023

dla Nadleśnictwa **Węgierska Górka**

w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w KATOWICACH

na podstawie stanu lasu w dniu 1 stycznia 2014 r.

I. ZESTAWIENIE POWIERZCHNI *według stanu na 1 stycznia 2014 r.

I.1. POWIERZCHNIA OGÓLNA NADLEŚNICTWA – ha

9 3 6 6 8 2

w tym według obrębów leśnych:

1) Lipowa

3 3 6 6 4 4

4) -----

2) Węgierska Górka

6 0 0 0 3 8

5) -----

3) -----

6) -----

I.2. POWIERZCHNIA LASÓW - ha

9 3 1 7 5 5

w tym:

a) według pełnionych funkcji:

- lasów stanowiących rezerwy przyrody

1 0 1 5 9

- lasów uznanych za ochronne

8 9 3 5 5 4

- pozostałych lasów (lasów gospodarczych)

2 8 0 4 2

b) według grup kategorii użytkowania:

- gruntów zalesionych

9 0 3 5 1 3

- gruntów niezalesionych

6 5 4

w tym: do odnowienia

0 0 0

- gruntów związanych z gospodarką leśną

2 7 5 8 8

I.3 POWIERZCHNIA POZOSTAŁYCH GRUNTÓW

4 9 2 7

(GRUNTÓW NIELEŚNYCH) - ha

w tym: przeznaczonych do zalesienia

0 0 0

II. ZESTAWIENIE ZADAŃ NA LATA OD 2014 DO 2023

II.1. POZYSKANIE DREWNA W ILOŚCI NIE WIĘKSZEJ NIŻ:

3 1 9 4 5 9

m³ grubizny netto, w tym:

a) obligatoryjny etat cięć w użytkowaniu rębny

1 2 4 1 3 1

m³ grubizny netto

b) powierzchniowy etat cięć w użytkowaniu przedrębny -
ha o orientacyjnej miąższości

	1	9	5	3	2	8
--	---	---	---	---	---	---

 m³ grubizny netto

	2	3	6	6	0	9
--	---	---	---	---	---	---

II.2. PIELEGNOWANIE LASU NA POWIERZCHNI - ha

	8	2	9	6	4	2
--	---	---	---	---	---	---

w tym:

a) pielęgnowanie zinwentaryzowanych upraw

	2	4	3	2	0	0
--	---	---	---	---	---	---

b) pielęgnowanie zinwentaryzowanych młodników

	3	4	9	8	3	3
--	---	---	---	---	---	---

c) trzebieże

	2	3	6	6	0	9
--	---	---	---	---	---	---

II.3. POZOSTAŁE ZADANIA OKREŚLONE KIERUNKOWO:

II.3.1. Zadania dotyczące zalesień i odnowień:

a) zalesienia gruntów przeznaczonych do zalesienia
- ha

				0	0	0
--	--	--	--	---	---	---

b) odnowienie halizn, płazowin i zrębów - ha

				0	0	0
--	--	--	--	---	---	---

c) orientacyjna powierzchnia odnowień drzewostanów przewidzianych
do użytkowania rębego - ha
w tym zrębami zupełnymi

		4	3	8	9	1
--	--	---	---	---	---	---

				0	0	0
--	--	--	--	---	---	---

d) orientacyjna powierzchnia podsadzeń i dolesień - ha

		1	0	8	5	6
--	--	---	---	---	---	---

e) orientacyjna powierzchnia poprawek i uzupełnień - ha

			6	8	3	5
--	--	--	---	---	---	---

f) orientacyjna powierzchnia wprowadzenia podszytów - ha

				0	0	0
--	--	--	--	---	---	---

g) orientacyjna powierzchnia melioracji - ha

		6	9	8	7	7
--	--	---	---	---	---	---

w tym wodnych - ha

				0	0	0
--	--	--	--	---	---	---

II.3.2. Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu (w tym ochrony przeciwpożarowej) przedstawione opisowo oraz na mapach przeglądowych

II.3.3. Kierunkowe zadania z zakresu gospodarki łowieckiej przedstawione opisowo oraz na mapie przeglądowej

II.3.4. Kierunkowe potrzeby z zakresu infrastruktury technicznej przedstawione opisowo

*bez współwłasności

Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa **Węgierska Górka** został opracowany na okres gospodarczy od 1. I. 2014 r. do 31. XII. 2023 r., przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie na podstawie umowy 16/11 z dnia 22 grudnia 2011r. do zamówienia publicznego nr ZI-2710-6/11, zawartej pomiędzy wykonawcą a Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Katowicach, w oparciu o zamówienie publiczne na warunkach określonych szczegółowo w specyfikacji istotnych warunków zamówienia (SIWZ).

1. Ogólna charakterystyka lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz pozostałych gruntów, a także nieruchomości w zarządzie nadleśnictwa

1.1. Przestrzenne usytuowanie urządzanego nadleśnictwa oraz krótki rys historyczny

1.1.1 Zasięg terytorialny i administracja

Nadleśnictwo Węgierska Górka należy do Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach¹ i składa się z dwu obrębów leśnych: Lipowa i Węgierska Górka.

Powierzchnia ogólna gruntów Nadleśnictwa wynosi 9371,2022² ha, w tym współwłasność 4,36 ha. Powierzchnia zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Węgierska Górka wyliczona z V mapy wynosi 263 km².

Położone jest w całości w województwie śląskim na terenie powiatu żywieckiego. W zasięgu terytorialnym położone są w całości lub częściowo gminy Lipowa, Radziechowy Wieprz, Węgierska Górka, Milówka.

Położenie Nadleśnictwa Węgierska Górka w stosunku do innych jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych w RDLP Katowice:

- od północy i północnego zachodu Nadleśnictwo Bielsko
- od północnego wschodu i wschodu Nadleśnictwo Jeleśnia
- od południa nadleśnictwo Ujszoły
- od zachodu Nadleśnictwo Wisła

Podstawa prawna zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Węgierska Górka:

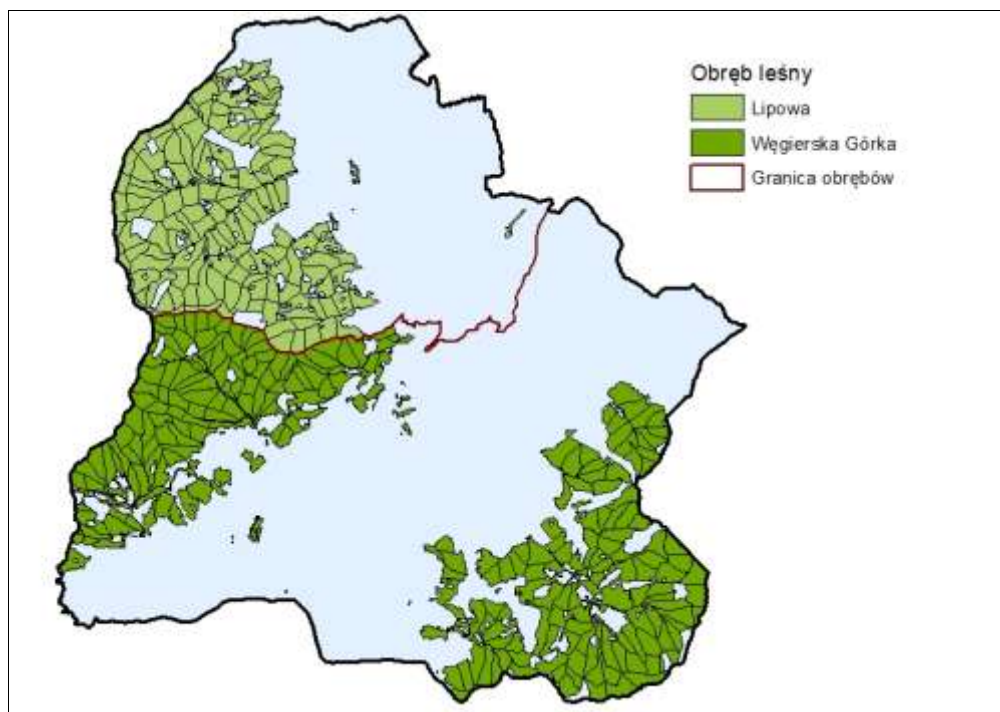
- Zarządzenie nr 45 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 3 sierpnia 1998r, w sprawie wprowadzenia zmian w powierzchni i określenia zasięgu terytorialnego nadleśnictw wchodzących w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach

¹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 stycznia 2004 r. w sprawie zasięgu terytorialnego niektórych regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych, Dz.U. z 2004 r. Nr 20, poz. 191

² Pow. nadleśnictwa bez gruntów we współwłasności wynosi 9366,8422 ha.

Ryc. Położenie względem podziału administracyjnego RDLP Katowice

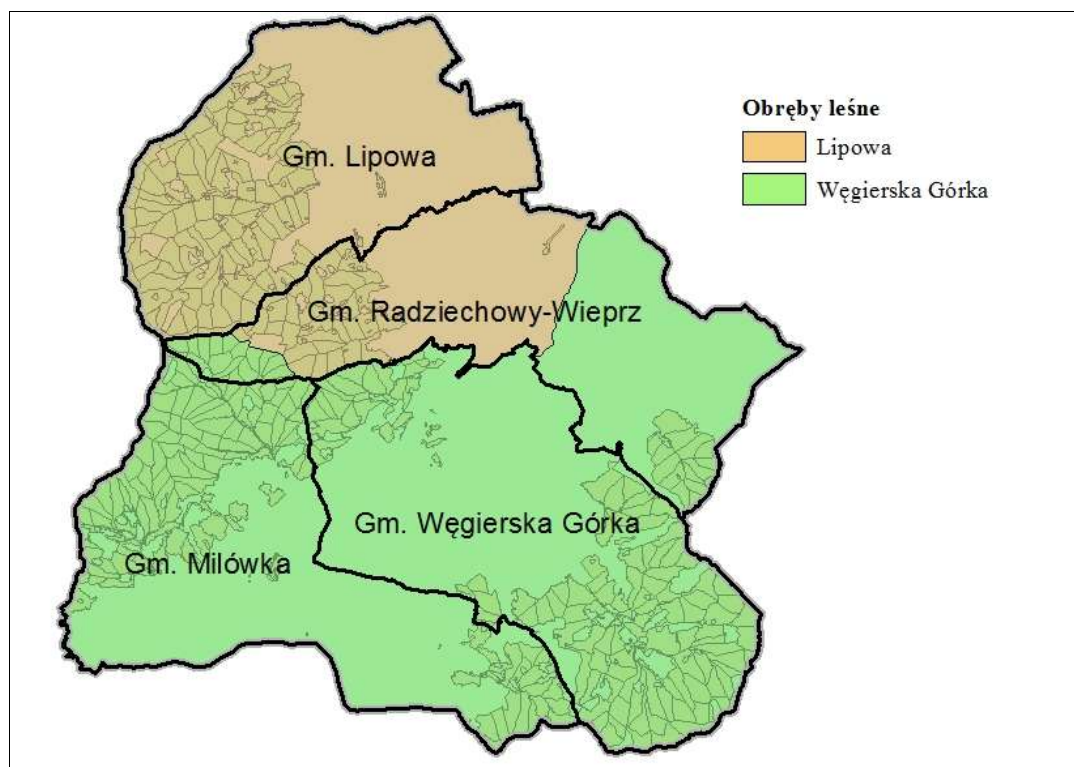

Ryc. Zasięg terytorialny nadleśnictwa, przestrzenne usytuowanie lasów nadleśnictwa oraz podział na obręby leśne

Poniżej w tabeli przedstawiono uproszczony podział administracyjny Nadleśnictwa Węgierska Górka.

Tabela nr 1. Podział administracyjny Nadleśnictwa Węgierska Górka

Obręb leśny	Gmina	Obręb ewidencyjny (lub jego część)
Lipowa	Lipowa	Lipowa, Ostre, Twardorzeczka
	Radziechowy - Wieprz	Radziechowy (część), Wieprz
	Węgierska Górka	Cisiec (część)
	Powiat żywiecki, województwo śląskie	
Węgierska Górka	Milówka	Kamesznica, Milówka
	Radziechowy - Wieprz	Bystra, Juszczyzna, Radziechowy (część),
	Węgierska Górka	Cięcina, Cisiec (część), Węgierska Górka, Żabnica
	Powiat żywiecki, województwo śląskie	
Razem Nadleśnictwo Węgierska Górka: zasięg terytorialny 263 km ²		

Ryc. Położenie Nadleśnictwa Węgierska Górka na tle podziału administracyjnego kraju

Siedziba Nadleśnictwa znajduje się w miejscowości Węgierska Górka, w obrębie leśnym Węgierska Górka, w leśnictwie Kamesznica w oddziale 254 j.

- Adres siedziby nadleśnictwa: 34-350 Węgierska Górka, ul. Zielona 62
- Telefon: (+48) (33) 864-12-14
- Fax: (+48) (33) 864-14-81
- Adres e-mail: wegiarska@katowice.lasy.gov.pl
- Strona internetowa: www.katowice.lasy.gov.pl/wegiarska

Zestawienie powierzchni lasów znajdujących się w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa, z uwzględnieniem własności i podziału administracyjnego (wzór nr 7).

Wzór nr 7. Zestawienie powierzchni lasów znajdujących się w gminach w terytorialnym zasięgu Nadleśnictwa.

Województwo Gmina (część gminy)	Pow. ogólna km ² *	Ludność ogółem [tys.]	Śred. liczba miesz. na 1 ha lasu n-ctwa**	Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa					Razem Skarb Państwa pow. [ha]	Lasy nie stanowiące własności Skarbu Państwa		Razem nie st.wł. Skarbu Państwa	Lasy współwł. Skarbu Państwa i osób fizycz	Ogółem lasy*	Lesistość*
				w zarządzie LP			pozostałe			własność osób fizycznych	pozostałe				
				urządzone nadleśnictwo***		sąsiednie nadleśnictwa	parki narodowe	inne							
				pow. [m ²]	pow [ar]										
				Powierzchnia [ha]											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Województwo śląskie /24/															
Powiat żywiecki /24-17/															
Gm. Lipowa	59	10,2	4,04	2524,3517	2524,44				2524,44	707,05	66,91	773,96		3298,40	56,2
Gm. Milówka	99	10,1	4,18	2417,4187	2417,42				2417,42	2454,88	118	2572,88		4990,30	50,5
Gm. Radziechowy-Wieprz	65	12,9	8,80	1466,5983	1466,59			5,00	1471,59	795,20	217,01	1012,21		2483,80	38,3
Gm. Węgierska Górka	76	15,1	5,19	2909,2153	2913,07				2913,07	955,18	65,15	1020,33	(4,19)	3933,40	51,4
Razem	299	48,3	5,18	9321,7740	9321,52			5,00	9326,52	4912,31	467,07	5379,38	(4,19)	14705,90	49,2

* - wartości odnoszące się do powierzchni całych gmin, nie uwzględniająca zasięgu Nadleśnictwa , GUS 2011 – dane ze stron internetowych

http://www.stat.gov.pl/katow/69_560_PLK_HTML.htm, zaktualizowane o grunty zalesione, które przeszły do Ls w n-ctwie

** - ogólna liczba mieszkańców gminy przypadająca na 1 ha lasu n-ctwa w zasięgu danej gminy

*** - powierzchnia lasów (grunty zalesione, nie zalesione, związane z gospodarką leśną) łącznie z lasem we współwłasności

Lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa w gminach³ położonych w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa zajmują powierzchnię 5379,38 ha.

Obliczona systemowo w zasięgu terytorialnym na podstawie VMap`y powierzchnia lasów wynosi około 12800 ha. Lesistość, obliczona na podstawie powyższych danych, w zasięgu terytorialnym wynosi 49%. Lasy podlegają nadzorowi Nadleśnictwa Węgierska Górka. Starostwo żywieckie zawarło stosowne porozumienia w sprawie nadzoru nad lasami niepaństwowymi.

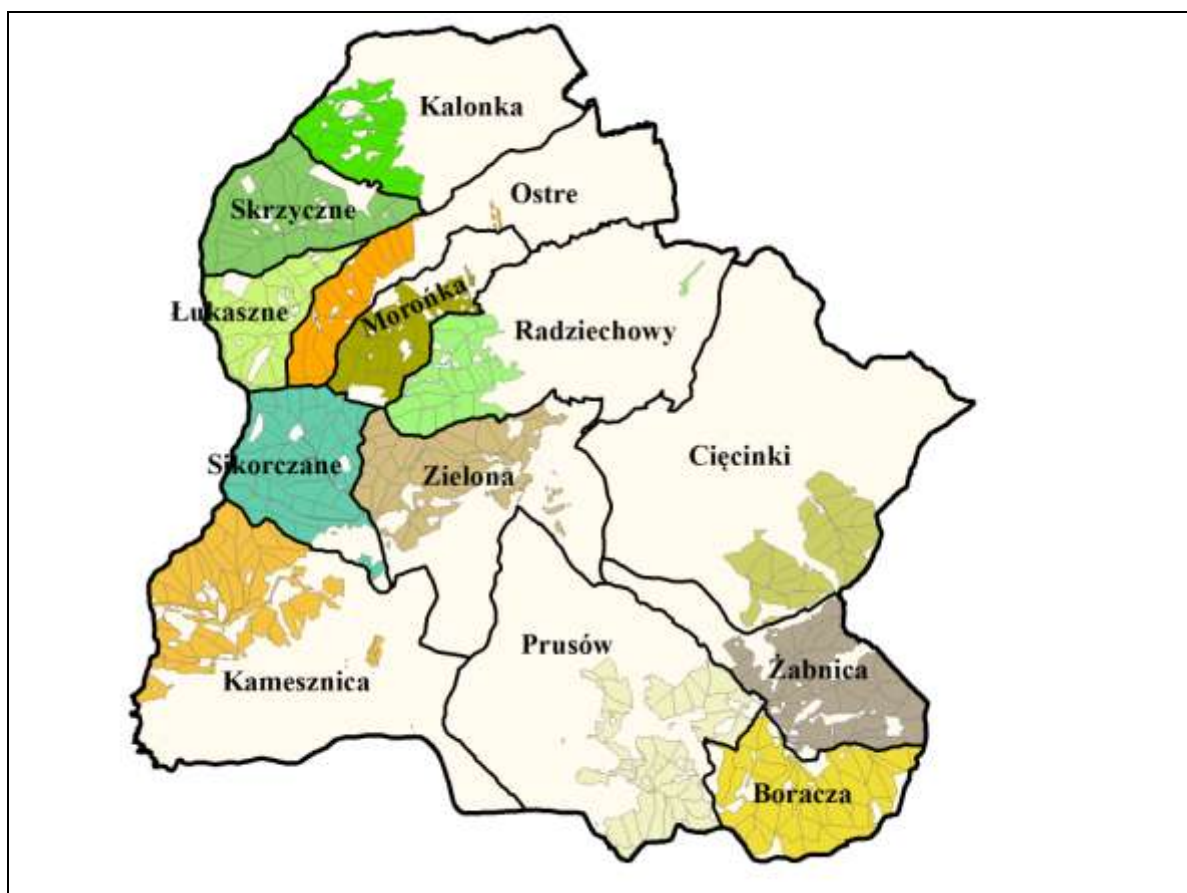
1.1.2 Podział administracyjny na leśnictwa

Nadleśnictwo Węgierska Górka podzielone jest na 13 leśnictw o średniej powierzchni 721 ha. Najmniejszym powierzchnio jest leśnictwo Ostre - 432,45 ha. Największą powierzchnię ma leśnictwo Sikorzane – 937,53 ha. Leśnictwa najczęściej ograniczone są do jednej doliny.

Tabela nr 2. Podział administracyjny na leśnictwa

Numer leśnictwa Leśnictwo	Oddziały	Powierzchnia [ha]						
		Leśna		Razem	Związ. z gosp.	Nieleśna	Razem	
		Zalesiona	Niezal.					
1	2	3	4	5	6	7	8	
Obręb Lipowa								
8	Kalonka	1-19, 116	448,16		448,16	7,62	1,95	457,73
9	Skrzyczne	20-44, 117-122	850,10		850,1	22,81	0,84	873,75
10	Ostre	64-79, 127	432,45		432,45	18,6	4,81	455,86
11	Łukaszne	45-63, 123-126	574,01		574,01	14,98	0,40	589,39
12	Morońka	80-97, 128	462,34	0,33	462,67	10,78	1,40	474,85
13	Radziechowy	98-115	502,13		502,13	12,73		514,86
	Razem	1-128	3269,19	0,33	3269,52	87,52	9,40	3366,44
Obręb Węgierska Górka								
1	Cięcinki	1-24	581,65	6,21	587,86	12,46	0,57	600,89
2	Żabnica	25-54, 56-57, 81	829,24		829,24	27,18	9,03	865,45
3	Boracza	55, 58-80, 82-91, 97	911,70		911,7	32,84	0,35	944,89
4	Prusów	92-96, 98-125	806,73		806,73	21,32	2,27	830,32
5	Kamesznica	214-253, 255	934,01		934,01	25,9	7,65	967,56
6	Sikorczane	167-213	937,53		937,53	39,64	2,7	979,87
7	Zielona	126-145, 148-166, 254	769,27		769,27	29,02	17,47	815,76
	Razem	1-145, 148-255	5770,13	6,21	5776,34	188,36	40,04	6004,74
		Razem Nadleśnictwo	9039,32	6,54	9045,86	275,88	49,44	9371,18

³ wartości odnoszące się do powierzchni całych gmin, nie uwzględniające zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa, GUS 2011 – dane ze stron internetowych www.stat.gov.pl

Ryc. Podział administracyjny na leśnictwa

1.1.3. Podział powierzchniowy i numeracja oddziałów

Przyjęto istniejący podział powierzchniowy. Grunty nowoprzejęte włączono do sąsiednich oddziałów.

Numeracja oddziałów w poszczególnych obrębach przedstawia się następująco:

- obręb Lipowa numery oddziałów: 1-128 (128 oddziałów),
- obręb Węgierska Górka numery oddziałów: 1-145, 148-255 (253 oddziałów).

Łączna ilość oddziałów w Nadleśnictwie wynosi **381**. Przeciętna wielkość oddziału wynosi 25,02 ha. Maksymalna powierzchnia oddziału wynosi 53,37 ha (obwód Węgierska Górka), minimalna 4,46 ha (obwód Węgierska Górka).

Obręb	Liczba oddz	Min. pow.oddz.	Max. pow. oddz	Śred. pow. oddz.
		Powierzchnia [ha]		
Lipowa	128	8,84	44,61	26,30
Węgierska Górka	253	4,46	53,37	23,73
Nadleśnictwo	381	4,46	53,37	25,02

Zinwentaryzowano łącznie 2388 wydzieleń, w tym literowanych: 1382 leśnych, 136 nieleśnych oraz 870 wydzieleń nieliterowanych leśnych.

Obręb	Rodz. wydz.	Rodzaj gruntu	Liczba wydzieleń	Średnia [ha]	Minim. pow. [ha]	Max pow. [ha]
Lipowa	Literowane	L	481	6,82	0,09	38,21
	Literowane	N	41	0,23	0,01	1,51
	Nieliterowane	L	290	0,27	0,01	1,14
Węgierska Górka	Literowane	L	901	6,42	0,01	31,78
	Literowane	N	95	0,42	0,00	3,59
	Nieliterowane	L	580	0,31	0,01	2,03

Obręb	Rodz. wydz.	Rodzaj gruntu	Liczba wydzieleń	Średnia [ha]	Minim. pow. [ha]	Max pow. [ha]
Ogółem	Literowane	L	1382	6,62	0,01	38,21
	Literowane	N	136	0,33	0,00	3,59
	Nieliterowane	L	870	0,29	0,01	2,03

Długość dróg (szer. od 3m) wynosi około 322 km, co daje gęstość dróg – 34 m/ha przy odstepie dróg wynoszącym 291m.

Część linii oddziałowych (około 15 km) wymaga oczyszczenia (usunięcia zakrzaczeń, samosiewów i zadrzewień).

Skrzyżowania linii i ich wyloty zostały uzupełnione słupami kamiennymi z numerami oddziałów w roku 2012 i 2013.

1.1.4. Zarys historii administracyjnej i gospodarczej Nadleśnictwa Węgierska Górka

W dziejach historii lasy Nadleśnictwa Węgierska Górka⁴ stanowiły dobra wielu właścicieli ziemskich. Na początku ubiegłego 1000-lecia wchodziły w skład Księstwa Oświęcimskiego, później były we władaniu książąt śląskich, a od 1327r. po hołdzie lennym Jana I Scholastyka królowi czeskiemu Janowi Luksemburczykowi, przeszły pod zwierzchnictwo Czechów. Księstwo oświęcimskie i inne księstwa śląskie na 127 lat przeszły pod panowanie czeskie.

Wzrost potęgi Korony, spowodował opanowanie Oświęcimia w latach 1452 - 1453, oraz złożenia w dniu 19 III 1454 r. przez księcia Jana IV i stany księstwa oświęcimskiego hołdu królowi Kazimierzowi Jagiellończykowi. To samo w roku 1456 uczynił książę zatorski Waclaw. Po wcześniejszych pertraktacjach i układach wstępnych 21 II 1457 roku książę oświęcimski Jan IV sprzedał księstwo królowi polskiemu Kazimierzowi Jagiellończykowi i Koronie polskiej za kwotę 50 tys. grzywnien szerokich groszy praskich, zrzekając się nieodwołalnie wszelkich praw do księstwa. Ostateczna inkorporacja księstw oświęcimskiego i zatorskiego do Polski nastąpiła w roku 1564. Odtąd dopiero granica księstwa oświęcimskiego stała się granicą państwa polskiego.

W roku 1476 Kazimierz Jagiellończyk przekazał Żywiecczyznę w darze hrabiemu Piotrowi Komorowskiemu jako rekompensatę za utracone dobra na Orawie, wchodzącej wówczas w skład królestwa węgierskiego. Żywiecczyzna pozostawała we władaniu Komorowskich przez prawie 150 lat. Był to okres dynamicznego rozwoju miasta i wsi wokół niego rozlokowanych oraz organizacji cechowych i życia gospodarczego. Mikołaj Komorowski roztrwonął majątek rodu. w roku 1624 oddał Żywiecczyznę w zastaw za 600 tysięcy złotych królowej Konstancji, żonie Zygmunta III Wazy. W ten sposób Żywiecczyzna dostała się we władanie rodziny królewskiej.

W roku 1675 Żywiecczyznę wykupił za sumę zastawną 600 tysięcy złotych Jan Wielopolski hrabia z Pieskowej Skały, kanclerz wielki koronny, ożeniony z Konstancją Krystyną Komorowską. Wielopolscy władali dobrami żywieckimi przez ponad 160 lat. W wyniku ucisku feudalnego, wojny północnej i Konfederacji Barskiej nastąpił regres. W miarę niepodzielne dotychczas państwo żywieckie uległo dwukrotnemu podziałowi, w 1740 roku po śmierci Franciszka Wielopolskiego i w 1776 po śmierci Karola. W roku 1838 dobra żywieckie kupili Habsburgowie spokrewnieni z cesarską rodziną w Wiedniu.

Habsburgowie drogą zakupów powiększali swoje dobra. Szczególnie zaś interesowały ich lasy, których powierzchnia w 1945 roku sięgała 44 tysięcy hektarów. Gospodarka leśna Habsburgów w Beskidzie Żywieckim i Małym oceniana była jako przodująca w skali Polski, a także Europy.

⁴ Opracowano na podstawie „żywiecczyzna.pl” H.Woźniaka

W sąsiedztwie zamku Komorowskich i Wielopolskich /starego zamku/ powstała nowoczesna okazała rezydencja - pałac Habsburgów. Zmodernizowany został ogród pałacowy, który dziś pełni rolę parku miejskiego, a przy ulicy Kościuszki 39 powstał gmach Administracji Dóbr. W 1856 roku uruchomiony został Browar Arcyksiążęcy. Do 1918 roku Karol Stefan pełnił godność prezesa Akademii Umiejętności w Krakowie. Podarował państwu polskiemu majątek w Lipowej, pałacyk w Rajczy a na obszarze 10 tysięcy hektarów lasu babiogórskiego funkcjonuje dziś Babiogórski Park Narodowy. Ostatni z Habsburgów Karol Olbracht przyjął obywatelstwo polskie w czasie zajęcia kraju przez Niemców w 1939 roku, odmówił jakiegokolwiek współpracy z nimi, za co był wraz z rodziną represjonowany.

W XV wieku wokół miasta Żywiec istniało już 10 wsi: Stary Żywiec, Zabłocie, Radziechowy, Wieprz, Cięcina, Lipowa, Pietrzykowice i Sporysz. Do najstarszych zaliczane są Stary Żywiec, Zabłocie, Lipowa i Pietrzykowice. Reszta terenów położona stanowiła zwartą puszcę karpacką, trudnodostępną, z korytami rzek jako głównymi arteriami komunikacyjnymi. Pod rządami Komorowskich / 1476 - 1624/ to wielkie latyfundium magnackie z centrum administracyjnym w Żywcu, zaczęło się dynamicznie rozwijać. W Kotlinie Żywieckiej oraz w dolinach większych potoków górskich powstały nowe wsie rolne: m.in. Cisiec, Milówka i Sól w kluczu Węgierska Górka, Juszczyzna w kluczu wieprzskim. Na stokach gór w wyniku gospodarki wypaleniskowej i wycięcia lasu powstawały wsie zarębne m.in.: Kamesznica, Szare i Żabnica w kluczu Węgierska Górka, Brzuśne i Bystra w kluczu wieprzskim, Leśna Stara, Leśna Nowa, Ostre i Słotwina w kluczu lipowskim.

Osadnictwo rozwijało się wzdłuż Soły i Koszarawy i w górę tych i innych rzek. Powstawały wsie rolne, których mieszkańcy trudnili się uprawą ziemi i hodowlą bydła. Hale i zbocza górskie kolonizowali Wołosi, którzy wyspecjalizowali się w hodowli "małego bydła" zwanego też "bydłem wałaskim" (owce, kozy, rzadziej świnie) na halach oraz w przerobie mleka owczego. Na zlecenie właścicieli dóbr zajmowali się utrzymywaniem i ochroną lasów. Z nich też najczęściej wywodzili się gajni i rzemieślnicy wiejscy. W roku 1848 chłopcy w Galicji zostali uwłaszczeni i otrzymali wolność osobistą.

W roku 1861 Galicja otrzymała autonomię. Nastąpił rozwój szkolnictwa. W Żywcu w 1887 r. staraniem władz miejskich uruchomiona została szkoła przemysłowo drzewna /stolarstwa/, a w 1904 roku otwarta została C.K. Wyższa Szkoła Realna (obecne Liceum Ogólnokształcące). Zaistniały też możliwości powstawania stowarzyszeń społeczno kulturalnych jak np. Towarzystwo Gimnastyczne "Sokół", Towarzystwo Szkoły Ludowej - TSL oraz partii politycznych i organizacji społecznych o nastawieniu niepodległościowym (Strzelec, Związek Strzelecki).

Obok tradycyjnego rzemiosła, które w dalszym ciągu odgrywało rolę wiodącą, pojawia się nowoczesny przemysł. W 1907 roku powstała Fabryka Maszyn produkująca maszyny rolnicze, pompy i okucia budowlane. W 1836 roku powstała huta w Sporyszu, dwa lata później w 1838 roku powstała huta żelaza w Węgierskiej Górze bazująca pierwotnie na miejscowych pokładach niskoprocentowej rudy żelaza - syderytach i drewnie z miejscowych lasów, przekształcona później w odlewnię żeliwa. W tym samym roku powstaje zakład tektury i papieru w Zabłociu. W 1856 zarejestrowany został Arcyksiążęcy Browar. Istniały też 2 cegielnie, garbarnia, fabryka futer i fabryka mydła w Zabłociu. Pod koniec XIX wieku zbudowano kolej żelazną w kierunku Bielska, Zwardonia i Suchej. Pojawił się też telegraf, telefon i pierwsze generatory prądu. Żywiec i jego okolice stały się w ten sposób jednym z bardziej uprzemysłowionych zakątków zacofanej pod względem ekonomicznego rozwoju Galicji.

W I wojnie światowej, pomimo, że w 1914 roku front przebiegał blisko Żywca, jednak żywiecczyzna znalazła się poza jego zasięgiem. Pierwszy zaciąg do wojska odbył się już w sierpniu 1914 roku. Po odzyskaniu niepodległości ziemia żywiecka wróciła do Polski.

W 1939r. hitlerowskie Niemcy wkroczyły do Czechosłowacji. Południowa granica Polski została bezpośrednio zagrożona. W związku z tym w kwietniu 1939 roku w Krzyżowej i Węgierskiej Górze przystąpiono do budowy betonowych schronów bojowych. W

Węgierskiej Górcie 16, a w Krzyżowej 4. Do września 1939 roku zdołano wybudować niekompletnie, 4 schrony w Węgierskiej Górcie (Waligóra, Włóczęga, Wędrowiec i Wąwóz) i 3 w Krzyżowej.

W dniu 1 września 1939 roku VII Bawarska Dywizja Piechoty przekroczyła granicę polską w Zwardoniu. Następnego dnia została zatrzymana w Milówce. Opór stawiały 2 forte w Węgierskiej Górcie (37 żołnierzy) "Włóczęga" i "Wędrowiec", oraz 1 i 2 kompania strzelecka baonu "Berezwez", do których nie dotarł rozkaz wycofania się. Obrona trwała 1 dzień. Pozostałe oddziały wycofały się w kierunku Żywca i Andrychowa. W potyczkach granicznych oraz w bitwie o Węgierską Górkę Niemcy ponieśli olbrzymie straty w ludziach i sprzęcie bojowym. W okresie wojny rozwinął się ruch oporu, powstały oddziały partyzanckie.

Ziemie żywiecką wyzwalał IV Front Ukraiński marszałka Malinowskiego. 5 kwietnia 1945 roku Żywiec był wolny. W tym samym dniu Rosjanie wkroczyli do Lipowej, Radziechów, Węgierskiej Górki, Wieprza, Juszczyny, Bystrej, Trzebini, Brzuśnika i Cięciny. Dekretem PKWN z 1944r. dobra żywieckie przeszły na rzecz Skarbu Państwa.

W okresie PRL do czasu reformy administracyjnej przeprowadzonej w roku 1954 Węgierska Górka była przysiółkiem gminnej wówczas miejscowości Cięcina. Wówczas to utworzono gromadę Węgierska Górka. Z dniem 1 stycznia 1958 roku wieś otrzymała status osiedla typu miejskiego. Miejscowość utrzymała status osiedla aż do kolejnej reformy w 1973 roku, która przyniosła likwidację osiedli. Wtedy Węgierska Górka stała się siedzibą gminy o tej samej nazwie. W związku z reformą administracyjną w 1975 roku miejscowość znalazła się w granicach nowoutworzonego województwa bielskiego. W 1999r. w nowym podziale administracyjnym kraju Węgierska Górka jest zasięgu powiatu żywieckiego w województwie śląskim.

Zarys gospodarki leśnej

Początek zorganizowanej formy zagospodarowania lasów nastąpił w I połowie XVIII w. Wtedy lasy dóbr żywieckich zostały pomierzone i opracowano pierwsze plany gospodarcze. Las podzielony był na dystrykty, te z kolei na sekcje, których ilość odpowiadała ilości lat przyjętej kolei rębny. Użytkowanie prowadzone było rębnią zupełną od wschodu na zachód. Ustalenie etatów użytków rębnych oparte było na „austriackiej taksie kameralnej. Roczne zręby grupowano w niewielu miejscach, cięcia prowadzone były w długich ostępach. Z uwagi na słabo rozwiniętą infrastrukturę drogową, brak dróg wywozowych użytkowanie lasu ograniczało się do drzewostanów bardziej dostępnych. Gospodarka leśna nastawiona była na produkcję twardego opał, z którego przeważnie wypalano węgiel drzewny na który był popyt. W wielu miejscowościach budowano piece do przetapiania żelaza, zwane świeżarkami. Rozwój kopalń węgla, budowa linii kolejowych zwiększały popyt na drewno budulcowe i kopalniane. Gatunkiem spełniającym wymagania był świerk, którym zalesiano zręby zupełne i protegowano jego naturalny obsiew.

W 1890r. rozpoczęto pierwsze prace urzędzeniowe. Urządzenie oparto na metodzie kombinowanej masowo-powierzchniowej z wprowadzeniem podziału przestrzennego na oddziały przy pomocy linii gospodarczych i oddziałowych. Powierzchnia oddziału wynosiła 25-35 ha. Mapa i rejestry powierzchniowe oparte były na mapach katastralnych. Las nadal użytkowano rębnią zupełną. Zręby roczne z reguły nie przekraczały powierzchni 3 ha, ostępy obejmowały 3 oddziały.

Utworzono 2 obręby gospodarcze. W reglu dolnym lasy zagospodarowano rębnią zupełną przyjmując 100 letni wiek rębności. W późniejszych latach kolej rębności obniżono do 80 lat. W lasach w reglu górnym powyżej 1000 m n.p.m. przyjęto przerębowy sposób zagospodarowania o 120 kolei rębny.

W planach gospodarczych z 1925 roku już zaczęto zwracać uwagę na hodowlę drzewostanów mieszanych „do świerka jako głównego rodzaju dodawac trzeba przymieszkę jodły 7-20%, buka 2% i jwora 0,5%”.

W ostatnich latach przed II wojną światową lasy zagospodarowane były rębnią smugową Wagnera. Użytkowanie przedrębne planowano w wysokości 25% masy użytków rębnych w drzewostanach od 25 lat. Ścinkę drewna wykonywano w miesiącach maju i czerwcu, oraz w porze zimowej przy wysokim śniegu, tam gdzie występowały odnowienia naturalne.

Pod względem administracyjnym całość dóbr żywieckich Habsburgów podzielona była na tzw. Zarządy podlegające Dyrekcji mieszczącej się w Żywcu. W Dyrekcji było biuro urządzania lasu, które prowadziło ewidencję posiadłości i kataster gruntów oraz ewidencję użytkowania w lesie. Zarząd lasowy stanowił jednostkę administracyjną, do której należało: wykonywanie wszystkich czynności gospodarczych, prowadzenie księgowości, sporządzanie bilansu rocznego. Zarządem kierował inżynier leśnik, któremu podlegała straż leśna (gajowi, starsi gajowi, leśni). Do obowiązków strażnika lasowego należało m.in.: służba ochronna w przydzielonym obwodzie o pow. 200-300 ha, nadzór nad robotami w lesie z zakresu hodowli, użytkowania, transportu drewna, budowy i konserwacji dróg i mostów, wyróbka i odbiór materiału drzewnego w lesie oraz ekspedycja.

Dane dotyczące pozyskania użytków głównych w drugiej połowie XIX i pierwszej połowie XX wieku przedstawiają się następująco:

Rok gospodarczy	Pozyskanie [m3]	Obszar objęty użytkowaniem [ha]	Przeciętne pozyskanie na pow. [m3/ha]
1876	136898	31491	4,3
1883	182557	38600	4,7
1904	229400	41658	5,5
1928	203913	41615	4,9
1936	351480	59150	5,9

Odnowienia lasów dokonywano przeważnie sztucznie, sadzeniem lub siewem, wykorzystywano też odnowienie naturalne. Zręby zupełne po wypaleniu odpadów zrębowych oddawano stałym robotnikom leśnym pod uprawę rolną gdzie w pierwszym roku sadzono ziemniaki, zaś w drugim roku siano krzycę (żyto dwuletnie) wraz z nasionami świerka, lub tuż po zebraniu plodów rolnych sadzono świerka w więźnie 1,3m x 2m. Skład gatunkowy upraw ustalony w drugiej połowie XIX w. na 60% świerka, 20% jodły, 15% buka i 5% jawora, ulegał zmianom. Zmniejszał się udział jodły i liściastych na rzecz świerka jako najbardziej rentownego i najszybciej osiągniętego pożądanego gatunku.

Po zakończeniu działań wojennych na żywiecczyźnie, w kwietniu 1945 na podstawie dekretów PKWN z 1944 roku (z 6 września - o reformie rolnej i 12 grudnia - o przejęciu lasów) utworzono Nadleśnictwo Państwowe Lipowa i Nadleśnictwo Państwowe Węgierska Górka. Jako odrębne nadleśnictwa przetrwały do 1973 r. kiedy to w wyniku zmian w administracji LP zostały połączone w jedno Nadleśnictwo Węgierska Górka z obrębami Lipowa i Węgierska Górka.

Obręb Lipowa

Po II wojnie światowej w skład Nadleśnictwa Lipowa weszły: Zarząd Leśny Lipowa (lasy Habsburgów - około 3,4 tys. ha) i Majątek Leśny Szczyrk (lasy Klobusów - około 2,8 tys. ha).

W 1952 r. w wyniku zmian w podziale administracyjnym kraju (gmina Szczyrk została włączona do województwa katowickiego) z części gruntów Nadleśnictwa położonych w gminie Szczyrk oraz Nadleśnictwa Wapienica utworzono nowe nadleśnictwo Szczyrk w nadzorze OZLP w Katowicach. W Nadleśnictwie Lipowa pozostały lasy byłego Zarządu Lipowa.

Pierwszy powojenny plan zagospodarowania – 3-letni - oparty był na podstawie przybliżonej tabeli klas wieku.

Prowizoryczny plan gospodarczy oparty na metodzie siedliskowo-drzewostanowej został opracowany na lata 1948/49 – 1957/58. Z lasów całego nadleśnictwa utworzono jedno gospodarstwo jodłowo-bukowo-świerkowe z okresem przetrzymania drzewostanów do 140 lat. Okresem przebudowy objęto drzewostany od IV klasy wieku (tj od 61 lat). Etat wyliczono poprzez podzielenie zapasu kontrolowanego drzewostanów ponad 61-letnich przez przyjęty okres przebudowy poszczególnych drzewostanów. Etat był sumą etatów wyliczonych dla kontrolowanych drzewostanów. Do etatu użytków rębnych doliczono przyrost połowy okresu gospodarczego. Dla użytków przedrębnych przyjęto etat wg potrzeb hodowlanych drzewostanów ustalony na podstawie powierzchni próbnych i szacunków taksatorskich. Pozyskanie zaplanowano w wysokości 267,6 tys. m³ grubizny netto na 10 lat.

Użytkowanie projektowano w oparciu o rębnie:

- smugowo-przerębowa w reglu górnym,
- jednostkową, skupinową i jednostkowo-skupinową.

W praktyce w reglu górnym użytkowanie lasu oparto o użytki przygodne, a stosowanie rębni jednostkowej i skupinowej sprowadzało się do poboru pożądanych sortymentów bez specjalnej troski o potrzeby odnowienia i przebudowy drzewostanów. Od 1952 roku Zarządzeniem Ministra Leśnictwa z 30 maja tegoż roku, wprowadzono rębnię smugowo-częściową o szerokości 90 m, z podziałem na trzy pasy (smugi) w modyfikacji rębni II częściowej. Wprowadzona rębnia była znacznie korzystniejsza, jakkolwiek szybko następowały nawroty cięć skracając okres odnowienia, a pierwszy pas smugi najczęściej wycinany był w całości bez pozostawiania nasienników i osłony.

Definitywny plan urządzania lasu przeprowadzono w oparciu o pierwszą po II wojnie światowej instrukcję urządzania lasu zatwierdzoną przez Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego w 1957 r. W cyklu definitywnego urządzania lasu prace urządzeniowe poprzedzone zostały pracami geodezyjnymi. Po jego zakończeniu Lasy Państwowe dysponowały jednolitym podkładem geodezyjno-kartograficznym w skali 1:5000.

Plan obejmował okres od 1.X.1960r. do 30.IX.1970r. Całość lasów zaliczono do grupy I lasów ochronnych, tworząc jedno gospodarstwo lasów ochronnych.

Dla świerka zróżnicowano wiek rębności w zależności od typu siedliskowego lasu: BMG – 120 lat, LMG – 100 lat. Dla buka i jodły przyjęto wiek rębności 120 lat na wszystkich siedliskach. Pozyskanie zaplanowano w wysokości 156,9 tys. m³ grubizny netto na 10 lat.

Plan I rewizji u.I. obejmował okres od 1.X.1971r. do 30.IX.1981r. W 1973 roku Nadleśnictwo Lipowa połączono z Nadleśnictwem Węgierska Górka. Następne rewizje były wykonywane dla Nadleśnictwa Węgierska Górka.

Obreń Węgierska Górka

Po II wojnie światowej w skład Nadleśnictwa Węgierska Górka weszły: Zarząd Leśny Kamesznica i Zarząd Leśny Węgierska Górka. Cykl urządzeniowy przebiegał podobnie jak w przypadku Nadleśnictwa Lipowa.

Pierwszy plan zagospodarowania – 3-letni - oparty był na podstawie przybliżonej tabeli klas wieku.

Prowizoryczny plan gospodarczy oparty na metodzie siedliskowo-drzewostanowej został opracowany na lata 1948/49 – 1957/58. Utworzono jedno gospodarstwo jodłowo-bukowo-świerkowe z okresem przetrzymania drzewostanów do 140 lat. Okresem przebudowy objęto drzewostany od IV klasy wieku (tj od 61 lat). Etat wyliczono poprzez podzielenie zapasu kontrolowanego drzewostanów ponad 61-letnich przez przyjęty okres przebudowy poszczególnych drzewostanów. Do etatu użytków rębnych doliczono przyrost połowy okresu gospodarczego. Dla użytków przedrębnych przyjęto etat wg potrzeb hodowlanych drzewostanów ustalony na podstawie powierzchni próbnych i szacunków taksatorskich.

Pozyskanie zaplanowano w wysokości 267,6 tys. m³ grubizny netto na 10 lat. Sposób zagospodarowania przyjęto taki sam jak w Nadleśnictwie Lipowa.

Planowane pozyskanie w wysokości 4,5 m³/ha grubizny netto, nie zostało wykonane. Użytkowanie przygodne było efektem głównie szkód powstałych od wiatru i okiści, np. w 1952 r. okiść spowodowała szkody w drzewostanach w wysokości 3 tys. m³. Drzewostany świerkowe objęte przebudową podsadzano głównie Jd i Bk. Uznawano odnowienia naturalne. W domieszkach jednostkowych w młodnikach i uprawach sadzono So, Dg, Jw., Wz, Js.

Definitywny plan urządzania lasu od 1.X.1960r. do 30.IX.1970r. Całość lasów – 5857,59 ha, zaliczono do grupy I lasów ochronnych, tworząc jedno gospodarstwo lasów ochronnych. Dla świerka zróżnicowano wiek rębności w zależności od typu siedliskowego lasu: BWG – 140 lat, BMG – 120 lat, LMG – 100 lat. Dla buka, jodły i modrzewia przyjęto wiek rębności 120 lat na wszystkich siedliskach. Plan wraz z aneksem przewidywał pozyskanie w wysokości 359,5 m³ na 10 lat.

Plan I rewizji u.l. obejmował okres od 1.X.1971r. do 30.IX.1981r. W 1973 roku Nadleśnictwo Lipowa połączono z Nadleśnictwem Węgierska Górka. Następne rewizje były wykonywane dla Nadleśnictwa Węgierska Górka.

Nadleśnictwo Węgierska Górka

Najważniejsze dane z II i III rewizji u.l. zamieszczono poniżej w tabeli.

Plan IV rewizji u.l. na lata 2004 - 2013 wskutek kłęskowego rozpadu drzewostanów świerkowych został przekroczony już w połowie obowiązywania planu. Nadleśnictwo wystąpiło do Ministra Środowiska o sporządzenie aneksu. W 6 latach planu pozyskano 1 163 933 m³ grubizny netto tj. wykonano 112,71 % planu. W tym użytki przygodne stanowiły 81,34 % - 946798,45 m³ grubizny netto. Rozmiar zagrożenia jaki był wynikiem opanowania drzew i drzewostanów przez korniki obrazuje pozyskanie posuszu w wysokości 886 802 m³ grubizny netto, który w ogólnym rozmiarze stanowił 76,19 %.

Aneks obejmował lata 2010-2013. Utworzone zostały 4 gospodarstwa: specjalne, lasów ochronnych, przebudowy i przerębowe lasów gospodarczych. Z uwagi na gwałtowny rozpad świerczyn dla świerka przyjęto wiek rębności – 80 lat. Przewidziano pozyskanie 300 tys. m³.

Plan łącznie z Aneksem przewidywał pozyskanie 1 464,2 tys. m³ grubizny netto, odnowienia były zaplanowane na powierzchni 1976,85 ha. W Aneksie do planu U.L. uwzględniono strefy klimatyczno-roślinne i utworzono pododdziały zgodnie z tym podziałem.

Tabela nr 3. Zestawienie historycznych danych gospodarczych - obręb Lipowa

Wyszczególnienie informacji	Obręb Lipowa					
	def. urządz. 1 X 1960r.	I rewizja 1 X 1971r.	II rewizja 1 I 1983r.	III rewizja 1 I 1994r.	IV rewizja 1 I 2004r.	V rewizja 1 I 2014r.
1	2	3	4	5	6	7
Powierzchnia ogółem – ha	3380,83	3367,42	3366,67	3368,11	3367,11	3366,44
Powierzchnia leśna bez związanej z gospod. leśną - ha	3266,27	3261,45	3258,21	3257,25	3261,20	3369,52
Powierzchnia lasów ochronnych - ha	3266,27	3367,42	3258,21	3257,25	3253,98	3261,67
Powierzchnia rezerwatów - ha					7,22	7,22
Zapasy na powierzchni leśnej – m ³	981586	1131097	1152693	1179258	984610	323456
Przeciętny wiek – lata	54	63	67	69	69	36
Etat użytkowania rębego –ha (plan/wykonanie)	<u>258,24</u> 214,13	<u>459,55</u> 501,70	<u>379,14</u> 125,00	<u>321,43</u> 228,70	<u>2106,89</u> 2099,64	<u>443,29</u>
Etat użytkowania rębego - m ³ (plan/wykonanie)	<u>104373</u> 103776	<u>182132</u> 165540	<u>52535</u> 51690	<u>193151</u> 131469	<u>424587</u> 422673	<u>56503</u>
Etat użytkowania przedrębego - m ³ (plan/wykonanie)	<u>52520</u> 91452	<u>66231</u> 85120	<u>77462</u> 110337	<u>94805</u> 101101	<u>105253</u> 90209	<u>53200</u>
Wielkość odnowień i zalesień otwartych – ha (plan/wykonanie)	-	-	-	-	23,28 110,42	-
Wielkość odnowień pod osłoną – ha (plan/wykonanie)	<u>56,96</u> 40,51	<u>44,77</u> 40,93	<u>36,29</u> b.d.	<u>46,54</u> 55,95	<u>917,38</u> 892,55	<u>379,98</u>
Wiek rębności						
So		80	100	100	100	100
Md	120	120	120	120	100	100
Św	100	100	120	120	120/80	100
Jd, Bk	120	120	120	120	120	120
Db			120		140	140
Jw					80	120
Js	120	120	120	120	140	140
Brz					60	60
Ol			80			60
Ol sz			40	40	40	40
Os			60			40
Lp					80	80

- użytki rębne obejmują zaliczone na etat wraz z 5-cio procentowym przyrostem oraz nie zaliczone na etat.

- łącznie odnowienia na powierzchni otwartej i pod osłoną oraz poprawki i uzupełnienia.

- IV rewizja łącznie z aneksem

Tabela nr 4. Zestawienie historycznych danych gospodarczych - obręb Węgierska Górka

Wyszczególnienie informacji	Obręb Węgierska Górka					
	def. urządz. I X 1960r.	I rewizja I X 1971r.	II rewizja I I 1983r.	III rewizja I I 1994r.	IV rewizja I I 2004r.	V rewizja I I 2014r.
1	2	3	4	5	6	
Powierzchnia ogółem – ha	6092,95	6026,09	5988,28	6004,17	6003,23	6004,74
Powierzchnia leśna bez związanej z gospod. leśną - ha	5857,59	5776,62	5750,03	5753,37	5770,38	5776,34
Powierzchnia lasów ochronnych - ha	5824,25	5742,51	5715,92	5753,37	5736,27	5673,87
Powierzchnia rezerwatów - ha	33,34	34,11	34,11	34,11	34,11	94,37
Zapas na powierzchni leśnej – m ³	2132163	2082352	2158411	2195248	1798027	648466
Przeciętny wiek – lata	58	63	66	71	69	41
Etat użytkowania rębego –ha (plan/wykonanie)	<u>522,00</u> 649,44	<u>766,13</u> 860,00	<u>428,81</u> 215,00	<u>724,18</u> 497,14	<u>3532,47</u> 3531,24	<u>1022,46</u>
Etat użytkowania rębego - m ³ (plan/wykonanie)	<u>235572</u> 242085	<u>311083</u> 316010	<u>48729</u> 42682	<u>519759</u> 402311	<u>748875</u> 748863	<u>67628</u>
Etat użytkowania przedrębego - m ³ (plan/wykonanie)	<u>102954</u> 99011	<u>113829</u> 164380	<u>132538</u> 208759	<u>141131</u> 187912	<u>185536</u> 149212	<u>142128</u>
Wielkość odnowień i zalesień otwartych – ha (plan/wykonanie)	-	-	-	-	<u>82,76</u> 95,79	-
Wielkość odnowień pod osłoną – ha (plan/wykonanie)	<u>96,41</u> 87,08	<u>74,78</u> 66,72	<u>82,23</u> b.d.	<u>75,11</u> 75,13	<u>953,43</u> 1058,17	<u>231,27</u>
Wiek rębności						
So		80	100	100	100	100
Md	120	120	120	120	100	100
Św	100	100	120	120	120/80	100
Jd, Bk	120	120	120	120	120	120
Db			120		140	140
Jw					80	120
Js	120	120	120	120	140	140
Brz					60	60
Ol			80			60
Ol sz			40	40	40	40
Os			60			40
Lp					80	80

- użytki rębne obejmują zaliczone na etat wraz z 5-cio procentowym przyrostem oraz nie zaliczone na etat.

- łącznie odnowienia na powierzchni otwartej i pod osłoną oraz poprawki i uzupełnienia.

- IV rewizja łącznie z aneksem

Tabela nr 5. Zestawienie historycznych danych gospodarczych Nadleśnictwa Węgierska Górka

Wyszczególnienie informacji	Nadleśnictwo razem					
	def. urządz. 1 X 1960r.	I rewizja 1 X 1971r.	II rewizja 1 I 1983r.	III rewizja 1 I 1994r.	IV ⁵ rewizja 1 I 2004r.	V rewizja 1 I 2014r.
1	2	3	4	5	6	7
Powierzchnia ogółem – ha	9473,78	9393,51	9354,95	9372,28	9370,34	9366,82
Powierzchnia leśna bez związanej z gospod. leśną - ha	9123,86	9038,07	9008,24	9010,62	9031,58	9141,67
Powierzchnia lasów ochronnych - ha	9090,52	9109,93	8974,13	9010,62	8990,25	8935,54
Powierzchnia rezerwatów - ha	33,34	34,11	34,11	34,11	41,33	101,59
Zapasy na powierzchni leśnej – m ³	3113749	3213450	3311104	3374506	2782637	971922
Przeciętny wiek – lata	57	63	66	70	69	39
Etat użytkowania rębego –ha (plan/wykonanie)	780,24 863,57	1225,68 1361,70	807,95 340,00	1045,61 725,84	5639,36 5630,88	1468,35
Etat użytkowania rębego - m ³ (plan/wykonanie)	339945 345861	493215 481550	101264 94372	712910 533780	1173462 1171537	124131
Etat użytkowania przedrębego - m ³ (plan/wykonanie)	155474 190463	180060 249500	210000 319096	235936 289013	290789 239421	195328
Wielkość odnowień i zalesień otwartych – ha (plan/wykonanie)	-	-	-	-	106,04 206,21	
Wielkość odnowień pod osłoną – ha (plan/wykonanie)	153,37 127,59	119,55 107,65	118,52 b.d.	121,65 131,08	1870,81 1950,72	611,25
Wiek rębności						
So		80	100	100	100	100
Md	120	120	120	120	100	100
Św	100	100	120	120	120/80	100
Jd, Bk	120	120	120	120	120	120
Db			120		140	140
Jw					80	120
Js	120	120	120	120	140	140
Brz					60	60
Ol			80			60
Ol sz			40	40	40	40
Os			60			40
Lp					80	80

- użytki rębne obejmują zaliczone na etat wraz z 5-cio procentowym przyrostem oraz nie zaliczone na etat.

- łącznie odnowienia na powierzchni otwartej i pod osłoną oraz poprawki i uzupełnienia.

- IV rewizja łącznie z aneksem

1.1.5. Stan posiadania

Szczegółowy przebieg prac związanych z ustaleniem stanu posiadania i granic zawiera „Sprawozdanie z przeprowadzonych prac” przedstawione przez wykonawcę prac geodezyjnych.

1.1.5.1. Zakres i rozmiar prac terenowych

Prace geodezyjne prowadzone były w oparciu o Zarządzenie nr 67 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 17 lipca 2001 roku, regulujące sposób ewidencjonowania lasów, gruntów i innych nieruchomości w Lasach Państwowych oraz obowiązujące krajowe przepisy i instrukcje

Całość dokumentacji kartograficznej opracowana została zgodnie z Zarządzeniem Nr 34 DGLP z dnia 20.04.2005 roku w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 74 z dnia 23.08.2001r. w sprawie zdefiniowania standardu leśnej mapy numerycznej dla poziomu Nadleśnictwa oraz wdrażanie systemu informacji przestrzennej w Nadleśnictwach.

Powierzchnia Nadleśnictwa została zaktualizowana i dostosowana do obowiązującej ewidencji gruntów. Dla planu urządzenia lasu przyjęto stan prac geodezyjnych na 1.05.2013r. Wyjściowym materiałem do opracowania map gospodarczych Nadleśnictwa Węgierska

⁵ Wykonanie podano za lata 2004-2009.

Górka były mapy gruntów Nadleśnictwa w skali 1:5000, na które naniesione zostały zmiany w stanie posiadania w ubiegłym okresie gospodarczym oraz aktualne granice podziału administracyjnego.

Całość gruntów Nadleśnictwa Węgierska Górka skartowano na 29 arkuszach mapy gospodarczej, w tym:

- obręb Lipowa na 10 arkuszach,
- obręb Węgierska Górka na 19 arkuszach,

Nadleśnictwo w 2012 i 2013r. odnowiło lub zastabilizowało zatarte albo zniszczone punkty graniczne.

Poniżej w tabeli przedstawiono w formie skróconej bilans zmian w powierzchni Nadleśnictwa w ubiegłym okresie gospodarczym.

Tabela nr 6. Bilans zmian w powierzchni Nadleśnictwa w ubiegłym okresie gospodarczym

Elementy bilansu	Obręb		Nadleśnictwo
	Lipowa	Węgierska Górka	
	Powierzchnia [ha]		
Stan na 1.01.2004 r.	3367,1052	6003,2072	9370,3124
Powierzchnia zmian w stanie posiadania w obrocie zewnętrznym w latach 2003-2012	Przybyło		+ 0,3461
	Ubyło		- 4,4814
Powierzchnia działek wprowadzonych z rejestru gruntów. Korekta powierzchni według ewidencji powszechnej	Przybyło		+ 5,2973
	Ubyło		- 0,2700
Powierzchnia rozbieżności pomiędzy stanem posiadania a ewidencją powszechną wynikająca z zaokrągleń powierzchni przy podziałach			- 0,0022
Stan na 01.01.2014 r. ze współwłasnością	3366,4613	6004,7409	9371,2022
Współwłasność	0,0000	4,3600	4,3600
Stan na 01.01.2014 r. bez współwłasności	3366,4613	6000,3809	9366,8422

Ogółem powierzchnia w Nadleśnictwie w porównaniu do IV rewizji Urządzania Lasu uległa zwiększeniu o 0,8898 ha.

Główne zmiany powierzchniowe to:

- sprzedaż mieszkań i nieruchomości, sprzedaż udziałów

- sprzedaż gruntów z art. 38 ustawy o lasach;
- sprzedaż gruntów z lokalami z art. 40a ustawy o lasach;
- przekazanie gruntów pod drogi (budowa drogi S69);

- nabycie gruntów z art. 37 ustawy o lasach

- korekta powierzchni wykazami zmian danych ewidencyjnych wskutek modernizacji ewidencji gruntów, nowego pomiaru geodezyjnego lub podziału działek.

1.1.5.2. Klasyfikacja użytków gruntowych

Dokumentem źródłowym była „Dokumentacja techniczna” sporządzona przez Przedsiębiorstwo Geodezyjne w postaci zestawień i warstw numerycznych według stanu na 01.05.2013r. Klasyfikację użytków rolnych przyjęto według zaktualizowanego rejestru gruntów przekazanego przez Nadleśnictwo.

W trakcie prac terenowych, a także przy opracowaniu kameralnym, stwierdzono rozbieżności między zapisem ewidencyjnym, a stanem rzeczywistym. Dotyczyło to przede wszystkim rodzaju powierzchni „nie las” – „las”.

W porozumieniu z Nadleśnictwem kilka użytków rolnych zalesionych lub w trakcie sukcesji (roślinność drzewiasta), przeniesiono do powierzchni leśnej.

Ujawnione niezgodności przekazano administracji w formie „wykazu zmian” który będzie podstawą przeprowadzenia korekty w zapisach ewidencyjnych, w odpowiednich ośrodkach dokumentacji geodezyjnej oraz ew. w księgach wieczystych.

Do zalesienia nie przeznaczono żadnych powierzchni.

Tabela nr 7. Wykaz zmian użytków gruntowych w Nadleśnictwie Węgierska Górką, stan na 1.01.2013r.

Adres administracyjny	Nazwa_obrębu	Numer działki	Użytek aktualny	Użytek proponowany	Powierzchnia
24-17-062-0001	Lipowa	5970	PsV	Ls	0,1
24-17-062-0003	Ostre	628	ŁV	Ls	0,16
24-17-092-0001	Kamesznica	12705/32	PsV	Ls	0,0107
24-17-092-0001	Kamesznica	12705/35	PsV	Ls	0,0166
24-17-092-0001	Kamesznica	12720/12	RV	Ls	0,01
24-17-092-0001	Kamesznica	14807/1	ŁV	Ls	0,1895
24-17-092-0001	Kamesznica	14820/1	PsV	Ls	0,47
24-17-092-0001	Kamesznica	14820/1	RV	Ls	0,06
24-17-092-0001	Kamesznica	14820/1	RVI	Ls	0,14
24-17-092-0001	Kamesznica	14885/6	Bi	Ls	0,0287
24-17-102-0004	Radziechowy	9128	B-PsV	Ls	0,2
24-17-102-0004	Radziechowy	9128	Lz	Ls	0,23
24-17-152-0002	Cisiec	48/3	Dr	Ls	0,0044
24-17-152-0002	Cisiec	66/3	RVI	Ls	0,1
24-17-152-0002	Cisiec	68/3	PsV	Ls	0,06
24-17-152-0002	Cisiec	69/2	RVI	Ls	0,003
24-17-152-0002	Cisiec	73/3	ŁV	Ls	0,01
24-17-152-0004	Żabnica	12823/2	RVI	Ls	0,39

1.1.5.3. Charakterystyka stanu posiadania

W związku z dostosowaniem stanu posiadania Nadleśnictwa do ewidencji gruntów obowiązuje rozliczenie powierzchni z dokładnością do 1m² tj. do 0,0001ha. Stąd w Tabeli nr I („Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju”) oraz zestawieniach pochodnych, powierzchnia podana jest z dokładnością do 1m² (0,0001 ha). Natomiast w opisach taksacyjnych oraz tabelach i zestawieniach tworzonych na podstawie opisów, powierzchnia podana jest z dokładnością do 0,01 ha. Różnica tak ustalonych powierzchni wynosi **0,0222 ha** (9371,2022⁶ ha w zestawieniu geodezyjnym, 9371, 18 ha w opisach taksacyjnych), co jest wynikiem zaokrągleń matematycznych.

Część zmian w powierzchni wydzieleń wynika z dostosowania ich powierzchni do powierzchni działki ewidencyjnej oraz analitycznego sposobu rozliczenia powierzchni dla mapy numerycznej.

W opisie taksacyjnym w obrębie Węgierska Górką jest 1 wydzielenie posiadające powierzchnię zerową, tj. mniejszą od 50 m². Jest to działka nr 1656/1, wyd. 254gx obręb Węgierska Górką, o powierzchni 0,0042 ha, użytek „Bi” – na gruncie transformator.

⁶ Pow. ze współwłasnością – 4,36 ha.

Tabela nr 8. Zestawienie powierzchni ogólnej obrębów i Nadleśnictwa, z podziałem na powierzchnię leśną i nieleśną, wg rejestru gruntów i opisów taksacyjnych

Obręb Nadleśnictwo	Powierzchnia z dokładnością do 0,0001 ha/0,01 ha						
	Grunty leśne				Razem lasy	Grunty nieleśne*	Ogółem
	Zalesione	Nie zal.	Razem zal. i nie zal.	Związ. z gosp.			
1	2	3	4	5	6	7	8
Obręb	3269,19	0,33	3269,52	87,52	3357,04	9,4	3366,44
Lipowa	3269,2093	0,3300	3269,5393	87,5200	3357,0593	9,4020	3366,4613
różnica	-0,0193	0,0000	-0,0193	0,0000	-0,0193	-0,0020	-0,0213
Obręb	5770,13	6,21	5776,34	188,36	5964,70	40,04	6004,74
Węgierska G.	5770,1497	6,2147	5776,3644	188,3503	5964,7147	40,0262	6004,7409
pow. bez współwłasności	5765,94	6,21	5772,15	188,36	5960,51	39,87	6000,38
	5765,9597	6,2147	5772,1744	188,3503	5960,5247	39,8562	6000,3809
różnica	-0,0197	-0,0047	-0,0244	0,0097	-0,0147	0,0138	-0,0009
Nadleśnictwo	9039,32	6,54	9045,86	275,88	9321,74	49,44	9371,18
	9039,3590	6,5447	9045,9037	275,8703	9321,7740	49,4282	9371,2022
pow. bez współwłasności	9035,13	6,54	9041,67	275,88	9317,55	49,27	9366,82
	9035,1690	6,5447	9041,7137	275,8703	9317,5840	49,2582	9366,8422
różnica	-0,0390	-0,0047	-0,0437	0,0097	-0,0340	0,0118	-0,0222

*- łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi
Współwłasność (4,19 ha Ls, 0,17 ha PS)

Tabela nr 9. Skrócone zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa wg kategorii użytkowania

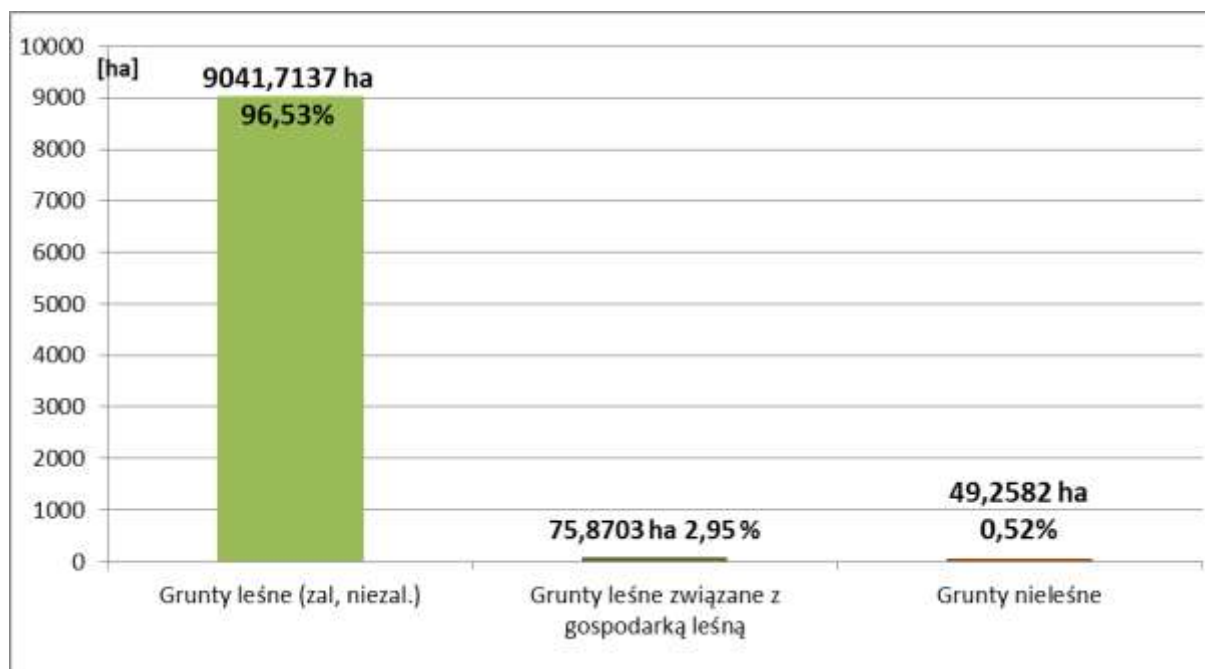
Jednostka	Grunty leśne					Razem grunty leśne zal i niezal.	Grunty leśne związane z gosp. leśną	Lasy razem
	Zalesione	Niezalesione			Razem niezal.			
		Do odnow.	W prod. ubocznej	Pozostałe				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
ha	9035,1690	0,0000	6,5447	0,0000	6,5447	9041,7137	275,8703	9317,5840
% (9)	96,97	0,00	0,07	0,00	0,07	97,04	2,96	100,00
% (18)	96,46	0,00	0,07	0,00	0,07	96,53	2,95	99,48

Jedn.	Grunty nieleśne								Ogółem*
	Grunty zadrz.	Użytki rolne	Grunty pod wodami	Użytki ekol.	Tereny różne	Tereny zabud.	Nieużytki	Razem nieleśne	
1	10	11	12	13	14	15	16	17	18
ha	0,0000	40,3131	1,0400	0,0000	4,8700	2,5170	0,5181	49,2582	9366,8422
% (17)	0,00	81,84	2,11	0,00	9,89	5,11	1,05	100,00	100,00
% (18)	0,00	0,42	0,01	0,00	0,05	0,03	0,01	0,52	100,00

*- powierzchnia bez współwłasności 4,36 ha

Struktura gruntów nadleśnictwa

Grunty leśne (zał, niezal.)	- 9041,7137	96,53 %
Grunty leśne związane z gospodarką leśną	- 275,8703	2,95 %
Grunty nieleśne	- 49,2582	0,52 %
Ogółem	- 9366,8422	100,00 %

Ryc. Udział grup rodzajów powierzchni w zarządzie Nadleśnictwa (bez współwłasności 4,36 ha)

Kompletna tabela I z rozliczeniem jednostek podziału administracyjnego znajduje się w części tabelarycznej elaboratu. Poniżej tabela skrócona.

Tabela nr I. Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa obrębami i łącznie, według grup i rodzajów użytków, oraz kategorii użytkowania (bez współwłasności)

Rodzaj użytku	Obręb Lipowa	Obręb Węgierska Górka	Nadleśnictwo	%
1	2	3	4	5
1. Lasy - razem	3357,0593	5960,5247	9317,5840	99,47
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	3269,2093	5765,9597	9035,1690	96,46
1) drzewostany	3269,2093	5765,9597	9035,1690	96,46
2) plantacje drzew - razem				
<i>w tym:</i>				
- plantacje nasienne				
- plantacje drzew szybkorosnących				
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	0,3300	6,2147	6,5447	0,07
1) w produkcji ubocznej - razem	0,3300	6,2147	6,5447	0,07
<i>w tym:</i>				
- plantacje choinek				
- plantacje krzewów				
- poletka łowieckie	0,3300	6,2147	6,5447	0,07
2) do odnowienia - razem				
<i>w tym:</i>				

Rodzaj użytku	Obręb Lipowa	Obręb Węgierska Górka	Nadleśnictwo	%
1	2	3	4	5
- halizny - zręby - płazowiny 3) pozostałe leśne niezalesione - razem				
<i>w tym:</i> - przewidziane do naturalnej sukcesji - objęte szczególnymi formami ochrony - przewidziane do małej retencji - wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji				
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem	87,5200	188,3503	275,8703	2,95
<i>w tym:</i>				
1) budynki i budowle	1,1800	2,6411	3,8211	0,04
2) urządzenia melioracji wodnych	19,3500	16,9991	36,3491	0,39
3) linie podziału przestrzennego lasu	23,2500	53,4200	76,6700	0,82
4) drogi leśne	37,8400	105,9857	143,8257	1,54
5) tereny pod liniami energetycznymi		3,7300	3,7300	0,04
6) szkółki leśne	0,7500		0,7500	0,01
7) miejsca składowania drewna	4,6700	4,7344	9,4044	0,1
8) parkingi leśne				
9) urządzenia turystyczne	0,4800	0,8400	1,3200	0,01
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione				
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	3357,0593	5960,5247	9317,5840	99,47
3. Użytki rolne - razem	7,0604	33,2527	40,3131	0,43
3.1. Grunty orne - razem	3,0876	13,4756	16,5632	0,18
<i>w tym:</i>				
1) role	2,5476	12,0356	14,5832	0,16
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornym	0,5400	1,4400	1,9800	0,02
3) ugory, odłogi				
3.2. Sady	1,4351	1,2743	2,7094	0,03
3.3. Łąki trwałe	0,8367	2,4634	3,3001	0,04
3.4. Pastwiska trwałe	1,3442	15,4493	16,7935	0,18
3.5. Grunty rolne zabudowane	0,3568	0,5901	0,9469	0,01
3.6. Grunty pod stawami rybnymi				
3.7. Grunty pod rowami rolnymi				
4. Grunty pod wodami - razem	0,8300	0,2100	1,0400	0,01
<i>w tym:</i>				
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	0,8300	0,1100	0,9400	0,01
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi		0,1000	0,1000	0,00
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi				
5. Użytki ekologiczne - razem				
6. Tereny różne - razem	0,0700	4,8000	4,8700	0,05

Rodzaj użytku	Obręb Lipowa	Obręb Węgierska Górka	Nadleśnictwo	%
1	2	3	4	5
<i>w tym:</i> 1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekult. 2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego				
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę) 4) różne inne	0,0700	4,8000	4,8700	0,05
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem	1,0735	1,4435	2,5170	0,03
<i>w tym:</i> 7.1. Tereny mieszkaniowe	0,0945	0,4129	0,5074	0,01
7.2. Tereny przemysłowe				
7.3. Tereny zabudowane inne	0,9790	0,2847	1,2637	0,01
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane				
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem		0,3200	0,3200	0,00
<i>w tym:</i> 1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne		0,3200	0,3200	0,00
2) tereny zabytkowe				
3) tereny sportowe				
4) ogrody zoologiczne i botaniczne				
5) tereny zieleni nieurządzonej				
7.6. Użytki kopalne		0,2000	0,2000	0,00
7.7. Tereny komunikacyjne - razem		0,2259	0,2259	0,00
<i>w tym:</i> 1) drogi		0,2259	0,2259	0,00
2) tereny kolejowe				
3) inne tereny komunikacyjne				
8. Nieużytki - razem	0,3681	0,1500	0,5181	0,01
<i>w tym:</i> 1) bagna	0,0281		0,0281	0,00
2) piaski				
3) utwory fizjograficzne		0,1500	0,1500	0,00
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji	0,3400		0,3400	0,00
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów	9,4020	39,8562	49,2582	0,52
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia				
OGÓLEM (1-8)*	3366,4613	6000,3809	9366,8422	100,00

* bez współwłasności 4,36 ha

Nadleśnictwo nie posiada ujawnionych gruntów spornych. Działka 12831/6 w obrębie ewidencyjnym Żabnica, tj. oddział 52 w obrębie leśnym Węgierska Górka, ma zapisaną służebność przejazdu do działki 12831/5.

Nadleśnictwo posiada grunty we współwłasności w obrębie Węgierska Górka.

Tabela nr 10. Zestawienie gruntów Nadleśnictwa we współwłasności.

Obręb leśny	Oddział	Nr działki	Adres admin.	Obręb ewid.	Pow. działki [ha]	Grupy i rodzaje użytków				
						Lasy pow. [ha]	Grunty nieleśne			
							klasyfikowane		nieklasyfikowane	
							nazwa	Pow.[ha]	nazwa	Pow.[ha]
1	2	3	4		5	6	7	8	9	10
Obręb	135 f	345	24-17-152-002	Cisiec	0,0200		PS V	0,0200		
Węgierska	135 g	346		Cisiec	0,1500		PS V	0,1500		
Górka	140 h	28		Cisiec	3,1300	3,1300				
	141 f	327		Cisiec	0,1700	0,1700				
	141 g	325		Cisiec	0,8900	0,8900				
Ogółem						4,3600	4,1900		0,1700	

Nadleśnictwo posiada księgi wieczyste założone dla 99 % posiadanych gruntów.

W stanie posiadania Nadleśnictwa nie ma gruntów do zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne. Nie ma też gruntów wyłączonych z produkcji, a pozostających na stanie LP.

W Nadleśnictwie występują 2 przypadki gruntów wyłączonych z zarządu (art. 40 ustawy o lasach):

- Decyzja Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 2003.03.17 nr ZS-S-2125/8/2003 o wyłączeniu z zarządu pod użytkowanie na cele ochrony ujęcia wody dla Gminy Węgierska Górka na potoku Romanka – pow. 0,0225 ha,

- Decyzja Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 2003.02.28 nr ZS-S-2125/8/2003 o wyłączeniu z zarządu pod użytkowanie na cele ochrony ujęcia wody dla Gminy Milówka na potoku Bystra – pow. 0,2100 ha.

Grunty leśne nie zalesione

Grunty przewidziane do naturalnej sukcesji – SUKCESJA -brak

Grunty związane z gospodarką leśną

Tabela nr 11. Zbiorcze zestawienie gruntów związanych z gospodarką leśną

Rodzaj powierzchni nazwa/kod SILP-LAS	Obręby [ha]		Nadleśnictwo razem
	Lipowa	Węgierska Górka	
1	2	3	4
Budynki i budowle Siedziba leśnictwa L CTWO	5 wydz. 1,18	4 wydz. 1,16	9 wydz. 2,34
Budynki i budowle BUD INNE	-- 0,00	11 wydz. 1,48	11 wydz. 1,48
Inne urząd. melioracji wodnych URZ WOD – potoki, stawy	75 wydz. 19,35	94 wydz. 17,00	169 wydz. 36,35
Linie podziału przestrzennego LINIE	23,25	53,42	76,67
Drogi leśne DROGI L	37,84	105,99	143,83
Tereny pod liniami energet. ENERG	-- 0,00	35 wydz. 3,73	35 wydz. 3,73
Szkółki leśne SZK LEŚNA	1 wydz. 0,75	-- 0,00	1 wydz. 0,75
Składnica drewna SKŁAD DR	18 wydz. 4,67	22 wydz. 4,74	40 wydz. 9,41

Rodzaj powierzchni <i>nazwa/kod SILP-LAS</i>	Obręby [ha]		Nadleśnictwo razem
	Lipowa	Węgierska Górka	
1	2	3	4
parkingi leśne PARKING L	0,00	0,00	0,00
Miejsce turystyczne TURYST	2 wydz. 0,48	4 wydz. 0,84	6 wydz. 1,32
Razem			275,87

* wydz. literowane i nieliterowane

Składnica drewna – SKŁAD DREWNA

Obręb Lipowa Adres leśny	Pow. [ha]	Obręb Węgierska Górka Adres leśny	Pow. [ha]
02-36-1-08-9 -c	0,16	02-36-2-01-3 -f	0,18
02-36-1-09-24 -d	0,36	02-36-2-01-7 -b	0,31
02-36-1-09-26 -d	0,22	02-36-2-02-39 -c	0,14
02-36-1-09-29 -j	0,22	02-36-2-02-57 -f	0,36
02-36-1-09-30 -f	0,22	02-36-2-03-67 -b	0,27
02-36-1-09-30 -g	0,25	02-36-2-03-78 -g	0,11
02-36-1-09-34 -f	0,48	02-36-2-03-84 -f	0,24
02-36-1-09-36 -b	0,15	02-36-2-04-93 -i	0,21
02-36-1-09-44 -a	0,25	02-36-2-04-96 -h	0,12
02-36-1-11-45 -f	0,23	02-36-2-04-102 -d	0,42
02-36-1-11-51 -f	0,09	02-36-2-07-130 -c	0,13
02-36-1-11-51 -i	0,17	02-36-2-07-130 -g	0,08
02-36-1-10-69 -a	0,24	02-36-2-07-132 -f	0,16
02-36-1-10-75 -a	0,24	02-36-2-07-135 -b	0,24
02-36-1-12-82 -f	0,62	02-36-2-07-152 -f	0,34
02-36-1-12-88 -c	0,20	02-36-2-06-175 -c	0,13
02-36-1-13-103 -h	0,44	02-36-2-06-176 -c	0,25
02-36-1-13-106 -d	0,13	02-36-2-06-192 -a	0,20
Razem	4,67	02-36-2-06-196 -a	0,23
		02-36-2-06-205 -c	0,49
		02-36-2-05-232 -d	0,04
		02-36-2-05-253 -h	0,09
		Razem	4,74

Linia energetyczna – L ENERG

Obręb Lipowa – brak

Obręb Węgierska Górka Adres leśny	Pow. [ha]	Obręb Węgierska Górka Adres leśny	Pow. [ha]
02-36-2-02-25 --c	0,14	02-36-2-04-96 --b	0,16
02-36-2-02-33 -g	0,37	02-36-2-04-96 -b	0,14
02-36-2-02-34 -c	0,15	02-36-2-04-96 -d	0,16
02-36-2-02-52 --d	0,07	02-36-2-05-229 --d	0,10
02-36-2-02-81 --c	0,01	02-36-2-05-231 --d	0,01
02-36-2-02-81 -b	0,04	02-36-2-05-244 -g	0,20
02-36-2-03-83 --d	0,05	02-36-2-05-245 -f	0,08
02-36-2-03-86 --f	0,03	02-36-2-06-173 --c	0,06
02-36-2-03-91 --c	0,10	02-36-2-06-174 --d	0,08
02-36-2-03-97 --c	0,21	02-36-2-06-192 --c	0,21
02-36-2-04-106 --c	0,08	02-36-2-06-193 --c	0,20
02-36-2-04-112 --c	0,02	02-36-2-06-194 --c	0,04
02-36-2-04-113 --c	0,08	02-36-2-06-195 --c	0,03

Obręb Węgierska Górka Adres leśny	Pow. [ha]	Obręb Węgierska Górka Adres leśny	Pow. [ha]
02-36-2-04-114 --b	0,06	02-36-2-07-149 -c	0,08
02-36-2-04-125 --b	0,12	02-36-2-07-152 --c	0,04
02-36-2-04-92 --c	0,05	02-36-2-07-159 --d	0,02
02-36-2-04-92 -b	0,18	02-36-2-07-164 --c	0,33
02-36-2-04-92 -g	0,03	Razem	3,73

Szkołki leśne – SZK LEŚNA

Obręb Węgierska Górka - brak

Obręb Lipowa Adres leśny	Pow. [ha]
02-36-1-10-67 -d	0,75

Miejsce turystyczne - TURYST

Obręb Lipowa Adres leśny	Pow. [ha]	Obręb Węgierska Górka Adres leśny	Pow. [ha]
02-36-1-10-65 -c	0,30	02-36-2-01-20 -i	0,49
02-36-1-13-103 -g	0,18	02-36-2-02-52 -i	0,18
Razem	0,48	02-36-2-03-78 -a	0,05
		02-36-2-02-81 -c	0,12
		Razem	0,84

Budynki i budowle – L-CTWO, BUD INNE

Obręb Lipowa Adres leśny	Pow. [ha]	Leśnictwo	Obręb Węgierska Górka Adres leśny	Pow. [ha]	Leśnictwo
L-CTWO					
02-36-1-11-45 -a	0,26	Łukaszne	02-36-2-01-1 -g	0,18	Cięcinki
02-36-1-10-67 -c	0,20	Ostre	02-36-2-02-51 -i	0,07	Boracza
02-36-1-10-67 -f	0,27	Skrzyczne	02-36-2-04-125 -i	0,53	Prusów
02-36-1-12-96 -f	0,25	Morońska	02-36-2-07-254 -h	0,38	Zielona
02-36-1-13-103 -c	0,20	Radziechowy	Razem	1,16	
Razem	1,18				

Obręb Lipowa BUD INNE - brak

Obręb Węgierska Górka Adres leśny	Pow. [ha]
BUD INNE	
02-36-2-01-20 -g -00	0,16
02-36-2-02-52 -h -00	0,10
02-36-2-03-89 -a -00	0,11
02-36-2-04-93 -b -00	0,11
02-36-2-04-114 -c -00	0,03
02-36-2-04-125 -d -00	0,07
02-36-2-06-195 -f -00	0,12
02-36-2-07-254 -s -00	0,04
02-36-2-05-255 -g -00	0,54
02-36-2-05-255 -i -00	0,06
02-36-2-05-255 -n -00	0,14
Razem	1,48

Inne urządzenia melioracji wodnych – URZ WOD

Obręb leśny	Oddział	Pow. [ar]
Lipowa	Potok Leśna - 67bx, 68f, 69h, 70g, 71f, 72f, 73d, 74d, 75f pozostałe nieliterowane – 63 wydz.	1,72 ha <u>17,63 ha</u>
	razem	19,35 ha
Węgierska Górka	20 h – dawny staw pozostałe to potoki - 93 wydz.	0,05 ha <u>16,95 ha</u>
	razem	17,00 ha

Linie podziału przestrzennego lasu – LINIE

Rodzaj linii	Obręby [ha]		Nadleśnictwo razem
	Lipowa	Węgierska Górka	
Linie oddziałowe istniejące	20,83	49,02	69,85
Linie oddziałowe projektowane	2,42	3,48	5,90
Linie nie istniejącego podziału pow.		0,92	0,92
Razem	23,25	53,42	76,67

Wykaz niektórych gruntów nieleśnych

Użytki rolne -Grunty orne

w tym:

Plantacje PL CH –R

Obręb Węgierska Górka - brak

Obręb Lipowa Adres leśny	Pow. [ha]
02-36-1-10-67 -x -00	0,54
Razem	0,54

Poletka łowieckie - PL ŁOW-R

Obręb Lipowa - brak

Obręb Węgierska Górka Adres leśny	Pow. [ha]
02-36-2-05-216 -g -00	0,26
Razem	0,26

Szkółka zadrzewieniowa – SZ ZAD-R

Obręb Lipowa - brak

Obręb Węgierska Górka Adres leśny	Pow. [ha]
02-36-2-07-153 -g	0,14
02-36-2-05-255 -d	1,04
Razem	1,18

Użytki rolne - sady

w tym:

Sad na pastwisku – S -PS

Obręb Lipowa Adres leśny	Pow. [ha]	Obręb Węgierska Górka Adres leśny	Pow. [ha]
02-36-1-08-16 -b	0,10	02-36-2-02-33 -f	0,06
02-36-1-12-96 -i	0,14	02-36-2-04-125 -c	0,16
Razem	0,24	02-36-2-06-192 -i	0,10
		Razem	0,32

Siedziba leśnictwa Żabnica

Użytki rolne –łąki trwałe

w tym:

Plantacje PL CH –Ł

Obręb Węgierska Górka - brak

Obręb Lipowa Adres leśny	Pow. [ha]
02-36-1-10-67 -y -00	0,13
Razem	0,13

na łące

Poletka łowieckie, skład drewna, szkółki zadrz brak

Użytki rolne – grunty rolne zabudowane

B-PS

Obręb Lipowa Adres leśny	Pow. [ha]	Obręb Węgierska Górka Adres leśny	Pow. [ha]
02-36-1-08-16 -a	0,16	02-36-2-07-153 -f	0,08

Siedziba leśnictwa Sikorzane

B-R

Obręb Lipowa Adres leśny	Pow. [ha]	Obręb Węgierska Górka Adres leśny	Pow. [ha]
02-36-1-10-67 -n	0,08	02-36-2-05-214 -a	0,09
02-36-1-10-67 -t	0,11	02-36-2-07-254 -j	0,36
Razem	0,19	02-36-2-07-254 -m	0,06
		Razem	0,51

Grunty zabudowane i zurbanizowane

Tereny mieszkaniowe – LCTWO-B, ZAB INNE

Obręb Lipowa - brak

Obręb Węgierska Górka Adres leśny	Pow. [ha]
LCTWO-B	
02-36-2-06-192 -h	0,06

Siedziba leśnictwa Kamesznica

Obręb Lipowa Adres leśny	Pow. [ha]	Obręb Węgierska Górka Adres leśny	Pow. [ha]
ZAB INNE			
02-36-1-08-1 -c	0,09	02-36-2-07-254 -g	0,07
Razem	0,09	02-36-2-07-254 -o	0,28
		Razem	0,35

Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - BIWAK

Obręb Lipowa - brak

Obręb Węgierska Górka Adres leśny	Pow. [ha]
02-36-2-07-152 -h	0,24
02-36-2-06-192 -b	0,08
Razem	0,32

Użytki kopalne KOP KAM

Obręb Lipowa - brak

Obręb Węgierska Górka Adres leśny	Pow. [ha]
02-36-2-03-67 -a	0,20
Razem	0,20

Tereny komunikacyjne drogi DROGI I

Obręb Lipowa - brak

Obręb Węgierska Górka Adres leśny	Pow. [ha]
02-36-2-07-254 -hx	0,03
02-36-2-07-254 -ix	0,03
02-36-2-07-254 -jx	0,09
02-36-2-07-254 -kx	0,07
02-36-2-07-254 -lx	0,01
Razem	0,23

Nieuzytki

Bagna – BAGNO

Obręb Węgierska Górka - brak

Obręb Lipowa Adres leśny	Pow. [ha]
02-36-1-10-67 -l -00	0,01
02-36-1-10-67 -m -00	0,02
Razem	0,03

Utwory fizjograficzne - U SKALNY

Obręb Lipowa - brak

Obręb Węgierska Górka Adres leśny	Pow. [ha]
02-36-2-02-38 -c	0,15
Razem	0,15

Wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji N KOP

Obręb Węgierska Górka - brak

Obręb Lipowa Adres leśny	Pow. [ha]
02-36-1-10-69 -c	0,34
Razem	0,34

1.2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska

1.2.1. Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego

Nadleśnictwo położone jest w województwie śląskim. Założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu kształtowane są przez:

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr II/21/2/2004 z dnia 21 czerwca 2004 roku i zamieszczony w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego nr 68 z dnia 27 lipca 2004 r. Plan został zaktualizowany we wrześniu 2010 r (Uchwała Nr/III/1/2010 z dnia 22 września 2010 roku) i zamieszczony w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego nr 237, poz. 3534 z dnia 8 listopada 2010 r. Plan opublikowany jest na stronie BIP Urzędu Marszałkowskiego.

Politykę przestrzenną państwa w obszarze regionu konkretyzują m. in.:

- Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami,
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego,
- Ustawy budżetowe,
- Strategia przebudowy dróg krajowych w Polsce,
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości,
- Wojewódzka strategia rozwoju transportu,
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Cele zagospodarowania przestrzennego dotyczące **zasobów leśnych** obejmują:

- stałe powiększanie zasobów leśnych,
- poprawę kondycji przyrodniczej lasów do stanu umożliwiającego optymalne warunki Funkcjonowania,
- prowadzenie wielofunkcyjnego modelu gospodarowania.

Cele zagospodarowania przestrzennego dotyczące **ochrony przyrody i bioróżnorodności** obejmują:

- ochronę przyrody i bioróżnorodności biologicznej poprzez zachowanie, wzbogacanie i odtwarzanie zasobów przyrody,
- kształtowanie spójnej przestrzennie sieci powiązań przyrodniczych uwzględniającej istniejące i projektowane obszary chronione, włączone w sieć krajową, opartej o założenia i koncepcję europejskich sieci ekologicznych.

Dane na temat rodzaju i okresu obowiązywania dokumentów dotyczących zagospodarowania przestrzennego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Węgierska Górka przedstawiono poniżej.

Jednostka	Rodzaj dokumentu / okres obowiązywania			
	Strategia Rozwoju	Program Ochrony Środowiska	Studium Uwarunkowań	Plan Zagospodarowania Przestrzennego
1	2	3	4	5
Województwo śląskie	Uchwała Sejmiku Woj. Śląskiego nr III/47/1/2010 z dn. 17. 02.2010 r. 2000-2020	Aktualny do roku 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018	Obowiązujące	Uchwała Nr II/21/2/2004 Sejmiku Woj. Śląskiego z dnia 21.06.2004 r
Powiat żywiecki	Aktualna 2006-2020	Aktualizacja POŚ na lata 2010-2017	Obowiązujące	--
Gm. Milówka	Aktualna Uchwała Rady Gminy nr XVII/237/200 z dn. 12.03.2004r.	Aktualny uchwała nr X/189/2003 z dn. 20.06.2003r.	Projekt wyłożony do publicznego wglądu	Całość gminy – szereg uchwał Rady Gm. z lat 2004 – 2008 z późniejszymi zmianami.
Gm. Węgierska Górka	Plan Rozwoju Lokalnego 2007-2013. - Uchwała Rady Gminy nr VI/48/2007 z dnia 27.04.2007r.	Aktualizacja POŚ na lata 2010-2017.	Obowiązujące	Całość gminy – szereg uchwał Rady Gm. z lat 2004 – 2005: XXII/227/2005 - Żabnica; XVI/159/2004 – Cięcina; XVI/160/2004 – Węgierska Górka; XXII/226/2005 - Cisiec
Gm. Lipowa	Plan Rozwoju Lokalnego 2007-2013	Aktualny 2011-2018 wraz z POŚ	w opracowaniu	Całość gminy - Uchwała VI/29/03 Rady Gminy z dnia 18.03.2003 roku
Gm. Radziechowy Wieprz	Aktualna 2011-2014 Uchwała Rady Gminy nr XXIII/105/04	Nieaktualny	w opracowaniu	Całość gminy - Uchwała XLV/278/2010 Rady Gminy z dnia 02.03.2010 r

1.2.2. Ogólne dane o regionalnych: strategiach rozwoju, programach ochrony środowiska, oraz programach operacyjnych

Cele i kierunki polityki rozwoju przestrzeni regionalnej obszarów będących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Węgierska Górka obejmują między innymi zrównoważone gospodarowanie środowiskiem i przestrzenią, a co za tym idzie dotyczą również gospodarki leśnej i szeroko rozumianej ochrony przyrody.

Celem strategicznym polityki rozwoju regionalnego w odniesieniu do zasobów przyrody jest: poprawa jakości środowiska oraz zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych, i wartości krajobrazowych.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020 - Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą III/47/1/2010 na posiedzeniu w dniu 17 lutego 2010 roku przyjął Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”, stanowiącą aktualizację Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020 przyjętej przez Sejmik Województwa Śląskiego 4 lipca 2005 roku. Dokument określa priorytety oraz cele strategiczne rozwoju regionu. Jednym z nich jest ochrona i kształtowanie środowiska oraz przestrzeni poprzez:

- zmniejszenie ilości zanieczyszczeń odprowadzanych do wód i gruntów, budowę systemu oczyszczalni ścieków;
- ograniczanie zanieczyszczeń powierzchniowych gruntów;
- racjonalną gospodarkę odpadami poprzez stworzenie infrastruktury do wtórnego ich wykorzystania;

- budowę systemu retencji wód powierzchniowych;
- ochronę zasobów leśnych;
- ochronę istniejących zasobów przyrodniczych, będących wyrazem bioróżnorodności regionu;
- podniesienie i utrzymanie atrakcyjności krajobrazu dzięki bogatym zasobom przyrodniczym
- rozwój turystyki przyjaznej środowisku i kreowanie proekologicznych zachowań mieszkańców zachowań mieszkańców.
- rewitalizację terenów przemysłowych.

Powiat Żywiecki, posiada **Powiatowy program ochrony środowiska i strategię rozwoju powiatu** (umieszczone na stronach BIP starostwa) powstałe w celu uszczegółowienia i dostosowania działań na poziomie regionalnym do specyfiki lokalnych, powiatowych i gminnych warunków przyrodniczo-leśnych oraz krajobrazowych. Program... obejmuje w/w główny kierunek dotyczący ochrony i kształtowania środowiska zawarty w planie zagospodarowania przestrzennego województwa i uwzględnia podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody w Nadleśnictwie Węgierska Górka oraz kreuje politykę w tym zakresie w planach zagospodarowania gmin, gminnych programach ochrony środowiska i strategiach rozwoju danej gminy.

Opracowania te uwzględniają zasady prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w zakresie podanym w § 9 Instrukcji Urządzania Lasu, tj. ochrony środowiska, w tym ochrony przyrody (wszelkie opracowania uwzględnią zachowanie wszystkich form ochrony przyrody obszaru), ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz ochrony krajobrazu, ochrony wód i gospodarowania wodami z uwzględnieniem turystyki i rekreacji.

1.2.3. Potencjalne zadania do realizacji w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa wynikające z założeń zagospodarowania przestrzennego

Na podstawie informacji z Nadleśnictwa Węgierska Górka stwierdza się brak gruntów do wyłączenia z produkcji, tj. w okresie od wydania zgody na takie wyłączenie przez Ministra Środowiska do wprowadzenia stosownej zmiany w ewidencji gruntów i budynków; (§116 IUL, ust.4).

Nadleśnictwo nie posiada również gruntów przeznaczonych do zalesienia, ujętych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

1.2.4. Zgodność projektu Planu U.L. ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu

Gospodarka leśna w Nadleśnictwie Węgierska Górka ma charakter wielofunkcyjny i jest prowadzona z zachowaniem funkcji ochronnych i społecznych tzn. środowiskotwórczych, ekologicznych oraz gospodarczych. Największe znaczenie mają funkcje ochronne (wodochronne, glebochronne, klimatyczne) oraz społeczne (rekreacyjne, retencyjne). Główną funkcją gospodarczą jest produkcja drewna dla potrzeb rynku. Nadzór nad gospodarką łowiecką prowadzi Nadleśnictwo. Uboczna produkcja nie jest prowadzona. Grzyby, owoce leśne, zioła zbiera na własne potrzeby lokalna społeczność.

Całość ww. działalności jest zbieżna ze strategią i kierunkami rozwoju zawartymi w analizowanych dokumentach planistycznych szczebla wojewódzkiego, powiatowego, gminnego, które wpisują się w model gospodarowania wielofunkcyjnego.

Również w aspekcie analizy kierunków zagospodarowania przestrzennego w dziedzinie rozwoju infrastruktury drogowej i kolejowej nie rysują się zagrożenia w postaci: uszczuplania zasobów leśnych czy nadmiernej fragmentacji kompleksów leśnych.

Pozostałe zamierzenia i kierunki inwestycyjne, jak również potencjalne wykorzystanie gospodarcze zlokalizowanych w zasięgu Nadleśnictwa Węgierska Górka złóż kopalin nie wpłynie negatywnie na wielofunkcyjne gospodarowanie lasami oraz ich stan i kondycję. Zaznaczyć należy, że w analizowanych dokumentach planistycznych identyfikowano zagrożenia i przyjmowano założenia zmierzające do utrzymania i powiększania zasobów leśnych w dobrym stanie ilościowym i jakościowym z podkreśleniem walorów ochronnych. Napawające optymizmem jest również eksponowanie przeciwdziałania zaśmiecaniu poprzez m.in. edukację społeczeństwa, którą od szeregu lat propaguje i realizuje PGL LP.

1.3. Charakterystyka warunków przyrodniczych w zasięgu działania Nadleśnictwa

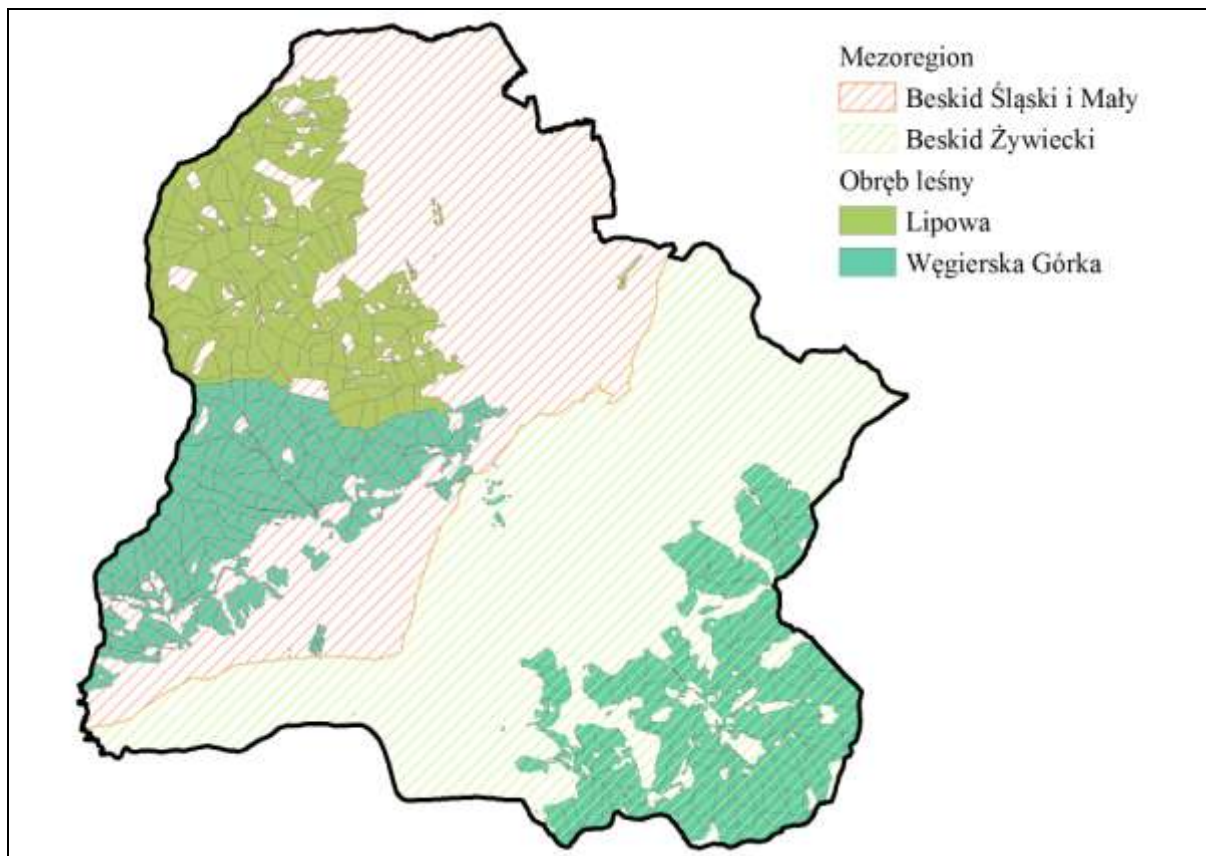
Szerzej charakterystyka warunków przyrodniczych w zasięgu działania nadleśnictwa przedstawiona została w Programie Ochrony Przyrody.

1.3.1. Położenie według regionalizacji przyrodniczo – geograficznej

Nadleśnictwo położone jest w Krainie VIII Karpackiej w mezoregionach: 1 – Beskidu Śląskiego i Małego, 4 – Beskidu Żywieckiego. Granicą między mezoregionami jest dolina Soły.

Kraina	Mezoregion	Obwód leśny, oddziały, powierzchnia [ha]
VIII Karpacka	Beskid Śląski i Mały	Lipowa, cały obwód; pow. 3366,44 ha Węgierska Górka, oddz.: 126 – 145, 148 – 253, 255 pow. 2742,50 ha.
	Beskid Żywiecki	Węgierska Górka, oddz.: 1 – 125, 254 pow. 3262,24 ha.

Obszar Nadleśnictwa znajduje się w zasięgu naturalnego występowania zasadniczych gatunków lasotwórczych: sosny, modrzewia, świerka, jodły, buka, dęba, olchy.

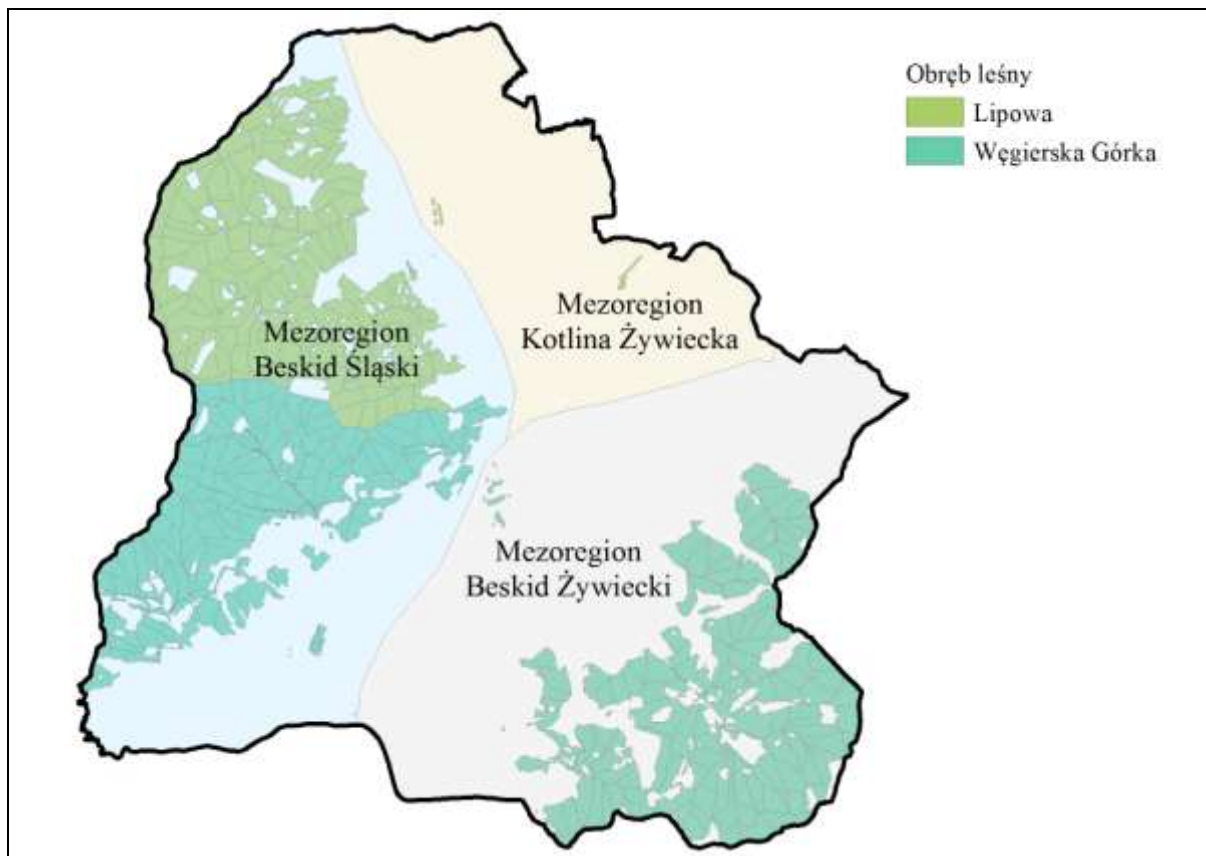

Ryc. Położenie Nadleśnictwa wg regionalizacji przyrodniczo - leśnej

Położenie geograficzne obszaru nadleśnictwa według J. Kondrackiego (Geografia regionalna Polski 1998) przedstawia poniższa tabela:

Regionalizacja fizycznogeograficzna – mezoregiony w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa.

Prowincja	Podprowincja	Makroregion	Mezoregion	Obręb Lipowa	Obręb Węgierska G.
				oddziały/pow. [ha]	
51 – Karpaty Zachodnie i Podkarpacie	513 – Zewnętrzne Karpaty Zachodnie	213.4 – Beskidy Zachodnie	513.45 – Beskid Śląski	1-66, 67 a-j, bx, 68-108, 109 a-d pow. 3352,92 ha	126-145, 148- 253, 255 pow. 2742,50 ha
			513.51 – Beskid Żywiecki	---	1-125, 254 pow. 3262,24 ha
			513.46 – Kotlina Żywiecka	67 k-ax, 109 f, g pow. 13,52 ha	

Ryc. Położenie Nadleśnictwa wg regionalizacji fizycznogeograficznej

Beskid Śląski (513.45) jest najdalej na zachód wysuniętą częścią Beskidów Zachodnich, a jednocześnie najdalej sięgającą na zachód częścią polskich Karpat. Od zachodu ograniczony jest doliną Olzy, od wschodu doliną Soły i Kotliną Żywiecką, na południu pokrywa się, w przybliżeniu, z granicą państwa na linii: Przełęcz Zwardońska – Przełęcz Jabłonkowska, a na północy granicą jest wyraźny próg Pogórza Śląskiego. Do obszaru Nadleśnictwa należą jedynie wschodnie stoki Pasma Wiślańskiego, zwanego także Pasmem Baraniej Góry.

Zachodnia granica Nadleśnictwa pokrywa się z najbardziej wyrazistym odcinkiem Pasma Baraniej Góry, tj. od szczytu Karolówki na południu (931 m n.p.m.) do Skrzycznego (1257 m n.p.m.) na północy. Skrajnie południowy, mniej wyrazisty odcinek pasma, a jednocześnie granicy Nadleśnictwa biegnie szczytami i grzbietami od Karolówki przez Gańczorkę (909 m n.p.m.) i Przełęcz Koniakowską (766 m n.p.m.) do drogi Koniaków – Milówka. Jest to najniższy fragment Pasma Baraniej Góry.

Od Skrzycznego na pn.-zach. kontynuacją pasma są masywy Klimczoka i Szyndzielni, ale granica Nadleśnictwa odchodzi na Skrzycznym w kierunku pn.-wsch. do doliny Potoku Granicznego gdzie na granicy lasu rozpoczyna się Kotlina Żywiecka. Dla tej części pasma charakterystyczne są boczne grzbiety odchodzące na wschód, w kierunku doliny Soły. Są to grzbiety pojedyncze, jak odchodzący od Skrzycznego grzbiet Równi, a od Baraniej Góry Barański Groń, lub bardziej złożone, jak odchodzący od Magurki Wiślańskiej grzbiet Magurki Radziechowskiej i Glinnego, posiadający 3 skierowane na pn. grzbiety niższego rzędu.

W mezo-regionie Beskidu Śląskiego znajduje się większość lasów Nadleśnictwa – ok. 65%, tj. prawie cały obręb Lipowa (bez fragmentów w Kotlinie Żywieckiej) i ok. 46% powierzchni obrębu Węgierska Górka.

Beskid Żywiecki (513.51) jest największą i najwyższą grupą górską w Beskidach Zachodnich. Zasadniczy mezo-region rozciąga się od Zwardonia na zachodzie, po Jabłonkę i Jordanów na wschodzie. Obszar zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa należy do jednego z czterech submezo-regionów, tj. właściwego Beskidu Żywieckiego, zwanego także Beskidem Żywiecko – Orawskim (513.511), który od południa jest ograniczony tzw. pasmem

granicznym, tj. wododziałem bałtycko – czarnomorskim, a od Przełęcz Głuchowskiej północno – wschodnią granicę stanowi dolina Przybyłki i Koszarawy. Północno zachodnią granicą jest geologiczny zasięg okna tektonicznego Kotliny Żywieckiej, a dalej na południe granicę stanowi dolina Soły, oddzielająca Beskid Żywiecki od Śląskiego.

Obszar zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa, od zachodu oparty jest o dolinę Soły i zasięg Kotliny Żywieckiej. Wschodnie i południowe granice zasięgu terytorialnego nie wykraczają poza submezoregion. W większości są jednoznaczne i czytelne ponieważ bieżą wyraźnymi grzbietami lub dolinami potoków, natomiast niektóre odcinki, szczególnie nie związane z lasami państwowymi, mają charakter umowny. Umowny charakter ma również granica z Kotliną Żywiecką

W granicach Beskidu Żywieckiego znajduje się wschodnia część obrębu leśnego Węgierska Górka. Szacunkowo ta część zasięgu terytorialnego zajmuje prawie 25% powierzchni submezoregionu.

Pasma górskie mają budowę gniazdową, tj. promienisty układ grzbietów, przeważnie wyraźnie niższych od centralnej kulminacji, jak Lipowski Wierch i Romanka. Wraz z Rysianką są to, pomijając Pilsko, najwyższe szczyty w submezoregionie, osiągające ponad 1300 m n.p.m. Wymienione szczyty, wraz z kilkoma niższymi, tworzą charakterystyczny, zbliżony zarysem do półokręgu, wododział odgraniczający obszar źródłkowy Żabnicy – jednego z głównych dopływów górnej Soły, a będący jednocześnie pd.-wsch. granicą zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.

W Beskidzie Żywieckim znajduje się około 54% powierzchni lasów obrębu Węgierska Górka.

Kotlina Żywiecka (513.46) jest obniżeniem śródgórskim między Beskidem Śląskim i Żywieckim oraz Małym i Makowskim. Zarysem zbliżona jest do trójkąta zwróconego wierzchołkiem na południe – we wsi Cięcina, a podstawą zwróconą na północ jest linia Wilkowice – Ślemień.

W granicach Kotliny Żywieckiej znajduje się jedynie 9,45 ha lasów obrębu Lipowa, tj. fragmenty wtórnych lasów w dolinie potoku Leśnianka i przy stawie w Radziechowach, w ramach dawnego zespołu dworskiego.

1.3.2. Rzeźba terenu i położenie geograficzne

Zasadniczym typem rzeźby obszaru nadleśnictwa jest typ górski gór średnich, o zwartym układzie grup górskich porozdzielanych głębokimi dolinami o stromych, prostych lub wypukłych stokach. Tylko kilka niewielkich powierzchniowo kompleksów Nadleśnictwa położonych jest w obszarze o pogórskim typie rzeźby (przy pd. granicy zasięgu Nadleśnictwa) oraz w obszarze den dolin rzecznych (dolina Soły) i kotlin.

Na rzeźbę Beskidu Śląskiego zasadniczy wpływ ma układ warstw skalnych. Szczególnie jest to widoczne w rzeźbie pasm o przebiegu równoleżnikowym, gdzie północne stoki, powstałe na czołach warstw skalnych, są zdecydowanie bardziej strome (25 - 45°) i bardziej zróżnicowane niż południowe – długie i łagodne. Elementy rzeźby związane ze złodowaceniami nie mają większego znaczenia na omawianym obszarze, jedynie w masywie Baraniej Góry i Skrzycznego występują efekty soliflukcji (spływu powierzchniowego) w postaci rumowisk i wypreparowanych z podłoża skał.

Na 2,0 % gruntów Nadleśnictwa nachylenie terenu kształtuje się do 5 stopni, na 8,0 % spadek mieści się w przedziale 6 – 10 stopni. Nachylenie gruntów od 11 do 20 stopni jest na 61,0 % powierzchni. Nachylenie powyżej 20 stopni na 29,0 %. Nadleśnictwo Węgierska Górka jest najbardziej stromym nadleśnictwem w RDLP Katowice.

Współcześnie największe znaczenie w kształtowaniu rzeźby terenu ma erozja rzeczna tworząca doliny V – kształtne i podcinająca stoki doprowadzając do licznych osuwisk. Innego typu osuwiska – ześlizgowe powstają na stokach zgodnych z upadem warstw skalnych, gdzie następuje stałe spełzanie pokrywy zwietrzelinowej z szybkością 1 – 10 cm na rok

Główny obszar leśny ma dość charakterystyczny układ pasmowy: od głównego pasma Baraniej Góry (Wiślańskiego) o przebiegu pn.–pd., z kulminacjami masywu Skrzycznego i Baraniej Góry, odchodzą na wschód, w kierunku doliny Soły pojedyncze lub złożone pasma boczne:

- Skrzyczne – Równia
- Malinowska Skała – Kościelec (oddzielone głęboką przełęczą), zakończone u zbiegu potoków Malinowskiego i Leśna (Lesna)
- Magurka Wiślańska – Magurka Radziechowska – Glinne (grzbiet graniczny obrębów leśnych) z wyraźnymi dwoma pasmami: Murońka – Ostre i Jaworzynka, a także szereg mniej wyrazistych grzbietów niższego rzędu
- Barania Góra – Barański Groń, krótki, ale wyraźny masyw nad doliną Bystrego.

Na południe od Barańskiego Gronia układ grzbietów i dolin nie wykazuje wyraźnej regularności.

Ważniejsze szczyty znajdujące się na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górka to: Tyniok (892 m n.p.m.), Gańczorka (909 m n.p.m.), Karolówka (931 m n.p.m.), Barania Góra (1220 m n.p.m.), Magurka Wiślańska (1140 m n.p.m.), Zielony Kopiec (1154 m n.p.m.), Malinowska Skała (1152 m n.p.m.), Małe Skrzyczne (1211 m n.p.m.), Skrzyczne (1257 m n.p.m.), Kościelec (1019 m n.p.m.), Magurka Radziechowska (1091 m n.p.m.), Glinne (1026 m n.p.m.).

Beskid Żywiecki również ma typ rzeźby górskiej gór średnich o zwartym układzie masywów górskich porozdzielanych głębokimi dolinami, o stromych, prostych lub wypukłych stokach. Rzeźba typu podgórskiego występuje jedynie wzdłuż północnego zasięgu, poza zasięgiem lasów.

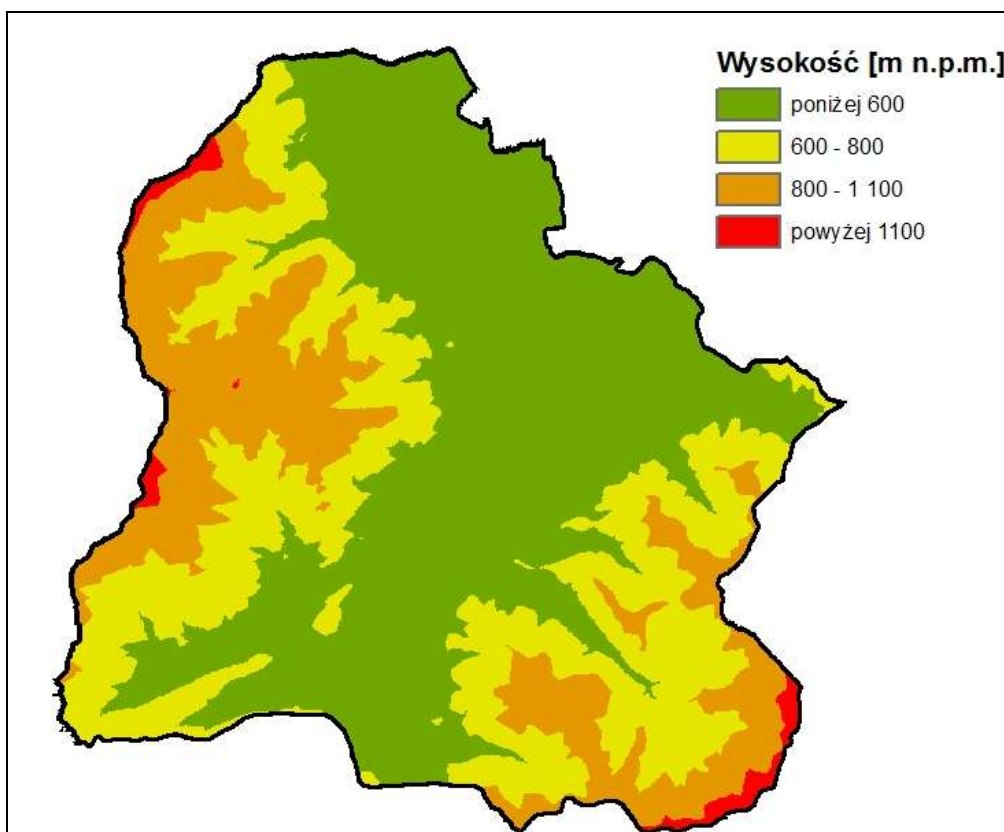
Ważniejsze szczyty Beskidu Żywieckiego z terenu Nadleśnictwa Węgierska Górka to: Redykalny Wierch (1144 m n.p.m.), Boraczy Wierch (1244 m n.p.m.), Lipowska (1324 m n.p.m.), Rysianka (1322 m n.p.m.), Martoszka (1189 m n.p.m.), Romanka (1366 m n.p.m.), Prusów (1010 m n.p.m.), Skała (946 m n.p.m.), Abrahamów (857 m n.p.m.).

Niewielkie znaczenie ma typ rzeźby den dolin rzecznych i kotlin spotykany w dolinie Soły. Opisywana w mezoregionie asymetria stoków, związana z upadem warstw skalnych, na opisywanym obszarze nie jest widoczna.

Lasy nadleśnictwa rozciągają się pomiędzy 49°31'37'' a 49°41'45'' szerokości geograficznej północnej i 18°58'42'' a 19°14'30'' stopni długości geograficznej wschodniej.

Odległość w linii prostej pomiędzy skrajnymi punktami zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa wynosi około 19 km pomiędzy punktem północnym i południowym oraz około 18 km pomiędzy punktem wschodnim i zachodnim. Całkowita długość granicy zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa wynosi około 83 km.

Obszar Nadleśnictwa Węgierska Górka wznosi się od 365 m. n.p.m. w części północnej (Obręb Lipowa oddz. 109 h) do 1366 m. n.p.m. w oddz. 53b, Obrębu Węgierska Górka (Romanka). Różnica wzniesień wynosi 1001 m. Najniżej położone są obszary będące doliną głównej rzeki w tym obszarze, tj. Soły.

Ryc. Mapa hipsometryczna (na bazie NMT)

1.3.3. Warunki klimatyczne

Cechy klimatu Polski są uwarunkowane wpływami rozległych obszarów lądowych na wschodzie oraz są kształtowane przez duże połacie wodne Oceanu Atlantyckiego (Woś 1999). Na klimat wpływ ma m.in. szerokość geograficzna (kąt padania promieni słonecznych i czas trwania usłonecznienia), położenie obszaru względem obszarów morskich i oceanicznych, ukształtowanie terenu (rzeźba i wys. n.p.m.), pokrycie terenu (szata roślinna, działalność człowieka). Generalnie na obszarze Polski współwystępują cechy klimatu kontynentalnego i oceanicznego.

Według W. Okołowicza (1965) obszar Nadleśnictwa położony jest w Krainie Karpackiej nr 67 w klimacie kształtowanym pod silnym wpływem gór.

Na obszarze Nadleśnictwa można mówić o typie klimatu ukształtowanego na obszarach górskich, który jest wynikiem współdziaływania czynnika wysokości n.p.m. i czynnika orograficznego. Uwarunkowania klimatu doprowadziły do wyróżnienia stref pięter klimatycznych (Hess 1965). Jednak piętrowość stosunków klimatycznych nie zatarała cech klimatu właściwych dla strefy klimatu umiarkowanego charakterystycznego dla obszaru Polski (Woś 1999).

Poniżej przedstawiono zasięg pięter klimatycznych w Beskidach (Hess 1965).

Piętro klimatyczne	Średnia wieloletnia temperatura roku [°C]	Wysokość nad poziomem morza [m]			
		Beskid Żywiecki i Średni	Beskid Śląski	Beskid Wyspowy, Sądecki, Niski	Kotliny
Zimne	od -4 do -2	-	-	-	-
Umiarkowanie zimne	od -2 do 0	od szczytów do 1670	-	-	-
Bardzo chłodne	od 0 do +2	od 1670 do 1400	-	-	-
Chłodne	od +2 do +4	od 1400 do 1080	od szczytów do 980	od szczytów do 1100	do 950
Umiarkowanie chłodne	od +4 do +6	od 1080 do 680	od 980 do 670	od 1100 do 750	od 950 do 500

Umiarkowanie ciepłe	od +6 do +8	od 680 do 260	od 670 do 250	od 750 do 280	od 500 do 200
---------------------	-------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Dane meteorologiczne obszaru Nadleśnictwa:

- średnia temperatura powietrza w roku – od 2,5 °C (1100 m n.p.m.) do 8,6 °C (250 m n.p.m.),
- suma opadu atmosferycznego⁷ – od 988 mm (250 m n.p.m.) do 1380 mm (1100 m n.p.m.),
- długość okresu wegetacyjnego - 150 dni (1100 m n.p.m.) do 225 dni (250 m n.p.m.),
- dni z opadem - 186,
- dni z przymrozkami - 110,
- okres zalegania pokrywy śnieżnej – 65 - 140 dni

W Beskidzie Śląskim badania nad klimatem prowadził G. Durło (UR Kraków). Wyniki badań autor opublikował w książkach „Klimat Beskidu Śląskiego”, „Wpływ obserwowanych i prognozowanych warunków klimatycznych na stabilność drzewostanów górskich w Beskidzie Śląskim”.

Durło podzielił omawiany region na trzy piętra klimatyczne, cztery piętra wysokościowe oraz wyróżnił trzy piętra opadowe. Z badań przeprowadzonych przez G. Durło (2012) w Beskidzie Śląskim wynika, że w stosunku do regionalizacji Hessa opartej na średniej rocznej temperaturze powietrza układ wysokościowy pięter klimatycznych uległ modyfikacji polegającej na przesunięciu granic pięter w nieco wyższe partie masywu. Obecnie powierzchnia piętra chłodnego położonego w przedziale wysokości 980 m do 1250 m n.p.m. zmniejszyła się o około 0,5% w stosunku do stanu z roku 1970. Aktualnie piętro to obejmuje jedynie część wierzchowinową Skrzycznego oraz Baraniej Góry.

Piętro umiarkowanie chłodne rozciąga się w przedziale wysokości 690-1050 m n.p.m. i w porównaniu do regionalizacji Hessa zasięg tej strefy zwiększył się o około 80 m w układzie pionowym. Piętro umiarkowanie ciepłe obejmuje swym zasięgiem najniższe położenia w regionie, dna dolin, dolne i środkowe partie stoków do wysokości około 690 m n.p.m. Powierzchnia piętra umiarkowanie chłodnego oraz umiarkowanie ciepłego zwiększyła się łącznie o 2,2%. W zależności od ekspozycji, wysokości względnej oraz formy terenu przebieg form przejściowych między poszczególnymi piętrami zmienia się w zakresie od 60 do 100 m.

Wyniki badań wskazują na zmiany zachodzące w rozkładzie niektórych parametrów klimatycznych, na co wpływ mają zmiany na powierzchni terenu (wymuszone cięcia rębne) w strefie piętra umiarkowanie chłodnego i górnej części dolnego.

Na obszarze Beskidu Żywieckiego nie było prowadzonych podobnych badań.

Poniżej, korzystając z opracowań (Durło 2012) przedstawiono niektóre wskaźniki klimatyczne:

1- Średnie sezonowe sumy opadu atmosferycznego w Beskidzie Śląskim w wieloleciu 1957-2006

Piętro wysokościowe (m n.p.m.)	Zima XII -II	Wiosna III-V	Lato VI-VIII	Jesień IX-XI	Średnia roczna suma opadu
250-500	177,5	241,6	402,5	217,5	1045
501-750	234,5	261,5	419,0	250,0	1140
751-1000	260,0	281,4	463,3	262,0	1250
1001-1250	268,0	308,0	494,2	297,4	1345

⁷ Durło (2012)

2- Średnie sumy kwartalne i sezonowe całkowitego promieniowania słonecznego na stacji Skrzyczne

I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	XI-IV	V-X	Rok
568,5	1486,8	1392,6	454,7	1191,4	2711,3	3902,7

3- Średnie kwartalne i sezonowe zachmurzenie ogólne nieba (%) w Bielsku Białej w wieloleciu 1957-2006

I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	XI-IV	V-X	Rok
70,9	65,8	60,6	68,1	70,5	62,2	66,4

4- Liczba dni z zachmurzeniem w Beskidzie Śląskim w wieloleciu 1957-2006

Piętro wysokościowe (m n.p.m.)	Liczba dni pogodnych	Liczba dni pochmurnych	Liczba dni ze średnim zachmurzeniem
250-500	42	163	160
501-750	47	154	164
751-1000	52	146	167
1001-1250	57	138	170

5- Średnia miesięczna i roczna temperatura maksymalna powietrza na stacji Skrzyczne w wieloleciu 1957-2006

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	rok
-3,8	-2,4	1,1	6,1	11,2	14,3	16,1	15,5	12,0	7,7	2,4	-2,0	6,5

6- Termiczne pory roku na stacji Skrzyczne

Pory roku	Data rozpoczęcia				Data zakończenia				Czas trwania			
	min	max	średnia	Ampl	min	max	średnia	Ampl	min	max	średnia	Ampl
	data			dni	data			dni	data			dni
Zima	26-10	12-12	12-11	47	6-02	16-04	22-03	70	78	163	131	85
Wczesna wiosna	7-02	17-04	23-03	70	8-04	26-05	29-04	48	14	84	38	70
Wiosna	9-04	27-05	30-04	48	12-05	24-07	15-06	73	14	82	46	68
Późna wiosna	13-05	25-07	16-06	71	31-05	30-08	20-07	92	0	61	34	61
Lato	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wczesna jesień	1-06	31-08	21-07	91	10-07	21-09	25-08	-	0	64	38	64
Jesień	11-07	22-09	26-08	73	12-09	7-11	8-10	73	19	83	44	64
Późna jesień	13-09	8-11	9-10	56	25-10	11-12	11-11	56	16	69	34	53

7- Charakterystyki leśnego okresu wegetacyjnego na obszarze Beskidu Śląskiego

Piętra wysokościowe	Czas trwania	Początek	Koniec
250-500	161	28 IV	5 X
501-750	153	2 V	2 X
751-1000	132	12 V	21 IX
1001-1250	104	29 V	8 IX

Szerzej czynniki klimatyczne omówione zostały w Programie Ochrony Przyrody.

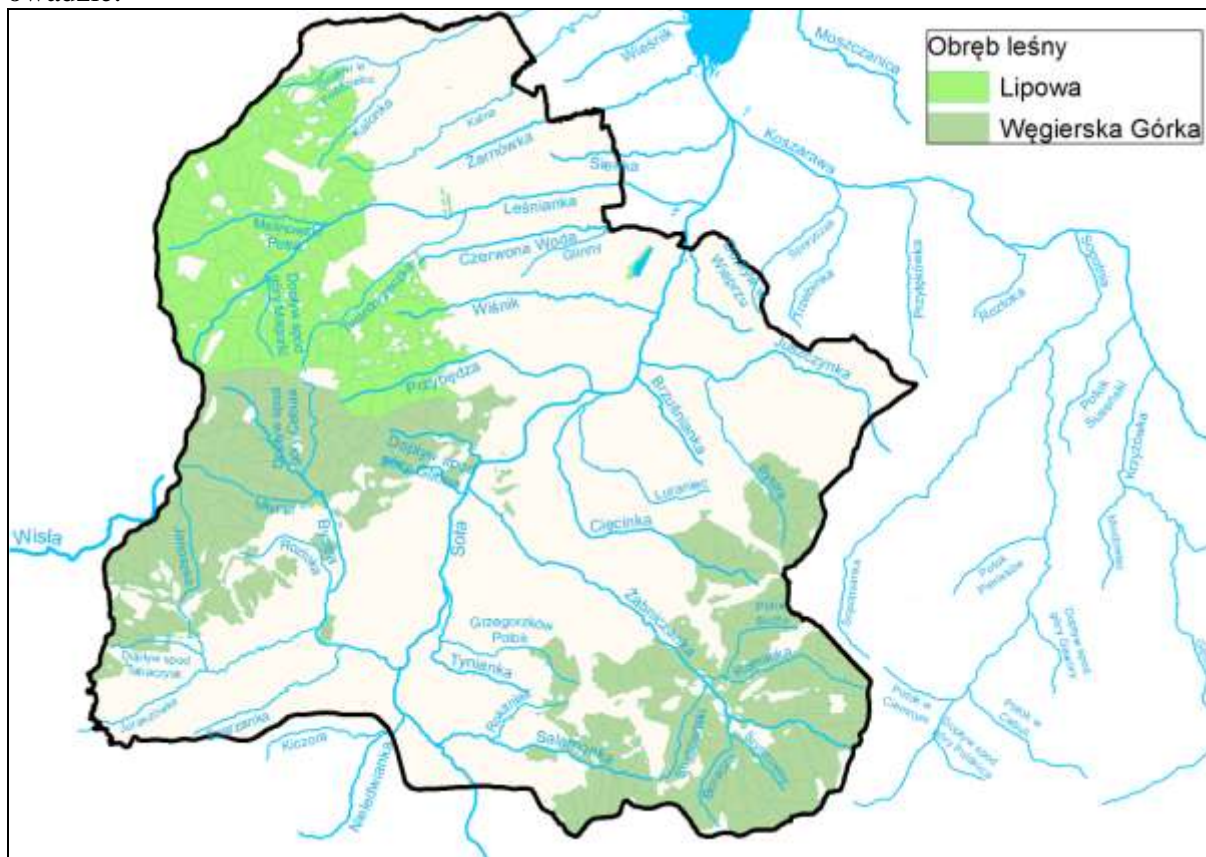
1.3.4. Warunki wodne

Cały obszar Nadleśnictwa leży w zlewni Soły, która jest prawobrzeżnym dopływem Wisły. Soła przepływa przez: Kotlinę Żywiecką, Beskid Mały i Pogórze Śląskie i jest pierwszym dużym prawobrzeżnym dopływem Wisły. Długość rzeki wynosi 88,9 km, powierzchnia dorzecza 1,4 tys. km². Sołę wyróżnia znaczne wahanie stanu wód. Średni przepływ 18,8 m³ na sekundę, przepływ minimalny 1 m³/s. Potencjał powodziowy Soły jest bardzo duży. Zajmuje ona drugie miejsce po Dunajcu wśród karpaccich dopływów Wisły.

Soła stanowi główną oś hydrologiczną obszaru Nadleśnictwa. Jest rzeką graniczną pomiędzy Beskidem Śląskim a Beskidem Żywieckim. Z gruntami Nadleśnictwa bezpośrednio graniczy wzdłuż oddziału 144 obręb Węgierska Górka.

Rzeka w górnym biegu zaczyna się jako połączenie dwu dużych potoków górskich Beskidu Żywieckiego w miejscowości Rajcza, od którego to miejsca ciek o charakterze typowo górskim, potokowym, zmienia się bardziej w rzeczny. Potokami tworzącymi Sołę są Rycerka (nazwa miejscowa: Potok Rycerki) i Woda Ujsolska (nazwa miejscowa: Ujszoła). W dalszym biegu Soły przez obszar Nadleśnictwa, jej najważniejszymi prawobrzeżnymi dopływami są: Salamonka, Żabniczanka, Cięcinka, Juszczynka oraz lewobrzeżne dopływy: Nieleddwianka, Bystra, Przybędza, Wiśnik, Leśnianka, Żarnówka, Kalonka.

Ogółem długość rzek, potoków i cieków na gruntach Nadleśnictwa wynosi 180 km, gęstość wynosi 19,2 m/ha. Zróżnicowanie rzeźby terenu, budowa geologiczna, szata roślinna (skład gatunkowy drzewostanów) lesistość obszaru określa naturalne warunki sprzyjające gromadzeniu lub transformacji opadów w spływ powierzchniowy lub podziemny. Zmienność warunków wodnych ma wieloraki wpływ na gospodarkę leśną. W okresach niskich opadów atmosferycznych i przy wysokich temperaturach występują niedobory wody objawiające się niskim stanem wód w potokach oraz obniżeniem poziomu wód gruntowych. W Nadleśnictwie obserwuje się obniżenie poziomu wód gruntowych. Konsekwencją tego niekorzystnego zjawiska jest także wydzielanie się świerka w drzewostanach i opanowanie przez szkodniki owadzie.

Ryc. Mapa hydrologiczna obszaru Nadleśnictwa.

Sieć rzeczna Beskidu Śląskiego i Żywieckiego odznacza się dużą gęstością: 1,5 – 4,0 km/km². Na jej rozwój mają wpływ: duża ilość opadów, znaczne spadki stoków, niska przepuszczalność podłoża. Rzeki charakteryzują się dużymi spadkami, słabym rozwinięciem biegu i wysokimi amplitudami przepływów w ciągu roku. Wysoka zmienność stanów jest spowodowana obfitymi opadami, niską przepuszczalnością podłoża i zmniejszonym parowaniem w terenach górskich. W wyższych częściach Beskidu Śląskiego odpływ jednostkowy dochodzi do 30 l/s km², w Beskidzie Żywieckim jest nieco mniejszy; ponad 20

l/s km². Na terenie Nadleśnictwa większość odpływu przypada na półrocze letnie i wynosi 50 – 60% całkowitego odpływu rocznego.

Retencyjność zlewni górnej Soły, a tym samym i obszaru Nadleśnictwa nie jest wysoka ponieważ tutejszy flisz nie odznacza się dużą przepuszczalnością i zdolnością retencyjną. Gęstość źródeł jest duża: od kilku do kilkunastu na km², ale nie mają dużej wydajności, często też są sezonowe. Najtrwalsze i najwydajniejsze źródła związane są z kompleksami piaskowców magurskich, godulskich i inoceramowych, mające charakter szczelinowy. Ich wydajność jest zmienna: od niewielkiej, tj. 0,5 -1,5 l/s, do stosunkowo wysokiej, tj. 0,1 – 4,0 l/s. Najmniej wydajne i trwałe są źródła zwietrzelinowe, często zanikające w zimie i okresach bezdeszczowych.

Najbardziej znane źródła na obszarze Nadleśnictwa.

obręb Węgierska Górka:

- 73 c – źródło wody zmineralizowanej, prawdopodobnie siarczkowe
- 164 c – źródło wody o wysokiej jakości smakowej, niezamarzające
- 247 g – jedno ze źródeł potoku Janoska
- 225 a – obszar źródliskowy potoku Janoska położony w bezpośrednim sąsiedztwie źródlisk Czarnej Wisłki
- 144 b – „U Źródełka”
- 204, 209 – obszar źródliskowy dopływu Bystrej

obręb Lipowa:

- 98 a – „Mini Sikława”, źródło niezamarzające
- 47 – „Siurcek”
- 123 b – „Głodna Woda”
- 23 - „Zimnik”, ujęcie wody dla potrzeb Nadleśnictwa

W zasięgu Nadleśnictwa znajdują się części trzech Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP):

- nr 446 – Dolina Soły, zbiornik czwartorzędowy, słabo izolowany, wody niskiej jakości, w zasadzie poza gruntami Nadleśnictwa
- nr 445 – Magura-Babia Góra, zbiornik trzeciorzędowy położony w Beskidzie Żywieckim
- nr 348 – Godula-Beskid Śląski, zbiornik kredowy, obejmujący również wschodnie stoki Pasma Baraniogórskiego.

1.3.5. Budowa geologiczna i gleby

Szczegółowe omówienie budowy geologicznej i geomorfologicznej oraz charakterystykę gleb i siedlisk zawiera „Operat glebowo-siedliskowy” dla Nadleśnictwa Węgierska Górka z 1992r.

Beskid Śląski - jest częścią Karpat Zewnętrznych, jednostki geologicznej zbudowanej ze skał osadowych: piaskowców, łupków, zlepieńców, niekiedy również margli i wapieni. Wskutek ruchów tektonicznych warstwy skał osadowych zastały pofałdowane, niekiedy silnie przemieszczone i przesunięte na północ. W efekcie niekiedy osady młodsze są przykryte starszymi. Warstwy skalne przesunięte w wyniku dającego się wyróżnić odrębnego ruchu tektonicznego nazywane są płaszczowinami. Cały obszar Pasma Baraniej Góry w granicach Nadleśnictwa, tj. na pn. od doliny Kamesznicy i zachód od doliny Soły, należy do płaszczowiny godulskiej. W ramach płaszczowiny godulskiej wyróżnia się kilka warstw budujących masywy Pasma Baraniej Góry:

- Górne warstwy godulskie – gruboławicowe, szaro – zielone piaskowce mikowo – skaleniowe oraz cienkoławicowe, zielonawe piaskowce glaukonitowe poprzekładane szaro – zielonymi mułowcami i łupkami. Zbudowane są z nich masywy Skrzycznego, Małego Skrzycznego i Zielonego Kopca. Malinowska Skała i odchodzący od niej na wschód

Kościelec są zbudowane z tzw. „zlepieńców z Malinowskiej Skały” także wyróżnionych w ramach warstwy godulskiej.

- Dolne warstwy istebniańskie – złożone są z grubych ławic gruboziarnistych kwarcowo – skaleniowych zlepieńców i piaskowców o rdzawej barwie na zwietrzałych powierzchniach, niekiedy poprzekładanych warstwami czarnych mułowców. Te skały budują cały masyw Baraniej Góry, Magurki Wiślańskiej i Zielonego Kopca oraz odchodzący od Baraniej Góry na wschód grzbiet Magurki Radziechowskiej, Glinnego i Ostrego.

- Górne warstwy istebniańskie – grube ławice gruboziarnistych piaskowców i drobnoziarnistych zlepieńców w których występują otoczaki starych skał metamorficznych: gnejsów i łupków mikowych. Występują tu również mułowce mikowe z cienkimi ławicami piaszczystych syderytów. Budują one południowe stoki Karolówki (obręb Węgierska Górka oddział 236), południowe stoki Baraniej Góry i wschodnie stoki Glinnego. Wspomniane syderyty – niskoprocentowa ruda żelaza w postaci węglanu, były eksploatowane w dolinie Kamesznicy metodą odkrywkową na potrzeby huty w Węgierskiej Górze, w początkowym okresie jej działalności. W skład górnych warstw istebniańskich wchodzi również skały występujące w sposób nieciągły np. piaskowce ciężkowickie na szczycie Gańczorki, Motykowej i Czerwieńskiej Grapy.

- Łuska przedmagórska – oddzielająca płaszczowinę godulską serii śląskiej od leżącej na pd. serii magurskiej. Tworzące ją piaskowce laminowane warstwami łupków, w granicach zasięgu Nadleśnictwa budują grzbiet Szarego i Małą Baranią.

- Utwory najmłodsze – czwartorzędowe, występują w postaci pokryw akumulacyjnych w dolinach rzecznych. Tworzą je: rumosz skalny, otoczaki, żwiry oraz pylaste i piaszczyste gliny zalegające warstwą grubości do 10 m. W dolinie Soły występują także stożki napływowe w ujściach większych potoków. Na spłaszczeniach i łagodnych stokach zalegają pokrywy zwietrzelinowe, grubości 2 – 3 m.

Beskid Żywiecki, również należy do Karpat Zewnętrznych zbudowanych z fliszu i podobnie podlegał orogenezie alpejskiej podczas której nastąpiło przemieszczenie i sfałdowanie warstw skał osadowych. Pod względem tektonicznym Beskid Żywiecki tworzy płaszczowina magurska z powszechnie występującym, odpornym na wietrzenie piaskowcem magurskim. Kompleks piaskowca magurskiego składa się z grubych ławic piaskowców i zlepieńców poprzegradzanych zielonkawymi i czarnymi łupkami. Na terenach gdzie przeważały odporne piaskowce magurskie istnieją obecnie grzbiety górskie, natomiast tam gdzie przeważały zlepieńce i łupki powstały wąskie doliny potoków, lub większe obniżenia zwane rowami erozyjno – denudacyjnymi. Takim rowem jest np. dolina Soły. Najmłodsze, czwartorzędowe pokrywy są utworzone z glin zwietrzelinowych. Na odpornych piaskowcach mają charakter pokryw gruzowych, a na utworach łupkowo – piaskowcowych są to pokrywy gliniasto – gruzowe.

Kotlina Żywiecka geologicznie jest to okno tektoniczne zbudowane z nieodpornych łupków serii podśląskiej i cieszyńskiej w których spotyka się pojedyncze wyniesienia ostańcowe zbudowane ze skał odporniejszych, np. Studniska, Plebańska Góra, Grojec.

Operat glebowo-siedliskowy został wykonany przez pracownię glebowo-siedliskową BULiGL O/Kraków wg stanu na 1992r. Opracowany został wg obowiązującej ówczesnie Instrukcji U.L. W 2009r. przy sporządzaniu Aneksu do PUL wprowadzone zostały typy siedliskowe lasu i podtypy gleb do bazy danych programu Taksator 5. Z tej bazy korzystano w obecnej rewizji. Instrukcja UL (2011) inaczej określa metodykę prac glebowosiedliskowych, stąd w pewnym uproszczeniu zostały przeniesione dane do obecnego programu Taksator 6. Do szczegółowego określenia podtypu gleby, gatunku gleby należy korzystać z OGS z 1992r.

Na gruntach Nadleśnictwa (OGS 1992) wyróżnionych zostało 6 typów gleb i 12 podtypów.

Tabela nr 12. Typy gleb na gruntach leśnych zalesionych i niezalesionych (OGS 1992)

Nazwy i udziały z r.1992				Nazwy aktualne	
Symbol	Nazwy podtypów gleb	Pow. [ha]	Udział [%]	Symbol	Nazwy podtypów gleb
SWb	Słabo wykształcone bielcowane	401,33	4,46	RNb	Rankery bielcowe
SWbr	Słabo wykształcone brunatne	173,37	1,92	RNbr	Rankery brunatne
Błzl-pr *	Bielice żelazisto-próchniczne	21,71	0,24	Bw, Blw	Bielicowe właściwe
Błzl *	Bielice żelaziste	97,91	1,09	Bw, Blw	Bielicowe właściwe
Bwł	Bielicowe właściwe	3501,17	38,87	Bw	Bielicowe właściwe
Bsk *	Skrytobielicowe	1333,62	14,80	Bw, Blw	Bielicowe właściwe
BRb	Brunatne bielcowane	846,03	9,39	BRb	Brunatne bielcowe
BRkw	Brunatne kwaśne	2133,22	23,68	BRk	Brunatne kwaśne
BRwy	Brunatne wylugowane	402,98	4,47	BRwy	Brunatne wylugowane
BRwł	Brunatne właściwe	74,72	0,83	BRw	Brunatne właściwe
OGwł	Opadowo-glejowe właściwe	17,67	0,20	OGw	Opadowoglejowe właściwe
MDRbr	Mady rzeczne brunatne	4,51	0,05	MDbr	Mady rzeczne brunatne
Razem		9008,24	100,00		

*Błzl-pr i Błzl zostały zaliczone do gleb bielcowych właściwych i bielic, chociaż obecnie mogły by być również zaliczone do gleb glejbielicowych, natomiast gleby skrytobielicowe mogą być zaliczone do bielcowych właściwych, brunatnych silnie zakwaszonych i wymywanych, jak i rdzawych bielcowych.

Tabela nr 13. Udział typów gleb w powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej w obecnej rewizji UL.

Lp.	Symbol podtypu gleby	Nazwa podtypu gleby	Pow. [ha]	Udział [%]
1	RNb	Ranker bielcowy	493,18	5,46
2	RNbr	Ranker brunatny	157,75	1,74
3	Bw	Bielicowa właściwa	4578,59	50,64
4	Blw	Bielica właściwa	143,20	1,58
5	BRb	Brunatna bielcowa	1019,01	11,27
6	BRwy	Brunatna wylugowana	384,77	4,25
7	BRk	Brunatna kwaśna	2146,91	23,75
8	BRw	Brunatna właściwa	91,93	1,02
9	OGw	Opadowoglejowa właściwa	14,29	0,16
10	MDbr	Mada rzeczna brunatna	12,04	0,13
Razem Nadleśnictwo			9041,67	100,00

- pow. lezał i niezal. tabela nr IV

Największą powierzchnię zajmują gleby bielicoziemne – prawie 54 % i brunatne – ponad 38%, ale ze znacznym udziałem bielcowanych i wylugowanych. Wynika to z cech najważniejszych skał macierzystych, tj. piaskowców warstw godulskich, istebniańskich i magurskich. Ich lepszczą są najczęściej bezwęglanowe i zwietrzelina łatwo ulega ługowaniu i bielcowaniu, stąd tak wysoki udział gleb bielicoziemnych. W kompleksie gleb brunatnych większość to niezbyt zasobne gleby brunatne kwaśne, a ponad 1/3 powierzchni gleb brunatnych zajmują podtypy wylugowane i bielcowane. Gleby brunatne właściwe – najżyźniejsze w tej grupie gleb, zajmują poniżej 1% ogólnej powierzchni leśnej Nadleśnictwa. Generalnie gleby Nadleśnictwa nie należą do zbyt zasobnych co wynika głównie z niskiej zawartości, lub braku węgla wapnia w całym profilu glebowym.

W OGS z 1992r. siedliska leśne w stanie zbliżonym do naturalnego zajmowały około 38% powierzchni. Siedliska zniekształcone zdiagnozowano na 62%. Największe powierzchniowo zniekształcenia wystąpiły na siedlisku lasu mieszanego górskiego i lasu z uwagi na nadmierny udział świerka w składzie gatunkowym drzewostanu. Runo leśne jest zubożone gatunkowo, dominuje trzcinnik, borówka i jeżyna. Szerszy opis czynników degradujących zawarty jest w operacie.

Wskazaniem byłoby sporządzenie nowej dokumentacji siedliskowej i fitosocjologicznej z uwagi na uwarunkowania przyrodniczo-gospodarcze, jakie zaszły w przeciągu ostatnich 10 lat (klęskowy rozpad drzewostanów świerkowych, przebudowa drzewostanów). Objęcie obszaru Nadleśnictwa siecią Natura 2000 i wymogi IUL.

1.3.6. Charakterystyka typów siedliskowych lasu

W Nadleśnictwie stwierdzono występowanie 6 zasadniczych typów siedliskowych lasu. Dominują siedliska górskie – 99,91%. Siedlisko podgórskie (LMwyżśw) zdiagnozowane zostało w oddziale 109f, g, w obrębie Lipowa na powierzchni 8,12 ha.

Bory i lasy występują w wariantach uwilgotnienia świeżym, silnie świeżym i wilgotnym, las łąkowy w wariantcie niezalewowym.

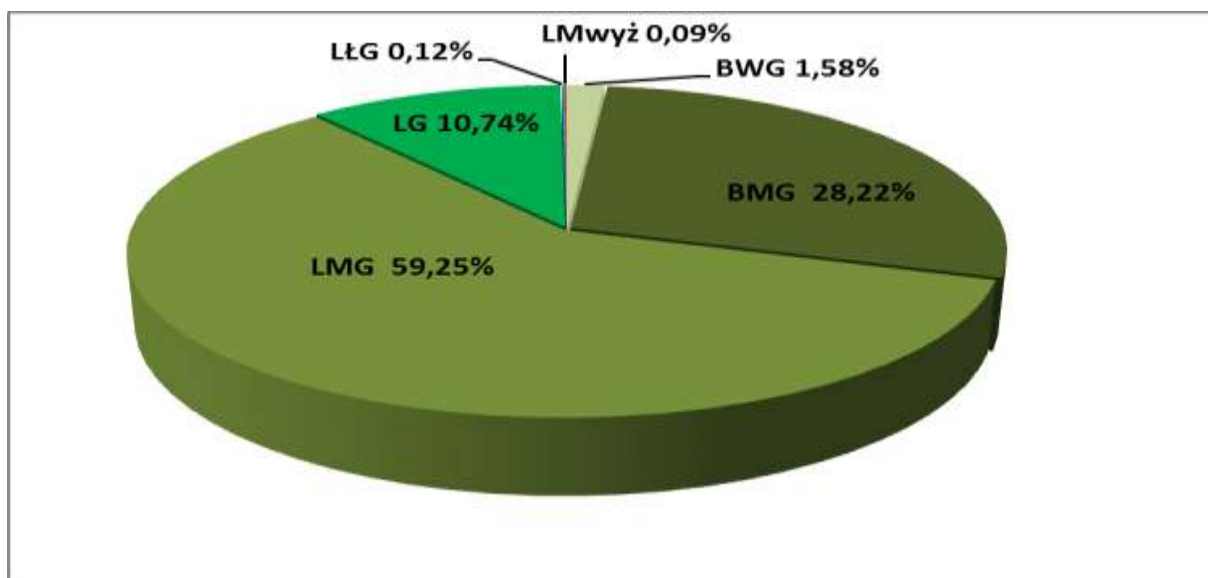
Poniżej na podstawie publikacji⁸ przedstawiono krótką charakterystykę typów siedliskowych lasu:

- BWG - ubogi typ siedliskowy lasu w piętrze regla górnego powyżej 1100-1150 m n.p.m. utworzony na płytkich glebach ze świerkiem IV-V bonitacji jako gatunkiem głównym.
- BMG - średnio żyzny typ siedliskowy lasu regla dolnego do wysokości 700-800 m n.p.m. Siedliska pod drzewostanami zbliżonymi do naturalnych, z butwiną typową. Świerk II-IV bonitacji jako gatunek główny, domieszkowo modrzew, sosna, brzoza. Jarząb w podszycie.
- LMG - występuje w krainie VIII – w górnej strefie regla dolnego do ok. 850 m n.p.m. Zajmuje gleby słabo wykształcone (rankery) brunatniejące, gleby brunatne bielcowane, przeważnie z próchnicą butwinową lub butwiną typową. Drzewostan – gat. panujące jodła II-III bonitacji buk II-IV bonitacji, świerk I-III bonitacji (kraina VII i VIII); gatunki podszytowe: jarząb, leszczyna, kruszyna, dziki bez koralowy, wiciokrzew.
- LG - występuje w krainie VIII – w reglu dolnym od około 400 do 900 m n.p.m. Zajmuje gleby brunatne kwaśne lub właściwe, gleby słabo wykształcone brunatne, z próchnicą mullową lub mullem typowym. Gleby te wytworzone są w krainie VIII – z warstw magurskich i podmagurskich, godulskich, inoceramowych, menilitowych, hieroglifowych; Drzewostan – gat. panujące i współpanujące: jodła I-II bonitacji, buk I-III bonitacji (kraina VII, VIII); gatunki domieszkowe: świerk I-III bonitacji, modrzew, jesion, klon, lipa, brzoza. W podszycie leszczyna, kruszyna, bez koralowy, jarząb, wiciokrzew, wierzby krzewiaste.
- LŁG - w krainie VIII występuje głównie w reglu dolnym, wzdłuż cieków wodnych. Zajmuje mady inicjalne i słabo wykształcone z próchnicą typową lub murszowatą. Drzewostan panujący tworzy olsza, w domieszce świerk, brzoza, jesion, klon, w podszycie wierzby krzewiaste, kruszyna.
- LMwyż - występuje w krainie VIII od ok. 300 m n.p.m. Zajmuje gleby brunatne właściwe, kwaśne, kwaśne lub wylugowane, rędziny brunatne, właściwe lub czarnoziemne, z mullem typowym lub moderem mullowym. Drzewostan główny tworzą buk I-II bon., jodła ok. II bon. Domieszkowo modrzew, dąb, świerk, jawor, klon, lipa, brzoza, w drugim piętrze grab. Gatunki podszytowe: bez, leszczyna, kruszyna, jarząb.

W części tabelarycznej PUL zamieszczono tabele obrazujące udział typów siedliskowych lasu w powierzchni leśnej Nadleśnictwa, udział gatunków panujących w typach siedliskowych lasu oraz powierzchniowy i miąższościowy rzeczywisty udział gatunków drzew w typach siedliskowych lasu (tabela nr II, IV, Va, Vb).

Na podstawie tabeli nr IV zestawiono powierzchnię i udział procentowy typów siedliskowych lasu. Dominują siedliska lasowe górskie – 70,20%, w tym udział lasu mieszanego górskiego wynosi 81,40%. Bory zajmują 29,80%. Niewielki jest udział boru wysokogórskiego.

⁸ Zaręba R., 1988. Fitosocjologia i typologia leśna. Wyd. II. Wydawnictwo SGGW-AR, Warszawa
Mała encyklopedia leśna. Wyd. drugie zmienione. PWN. Warszawa 1980, 1991

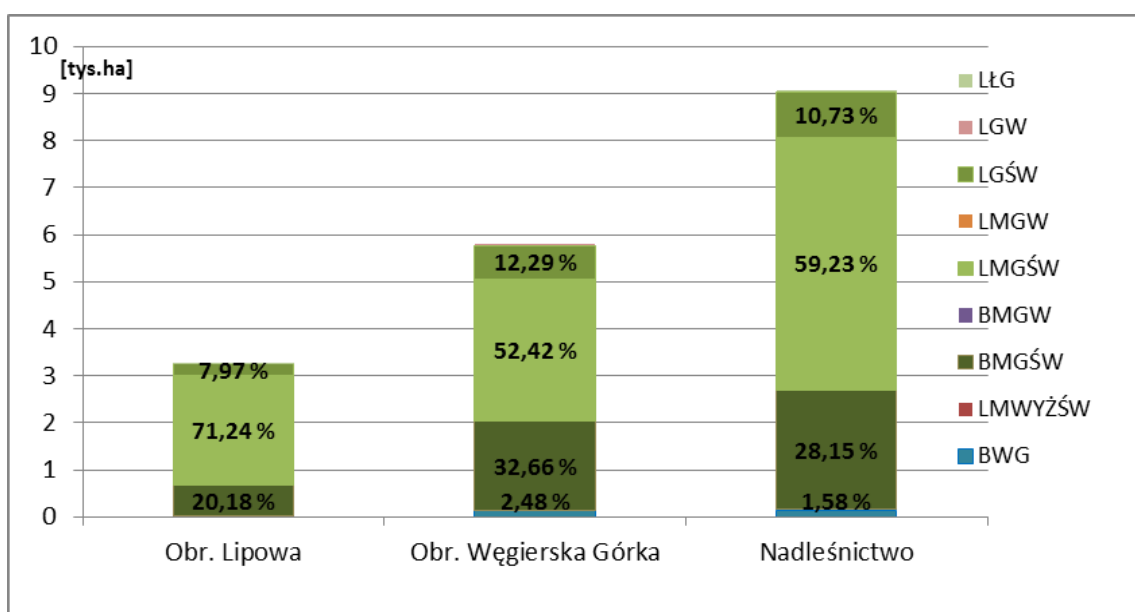

Ryc. Udział siedlisk lasowych i borów w powierzchni leśnej Nadleśnictwa.

Tabela nr 14. Zestawienie typów siedliskowych lasu, ich powierzchni i udziału procentowego

Typ Siedl. Lasu	Obr. Lipowa		Obr. Węgierska Górka		Nadleśnictwo*	
	Pow. [ha]	[%]	Pow. [ha]	[%]	Pow. [ha]	[%]
1	2	3	4	5	6	7
LMWYŻŚW	8,12	0,25			8,12	0,09
BWG			142,9	2,48	142,90	1,58
BMGŚW	659,65	20,18	1885,36	32,66	2545,01	28,15
BMGW			6,03	0,10	6,03	0,07
LMGŚW	2329,15	71,24	3026	52,42	5355,15	59,23
LMGW			2,1	0,04	2,10	0,02
LGŚW	260,56	7,97	709,18	12,29	969,74	10,73
LGW			0,58	0,01	0,58	0,01
LŁG	12,04	0,36			12,04	0,12
Razem	3269,52	100,00	5772,15	100,00	9041,67	100,00

*- bez lasów we współwłasności- 4,19 ha

Ryc. Udział typów siedliskowych lasu w powierzchni leśnej za i niezal Nadleśnictwa.

Tabela nr 15. Zestawienie grup wilgotnościowych siedlisk

Grupy wilgotnościowe siedlisk	Grupy troficzne [%]				
	bory	bory mieszane	lasy mieszane	lasy	łągi
1					
--	1,34				
świeże		28,58	58,52	11,14	
wilgotne		0,19	0,08	0,01	
zalewowe					0,14
Ogółem					100,00

Opracowano na podstawie *Elaboratu glebowo-siedliskowego wg stanu na 1992r.*

Tabela nr 16. Udział siedlisk wg stanu zniekształcenia

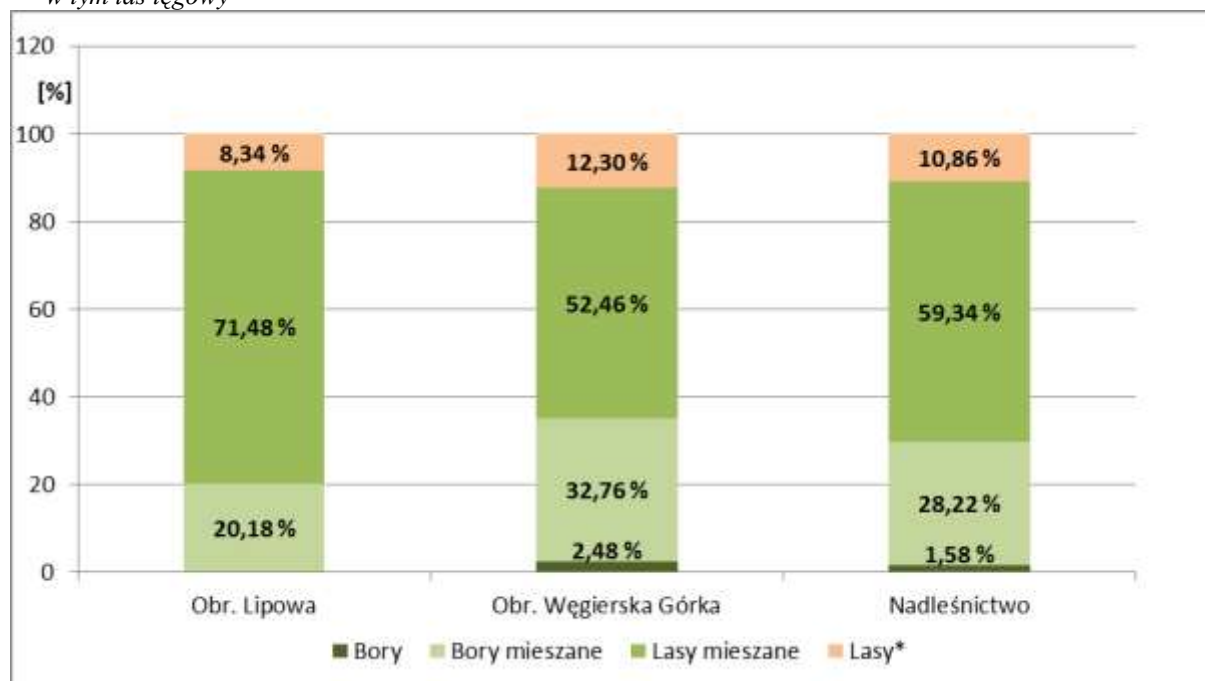
Stan siedliska	Grupy troficzne [%]				
	bory	bory mieszane	lasy mieszane	lasy	łągi
1					
naturalny	1,58	28,18	6,33	2,02	
zniekształcony			52,95	8,83	0,10
Ogółem					100,00

Opracowano na podstawie *Elaboratu glebowo-siedliskowego wg stanu na 1992r.*

Tabela nr 17. Udział siedlisk według grup troficznych

Kategoria troficzna	Obr. Lipowa		Obr. Węgierska Górka		Nadleśnictwo	
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
1	2	3	4	5	6	7
Bór wysokogórski			142,9	2,48	142,90	1,58
Bory mieszane	659,65	20,18	1891,39	32,76	2551,04	28,22
Lasy mieszane	2337,27	71,48	3028,1	52,46	5365,37	59,34
Lasy*	272,60	8,34	709,76	12,30	982,36	10,86
Razem	3269,52	100,00	5772,15	100,00	9041,67	100,00

* - w tym las łągowy

Ryc. Udział siedlisk wg grup troficznych

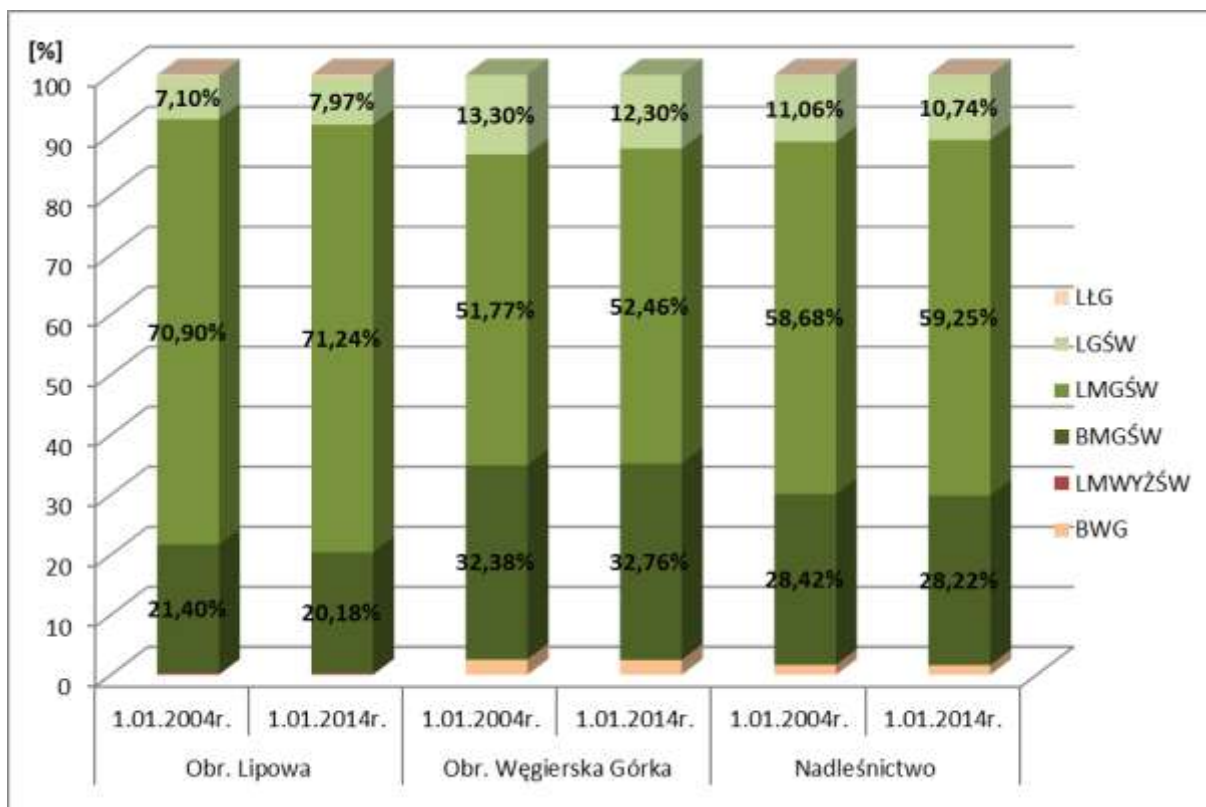
Tabela nr 18. Zestawienie typów siedliskowych lasu według IV i V rewizji urzędniowej

Typ siedl. lasu	Obręb Lipowa				Obręb Węgierska Górka			
	Stan na 1.01.2004r.**		Stan na 1.01.2014 r.		Stan na 1.01.2004r		Stan na 1.01.2014r.	
	Pow.[ha]	[%]	Pow.[ha]	[%]	Pow.[ha]	[%]	Pow.[ha]	[%]
1	2	3	4	5	6	7	8	9
BWG					147,06	2,55	142,9	2,48
LMWYŻŚW	9,40	0,29	8,12	0,25				
BMGŚW	697,88	21,40	659,65	20,18	1868,68	32,38	1885,36	32,66
BMGW							6,03	0,10
LMGŚW	2312,40	70,90	2329,15	71,24	2987,10	51,77	3026	52,42
LMGW							2,1	0,04
LGŚW	231,57	7,10	260,56	7,97	767,54	13,30	709,18	12,29
LGW							0,58	0,01
ŁŁG	9,95	0,31	12,04	0,36				
Razem*	3261,20	100,00	3269,52	100,00	5770,38	100,00	5772,15	100,00

Typ siedl. lasu	Nadleśnictwo			
	Stan na 1.01.2004r		Stan na 1.01.2014r.	
	Pow.[ha]	[%]	Pow.[ha]	[%]
1	6	7	8	9
BWG	147,06	1,63	142,90	1,58
LMWYŻŚW	9,4	0,10	8,12	0,09
BMGŚW	2566,56	28,42	2545,01	28,15
BMGW			6,03	0,07
LMGŚW	5299,5	58,68	5355,15	59,23
LMGW			2,10	0,02
LGŚW	999,11	11,06	969,74	10,73
LGW			0,58	0,01
ŁŁG	9,95	0,11	12,04	0,12
Razem*	9031,58	100,00	9041,67	100,00

*- powierzchnia leśna zalesiona i nie zalesiona

**- w programie Taksacja nie wyróżniano stopnia uwilgotnienia siedlisk

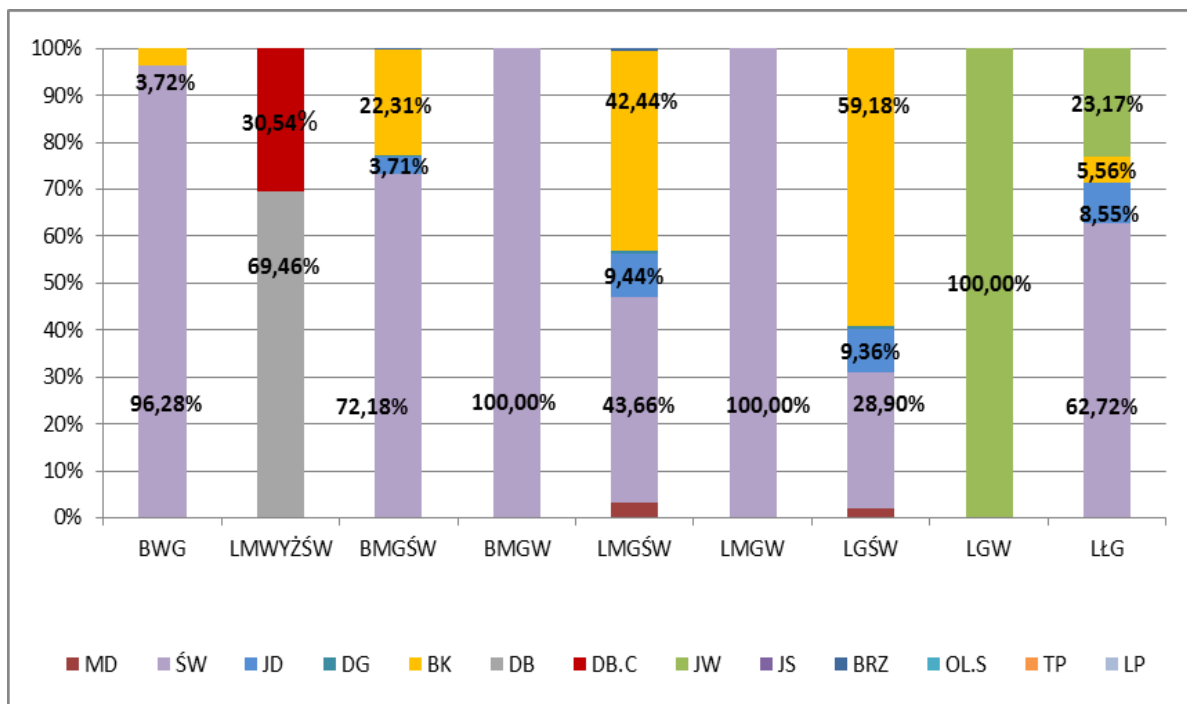
Ryc. Porównanie powierzchni typów siedliskowych lasu IV i V rewizji urzędniowej.

Udział siedlisk nie uległ zmianie, a różnice w powierzchni wynikają z tworzenia nowych wyłączeń taksacyjnych, do których przypisane zostało przeważające siedlisko, a poboczne ujmowane było tylko w informacjach dodatkowych. Źródłem szczegółowego udziału siedlisk jest Operat glebowo-siedliskowy wykonany przez pracownię glebowo-siedliskową BULiGL O/Kraków wg stanu na 1992r.

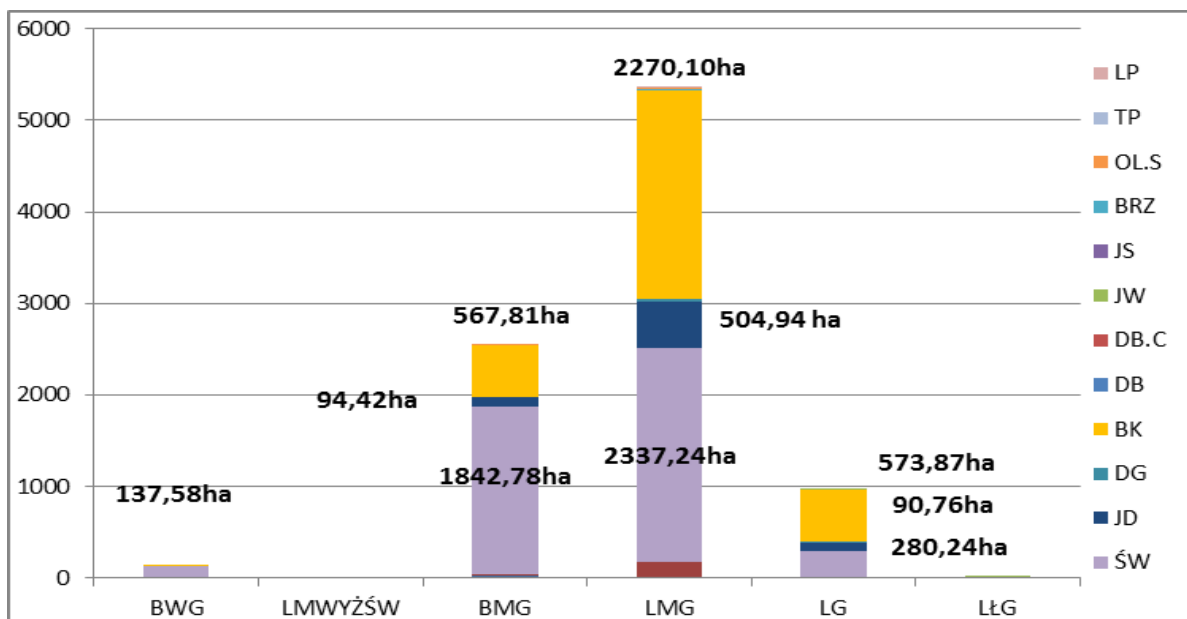
Udział gatunków panujących w poszczególnych typach siedliskowych przedstawiono w poniżej zamieszczonej tabeli, oraz na diagramach.

Tabela nr 19. Udział gatunków panujących w typach siedliskowych lasu Nadleśnictwa Węgierska Górka

Typ Siedliskowy Lasu	SO	MD	ŚW	JD	DG	BK	DB	DB.C	JW	JS	BRZ	OL.S	TP	LP	Razem [ha] / %
	<i>Powierzchnia gatunku panującego [ha] / udział [%] w siedlisku</i>														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
BWG			137,58			5,32									142,90
			96,28			3,72									100,00
LMWYŻŚW							5,64	2,48							8,12
							69,46	30,54							100,00
BMGŚW	36,44	1,09	1836,75	94,42	5,21	567,81					3,25	0,04			2545,01
	1,43	0,04	72,18	3,71	0,20	22,31					0,13	0,00			100,00
BMGW			6,03												6,03
			100,00												100,00
LMGŚW	16,88	166,06	2335,14	504,94	26,49	2270,10			3,99	0,54	21,15	3,14	0,05	0,13	5348,61
	0,32	3,10	43,66	9,44	0,50	42,44			0,07	0,01	0,40	0,06	0,00	0,00	100,00
LMGW			2,10												2,10
			100,00												100,00
LGŚW		19,07	280,24	90,76	5,80	573,87									969,74
		1,97	28,90	9,36	0,60	59,18									100,00
LGW									0,58						0,58
									100,00						100,00
LLG			7,55	1,03		0,67			2,79						12,04
			62,72	8,55		5,56			23,17						100,00
Łącznie	53,32	186,22	4605,39	691,15	37,50	3417,77	5,64	2,48	7,36	0,54	24,40	3,18	0,05	0,13	9035,13
	0,59	2,06	50,96	7,65	0,42	37,83	0,06	0,03	0,08	0,01	0,27	0,04	0,00	0,00	100,00

Ryc. Udział gatunków panujących w typach siedliskowych lasu w %.

Ryc. Udział typów siedliskowych lasu, oraz gatunków w nich panujących, w powierzchni leśnej Nadleśnictwa w ha.

Szczegółowa analiza struktury składu gatunkowego jest przedstawiona w części dotyczącej charakterystyki drzewostanów.

1.3.7. Zanieczyszczenie powietrza i strefy uszkodzeń przemysłowych

Obszar Nadleśnictwa leży w zasięgu emisji przemysłowych pochodzących ze źródeł zanieczyszczeń zlokalizowanych na obszarze Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego oraz lokalnych. W wyniku przeprowadzonej w roku 1994 inwentaryzacji uszkodzeń przemysłowych ustalono II strefę, średnich uszkodzeń przemysłowych w całości dla obrębu Lipowa, I strefę słabych uszkodzeń przemysłowych dla obrębu Węgierska Górka. Zasięg stref wprowadzono do programu Taksator, jednak do czasu obowiązku wyróżniania tych stref nie uwzględniono ich w obliczeniach i zestawieniach.

Z danych statystycznych WIOŚ wynika iż w ostatnich latach występuje tendencja zmniejszania się ilości zanieczyszczeń, zmniejsza się także ich toksyczność, co wynika z restrukturyzacji lub ograniczenia części surowcowej przemysłu ciężkiego, stosowania nowoczesnych technologii produkcji i ochrony środowiska.

1.3.8. Przyjęte typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe odnowień

Przyjęto następujące typy drzewostanów (TD⁹) oraz ramowe składy gatunkowe odnowień w zależności od typu siedliskowego lasu.

Tabela nr 20. Ramowe składy gatunkowe odnowień

Typ Siedliskowy Lasu	Typ drzewostanu	Ramowy skład gatunkowy odnowień (udziały procentowe)
1	2	3
BWG	Św	Św 80%, Jrz i in. 20%
LMWYŻŚW	Db-Bk	Bk 50%, Db 30%, Md,Jd i in. 20%
BMGŚW	Bk-Św	Św 50%, Bk 30%, Jw,Jd i in. 20%
BMGW	Jd-Św	Św 50%, Jd 30%, Jw,Bk i in. 20%
LMGŚW	Jd-Św-Bk	Bk 30%, Św 30%, Jd 20%, Jw,Wz i in. 20%
LMGW	Św-Jd-Bk	Bk 30%, Jd 30%, Św 20%, Jw,Wz i in. 20%
LGŚW	Jd-Bk	Bk 50%, Jd 30%, Św,Jw,Wz i in. 20%
LGW	Bk-Jd	Jd 50%, Bk 30%, Św,Jw,Wz i in. 20%
LLG	Js-Olsz	Olsz 40%, Js 30%, Św,Jw,Wz i in. 30%

Powyższe składy mają charakter ramowy. Mogą być modyfikowane w konkretnym drzewostanie, z uwzględnieniem występujących mikrosiedlisk, stopnia uwilgotnienia i stanu siedliska, a także siedliska przyrodniczego. Zgodnie z treścią rozdziału 4 §38 ZHL skład ramowy może być zmieniony w granicach 20-30%.

Do momentu ustąpienia choroby jesionu dopuszcza się wprowadzenie zamiennie Db, Jw., Wz, Św, Brz omsz., Ol sz.

W celu osłony upraw powstałych na powierzchniach pokłeskowych należy pozostawiać lub stosować przedpolony brzozy i świerka z obsiewu naturalnego, dopuszcza się także także w niewielkim zakresie wprowadzać daglezję i modrzewia.

⁹ Protokół KZP sporządzony został w 2010r., wg Instrukcji z 2003r. Pojęcie „typ drzewostanu” (TD) wprowadziła IUL z 2011r.

1.3.9. Baza nasienna i walory genetyczne lasu

Zadania związane z hodowlą i nasiennictwem selekcyjnym Nadleśnictwo prowadzi w oparciu o „Program zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew w Polsce na lata 2011 – 2035”.

Nadleśnictwo położone jest w regionie pochodzenia leśnego materiału sadzeniowego: 808 (Rozporządzenie MŚ z dnia 15.05.2012r.).

Wskutek wielkopowierzchniowego, klęskowego rozpadu drzewostanów świerkowych, baza nasienna oparta głównie na tym gatunku uległa znacznej redukcji. Z 12 wyłączonych drzewostanów nasiennych pozostał jeden – jodłowy. Z drzewostanów świerkowych nie uchował się żaden. WDN dagleziowy uznany został w 2010r. Drzewostany zachowawcze in situ nie zachowały się, podobnie jak drzewa doborowe.

Zmniejszyła się ilość gospodarczych drzewostanów nasiennych z 46 do 11 wydziałów.

Baza nasiennej selekcji populacyjnej składa się z:

- wyłączonych drzewostanów nasiennych - WDN,
 - rejestrowanych upraw pochodnych
- gospodarczych drzewostanów nasiennych GDN

Tabela nr 21. Syntetyczne zestawienie powierzchni obiektów bazy nasiennej

Typ obiektu	Obręb Lipowa	Obręb Węgierska Górka	Nadleśnictwo	Stan w 2003r.
1	2	3	4	5
Wyłączone drzewostany nasienne	5,80	4,76	10,56	135,70
Uprawy pochodne	4,16	16,67	20,83	11,10
Drzewostany zachowawcze	--	--	--	36,97
Gospodarcze drzewostany nasienne	38,58	57,99	96,57	354,25
Drzewa doborowe	--	--	--	29 szt.

Wyłączone drzewostany nasienne - WDN

Nadleśnictwo posiada 2 wyłączone drzewostany nasienne:

Obręb Lipowa

- oddział 15 b; Dg - MP/2/49484/10. Gatunkiem nasiennym jest daglezi zielona, obecnie w wieku 105 lat.

Obręb Węgierska Górka

- oddział 248 c; Jd - MP/2/43782/05. Gatunkiem nasiennym jest jodła pospolita, obecnie w wieku 155 lat.

Nasiona pochodzące z tych drzewostanów (tzw. materiał wyselekcjonowany) służą do zakładania rejestrowanych upraw pochodnych.

Rejestrowane uprawy pochodne

Założonych jest 7 upraw pochodnych o łącznej powierzchni 20,83 ha. W obrębie Lipowa jedna, w Węgierskiej Górcie sześć. Uprawy funkcjonują jako samodzielne wydziałenia lub założone zostały pod drzewostanami.

Tabela nr 22. Wykaz rejestrowanych upraw pochodnych i bloki upraw pochodnych

Adres leśny	Pow.* [ha]	TSL	Gatunek	Rok założenia	Pochodzenie nasion
Obwód Lipowa					
02-36-1-13-115 -d	4,16	LMGŚW	Jd	2010, 2011	Obr. Węgierska Górka WDN oddz. 248 c
Razem	4,16				
Obwód Węgierska Górka					
02-36-2-04-98 -d	2,00	LMGŚW	Św	1985	samosiew pod byłymi d-stanami nasiennymi
02-36-2-04-99 -c	3,35	LMGŚW	Św	1990	
02-36-2-04-100 -f	2,50	LMGŚW	Św	1990	
02-36-2-06-168 -b	4,00	BMGŚW	Dg	1992	N-ctwoUjsoły WDN oddział 172 a,b
02-36-2-05-250 -b	2,14	BMGŚW	Św	1985	samosiew pod byłymi d-stanami nasiennymi
02-36-2-05-250 -c	2,68	BMGŚW	Św	1992	
Razem	16,67				

*- powierzchnia uprawy pochodnej

Gospodarcze drzewostany nasienne

Wytypowanych jest 11 gospodarczych drzewostanów nasiennych o łącznej powierzchni 96,57 ha. Powierzchnia bukowych DN (6 wydz.) wynosi 52,08 ha, jodłowych 29,03 ha. GDN dąglęzjowy jest jeden – o pow. 13,10 ha, i sosnowy jeden – na 2,36 ha.

Utworzono je dla zasadniczych gatunków drzew lasotwórczych nadleśnictwa.

Tabela nr 23. Wykaz gospodarczych drzewostanów nasiennych

Oddział pododdział	Powierzchnia [ha]	Typ siedliskowy	Gatunek	Wiek	Numer Krajowego Rejestru Materiału Podstawowego
1	2	3	4	5	6
Obwód Lipowa					
02-36-1-10-78 -d	3,32	LMGŚW	Bk	155	MP/1/46526/06
02-36-1-12-95 -f	6,23	LGŚW	Bk	140	MP/1/46524/06
02-36-1-12-96 -p	7,49	LGŚW	Jd	85	MP/1/43780/05
02-36-1-12-97 -a	13,95	LGŚW	Jd	85	MP/1/43779/05
02-36-1-13-106 -b	7,59	BMGŚW	Jd	160	MP/1/43781/05
Razem obwód	38,58				
Obwód Węgierska Górka					
02-36-2-01-12 -c	6,72	LGŚW	Bk	120	MP/1/46527/06
02-36-2-01-22 -a	15,59	LGŚW	Bk	85	MP/1/46525/06
02-36-2-02-35 -a	13,10	LMGŚW	Dg	110	MP/1/46521/06
02-36-2-02-57 -b	6,21	LMGŚW	Bk	130	MP/1/46529/06
02-36-2-03-58 -c	14,01	BMGŚW	Bk	130	MP/1/46528/06
02-36-2-05-251 -i	2,36	BMGŚW	So	145	MP/1/46523/06
Razem obwód	57,99				
Ogółem nadleśnictwo	96,57				

1.3.9.1 Szkółki leśne

Nadleśnictwo prowadzi szkółkę leśną w obrębie Lipowa w leśnictwie Ostre - oddział 67 d, i dwie zadrzewieniowe w obrębie Węgierska Górka, w leśnictwie Sikorczone – oddział 153 g, i w leśnictwie Kamesznica - oddział 255 d.

Produkcja w szkółkach pokrywa zapotrzebowanie na sadzonki buka i jodły. Pozostałe sadzonki drzew sprowadzane są przede wszystkim z nadleśnictwa Bielsko, Gidle, Rudy Raciborskie, Ustroń, Andrychów.

Adres leśny	Pow. [ha]	Rodzaj pow.
Obręb Lipowa		
02-36-1-10-67 -d	0,75	SZK LEŚNA
Obręb Węgierska Górka		
02-36-2-07-153 -g	0,14	SZ ZAD-R
02-36-2-05-255 -d	1,04	SZ ZAD-R

1.3.10. Ogólna ocena stanu środowiska przyrodniczego

Po wielkopowierzchniowym rozpadzie świerczyn, którego kulminacja przypadła na ubiegłe dziesięciolecie, nastąpiła wymuszona szybka przebudowa drzewostanów. Powierzchnie były odnawiane na bieżąco w miarę ubywania świerka. Sadzono buka i jodłę. Świerk odnawiał się z samosiewu. W domieszce sadzono jawora, olszę szarą, wiąza a w wysokich położeniach jarzębinę. W celu szybszego pokrycia otwartych powierzchni, niedopuszczenia do degradacji gleby, złagodzenia czynników klimatycznych (jak nasłonecznienie, temperatura, wiatr) i zapewnienia osłony dla gatunków docelowych, stosowano przedplon brzoźowy.

Świerk jako gatunek panujący zmniejszył swój udział z 60% (aneks 2010) do 51%. Nie jest to jeszcze zmiana znacząca, ale stopniowo w miarę wyprowadzania upraw i młodników jego udział na siedliskach lasowych ulegnie zmniejszeniu na korzyść buka i jodły, gatunków, które mają większe wymagania ekologiczne. W przyszłości świerk jako gatunek panujący będzie na siedlisku boru wysokogórskiego i boru mieszanego górskiego czyli na około 30% gruntów Nadleśnictwa. Na razie pełni też rolę przedplonu na siedliskach lasowych, gdzie gatunkiem docelowymi jest buk lub jodła, jego udział z czasem ulegnie ograniczeniu do udziału przewidywanego w typie drzewostanu.

Uprawy i młodniki stanowią obecnie 47,6% powierzchni leśnej Nadleśnictwa, a drzewostany w klasie odnowienia 8,7%. W tych grupach wiekowych (klas wieku) jest ponoszony największy wysiłek hodowlany. Od rzetelności i jakości wykonywanych prac zależy min. docelowy udział gatunkowy przyszłych drzewostanów i zgodność z siedliskiem.

W drzewostanach średnich klas wieku nadal prowadzona jest przebudowa i wprowadzane w miejsce po wypadach świerka gatunki właściwe dla siedliska.

Uogólniając, stopniowo następuje zmiana w składzie gatunkowym drzewostanów w Nadleśnictwie. Na siedliskach lasowych powoli jako gatunki panujące zaczynają ujawniać się buk i jodła. Uprawy i młodniki oraz młode pokolenie drzew w KO są bardzo zróżnicowane tak pod względem wieku jak i struktury. Należy więc przypuszczać, że przyszłe drzewostany będą zgodne z siedliskiem, o zróżnicowanej strukturze, odporne na niekorzystne działanie czynników klimatycznych. Tym samym staną się dobrym biotopem dla gatunków zwierząt tam żyjących.

1.3.11. Funkcje lasu i kategorie ochronności

Zarządzenie nr 103 Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 29 lipca 1994 roku uznaje za ochronne, lasy:

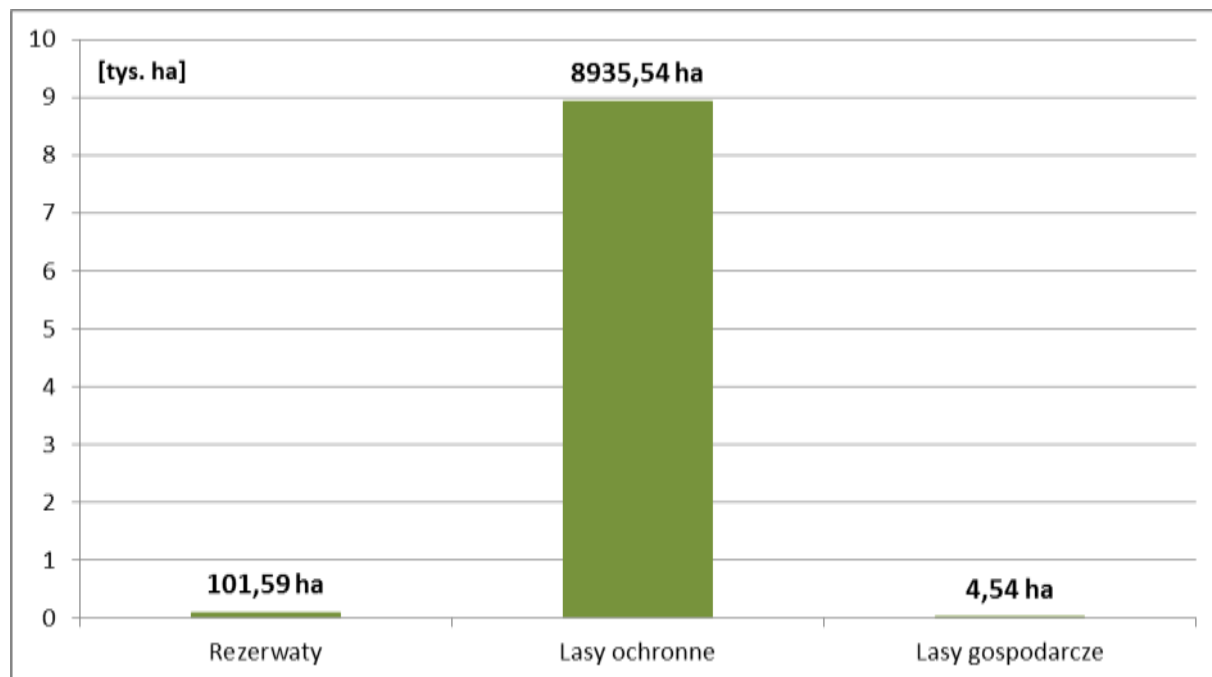
- w obrębie leśnym Lipowa – uszkodzone na skutek działalności przemysłu,
- w obrębie leśnym Węgierska Górka:

- glebochronne - oddziały: 25-31, 36-44, 46-48,
- wodochronne - oddziały: 1-24, 32-35, 45, 49-54, 56-73, 78-145, 148-253, 255,
- drzewostany nasienne - oddziały: 28, 29, 49, 50, 57, 62, 98, 100, 194, 248-250, 252,
- ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej - oddziały: 55, 74-77.

Tabela nr 24. Zestawienie powierzchni lasów ze względu na pełnione funkcje wg Tabeli nr III

Obręb leśny	Powierzchnia* [ha]			
	Lasy ochronne	Lasy gospodarcze	Rezerwaty	Ogółem
	1	2	3	4
Lipowa	3261,67	0,63	7,22	3269,52
Węgierska Górka	5673,87	3,91	94,37	5772,15
Razem n-ctwo	8935,54	4,54	101,59	9041,67
Procent [%]	98,83	0,05	1,12	100,00

* Tabela nr III, nie uwzględnia lasów we współwłasności. Obręb Węgierska Górka pow. 4,19 ha

Ryc. Udział powierzchni grup funkcji lasu w nadleśnictwie

Lasy równoległe pełnią wiele funkcji ochronnych. Rozporządzenie¹⁰ tylko je generalizuje i grupuje lasy wg istotnych cech, ważnych dla gospodarki leśnej na danym obszarze. Lasy uznane za ochronne zajmują 98,83 %, rezerwaty stanowią 1,12 %. Lasy, których nie uznano za ochronne stanowią znikomy procent w powierzchni leśnej, i są to lasy na gruntach „ujawnionych” przy modernizacji ewidencji lub przejętych po wejściu w życie zarządzenia.

Podział na kategorie ochronności przedstawiono poniżej.

Tabela nr 25. Zestawienie powierzchni lasów wg kategorii ochronności

Kategorie ochronności					
1. kategoria	pow. 1 kat. [ha]	2. kategoria	pow. 2 kat. [ha]	3. kategoria	pow. 3 kat. [ha]
Obręb Lipowa					
Uszkodzone przez przemysł	3261,67	-		-	
		-		-	
Razem obręb	3261,67				
Obręb Węgierska Górka					

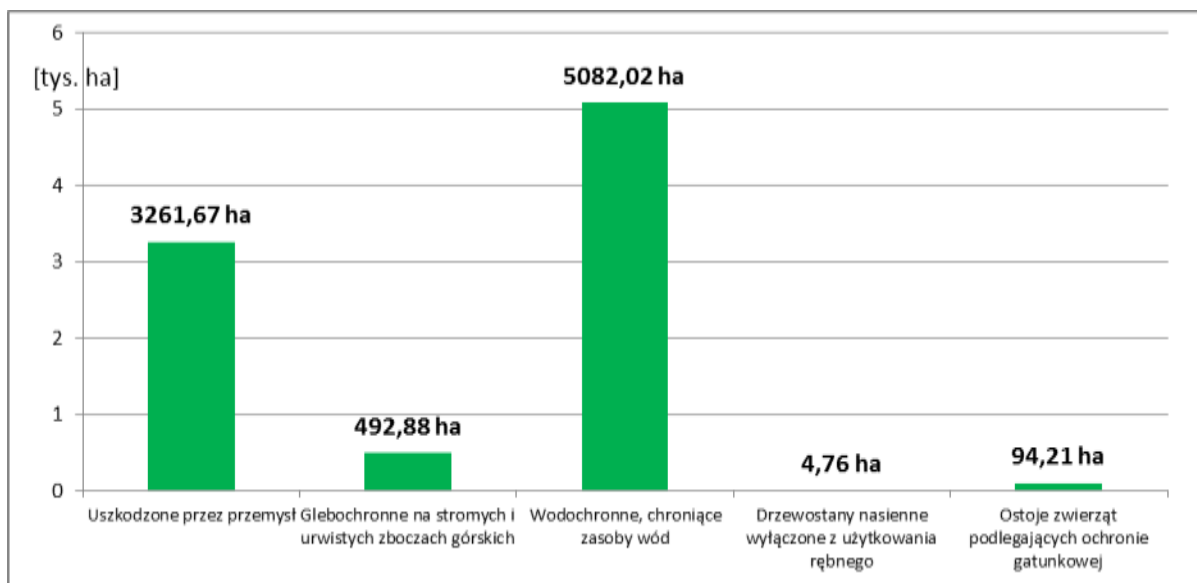
¹⁰ Dz.U. 1992 nr 67 poz. 337. Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej.

Kategorie ochronności					
1. kategoria	pow. 1 kat. [ha]	2. kategoria	pow. 2 kat. [ha]	3. kategoria	pow. 3 kat. [ha]
Glebochronne na stromych i urwistych zboczach górskich	492,88	-		-	
		-		-	
Wodochronne, chroniące zasoby wód	5082,02	-		-	
		-		-	
Drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębego*	4,76	-		-	
		-		-	
Ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej	94,21	-		-	
		Wodochronne**	94,21		
Razem obręb	5673,87***	w tym 2 kategoria ochronności		94,21	
Nadleśnictwo	8935,54	w tym pozostałe kategorie		94,21	

-* pozostałe WDN skreślone w wyniku kłęskowego rozpadu drzewostanów świerkowych. Oddziały w Zarządzeniu ujęte są także w kategorii glebochronne (28, 29), wodochronne (49, 50, 57, 62, 98, 100, 194, 248-250, 252) i taka kategoria została im przypisana – Zarządzenie w załącznikach

-** kategoria ochronności dodatkowa wprowadzona decyzją I KTG w PUL 2004-2013

-*** bez współwłasności w obrębie Węgierska Górka o pow. 4,19 ha

Ryc. Zestawienie powierzchni lasów ochronnych Nadleśnictwa według wiodącej kategorii ochronności.

Tabela nr III. Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących- nadleśnictwo

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		%	
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.		
	plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
	powierzchnia w ha / miąższość w m3																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Rezerwy																									
ŚW											0,80			7,74	3,53		10,34		66,91				89,32	89,32	87,92
											85			2070	475		3065		16325				22020	22020	89,68
BK																						12,27		12,27	12,08
																							2535	2535	10,32
Razem											0,80			7,74	3,53		10,34		79,18				101,59	101,59	100,00
											85			2070	475		3065		18860				24555	24555	100,00
Lasy ochronne																									
SO						0,75					0,93		31,29	1,22					19,13			53,32	53,32	0,60	
											260		9555	475					6420				16710	16710	1,76
MD						58,72	4,69	17,19	0,61	1,10		8,07	13,39	19,71				6,42	53,07			182,97	182,97	2,05	
					753		155	1275	105	335		2095	1405	2560				3205	10705			22593	22593	2,38	
ŚW						705,73	1481,54	531,13	587,90	414,92	123,74	112,27	140,01	31,52	37,29	73,52	13,54	16,10	246,86			4516,07	4516,07	50,53	
					20845	30	6325	25355	88865	96230	30450	30725	29900	5505	11775	23240	6770	3185	36195			415395	415395	43,86	
JD						86,55	142,81	11,89	63,24	94,23	71,56	49,54	67,47	34,19		2,27	2,14	12,35	52,91			691,15	691,15	7,73	
					2405		1550	420	11335	24830	27085	19600	18495	11385		590	1115	4685	10415			133910	133910	14,13	
DG							5,21						7,13			5,80			18,07			36,21	36,21	0,41	
					45								3780			2580			2185			8590	8590	0,91	
BK			6,54			1045,60	745,42	215,71	159,48	235,41	188,09	111,54	150,16	91,27	18,83	19,74	5,81	15,11	399,87	3,46		3405,50	3412,04	38,19	
			136		20562	385	3315	6315	20730	55085	49165	35145	49675	32415	4050	6790	1570	3400	56665	415		345682	345818	36,50	
DB																	5,64					5,64	5,64	0,06	
																	1670					1670	1670	0,18	

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		%
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo- stące		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.	
	plazo- winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
	powierzchnia w ha / miąższość w m3																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
DB.C															2,48							2,48	2,48	0,03
															1115							1115	1115	0,12
JW						3,36			0,12	3,37	0,51											7,36	7,36	0,08
					180				5	565	150											900	900	0,09
JS								0,54														0,54	0,54	0,01
								45														45	45	0,00
BRZ						24,31	0,09															24,40	24,40	0,27
					111	25	5															141	141	0,01
O.L.S									1,35	0,04		1,79										3,18	3,18	0,04
									195			405										600	600	0,06
TP										0,05												0,05	0,05	0,00
LP									0,13													0,13	0,13	0,00
									15													15	15	0,00
Razem			6,54			1925,02	2379,76	776,46	812,83	749,12	384,83	283,21	409,45	177,91	58,60	101,33	27,13	49,98	789,91	3,46		8929,00	8935,54	100,00
			136		44901	440	11350	33410	121250	177045	107110	87970	112810	52340	16940	33200	11125	14475	122585	415		947366	947502	100,00
Lasy gospod.																								
MD						1,94	1,31															3,25	3,25	71,59
					1																	1	1	100,00
DG							1,29															1,29	1,29	28,41
Razem						1,94	2,60															4,54	4,54	100,00
					1																	1	1	100,00

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		%
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo- stące		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.	
	plazo- winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
	powierzchnia w ha / miąższość w m3																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Łącznie																								
SO						0,75					0,93		31,29	1,22					19,13			53,32	53,32	0,59
											260		9555	475					6420			16710	16710	1,72
MD						60,66	6,00	17,19	0,61	1,10		8,07	13,39	19,71				6,42	53,07			186,22	186,22	2,06
					754		155	1275	105	335		2095	1405	2560				3205	10705			22594	22594	2,32
ŚW						705,73	1481,54	531,13	587,90	415,72	123,74	112,27	147,75	35,05	37,29	83,86	13,54	83,01	246,86			4605,39	4605,39	50,94
					20845	30	6325	25355	88865	96315	30450	30725	31970	5980	11775	26305	6770	19510	36195			437415	437415	45,02
JD						86,55	142,81	11,89	63,24	94,23	71,56	49,54	67,47	34,19		2,27	2,14	12,35	52,91			691,15	691,15	7,64
					2405		1550	420	11335	24830	27085	19600	18495	11385		590	1115	4685	10415			133910	133910	13,78
DG							6,50						7,13			5,80			18,07			37,50	37,50	0,41
					45								3780			2580			2185			8590	8590	0,88
BK			6,54			1045,60	745,42	215,71	159,48	235,41	188,09	111,54	150,16	91,27	18,83	19,74	5,81	27,38	399,87	3,46		3417,77	3424,31	37,87
			136		20562	385	3315	6315	20730	55085	49165	35145	49675	32415	4050	6790	1570	5935	56665	415		348217	348353	35,84
DB																	5,64					5,64	5,64	0,06
																	1670					1670	1670	0,17
DB.C															2,48							2,48	2,48	0,03
															1115							1115	1115	0,11
JW						3,36			0,12	3,37	0,51											7,36	7,36	0,08
					180				5	565	150											900	900	0,09
JS								0,54														0,54	0,54	0,01
								45														45	45	0,00
BRZ						24,31	0,09															24,40	24,40	0,27
					111	25	5															141	141	0,01
OL.S									1,35	0,04		1,79										3,18	3,18	0,04
									195			405										600	600	0,06

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		%
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.	
	plazowiny	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
	powierzchnia w ha / miąższość w m3																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
TP										0,05												0,05	0,05	0,00
LP									0,13													0,13	0,13	0,00
									15													15	15	0,00
Ogółem			6,54			1926,96	2382,36	776,46	812,83	749,92	384,83	283,21	417,19	181,44	58,60	111,67	27,13	129,16	789,91	3,46		9035,13	9041,67	100,00
			136		44902	440	11350	33410	121250	177130	107110	87970	114880	52815	16940	36265	11125	33335	122585	415		971922	972058	100,00
Procent			0,07			21,31	26,34	8,59	8,99	8,29	4,26	3,13	4,61	2,01	0,65	1,24	0,30	1,43	8,74	0,04		99,93	100,00	100,00
			0,01		4,62	0,05	1,17	3,44	12,47	18,23	11,02	9,05	11,82	5,43	1,74	3,73	1,14	3,43	12,61	0,04		99,99	100,00	100,00

Grunty związane z gospodarką leśną:

275,88 ha

Ogółem lasy:

9317,55 ha

1.3.12. Formy ochrony przyrody i walory przyrodnicze Nadleśnictwa

Na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka funkcjonuje kilka form ochrony przyrody z wymienionych w ustawie o ochronie przyrody:

- rezerwy przyrody - 3
- park krajobrazowy - 2
- obszary Natura 2000 - 3
- pomniki przyrody - 5
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Rezerwy przyrody

Na gruntach Nadleśnictwa położone są 3 rezerwy przyrody: „Kuźnie”, „Romanka” i „Lipowska”. W rezerwacie „Kuźnie” ochronie podlegają zgrupowania wychodni skalnych i jaskiń oraz drzewostany, pozostałe dwa rezerwy chronią ekosystemy leśne górnoreglowych borów świerkowych.

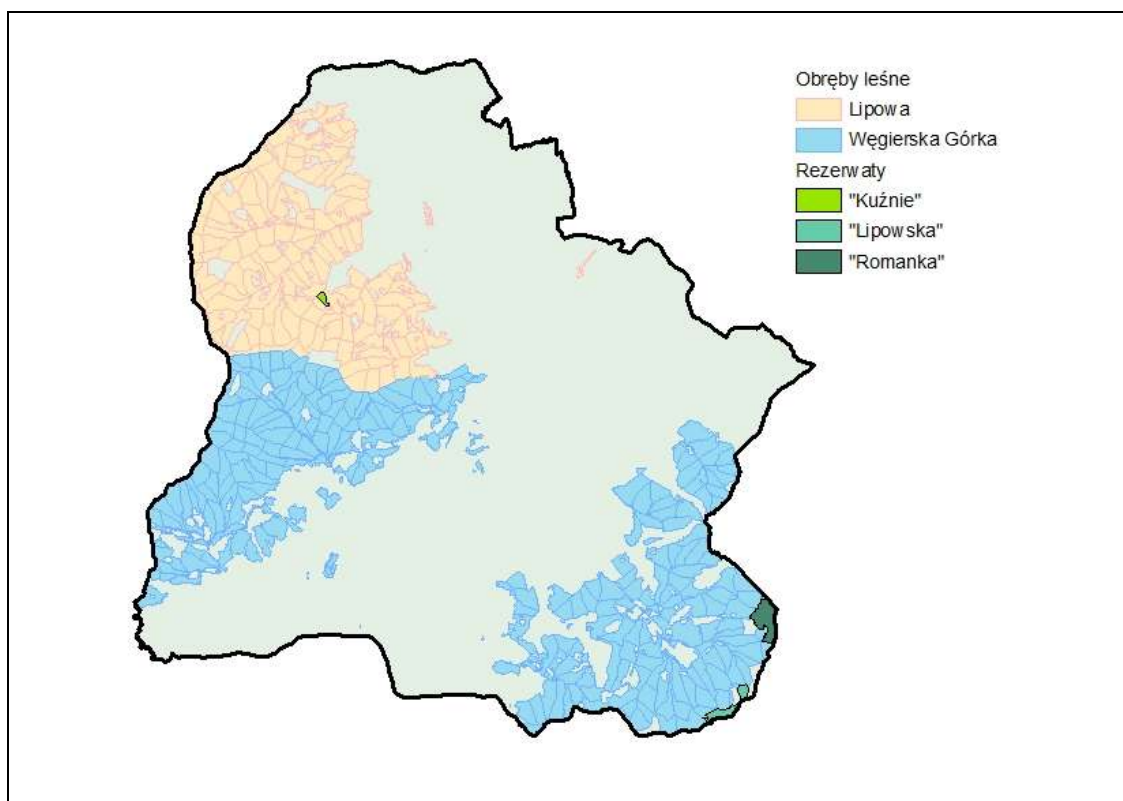
Tabela nr 26. Rezerwy na gruntach Nadleśnictwa

Nr rej.	Nazwa rezerwatu	Powierzchnia (ha)	Data utworzenia, podstawa prawna	Położenie Obręb / Gmina Powiat Województwo	RODZAJ, TYP i PODTYP rezerwatu Opis formy ochrony
37.	Romanka	124,50	1963r. 30.05.2005r. Rozp. Woj. Śl. Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 71, poz. 1888	Jeleśnia, Węgierska Górka żywiecki śląskie	Pierwotny fragment dawnej Puszczy Karpackiej w postaci ekosystemów leśnych regla dolnego i górnego.
49.	Kuźnie	7,22	11.12.1995 Zarz. MOŚZNiL M.P. Nr 5, poz. 46	Ostre Lipowa żywiecki śląskie	Przyroda nieożywiona, zgrupowanie wychodni skalnych, jaskiń oraz dorodnych drzewostanów świerkowych.
63.	Lipowska	62,60	09.06.2008r. Rozp. Woj. Śl. Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 112, poz. 2272	Ujsoły, Węgierska Górka żywiecki śląskie	Leśny (L); I – fitocenotyczny (PFI), zbiorowisk leśnych (zl); II – leśny i borowy (EL), borów górskich i podgórskich (bgp). Górnoreglowy bór świerkowy, torfowiska z systemem oczek wodnych.

Źródło: http://katowice.rdos.gov.pl/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=43&Itemid=63

Tabela nr 27. Rozliczenie powierzchni rezerwatów

Lp.	Nazwa rezerwatu	Obręb leśny	Lokalizacja	Powierzchnia		Plan ochrony
				Wg aktu powołującego	Wg planu urzędzenia lasu	
1	Kuźnie	Lipowa	83 a; 83 c	7,22	7,22	nie, zadania ochronnych na 5 lat
2	Lipowska	Węgierska Górka	75 a;75 b;75 ~a;74 d;74 b;74 a;75 c	62,60 (położony w n-ctwie Ujsoły i Węgierska Górka)	35,12	nie, zadania ochronne do 1.09.2018r
3	Romanka	Węgierska Górka	53 ~b;53 h;54 b;54 a;54 c;54 ~b;54 ~a;53 g;53 f;53 d;53 c;53 ~c;53 ~a;54 d;53 b	124,50 (położony w n-ctwie Jeleśnia i Węgierska Górka)	60,05	tak

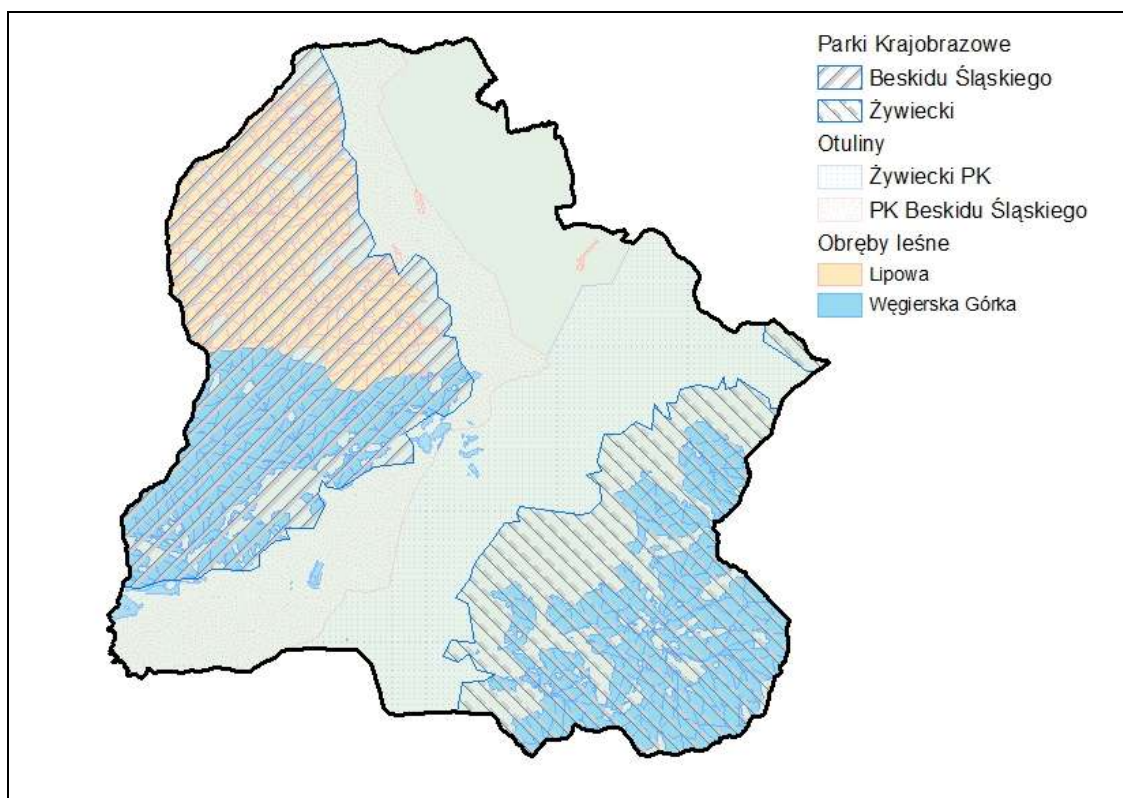
Ryc. Rozmieszczenie rezerwatów na gruntach Nadleśnictwa

Parki Krajobrazowe

Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego z siedzibą w Będzinie.

W granicach Nadleśnictwa funkcjonują dwa parki krajobrazowe:

- „Żywiecki Park Krajobrazowy”
- „Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego”

Ryc. Zasięg parków krajobrazowych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa

„Żywiecki Park Krajobrazowy”. To najstarszy park krajobrazowy w polskich Karpatach. Utworzony został w 1986r. Nie posiada planu ochrony. Park rozciąga się w Beskidzie Żywieckim od Zwardonia na zachodzie po Korbielów na wschodzie. Na południu sięga po granicę ze Słowacją, na północy jego ograniczenie stanowi w przybliżeniu droga Jeleśnia–Żywiec. Powierzchnia wynosi 358,70 km², a powierzchnia otuliny 186 km². Park obejmuje dwa pasma górskie: grupę Wielkiej Raczy położonej w zasięgu Nadleśnictwa Ujsoły. Pasma to ciągnie się od przełęczy Zwardońskiej do przełęczy Glinka. Najwyższe szczyty to Wielka Racza (1236 m n.p.m.) i Wielka Rycerzowa (1226 m n.p.m.). Na północny-wschód od przełęczy Glinka rozciąga się grupa Pilska położona w zasięgu Nadleśnictw: Jeleśnia i Węgierska Górka. Od najwyższego szczytu Pilska (1557 m n.p.m.) na wszystkie strony ciągną się grzbiety boczne z kulminacjami na Romance (1366 m n.p.m.) i w paśmie Rysianki–Lipowskiej (1324 m n.p.m.). Wschodnie ograniczenie grupy Pilska stanowi przełęcz Glinne (809 m n.p.m.).

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa park obejmuje część obrębu Węgierska Górka należąca do Beskidu Żywieckiego, tj. położoną po wschodniej stronie doliny Soły z leśnictwami: Cięcinki, Żabnica, Boracza i Prusów o łącznej powierzchni 3241,55 ha. Otulinę stanowią doliny największych rzek, tj. obszary silnie zurbanizowane i użytkowane rolniczo. W granicach zasięgu Nadleśnictwa jest to dolina Soły i przyległe, zwykle wylesione grunty. W otulinie Żywieckiego PK znalazł się oddział 254 wydzielienia a – gx (grunty nieleśne i związane z gospodarką leśną) oraz 255 y. Łącznie jest to powierzchnia 14,77 ha.

„Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego”. Został utworzony w 1998 r. Nie posiada planu ochrony. Powierzchnia ogólna parku wraz z otuliną wynosi 609,05 km², w tym powierzchnia samego parku 386,20 km². Obszar Beskidu Śląskiego charakteryzuje się bardzo urozmaiconą budową geologiczną. Najważniejszą jednostką strukturalną tworzącą zrąb górotworu Beskidu Śląskiego jest płaszczowina śląska. Wyodrębniono w nim dwa pasma górskie: Czantorii (995 m n.p.m.) i Baraniej Góry (1220 m n.p.m.) z najwyższym szczytem Skrzyczne (1257 m n.p.m.). Na terenie Beskidu Śląskiego zinwentaryzowano 21 pojedynczych lub grupowo występujących skałek. Najciekawsze z nich to skały grzybowe w dolinie Białej Wisielki i na górze Kiczora, skały na Kobylej w dolinie Dziechcinki, grupa skałek na Malinowskiej Skale (obręb Lipowa), są chronione jako pomniki przyrody nieożywionej. Pomnikami przyrody są też jaskinie, a wśród nich największa w Karpatach Fliszowych Jaskinia w Trzech Kopcach o łącznej długości korytarzy 1216 m.

Na stokach Baraniej Góry znajdują się źródłiska największej rzeki Polski - Wisły. Zlewnia tej rzeki wraz z dopływami zajmuje największy obszar parku. Niewielką powierzchnię zajmuje też zlewnia Odry – drugiej co do wielkości rzeki naszego kraju. W okolicach Koniakowa przebiega fragment kontynentalnego działu wodnego. Potoki Czadeczka i Krężelka należą do zlewiska Morza Czarnego. W Parku leży obręb Lipowa i część obrębu Węgierska Górka położona w Beskidzie Śląskim – po zachodniej stronie doliny Soły. Całkowita powierzchnia Parku na gruntach Nadleśnictwa wynosi 5990,37 ha. W otulinie położone są oddziały obrębu Lipowa: 67 k – ax, 96 a – o, o powierzchni 9,70 ha, oraz obręb Węgierska Górka: 143-145, 251, 253, 254 a, 255, o powierzchni 102,08 ha. Łącznie 111,78 ha

Europejska sieć obszarów chronionych – Natura 2000

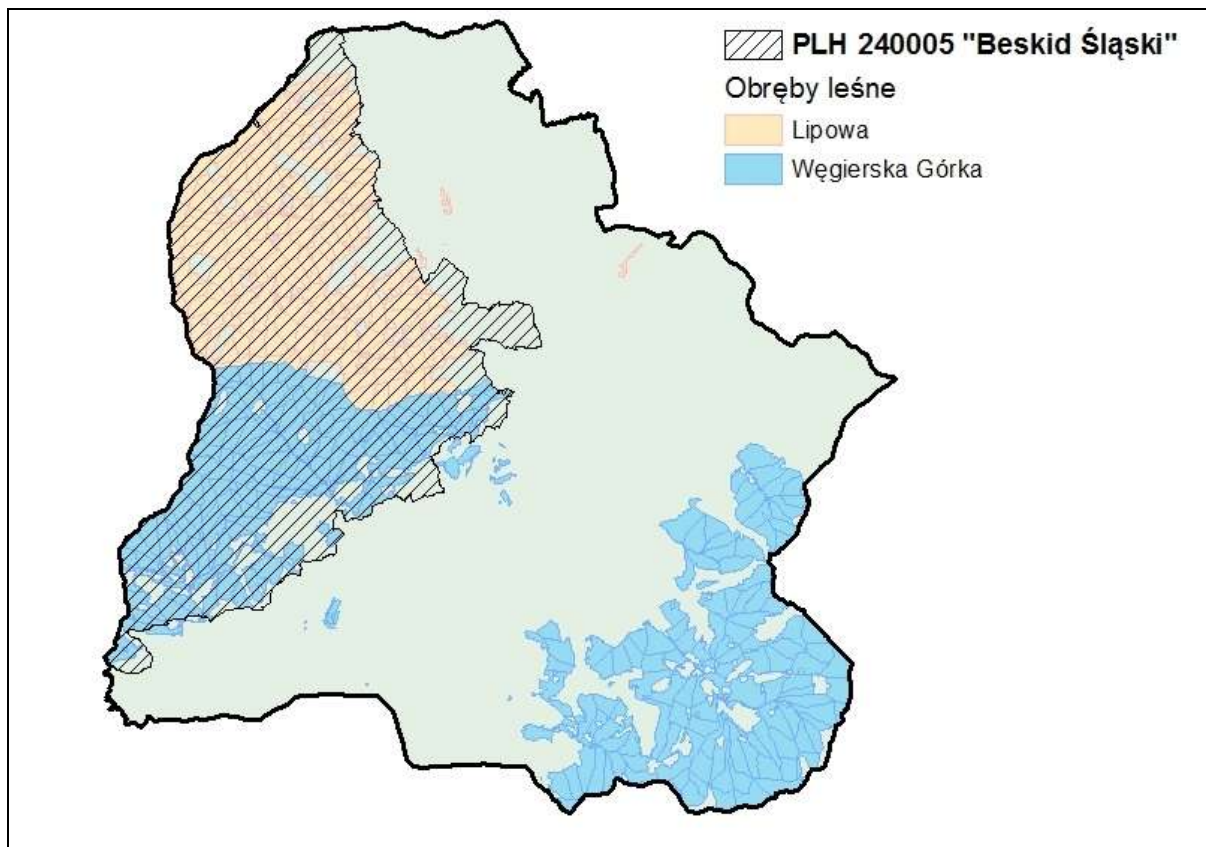
W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Węgierska Górka znajdują się cztery obszary chronione sieci Natura 2000. Są to trzy obszary ochrony siedlisk i jeden ochrony ptaków.

Obszary ochrony siedlisk

- **PLH240005 – „Beskid Śląski”**; specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) położony jest w większości w Beskidzie Śląskim, nieznaczna powierzchnia należy do Pogórza Cieszyńskiego i Kotliny Żywieckiej. Nie jest to obszar jednorodny przestrzennie: składa się z czterech, zróżnicowanych wielkością i kształtem kompleksów. Największy obejmujący Pasma Baraniej Góry i część pasma Stożka, oddzielony jest doliną Żylicy od położonego na pn. drugiego co do wielkości kompleksu, tj. pasma Szyndzielni, Klimczoka i Błatniej z fragmentami Pogórza Cieszyńskiego. Pozostałe to: Pasma Czantorii – część północna oraz pasmo Równicy i Lipowskiego Gronia między Ustroniem, a Brenną. W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Węgierska Górka ostoja obejmuje wschodnie stoki Pasma Baraniej Góry: od grzbietu do dolnej granicy lasu. W jej skład wchodzi większość obrębu Lipowa i przylegająca część obrębu Węgierska Górka położona po zachodniej stronie doliny Soły, tj. należąca w sensie geograficznym do Beskidu Śląskiego. Całkowita powierzchnia ostoi wynosi 26405,40 ha, a powierzchnia gruntów Nadleśnictwa w jej granicach wynosi 6021,27 ha, co stanowi 22,8 % ogólnej powierzchni ostoi. Ostoja Beskidu Śląskiego została zatwierdzona jako obszar o znaczeniu wspólnotowym (OZW) w styczniu 2008 r.

Wykaz siedlisk przyrodniczych zinwentaryzowanych na gruntach Nadleśnictwa:

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Lokalizacja na gruntach Nadleśnictwa, obręb Lipowa i część obrębu Węgierska Górka w Beskidzie Śląskim
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	obręb Lipowa: oddz. 69 c – 0,34 ha oraz punktowo w 26 wydzieleniach na pow. 3,09 ha obręb Węgierska Górka: punktowo w 4 wydzieleniach na pow. 0,21 ha
8220	Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vanellii</i>	obręb Lipowa: punktowo oddz. 50b, 51b, 83c, 92c, 94b,c na pow. 2,81 ha (rez. Kuźnie 83c 2,58 ha) obręb Węgierska Górka: punktowo 181a, 190a, 202b na pow. 1,40 ha
8310	Jaskinie niedostępne do zwiedzania	Rezerwat Kuźnie, masyw Kościelca
9110	Kwaśne buczyny <i>Luzulo-Fagenion</i>)	obręb Lipowa: 291 wydzieleni o pow. 2251,22 ha obręb Węgierska Górka: 233 wydzieleni o pow. 1428,09 ha
9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i>)	obręb Lipowa: 38 wydzieleni o pow. 254,52 ha. obręb Węgierska Górka: 1 wydzielenie o pow. 13,80 ha (140 d)
9180	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe <i>Tilio platyphillis-Acerion pseudoplatani</i>)	obręb Lipowa: punktowo 37b, 38c na pow. 0,20 ha (obręb Węgierska Górka: 145 f, 0,51 ha poza obszarem 2000)
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olchowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion</i>)	obręb Lipowa: dolina potoku Leśna - 67a, 68,a,69b, 70a, 71a, 73a – 12,04 ha. Jest to nadrzeczna olszyna góraska i podgórski łąg jesionowy. obręb Węgierska Górka: 255 l,r,x na pow. 3,46 ha, (punktowo 144d, 1,00 ha poza Naturą 2000)
9410	Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i>)	obręb Lipowa: 80 wydzieleni – 667,71 ha obręb Węgierska Górka: 165 wydzieleni – 1101,84 ha.

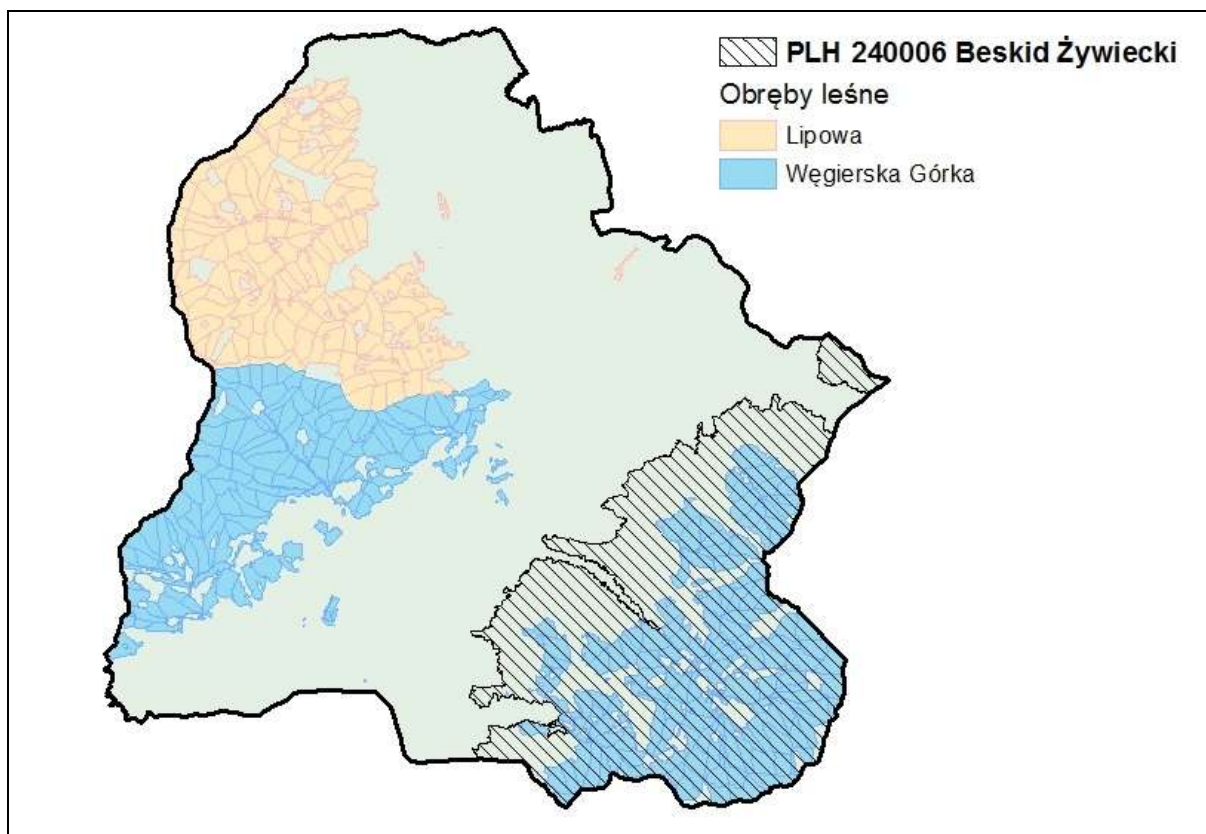
Ryc. Zasięg obszaru Natura 2000 PLH 24005 Beskid Śląski

- **PLH240006 – „Beskid Żywiecki”**; specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) objęty ochroną w ramach obszarów Natura 2000. Na obszarze ostoi występują wyraźnie zaznaczone roślinne piętra wysokościowe, tj.: pogórze, regiel dolny, regiel górny i piętro subalpejskie. Stwierdzono tu występowanie dobrze zachowanych leśnych zbiorowisk roślinnych właściwych dla poszczególnych pięter, a także liczne gatunki chronionych roślin i zwierząt, w tym grupę rzadkich, ściśle górskich gatunków. Ostoja obejmuje wszystkie zasadnicze pasma zachodniej części Beskidu Żywieckiego od przełęczy Glinne na wschodzie po Zwardoń na zachodzie i po dolinę Koszarawy na północy. Obszar ostoi jest zwarty (35276,10ha), za wyjątkiem dwóch oderwanych kompleksów na północy: stoków góry Grojec nad Sołą zaliczanych do Kotliny Żywieckiej i położonych na pn. od doliny Koszarawy fragmentów Pasma Pewelskiego zaliczanego do Beskidu Makowskiego. W granicach ostoi znajdują się wszystkie grunty obrębu Węgierska Górka należące do Beskidu Żywieckiego, tj. położone po wschodniej stronie doliny Soły. Są to oddziały od 1 do 125 o łącznej powierzchni 3239,63 ha.

Dla obszaru, przez RDOŚ w Katowicach, opracowany jest Projekt Zarządzenia w sprawie ustanowienia plan zadań ochronnych.

http://katowice.rdos.gov.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=2974:zaoenia-do-projektu-planu-zada-ochronnych-soo-qgraniczny-meander-odryq&catid=66:soo-qbeskid-ywieckig

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Lokalizacja na gruntach Nadleśnictwa, obręb Węgierska Górka w zasięgu Beskidu Żywieckiego
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	oddz. 22a,c na pow. 0,02 ha
7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą	W rezerwacie Lipowska, w oddz. 75 a, na powierzchni 0,30 ha
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	oddz. 63 b na pow. 0,15 ha (ew.Ł), w rezerwatach Romanka i Lipowska
9110	Kwaśne buczyny <i>Luzulo-Fagenion</i>)	w 260 wydzieleniach na powierzchni 2014,57 ha
9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i>)	w 79 wydzieleniach na powierzchni 651,28 ha
9180	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe <i>Tilio platyphillis-Acerion pseudoplatani</i>)	oddz. 1 b na pow. 0,40 ha
9410	Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i>)	w 63 wydzieleniach na powierzchni 441,95 ha

Ryc. Zasięg obszaru Natura 2000 PLH 24005 Beskid Żywiecki

- **PLH240007 – „Kościół w Radziechowach”**; ostoja siedliskowa (SOO) o powierzchni 0,10 ha obejmująca strych, wieżę i najbliższe otoczenie kościoła p.w. św. Marcina we wsi Radziechowy. Utworzona z powodu istnienia jednej z największych na Śląsku kolonii rozrodczych nietoperza **podkowca małego** (*Rhinolopus hipposideros*). Kolonia liczy od 35 do 70 osobników i zajmuje dostosowany do ich potrzeb strych oraz wieżę kościoła. Ostoja leży w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.

Obszar ochrony ptaków

- **PLB240002 – „Beskid Żywiecki”**; obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO), ostoja ptasia) utworzony głównie z powodu istnienia gniazdującej populacji głuszca o liczebności większej niż 1% populacji krajowej, a także z powodu występowania szeregu gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Łączna powierzchnia wynosi 34988,80 ha. Obszar Beskidu Żywieckiego jest jedną z najważniejszych krajowych ostoi głuszca, orla przedniego, derkacza, dzięcioła trójpalczastego i białostrzybnego. 1 % populacji krajowej przekraczają także populacje dzięcioła zielonosiwego, puszczyka uralskiego, sóweczki i włochatki. Obszar ostoi jest niemal identyczny z opisaną powyżej ostoją siedliskową PLH240006 za wyjątkiem dwóch oderwanych fragmentów, które nie należą do ostoi ptasiej, tj. stoków góry Grojec i fragmentu Pasma Pewelskiego. Granica ostoi jest tożsama z SOO PLH Beskid Żywiecki w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.

Dla obszaru, przez RDOŚ w Katowicach, opracowany jest Projekt Zarządzenia w sprawie ustanowienia plan zadań ochronnych.

http://katowice.rdos.gov.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=2985:zaoenia-do-projektu-planu-zada-ochronnych-soo-qgraniczny-meander-odryq&catid=67:oso-qbeskid-ywieckiq;

Pomniki przyrody

Na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka jest 5 pomników przyrody (rejestr RDOŚ w Katowicach).

Nadleśnictwo wystąpi do Gminy Milówka o zaktualizowanie decyzji powołującej pomnik przyrody (Decyzja nr RL-op-8311/42/69 PWRN w Krakowie z 8.04.1969r.) na terenie dawnego parku dworskiego obok leśniczówki w Kamesznicy.

Tabela nr 28. Wykaz pomników przyrody

Lp. Rej.	Nazwa pomnika przyrody (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Data utworzenia pomnika przyrody	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis pomnika przyrody	Obwód na wysokości 1,3 m [cm] / Wys. [m]	Gmina Miejscowość	Adres leśny	Opis lokalizacji	Sprawujący nadzór
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
22	Malinowska Skała	1977-09-22	Decyzja nr 0138/38/77 Wojewody Bielskiego w sprawie uznania za pomnik przyrody okt 1.2 (Dz. Urz. Z 1977r. Nr 4, poz. 67)	Malinowska Skała (6x14x5 m; 1150 m n.p.m.)		Lipowa Lipowa	Obręb Lipowa Oddział 122 b	Wychodnia skalna tzw. "Malinowska Skała", Nadleśnictwo Węgierska Górka, Leśnictwo Lipowa	Wójt Gminy Lipowa
23	Jaskinia "Chłodna"	1993-04-23	Rozporządzenie nr 1/93 Wojewody Bielskiego z 23.04.1993r. par. 1 pkt III 4 (Dz. Urz. Woj.. Bielskiego z 1993r. Nr 5 poz. 31)	Jaskinia "Chłodna" Gmina Lipowa na terenie rezerwatu "Kuźnie"		Lipowa Twardorzeczka	Obręb Lipowa Oddział 83 c	południowo-wschodni stok Muronki, osuwiska na terenie rezerwatu "Kuźnie"	Wójt Gminy Lipowa
24	Jaskinia "Przed Balkonem"	1993-04-23	Rozporządzenie nr 1/93 Wojewody Bielskiego z 23.04.1993r. par. 1 pkt III 5 (Dz. Urz. Woj.. Bielskiego z 1993r. Nr 5 poz. 31)	Jaskinia "Przed Balkonem"		Lipowa Twardorzeczka	Obręb Lipowa Oddział 83 c	Beskid Śląski, g. Lipowa, m. Twardorzeczka powyżej jaskini Chłodnej na wysokości 915 m n.p.m. 80 m na pld-zach od ambony skalnej wys. 10 m na terenie rezerwatu "Kuźnie"	Wójt Gminy Lipowa
531	Żywotnik zachodni	1969-04-08	Decyzja nr RL-op-8311/42/69 PWRN w Krakowie z 8.04.1969r.	Żywotnik zachodni (Thuja occidentalis) - stanowił grupę 3 sztuk wraz z dwoma sosnami wejmutkami, które uległy zniszczeniu	57	Milówka Kamesznica	Obręb Węgierska Górka Oddział 255f	Teren dawnego parku zabytkowego w sąsiedztwie zabytkowej leśniczówki	Nadleśnictwo Węgierska Górka
745	Klon jawor	1972-08-23	Decyzja PWRN w Krakowie z dnia 23.08.1972r. RL-op-8311/87/72	Klon jawor (Acer pseudoplatanus)	420 / 25	Węgierska Górka Żabnica	Obręb Węgierska Górka Oddział 47 b	Rośnie na zachodnim zboczu Romanki (1060 m n.p.m.)	

Źródło: http://katowice.rdos.gov.pl/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=43&Itemid=63 (5.XI.2013r)

Ochrona gatunkowa

W lasach Nadleśnictwa występują rośliny, zwierzęta i grzyby (porosty) objęte ochroną gatunkową¹¹. Szczegółowy wykaz gatunków objętych ochroną znajduje się w Programie Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa.

Poniżej wykazano przykładowe gatunki objęte ochroną gatunkową występujące w obszarze Nadleśnictwa. Występowanie gatunków objętych ochroną odnotowane jest w opisach taksacyjnych.

Gatunki roślin objęte ochroną ścisłą np.: ciemiężca zielona, goryczka trojeściowa, liczydło górskie, mieczyk dachówkowaty, naparstnica zwyczajna, okrzyn jeleni, omieg górski, paprotka zwyczajna, paprotnik kolczysty, parzydło leśne, podkolan biały, podrzeń żebrowiec, tocja karpacka, tojad mocny, tojad morawski, wawrzynek wilczełyko, widłak goździsty, widłak jałowcowaty, widłak wroniec.

Gatunki roślin objęte ochroną częściową np.: czosnek niedźwiedzi, kopytnik pospolity, marzanka wonna,

Gatunki zwierząt objęte ochroną ścisłą np.: trzmiel gajowy, biegacze sp., kumak górski, ropucha szara, ropucha zielona, rzekotka drzewna, salamandra plamista, traszka grzebieniasta, traszka górską, traszka karpacka, traszka zwyczajna, żaba trawna, gniewosz plamisty, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata, drozd skalny, dzięcioł czarny, dzięcioł duży, dzięcioł trójpalczasty, pełzacz leśny, sikora bogatka, ryjówka górską, wiewiórka pospolita, niedźwiedź brunatny, wilk, mopek, nocek bechsteina, nocek duży, nocek orzęsiony, podkowiec mały.

Gatunki zwierząt objęte ochroną częściową np.: trzmiel kamiennik, trzmiel ziemny, mrówka rudnica, kruk.

1.3.13. Walory przyrodnicze Nadleśnictwa i miejsca kulturowe

Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Beskidu Śląskiego”

Jest jednym z dziewiętnastu obecnie funkcjonujących w Polsce, został powołany do życia Zarządzeniem nr 30 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 19.12.1994r. Obejmuje swym zasięgiem cztery nadleśnictwa: Bielsko, Ustroń, Węgierską Górkę, Wisłę. Łącznie zajmuje powierzchnię około 39 tys. ha. Wytypowany został jako reprezentatywny dla Karpat Zachodnich, rozpościera się w najbardziej na zachód wysuniętej ich części, pomiędzy Bramą Morawską a doliną rzeki Soła. Beskid Śląski tworzy zwartą grupę z trzema pasmami górskimi; pasmem Czantorii i Stożka, pasmem Baraniej Góry, grupą Klimczoka i Błatnej oraz Skrzycznego, Malinowa i Równicy. Ponadto w skład LKP wchodzi fragment Beskidu Żywieckiego z masywem Romanki oraz niewielki fragment Beskidu Małego. Północną część LKP stanowi Pogórze Cieszyńskie i Wodzisławsko-Wilamowickie. Obszar LKP leży w dorzeczu Wisły, od północnego-zachodu w dorzeczu Odry (poprzez Olzę), zaś od południowego –zachodu w dorzeczu Dunaju (poprzez Potok Czadeczką). W granicach LKP znajduje się 10 rezerwatów, 2 parki krajobrazowe, 1 obszar chronionego krajobrazu, 104 pomniki przyrody oraz wiele stanowisk chronionych roślin i zwierząt.

LKP „Lasy Beskidu Śląskiego” powołano min. w celu:

- Wszechstronnego rozpoznania stanu biocenz górskich oraz dynamiki zachodzących w nich zmian;
- Trwałego zachowania lub odtwarzania naturalnych walorów lasów górskich;

¹¹ Lista gatunków sporządzona na podstawie opisów taksacyjnych, operatu glebowo-siedliskowego, dokumentacji do planu planów ochrony rezerwatów, programu ochrony przyrody i innych opracowań oraz inwentaryzacji n-ctwa.

- Łączenia trwałej gospodarki leśnej z aktywną ochroną przyrody;
- Promowania wielofunkcyjnej oraz zrównoważonej gospodarki leśnej;
- Prowadzenia prac badawczych i doświadczalnictwa leśnego dla wypracowania wniosków możliwych do wykorzystania przede wszystkim w rejonach górskich;
- Prowadzenia szkoleń Służby Leśnej oraz rozwijanie edukacji przyrodniczo-leśnej społeczeństwa.

W LKP istnieje możliwość lepszej i skuteczniejszej ochrony i restytucji walorów przyrodniczo-leśnych, do których należą:

- tereny źródliskowe Wisły;
- potoki Białej i Czarnej Wisielki, będące tarliskiem pstrąga potokowego;
- fragmenty prapuszczu karpackiej w rezerwatach „Barania Góra”, „Czantoria” i „Stok Szyndzielni”;
- fragmenty naturalnej świerczyny górnoreglowej w rezerwacie „Romanka”, „Lipowska”;
- utwory skalne: wychodnie i jaskinie w rezerwacie „Kuźnie”;
- cenne drzewostany nasienne buka pospolitego w Nadleśnictwie Bielsko,
- biotopy dużych ssaków drapieżnych, kuraków .

Presja czynników biotycznych i antropopresja przyspieszyła od dawna podejmowane nadzwyczajne działania w gospodarce leśnej. Nadleśnictwa wchodzące w skład LKP prowadzą szeroko zakrojoną przebudowę świerczyn obcych powienienicy nadal zagrożonych rozpadem w wyniku szkód przemysłowych, choroby opieńkowej i prawdopodobnie zmian klimatycznych. Ponoszą duże nakłady finansowe na odnowienia i pielęgnację upraw i młodników. Wyprowadzenie uprawy i młodka do dojrzałego drzewostanu o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskiem – typ drzewostanu, „typ przyrodniczy” – wymaga wielu lat pracy.

Na omawianym terenie w tym celu utworzone zostały Ośrodki Edukacji Ekologicznej oraz wiele ścieżek edukacyjno-przyrodniczych.

Ośrodki Edukacji Ekologicznej:

- Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Bielsku Wapienicy, utworzony w 2003r. (Nadleśnictwo Bielsko);
- Regionalny Leśny Ośrodek Edukacji Ekologicznej „Leśnik” w Ustroniu Jaszowcu, utworzony w 1998r. (Nadleśnictwo Ustron);
- Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Istebnej „Na Dzielcu”, utworzony w 1997r. (Nadleśnictwo Wisła);
- Ośrodek Edukacji Przyrodniczo-Leśnej w Nadleśnictwie Węgierska Górka, utworzony w 2005r.

Funkcje edukacyjne pełnią również:

- Izba Historyczna przy Nadleśnictwie Wisła;
- Izba Leśna na Polanie Przysłop pod Baranią Górą (Nadleśnictwo Wisła);
- Muzeum Świerka Istebniańskiego w Jaworzynce Wyrch-Czadecze (Nadleśnictwo Wisła);
- Ośrodek wolierowej hodowli głuszca w Jaworzynce Wyrch-Czadecze (Nadleśnictwo Wisła).

Decyzją nr 96 Dyrektor Generalny Lasów Państwowych z dnia 17.06.03 roku powołał Radę Naukowo - Społeczną Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Beskidu Śląskiego” znak : ZO - 731 - 1/22/03.

Obszary leśne należące do kategorii HCVF

Obszary leśne zdefiniowane przez organizację pożytku publicznego – Forest Stewardship Council. W przypadku Nadleśnictwa Węgierska Górka są to obszary leśne należące do kategorii HCVF (High Conservation Value Forests) jak niżej:

- rezerваты przyrody. Obecnie są to 3 rezerваты o łącznej powierzchni 102,39 ha,
- parki krajobrazowe. Dwa parki obejmujące większość powierzchni Nadleśnictwa, łącznie 9231,92 ha,
- ekosystemy skrajnie rzadkie i ginące, zajmujące niewielkie powierzchnie. W Nadleśnictwie są to jaworzyny o łącznej powierzchni 1,11 ha,
- ekosystemy rzadkie i zagrożone w skali Europy, w Polsce pospolitsze, ważne dla gospodarki leśnej. W warunkach Nadleśnictwa są to główne zbiorowiska leśne: buczyny, grądy, świerczyny górnoreglowe, dolnoreglowe bory jodłowo – świerkowe o łącznej powierzchni 8846,46 ha,
- lasy wodochronne - 5082,02 ha,
- lasy glebochronne - 492,88 ha,
- lasy o szczególnym znaczeniu dla tradycyjnej tożsamości kulturowej. W Nadleśnictwie jest to pozostałość założenia parkowego wraz ze stawem, położonego w Kamesznicy, w oddziale 255 f - k, obrębu Węgierska Górka o powierzchni 7,73 ha.

Obiekty geologiczne

Formy geomorfologiczne - skały i jaskinie, odsłonięcia ścian:

- grupa skałek pod szczytem Baraniej Góry
- skałki na grzbiecie między Magurką Wiślańską, a Magurką Radziechowską (granica obrębów)
- skałki na szczycie Glinnego – oddziały 113 obrębu Lipowa i 160 obrębu Węgierska Górka
- ściana skalna długości ok. 1 km w masywie Barańskiego Gronia
- skałki i jaskinie w masywie Kościelca – oddziały 40, 50, 52 obrębu Lipowa
- skałki pod szczytem Skrzycznego
- wodospad na Milowskim Potoku
- jaskinia pod Boraczym Wierchem.

Miejsca o wartościach historycznych i kulturowych

Na gruntach Nadleśnictwa położone są dwa obiekty o wartości historycznej i kulturowej:

- zespół dworsko – parkowy z pierwszej połowy XIX w.,
- bunkier „Waligóra” w oddziale 145c obrębu Węgierska Górka, jeden z bunkrów pasa obronnego ryglującego dolinę Soły, wybudowany tuż przed wybuchem II wojny światowej.

Zespół dworsko – parkowy z lat 1830 – 1833. Letnia rezydencja Potockich. W jej skład wchodziły: murowany dworek, oficyna z drewnianą wieżą zegarową (tzw. kancelaria), oranżeria, stajnia z wozownią i kompozycja parkowa. Po przejściu majątku przez Karola Ludwika Habsburga w roku 1846, dwór pełnił funkcję siedziby Zarządu Lasów Dóbr Żywieckich. Na założenie parkowe składają się: nasadzenia drzew rodzimych i aklimatyzowanych, staw z wysepką, obudowane źródło, strumień, system kaskad oraz polany mające w zamierzeniu tworzyć wraz ze stawem ciąg widokowy. Zarząd lasów funkcjonował tu do roku 1939. Po wojnie cały ten obszar wszedł w skład Lasów Państwowych, a dwór był siedzibą leśnictwa Kamesznica.

W 1995 roku, cały zespół dworsko – parkowy został uznany za zabytek z dniem 05.01.1995 r., pod numerem ewidencyjnym A – 657/95. W skład zespołu wchodzi wydzielenia 255f - k, obrębu Węgierska Górka. Powierzchnia zespołu wynosi wg aktualnego rozliczenia 7,73 ha, w tym założenie parkowe (łącznie ze stawem i polanami) 7,13 ha.

Bunkier „Waligóra” jest jednym ze stanowisk pasa obronnego doliny Soły który w zamierzeniu miał się składać z 16 obiektów. Przed wybuchem wojny zdołano w całości wybudować 4 bunkry, a rozpocząć budowę jednego. Bunkier „Waligóra” był stanowiskiem artyleryjskim i wraz z pozostałymi bunkrami wziął udział w walkach pierwszych dni września 1939 r. Walki pod Węgierską Górką opóźniły działania niemieckie i pozwoliły na wycofanie się Armii „Kraków”. Najlepiej zachowany, położony po wschodniej stronie Soły bunkier „Wędrowiec” pełni obecnie funkcję muzeum i jest przystosowany do zwiedzania. W planach Gminy jest także, po uzyskaniu odpowiednich funduszy, wyremontowanie bunkra „Waligóra” i udostępnienie go do zwiedzania.

1.3.14. Badania naukowe, powierzchnie doświadczalne i referencyjne

W 2003 roku Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach wraz z naukowcami przedstawiła program ratowania beskidzkich drzewostanów p.n. „Program dla Beskidów”. Potrzeba stworzenia programu wynikała z troski o zapewnienie trwałości i ciągłości występowania lasów o szczególnych walorach przyrodniczych. Nadleśnictwo wchodzi w skład Leśnego Kompleksu Promocyjnego Lasy Beskidu Śląskiego. Program obejmował monitoring drzewostanów i plan działań ratunkowych.

Na jego podbudowie oparte zostały działania gospodarcze wprowadzane poprzez aneksy do PUL w nadleśnictwach Węgierska Górka i Wisła.

Pod kierunkiem koordynatora *dr inż. J. Barszcza* z Wydziału Leśnego Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, prowadzone jest zadanie badawcze w projekcie *Doskonalenie rewitalizacji siedlisk i przebudowy drzewostanów górskich w RDLP Katowice z uwzględnieniem poprawy stosunków wodnych i selekcji genetycznej*. Tematy badawcze prowadzone są także przez Instytut Badawczy Leśnictwa Zakład Gospodarki Leśnej Regionów Górskich pod kierunkiem *prof. dr hab. S. Niemtura*.

W 2012 opublikowane (Barszcz J., Małek S., Majsterkiewicz K., 2012¹²) zostało „Opracowanie zasad postępowania hodowlanego na obszarach źródliskowych i w sąsiedztwie cieków wodnych na przykładzie masywu Skrzycznego” oraz W: Barszcz J., Małek S., (red.) *Doskonalenie metod przebudowy zagrożonych świerczyn w Beskidach: Śląskim i Żywieckim w oparciu o hodowlę lasu bliską naturze i wzmoczoną różnorodność biologiczną – etap I: 54-94.*”

W 2009 roku na terenie Nadleśnictw Węgierska Górka i Wisła zostały wyznaczone powierzchnie referencyjne do monitorowania różnic w przebiegu procesów odnowienia lasu na powierzchniach pokłeskowych w zależności od przyjętych wariantów postępowania hodowlanego. Badania prowadzone są pod kierunkiem *dr hab. J. Lesińskiego* na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Wyznaczone zostały 3 powierzchnie, które w Nadleśnictwie Węgierska Górka obejmują oddziały (wydzielenia leśne):

I. Powierzchnia Szczytowe Partie Masywu Baraniej Góry

- obręb Lipowa oddz.: 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 65, 123, 124, 125, 126, 127
- obręb Węgierska Górka oddz.: 183, 184, 185, 189, 190, 191, 199, 204, 208, 209, 223

II. Powierzchnia Szczytowe Partie Masywu Romanki

- obręb Węgierska Górka oddz.: 55
- Rezerwat Przyrody „Romanka”, oddz.: 53, 54

III. Powierzchnia Szczytowe Partie Masywu Rysianki i Lipowskiej

- obręb Węgierska Górka oddz.: 65, 68, 69, 70, 71, 76

¹² Praca finansowana z: Grant NCN – 2011/01/B/NZ9/04615 - *Wpływ wylesień spowodowanych klęską ekologiczną na zróżnicowanie przestrzenne i zmiany chemizmu wód źródłanych i powierzchniowych w Beskidzie Śląskim* oraz Badań Zamawianych Nr BZ 637/KEkL/2012-2013, zamawiany przez DGLP w Warszawie, nr umowy ED-2717/19/12 - *Doskonalenie metod przebudowy zagrożonych świerczyn w Beskidach: Śląskim i Żywieckim w oparciu o hodowlę lasu bliską naturze i wzmoczoną różnorodność biologiczną*.

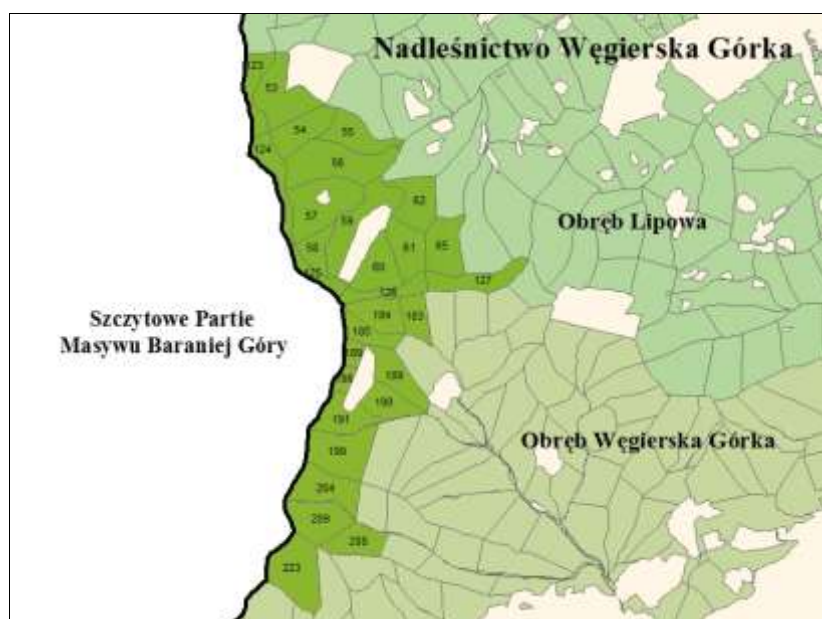
- Rezerwat przyrody „Lipowska”, oddz.: 74, 75

Szczegółowe zasady postępowania hodowlanego w wariantach opisane zostały w Aneksie do PUL wg stanu na 1.01.2010r. W obecnym planie nie przewidziano wariantu III z podsiewem brzozy w lukach. Podsiew spełnił już swoje zadanie. Brzoza ujmowana jest głównie w podszycie lub opisywana w udziale (do 10%) upraw i młodników.

Zestawienie wydzieleń wg wariantu postępowania hodowlanego:

Szczytowe Partie Masywu Baraniej Góry

Obręb Lipowa			Obręb Węgierska Górka	
Wariant postępowania hodowlanego	Oddział	Pow. [ha]	Oddział	Pow. [ha]
Ia	53a,b, 54c, 55 g, 56b, 58c, 127b,c	52,67	183b, 184a,b, 185a,b,c,d, 189a, 190a,b,c, 191a,b,c, 199a,b,c, 208a	160,09
I	55a, 56 a, 59d,127a,	6,56	204a,b, 209a	52,30
II	53c, 54a,b, 55b,c,d,f, 56c,g, 57a,b,c, 58a,b,d, 59a,b,c,f, 60a, 61a, 62a,b, 65a,b, 123a, b, 124a, 125a,b, 126a, 127d	260,21	183a, 189b,c	41,03
III				
IV	54d, 56d, f	49,58		
Razem		369,02		253,42
Ogółem				622,44

Szczytowe Partie Masywu Romanki

Obręb Węgierska Górka		
Wariant postępowania hodowlanego	Oddział	Pow. [ha]
Ia		
I (rezerwat Romanka)	53b,c,d,f,g,h, 54a,b,c,d,	44,18
I	53a,i, 54f,g, 55a,b,c,d,f,g,	40,89
II		
III		
IV		
Razem		85,07

Szczytowe Partie Masywu Rysianki i Lipowskiej

Obręb Węgierska Górka		
Wariant postępowania hodowlanego	Oddział	Pow. [ha]
Ia	70a,b,c,d, 75f,	45,00
I (rezerwat Lipowska)	74a,b,d, 75a,b,c,	35,06
I	65c, 74c, 75d, 76a,b,c,d	53,35
II	65a,b, 68a,b, 69a,b, 71a,b,c,	94,09
III		
IV		
Razem		227,50

Od 2013r. oddziały 204, 209 w obrębie Węgierska Górka wyłączone zostały z użytkowania. Będą to powierzchnie referencyjne IBL w ramach projektu badawczego „Leśne powierzchnie referencyjne jako element trwałego, zrównoważonego i wielofunkcyjnego leśnictwa w leśnych kompleksach promocyjnych. Etap I”.

W Aneksie (2010), zapisano zasady użytkowania na obszarach leśnych w Beskidach, wykorzystywanych przez niedźwiedzia, rysia i wilka (dane 2008 r.) i wyznaczono „ostoje” – miejsca bytowania:

a) Rejon Barania Góra

Dotyczy gatunków: wilk i głuszec

Nadleśnictwo Węgierska Górka

Obręb Węgierska Górka, oddziały: 185, 189, 190, 191, 199, 203, 204, 208, 209, 213, 223, 224; powierzchnia ok. 291 ha.

b) Rejon Magurka Radziechowska

Dotyczy gatunków: wilk, ryś i głuszec

Nadleśnictwo Węgierska Górka

Obręb Lipowa, oddziały: 84, 85, 127, 128; powierzchnia ok. 94 ha.

Obręb Węgierska Górka, oddziały: 178, 180, 181; powierzchnia ok. 53 ha

Ogólna powierzchnia wynosi ok. 147 ha

c) Rejon Kościelec - Skalka

Dotyczy gatunków: wilk, ryś, głuszec i podkowiec mały

Nadleśnictwo Węgierska Górka

Obręb Lipowa, oddziały: 40, 50, 52; powierzchnia ok. 96 ha.

d) Rejon Rysianka –Romanka – Lipowska

Dotyczy gatunków: niedźwiedź, wilk, ryś i głuszc

Nadleśnictwo Węgierska Górka

Obręb Węgierska Górka, oddziały: 53, 54, 55, 58, 59, 60, 74, 75; powierzchnia 214 ha

Łączna powierzchnia wyznaczonych obszarów wynosi w Nadleśnictwie 748 ha.

Zapisy w Opisanii ogólnym Aneksu dotyczące zasad prowadzenia gospodarki leśnej w „ostojach...”

1. Tereny rezerwatów - sposób postępowania określa plan ochrony
2. Planowe zadania gospodarcze należy prowadzić w terminie od 1 sierpnia do 31 marca z wyjątkiem cięć sanitarnych. W przypadku zlokalizowania miejsc gawrowania niedźwiedzia w okresie od 1 listopada do 31 marca nie należy prowadzić prac w sąsiedztwie gawry.
3. Niezbędne cięcia sanitarne w drzewostanach świerkowych o niestabilnej sytuacji zdrowotnej, mogą być prowadzone poza ww. terminem.
4. W razie zlokalizowania miejsc gawrowania niedźwiedzia lub rozrodu wilków i rysiów termin i zakres prac skonsultowany zostanie ze SDN WILK
5. Powyższe zapisy nie dotyczą ochrony przeciwpożarowej lasu.

RDOŚ w Katowicach, finalizuje plan zadań ochronnych dla PLH i PLB „Beskid Żywiecki”. W POP, POS ujęto zadania ochronne zawarte w pzo¹³ PLH i PLB „Beskid Żywiecki”.

1.3.15. Zagrożenia środowiska przyrodniczego

Do czynników stanowiących zagrożenie dla środowiska przyrodniczego na obszarze działania Nadleśnictwa należą

Zagrożenia abiotyczne:

- susze i okresy wysokich temperatur w okresie wegetacyjnym,
- gwałtowne silne wiatry,
- przymrozki wiosenne,
- intensywne opady deszczu powodujące erozję i podtopienia.

Zagrożenia biotyczne:

- szkodniki owadzie,
- występowanie grzybów pasożytniczych,
- szkody od zwierzyny roślinożernej /spalowanie, zgryzanie itp./,

Zagrożenia antropogeniczne:

- zanieczyszczenie powietrza,
- zagrożenia wynikające z urbanizacji terenu, zabudowy dolin,
- penetracja terenów leśnych przez zbieraczy grzybów i owoców leśnych,
- zagrożenia pożarami,
- szkodnictwo leśne.

¹³ [http://katowice.rdos.gov.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=2985:zaoenia-do-projektu-planu-zada-ochronnych-soo-ggraniczny-meander-odryq&catid=67:](http://katowice.rdos.gov.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=2985:zaoenia-do-projektu-planu-zada-ochronnych-soo-ggraniczny-meander-odryq&catid=67)

Omówienie występujących zagrożeń zawarto w rozdziale „Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu”.

1.4. Charakterystyka warunków ekonomicznych Nadleśnictwa oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego

1.4.1. Ocena uwarunkowań ekonomicznych w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa

Nadleśnictwo Węgierska Górka, położone jest w zachodniej części powiatu żywieckiego i obejmuje gminy: Milówka, Radziechowy-Wieprz, Węgierska Górka oraz Lipowa. Ze względu na położenie u podnóża Beskidów i w pobliżu Jeziora Żywieckiego obszar posiada znakomite warunki klimatyczne i przyrodnicze, które decydują o dużej atrakcyjności turystyczno-wypoczynkowej. Charakterystyczną cechą regionu jest wysoka lesistość wynosząca około 50%. Baza rekreacyjno-wypoczynkowa gmin Węgierska Górka i Milówka jest dobrze rozwinięta.

Korzystne położenie obszaru w pobliżu ciągów komunikacyjnych łączących północ Europy z południem, a także bliskość przejść granicznych z Republiką Słowacji, czyni region dostępnym dla turystów i inwestorów.

Średnie zaludnienie omawianego obszaru wynosi ok. 162 os./km². Według danych statystycznych liczba na przestrzeni ostatnich ośmiu lat stale się nieznacznie zwiększa, co jest odzwierciedleniem wysokiego salda migracji. Ludność w wieku produkcyjnym stanowi około 62,6% całej populacji mieszkańców regionu, ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi około 21,1%, a w wieku poprodukcyjnym około 16,3% mieszkańców.

Udział ludności w wieku produkcyjnym wynosi około 62,6% i jest nieznacznie wyższy od średniej krajowej (60,1%) oraz od średniej wojewódzkiej (59,0%).

Stopa bezrobocia, wynosząca ok. 8,0% jest niższa od średniej krajowej, natomiast wyższa od średniej powiatu – 7,7%.

Potencjał gospodarczy regionu jest zróżnicowany. Dominującym ośrodkiem życia gospodarczego regionu jest miasto Żywiec, gdzie są zlokalizowane najważniejsze zakłady przemysłowe w powiecie. Największym z nich są Zakłady Piwowarskie „Żywiec”.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa największymi zakładami przemysłowymi są: Metalpol w Węgierskiej Górcie, Żywiec Zdrój w Cięcinie, Fabryka Wyrobów Papierniczych w Ciścu. Dobrze rozwija się drobna wytwórczość, rzemiosło, usługi oraz handel. Poza wielkimi pracodawcami, najwięcej miejsc pracy zwłaszcza sezonowo tworzonych jest w branży turystycznej.

Ważną dziedziną aktywności gospodarczej ludności regionu jest rolnictwo. Użytki rolne zajmują około 35%. Jednak niski poziom intensyfikacji produkcji rolnej, duże rozdrobnienie podmiotowe oraz coraz niższa opłacalność produkcji doprowadziły w ostatnim okresie do znacznej regresji tej gałęzi gospodarki. Popularna staje się natomiast inna forma aktywności gospodarczej, odbiegająca od typowej gospodarki rolnej - tzw. agroturystyka.

Większa część mieszkańców regionu pracuje w zakładach przemysłowych i usługowych głównie na terenie Powiatu Żywieckiego, a także poza jego granicami, a szczególnie w Bielsku – Białej, Kętach, Wadowicach czy w Suchej Beskidzkiej.

Zdecydowana większość firm działających na terenie powiatu funkcjonuje w sektorze prywatnym (ok. 96,3%). Głównie są to małe jednoosobowe podmioty gospodarcze, lub zatrudniające od kilku do kilkunastu osób, oraz tzw. „firmy rodzinne”. Przeważają podmioty gospodarcze świadczące szeroko rozumiane usługi oraz podmioty działające w sferze handlowej.

Dane statystyczne dla obszaru Nadleśnictwa Węgierska Górka przedstawia poniższe zestawienie:

Nazwa gminy	Pow. ogólna [ha]	Ludność		Bezrobocie	Lesistość [%]
		Ogółem	na km ²		
1	2	3	4	5	7
Lipowa	5872	10222	174	7,8	56,2
Radziechowy-Wieprz	6486	12947	200	8,2	38,3
Milówka	9888	10127	102	7,6	50,5
Węgierska Górka	7647	15070	197	8,3	51,4

Lokalny rynek drzewny – sprzedaż drewna

Surowiec drzewny jest zbywany według zasad ustalonych obowiązującymi przepisami. Zasady sprzedaży drewna określone są zarządzeniami dyrektora generalnego Lasów Państwowych, dostępnymi na stronie internetowej Portalu Leśno-Drzewnego. Sprzedaż drewna stosowego dla osób fizycznych odbywa się bezpośrednio w leśnictwach.

Największymi zakładami drzewnymi na terenie Nadleśnictwa są: Z.W.D PRO-DREWEX Sp. Z o.o w Żabnicy, Przedsiębiorstwo Żywiec-Perła Pękala Andrzej i Helena w Żabnicy, Drewno Sp.J - Stanisław, Alicja Pękala w Węgierskiej Górze.

Głównymi odbiorcami drewna z Nadleśnictwa były w ostatnich latach następujące firmy drzewne: Z.W.D PRO-DREWEX Sp. Z o.o, Przedsiębiorstwo Żywiec-Perła Pękala Andrzej i Helena, PPUH Kocoń Sp. J.; ZPUH METROL Krzysztof Gwiazdoń, Firma DrobDEX Jan Drobny.

- usługi leśne

Obecnie wszystkie prace związane z użytkowaniem lasu, hodowlą i ochroną zlecane są Zakładom Usług Leśnych wyłanianym na drodze przetargu, zgodnie z Ustawą o zamówieniach publicznych. Spośród nich najważniejsze to: „WGB Firma Usługowo-Handlowa” z Węgierskiej Górki, Wojtas Grzegorz z Kamesznicy, „Usługi Koparko-Ładowarką i Leśne Pawlus Tadeusz” z Ostrego.

1.4.2. Charakterystyka kompleksów leśnych

Powierzchnię lasów znajdujących się w terytorialnym zasięgu działania Nadleśnictwa z uwzględnieniem własności i podziału administracyjnego przedstawia Wzór nr 7 zamieszczony w pkt. 1.1.1.

Lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa w gminach położonych w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa zajmują powierzchnię około 5379 ha, co stanowi ok. 37% całkowitej powierzchni lasów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa, przy czym:

- lasy stanowiące własność osób fizycznych stanowią 91 %,
- pozostałe 9 %

Lasy niepaństwowe najczęściej tworzą wspólne kompleksy z lasami Lasów Państwowych. Większość z nich stanowi dość zwarte i duże kompleksy. Niewielka ich część tworzy małe kompleksy zajmujące powierzchnie do kilku hektarów, porozrzucane wzdłuż dróg i cieków wodnych. Najwięcej lasów prywatnych jest w południowo-wschodniej części zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa (Beskid Żywiecki, gdzie tworzą kilka dużych i zwartych kompleksów wspólnie z lasami Nadleśnictwa).

Ilość i wielkość oraz rozmieszczenie kompleksów leśnych to ważne czynniki kształtujące warunki produkcji leśnej.

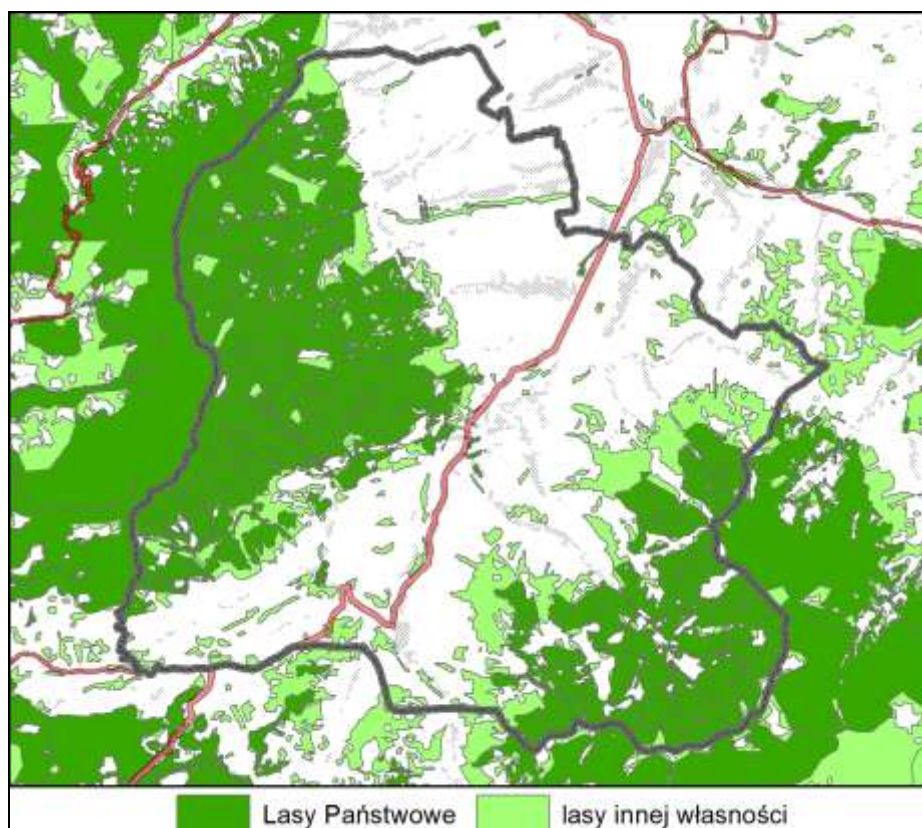
Grunty Nadleśnictwa Węgierska Górka tworzy 40 kompleksów – lasów i gruntów nieleśnych. Małe kompleksy to najczęściej grunty ekonomiczne, rzadziej enklawy LP w lasach „chłopskich”.

Zasadniczo lasy Nadleśnictwa są zgrupowane w dwóch kompleksach, przy czym stanowią one część lasów pokrywających masywy górskie Beskidu Śląskiego i Beskidu Żywieckiego. Blisko 65% lasów Nadleśnictwa leży w Beskidzie Śląskim – obręb Lipowa oraz leśnictwa Sikorzane, Kamesznica, Zielona obrębu Węgierska Górka. Na tym obszarze graniczą z nadleśnictwami: Bielsko i Wisła. W Beskidzie Żywieckim położona jest pozostała część lasów obrębu Węgierska Górka, tworząca kompleks leśny z lasami w zarządzie nadleśnictw: Ujsoły i Jeleśnia.

Najczęściej lasy innej własności położone są w niższych partiach stoków, stąd także jest utrudniony przejazd w celu wykonywania prac leśnych. Ponadto, często zabudowa mieszkalna i rekreacyjna zachodzi wysoko wzdłuż dolin i władze lokalne ograniczają dostęp do lasu poprzez ustawianie znaków drogowych o ograniczeniu tonażu pojazdów.

Tabela nr 29. Wielkość i liczba kompleksów leśnych

Przedziały wielkości kompleksów [ha]	Nadleśnictwo	
	ilość kompleksów	pow. [ha]
poniżej 1.00	19	6,52
1.01 - 5.00	9	24,69
5.01 - 20.00	6	81,04
20.01 - 100.00	3	126,58
100.01 - 200.00	-	-
200.01 - 500.00	1	334,92
500.01 - 2000.00	-	-
ponad 2000.00	2	8797,43
Razem	40	9371,18

Ryc. Rozmieszczenie lasów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa

1.4.3. Enklawy

Na terenie lasów Nadleśnictwa Węgierska Górka występują enklawy (pastwiska, czasem grunty orne, często na obrzeżach porośnięte lasem oraz lasy) innych własności, najczęściej osób fizycznych.

Tabela nr 30. Enklawy

Lp	Grunty wsi	Lokalizacja (oddziały sąsiadujące)	Pow. [ha]
1	2	3	4
Obręb Lipowa			
1	Bartykula	2	3,07
2	Drzudzysko	2	1,62
3	Przysłop	1-3, 5, 6	18,42
4	Palenica	3-5	4,60
5	Kozia Szyja	5, 6	4,74
6	Dudyska	6	0,68
7	Wirch Wleśnika	6	1,51
8	Cerchła	6, 9, 10	5,61
9	Okragła	9	1,10
10	Kalna	10, 14, 15	9,68
11	Noclegi	6, 11, 12	2,05
12	Krzyżale	116	1,32
13	Kosarzyska-Wyzne	116	1,11
14	Pod Strąznym	22, 68	0,39
15	Hala Łączki	15-21, 23-25	75,18
16	Śliwówka	15, 16	5,35
17	<i>brak nazwy</i>	20, 67	1,76
18	Cerhła	22	1,14
19	Tomalka	24	1,29
20	Młaczka	25	0,58
21	Cerhła	26	1,49
22	Biała	24, 26	12,07
23	Środula	26	0,81
24	Taras	29, 30	2,38
25	Kosarzyska	32, 33, 118, 119	10,58
26	Buczyna	34	10,17
27	Okragielek	34	2,56
28	Czerhła	42	0,59
29	Hubocz	44	0,29
30	Adamkula	45, 70, 71	3,11
31	Pod Chłopową	46	1,00
32	Kościelec	46, 48	3,51
33	Na Kościelcu	43, 46, 48	2,83
34	Corylka 2	69	0,40
35	Młynarka	69	0,45
36	Corylka 1	71, 72	2,47
37	Buciorska Pniaki	67, 68	0,23
38	Buciorska Mała	73	0,68
39	Buciorska Wielka	73	1,93
40	Organ	75	0,23
41	Płone	36	1,82
42	Zablacz	41, 42	0,52
43	Hala Skałka	39, 40, 52, 53	32,82
44	Błaszczakula	50, 51	1,74
45	Pod Skałką	51	5,62
46	Bór	57	1,84
47	Smerek	82	0,90
48	Bieliczka	82	0,72
49	Kalsonka	92	1,00
50	Tracówka	95	0,72
51	Tarczówka Duża	94, 95	4,72
52	Tarczówka Mała	95	2,72
53	Pawluska	96, 97	2,74
54	Złatna	97	1,39
55	Bachus	97	1,41
56	Pietruszka	97	1,26

Lp	Grunty wsi	Lokalizacja (oddziały sąsiadujące)	Pow. [ha]
1	2	3	4
57	Kapłonka	100	3,84
58	Rówienka	101	1,50
59	Wierch Wieśnik	101	4,43
60	Kawałów Mały	101	2,33
61	Kawałów Duży	101	3,65
62	Sołek	102	1,22
63	Jaworzynka	102	4,07
64	Roztoki	59, 60, 61	19,69
65	W Niedźwiedzim	63	2,33
66	Błaszkowa	64	1,94
67	Doliny	75, 77, 78	4,36
68	Jaworzyna	78	1,64
69	Multanie	66, 78, 79	1,76
70	Stokłosa	83	1,79
71	Pietruszka	88	0,94
72	Gładziczne	91, 92, 93	8,93
73	Gomuliska	90	0,15
74	W Niedźwiedzim	63	3,28
75	Pasieka	103	0,26
76	Pasieka Niżna	103	0,68
77	Niżnia Łączka	104	1,03
78	Młaka	104	0,21
79	Prokułka	107	0,96
80	Karówka Mała	107	1,22
81	Karówka Duża	107	1,32
82	Halacówka	108	1,02
83	Cebulka	110	0,43
84	Sebońka	108	1,13
Razem obręb			337,02
Obręb Węgierska Górka			
85	Połówka	13	0,76
86	<i>bez nazwy</i>	16, 17, 22	0,29
87	Koźliczyna	44, 45, 52	16,25
88	Błaczówka	52	3,45
89	Budówka	45, 52	3,60
90	Klimówka	52	1,20
91	Romanka	45	1,33
92	Kubikówka	48	1,15
93	Bastówka	45	1,83
94	Młaki	30	1,58
95	Bisagówka	35	1,11
96	Semówka	38	1,74
97	Romanka pod Płonem	40	1,07
98	Buczynka	49-51	24,84
99	Wieprzka	49, 54, 56, 57	17,45
100	Wojtalówka	95, 96	13,61
101	Tchórzówka	92, 94, 95, 96	27,38
102	Wojtasia	65, 74	10,63
103	Plekańcówka	66, 81	48,18
104	Gracowe	62	1,62
105	Kosarzyska	63	2,40
106	Kosiarka	69, 70	2,35
107	Brandysia	73	5,51
108	Studzienki	86, 91	19,08
109	Głęboka	83	0,71
110	Trawna	83, 84, 90	2,78
111	Somalówka	82, 83	3,00
112	Dadoki	85, 86, 91	21,52
113	Wyżnia	87, 88	1,99
114	Niżnia	86, 88	1,99
115	Pawlikówka	82	18,42
116	Mała Łączka	106	2,29
117	Skuciorka	106	0,52
118	Krzysówka	112	2,07
119	Maślankówka	112, 113	3,76
120	Bojczarówka	114	4,86

Lp	Grunty wsi	Lokalizacja (oddziały sąsiadujące)	Pow. [ha]
1	2	3	4
121	Straperka	114, 115	2,21
122	Żurkówka	109, 110	5,39
123	Gaciska	108, 109, 110	7,27
124	Węglarka	107	0,72
125	Kupczakówka	121	0,45
126	<i>bez nazwy</i>	127	0,38
127	Workuła	128, 129	2,41
128	Rozmusia	126, 128, 130	15,69
129	Wielki Żar	151, 152, 156	18,75
130	Buczynka	171, 172	9,35
131	Hala Barania	185, 189-191	12,76
132	Długa Młaka	173	0,94
133	Rokitniak	186, 189	10,05
134	Rahowianka	219	4,32
135	Barania	230, 231	12,18
136	Futulówka	231	6,19
137	Tabaczyska	248, 250, 251	6,72
138	Pietryska	249	3,64
139	Durajówka	246-249	52,18
140	Szumówka	247	1,61
141	Słowiakówka	247	5,91
142	<i>bez nazwy</i>	253	1,09
Razem obręb			452,53

1.4.4. Sieć dróg publicznych, linie kolejowe

Sieć komunikacyjna na obszarze Nadleśnictwa Węgierska Górka jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Z ważniejszych szlaków komunikacyjnych przebiegających przez tereny Nadleśnictwa należy wymienić:

Główne szlaki komunikacji samochodowej:

- drogowy szlak komunikacyjny, prowadzący na przejścia graniczne ze Słowacją, znajdujące się w miejscowościach Zwardoń i Glinka.
- drogi lokalne do Cięciny, Żabnicy, Milówki, Kamesznicy, Przybędzy, Twardorzeczki i Lipowej.
- droga krajowa nr 69 relacji Bielsko-Biała – Żywiec – Granica Państwa przez Węgierską Górkę, Milówkę

Poza wymienionymi, głównymi szlakami komunikacyjnymi, na obszarze znajduje się dobrze rozwinięta sieć dróg lokalnych.

Tabela nr 31. Charakterystyka sieci dróg gminnych regionu¹⁴

Gmina	o nawierzchni twardej*	o nawierzchni twardej ulepszonej**	o nawierzchni gruntowej
	[km]		
Lipowa	14,00	10,00	
Milówka	105,00	53,00	273,00
Radziechowy-Wieprz	32,00	32,00	
Węgierska Górka	18,00	14,00	48,00

¹⁴ Dane GUS, wg stanu na 2004r. (bez dróg powiatowych, wojewódzkich itp.)

Linie kolejowe:

Przez teren Nadleśnictwa przebiega linia kolejowa z Żywca do Zwardonia, gdzie znajduje się kolejowe przejście graniczne.

1.4.5. Sieć dróg leśnych

Dostęp do kompleksów leśnych

Sieć dróg ułatwiających dostęp do poszczególnych kompleksów leśnych jest w zasadzie wystarczająca. Są to drogi asfaltowe lub utwardzone łączące wszystkie miejscowości. Ponadto, istnieją drogi dolinowe o różnej nawierzchni, wzdłuż wszystkich większych potoków, oraz drogi utwardzone stokowe umożliwiające dojazd do niektórych wyższych partii gór. Niemniej jednak, wiele dróg dojazdowych nie spełnia kryteriów do transportu wysokotonażowego.

Dostępność drzewostanów w kompleksach leśnych

W terenach górskich istnieją określone uwarunkowania terenowe i związane z nim trudności budowy dróg zapewniających odpowiednią nośność. Sieć dróg wywozowych jest uwarunkowana konfiguracją terenu (spadki terenu, zbocza górskie). Niektóre partie lasu w górach są trudno dostępne dla sprzętu samochodowego, zwłaszcza w okresie wiosennych roztopów i zwiększonych opadów deszczu a także pokrywy śnieżnej.

Długość dróg (szer. od 3m) wynosi około 322 km, co daje gęstość dróg – 34 m/ha przy odstępach dróg wynoszącym 291m. Istniejące drogi należy modernizować i na bieżąco remontować. W najbliższym okresie Nadleśnictwo planuje przebudowę i modernizację 5 km dróg leśnych.

Przy modernizacji dróg należy zwrócić szczególną uwagę na prawidłowe ich odwodnienie.

Nadleśnictwo Węgierska Górka generalnie dysponuje dobrymi warunkami do zrywki i składowania drewna. Sieć szlaków zrywkowych zapewnia dostęp do w zasadzie wszystkich części lasu.

1.4.6. Czynniki wpływające na stopień trudności gospodarczych nadleśnictwa

Czynniki przyrodnicze

- ukształtowanie terenu, góry, spadki terenu,
- czynniki klimatyczne naturalnie ograniczające dostęp do lasu (np. opady i grubość pokrywy śnieżnej, temperatura powietrza, wiatr),
- gęsta sieć wód powierzchniowych (okresowych i stałych),
- zasiedlenia obszaru przez duże ssaki drapieżne jak: niedźwiedź, wilk i ryś, i wynikające ograniczenia czasowo-przestrzenne dostępu do drzewostanów,
- zasiedlenia obszaru przez inne gatunki zwierząt i roślin objęte ochroną prawną i wynikające ograniczenia czasowo-przestrzenne dostępu do drzewostanów,
- szkodniki owadze (szczególnie korniki) współuczestniczące w zamieraniu świerczyn i wydzielaniu posuszu, dalsze zamieranie drzewostanów świerkowych,
- ciągle prowadzenie przebudowy drzewostanów aż do uzyskania zgodności składu z typem drzewostanu,
- wypadanie sadzonek w wyniku działania czynników klimatycznych (np. okres suszy, zalegania śniegu), zgryzania, spalowania przez jeleniowate i zające,
- areał występowania opieńkowej zgnilizny korzeni,

Czynniki antropogeniczne

- silna presja budowlana na obszary położone przy kompleksach leśnych, w dolinach potoków lub w enklawach (jako najbardziej atrakcyjnych), a w konsekwencji coraz

większe udostępnianie terenów leśnych, przy jednoczesnej ingerencji opinii publicznej tzw. „czynnika społecznego” poprzez skargi, protesty, najczęściej o charakterze niemerytorycznym,

- wąskie, kręte, zabudowane drogi i związane z tym utrudnienia w przejazdach samochodów wywożących drewno z lasu,
- lokalne zanieczyszczenie gleby, wód i powietrza,
- presja turystyczna wynikająca z walorów przyrodniczych Beskidów, dostępność i atrakcyjność obszaru,
- położenie Nadleśnictwa stosunkowo blisko od aglomeracji miejskich Śląska, Krakowa
- silna penetracja obszaru w okresie dojrzewania borówek, wysypu grzybów,

Czynniki ekonomiczne

- zależność użytkowania od zapotrzebowania na surowiec drzewny,
- brak możliwości dowolnie długiego magazynowania surowca, bez straty jego wartości
- konieczność dostosowania terminów użytkowania do potrzeb kontrahentów,
- zwiększone koszty gospodarowania wynikające z ukształtowania i dostępności terenu,
- zwiększony nakład pracy i koszty finansowe w pracach pielęgnacyjnych,
- ograniczenie pozyskania wynikające z działań na rzecz ochrony przyrody (pozostawianie biogrup i kęp drzew, martwego drewna (posuszu) do naturalnego rozpadu, zwłaszcza w drzewostanach użytkowanych rębnie.

1.4.7. Zestawienie ekonomicznych wskaźników gospodarki leśnej

Tabela nr XIX Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej

Lp.	Wyszczególnienie		Ubiegły okres gospodarczy	Plan na bieżący okres gospodarczy
1	2		3	4
1.	Powierzchnia leśna* [ha](<i>stan na 1.01 pierwszego roku obowiązywania planu UL bez grunt związ</i>)		9 031,58	9 041,67
2.	Zapasy drzewny na powierzchni leśnej [m ³] (<i>stan na 1.01.pierwszego roku obowiązywania planu UL</i>)		2 782 333	972 058
3.	Zasobność drzewostanów [m ³ /ha] (<i>stan na 1.01.pierwszego roku obowiązywania planu UL</i>)		308	107
4.	Przeciętny wiek drzewostanów		69	39
5.	Wartość majątku Nadleśnictwa	Wartość drzewostanów (<i>wg tablic</i>)-[tys. zł]		
		Wartość gruntów leśnych (20% wartości drzewostanów) – [tys.zł]		
		Wartość środków trwałych – [tys.zł]		
	Razem			
6.	Etat 10-letni (grubizna netto) / wykonanie (grubizna netto)	Użytki rębne** – [m ³] netto	1 173 462	124 131
			1 171 537	
		Użytki przedrębne – [m ³] netto	290 789	195 328
			239 421	
		Razem użytki główne – [m ³] netto	1 464 251	319 459
			1 410 958	
7.	Okresowy przyrost w 10-leciu (brutto)	[m ³]	-46 577	413 400
		przeciętnie [m ³ /ha leśnej /rok]	-0,52	4,57
8.	Wskaźniki gospodarki zasobami (grubizna netto)	Użytkowanie rębne m ³ /ha pow. les. /rok	12,97	1,37
		Użytkowanie przedrębne m ³ /ha pow. les. /rok	2,65	2,16
		Razem użytkowanie główne m ³ /ha pow. les. /rok	15,62	3,53
		Użytkowanie główne brutto% zasobów /rok	63,39	39,41
		Użytkowanie główne brutto % przyrostu /rok	-3,79	92,67
9.	Udział powierzchni prawnie wyłączonych z użytkowania rębego [%] (<i>udział w powierzchni leśnej</i>)		0,46	1,12
10.	Udział lasów ochronnych [%] (<i>udział w powierzchni leśnej</i>)		99,54	98,83
11.	Powierzchnia lasów nadzorowanych [ha]		4663,00	4663,00
	% udziału w powierzchni lasów Nadleśnictwa		51,63	51,57

* - powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona bez związanej z gosp. leśną

** - łącznie z 5% przyrostem, niezaliczone na etat i przygodne

Tabela nr XX. Orientacyjna prognoza przeciętnego rocznego wyniku ekonomicznego nadleśnictwa, spodziewanego według etatu użytkowania głównego przyjętego do realizacji w planie urządzenia lasu oraz według orientacyjnego etatu potencjalnego, obliczonego dla porównania z uwzględnieniem pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych.

Lp.	Wielkość pozyskania drewna oraz ważniejsze wskaźniki kosztów i przychodów	Jednostka miary	Przeciętnie rocznie za ostatnie 3 lata	Według etatu użytkowania głównego przyjętego do realizacji w planie u.l.	Według orient. etatu potencjalnego z uwzględnieniem pożądanego kierunku rozwoju
1	2	3	4	5	6
1	Przeciętna roczna ilość pozyskiwanego drewna	m ³	152140	32	32
2	Koszty administracyjne	zł	4509,01	4510	4510
3	Koszty ochrony lasu	zł	1599,51	950	950
4	Koszty nasiennictwa i selekcji	zł	75,75	30	30
5	Koszty odnowień i zalesień	zł / ha	6213	7130	7130
6	Przeciętna roczna ilość odnowień i zalesień	ha	223,07	61	61
7	Koszty pielęgnowania upraw i młodników	zł / ha	563,92	790	790
8	Przeciętna roczna ilość pielęgnowanych upraw i młodników	ha	515	820	820
9	Koszty pozyskania i zrywki drewna	zł/ m ³	64,89	78	78
Suma kosztów (k)		zł	23558,73	13800	13800
10	Przychody ze sprzedaży drewna	zł/ m ³	216,72	200	200
Suma przychodów (p)		zł	29894,73	6600	6600
Wskaźnik udziału kosztów w przychodach (k/p)		zł	0,788	2,09	2,09

1.5. Charakterystyka stanu lasu oraz analiza zasobów drzewnych

1.5.1. Ocena możliwości produkcyjnych lasu na podstawie zestawień końcowych – tabel klas wieku II – VIII

Rozmieszczenie masy i powierzchni drzewostanów w przyjętych grupach wiekowych, a co za tym idzie dynamikę ilościową i jakościową w przyjętym czasie, można przeanalizować posługując się szeregiem zestawień – tzw. tabel klas wieku, skonstruowanych wg różnych kryteriów. W Lasach Państwowych stosowane są następujące zestawienia:

1. Tabela nr II – Zestawienie powierzchni typów siedliskowych wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji
2. Tabela nr III – powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku według głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących
3. Tabela nr IV – powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących
4. Tabela nr V a – powierzchniowa tabela klas wieku według rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu
5. Tabela nr V b – miąższościowa tabela klas wieku według rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu
6. Tabela nr VIII a – tabela klas wieku spodziewanego, bieżącego przyrostu miąższości według gatunków panujących – przyrost tablicowy

Wymienione zestawienia dla nadleśnictwa i obrębów zamieszczono w części tabelarycznej niniejszego opracowania.

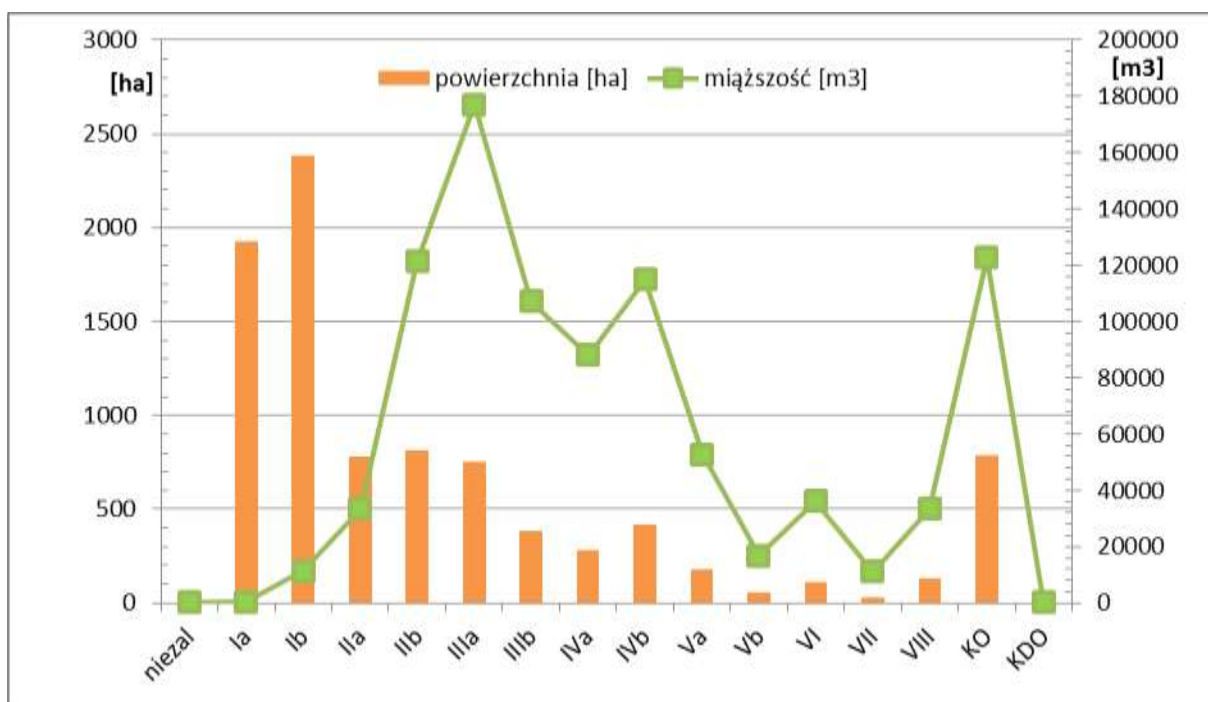
1.5.1.1. Struktura powierzchniowa i miąższościowa klas wieku obecnej rewizji urządzania lasu

W wyniku gwałtownego rozpadu drzewostanów świerkowych w strukturze powierzchni klas wieku Nadleśnictwa zaszły znaczące zmiany. Wzrosła powierzchnia I klasy. Z 12,6% na początku okresu gospodarczego 2004-2013 do 47,6% w obecnej rewizji. Udział drzewostanów II klasy wieku (21-40 lat) wynosi 17,6%. Drzewostany przedrębne i bliskorębne (III i IV klasa wieku) zajmują 20,3% powierzchni. Udział drzewostanów w wieku powyżej 80 lat (V klasa i starsze) wynosi 5,5%. Drzewostany w klasie odnowienia - KO – zajmują 8,7% powierzchni.

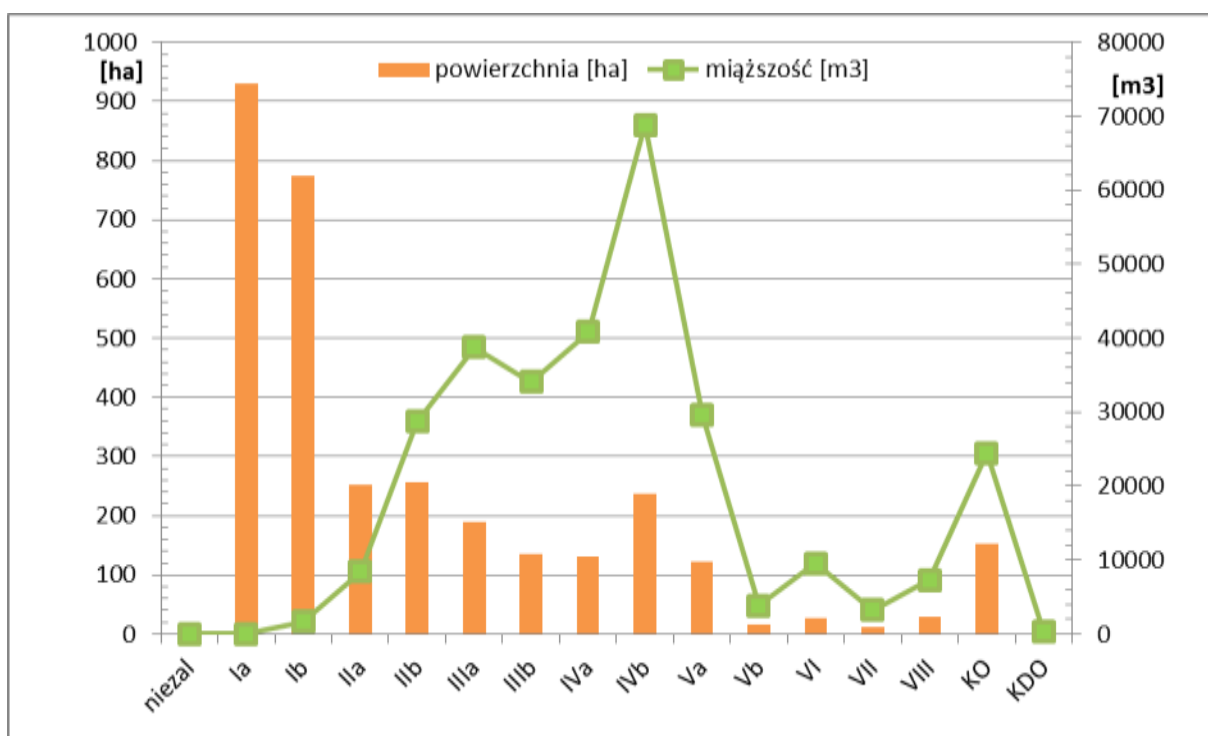
Radykalne zwiększenie udziału I klasy wieku skutkuje znaczącym wzrostem nakładów pracy i środków finansowych na pielęgnację upraw i młodników. Kształtowanie składu gatunkowego złożonego z gatunków o różnej dynamice wzrostu i wymagań ekologicznych, w zwarciu i o zróżnicowanym składzie gatunkowym drzew, do drzewostanów dojrzałych, w celu osiągnięcia zgodności z typem siedliskowym lasu, wymagać będzie wielu lat pracy, a często nawet jednej kolei rębu.

Wzrost powierzchni KO w ubiegłym okresie gospodarczym jest wynikiem przebudowy drzewostanów rozpoczętej przynajmniej już okres gospodarczy wcześniej.

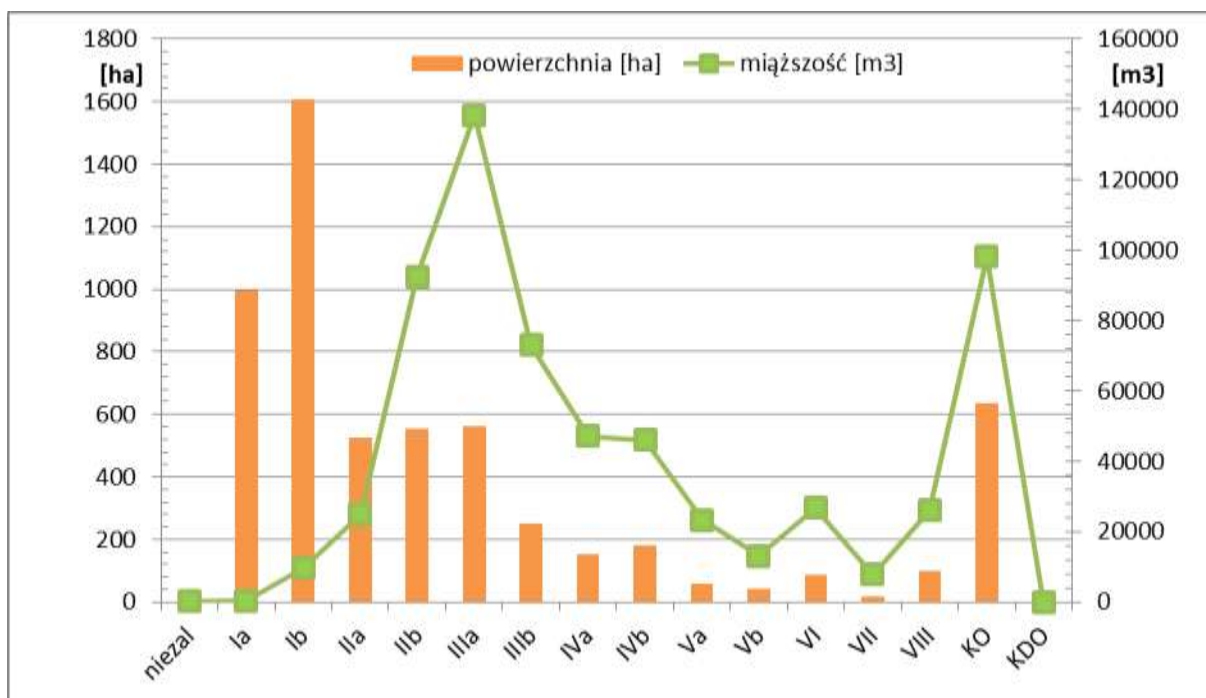
Zapas uległ redukcji o około 1 810 tys. m³ grubizny. Przeciętna zasobność w każdej podklasie wieku w porównaniu do poprzedniej rewizji ul. obniżyła się. To jak już wielokrotnie wspomniano jest wynikiem nie tylko wielkopowierzchniowego rozpadu drzewostanów (IV i starszych klas wieku) z przeważającym udziałem świerka, ale też intensywnego wydzielania się świerka w drzewostanach młodszych. W tych drzewostanach do udziału w składzie gatunkowym w miejsce świerka wchodzi wprowadzone poprzez sadzenie buk i jodła oraz odnawiający się z samosiewu świerk. Umiejętne postępowanie hodowlane i zabiegi pielęgnacyjne przy sprzyjających czynnikach klimatycznych i ograniczeniu szkód od czynników biotycznych pozwolą zatrzymać proces redukcji zapasu.

Rys. Struktura powierzchniowo – miąższościowa drzewostanów Nadleśnictwa

Rys. Struktura powierzchniowo – miąższościowa drzewostanów obrębu Lipowa

Ryc. Struktura powierzchniowo – miąższościowa drzewostanów obrębu Węgierska Górka.

1.5.1.2. Porównanie powierzchniowej i masowej struktury klas wieku IV i V rewizji urządzeniowej

W trakcie trwania IV rewizji urządzeniowej nastąpił znaczny wzrost powierzchni drzewostanów I klasy wieku tj. upraw i młodników o 3168,54 ha – 300%. Skokowy przyrost powierzchni w tej klasie wieku wynika z przymusowego, szybkiego usuwania w zasadzie prawie całych powierzchni drzewostanów świerkowych IV i starszych klas wieku.

W II i IIIa klasie wieku również odnotowany został wzrost powierzchni, jednak nie tak spektakularny jak w klasie wieku niżej. Tutaj do zwiększenia powierzchni przyczyniła się wcześniej rozpoczęta przebudowa drzewostanów w których, w ubiegłym 10-leciu wykonano cięcia uprzętające i odsłonięto młode zróżnicowane wiekowo pokolenie drzew. Od IIIb klasy wieku widać już wyraźny spadek powierzchni w poszczególnych podklasach.

Drzewostany w klasie odnowienia zwiększyły powierzchnię o 1,5%. Jest to wynikiem udanego odnowienia powierzchni pod osłoną drzewostanów. Prawie 10-krotnie wzrosła powierzchnia KO w buczynach z około 37 ha w 2004 do około 400 ha w obecnej rewizji. KO w świerczynach ubyło 370 ha, co w znacznej mierze było wymuszone stanem sanitarnym świerka. W obecnej rewizji odnotowano klasę odnowienia w sośninach, modrzewiu i jedlinach i dwa drzewostany daglezji.

Stan	So	Md	Św	Jd	Dg	Bk	Razem
	Powierzchnia KO [ha]						
2004r.			617,53			37,03	654,56
2014r.	19,13	53,07	246,86	52,91	18,07	399,87	789,91

Zrębów, halizn czy płazowin nie odnotowano. Każdy drzewostan nawet z wymuszonym kłeską użytkowaniem, po cięciu uprzętającym, został odnowiony.

Zapasy w obecnej rewizji UL obliczono z wykorzystaniem relaskopowych powierzchni próbnych z wyboru. Spadek do 972 tys. w obecnej rewizji tj. o 1 810 tys. m³ jest konsekwencją przymusowego uprzętań świerka.

Miąższość przestoi na gruntach zalesionych prawie podwoiła się. Wynosi obecnie 44 902 m³ grubizny. Pozostawione zostały w formie grup drzew i pojedynczych drzew jako nasienniki, osłona młodego pokolenia drzew, lub dla innych funkcji ekologicznych (np. osłona gleby przed erozją, łagodzenie ekstremów temperatury, „przystanki”, czatownie dla ptaków) wzbogacając bioróżnorodność ekosystemów z czasem także w martwe drewno.

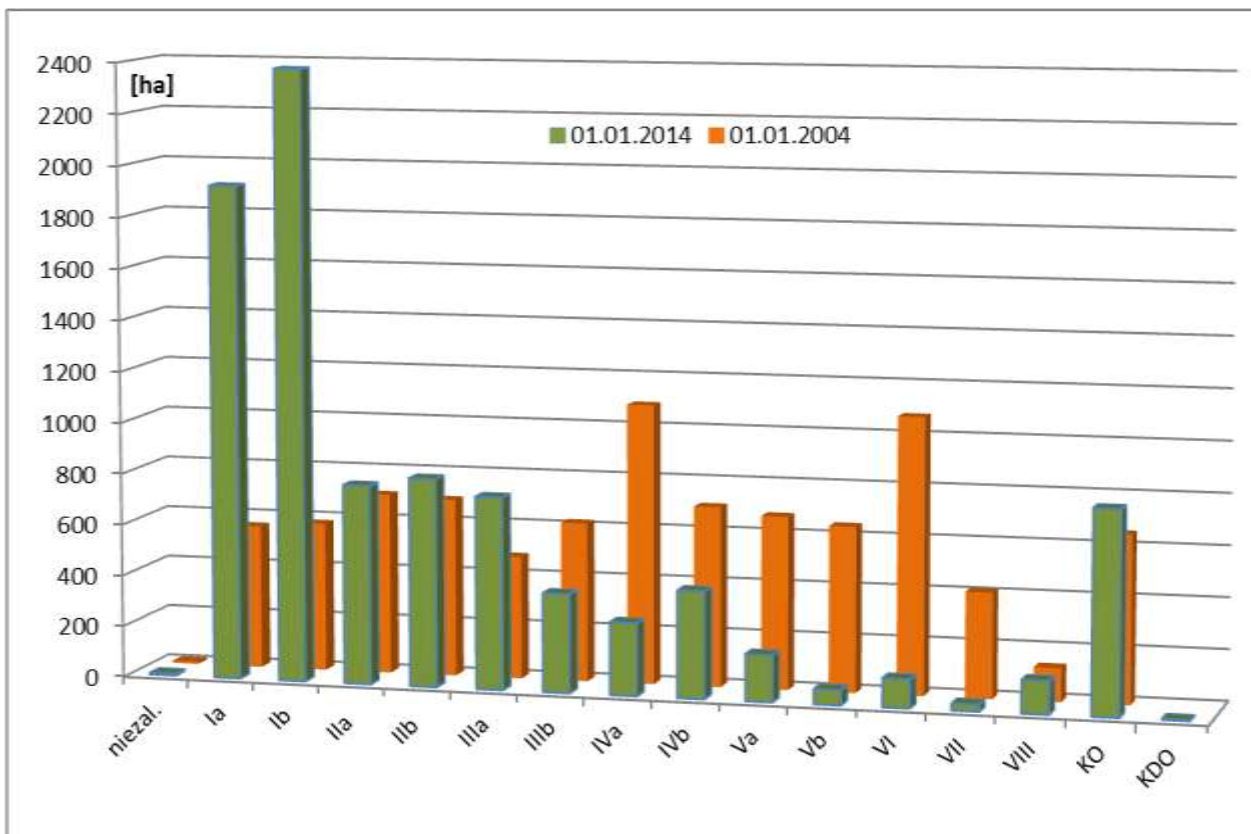
Miaższość przestoi wg gatunków w obecnej rewizji i dla porównania w ubiegłym okresie gospodarczym przedstawiono poniżej.

Stan	Md	Św	Jd	Dg	Bk	Jw	Brz	Razem
	Miaższość m ³ brutto							
2004r.	681	17534	333		6152	20		24720
2014r.	754	20845	2405	45	20562	180	111	44902

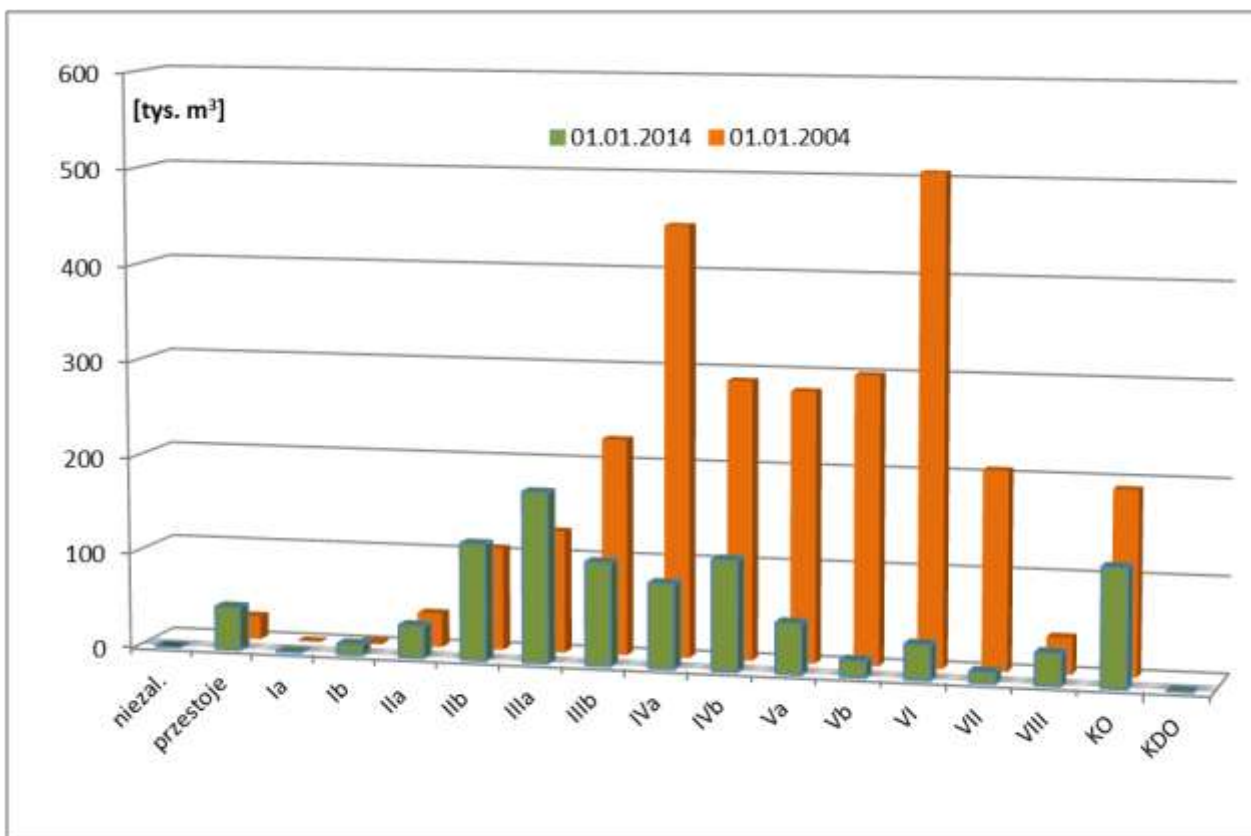
Porównanie powierzchni leśnej, zapasu oraz przeciętnej zasobności według podklas wieku dla obrębów i Nadleśnictwa na podstawie danych z IV i V rewizji urządzania lasu przedstawiają poniższe tabele oraz wykresy.

Tabela nr 32. Porównanie powierzchni leśnej, zasobów leśnych i zasobności w IV i V rewizji urzędniowej Nadleśnictwo Węgierska Górka

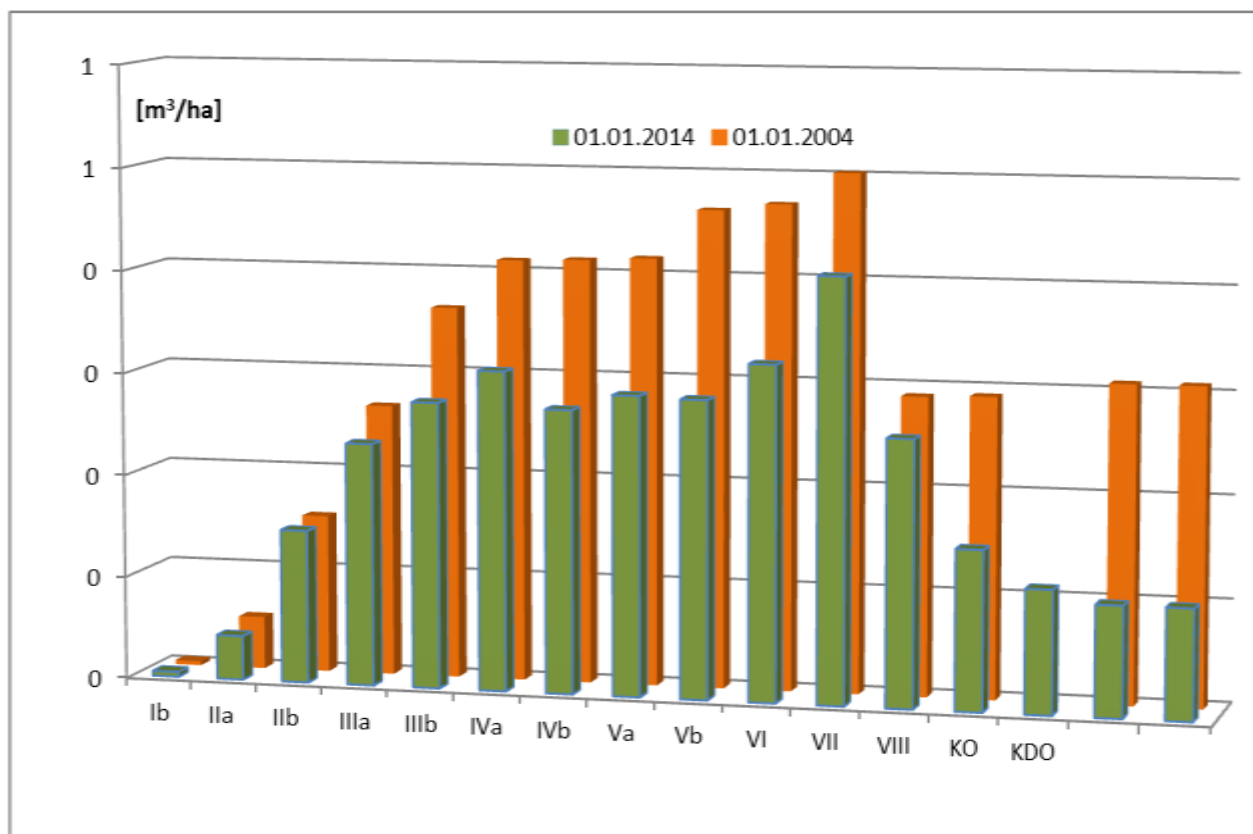
Stan na	Jedn.	Zręby haliz. płaz. szkół.	Przest na gr. zal.	Klasy wieku														Razem pow. zal.	Ogółem pow. leśna	
				I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII	KO			KDO
				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141->				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Powierzchnia																				
01.01.04	ha	9,03		560,34	580,44	703,90	693,51	478,64	619,9	1089,92	702,31	674,6	645,2	1077,05	411,2	130,98	654,56		9022,55	9031,58
	%	0,1		6,2	6,4	7,8	7,7	5,3	6,9	12,1	7,8	7,5	7,1	11,8	4,6	1,5	7,2		99,9	100,0
01.01.14	ha	6,54		1926,96	2382,36	776,46	812,83	749,92	384,83	283,21	417,19	181,44	58,6	111,67	27,13	129,16	789,91	3,46	9035,13	9041,67
	%	0,1		21,3	26,3	8,6	9,0	8,3	4,3	3,1	4,6	2,0	0,6	1,2	0,3	1,4	8,7	0,0	99,9	100,0
różnica	+ha	-2,49	0	1366,62	1801,92	72,56	119,32	271,28	-235,07	-806,71	-285,12	-493,16	-586,6	-965,38	-384,07	-1,82	135,35	3,46	12,58	10,09
Zapas																				
01.01.04	m3		24720	115	2330	35570	106660	127065	224995	447780	289710	281003	299480	507085	206485	38020	191315		2782333	2782333
	%		0,9	-	0,1	1,3	3,8	4,6	8,1	16,0	10,4	10,4	10,7	18,1	7,4	1,4	6,8		100,0	100,0
01.01.14	m3	136	44902	440	11350	33410	121250	177130	107110	87970	114880	52815	16940	36265	11125	33335	122585	415	971922	972058
	%	0,0	4,6	0,0	1,2	3,4	12,5	18,2	11,1	9,1	11,8	5,4	1,7	3,7	1,1	3,4	12,7	0,1	100,0	100,0
różnica	+m3	+136	+20182	+325	+9020	-2160	+14590	+50065	-117885	-359810	-174830	-228188	-282540	-470820	-195360	-4685	-68730	+415	-1810411	-1810275
Przeciętna zasobność																				
01.01.04	m3/ha				4	51	154	265	363	411	413	416	464	471	502	290	292		308	308
01.01.14	m3/ha	21			5	43	149	236	278	311	275	291	289	325	410	258	155	120	108	108
różnica	+m3/ha	+21	0	0	+1	-8	-5	-29	-85	-100	-138	-125	-175	-146	-92	-32	-137	+120	-200	-200

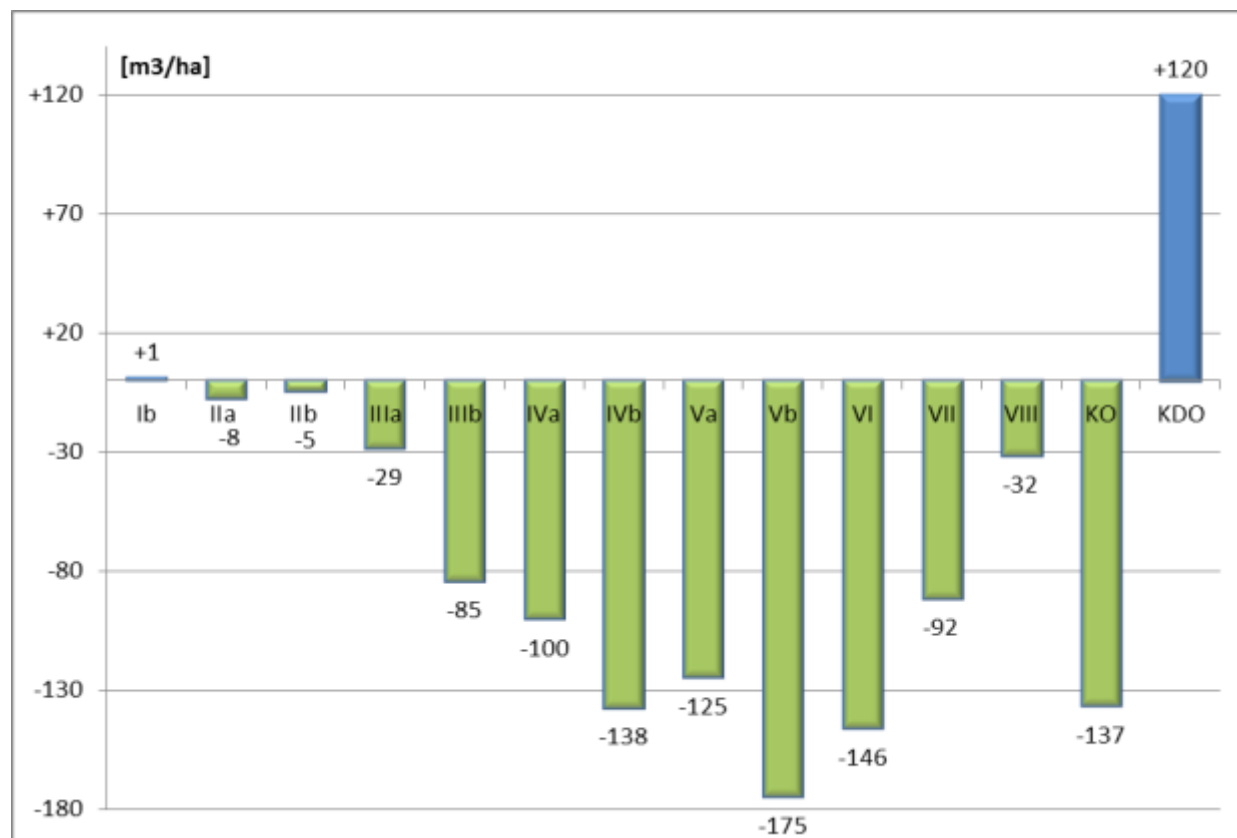
Ryc. Porównanie powierzchniowego udziału klas wieku IV i V rewizji urzędniowej Nadleśnictwa.

Ryc. Porównanie miąższościowego udziału klas wieku IV i V rewizji urzędniowej Nadleśnictwa.

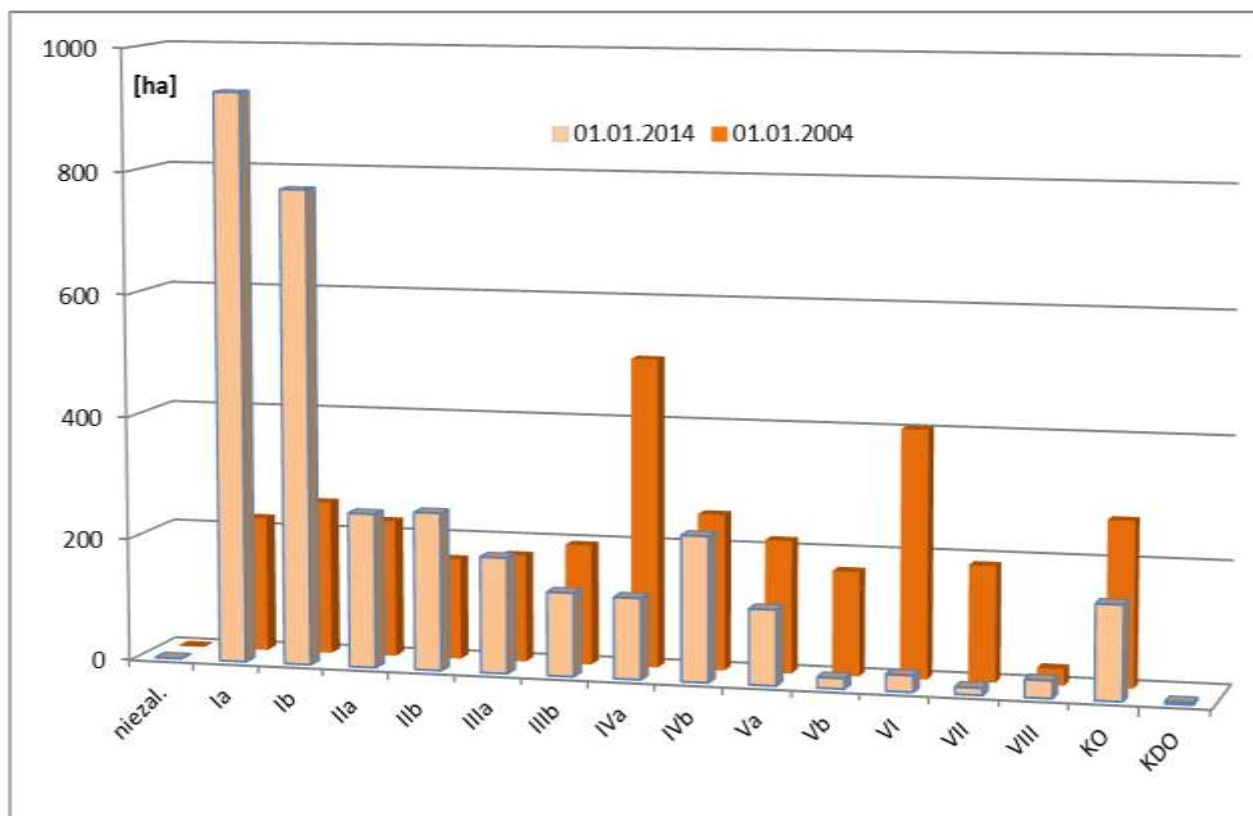
Ryc. Zmiany zasobności klas wieku w okresie IV rewizji U.L.

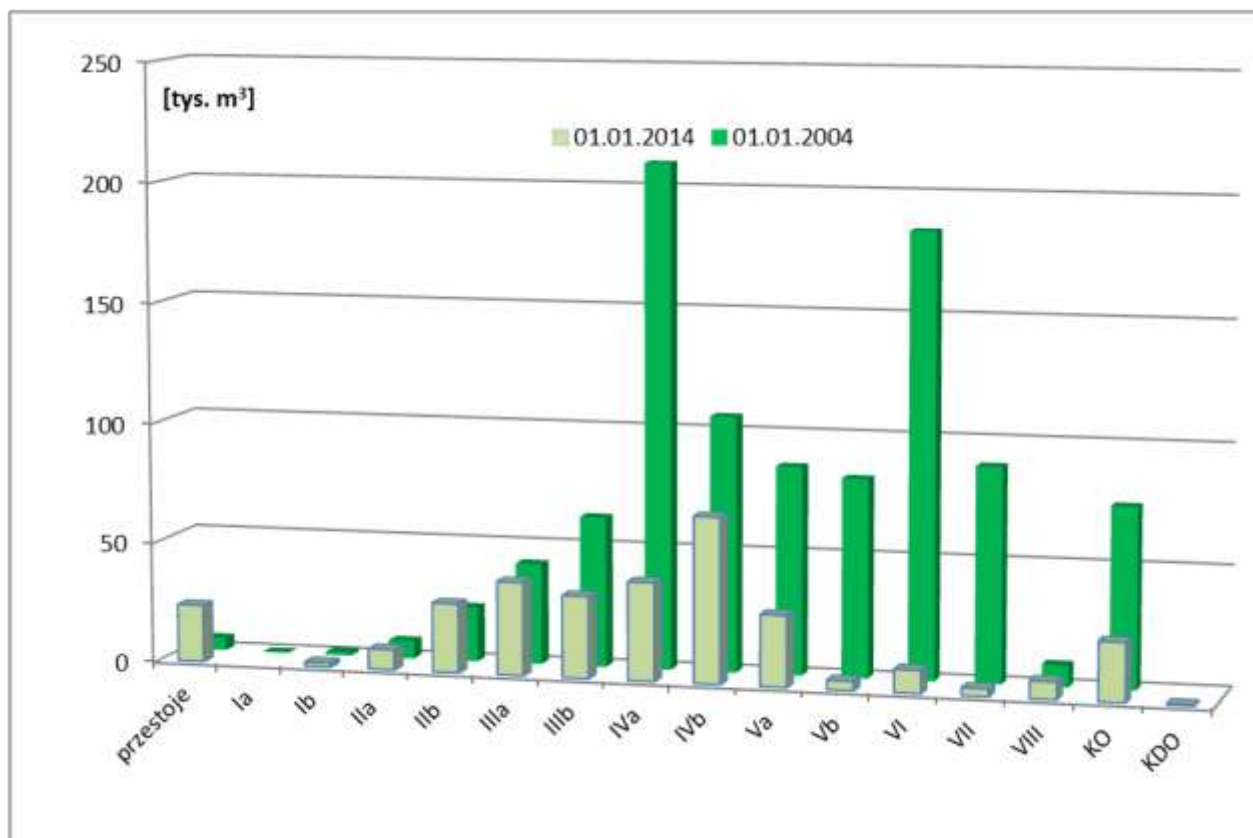
Ryc. Różnica w zasobności klas wieku w czasie IV rewizji U.L.

Tabela nr 33. Porównanie powierzchni leśnej, zasobów leśnych i zasobności w IV i V rewizji urzędniowej. Obręb Lipowa

Stan na	Jedn.	Zręby haliz. płaz. szkół.	Przest na gr. zal.	Klasy wieku														Razem pow. zal.	Ogółem pow. leśna	
				I		II		III		IV		V		VI 101-120	VII 121-140	VIII 141->	KO			KDO
				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Powierzchnia																				
01.01.04	ha	1,09		220,27	250,59	223,26	164,47	174,77	195,72	503,41	254,23	215,94	170,05	403,35	188,16	27,03	268,86		3260,11	3261,2
	%	0,0		6,8	7,7	6,8	5	5,4	6	15,5	7,8	6,6	5,2	12,4	5,8	0,8	8,2		100,0	100,0
01.01.14	ha	0,33		930,13	775,1	251,56	257,2	188,55	135,84	131,88	236,3	122,43	16,96	26,57	11,45	28,28	153,48	3,46	3269,19	3269,52
	%	0,0		28,4	23,7	7,7	7,9	5,8	4,2	4,0	7,2	3,7	0,5	0,8	0,4	0,9	4,7	0,1	100,0	100,0
różnica	+ha	-0,76		+709,86	+524,51	+28,30	+92,73	+13,78	-59,88	-371,53	-17,93	-93,51	-153,09	-376,78	-176,71	+1,25	-115,38	+3,46	+9,08	+8,32
Zapas																				
01.01.04	m3		5173	95	1335	7400	22765	42030	62570	209890	106275	86475	82450	184505	89380	9085	75005		984610	984610
	%		0,5	-	0,1	0,8	2,3	4,3	6,4	21,3	10,8	88	84	187	91	09	7,6		1000	1000
01.01.14	m3		23631		1695	8420	28745	38770	34085	40855	68820	29590	3830	9565	3240	7325	24470	415	323456	323456
	%		7,3	0,0	0,5	2,6	8,9	12,0	10,5	12,6	21,3	9,1	1,2	3,0	1,0	2,3	7,6	0,1	100,0	100,0
różnica	+m3		+18458	-95	+360	+1020	+5980	-3260	-28485	-169035	-37455	-56885	-78620	-174940	-86140	-1760	-50535	+415	-661154	-661154
Przeciętna zasobność																				
01.01.04	m3/ha				5	33	138	240	320	417	418	400	485	457	475	336	279		302	302
01.01.14	m3/ha				2	33	112	206	251	310	291	242	226	360	283	259	159	120	99	99
różnica	+m3/ha				-3	+0	-26	-34	-69	-107	-127	-158	-259	-97	-192	-77	-120	+120	-203	-203

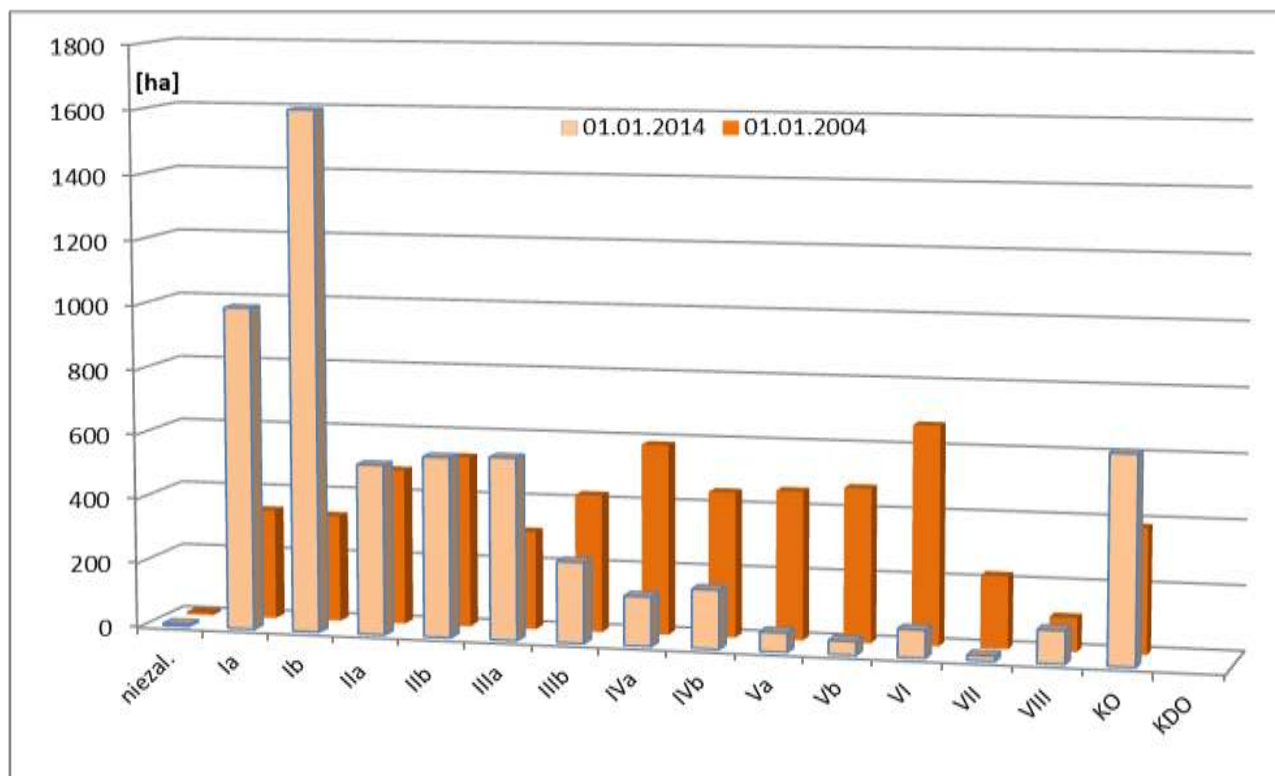
Ryc. Porównanie powierzchniowego udziału klas wieku IV i V rewizji urządzeniowej obręb Lipowa.

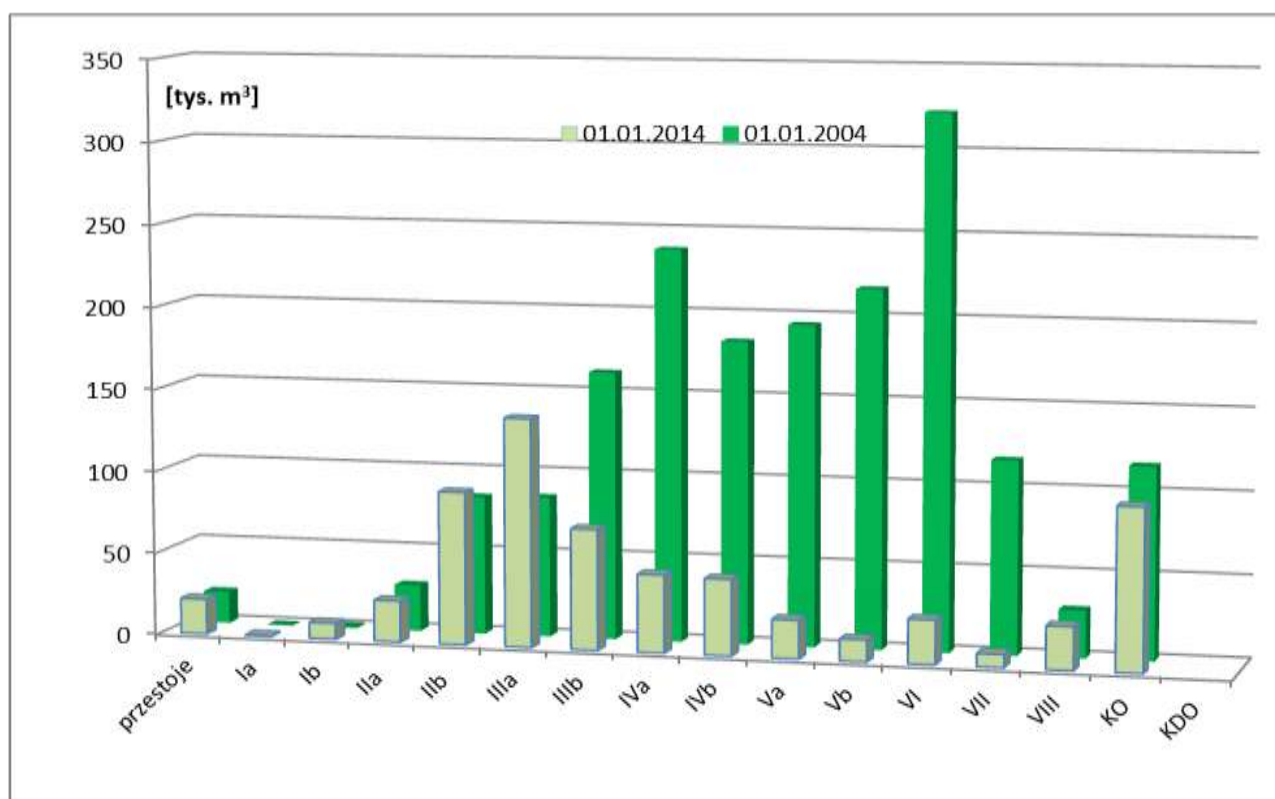
Ryc. Porównanie miąższościowego udziału klas wieku IV i V rewizji urządzeniowej obręb Lipowa.

Tabela nr 34. Porównanie powierzchni leśnej, zasobów leśnych i zasobności w IV i V rewizji urządzeniowej. Obręb Węgierska Górka

Stan na	Jedn.	Zręby haliz. płaz. szkół.	Prześc na gr. zal.	Klasy wieku														Razem pow. zal.	Ogółem pow. leśna	
				I		II		III		IV		V		VI 101-120	VII 121-140	VIII 141->	KO			KDO
				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Powierzchnia																				
01.01.04	ha	7,94		340,07	329,85	480,64	529,04	303,87	424,18	586,51	448,08	458,66	475,15	673,7	223,04	103,95	385,7		5762,44	5770,38
	%	0,1		5,9	5,7	8,3	9,2	5,3	7,4	10,2	7,8	7,9	8,2	11,6	3,9	1,8	6,7		99,9	100,0
01.01.14	ha	6,21		996,83	1607,26	524,9	555,63	561,37	248,99	151,33	180,89	59,01	41,64	85,1	15,68	100,88	636,43		5765,94	5772,15
	%	0,1		17,3	27,8	9,1	9,6	9,7	4,3	2,6	3,1	1,0	0,7	1,5	0,3	1,7	11,0		99,9	100,0
różnica-	+ha	-2		+657	+1277	+44	+27	+258	-175	-435	-267	-400	-434	-589	-207	-3	+251		+4	+2
Zapas																				
01.01.04	m3		19370	20	995	28170	83895	85035	162425	237890	183435	194528	217030	322580	117105	28935	116310		1797723	1797723
	%		1,1	-	0,1	1,6	4,6	4,7	9	13,2	10,2	11,2	12	17,8	6,5	1,6	6,4		100	100
01.01.14	m3	136	21271	440	9655	24990	92505	138360	73025	47115	46060	23225	13110	26700	7885	26010	98115		648466	648602
	%	0,0	3,3	0,1	1,5	3,9	14,3	21,3	11,3	7,3	7,1	3,6	2,0	4,1	1,2	4,0	15,1		100,0	100,0
różnica	+m3	+136	+1901	+420	+8660	-3180	+8610	+53325	-89400	-190775	-137375	-171303	-203920	-295880	-109220	-2925	-18195		-1149257	-1149121
Przeciętna zasobność																				
01.01.04	m3/ha				3	59	159	280	383	406	409	424	457	479	525	278	302		312	312
01.01.14	m3/ha				6	48	166	246	293	311	255	394	315	314	503	258	154		112	112
różnica	+m3/ha				+3	-11	+7	-34	-90	-95	-154	-30	-142	-165	-22	-20	-148		-200	-200

Ryc. Porównanie powierzchniowego udziału klas wieku IV i V rewizji urządzeniowej obręb Węgierska Górka.

Ryc. Porównanie miąższościowego udziału klas wieku IV i V rewizji urządzeniowej obręb Węgierska Górka.

1.5.1.3. Przeciętne parametry drzewostanów Nadleśnictwa Węgierska Górka

Tabela nr 35. Wybrane cechy taksacyjne drzewostanów Nadleśnictwa

Parametry	Obręb Lipowa	Obręb Węgierska Górka	Nadleśnictwo
1	2	3	4
Średni wiek	36	41	39
Zasobność [m ³ /ha zal]	99	112	108
Przyrost bieżący roczny [brutto m ³ /ha zal/rok]	3,5	5,2	4,6

1.5.2. Charakterystyka drzewostanów Nadleśnictwa Węgierska Górka

Ogólną charakterystykę drzewostanów przedstawiono na podstawie tabel generowanych przez program Taksator i zamieszczonych w treści niniejszego opracowania:

- Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych funkcji lasu i gatunków panujących - Tabela nr III,
- Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących – Tabela nr IV,
- Powierzchniowa tabela klas wieku według rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu skrócona dla nadleśnictwa - Tabela nr Va
- Miąższościowa tabela klas wieku według rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu skrócona dla nadleśnictwa Tabela nr Vb
- Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego przyrostu miąższości wg gatunków panujących i stref uszkodzenia – przyrost tablicowy – Tabela nr VIIa.

1.5.2.1. Charakterystyka drzewostanów wg głównych gatunków panujących

Głównym gatunkiem panującym w Nadleśnictwie jest **świerk pospolity**. Drzewostany z panującym świerkiem zajmują blisko połowę - 50,94% - powierzchni zalesionej Nadleśnictwa, a ich zapas stanowi 45,02% całkowitego zapasu. W 2004r. na początku IV rewizji UL., drzewostany z panującym świerkiem zajmowały blisko 84% powierzchni i stanowiły 88,50 % zapasu.

Drzewostany świerkowe dominują na siedlisku BWG, gdzie ich udział powierzchniowy wynosi 96,28%. Na siedlisku boru mieszanego górskiego udział świerczyn kształtuje się na poziomie 72,24%, przy czym na BMGśw wynosi 72,18% i 100% na BMGw.

Na siedliskach lasów mieszanych górskich udział świerczyn kształtuje się na poziomie 43,62% na LMGśw oraz 100% na LMGw.

Na siedliskach lasowych udział drzewostanów z panującym świerkiem zawiera się w przedziale od 28,9% na LGśw do 62,72% na LLG.

Według udziału gatunków rzeczywistych (tabela nr Vb) miąższość świerka pospolitego wynosi 44,51% ogólnego zapasu, a powierzchnia zajęta przez ten gatunek wynosi 42,82 % powierzchni leśnej zalesionej Nadleśnictwa (tabela nr Va).

Z porównania tabel wg gatunków panujących do rzeczywistego udziału masowego świerka pospolitego wynika, że rzeczywisty zapas jest mniejszy o 5,64%, a powierzchnia mniejsza o 16,00 % niż wg gatunku panującego. Wnioskować można, że w drzewostanach z panującym świerkiem zmienia się struktura składu gatunkowego, jako gatunki współpanujące

ujawniają się buk i jodła, a gatunki domieszkowe mają istotny udział w składach gatunkowych drzewostanów.

Poniżej przedstawiono skróconą charakterystykę drzewostanów wg głównych gatunków lasotwórczych. Nadleśnictwo

Drzewostany **świerkowe** zajmują 50,94% powierzchni leśnej zalesionej i stanowią 45,02% ogólnego zapasu.

Przeciętna zasobność na pow. leśnej	95 m ³ /ha
Spodziewany przyrost bieżący roczny	4,92 m ³ /ha

Drzewostany **bukowe** zajmują 37,87% powierzchni leśnej zalesionej i stanowią 35,84% ogólnego zapasu.

Przeciętna zasobność na pow. leśnej	102 m ³ /ha
Spodziewany przyrost bieżący roczny	3,67 m ³ /ha

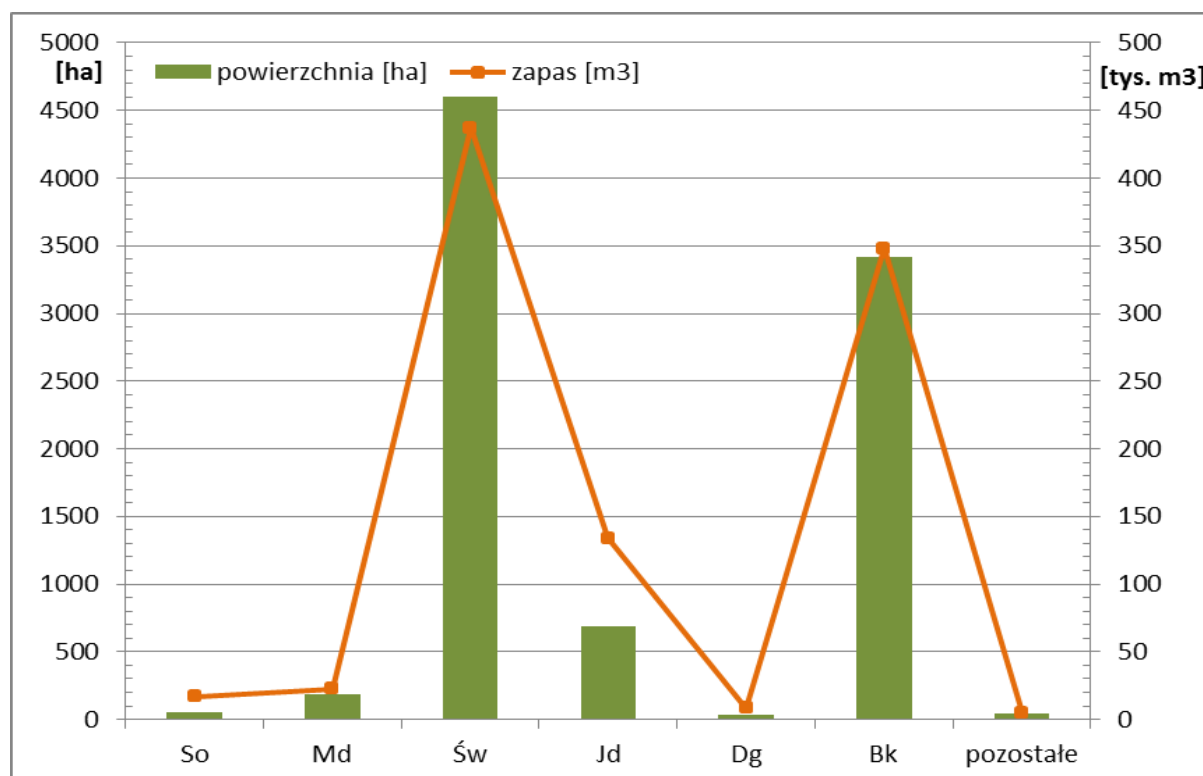
Drzewostany **jodłowe** zajmują 7,64% powierzchni leśnej i stanowią 13,78% ogólnego zapasu.

Przeciętna zasobność na pow. leśnej	194 m ³ /ha
Spodziewany przyrost bieżący roczny	7,49 m ³ /ha

Drzewostany **modrzewiowe** zajmują 2,06 % powierzchni leśnej zalesionej i stanowią 2,32% ogólnego zapasu.

Przeciętna zasobność na pow. leśnej	121 m ³ /ha
Spodziewany przyrost bieżący roczny	2,58 m ³ /ha

Pozostałe gatunki drzew (10) zajmują łącznie 1,21% powierzchni leśnej Nadleśnictwa, a zapas ich stanowi 3,04% ogólnego zapasu. Pojedynczo żaden z nich nie osiąga 1% udziału powierzchniowego, tylko drzewostany sosnowe mają 1,72% udziału miąższościowego wg gatunków panujących.

Ryc. Powierzchniowy i miąższościowy udział gatunków panujących w Nadleśnictwie Węgierska Górka.

W poszczególnych obrębach widoczne są różnice pomiędzy gatunkami panującymi. W obrębie Lipowa zaczynają przeważać drzewostany bukowe (50,79% powierzchni, 61,21%

zapasu). Wynika to z wprowadzenia buka na uprawy powstałe wskutek wielkopowierzchniowego rozpadu drzewostanów świerkowych. Drzewostanów z panującym bukiem docelowo w obrębie powinno być wg udziału typu siedliskowego lasu LMG i LG około 77%.

Drzewostany świerkowe stanowią 40,42% udziału powierzchniowego oraz 21,70% udziału miąższościowego. Stopniowo, w długiej perspektywie czasowej ich udział powinien ulec redukcji do około 20%, czyli do powierzchni BMG, gdzie świerk jest gatunkiem panującym.

W obrębie Węgierska Górka przeważają drzewostany świerkowe (56,88% udziału powierzchniowego, 56,63% udziału miąższościowego). W miarę prowadzonej przebudowy ich udział zostanie ograniczony do około 35% czyli do zasięgu BWG, BMG. Na pozostałych siedliskach będzie gatunkiem współpanującym lub domieszkowym. Drzewostany bukowe zajmują 30,55% powierzchni i stanowią 23,18% zapasu.

Spory udział mają drzewostany jodłowe, zajmując ponad 10% powierzchni i stanowiąc ponad 16% zapasu. W obrębie występują ponadto drzewostany z panującym jesionem, brzozą, olszą szarą, topolą i lipą.

Udziały miąższościowe w przedziale od 1% do 2% osiągają w obu obrębach drzewostany sosnowe oraz daglezjowe w obrębie Lipowa.

Łącznie w całym Nadleśnictwie wyróżniono 14 gatunków drzew panujących. Większa różnorodność występuje w obrębie Węgierska Górka, gdzie gatunków tych stwierdzono 12, natomiast w obrębie Lipowa - 9 gatunków.

Obręb Lipowa

Drzewostany **bukowe** zajmują 50,79% powierzchni leśnej zalesionej i stanowią 61,21% ogólnego zapasu.

Przeciętna zasobność na pow. leśnej	119 m ³ /ha
Spodziewany przyrost bieżący roczny	3,84 m ³ /ha

Drzewostany **świerkowe** zajmują 40,42 % powierzchni leśnej zalesionej i stanowią 21,70% ogólnego zapasu.

Przeciętna zasobność na pow. leśnej	53 m ³ /ha
Spodziewany przyrost bieżący roczny	3,02 m ³ /ha

Drzewostany **modrzewiowe** zajmują 4,71% powierzchni leśnej i stanowią 5,31% ogólnego zapasu.

Przeciętna zasobność na pow. leśnej	112 m ³ /ha
Spodziewany przyrost bieżący roczny	2,57 m ³ /ha

Drzewostany **jodłowe** zajmują 2,87% powierzchni leśnej i stanowią 7,63% ogólnego zapasu.

Przeciętna zasobność na pow. leśnej	263 m ³ /ha
Spodziewany przyrost bieżący roczny	4,64 m ³ /ha

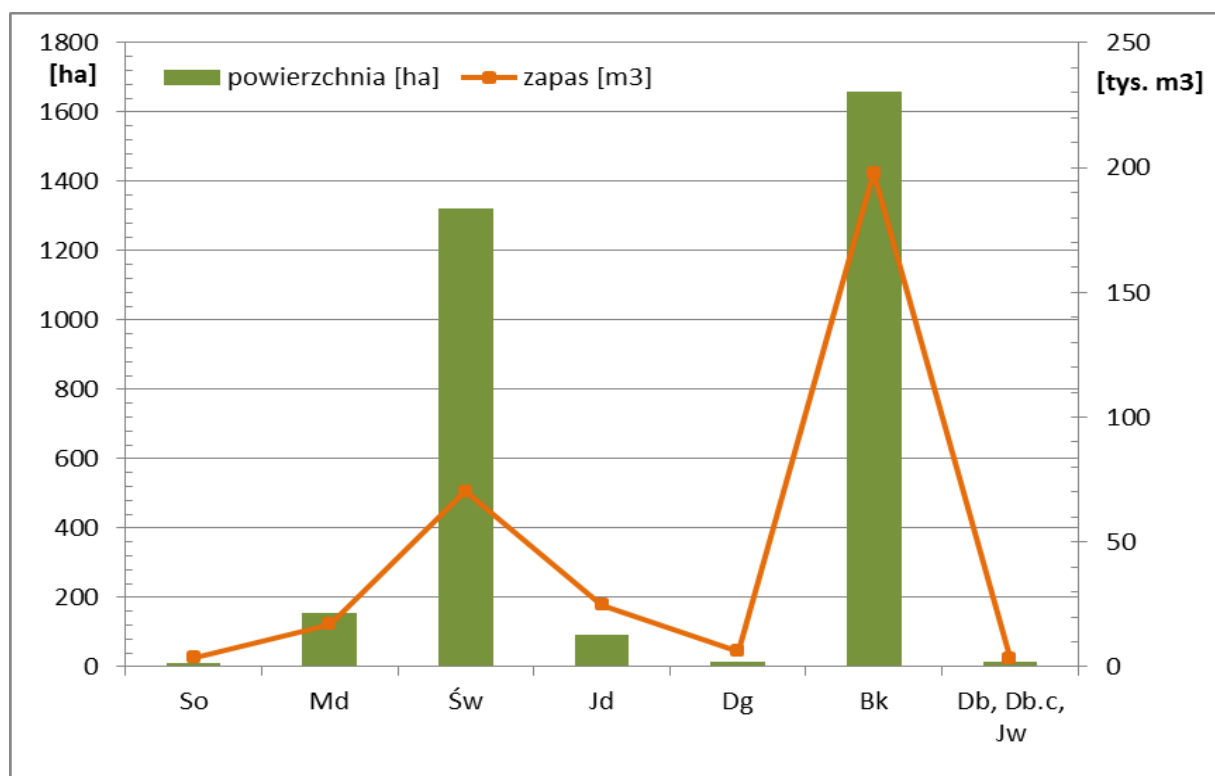
Drzewostany **daglezjowe** zajmują 0,40% powierzchni leśnej zalesionej i stanowią 1,97% ogólnego zapasu

Przeciętna zasobność na pow. leśnej	492 m ³ /ha
Spodziewany przyrost bieżący roczny	7,73 m ³ /ha

Drzewostany **sosnowe** zajmują 0,37% powierzchni leśnej zalesionej i stanowią 1,13% ogólnego zapasu.

Przeciętna zasobność na pow. leśnej	302 m ³ /ha
Spodziewany przyrost bieżący roczny	5,81 m ³ /ha

Pozostałe gatunki drzew (Db, Db.c, Jw) zajmują łącznie 0,44% powierzchni leśnej obrębu, a zapas ich stanowi 1,05% ogólnego zapasu.

Ryc. Powierzchniowy i masowy udział gatunków panujących w obrębie Lipowa.

Obręb Węgierska Górka

Drzewostany **świerkowe** zajmują 56,88% powierzchni leśnej zalesionej i stanowią 56,63% ogólnego zapasu.

Przeciętna zasobność na pow. leśnej 112 m³/ha
 Spodziewany przyrost bieżący roczny 5,68 m³/ha

Drzewostany **bukowe** zajmują 30,55% powierzchni leśnej zalesionej i stanowią 23,18% ogólnego zapasu.

Przeciętna zasobność na pow. leśnej 86 m³/ha
 Spodziewany przyrost bieżący roczny 3,51 m³/ha

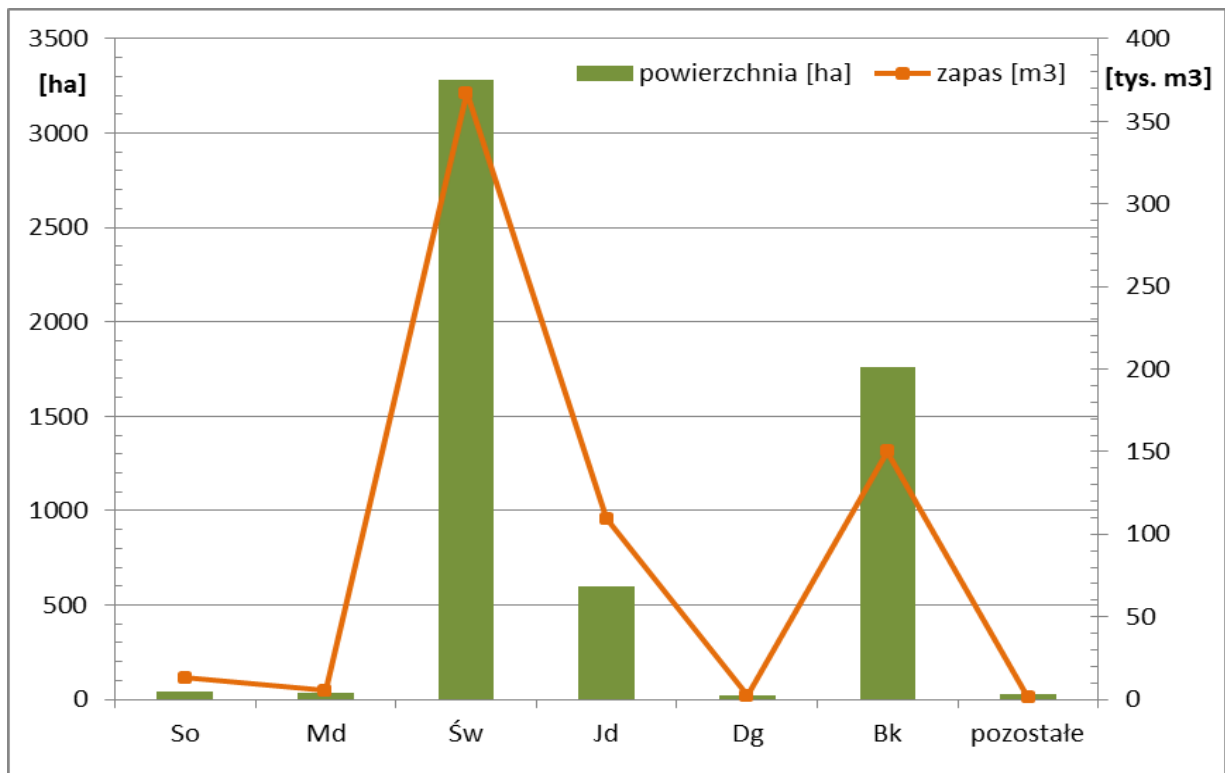
Drzewostany **jodłowe** zajmują 10,35% powierzchni leśnej i stanowią 16,84% ogólnego zapasu.

Przeciętna zasobność na pow. leśnej 183 m³/ha
 Spodziewany przyrost bieżący roczny 7,93 m³/ha

Drzewostany **sosnowe** zajmują 0,72% powierzchni leśnej i stanowią 2,02% ogólnego zapasu.

Przeciętna zasobność na pow. leśnej 215 m³/ha
 Spodziewany przyrost bieżący roczny 5,21 m³/ha

Pozostałe gatunki drzew (8) zajmują łącznie 1,50% powierzchni leśnej obrębu, a zapas ich stanowi 1,33% ogólnego zapasu. Pojedynczo żaden z nich nie osiąga 1% udziału.

Ryc. Powierzchniowy i masowy udział gatunków panujących w obrębie Węgierska Górka.

Tabela nr 36. Powierzchniowy i miąższościowy udział gatunków panujących

Gatunek panujący	Obręb Lipowa		Obręb Węgierska Górka		Nadleśnictwo	
	Pow. (ha) Zapas (m ³)	%	Pow. (ha) Zapas (m ³)	%	Pow. (ha) Zapas (m ³)	%
1	2	3	4	5	8	9
So	12,04	0,37	41,28	0,72	53,32	0,59
	3640	1,13	13070	2,02	16710	1,72
Md	153,87	4,71	32,35	0,56	186,22	2,06
	17189	5,31	5405	0,83	22594	2,32
Św	1321,63	40,42	3283,76	56,88	4605,39	50,94
	70206	21,70	367209	56,63	437415	45,02
Jd	93,75	2,87	597,40	10,35	691,15	7,64
	24684	7,63	109226	16,84	133910	13,78
Dg	12,93	0,40	24,57	0,43	37,50	0,41
	6360	1,97	2230	0,34	8590	0,88
Bk	1660,70	50,79	1757,07	30,55	3417,77	37,87
	197982	61,21	150235	23,18	348217	35,84
Db	5,64	0,17			5,64	0,06
	1670	0,52			1670	0,17
Db.c	2,48	0,08			2,48	0,03
	1115	0,34			1115	0,11
Jw	6,15	0,19	1,21	0,02	7,36	0,08
	610	0,19	290	0,04	900	0,09
Js			0,54	0,01	0,54	0,01
			45,00	0,01	45,00	0,00
Brz			24,40	0,42	24,40	0,27
			141	0,02	141	0,01
Ol.s			3,18	0,06	3,18	0,04
			600	0,09	600	0,06
Tp			0,05	0,00	0,05	0,00
Lp			0,13	0,00	0,13	0,00
			15	0,00	15	0,00
Razem	3269,19	100,00	5765,94	100,00	9035,13	100,00

Gatunek panujący	Obręb Lipowa		Obręb Węgierska Górka		Nadleśnictwo	
	Pow. (ha) Zapas (m ³)	%	Pow. (ha) Zapas (m ³)	%	Pow. (ha) Zapas (m ³)	%
1	2	3	4	5	8	9
	323456	100,00	648466	100,00	971922	100,00
Udziały obrębów		36,18		63,82		100,00
		33,28		66,72		100,00

Tabela nr 37. Tabełaryczne zestawienie podstawowych parametrów drzewostanów wg gatunków panujących mających udział ponad 1% powierzchni obrębów i nadleśnictwa

Parametry drzewostanów	obręby		Nadleśnictwo
	Lipowa	Węgierska Górka	
1	2	3	5
drzewostany świerkowe			
powierzchnia	1321,63	3283,76	4605,39
udział %	40,42	56,88	50,94
zapas (brutto)	70206	367209	437415
udział %	21,70	56,63	45,02
zasobność m ³ /ha (brutto)	53	112	95
spodziewany przyrost bieżący roczny m ³ /ha	3,02	5,68	4,92
drzewostany bukowe			
powierzchnia	1660,70	1757,07	3417,77
udział %	50,79	30,55	37,87
zapas (brutto)	197982	150235	348217
udział %	61,21	23,18	35,84
zasobność m ³ /ha (brutto)	119	86	102
spodziewany przyrost bieżący roczny m ³ /ha	3,84	3,51	3,67
drzewostany jodłowe			
powierzchnia	93,75	597,40	691,15
udział %	2,87	10,35	7,64
zapas (brutto)	24684	109226	133910
udział %	7,63	16,84	13,78
zasobność m ³ /ha (brutto)	263	183	194
spodziewany przyrost bieżący roczny m ³ /ha	4,64	7,93	7,49
drzewostany modrzewiowe			
powierzchnia	153,87	32,35	186,22
udział %	4,71	0,56	2,06
zapas (brutto)	17189	5405	22594
udział %	5,31	0,83	2,32
zasobność m ³ /ha (brutto)	112	167	121
spodziewany przyrost bieżący roczny m ³ /ha	2,57	2,63	2,58

Tabela nr IV. Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących – nadleśnictwo

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku											KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent				
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo-stale		I		II		III		IV		V		VI				VII	VIII		grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.		
		plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120				121-140	141 i wyżej					
		powierzchnia w ha / miąższość w m3																									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26		
BWG	ŚW						8,12				3,17		2,72	12,95	1,89	13,98	37,02		57,73				137,58	137,58	96,28		
						81					305		710	3415	395	4055	10690		13555				33206	33206	99,98		
	BK						5,32																5,32	5,32	3,72		
						5																		5	5	0,02	
	Razem						13,44				3,17		2,72	12,95	1,89	13,98	37,02		57,73				142,90	142,90	100,00		
						86					305		710	3415	395	4055	10690		13555				33211	33211	100,00		
LMWYŻŚW	DB																		5,64				5,64	5,64	69,46		
																			1670				1670	1670	59,96		
	DB.C																						2,48	2,48	30,54		
																							1115	1115	40,04		
	Razem																						8,12	8,12	100,00		
																							1115	1115	100,00		
																							2785	2785	100,00		
BMGŚW	SO											0,93		20,44	0,78								14,29		36,44	36,44	1,43
												260		6030	360									5605		12255	12255
	MD							1,09																	1,09	1,09	0,04
						8																			8	8	0,00
	ŚW						417,63	625,20	220,27	133,28	108,26	43,45	51,75	64,68	33,16	22,96	43,57	13,54	25,28	33,72				1836,75	1836,75	72,18	
						6422	30	1100	9870	17875	25245	10100	11500	18370	5585	7585	14460	6770	5955	6170				147037	147037	76,81	
	JD						7,60	47,63			10,41	2,63							12,35	13,80				94,42	94,42	3,71	
						233		170			410	1025								4685	3785				10308	10308	5,38
	DG							5,21																	5,21	5,21	0,20
						45																			45	45	0,02
BK							350,76	115,28		4,68	8,32	7,96	5,05		0,85	3,14			7,60	64,17				567,81	567,81	22,31	
					2581	70	155		935	1985	2030	1210			270	540				1195	10820				21791	21791	11,38
BRZ							3,25																	3,25	3,25	0,13	
					16																			16	16	0,01	

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent		
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo-stale		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.			
		plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej								
		powierzchnia w ha / miąższość w m3																									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26		
cd BMGŚW	OL.S										0,04													0,04	0,04	0,00	
	Razem					9305	780,33	793,32	220,27	137,96	127,03	54,97	56,80	85,12	34,79	26,10	43,57	13,54	45,23	125,98				2545,01	2545,01	100,00	
BMGW	ŚW					1		6,03																6,03	6,03	100,00	
	Razem					1		6,03																6,03	6,03	100,00	
LMGŚW	SO						0,75							10,85	0,44					4,84				16,88	16,88	0,32	
													3525	115					815					4455	4455	0,79	
	MD					746	59,57	5,36	17,19	0,61	1,10		3,03		19,71				6,42	53,07				166,06	166,06	3,10	
													625		2560					3205	10705				19711	19711	3,50
	ŚW						273,03	770,14	274,31	391,81	255,84	78,19	47,63	51,52		0,35	3,27			189,05				2335,14	2335,14	43,62	
							13401		4420	12720	61480	59630	19460	15100	8545		135	1155			25795				221841	221841	39,45
	JD						78,95	79,00	11,89	50,53	73,64	64,46	39,01	65,98	12,50		1,24			27,74				504,94	504,94	9,43	
							1672		1350	420	10475	21120	24580	16300	17965	2705		395			4195				101177	101177	17,99
	DG								1,29						7,13					18,07					26,49	26,49	0,49
															3780					2185					5965	5965	1,06
	BK			6,54				652,18	571,97	177,76	97,97	129,03	121,28	47,59	98,47	52,67	15,69	19,74	5,81	19,78	256,70	3,46			2270,10	2276,64	42,51
					136		16820	315	2415	5440	12000	28645	30715	12980	29600	17425	3510	6790	1570	4740	34595	415			207975	208111	37,01
JW							3,36			0,12		0,51												3,99	3,99	0,07	
						180				5		150												335	335	0,06	
JS									0,54															0,54	0,54	0,01	
									45															45	45	0,01	
BRZ							21,06	0,09																21,15	21,15	0,39	

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.	
		plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
		powierzchnia w ha / miąższość w m3																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
						95	25	5															125	125	0,02
cd LMGŚW	OL.S									1,35			1,79										3,14	3,14	0,06
										195			405										600	600	0,11
	TP										0,05												0,05	0,05	0,00
											0,13												0,13	0,13	0,00
	Razem			6,54			1088,90	1427,85	481,69	542,52	459,66	264,44	139,05	233,95	85,32	16,04	24,25	5,81	26,20	549,47	3,46		5348,61	5355,15	100,00
				136		32914	340	8345	19900	84275	109730	74905	45410	63415	22805	3645	8340	1570	7945	78290	415		562244	562380	100,00
LMGW	ŚW											2,10										2,10	2,10	100,00	
	Razem											890										890	890	100,00	
												890										890	890	100,00	
LGŚW	MD							0,64					5,04	13,39								19,07	19,07	1,97	
													1470	1405								2875	2875	1,61	
	ŚW						6,95	80,17	36,55	62,81	48,45		5,63	15,59					24,09			280,24	280,24	28,9	
							940	805	2765	9510	11135		2225	785					4230			32395	32395	18,15	
	JD							16,18		12,71	10,18	4,47	10,53	1,49	21,69				2,14			90,76	90,76	9,36	
							500	30		860	3300	1480	3300	530	8680				1115		2435		22230	22230	12,46
	DG																		5,80				5,80	5,80	0,60
																		2580				2580	2580	1,45	
BK							37,34	58,17	37,95	56,83	98,06	58,18	58,90	51,69	37,75					79,00		573,87	573,87	59,17	
						1156		745	875	7795	24455	16370	20955	20075	14720				11250			118396	118396	66,33	
Razem							44,29	155,16	74,50	132,35	156,69	62,65	80,10	82,16	59,44		5,80	2,14	114,46			969,74	969,74	100,00	
						2596		1580	3640	18165	38890	17850	27950	22795	23400		2580	1115	17915			178476	178476	100,00	
LGW	JW										0,58											0,58	0,58	100,00	
											135											135	135	100,00	

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent	
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo-stale		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.		
		plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
		powierzchnia w ha / miąższość w m3																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
	Razem										0,58												0,58	0,58	100,00	
											135												135	135	100,00	
ŁLG	ŚW											4,54	3,01										7,55	7,55	62,72	
												1190	855										2045	2045	75,18	
	JD																1,03						1,03	1,03	8,55	
																		195						195	195	7,17
	BK											0,67												0,67	0,67	5,56
												50												50	50	1,84
	JW											2,79												2,79	2,79	23,17
											430												430	430	15,81	
	Razem										2,79	0,67	4,54	3,01				1,03					12,04	12,04	100,00	
											430	50	1190	855				195					2720	2720	100,00	
Łącznie	SO						0,75					0,93		31,29	1,22					19,13			53,32	53,32	0,59	
												260		9555	475					6420			16710	16710	1,72	
	MD						60,66	6,00	17,19	0,61	1,10		8,07	13,39	19,71					6,42	53,07		186,22	186,22	2,06	
							754		155	1275	105	335		2095	1405	2560					3205	10705		22594	22594	2,32
	ŚW						705,73	1481,54	531,13	587,90	415,72	123,74	112,27	147,75	35,05	37,29	83,86	13,54	83,01	246,86			4605,39	4605,39	50,94	
							20845	30	6325	25355	88865	96315	30450	30725	31970	5980	11775	26305	6770	19510	36195			437415	437415	45,02
	JD						86,55	142,81	11,89	63,24	94,23	71,56	49,54	67,47	34,19			2,27	2,14	12,35	52,91			691,15	691,15	7,64
							2405		1550	420	11335	24830	27085	19600	18495	11385		590	1115	4685	10415			133910	133910	13,78
	DG							6,50							7,13			5,80			18,07			37,50	37,50	0,41
							45								3780			2580			2185			8590	8590	0,88
BK			6,54				1045,60	745,42	215,71	159,48	235,41	188,09	111,54	150,16	91,27	18,83	19,74	5,81	27,38	399,87	3,46		3417,77	3424,31	37,87	
			136			20562	385	3315	6315	20730	55085	49165	35145	49675	32415	4050	6790	1570	5935	56665	415		348217	348353	35,84	
DB																		5,64					5,64	5,64	0,06	
																		1670					1670	1670	0,17	
DB.C																							2,48	2,48	0,03	
																1115							1115	1115	0,11	

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. prer.	Razem		Procent	
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo-stałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.		
		plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
		powierzchnia w ha / miąższość w m3																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
cd Łącznie	JW						3,36			0,12	3,37	0,51											7,36	7,36	0,08	
							180			5	565	150											900	900	0,09	
	JS								0,54														0,54	0,54	0,01	
									45														45	45	0,00	
	BRZ							24,31	0,09															24,40	24,40	0,27
							111	25	5															141	141	0,01
	O.L.S										1,35	0,04		1,79										3,18	3,18	0,04
										195			405										600	600	0,06	
TP											0,05												0,05	0,05	0,00	
										0,13													0,13	0,13	0,00	
LP										15													15	15	0,00	
Ogółem				6,54			1926,96	2382,36	776,46	812,83	749,92	384,83	283,21	417,19	181,44	58,60	111,67	27,13	129,16	789,91	3,46		9035,13	9041,67	100,00	
				136		44902	440	11350	33410	121250	177130	107110	87970	114880	52815	16940	36265	11125	33335	122585	415		971922	972058	100,00	

Grunty związane z gospodarką leśną: 275,88 ha
Ogółem lasy: 9317,55 ha

1.5.2.2. Przeciętne bonitacje gatunków panujących

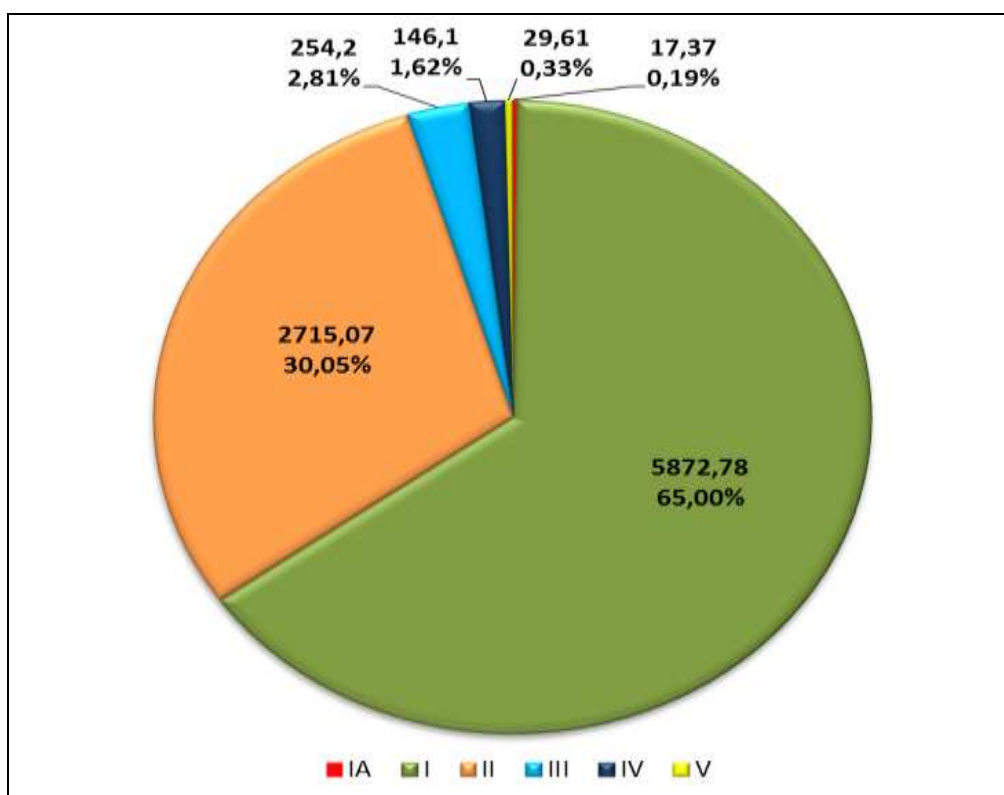
W Nadleśnictwie 65% ogółu drzewostanów jest I klasy bonitacji, co dobrze świadczy o stanie i potencjalnej produktywności siedlisk. Tę klasę bonitacji określono dla 61% drzewostanów świerkowych, 69% drzewostanów bukowych, blisko 81% drzewostanów jodłowych. Czyli drzewostanów mających duże znaczenie gospodarcze.

Druga klasa bonitacji została określona dla 30,05% drzewostanów, III klasę bonitacji odnotowano dla 2,81% ogółu drzewostanów. IV klasa bonitacji – 1,62% ogółu drzewostanów Nadleśnictwa, została stwierdzona dla drzewostanów świerkowych na BWG, BMGśw, bukowych na BMGśw i LMGśw oraz olchowych na BMGśw, w wyższych położeniach górskich.

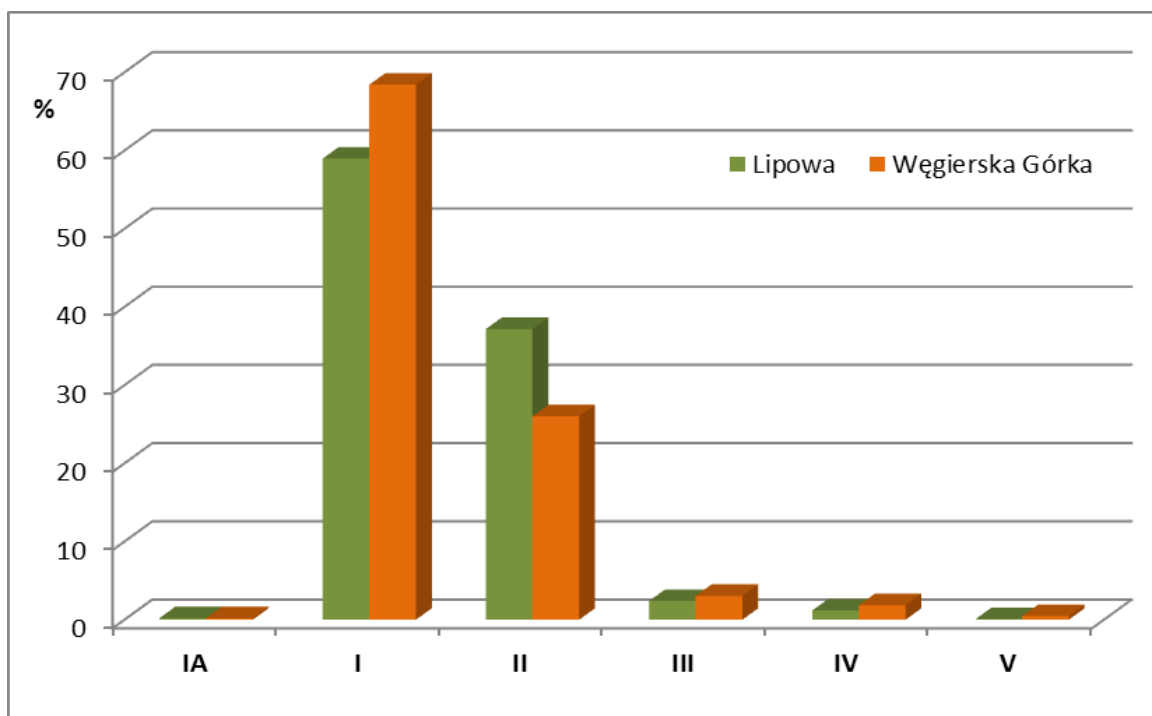
W każdym z typów siedliskowych lasu przeważają drzewostany wysokich klas bonitacji, odpowiadające żyzności siedlisk.

Procentowo najwięcej drzewostanów I bonitacji znajduje się na siedliskach LMGw, LGw, LGśw oraz LMGśw, a drzewostanów II klasy bonitacji na siedliskach BMGw, LMWYŻśw, oraz LŁG. Najniższe bonitacje stanowią największy odsetek na siedliskach BMG (drzewostany świerkowe) oraz LMGśw (drzewostany bukowe), co wynika z warunków klimatycznych w wysokich położeniach górskich.

Na podstawie tabeli nr II przedstawiono poniżej oraz zilustrowano diagramami udział powierzchniowy gatunków panujących według bonitacji. Szczegółowe zestawienie bonitacji gatunków w zależności od siedlisk i łącznie przedstawiają tabele nr II – obrębowe i dla Nadleśnictwa.

Rys. Udział drzewostanów Nadleśnictwa w klasach bonitacji.

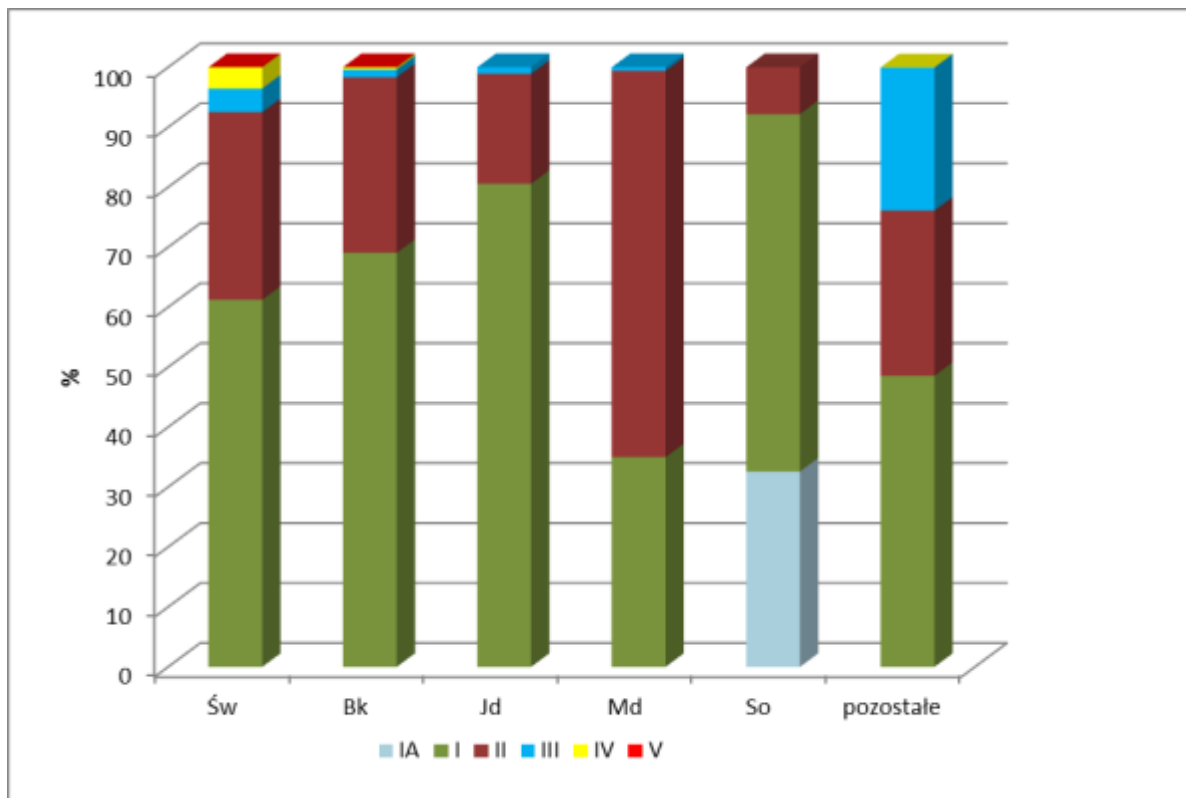

Rys. Procentowy udział klas bonitacji drzewostanów w poszczególnych obrębach.

Tabela nr 38. Udział klas bonitacji drzew gatunków panujących w drzewostanach

Gatunek panujący*	Bonitacja	Św	Bk	Jd	Md	So	pozostałe	Razem	
		Powierzchnia [ha] / %							
1	2	3	4	5	6	7	9	10	
Łącznie	IA					17,37		17,37	
						32,58		0,19	
	I	2819,92	2359,65	556,83	65,13	31,79	39,46	5872,78	
		61,23	69,04	80,57	34,97	59,62	48,55	65,00	
	II	1440,31	1001,45	126,74	120,01	4,16	22,4	2715,07	
		31,27	29,30	18,34	64,45	7,80	27,56	30,05	
	III	182,35	43,81	7,58	1,08		19,38	254,20	
		3,96	1,28	1,10	0,58		23,84	2,81	
	IV	135,79	10,27				0,04	146,10	
		2,95	0,30				0,05	1,62	
	V	27,02	2,59					29,61	
		0,59	0,08					0,33	
	Ogółem	ha	4605,39	3417,77	691,15	186,22	53,32	81,28	9035,13
		%	50,96	37,83	7,65	2,06	0,59	0,91	100,00

* gatunki panujące o udziale ponad 1 % w powierzchni leśnej Nadleśnictwa oraz sosna pospolita

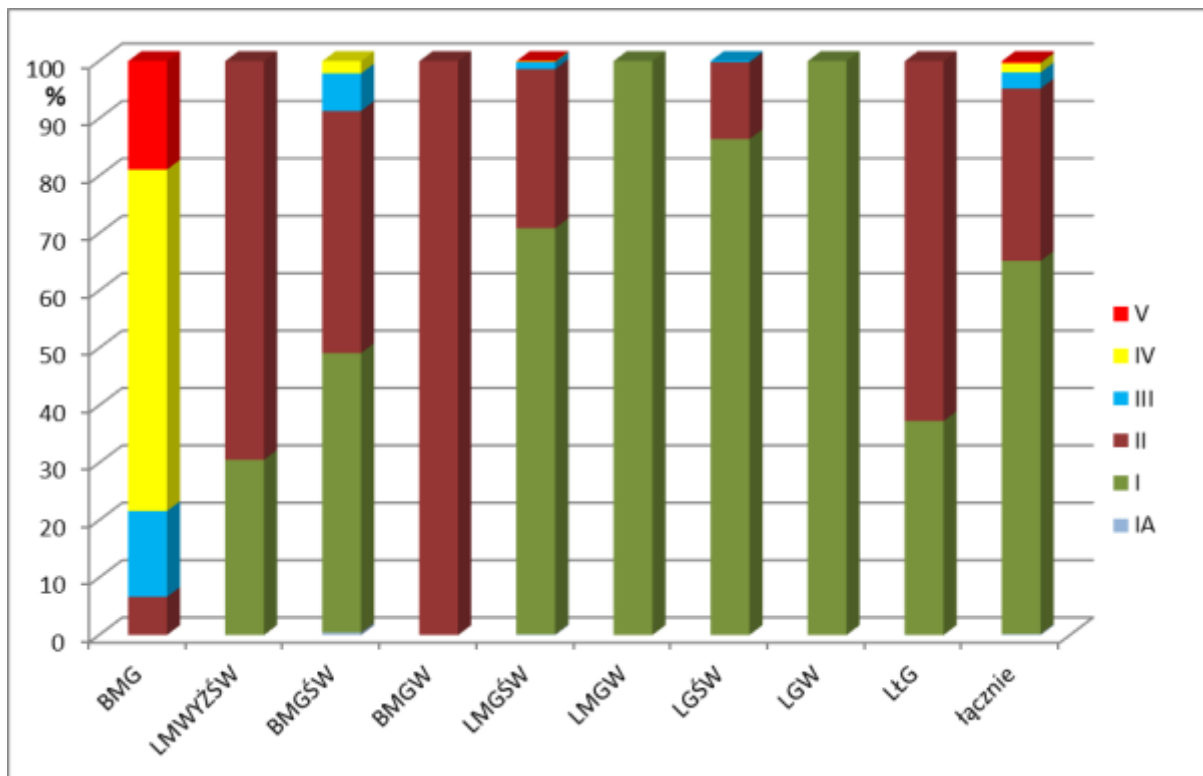

Rys. Udział klas bonitacji drzew gatunków panujących o udziale ponad 1 % w powierzchni leśnej.

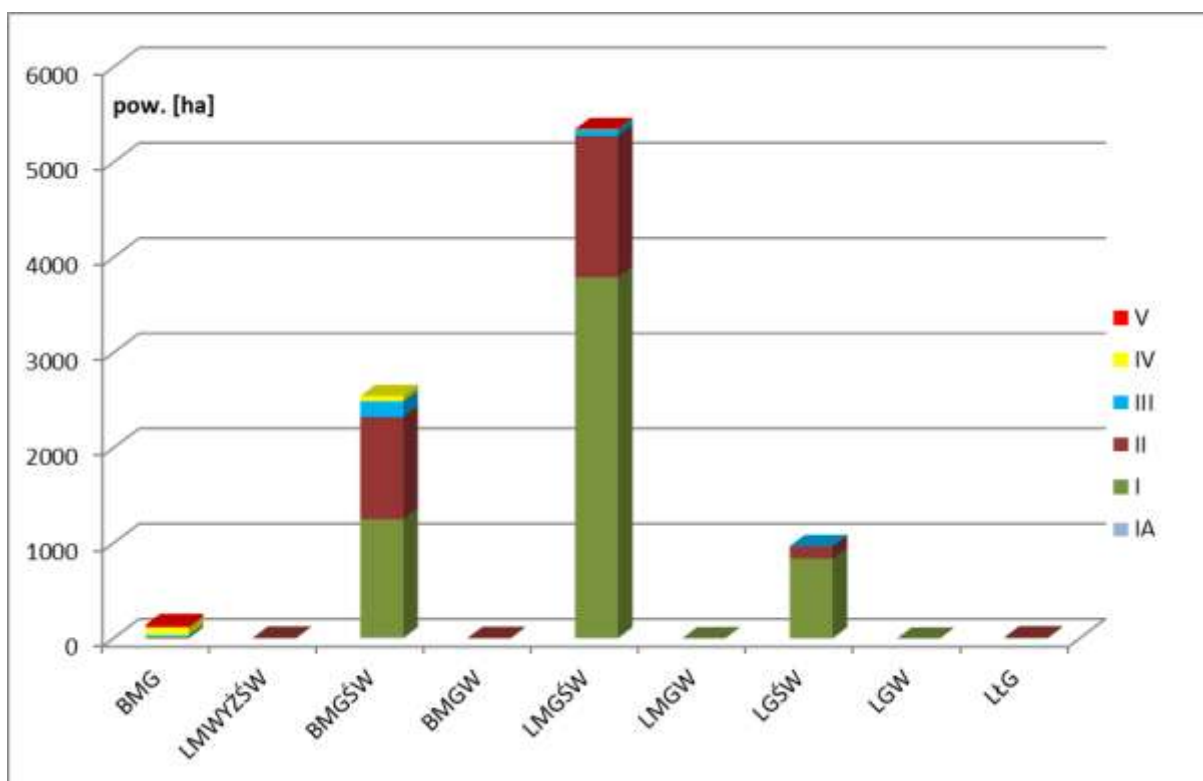
Tabela nr 39. Udział klas bonitacji drzewostanów w typach siedliskowych lasu.

Bonitacja	Typ siedliskowy lasu									
	BWG		LMWYŻŚW		BMGŚW		BMGW		LMGŚW	
	pow.	%	pow.	%	pow.	%	pow.	%	pow.	%
	[ha]		[ha]		[ha]		[ha]		[ha]	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
IA					10,94	0,43			6,43	0,12
I			2,48	30,54	1239,73	48,71			3785,39	70,77
II	9,52	6,66	5,64	69,46	1073,71	42,19	6,03	100,00	1482,79	27,72
III	21,36	14,95			166,22	6,53			64,72	1,21
IV	85	59,48			54,41	2,14			6,69	0,13
V	27,02	18,91							2,59	0,05
Łącznie	142,9	100,00	8,12	100,00	2545,01	100	6,03	100,00	5348,61	100,00

Bonitacja	Typ siedliskowy lasu									
	LMGW		LGŚW		LGW		LŁG		Razem	
	pow.	%	pow.	%	pow.	%	pow.	%	pow.	%
	[ha]		[ha]		[ha]		[ha]		[ha]	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
IA									17,37	0,19
I	2,1	100,00	838,01	86,41	0,58	100,00	4,49	37,29	5872,78	65,00
II			129,83	13,39			7,55	62,71	2715,07	30,05
III			1,9	0,2					254,2	2,81
IV									146,1	1,62
V									29,61	0,33
Łącznie	2,1	100,00	969,74	100,00	0,58	100,00	12,04	100,00	9035,13	100,00

Rys. Udział klas bonitacji w typach siedliskowych lasu.

Rys. Udział klas bonitacji w typach siedliskowych lasu z uwzględnieniem udziału siedlisk.

Tabela nr II. Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji. Nadleśnictwo Węgierska Góra.

Typ siedliskowy lasu	Bonitacja	SO	MD	ŚW	JD	DG	BK	DB	DB.C	JW	JS	BRZ	OL.S	TP	LP	Razem	
																14	15
Powierzchnia w ha																	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	14	15
BWG	IA																
	I																
	II			4,20			5,32									9,52	6,66
	III			21,36												21,36	14,95
	IV			85,00												85,00	59,48
	V			27,02												27,02	18,91
Razem	ha			137,58			5,32									142,90	100,00
	%			96,28			3,72									100,00	100,00
LMWYŻŚW	IA																
	I								2,48							2,48	30,54
	II							5,64								5,64	69,46
	III																
	IV																
	V																
Razem	ha							5,64	2,48							8,12	100,00
	%							69,46	30,54							100,00	100,00
BMGŚW	IA	10,94														10,94	0,43
	I	23,14	0,39	876,71	53,92		285,57									1239,73	48,71
	II	2,36	0,70	754,63	32,92	5,21	274,64					3,25				1073,71	42,19
	III			154,62	7,58		4,02									166,22	6,53
	IV			50,79			3,58						0,04			54,41	2,14
	V																
Razem	ha	36,44	1,09	1836,75	94,42	5,21	567,81					3,25	0,04			2545,01	100,00
	%	1,43	0,04	72,18	3,71	0,20	22,31					0,13	0			100,00	100,00
BMGW	IA																
	I																
	II			6,03												6,03	100,00
	III																

Typ siedliskowy lasu	Bonitacja	SO	MD	ŚW	JD	DG	BK	DB	DB.C	JW	JS	BRZ	OL.S	TP	LP	Razem	
	Powierzchnia w ha															%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	14	15
	IV																
	V																
Razem	ha			6,03												6,03	100,00
	%			100,00												100,00	100,00
LMGŚW	IA	6,43														6,43	0,12
	I	8,65	64,74	1675,02	439,85	26,49	1569,32			0,51	0,54	0,09		0,05	0,13	3785,39	70,77
	II	1,80	100,24	655,65	65,09		651,71			3,48		4,82				1482,79	27,72
	III		1,08	4,47			39,79					16,24	3,14			64,72	1,21
	IV						6,69									6,69	0,13
	V						2,59									2,59	0,05
Razem	ha	16,88	166,06	2335,14	504,94	26,49	2270,1			3,99	0,54	21,15	3,14	0,05	0,13	5348,61	100,00
	%	0,32	3,10	43,66	9,44	0,5	42,44			0,07	0,01	0,40	0,06	0,00	0,00	100,00	100,00
LMGW	IA																100,00
	I			2,10												2,10	100,00
	II																
	III																
	IV																
	V																
Razem	ha			2,10												2,10	100,00
	%			100,00												100,00	100,00
LGŚW	IA																
	I			266,09	62,03	5,80	504,09									838,01	86,41
	II		19,07	12,25	28,73		69,78									129,83	13,39
	III			1,90												1,90	0,20
	IV																
	V																
Razem	ha		19,07	280,24	90,76	5,80	573,87									969,74	100,00
	%		1,97	28,9	9,36	0,60	59,17									100,00	100,00
LGW	IA																

Typ siedliskowy lasu	Bonitacja	SO	MD	ŚW	JD	DG	BK	DB	DB.C	JW	JS	BRZ	OL.S	TP	LP	Razem	
	Powierzchnia w ha															%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	14	15
	I									0,58						0,58	100,00
	II																
	III																
	IV																
	V																
Razem	ha									0,58						0,58	100,00
	%									100						100,00	100,00
LŁG	IA																
	I				1,03		0,67			2,79						4,49	37,29
	II			7,55												7,55	62,71
	III																
	V																
Razem	ha			7,55	1,03		0,67			2,79						12,04	100,00
	%			62,72	8,55		5,56			23,17						100,00	100,00
Łącznie	IA	17,37														17,37	0,19
	I	31,79	65,13	2819,92	556,83	32,29	2359,65		2,48	3,88	0,54	0,09		0,05	0,13	5872,78	65
	II	4,16	120,01	1440,31	126,74	5,21	1001,45	5,64		3,48		8,07				2715,07	30,05
	III		1,08	182,35	7,58		43,81					16,24	3,14			254,2	2,81
	IV			135,79			10,27						0,04			146,1	1,62
	V			27,02			2,59								29,61	0,33	
Ogółem	ha	53,32	186,22	4605,39	691,15	37,5	3417,77	5,64	2,48	7,36	0,54	24,4	3,18	0,05	0,13	9035,13	100,00
	%	0,59	2,06	50,96	7,65	0,42	37,83	0,06	0,03	0,08	0,01	0,27	0,04	0,00	0,00	100,00	100,00

1.5.2.3. Udział gatunków panujących w grupach funkcji lasu

W grupie rezerwatów stanowiących 1,12% powierzchni leśnej Nadleśnictwa wyróżniono tylko 2 gatunki panujące: świerka i buka. Dominują drzewostany świerkowe które stanowią 87,29% powierzchni rezerwatów.

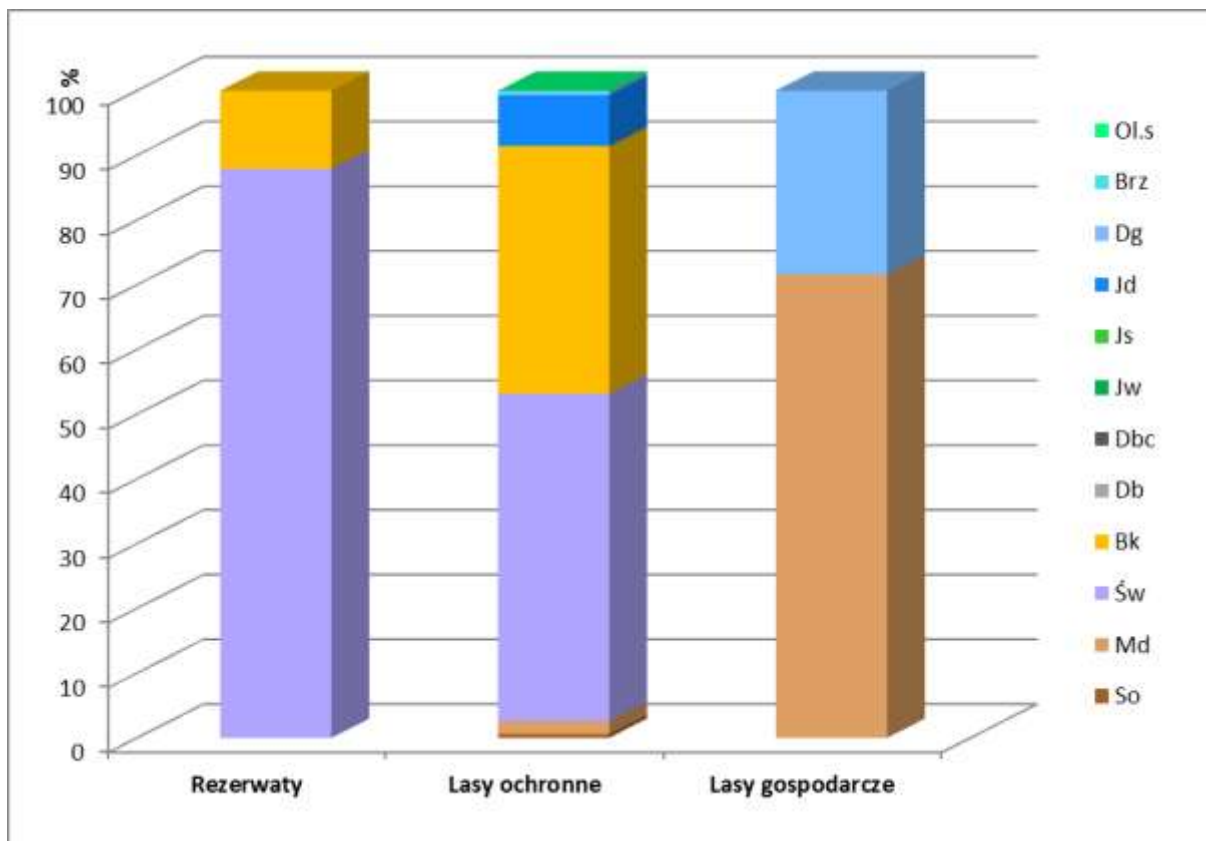
W lasach ochronnych stanowiących 98,83% powierzchni leśnej Nadleśnictwa, skład gatunkowy odzwierciedla przeciętne dane dla całego Nadleśnictwa – ponad 50% drzewostanów świerkowych, około 38% drzewostanów bukowych, kilkuprocentowy udział drzewostanów jodłowych i modrzewiowych, pozostałe gatunki w minimalnym udziale.

Lasy gospodarcze stanowią niewielką część powierzchni leśnej Nadleśnictwa – występują na powierzchni 4,54 ha i w całości są to grunty leśne zalesione – drzewostany z panującym modrzewiem oraz daglezią.

Tabela nr 40. Zestawienie powierzchni gatunków panujących w ramach grup funkcji lasu.

Gatunek panujący	Rezerваты		Lasy ochronne		Lasy gospodarcze	
	Pow. (ha)	%	Pow. (ha)	%	Pow. (ha)	%
	Zapas (m ³)		Zapas (m ³)		Zapas (m ³)	
1	2	3	4	5	6	7
SO			53,32	0,60		
			16710	1,76		
MD			182,97	2,05	3,25	71,59
			22593	2,38	1	100,00
ŚW	89,32	87,92	4516,07	50,53		
	22020	89,68	415395	43,86		
JD			691,15	7,73		
			133910	14,13		
DG			36,21	0,41	1,29	28,41
			8590	0,91		
BK	12,27	12,08	3412,04	38,19		
	2535	10,32	345818	36,50		
DB			5,64	0,06		
			1670	0,18		
DB.C			2,48	0,03		
			1115	0,12		
JW			7,36	0,08		
			900	0,09		
JS			0,54	0,01		
			45	0,00		
BRZ			24,40	0,27		
			141	0,01		
OL.S			3,18	0,04		
			600	0,06		
TP			0,05	0,00		
			0	0,00		
LP			0,13	0,00		
			15	0,00		

Gatunek panujący	Rezerwaty		Lasy ochronne		Lasy gospodarcze	
	Pow. (ha)	%	Pow. (ha)	%	Pow. (ha)	%
	Zapas (m ³)		Zapas (m ³)		Zapas (m ³)	
1	2	3	4	5	6	7
Razem	101,59	1,12	8935,54	98,83	4,54	0,05
	24555	2,53	947502	97,47	1	0,00

Rys. Udział powierzchniowy drzewostanów wg gatunków drzew panujących w grupach funkcji lasu.

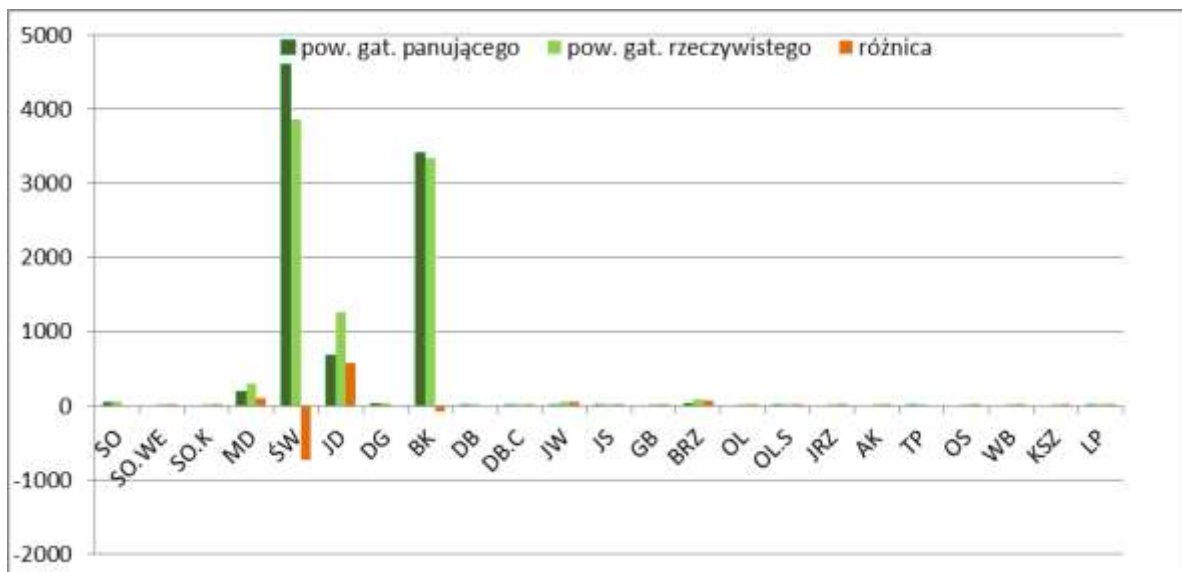
1.5.2.4. Rzeczywisty udział gatunków drzew w składzie gatunkowym drzewostanów

Rzeczywisty powierzchniowy udział gatunków drzew

Porównując zajmowaną powierzchnię leśną zalesioną wg gatunków panujących i rzeczywistych wnioskować można, iż skład gatunkowy drzewostanów jest bardziej urozmaicony niż wynika to ze struktury wg gatunków panujących. Powierzchnia głównego gatunku, jakim jest świerk, zmniejsza swój udział na korzyść gatunków liściastych. Drzewostany stopniowo przekształcane są z jednogatunkowych w wielogatunkowe o zróżnicowanej strukturze wiekowej i pionowej. Według rzeczywistego udziału cenne domieszki jak: jawor, jesion, jarząb, olsza szara i lipa zwiększyły swój udział, co korzystnie wpływa na bioróżnorodność ekosystemu.

Tabela nr 41. Porównanie udziału powierzchniowego wg gatunków drzew panujących i rzeczywistych w Nadleśnictwie

Gatunek	Powierzchnia w gatunkach [ha]		
	panujących	rzeczywistych	różnica (3-2)
1	2	3	4
SO	53,32	52,13	-1,19
SO.WE		0,55	0,55
SO.K		0,89	0,89
MD	186,22	292,91	106,69
ŚW	4605,39	3869,17	-736,22
JD	691,15	1262,96	571,81
DG	37,50	33,56	-3,94
BK	3417,77	3343,82	-73,95
DB	5,64	2,39	-3,25
DB.C	2,48	2,67	0,19
JW	7,36	55,44	48,08
JS	0,54	4,11	3,57
GB		1,13	1,13
BRZ	24,40	93,42	69,02
OL		0,26	0,26
OL.S	3,18	3,52	0,34
JRZ		11,98	11,98
AK		0,06	0,06
TP	0,05	0,05	0,00
OS		0,70	0,70
WB		0,39	0,39
KSZ		0,64	0,64
LP	0,13	2,38	2,25
Razem	9035,13	9035,13	0,00

Ryc. Porównanie powierzchni leśnej według gatunków panujących i rzeczywistych.

Rzeczywisty miąższościowy udział gatunków drzew

Rzeczywisty miąższościowy udział gatunków drzew zestawiony w Tabeli nr Vb, przedstawia zapas grubizny na pniu w poszczególnych gatunkach drzew. W tabeli tej zapas przestoi na gruntach leśnych został przypisany do klas wieku w jakiej mieści się rzeczywisty wiek przestoiu.

Szczegółową charakterystykę powierzchniowego i masowego udziału gatunków rzeczywistych, według podklas wieku, w ramach typów siedliskowych zawierają: Tabela nr Va: Powierzchniowa tabela klas wieku według rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu, Tabela nr Vb: Miąższościowa tabela klas wieku według rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu, zamieszczone w części tabelarycznej:

Poniżej zamieszczono tabele dla nadleśnictwa.

Tabela nr Va. Powierzchniowa tabela klas wieku według rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu - nadleśnictwo

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Powierzchnia zalesiona w ha																		%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
BWG	SO.K	0,42																0,42	0,29
	ŚW	6,30				3,17		2,72	12,95	1,89	13,98	37,02		56,80				134,83	94,36
	BK	5,10												0,93				6,03	4,22
	BRZ	0,39																0,39	0,27
	JRZ	1,23																1,23	0,86
Razem	ha	13,44				3,17		2,72	12,95	1,89	13,98	37,02		57,73				142,90	100,00
	%	9,41				2,22		1,90	9,06	1,32	9,78	25,91		40,40				100,00	100,00
LMWYŻŚW	SO												1,13					1,13	13,92
	MD												1,13					1,13	13,92
	DB												2,25					2,25	27,71
	DB.C										2,48							2,48	30,53
	GB												1,13					1,13	13,92
Razem	ha										2,48		5,64					8,12	100,00
	%										30,54		69,46					100,00	100,00
BMGŚW	SO	0,78	2,08			0,76	0,93	0,28	18,40	0,78					9,00			33,01	1,30
	SO.K			0,47														0,47	0,02
	MD	27,16	18,54	1,33	2,63	1,29	0,60								2,09			53,64	2,11
	ŚW	337,37	406,85	152,40	105,72	91,29	40,56	44,24	63,30	31,63	18,97	38,12	12,19	28,57	32,85			1404,06	55,15
	JD	71,37	106,17	24,50	15,55	15,43	8,91	7,59	0,92					10,16	29,93			290,53	11,42
	DG	2,30	4,93												0,17			7,40	0,29
	BK	315,16	228,42	38,87	13,87	17,56	3,97	4,69	2,50	2,38	7,13	5,45	1,35	6,50	50,99			698,84	27,46
	JW	4,35	0,73	1,20											0,26			6,54	0,26
	BRZ	12,48	25,60	1,50	0,19	0,66									0,69			41,12	1,62
	OL.S					0,04												0,04	0,00
JRZ	8,60																8,60	0,34	

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem								
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII												
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej				Powierzchnia zalesiona w ha								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20							
	TP					0,00																				
	LP	0,76																	0,76	0,03						
Razem	ha	780,33	793,32	220,27	137,96	127,03	54,97	56,80	85,12	34,79	26,10	43,57	13,54	45,23	125,98			2545,01	100,00							
	%	30,66	31,18	8,65	5,42	4,99	2,16	2,23	3,34	1,37	1,03	1,71	0,53	1,78	4,95			100,00	100,00							
BMGW	ŚW		4,82															4,82	79,93							
	BK		1,21															1,21	20,07							
Razem	ha		6,03															6,03	100,00							
	%		100,00															100,00	100,00							
LMGŚW	SO	0,75	0,06					1,85	5,46	3,97	0,07				2,66			14,82	0,28							
	SO.WE									0,55								0,55	0,01							
	MD	51,19	60,03	23,95	14,32	4,56	3,93	3,50	11,48	11,80				3,22	12,93			200,91	3,76							
	ŚW	373,32	592,05	224,94	290,64	229,65	76,45	48,32	57,44	5,49	1,28	3,39	1,00	4,21	159,81	1,05		2069,04	38,68							
	JD	167,54	203,15	54,45	82,00	69,44	47,01	30,99	55,73	11,97	0,29	1,12	1,00		92,24			816,93	15,27							
	DG	2,16	4,50	0,54	0,57	1,26	1,16		2,86						6,20			19,25	0,36							
	BK	461,46	541,73	171,30	149,90	147,04	132,63	51,57	100,26	49,99	14,40	19,74	3,81	16,21	269,13	2,41		2131,58	39,87							
	DB														0,14			0,14	0,00							
	DB.C		0,19															0,19	0,00							
	JW	7,47	6,93	3,57	3,92	7,00	0,56	0,70		0,73				0,64	6,36			37,88	0,71							
	JS		0,25	0,33	0,23		0,10	0,17	0,44					0,64				2,16	0,04							
	BRZ	22,86	18,57	2,61		0,21	2,60			0,70								47,55	0,89							
	OL		0,10						0,16									0,26	0,00							
	OL.S				0,72	0,45		1,43										2,60	0,05							
	JRZ	2,15																2,15	0,04							
	AK								0,06									0,06	0,00							
	TP					0,05												0,05	0,00							
	OS							0,52		0,03								0,55	0,01							

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem								
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII												
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej				Powierzchnia zalesiona w ha								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20							
	WB				0,11													0,11	0,00							
	KSZ													0,64				0,64	0,01							
	LP		0,29		0,11				0,06	0,09				0,64				1,19	0,02							
Razem	ha	1088,90	1427,85	481,69	542,52	459,66	264,44	139,05	233,95	85,32	16,04	24,25	5,81	26,20	549,47	3,46		5348,61	100,00							
	%	20,36	26,71	9,01	10,14	8,59	4,94	2,60	4,37	1,60	0,30	0,45	0,11	0,49	10,27	0,06		100,00	100,00							
LMGW	ŚW						2,10											2,10	100,00							
Razem	ha						2,10											2,10	100,00							
	%						100,00											100,00	100,00							
LGŚW	SO								1,56	1,30								2,86	0,29							
	MD	9,53	8,21	1,46	2,39	0,64	0,57	2,27	9,01	5,04		0,58		0,21				39,91	4,12							
	ŚW	10,70	50,12	26,73	51,68	39,90	6,67	6,25	13,99	2,79		0,58	0,43	21,97				231,81	23,90							
	JD	4,73	31,63	15,81	14,30	29,88	7,57	17,40	4,15	15,69			1,71	26,83				169,70	17,50							
	DG			0,11		0,64	0,29	1,01				4,64		0,22				6,91	0,71							
	BK	17,19	63,69	30,39	63,08	82,64	47,55	53,17	51,83	34,62				64,99				509,15	52,51							
	JW		1,51		0,90	2,99			1,62					0,24				7,26	0,75							
	BRZ	2,14																2,14	0,22							
Razem	ha	44,29	155,16	74,50	132,35	156,69	62,65	80,10	82,16	59,44		5,80	2,14	114,46				969,74	100,00							
	%	4,57	16,00	7,68	13,65	16,16	6,46	8,26	8,47	6,13		0,60	0,22	11,80				100,00	100,00							
LGW	ŚW					0,12												0,12	20,69							
	JW					0,16												0,16	27,59							
	JS					0,18												0,18	31,03							
	LP					0,12												0,12	20,69							
Razem	ha					0,58												0,58	100,00							
	%					100,00												100,00	100,00							
LŁG	SO							0,31										0,31	2,57							
	ŚW							1,79	0,61			0,04						2,44	20,27							

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Powierzchnia zalesiona w ha																	%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	JD								0,30			0,37						0,67	5,56
	BK					0,56	0,67	0,15	0,30			0,44						2,12	17,61
	JW					1,11		1,22	0,60			0,18						3,11	25,83
	JS					0,56		0,61	0,60									1,77	14,70
	OL.S					0,28			0,60									0,88	7,31
	OS							0,15										0,15	1,25
	WB					0,28												0,28	2,33
	LP							0,31										0,31	2,57
Razem	ha					2,79	0,67	4,54	3,01			1,03						12,04	100,00
	%					23,17	5,56	37,72	25,00			8,55						100,00	100,00
Łącznie	SO	1,53	2,14			0,76	0,93	2,44	25,42	6,05	0,07		1,13		11,66			52,13	0,58
	SO.WE									0,55								0,55	0,01
	SO.K	0,42		0,47														0,89	0,01
	MD	87,88	86,78	26,74	19,34	6,49	5,10	5,77	20,49	16,84		0,58	1,13	3,22	15,23			295,59	3,27
	ŚW	727,69	1053,84	404,07	448,04	364,13	125,78	103,32	148,29	41,80	34,23	79,15	13,62	89,58	214,63	1,05		3849,22	42,59
	JD	243,64	340,95	94,76	111,85	114,75	63,49	55,98	61,10	27,66	0,29	1,49	2,71	10,16	149,00			1277,83	14,14
	DG	4,46	9,43	0,65	0,57	1,90	1,45	1,01	2,86			4,64			6,59			33,56	0,37
	BK	798,91	835,05	240,56	226,85	247,80	184,82	109,58	154,89	86,99	21,53	25,63	5,16	23,64	385,11	2,41		3348,93	37,07
	DB												2,25		0,14			2,39	0,03
	DB.C		0,19								2,48							2,67	0,03
	JW	11,82	9,17	4,77	4,82	11,26	0,56	1,92	2,22	0,73		0,18		0,64	6,86			54,95	0,61
	JS		0,25	0,33	0,23	0,74	0,10	0,78	1,04					0,64				4,11	0,05
	GB												1,13					1,13	0,01
	BRZ	37,87	44,17	4,11	0,19	0,87	2,60			0,70					0,69			91,20	1,01
	OL		0,10						0,16									0,26	0,00
	OL.S				0,72	0,77		1,43	0,60									3,52	0,04

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem								
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII												
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej				Powierzchnia zalesiona w ha								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20							
	JRZ	11,98																	11,98	0,13						
	AK								0,06										0,06	0,00						
	TP					0,05													0,05	0,00						
	OS							0,67		0,03									0,70	0,01						
	WB				0,11	0,28													0,39	0,00						
	KSZ													0,64					0,64	0,01						
	LP	0,76	0,29		0,11	0,12		0,31	0,06	0,09				0,64					2,38	0,03						
Ogółem	ha	1926,96	2382,36	776,46	812,83	749,92	384,83	283,21	417,19	181,44	58,60	111,67	27,13	129,16	789,91	3,46			9035,13	100,00						
	%	21,33	26,36	8,59	9,00	8,30	4,26	3,13	4,62	2,01	0,65	1,24	0,30	1,43	8,74	0,04			100,00	100,00						

Tabela nr Vb. Miąższościowa tabela klas wieku według rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu – nadleśnictwo

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		
		I		II		III		IV		V		VI	VII						VIII
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140				141 i wyżej	Miąższosc w m3	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
BWG	ŚW					305		710	3415	395	4055	10690		13270				32840	99,14
	BK													285				285	0,86
Razem	m3					305		710	3415	395	4055	10690		13555				33125	100,00
	%					0,92		2,14	10,31	1,19	12,24	32,27		40,93				100,00	100,00
LMWYŻŚW	SO													340				340	12,21
	MD													340				340	12,21
	DB													735				735	26,39
	DB.C										1115							1115	40,03
	GB													255				255	9,16
Razem	m3										1115		1670					2785	100,00
	%										40,04		59,96					100,00	100,00
BMGŚW	SO					150	260	85	5210	360					5575			11640	6,39
	MD		40	150	460	310	150								235			1345	0,74
	ŚW	100	1305	8345	16205	21920	9370	10145	18545	5180	6485	13065	6230	6675	6185			129755	71,23
	JD			625	1050	2615	2920	1440	230					4170	4815			17865	9,81
	BK			600	1065	2575	715	1040	415	675	1640	1395	540	990	9105			20755	11,39
	BRZ		80	150	30	70									465			795	0,44
	OL.S																		
Razem	m3	100	1425	9870	18810	27640	13415	12710	24400	6215	8125	14460	6770	11835	26380			182155	100,00
	%	0,05	0,78	5,42	10,33	15,17	7,36	6,98	13,40	3,41	4,46	7,94	3,72	6,50	14,48			100,00	100,00
LMGŚW	SO							695	1555	675	15				1200			4140	0,78
	SO.WE									110								110	0,02
	MD		365	1295	1850	995	890	745	1780	1345				1605	4695			15565	2,94
	ŚW	315	5560	13995	50670	58530	23185	16115	12460	1545	350	1205	250	1215	28950			214345	40,51

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem			
		I		II		III		IV		V		VI	VII						VIII	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140						141 i wyżej	
Miąższosc w m3																		%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
	JD		1160	770	15620	21170	18820	14220	15800	2805	145	345	400		10000			101255	19,13	
	DG			40		500	520		1855						1690			4605	0,87	
	BK	25	1235	3745	15615	27195	30775	13020	29860	15865	3135	6790	920	3845	31610	415		184050	34,77	
	JW			15	360	1255	165	140		255				320	145			2655	0,50	
	JS		15	40	30		30	40	70					320				545	0,10	
	BRZ		5			40	520			175								740	0,14	
	OL		5						15									20	0,00	
	OL.S				100	45		295										440	0,08	
	AK								10									10	0,00	
	TP																			
	OS								140		10								150	0,03
	WB					15													15	0,00
	KSZ														320				320	0,06
LP					15				10	20				320				365	0,07	
Razem	m3	340	8345	19900	84275	109730	74905	45410	63415	22805	3645	8340	1570	7945	78290	415		529330	100,00	
	%	0,06	1,58	3,76	15,92	20,72	14,15	8,58	11,98	4,31	0,69	1,58	0,30	1,50	14,79	0,08		100,00	100,00	
LMGW	ŚW						890											890	100,00	
Razem	m3						890											890	100,00	
	%						100,00											100,00	100,00	
LGŚW	SO								155	390								545	0,31	
	MD		40		405	130	140	475	755	1375		115			20			3455	1,96	
	ŚW		995	1995	9725	11625	2095	2725	1030	905		145	55		2650			33945	19,30	
	JD		130	480	1460	10205	2965	7895	640	7175			1060		3385			35395	20,12	
	DG					320	115	405				2320						3160	1,80	
	BK		355	1165	6525	16310	12535	16450	19835	13555					11860			98590	56,06	
JW		60		50	300				380								790	0,45		

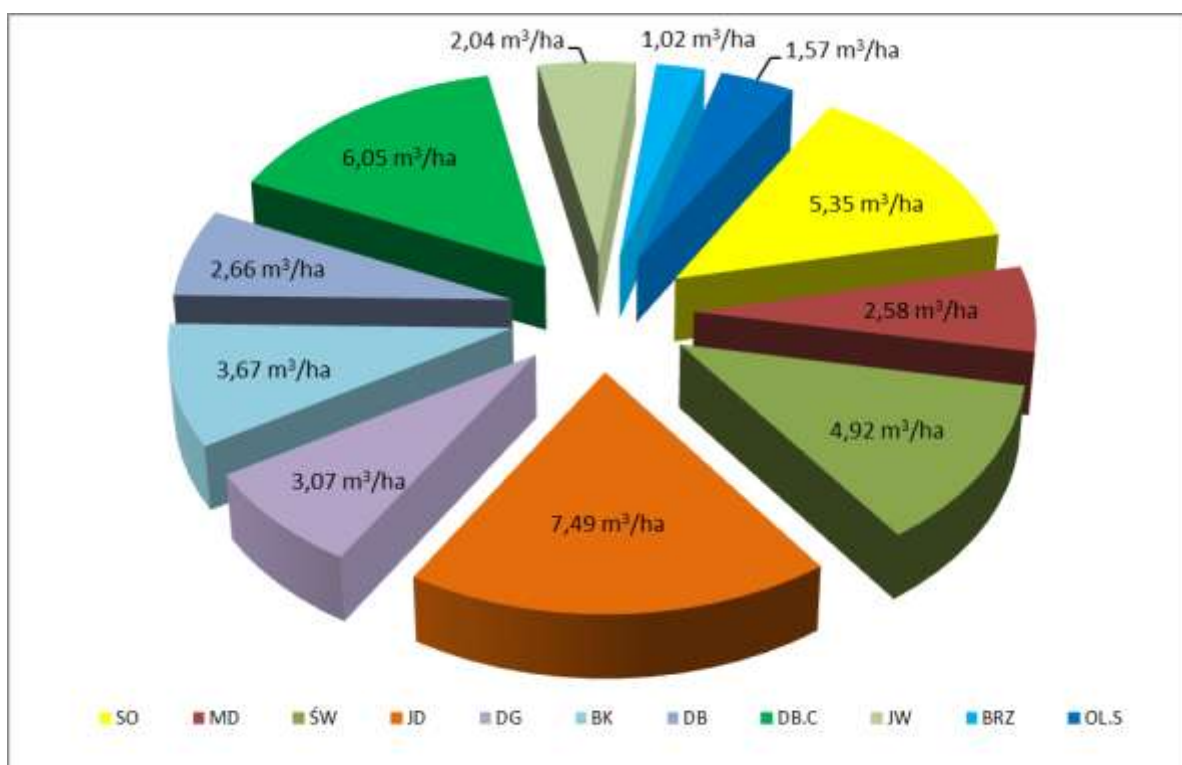
Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Miąższosc w m3																		%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Razem	m3		1580	3640	18165	38890	17850	27950	22795	23400		2580	1115		17915			175880	100,00
	%		0,90	2,07	10,33	22,11	10,15	15,89	12,96	13,30		1,47	0,63		10,19			100,00	100,00
LGW	ŚW					40												40	29,63
	JW					35												35	25,93
	JS					40												40	29,63
	LP					20												20	14,81
Razem	m3					135												135	100,00
	%					100,00												100,00	100,00
LŁG	SO							75										75	2,76
	ŚW							610	240			10						860	31,62
	JD								150			155						305	11,21
	BK					95	50	20	90			20						275	10,11
	JW					155		280	135			10						580	21,32
	JS					100		125	135									360	13,24
	OL.S					40			105									145	5,33
	OS								5									5	0,18
	WB					40												40	1,47
LP								75									75	2,76	
Razem	m3					430	50	1190	855			195						2720	100,00
	%					15,81	1,84	43,75	31,43			7,17						100,00	100,00
Łącznie	SO					150	260	855	6920	1425	15		340		6775			16740	1,81
	SO.WE									110								110	0,01
	MD		445	1445	2715	1435	1180	1220	2535	2720		115	340	1605	4950			20705	2,23
	ŚW	415	7860	24335	76600	92420	35540	30305	35690	8025	10890	25115	6535	21160	37785			412675	44,51
	JD		1290	1875	18130	33990	24705	23555	16820	9980	145	500	1460	4170	18200			154820	16,7
	DG			40		820	635	405	1855				2320		1690			7765	0,84

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		
		I		II		III		IV		V		VI	VII						VIII
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140						141 i wyżej
Miąższosc w m3																		%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	BK	25	1590	5510	23205	46175	44075	30530	50200	30095	4775	8205	1460	5120	52575	415		303955	32,79
	DB												735					735	0,08
	DB.C										1115							1115	0,12
	JW		60	15	410	1745	165	420	515	255		10		320	145			4060	0,44
	JS		15	40	30	140	30	165	205					320				945	0,1
	GB												255					255	0,03
	BRZ		85	150	30	110	520			175					465			1535	0,17
	OL		5						15									20	0,00
	OL.S				100	85		295	105									585	0,06
	AK								10									10	0,00
	TP																		
	OS							145		10								155	0,02
	WB				15	40												55	0,01
	KSZ													320				320	0,03
	LP				15	20		75	10	20				320				460	0,05
Ogółem	m3	440	11350	33410	121250	177130	107110	87970	114880	52815	16940	36265	11125	33335	122585	415		927020	100,00
	%	0	1	4	13	19	12	9	12	6	2	4	1	4	13	0		100,00	100,00

1.5.2.5. Spodziewany bieżący przyrost roczny według gatunków panujących

Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości obliczono i zestawiono wg klas wieku w tabeli nr VIIIa. Przyrost dla całego Nadleśnictwa wynosi $4,57 \text{ m}^3$ grubizny brutto na rok/pow. zal. Dla obrębu Lipowa przyrost obliczono na poziomie $3,49 \text{ m}^3$ natomiast dla obrębu Węgierska Górka $5,19 \text{ m}^3$ grubizny brutto rok/pow. zal.

Poniżej na podstawie tabeli nr VIIIa, przedstawiono wykresy i syntetyczne zestawienia spodziewanego przyrostu bieżącego rocznego.

Ryc. Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości wg gatunków panujących.

Tabela nr 42. Syntetyczne zestawienie bieżącego rocznego przyrostu wg gatunków panujących

Gatunek panujący	Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości wg gatunków panujących - m^3 brutto								
	Obręb Lipowa			Obręb Węgierska Górka			Nadleśnictwo		
	Przyrost [m³]	Pow. gat. panującego	Bieżący roczny przyrost miąższości	Przyrost [m³]	Pow. gat. panującego	Bieżący roczny przyrost miąższości	Przyrost [m³]	Pow. gat. panującego	Bieżący roczny przyrost miąższości
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
SO	70	12,04	5,81	215	41,28	5,21	285	53,32	5,35
MD	395	153,87	2,57	85	32,35	2,63	480	186,22	2,58
ŚW	3990	1321,63	3,02	18660	3283,76	5,68	22655	4605,39	4,92
JD	435	93,75	4,64	4740	597,40	7,93	5175	691,15	7,49
DG	100	12,93	7,73	15	24,57	0,61	115	37,50	3,07
BK	6390	1660,70	3,84	6165	1757,07	3,51	12555	3417,77	3,67

Gatunek panujący	Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości wg gatunków panujących - m ³ brutto								
	Obręb Lipowa			Obręb Węgierska Górka			Nadleśnictwo		
	Przyrost [m ³]	Pow. gat. panującego	Bieżący roczny przyrost miąższości	Przyrost [m ³]	Pow. gat. panującego	Bieżący roczny przyrost miąższości	Przyrost [m ³]	Pow. gat. panującego	Bieżący roczny przyrost miąższości
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
DB	15	5,64	2,66				15	5,64	2,66
DB.C	15	2,48	6,05				15	2,48	6,05
JW	10	6,15	1,63	5	1,21	4,13	15	7,36	2,04
JS					0,54			0,54	
BRZ				25	24,40	1,02	25	24,40	1,02
OLS				5	3,18	1,57	5	3,18	1,57
TP					0,05			0,05	
LP					0,13			0,13	
Razem	11425	3269,19	3,49	29915	5765,94	5,19	41340	9035,13	4,57

Tabela nr VIIIa. Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących i stref uszkodzenia - przyrost tablicowy. Nadleśnictwo.

Gatunek panujący	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	Procent
	I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Bieżący roczny przyrost miąższości w m3 brutto																		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
SO						5		185	5					90			285	0,69
MD	20	45	110	5	15		50	30	40				15	150			480	1,16
ŚW	165	2180	3755	6930	5170	1270	880	710	130	200	365	75	160	665			22655	54,79
JD	30	270	80	860	1450	1050	635	385	170		5	5	15	220			5175	12,52
DG								80			20			15			115	0,28
BK	225	1155	1225	1610	2720	1810	930	1095	645	55	90	15	55	915	10		12555	30,37
DB												15					15	0,04
DB.C										15							15	0,04
JW					10	5											15	0,04
JS																		
BRZ	25																25	0,06
OL.S							5										5	0,01
TP																		
LP																		
Razem	465	3650	5170	9405	9365	4140	2500	2485	990	270	480	110	245	2055	10		41340	100,00

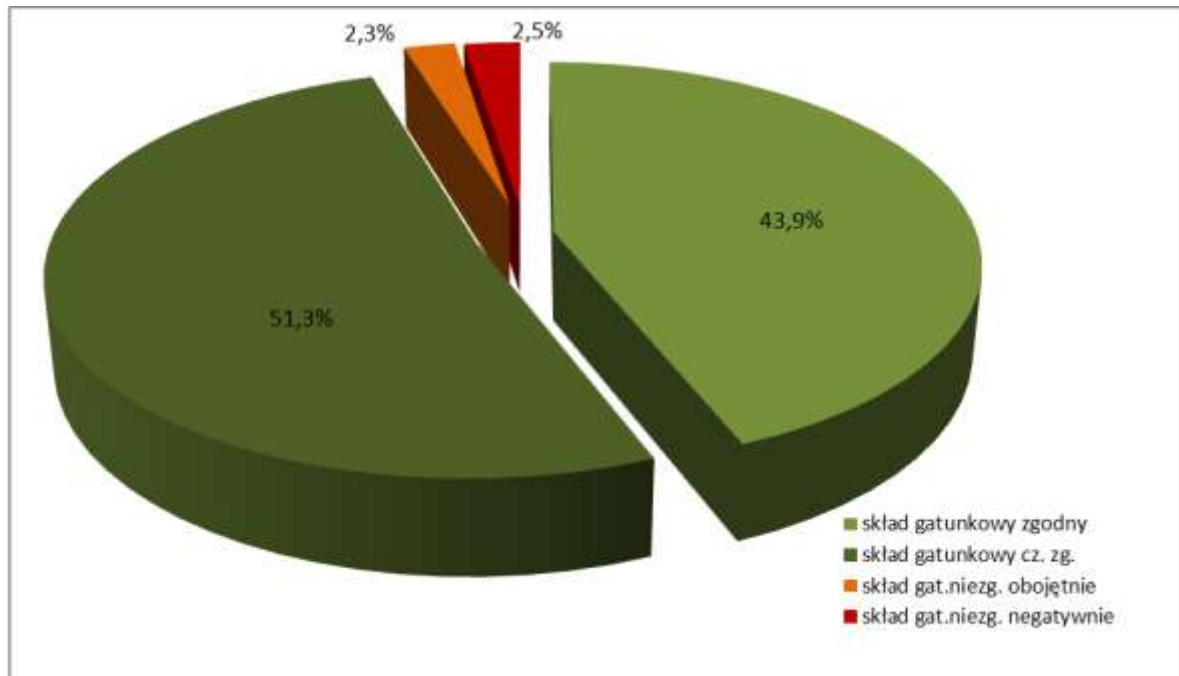
W tym spodziewany przyrost w drzewostanach nieplanowanych do użytkowania rębnego: 34880 m3/1rok

1.5.3. Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typami drzewostanów

Ocenę zgodności składu gatunkowego drzewostanów z przyjętym w obecnej rewizji typem drzewostanu wykonano zgodnie z §40 Instrukcji urządzania lasu. Kierując się szczegółowymi kryteriami dla grup, wyróżniono 3 stopnie zgodności tj. stopień 1 zgodny, stopień 2 częściowo zgodny i stopień 3 niezgodny (niezgodny obojętnie i negatywnie). Pierwszy stopień zgodności ma 43,9%, drugi 51,3%. Stopień niezgodny¹⁵ ze składem pożądanym ma 4,8% drzewostanów, przy czym niezgodny obojętnie 2,3%, niezgodny negatywnie 2,5%. Są to uprawy, młodniki i starsze drzewostany w których składzie gatunkowym nie wykazano pojedynczo lub wszystkich gatunków przewidzianych w TD lub wykazano, ale w innym udziale procentowym.

Tabela nr 43. Zestawienie powierzchni drzewostanów wg zgodności składu gatunkowego z siedliskiem.

Obręb/Nadleśnictwo	Drzewostany o składzie gatunkowym							
	zgodnym		częśc. zgodnym		niezg. obojętnie		niezg. negatywnie	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Obręb Lipowa	1506,98	46,1	1661,63	50,8	76,95	2,4	23,63	0,7
Obręb Węgierska Górka	2461,13	42,7	2969,53	51,5	134,52	2,3	200,76	3,5
Nadleśnictwo	3968,11	43,9	4631,16	51,3	211,47	2,3	224,39	2,5

Ryc. Udział procentowy powierzchni drzewostanów wg stopnia zgodności z TD.

¹⁵ niezgodność obojętna gdy zalecany gatunek liściasty zastąpiony został przez inny gatunek liściasty, niezgodność negatywna gdy zalecany gatunek liściasty lub modrzew zastąpiony został przez sosnę lub świerka lub brak gat. przewidzianych w TD.

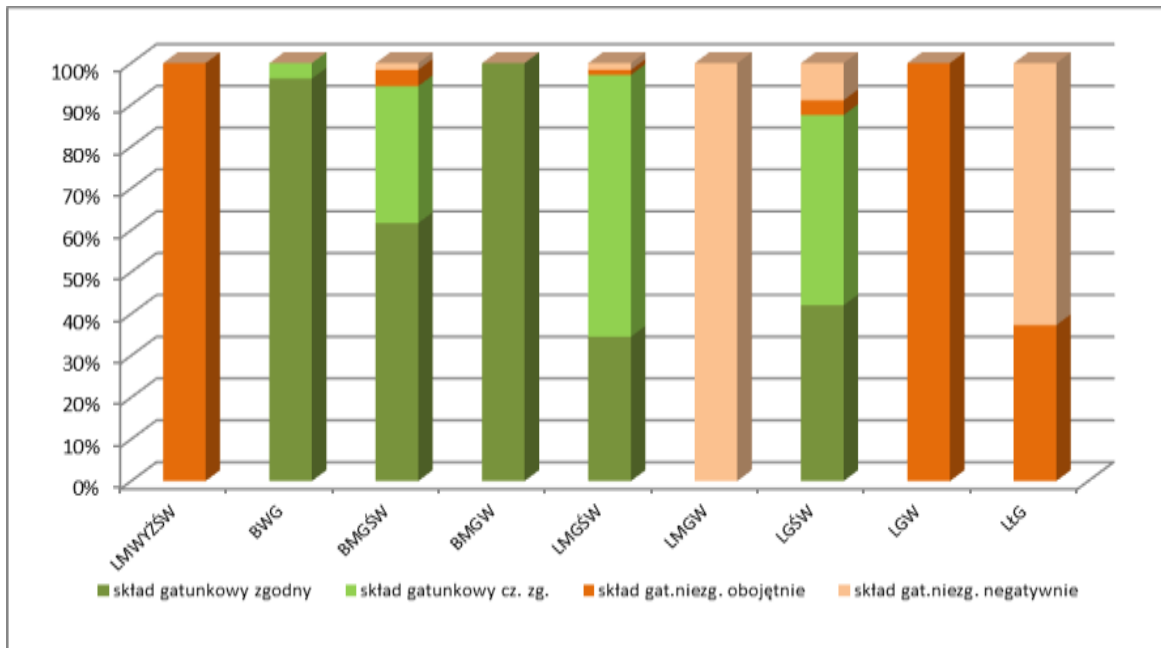
Tabela nr 44. Zestawienie powierzchni drzewostanów wg zgodności składu gatunkowego z siedliskiem w rozbiu na typy siedliskowe lasu.

Obręb /Nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym							
			zgodnym		częśc. zgodnym		niezg. obojętnie		niezg. negatywnie	
			ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Obręb Lipowa	LMWYŻŚW	DB-BK					8,12	100,0		
	BMGŚW	BK-ŚW	124,8	80,3	22,94	14,8	7,59	4,9		
		JD-ŚW	254,16	50,4	238,48	47,3	11,68	2,3		
	LMGŚW	JD-ŚW-BK	526,66	43,2	659,72	54,1	20,88	1,7	11,2	0,9
		ŚW-JD-BK	448,26	40,4	656,06	59,1	4,86	0,4	1,18	0,1
	LGŚW	BK-JD	3,83	11,1	25,01	72,2	5,8	16,7		
		JD-BK	149,27	66,1	59,42	26,3	13,53	6	3,7	1,6
LLG	JS-OLS					4,49	37,3	7,55	62,7	
	Razem		1507	46,1	1661,6	50,8	76,95	2,4	23,63	0,7
Obręb Węgierska Górką	BWG	ŚW	137,58	96,3	5,32	3,7				
	BMGŚW	BK-ŚW	301,9	60,3	190,72	38,1	5,47	1,1	2,36	0,5
		JD-ŚW	889,97	64,3	381,86	27,6	74,84	5,4	38,24	2,8
	BMGW	JD-ŚW	6,03	100,0						
	LMGŚW	JD-ŚW-BK	359,49	34,9	631,42	61,3	11,49	1,1	27,26	2,6
		ŚW-JD-BK	511,62	25,7	1403,1	70,5	27,03	1,4	48,37	2,4
	LMGW	ŚW-JD-BK							2,1	100,0
	LGŚW	BK-JD	69,53	20,5	212,42	62,6	15,11	4,5	42,12	12,4
JD-BK		185,01	50	144,68	39,1			40,31	10,9	
LGW	BK-JD					0,58	100,0			
	Razem		2461,1	42,7	2969,5	51,5	134,52	2,3	200,76	3,5
Nadleśnictwo Węgierska Górką	LMWYŻŚW	DB-BK					8,12	100,0		
	BWG	ŚW	137,58	96,3	5,32	3,7				
	BMGŚW	BK-ŚW	426,7	65,1	213,66	32,6	13,06	2,0	2,36	0,4
		JD-ŚW	1144,1	60,6	620,34	32,8	86,52	4,6	38,24	2,0
	BMGW	JD-ŚW	6,03	100						
	LMGŚW	JD-ŚW-BK	886,15	39,4	1291,1	57,4	32,37	1,4	38,46	1,7
		ŚW-JD-BK	959,88	31,0	2059,2	66,4	31,89	1,0	49,55	1,6
	LMGW	ŚW-JD-BK							2,1	100,0
	LGŚW	BK-JD	73,36	19,6	237,43	63,5	20,91	5,6	42,12	11,3
		JD-BK	334,28	56,1	204,1	34,2	13,53	2,3	44,01	7,4
LGW	BK-JD					0,58	100,0			
LLG	JS-OLS					4,49	37,3	7,55	62,7	
	Razem		3968,1	43,9	4631,2	51,3	211,47	2,3	224,39	2,5

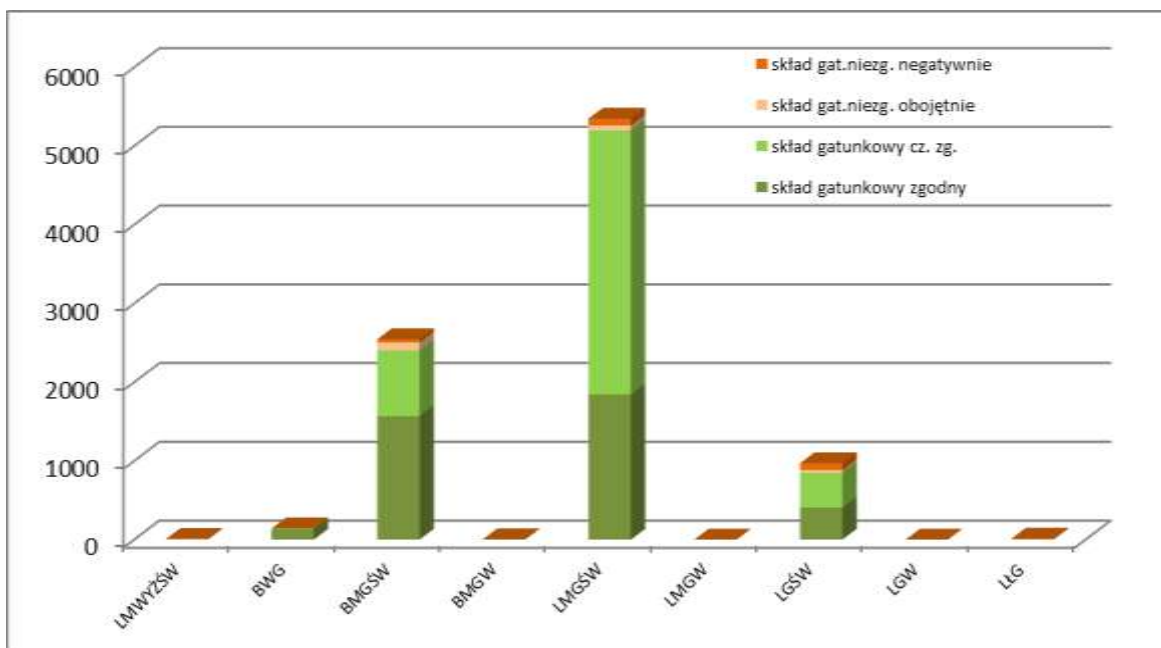
Niezgodne drzewostany wg gatunku panującego na siedlisku, stanowią 4,8% ogółu drzewostanów i są to:

- LMWYŻŚW – sośniny, dąb czerwony
- BMGŚW – sośniny, modrzewiowe, drzewostany z panującym bukiem lub lite buczyny, olszyny
- LMGŚW – sośniny, modrzewiowe, świerczyny, jedliny, lipowe, brzeziny, olszyny, jaworzyny, topolowe
- LMGW – lite świerczyny
- LGŚW – świerczyny, modrzewiowe, daglezwowe
- LGW - jaworzyny
- LLG – buczyny, świerczyny, jaworzyny

Najczęściej niezgodność wynika tylko ze sposobu kwalifikowania. Przy ocenie niezgodności nie jest uwzględniana zmienność siedlisk w wydzieleniu, a ta decyduje o gatunkach drzew na nich występujących. Niezgodnych negatywnie zostało ocenionych tylko 2,5% drzewostanów, gdy w miejscu zalecanego gatunku liściastego (lub modrzewia) jest sosna lub świerk.

Rys. Udział procentowy drzewostanów w stopniach zgodności składu gatunkowego z TD w typie siedliskowym lasu.

Rys. Udział powierzchniowy drzewostanów w stopniach zgodności składu gatunkowego z TD z uwzględnieniem powierzchni typu siedliskowego lasu.

1.5.4. Charakterystyka młodego pokolenia

Młode pokolenie drzew zasadniczo zostało wprowadzone poprzez sadzenie (buk i jodła) w wyniku odnowienia w rębniach złożonych. Świerk odnawia się z samosiewu.

Uprawy na powierzchniach otwartych

Uprawy i młodniki do 10 lat na powierzchniach otwartych, to zalesienia porolne. Zajmują powierzchnię 5,51 ha (5,12 ha na siedlisku LMGśw, 0,39 ha na BMGśw). Są to głównie uprawy modrzewiowe oraz jedna sosnowa. Wszystkie mają skład gatunkowy zgodny lub częściowo zgodny ze składem pożądanym. Uprawy o zadrzewieniu od 0,9 do 1,0 stanowią 35,21% upraw, natomiast uprawy o zadrzewieniu 0,6-0,5 64,79%. Upraw przypadłych nie stwierdzono.

Młode pokolenie pod okapem drzewostanu

Pod okapem drzewostanu wprowadzone są gatunki o większych wymaganiach ekologicznych jak: buk, jodła, lipa, jawor. Odnowienie świerkowe pochodzi w całości z odnowienia naturalnego.

Jakość hodowlana wyrażona poprzez dostosowanie składu gatunkowego do siedliska z uwzględnieniem mikrosiedlisk, form zmieszania, pokroju drzewek została oceniona wysoko (wskaźnik 1 lub 2).

Rzeczywista powierzchnia (zredukowana stopniem pokrycia) jaką zajmuje młode pokolenie wynosi 1184,92 ha przy czym nalot stanowi 26,48%, podsadzenia 25,38% i podrost 48,14%.

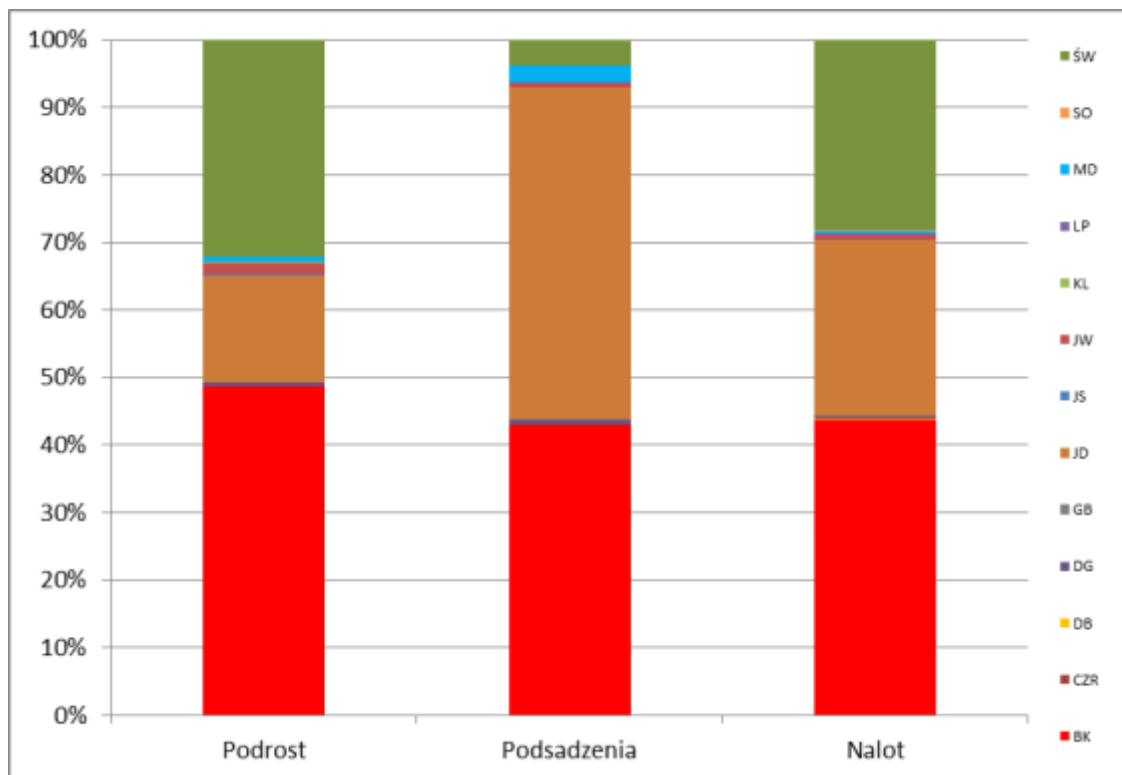
Młode pokolenie drzew wprowadzane pod osłoną drzewostanu jest zróżnicowane gatunkowo. Dominuje buk – 46,06% udziału powierzchniowego. Jodła stanowi drugi pod względem udziału powierzchniowego gatunek młodego pokolenia drzew – 26,95%. Naturalne odnowienia świerkowe stanowią 23,92% młodego pokolenia. Pozostałe gatunki m.in. jawor, modrzew, lipa, jesion, daglezwia stanowią łącznie 3,07%.

Poniżej zestawiono powierzchnię młodego pokolenia, we wszystkich klasach wieku łącznie z KO, pod osłoną drzewostanu wg udziału i gat. rzeczywistych oraz stopnia pokrycia.

Tabela nr 45. Zestawienie powierzchni młodego pokolenia pod osłoną drzewostanu wg gatunków rzeczywistych, udziału oraz stopnia pokrycia – zadrzewienia.

Gatunek	Podrost	Podsadzenia	Nalot	Razem	Procent
	Powierzchnia zredukowana [ha]				
BK	278,23	130,08	137,58	545,89	46,06
JD	89,96	147,95	81,38	319,29	26,95
ŚW	183,54	11,45	88,45	283,44	23,92
JW	9,83	1,15	2,43	13,41	1,13
MD	4,05	7,55	1,18	12,78	1,08
DB	0,05		0,47	0,52	0,04
DG	2,37	2,23	1,15	5,75	0,49
GB	0,51			0,51	0,04
JS	1,05		0,24	1,29	0,11
KL	0,50			0,50	0,04

Gatunek	Podrost	Podsadzenia	Nalot	Razem	Procent
	Powierzchnia zredukowana [ha]				
LP	0,30	0,12	0,35	0,77	0,06
SO		0,19	0,58	0,77	0,06
Suma	570,39	300,72	313,81	1184,92	100,00
Procent	48,14	25,38	26,48	100,00	

Rys. Udział gatunków drzew w grupach młodego pokolenia.

Nalot. Zinventaryzowano na 313,81 ha powierzchni zredukowanej co stanowi 26,48% powierzchni młodego pokolenia. Średni stopień pokrycia wynosi 18%. Generalnie nie uzyskuje się udatnego odnowienia z samosiewu lipy, wiąza, jawora i jesionu – samosiewy tych gatunków pozostawia się jako cenne domieszki biocenotyczne. Pod względem gatunkowym dominują naloty bukowe – 43,84% powierzchni, następnie jodłowe – 25,93% oraz świerkowe 28,19%

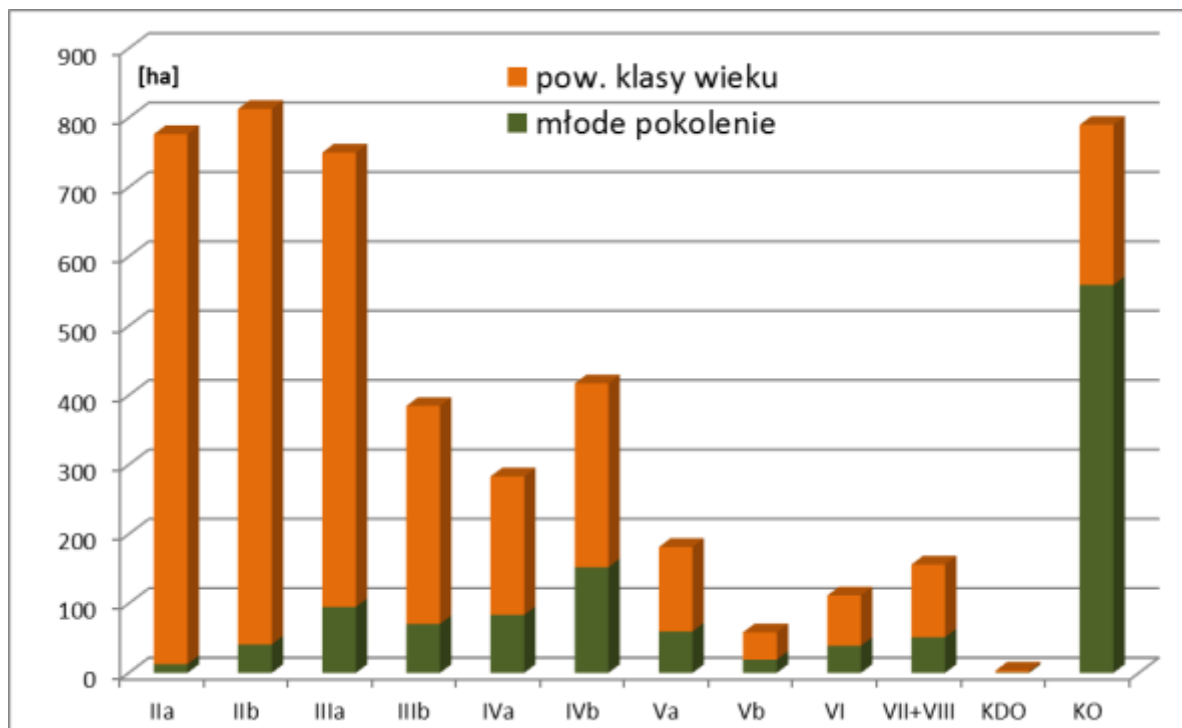
Podsadzenia zinventaryzowano na 300,72 ha powierzchni zredukowanej. Średni stopień pokrycia podsadzeń wynosi 24%. Wprowadzane były praktycznie we wszystkich klasach wieku w miejscach rozpadu drzewostanów świerkowych oraz w drzewostanach o zwarcu przerywanym bądź luźnym wynikłym po usunięciu świerka. W drzewostanach świerkowych średnich klas wieku z wyraźnie zaznaczającymi się wypadami świerka były wprowadzane w charakterze wyprzedzającego odnowienia lasu. Główne gatunki w podsadzeniach to jodła - 49,20% wszystkich podsadzeń oraz buk – 43,76%.

Podrost zinwentaryzowano na 570,39 ha pow. zredukowanej. Średni stopień pokrycia wynosi 35%. W głównej mierze jest efektem prowadzonej przebudowy litych świerczyn na drzewostany zróżnicowane gatunkowo z przewagą gatunków liściastych. Dominują podrosty bukowe stanowiące 48,76%, następnie świerkowe 32,18% oraz podrosty jodłowe 15,77%. Podrosty świerkowe są z samosiewu, bukowe i jodłowe z samosiewu oraz z odnowienia poprzez sadzenie.

Ogółem odnowień (nalot, podrost, podsadzenia)) w drzewostanach od II klasy wieku zinwentaryzowano na powierzchni zredukowanej 1184,92 ha, co stanowi około 25,07% powierzchni tych podklas wieku. W KO młode pokolenie występuje na 559,12 ha (70,78% powierzchni klasy). Duży odsetek młodego pokolenia zanotowano także w VI oraz IV klasie wieku – odpowiednio 34,99% oraz 33,68% powierzchni klasy.

Tabela nr 46. Zestawienie powierzchni młodego pokolenia pod osłoną drzewostanu w klasach wieku wg udziału i gatunków rzeczywistych oraz stopnia pokrycia – zadrzewienia.

Klasa wieku	Podrost	Podsadzenia	Nalot	Razem	Pow. kl. wieku [ha]	Procent [5/6]
	Powierzchnia zredukowana [ha]					
1	2	3	4	5	6	7
IIa	1,07	6,16	5,58	12,81	776,46	1,65
IIb	11,96	17,06	11,99	41,01	812,83	5,05
IIIa	13,42	61,59	20,04	95,05	749,92	12,67
IIIb	10,63	34,38	25,50	70,51	384,83	18,32
IVa	20,41	30,86	32,37	83,64	283,21	29,53
IVb	65,07	45,23	41,99	152,29	417,19	36,50
Va	26,11	1,68	32,09	59,88	181,44	33,00
Vb	11,31	1,99	5,75	19,05	58,60	32,51
VI	12,81	2,14	24,12	39,07	111,67	34,99
VII+VIII	36,75	2,38	12,33	51,46	156,29	32,93
KDO	0,34	0,00	0,69	1,03	3,46	29,77
KO	360,51	97,25	101,36	559,12	789,91	70,78
Razem	570,39	300,72	313,81	1184,92	4725,81	25,07

Rys. Udział powierzchni młodego pokolenia w klasach wieku w nadleśnictwie.

Młode pokolenie drzew w sensie ekologicznym, zajmuje większą powierzchnię niż uznana gospodarczo jego część. Są to nie ujęte w składzie gatunkowym upraw, młodników lub drzewostanów, gatunki występujące sporadycznie. Występują w każdej warstwie jako domieszka cenna i biocenotyczna, w formie biogrupo lub pojedynczych drzew.

Młode pokolenie drzew w KO

Ważnym dla gospodarki leśnej jest jakość młodego pokolenia w drzewostanach w klasie odnowienia, w których w najbliższym czasie nastąpi zmiana pokolenia. Powierzchnia zredukowana podrostów i nalotów w drzewostanów KO wynosi 559,12 ha. Podrost ma przeciętne pokrycie 70,5%. Większość drzewostanów zaliczonych do klasy odnowienia powstało po rębni stopniowej gdzie do zaliczenia do KO wymagane jest odnowienie na 30% powierzchni.

Jakość hodowlana jest dobra i bardzo dobra. Przeciętną cechę wzrostu i rozwoju określono jako dobrą, co oznacza m.in. że młode pokolenie złożone jest z gatunków właściwych dla danego typu siedliskowego lasu.

Młode pokolenie drzew w KDO

Do KDO został zaliczony jeden drzewostan o powierzchni 3,46 ha, w którym rozpoczęto użytkowanie rębne w ostatnim roku obowiązywania planu u.l., a odnowienie zaplanowane zostało na bieżący okres gospodarczy. Kontynuacja cięć rębnych jest możliwa po uprzednim uzupełnieniu młodego pokolenia (obsiew lub odnowienie sztuczne). Pokrycie podrostu wynosi 10,0%. Jakość hodowlana została wyrażona wskaźnikiem „22”.

Tabela nr 47. Zestawienie powierzchni młodego pokolenia drzew.

Nadleśnictwo	KO		KDO		Nalot, podsadzenia podrost w drzewostanach 21-140 lat		Ogółem młode pokolenie drzew pod drzewostanami**	
	Pow. zred. [ha]	% pokrycia*	Pow. zred. [ha]	% pokrycia*	Pow. zred. [ha]	% pokrycia*	Pow. zred. [ha]	% pokrycia*
Razem	559,12	70,50	1,03	30,00	624,77	15,89	1184,92	25,07

* przeciętny % pokrycia

** drzewostany od IIb klasy wieku wzwyż oraz KO

Reasumując, młode pokolenie przyszłych drzewostanów jest dobrej kondycji, o wysokiej jakości hodowlanej i zdrowotnej. W znacznym stopniu o składzie gatunkowym zgodnym z typem siedliskowym lasu.

1.5.4.1. Ocena upraw i młodników

Ocena upraw i młodników po rębniach złożonych

W tabeli nr XII zestawione są uprawy i młodniki (cecha drzewostanu UPR ZŁOŻ, MŁO ZŁOŻ) powstałe po rębniach złożonych. Przeciętne zadrzewienie wynosi 77,7%, przeciętna jakość hodowlana „22”. Generalnie skład gatunkowy jest zgodny lub częściowo zgodny z TD. Młode pokolenie złożone jest z gatunków drzew docelowych, wprowadzanych wcześniej pod okapem drzewostanu (wymagających ocienienia górnego piętra). W poprawkach i uzupełnieniach, z uwzględnieniem mikrosiedlisk, wprowadzane są gatunki docelowe TD.

Poniżej zamieszczono listę wydzieleń upraw i młodników złożonych w których gatunek panujący jest niezgodny z typem drzewostanu. Stopniowo w miarę wykonywania czyszczeń, poprawek i uzupełnień skład gatunkowy będzie korygowany do uzyskania zgodności z TD z uwzględnieniem warunków mikrosiedliskowych.

Adres leśny	Pow. [ha]	Gatunek panujący	Uprawy i młodniki po przebudowie, z podsiewem brzozy
02-36-1-08-3 d	3,36	JW	3Jw 1Jd 8l 2Jd 1Bk 10l 1Bk 1Jw 1Jd 15l
02-36-1-09-37 b	21,66	MD	3Md 1Św 1Bk 5l 2Md 1Bk 3l 1Bk 1 Św 10 l
02-36-1-13-109 c	20,56	MD	4Md 1Św 1Jd 1Brz 10l 1Bk 7l 1Św 1Jd 15l
02-36-2-06-174 a	0,70	MD	9Md 5l 1Bk 9l - sztuczny podział wynikający z podziału administracyjnego
02-36-2-06-193 a	16,24	BRZ	3Brz 2Św 10l 1Św 1Brz 1Md 15l 1Bk 2l 1Jd 6l
02-36-2-06-194 a	4,82	BRZ	6Brz 3Św 9l 1Bk 35l
02-36-2-06-205 g	3,25	BRZ	5Brz 9l 3Jd 2Św 13l
02-36-2-05-227 a	12,98	MD	4Md 5l 3Św 2Bk 1Jd 12l

Poniżej zamieszczono tabele nr XI i XII przedstawiające ocenę młodego pokolenia.

Tabela nr XI. Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych. Nadleśnictwo Węgierska Górka

Typ siedliskowy lasu	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat									Uprawy przypadłe	Razem
	zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym				
	przy zadrzewieniu										
	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	0.4 i mniej	
powierzchnia - ha											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
BMGŚW				0,39							0,39
LMGŚW	0,63			0,92	2,82	0,75					5,12
Ogółem	0,63			1,31	2,82	0,75					5,51

Zalesienia porolne:

Obręb Lipowa wydz.: 1b, 23d,

Obręb Węgierska Górka wydz.: 45f, 52a, 192c.

Tabela nr XII. Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych.
Nadleśnictwo Węgierska Górka

Wyszczególnienie	Typ siedliskowy lasu	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
	1	2	3	4	5
KO	BMGŚW	BK	61,35	59,9	22
	BMGŚW	JD	52,54	69,1	22
	BMGŚW	ŚW	12,09	62,5	22
	LGŚW	BK	91,19	73,8	22
	LGŚW	JD	11,97	58,4	22
	LGŚW	ŚW	11,30	60,0	22
	LMGŚW	BK	292,98	78,2	22
	LMGŚW	JD	79,36	66,5	22
	LMGŚW	BK	18,05	70,0	22
	LMGŚW	ŚW	159,08	63,2	22
Razem			789,91	70,5	22
KDO	LMGŚW	ŚW	3,46	30,0	22
Razem			3,46	30,0	22
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	BMGŚW	BK	466,04	77,5	22
	BMGŚW	BRZ	3,25	60,0	23
	BMGŚW	JD	62,81	77,5	22
	BMGŚW	MD	0,70	80,0	11
	BMGŚW	ŚW	1157,94	75,1	22
	BMGW	ŚW	6,03	90,0	22
	BWG	BK	5,32	60,0	22
	BWG	ŚW	8,12	69,7	22
	LGŚW	BK	105,24	82,0	22
	LGŚW	JD	16,18	71,3	22
	LGŚW	ŚW	87,12	83,6	22
	LMGŚW	BK	1274,48	78,0	22
	LMGŚW	BRZ	21,06	83,1	23
	LMGŚW	JD	157,95	85,6	22
	LMGŚW	JW	3,36	80,0	23
	LMGŚW	MD	58,77	75,6	22
	LMGŚW	ŚW	1149,09	78,3	22
Razem			4583,46	77,7	22
Ogółem			5376,83	76,6	22

1.6. Wyniki pomiaru miąższości drewna martwego

Pomiar drewna martwego przeprowadzono na kołowych powierzchniach próbnych wylosowanych do inwentaryzacji zasobów drzewnych w obrębach (próba z próby). Średni zapas, w Nadleśnictwie, zakumulowanego drewna martwego wynosi 8,64 m³/ha pow. zalesionej objętej pomiarem. Zinwentaryzowana miąższość stanowi nieco ponad 8% zapasu.

Zapasy drewna martwego wydają się być wyższe niż zinwentaryzowane. Pomiarem nie objęto I klasy wieku, oraz IIa dla Md, Brz. W przestojach zinwentaryzowanych w tych klasach wieku, szacując zasoby, nie inwentaryzowano drewna martwego - stojącego, a takie także występowało na powierzchniach. Drewno martwe stojące lub leżanina określone było tylko

opisowo dml (drewno martwe leżące) lub dms (drewno martwe stojące) z uszczegółowieniem sporadycznie lub pojedynczo.

Do uprzątnięcia w PUL zaprojektowano 35,3% miąższości przestojów. Pozostałe pozostawiono do naturalnego rozkładu.

Należy również podkreślić, że duże zasoby drewna martwego zakumulowane są w pniakach, które nie były objęte pomiarem, a także w przestojach pozostawionych w uprawach i młodnikach.

Obręb	Miąższość drewna martwego					
	Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
	m3/ha	m3	m3/ha	m3	m3/ha	m3
Lipowa	0,66	2164	2,87	9387	3,53	11551
Węgierska Górka	7,32	42228	4,2	24244	11,53	66472
Ogółem n-ctwo	4,91	44392	3,72	33631	8,64	78023

Tabela nr XXI. Zestawienie miąższości drewna martwego.

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia w ha	Miąższość drewna martwego					
		Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m3/ha	m3	m3/ha	m3	m3/ha	m3
BMGŚW	147,97	2,08	308,05	4,99	738,07	7,07	1046,11
LGŚW	224,16	0,64	143,46	6,54	1466,08	7,18	1609,54
LŁG	12,04	0,58	7,01	4,22	50,77	4,80	57,78
LMGŚW	1070,12	1,59	1703,15	6,61	7078,54	8,20	8781,70
LMWYŻŚW	8,12	0,32	2,60	6,59	53,54	6,91	56,14
Razem obręb Lipowa	1462,41	1,48	2164,26	6,42	9387,00		11551,27
BMGŚW	799,95	16,96	13567,84	8,14	6515,07	25,10	20082,91
BWG	129,46	51,20	6628,10	10,29	1332,22	61,49	7960,32
LGŚW	508,18	8,84	4491,78	6,77	3439,11	15,61	7930,89
LGW	0,58	1,24	0,72	0,00	0,00	1,24	0,72
LMGŚW	1572,09	11,14	17516,32	8,23	12934,89	19,37	30451,20
LMGW	2,10	11,09	23,28	11,09	23,29	22,18	46,58
Razem obręb Węgierska G.	3012,36	14,02	42228,04	8,05	24244,58		66472,62
Ogółem n-ctwo	4474,77		44392,30		33631,59		78023,89

2. Wyniki analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu

REFERAT

Nadleśniczego Nadleśnictwa Węgierska Górka na temat gospodarki przeszłej w latach 2004-2013

1. Zmiany w stanie posiadania wg kategorii gruntu z wyjaśnieniem przyczyn tych zmian.

Powierzchnia Nadleśnictwa Węgierska Górka na dzień 01.01.2004 wynosiła 9.370,62 ha, natomiast na dzień 31.12.2013 (dane spodziewane) będzie wynosiła 9.366,50 ha.

Aktualny bilans powierzchni dla nadleśnictwa za lata 2004-2013 przedstawia się następująco:

Obręb leśny	Stan wyjściowy na 01.01.2004 r. ha	Grunty przyjęte ha	Grunty przekazane ha	Stan na 31.08.2013 r. ha	Bilans powierzchni ha
Lipowa	3367,11	0,35	1,47	3365,99	-1,12
Węgierska Górka	6003,51	-	3,00	6000,51	-3,00
Ogółem N-ctwo	9370,62	0,35	4,47	9366,50	-4,12

Główne kierunki przekazania gruntów to:

- sprzedaż gruntów z lokalami z art. 40a ustawy o lasach , art. 38;
- przekazanie gruntu pod drogi (budowa drogi S69)

Główne kierunki przejęcia gruntów to:

- nabycie gruntów z art. 37 ust.1 ustawy o lasach.

2. Porównanie zaplanowanych zadań gospodarczych z ich wykonaniem.

Plan urządzania lasu dla nadleśnictwa Węgierska Górka został opracowany na okres od 01.01.2004 do 31.12.2013 i zatwierdzony Decyzją Ministra Środowiska z dnia 03.12.2004r nr DL.lp-611-100/04.

W latach 2006-2009 na terenie Beskidów nastąpiło intensywne zamieranie świerczyn, wywołane wystąpieniem klęsk żywiołowych- wiatrołomów oraz gradacji kornika, dlatego też wynikła potrzeba zwiększenia rozmiaru użytkowania.

Aneks do planu urządzania na lata 2004-2013 został zatwierdzony decyzją Ministra Środowiska z dnia 18.03.2011r nr DL-lp-611-18/12917/11/JŁ.

- wykonanie cięć rębnych i pielęgnacyjnych.

Wykonanie rozmiaru cięć przedstawia tabela nr IX.

Tabela nr IX. Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem (powierzchnia manipulacyjna podana bez nawrotów w dziesięcioleciu, miąższość grubizny netto). Nadleśnictwo												
Rok kalendarz.	Użytki											
	rębne				przedrębne							ogółem
	ha	m ³	przyg.	razem	czyszczenia		trzebieże		przygod.	razem		
			m3	m3	ha	m3	ha	m3	m3	m3		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
wykonanie za ubiegły okres wg lat												
2004	264,48	15767,08	72056,66	87823,74	50,26	98,03	368,58	2632,79	14143,98	16874,8	104698,54	
2005	554,18	43379,56	68180,99	111560,55	86,72	244,76	204,44	4212,58	9352,9	13810,24	125370,79	
2006	1052,63	34623,54	126480,32	161103,86	75,29	227,16	319,25	4470,63	16938,79	21636,58	182740,44	
2007	502,1	39315,69	194939,35	234255,04	87,94	204,77	304,92	9455,83	34370,46	44031,06	278286,1	
2008	870,65	23239,32	189530,03	212769,35	118,62	464,59	609,97	11591,12	38112,25	50167,96	262937,31	
2009	294,65	19143,01	138668,1	157811,11	59,2	282,41	253,04	13624,99	40054,78	53962,18	211773,29	
2010	250,99	59404,69	5604,66	65009,35	52,94	71,95	299,06	5937,59	3777,71	9787,25	74796,6	
2011	870,67	51464,26	8490,73	59954,99	146,93	415,02	442,48	8945,52	3110,72	12471,26	72426,25	
2012	625	41052,9	7250,23	48303,13	167,08	237,87	315,25	4191,11	3499,95	7928,93	56232,06	
2013	345,53	25934	7012	32946	112,39	151	316,35	4154	4446	8751	41697	
Razem	5630,88	353324,05	818213,07	1171537,1	957,37	2397,56	3433,34	69216,16	167807,54	239421,26	1410958,38	
Etat za okres ubiegł	5639,36	1135581		1173462	956,32	8114	3630,83	282675		290789	1464251	
% wyk.	99,85	31,11		99,84	100,11	29,55	94,56	24,49		82,34	96,36	

Tabela nr IX. Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem (powierzchnia manipulacyjna podana bez nawrotów w dziesięcioleciu, miąższość grubizny netto).

Obręb Lipowa											
Użytki											
Rok kalendarz.	rębne				przedrębne						ogółem
	ha	m ³	przygod	razem	czyszczenia		trzebieże		przygodne	razem	
			m3	m3	ha	m3	ha	m3	m3	m3	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
wykonanie za ubiegły okres wg lat											
2004	60,55	3150,89	18605,35	21756,24	30,94	22,42	114,82	875,7	5865,85	6763,97	28520,21
2005	466,15	27065,4	20182,78	47248,18	9,69	15,84	45,68	1257,22	3939,45	5212,51	52460,69
2006	314,31	14986,79	46124,9	61111,69	0	0	133,13	1863,44	5267,52	7130,96	68242,65
2007	197,79	18244,69	63945,48	82190,17	5,38	4,08	180,71	5968,21	14951,17	20923,46	103113,63
2008	215,88	6111,64	75266,09	81377,73	19,77	22,43	292,96	3521,51	13106,62	16650,56	98028,29
2009	47,73	2589,34	45734	48323,34	19,84	3,92	43,54	6028,57	16366,48	22398,97	70722,31
2010	37,76	21991,00	650	22641	0	4,95	113,6	1350,65	775	2130,6	24771,60
2011	373,38	20897,26	1531,73	22428,99	54,35	156	167,71	3209,26	256	3621,26	26050,25
2012	254,95	18582	1444	20026	81,92	153,89	127,29	1492,17	535	2181,06	22207,06
2013	131,14	13380	2190	15570	64,51	56	151,93	2350	790	3196	18766
Razem	2099,64	146999,01	275674,33	422673,34	286,4	439,53	1371,37	27916,73	61853,09	90209,35	512882,69
Etat za okres ubiegły	2106,89	419587		424587	285,35	2215	1547,51	103038		105253	529840
% wyk.	99,66	35,03		99,55	100,37	19,84	88,62	27,09		85,71	96,80

Tabela nr IX. Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem (powierzchnia manipulacyjna podana bez nawrotów w dziesięcioleciu, miąższość grubizny netto).											
Obręb Węgierska Górka											
Rok kalendarz.	Użytki										
	rębne				przedrębne						ogółem
	ha	m ³	przygod	razem	czyszczenia		trzebieże		przygodne	razem	
			m3	m3	ha	m3	ha	m3	m3	m3	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
wykonanie za ubiegły okres wg lat											
2004	203,93	12616,19	53451,31	66067,5	19,32	75,61	253,76	1757,09	8278,13	10110,83	76178,33
2005	88,03	16314,16	47998,21	64312,37	77,03	228,92	158,76	2955,36	5413,45	8597,73	72910,1
2006	738,32	19636,75	80355,42	99992,17	75,29	227,16	186,12	2607,19	11671,27	14505,62	114497,79
2007	304,31	21071,16	130993,87	152065,03	82,56	200,69	124,21	3487,62	19419,09	23107,4	175172,43
2008	654,77	17127,68	114263,94	131391,62	98,85	442,16	317,01	8069,61	25005,63	33517,4	164909,02
2009	246,92	16553,67	92934,1	109487,77	39,36	278,49	209,5	7596,42	23688,3	31563,21	141050,98
2010	213,23	37413,25	4954,75	42368	52,94	67	185,46	4587	3003	7657	50025
2011	497,29	30567	6959	37526	92,58	259	274,77	5736	2855	8850	46376
2012	370,05	22471	5806	28277	85,16	84	187,96	2700	2964	5748	34025
2013	214,39	12554	4822	17376	47,88	95	164,42	1804	3656	5555	22931
Razem	3531,24	206324,86	542538,6	748863,46	670,97	1958,03	2061,97	41300,29	105953,87	149212,19	898075,65
Etat za okres ubiegły	3532,47	715994		748875	670,97	5899	2083,32	179637		185536	934411
% wyk.	99,97	28,82		100,00	100,00	33,19	98,98	22,99		80,42	96,11

Etat cięć rębnych i pielęgnacyjnych w rozmiarze miąższościowym został zrealizowany w 96%, przy czym użytki przygodne stanowiły ponad 67% etatu. Największy rozmiar cięć, z uwagi na masowe zamieranie drzewostanów świerkowych, został wykonany w latach 2006-2009. Przekroczenie zaplanowanego w roku 2004 etatu spowodowało konieczność opracowania aneksu do planu urządzenia lasu, wg stanu na 1.01.2010 r., który ostatecznie zatwierdzony został w roku 2011.

Aneks oprócz zwiększonego rozmiaru miąższościowego wprowadził również zmiany w powierzchni planowanych zabiegów. Powierzchnia rębni zwiększyła się o 36%, czyszczeń późnych z pozyskaniem masy o 58%, trzebieży o 17%.

Konieczność zwiększonego pozyskania drewna w użytkach przygodnych, wynikająca z potrzeby utrzymania odpowiedniego stanu sanitarnego lasów spowodowała, że pomimo prawie pełnej realizacji planu w wymiarze powierzchniowym: rębnie - 100%, czyszczenia późne z pozyskaniem masy – 100%, trzebieże – 95%, cięcia planowe w wymiarze miąższościowym zrealizowano na niskim poziomie - odpowiednio 31%, 30% i 24%.

a) Wykonanie planu hodowli lasu.

Obręb Lipowa													
Rok planu	Odnowienia i zalesienia						Poprawki i uzupełnienia	Ogółem odnowienia i poprawki	Pielęgnowanie				Zabiegi agrotechniczne
	otwarte		pod osłoną			Razem			gleby	upraw (CW)	młodników (CP)	Razem	
	halizny płazowiny zręby istn.	nieleśne grunty	przy rębniach złożonych	podsadzenia	dolesienia luk i przerzedzeń								
Powierzchnia zredukowana - ha													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2004	0,00	0,00	49,06	17,20	6,34	72,60	5,68	78,28	162,89	101,02	106,59	370,50	22,64
2005	2,80	0,48	77,13	0,00	6,50	86,91	3,82	90,73	150,21	129,18	111,28	390,67	19,50
2006	20,00	0,00	66,17	0,00	5,09	91,26	5,40	96,66	99,00	69,29	60,69	228,98	40,69
2007	0,00	0,00	112,95	0,00	53,62	166,57	15,20	181,77	201,70	74,10	60,14	335,94	52,47
2008	0,00	0,00	126,81	0,00	6,00	132,81	18,47	151,28	230,43	87,87	79,72	398,02	17,23
2009	0,00	0,00	151,70	0,00	5,28	156,98	27,93	184,91	259,02	87,16	59,72	405,90	87,10
2010	58,42	0,00	66,53	0,00	0,80	125,75	22,12	147,87	305,07	93,75	90,34	489,16	162,82
2011	27,64	0,00	28,73	0,00	3,80	60,17	42,39	102,56	332,82	80,84	141,56	555,22	76,47
2012	0,00	0,00	41,15	0,00	6,59	47,74	35,05	82,79	297,50	114,15	110,95	522,60	16,04
2013	1,08	0,00	45,88	0,00	15,22	62,18	22,31	84,49	226,34	38,17	120,24	384,75	27,72
Razem	109,94	0,48	766,11	17,20	109,24	1002,97	198,37	1201,34	2264,98	875,53	941,23	4081,74	522,68
Plan 2004-2013	22,80	0,48	815,66	17,20	84,52	940,66	201,45	1142,11	1662,57	837,82	803,11	3303,50	621,23
% wyk.	482	100	94	100	129	106	98	105	136	104	117	123	84

Obręb Węgierska Górka													
Rok planu	Odnowienia i zalesienia						Poprawki i uzupełnienia	Ogółem odnowienia i poprawki	Pielęgnowanie				Zabiegi agrotechniczne
	otwarte		pod osłoną			Razem			gleby	upraw (CW)	młotników (CP)	Razem	
	halizny piazowiny zręby istn.	nielesne grunty	przy rębniach złożonych	posadzenia	dolesienia luk i przerzedzeń								
Powierzchnia zredukowana - ha													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2004	1,50	2,52	78,82	14,75	17,31	114,90	2,25	117,15	131,31	110,96	100,38	342,65	14,43
2005	1,27	2,77	78,91	0,00	14,40	97,35	1,96	99,31	132,51	208,46	201,48	542,45	19,67
2006	0,00	0,00	69,67	0,00	6,60	76,27	2,35	78,62	94,19	140,91	139,18	374,28	28,21
2007	0,00	0,00	113,13	0,00	9,30	122,43	18,10	140,53	251,09	150,46	162,34	563,89	72,22
2008	0,00	0,00	129,11	0,00	24,35	153,46	16,28	169,74	226,41	160,01	160,86	547,28	79,84
2009	0,00	0,00	106,55	0,00	15,30	121,85	19,31	141,16	230,06	171,69	189,61	591,36	24,38
2010	68,56	0,00	88,85	0,00	1,00	158,41	13,76	172,17	233,47	161,33	187,49	582,29	197,20
2011	19,17	0,00	87,16	0,00	12,93	119,26	33,24	152,50	268,71	165,18	172,73	606,62	180,19
2012	0,00	0,00	93,21	0,00	7,60	100,81	34,11	134,92	282,10	178,82	222,11	683,03	24,65
2013	0,00	0,00	84,32	0,00	4,90	89,22	28,04	117,26	222,10	158,21	263,54	643,85	15,60
Razem	90,50	5,29	929,73	14,75	113,69	1 153,96	169,40	1 323,36	2 071,95	1 606,03	1 799,72	5 477,70	656,39
Plan													
2004-2013	77,47	5,29	843,72	14,75	94,96	1036,19	260,77	1296,96	1827,30	1574,93	1591,71	4993,94	797,65
% wyk.	117	100	110	100	119	111	65	102	113	102	113	109	82

Ogółem Nadleśnictwo Węgierska Górka													
Rok planu	Odnowienia i zalesienia						Poprawki i uzupełnienia	Ogółem odnowienia i poprawki	Pielęgnowanie				Zabiegi agrotechniczne
	otwarte		pod osłoną			Razem			gleby	upraw (CW)	młodników (CP)	Razem	
	halizny piazowiny zręby istn.	nielesne grunty	przy rębniach złożonych	posadzenia	dolesienia luk i przerzedzeń								
Powierzchnia zredukowana - ha													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2004	1,50	2,52	127,88	31,95	23,65	187,50	7,93	195,43	294,2	211,98	206,97	713,15	37,07
2005	4,07	3,25	156,04	0,00	20,9	184,26	5,78	190,04	282,72	337,64	312,76	933,12	39,17
2006	20,00	0,00	135,84	0,00	11,69	167,53	7,75	175,28	193,19	210,20	199,87	603,26	68,90
2007	0,00	0,00	226,08	0,00	62,92	289,00	33,30	322,30	452,79	224,56	222,48	899,83	124,69
2008	0,00	0,00	255,92	0,00	30,35	286,27	34,75	321,02	456,84	247,88	240,58	945,30	97,07
2009	0,00	0,00	258,25	0,00	20,58	278,83	47,24	326,07	489,08	258,85	249,33	997,26	111,48
2010	126,98	0,00	155,38	0,00	1,80	284,16	35,88	320,04	538,54	255,08	277,83	1071,45	360,02
2011	46,81	0,00	115,89	0,00	16,73	179,43	75,63	255,06	601,53	246,02	314,29	1161,84	256,66
2012	0,00	0,00	134,36	0,00	14,19	148,55	69,16	217,71	579,60	292,97	333,06	1205,63	40,69
2013	1,08	0,00	130,20	0,00	20,12	151,40	50,35	201,75	448,44	196,38	383,78	1028,60	43,32
Razem	200,44	5,77	1695,84	31,95	222,93	2156,93	367,77	2524,70	4336,93	2481,56	2740,95	9559,44	1179,07
Plan													
2004-2013	100,27	5,77	1659,38	31,95	179,48	1976,85	462,22	2439,07	3489,87	2412,75	2394,82	8297,44	1454,04
% wyk.	199	100	102	100	124	115	79	110	124	103	114	115	81

Dolesienia luk zostały przekroczone, ponieważ na etapie planowania przyjęto dolesienia tylko na powierzchni zainwentaryzowanej, nie ujęto luk i przerzedzeń powstałych w późniejszym okresie.

Poprawki i uzupełnienia wykonano w 79 %. Z uwagi na dobrą udatność zakładanych upraw nie było konieczności wykonania w/w zabiegów w planowanym rozmiarze.

Pielęgnowanie lasu zostały przekroczone w zakresie pielęgnowania gleby o 24%, CW o 3%, CP o 14%. Głównym powodem wymienionych przekroczeń było zakładanie upraw na otwartych powierzchniach pokłeskowych i silna presja trzcinnika, potrzeby hodowlane w młodnikach, nie przewidzianych na etapie planowania do pielęgnacji.

3. Ocena wpływu wykonanych zabiegów gospodarczych na stan lasu.

W omawianym dziesięcioleciu na terenie Beskidów rozpoczął się masowy rozpad drzewostanów świerkowych. Proces ten zintensyfikował się w roku 2006 do chwili obecnej ale w mniejszym natężeniu.

Jak wynika z tabeli IX kulminacją były lata 2006, 2007, 2008 i 2009. Obecnie proces ten został powstrzymany, a ilość użytków przygodnych utrzymuje się na poziomie ok. 22,5 tys. m³ w 2012 roku, w roku bieżącym cięcia sanitarne nie powinny przekroczyć 15 tys. m³ (12,7 tys. m³ na koniec VIII) . Z ww. powodów nastąpiło zmniejszenie udziału świerka, masowo z 77 % w roku 2003 do 51% w roku 2013, udział masowy jodły zwiększył się z 5 % do 8 % natomiast buka z 14 % do 38 %.

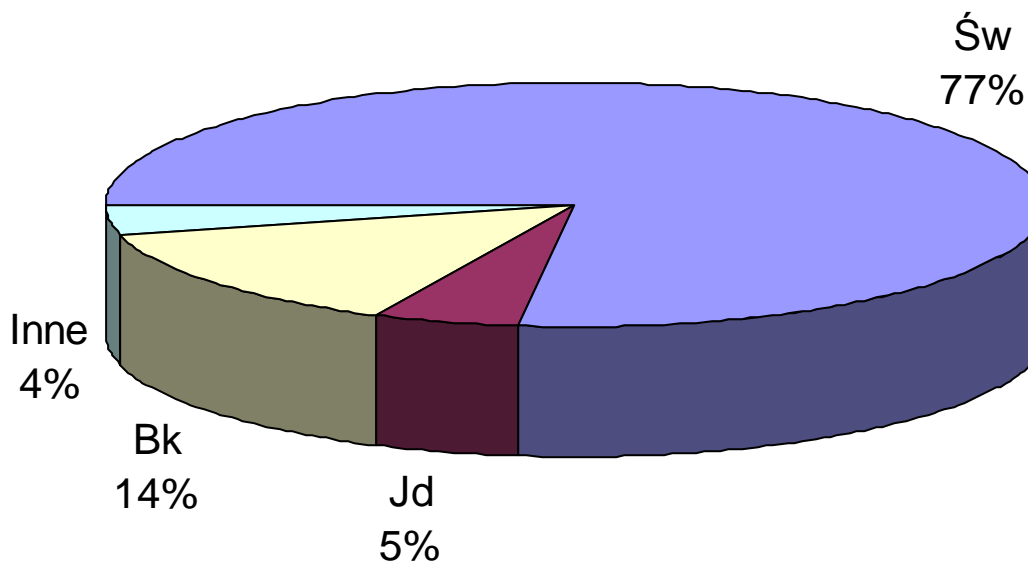
Udział podstawowych gatunków w ujęciu powierzchniowym w okresie 2004-2013 zmienił się w następujący sposób:

- Św w 2004 - 6986,68 ha – 77%
Św w 2013 - 4621,16 ha - 51%

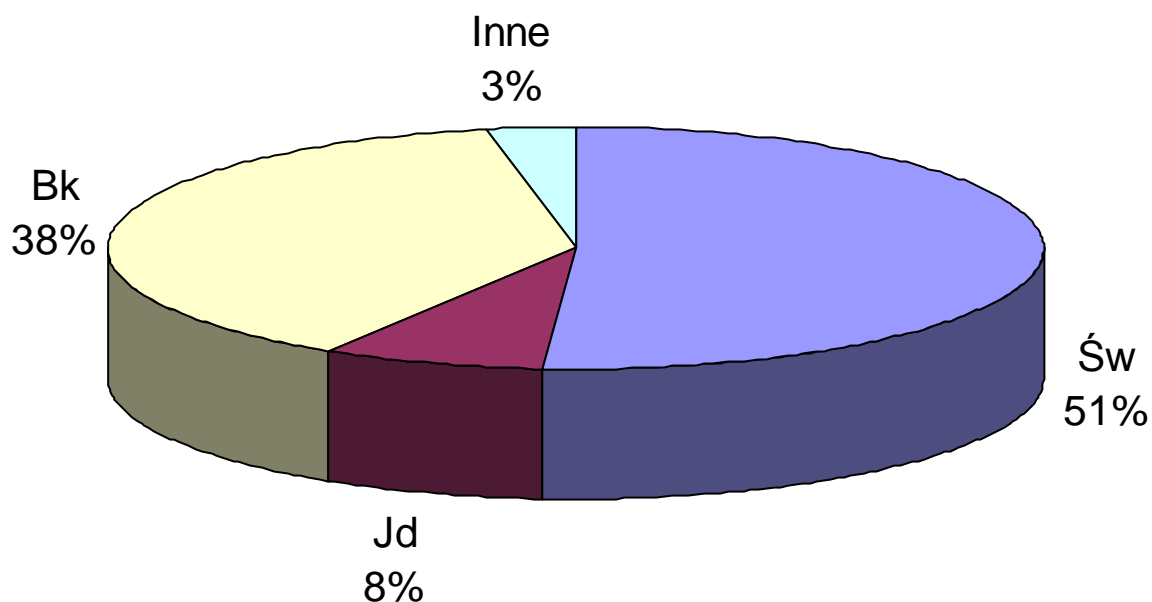
- Jd w 2004 - 481,40 ha – 5%
Jd w 2013 - 688,91 ha – 8%

- Bk w 2004 - 1297,70 ha – 14%
Bk w 2013 – 3410,78 ha – 38%

Udział podstawowych gatunków w ujęciu powierzchniowym w 2004r

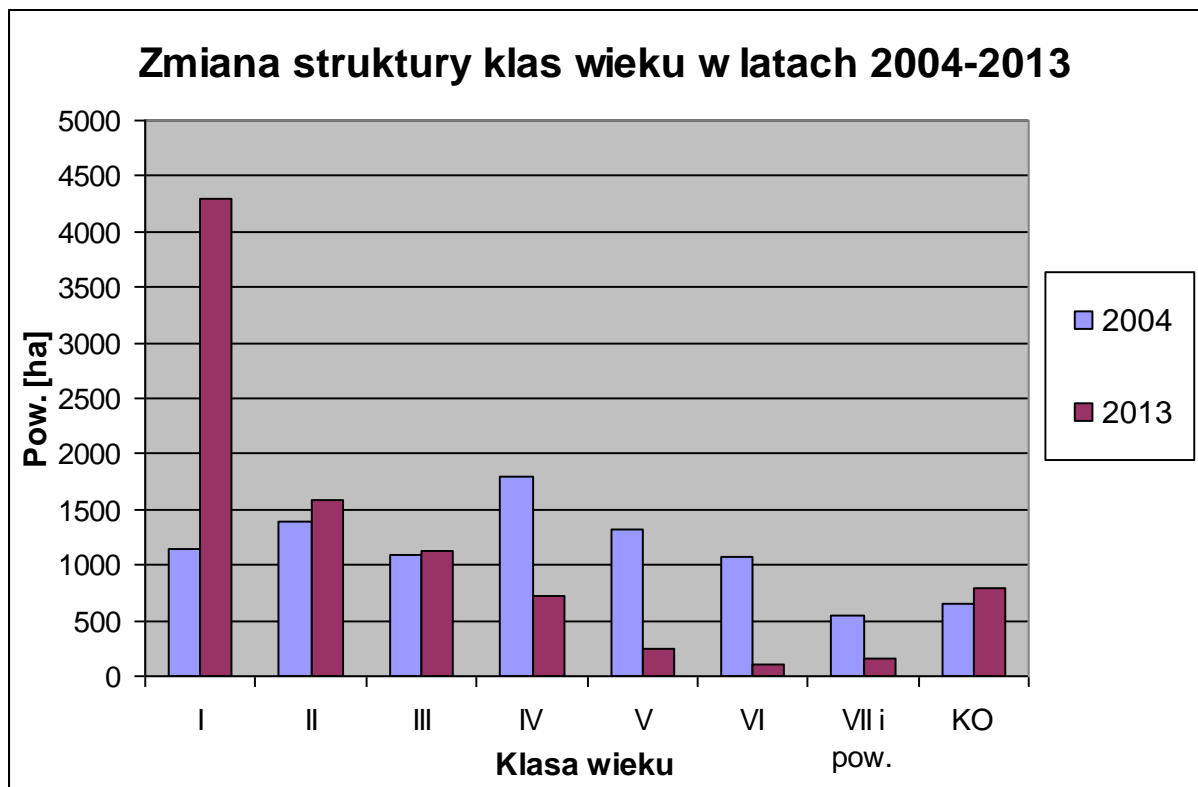
Udział podstawowych gatunków w ujęciu powierzchniowym w 2013r.

Znacząco zmieniła się struktura klas wieku, praktycznie w VII i pow. klasie wieku pozostały tylko rezerwy. Nieznacznie wzrósł udział powierzchni klasy odnowienia KO z 7% do 9%. Zmiany powyższe wskazują na zaawansowanie i prawidłowy kierunek przebudowy świerczyn beskidzkich. W szczególności ubytek starszych klas

wieku wskazuje na proces odmłodzenia drzewostanów z 69 na 39 lat. Szczegółowe zmiany przedstawia tabela:

Zmiana struktury klas wieku w okresie 2004-2013				
Klasy wieku	2004 pow. /ha/	%	2013 pow. /ha/	%
I	1140,78	13	4296,16	47
II	1396,51	15	1590,92	18
III	1098,54	12	1134,32	12
IV	1792,23	20	714,20	8
V	1319,80	15	240,04	3
VI	1077,05	12	111,67	1
VII i pow.	542,18	6	156,29	2
KO	654,56	7	788,01	9

a) wielkość zasobów drzewnych dla głównych gatunków drzew przedstawia się następująco:

Nadleśnictwo Ogólem

2004			2013	
gatunek	Wielkość zasobów na 1 ha m ³ /ha	Wielkość zasobów na całej powierzchni m ³	Wielkość zasobów na 1 ha m ³ /ha	Wielkość zasobów na całej powierzchni m ³
Świerk	328	2454384	116	587494
Jodła	248	60113	141	103934
Buk	203	221880	123	347236

Obręb Węgierska Górka

2004			2013	
gatunek	Wielkość zasobów na 1 ha m ³ /ha	Wielkość zasobów na całej powierzchni m ³	Wielkość zasobów na 1 ha m ³ /ha	Wielkość zasobów na całej powierzchni m ³
Świerk	326	1642067	118	436266
Jodła	243	45538	156	87590
Buk	207	85823	108	148199

Obręb Lipowa

2004			2013	
gatunek	Wielkość zasobów na 1 ha m ³ /ha	Wielkość zasobów na całej powierzchni m ³	Wielkość zasobów na 1 ha m ³ /ha	Wielkość zasobów na całej powierzchni m ³
Świerk	330	812317	103	151128
Jodła	266	14575	93	16344
Buk	203	136057	135	199036

b) jakość upraw i młodników oraz ich zgodność z typami siedliskowymi lasu.

Jakość upraw i młodników oraz ich zgodność z typami siedliskowymi lasu przedstawiają tabele 11 i 12

Tabela nr XI Nadleśnictwo Węgierska Górka (02-36)												
Typ siedliskowy lasu	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat										Uprawy przepadłe	Razem
	zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym					
	przy zadrzewieniu											
	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	0.4 i mniej		
powierzchnia - ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
BMGŚW				0,39							0,39	
LMGŚW	0,63			0,92	2,82	0,75					5,12	
Ogółem	0,63			1,31	2,82	0,75					5,51	

Tabela nr XI Nadleśnictwo Węgierska Górka, Obręb Lipowa (02-36-1)												
Typ siedliskowy lasu	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat										Uprawy przepadłe	Razem
	zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym					
	przy zadrzewieniu											
	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	0.4 i mniej		
powierzchnia - ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
LMGŚW	0,63					0,75					1,38	
Ogółem	0,63					0,75					1,38	

Tabela nr XI Nadleśnictwo Węgierska Górka, Obręb Węgierska Górka (02-36-2)												
Typ siedliskowy lasu	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat										Uprawy przepadłe	Razem
	zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym					
	przy zadrzewieniu											
	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	0.4 i mniej		
powierzchnia - ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
BMGŚW				0,39							0,39	
LMGŚW				0,92	2,82						3,74	
Ogółem				1,31	2,82						4,13	

Uprawy zgodne i częściowo zgodne stanowią 100% udziału w klasie Ia

Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych					
Tabela nr XII					
Nadleśnictwo Węgierska Górka (02-36)					
Wyszczególnienie	Typ siedliskowy lasu	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
	1	2	3	4	5
KO	BMGŚW	BK	61,35	59,9	22
	BMGŚW	JD	52,54	69,1	22
	BMGŚW	ŚW	12,09	62,5	22
	LGŚW	BK	91,19	73,8	22
	LGŚW	JD	11,97	58,4	22
	LGŚW	ŚW	11,30	60,0	22
	LMGŚW	BK	296,11	78,2	22
	LMGŚW	JD	79,36	66,5	22
	LMGŚW	MD	18,05	70,0	22
	LMGŚW	ŚW	159,08	63,2	22
Razem			793,04	70,5	22
KDO	LMGŚW	ŚW	3,46	30,0	22
Razem			3,46	30,0	22
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	BMGŚW	BK	466,04	77,5	22
	BMGŚW	BRZ	3,25	60,0	23
	BMGŚW	JD	62,81	77,5	22
	BMGŚW	MD	0,70	80,0	11
	BMGŚW	ŚW	1157,94	75,1	22
	BMGW	ŚW	6,03	90,0	22
	BWG	BK	5,32	60,0	22
	BWG	ŚW	8,12	69,7	22
	LGŚW	BK	105,24	82,0	22
	LGŚW	JD	16,18	71,3	22
	LGŚW	ŚW	87,12	83,6	22
	LMGŚW	BK	1274,48	78,0	22
	LMGŚW	BRZ	21,06	83,1	23
	LMGŚW	JD	157,95	85,6	22
	LMGŚW	JW	3,36	80,0	23
	LMGŚW	MD	58,77	75,6	22
	LMGŚW	ŚW	1149,09	78,3	22
Razem			4583,46	77,7	22
Ogółem			5379,96	76,6	23

Tabela nr XII Nadleśnictwo Węgierska Górka, Obręb Lipowa (02-36-1)					
Wyszczególnienie	Typ siedliskowy lasu	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
	1	2	3	4	5
KO	LGŚW	BK	6,23	80,0	22
	LGŚW	JD	1,90	50,0	22
	LMGŚW	BK	95,08	75,7	22
	LMGŚW	JD	15,82	70,0	22
	LMGŚW	MD	18,05	70,0	22
	LMGŚW	ŚW	16,40	53,9	22
Razem			153,48	72,0	22
KDO	LMGŚW	ŚW	3,46	30,0	22
Razem			3,46	30,0	22
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	BMGŚW	BK	122,32	70,5	22
	BMGŚW	ŚW	400,13	76,5	22
	LGŚW	BK	33,36	78,7	21
	LMGŚW	BK	722,69	73,7	22
	LMGŚW	JD	8,04	74,3	22
	LMGŚW	JW	3,36	80,0	23
	LMGŚW	MD	45,79	71,6	22
	LMGŚW	ŚW	467,97	73,0	22
Razem			1803,66	74,0	22
Ogółem			1960,60	73,7	33

Tabela nr XII Nadleśnictwo Węgierska Górka, Obręb Węgierska Górka (02-36-2)					
Wyszczególnienie	Typ siedliskowy lasu	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
	1	2	3	4	5
KO	BMGŚW	BK	61,35	59,9	22
	BMGŚW	JD	52,54	69,1	22
	BMGŚW	ŚW	12,09	62,5	22
	LGŚW	BK	84,96	73,3	22
	LGŚW	JD	10,07	60,0	22
	LGŚW	ŚW	11,30	60,0	22
	LMGŚW	BK	201,03	79,4	22
	LMGŚW	JD	63,54	65,6	22
	LMGŚW	ŚW	142,68	64,3	22
Razem			639,56	70,2	22
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	BMGŚW	BK	343,72	80,0	22
	BMGŚW	BRZ	3,25	60,0	23
	BMGŚW	JD	62,81	77,5	22
	BMGŚW	MD	0,70	80,0	11
	BMGŚW	ŚW	757,81	74,3	22
	BMGW	ŚW	6,03	90,0	22
	BWG	BK	5,32	60,0	22
	BWG	ŚW	8,12	69,7	22
	LGŚW	BK	71,88	83,5	22
	LGŚW	JD	16,18	71,3	22
	LGŚW	ŚW	87,12	83,6	22
	LMGŚW	BK	551,79	83,6	22
	LMGŚW	BRZ	21,06	83,1	23
	LMGŚW	JD	149,91	86,2	22
	LMGŚW	MD	12,98	90,0	22
	LMGŚW	ŚW	681,12	82,0	22
Razem			2779,80	80,1	22
Ogółem			3419,36	78,2	22

b) stan sanitarny i zdrowotny lasu

Stan sanitarny lasu w ostatnim 10 – leciu uległ pogorszeniu. Było to związane z suszą, która spowodowała gradację kornika drukarza, chorobę opieńkową oraz szkody spowodowane przez wiatr. Powierzchnie zrębów zupełnych wykonanych z przyczyn sanitarnych wynosi 5,51 ha. Pozostałe uprzątnięcia drzewostanów z przyczyn sanitarnych nie spowodowały powstania zrębów zupełnych, ponieważ zostały wcześniej odnowione.

c) stan infrastruktury technicznej

W latach 2004-2013 zmodernizowano 97,2 km dróg. Remontami bieżącymi objęto 85 km dróg. Modernizacja polegała na wykonaniu ulepszonej powierzchni, tak, aby po tych drogach mogły poruszać się zestawy wysokotonażowe wywożące drewno. Zmodernizowano lub wyremontowano 4 leśniczówki wraz z budynkami gospodarczymi. Wykonano remont budynku nadleśnictwa, zmieniając system grzewczy z ogrzewania olejowego na ogrzewanie z zastosowaniem pompy ciepła. Zmodernizowano szkółkę w leśnictwie Ostre poprzez gruntowną przebudowę tuneli foliowych, systemu nawadniania, zaplecza gospodarczego i socjalnego oraz wybudowanie chłodni na sadzonki. Nadleśnictwo w latach 2004-2012 wydało na inwestycje 19382,1 tys. zł; na remonty wydało 3710,4 tys. zł.

4. Rozmiar prac zalesieniowych

W omawianym zakresie wykonano zalesienia na pow. 5,77 ha.

5. Rozmiar szkód w lasach powodowany przez szkodniki biotyczne i abiotyczne

a) szkody powodowane przez zwierzynę

W latach 2004-2012 szkody od zwierzyny wystąpiły w uprawach na pow. 458,78 ha i młodnikach 79,10 ha.

Wielkość szkód w poszczególnych latach przedstawia poniższa tabela:

Rok	Powierzchnia uszkodzeń > 20 % (ha)			Powierzchnia zabezpieczonych upraw (grodzenia, osłonki, paliki / repelenty) (ha)		
	uprawy	młodniki	ogółem	mechanicznie	chemicznie	ogółem
2004	brak danych	brak danych	-	10,74	290,26	301,00
2005	23,67	7,90	31,57	17,72	344,25	361,97
2006	24,00	6,70	30,7	6,03	232,20	238,23
2007	9,70	2,60	12,60	6,71	310,57	317,28
2008	25,90	2,80	28,70	21,31	355,95	377,26
2009	28,24	0,60	28,84	26,00	366,34	392,34
2010	65,88	7,80	73,68	22,68	396,42	419,10
2011	103,94	8,05	111,99	17,44	425,50	442,94
2012	177,45	42,65	220,10	12,23	590,47	602,70
Razem	458,78	79,10	538,18	140,86	3311,96	3452,82

W leśnictwach Kalonka i Zielona wystąpiła potrzeba wykonania poprawek, w pozostałych leśnictwach nie było potrzeby wykonywania poprawek na powierzchniach uszkodzonych przez zwierzynę. Szkody od zwierzyny były gospodarczo znośne. Najwięcej szkód wykazano w roku 2012. Powodem było prawdopodobnie długie zaleganie pokrywy śnieżnej.

b) szkody spowodowane przez pożary

Szkody od pożarów lasu w okresie 2004-2012:

powierzchnia pożarów lasu (ha): **6,66 ha**

masa drewna wycięta z tyt. pożarów lasu (m³): **76 m3.**

Głównymi przyczynami pożarów było zaproszenie ognia przez osoby przebywające w lesie. Na terenie nadleśnictw znajdują się 3 bazy sprzętu p-poż oraz 25 punktów czerpania wody.

c) szkody powodowane przez owady i grzyby patogeniczne

Najważniejszym problemem zdrowotnym nadleśnictwa jest zamieranie drzewostanów świerkowych. Głównymi czynnikami zabijającymi drzewa są kornik i opieńka. Proces ten jest zintensyfikowany przez warunki pogodowe:

- suszę
- występujące corocznie wiatrołomy i wiatrowały.

Wielkość cięć sanitarnych w latach 2003-2012 przedstawia poniższa tabela:

Rok	CIĘCIA SANITARNE						Pozyskanie grubizny ogółem (m ³)	Udział cięć sanitarnych w pozyskaniu grubizny ogółem (%)	Posusz inwentaryzowany na lesie na koniec września (m ³)	
	posusz				wiatrołomy (m ³)	%				Ogółem (m ³)
1	iglasty (m ³)	liściasty (m ³)	ogółem (m ³)	%	6	7	8	9	10	11
2004	79832	27	79859	85	13537	15	93396	104716	89	13044
2005	61280	120	61400	50	61668	50	123068	125419	98	11976
2006	155488	48	155536	92	13897	8	169432	182740	93	35049
2007	228058	99	228157	85	40532	15	268689	278287	97	41390
2008	206000	162	206162	82	46696	18	252858	262937	96	9850
2009	173371	134	173505	87	25366	13	198871	211773	94	2450
2010	36222	53	36275	62	21974	38	58249	74797	78	470
2011	18880	80	18960	56	14925	44	33885	72426	47	875
2012	14333	140	14473	64	8037	36	22510	56232	40	770
Razem	973464	863	974327	80	246632	20	1220958	1369327	89	12874/rok

/kolumny 5 i 7 – udział % mas posuszu i wiatrołomów w cięciach sanitarnych/

d) szkody powodowane przez zanieczyszczenie środowiska

Nie stwierdzono istotnych szkód powodowanych przez zanieczyszczenie środowiska.

e) szkody powodowane przez czynniki klimatyczne

Czynniki klimatyczne mające znaczący wpływ na stan lasu w nadleśnictwie Węgierska Górka to:

- susza,
- wiatr
- śnieg.

Wielkość jednorazowych szkód od czynników klimatycznych w latach 2004-2012 przedstawia się następująco:

rok	Masa drewna / rozmiar szkody/	Rodzaj czynnika szkodotwórczego (np. wiatrołomy, śniegołomy)
2004	50000	wiatrołomy + śniegołomy
2006	8000	j.w.
2007	25000	j.w.
2008	17000	j.w.

rok	Masa drewna / rozmiar szkody/	Rodzaj czynnika szkodotwórczego (np. wiatrołomy, śniegołomy)
2009	10700	j.w.
2010	3600	j.w.
2011	2300	j.w.

Oprócz wyżej wymienionych mas corocznie występują wiatrołomy i wiatrowały w ilości kilku, kilkunastu m³ / ha.

6. Użytkowanie uboczne i gospodarka łowiecka

a) użytkowanie uboczne

Użytkowania ubocznego Nadleśnictwo nie prowadziło.

b) gospodarka łowiecka

W zasięgu terytorialnym działania Nadleśnictwa Węgierska Górka znajduje się 5 obwodów łowieckich, przy czym w czterech obwodach gospodarkę łowiecką nadzoruje nadleśnictwo. Dwa obwody wchodzi w skład rejonu hodowlanego B I „Beskid Śląski”, dwa kolejne wchodzi w skład rejonu hodowlanego B III „Beskid Żywiecki”.

Wszystkie obwody są wydzierżawione kołom łowieckim zrzeszonym w Polskim Związku Łowieckim. Gospodarka łowiecka prowadzona jest w oparciu o Roczne Łowieckie Plany Hodowlane, docelowa wielkość populacji zwierząt łownych została określona w zatwierdzonych w 2007 roku wieloletnich planach hodowlanych dla rejonu hodowlanego B III „Beskid Żywiecki”, oraz dla rejonu hodowlanego B I „Beskid Śląski”

Zestawienie pow. kół łowieckich i obwodów łowieckich na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górka

Lp.	Nazwa koła łowieckiego	Nr obwodu	Pow. ogólna obwodu* (ha)	Pow. użytk. obwodu* (ha)	Udział % gruntów leśnych	Rejon
1	2	3	4	5	6	7
1	Beskid	199	6341	5787	70,14	BI
2	Knieja	204	5984	4996	55,58	BIII
3	Wierchy	205	7595	6905	50,44	BIII
4	Puchacz	206	6227	5601	58,72	BI
Razem koła			33610	28098		

W lasach na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górka występują następujące gatunki zwierzyny łownej grubej: jelenie, sarny, dziki oraz borsuki, jenoty, lisy i kuny. Stany zwierzyny drobnej są niewielkie występuje zając, bażant, słonka, dzika kaczka. Na terenie nadleśnictwa bytują wszystkie duże drapieżniki : niedźwiedzie, wilki i rysie.

Corocznie dokonuje się inwentaryzacji zwierzyny. W poniższej tabeli przedstawiono stany zwierzyny płowej i dzików.

Inwentaryzacja zwierzyny z lat 2003-2012

Rok	Jelenie				Sarny				Dziki
	Ogółem	byki	łanie	cielęta	Ogółem	kozły	kozy	koźłeta	
1	2	3	4	6	7	8	9	10	11
2004	291	131	160	x	793	352	414	x	66
2005	309	150	161	x	824	360	428	x	60
2006	334	153	181	x	597	284	313	x	61
2007	349	165	184	x	626	283	343	x	86
2008	377	185	192	x	663	293	370	x	129
2009	308	122	168	x	763	345	418	x	167
2010	262	123	139	x	782	339	443	x	184
2011	269	130	139	x	805	353	452	x	202
2012	280	121	159	x	793	353	440	x	160
2013	310	134	124	x	835	355	355	x	256

Plany odstrzału oraz ich realizacja

Rok	Jeleń								
	byki		łanie		cielęta		razem		
	plan	wyk.	plan	wyk.	plan	wyk.	plan	wyk.	% wyk.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2004/2005	17	13	29	32	12	13	58	58	100
2005/2006	18	17	29	25	10	14	57	56	98
2006/2007	18	15	27	28	12	13	57	56	98
2007/2008	15	13	30	31	7	7	52	51	98
2008/2009	19	18	35	36	8	7	62	61	98
2009/2010	18	14	44	42	11	13	73	69	95
2010/2011	19	17	35	33	6	6	60	56	93
2011/2012	20	19	37	37	7	7	64	63	98
2012/2013	22	17	52	52	14	14	88	83	94

Rok	Sarna									Dziki		
	kozły		kozy		koźłeta		razem			plan	wyk.	% wyk.
	plan	wyk.	plan	wyk.	plan	wyk.	plan	wyk.	% wyk.			
1	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	105
2004/2005	80	70	45	26	13	16	138	112	81	38	28	74
2005/2006	75	75	52	29	12	18	139	122	88	37	23	62
2006/2007	62	55	54	37	9	5	125	97	78	28	33	118
2007/2008	58	56	39	19	10	9	107	84	79	44	39	89
2008/2009	63	68	40	31	10	7	113	106	94	88	74	84
2009/2010	66	61	43	47	14	18	123	126	102	132	109	83
2010/2011	82	82	53	46	16	14	151	142	94	145	125	86
2011/2012	88	88	53	59	19	18	160	165	103	148	100	68
2012/2013	72	69	40	39	15	13	127	121	95	184	173	94

Wykonanie obejmuje sumę odstrzałów i udokumentowanych ubytków w danym sezonie

Stan zagospodarowania obwodów łowieckich(wg stanu na 10.03.2012)

L.p.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Razem	Nr obwodu			
				199	204	205	206
1	Urządzenia łowieckie :						
	a) Paśniki	szt.	99	6	18	39	36
	b) Lizawki	szt.	327	89	64	92	82
	c) Ambony	szt.	134	34	25	39	36
2	Poletka łowieckie (żerowe i zgryzowe)	ha	8,3	0,1	3,1	3,1	2
3	Zagospodarowane łąki przyleśne i śródleśne	ha	12,85	2,5	3,3	5,5	1,55
4	Pasy zaporowe	szt.	4	0	0	1	3
		km	0,8	0	0	0,4	0,4

7. Ocena zadań wynikających z Programu Ochrony Przyrody

a) kształtowanie stosunków wodnych

W celu zmniejszenia spływu wód powierzchniowych wbudowano wodospusty na około 80 km dróg stokowych.

b) dostosowanie składu nowozakładanych upraw do siedlisk

Wg przeprowadzonej inwentaryzacji lasu nie stwierdzono upraw i młodników całkowicie niezgodnych z typem siedliskowym.

c) odnowienie powierzchni pokłeskowych

Wszystkie powierzchnie pokłeskowe zostały odnowione.

d) kształtowanie granicy polno – leśnej i strefy ekotonowej

Nadleśnictwo czynnie uczestniczyło w opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uniemożliwiając objęcie zabudową terenów leśnych i bezpośrednio przylegających do lasów.

e) ochrona bioróżnorodności

Na powierzchniach odnawianych wprowadzono domieszki biocenotyczne takie jak: czereśnia ptasia, wiąz górski, lipa drobnolistna, kasztanowiec, dzika jabłoń. Preferowane były odnowienia naturalne zgodne z typem siedliskowym lasu. W trakcie wykonywania zadań gospodarczych chroniono cenne mikrosiedliska. W Wyniku stosowania rębni złożonych uzyskano poprawę struktury pionowej drzewostanów. W cięciach uprzętających pozostawiono około 5% starych drzew; dotyczy to głównie jodły, buka i jawora.

f) rezerваты przyrody

Na terenie nadleśnictwa znajduje się 3 rezerwatów przyrody:

- Lipowska
- Romanka
- Kuźnie

z tego rezerwat „Lipowska” został utworzony w bieżącym dziesięcioleciu.

g) pomniki przyrody

Na terenie nadleśnictwa znajdują się cztery pomniki przyrody w tym: 1 drzewo – Klon Jawor na terenie leśnictwa Żabnica. Ponadto Wychodnia skalna „Malinowska Skala” w leśnictwie Skrzyczne, jaskinia „Chłodna” i jaskinia „Pod Balkonem” na terenie rezerwatu Kuźnie.

h) inne formy ochrony przyrody

Na obszarze administrowanym przez nadleśnictwo występują nie występują.

i) gatunki chronione

Pomimo bardzo intensywnych prac leśnych wynikających ze skutków masowego zamierania świerczyn nie wyginał żaden gatunek chroniony, w szczególności wilk, niedźwiedź, ryś oraz głuszec.

j) natura 2000

Teren nadleśnictwa Węgierska Górka jest objęty siecią „Natura 2000”, w skład której wchodzi:

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków PLB 24002 „Beskid Żywiecki” 3241,34 ha
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 PLH 24006 „Beskid Żywiecki” 3241,34 ha.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 PLH 24005 „Beskid Śląski” 6016,47 ha.

Powierzchnia objęta programem „Natura 2000” wynosi 9257,81 ha.

8. porównanie powierzchni zasobów leśnych w kolejnych planach urządzania lasu

Z przedstawionej tabeli nr 13 wynika, że w latach 2004-2013 zmniejszył się przeciętny zapas na 1 ha z 306 m³/ha z IV rewizji, do 108 m³/ha wg stanu na dzień 31.12.2013. I jest to wynikiem procesu zamierania świerczyn. Podobnie uległ zmniejszeniu średni wiek dla nadleśnictwa w IV rewizji wynosił 69 lat, obecnie 39 lat, natomiast w obrębie Lipowa z 69 do 36 lat. Na uwagę zasługuje zmniejszenie bieżącego rocznego przyrostu na ha: w II rewizji wynosił on 5,6 m³/ha, w III rewizji wynosił 5,34 m³/ha, w IV rewizji tylko 4,44 m³/ha, według stanu na dzień 31.12.2012 prognozuje się zwiększenie bieżącego rocznego przyrostu do 4,57 m³/ha. Największy spadek przeciętnej zasobności na ha odnotowano od III b klasach wieku.

Podstawowe wskaźniki dotyczące stanu lasu w kolejnych rewizjach przedstawiają poniższe tabele:

Tabela XIII Obręb Lipowa

Lp	Wskaźnik	J e d n o s t k a	Stan na					
			Def. urząd.	I rewizja	II rewizja	III rewizja	IV rewizja	V rewizja
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Powierzchnia leśna zal. i niezal.	ha	3266,27	3261,45	3258,21	3257,25	3261,20	3269,52
2	Zasoby miąższości m ³ brutto	m ³	981586	1131097	1152693	1179258	984610	323456
3	Przeciętna zasobność d-stanów brutto w podklasach wieku							
	II a	m ³	46	69	27	50	33	33
	II b	m ³	200	206	124	143	138	112
	III a	m ³	371	269	286	317	240	206
	III b	m ³	347	452	348	386	320	251
	IV a	m ³	411	448	439	429	417	310
	IV b	m ³	505	454	483	469	417	291
	Va	m ³	485	517	556	454	400	242
	Vb	m ³	485	533	533	570	485	226
	VI	m ³	471	555	539	578	457	360
	VII i starsze	m ³	344	299	437	492	458	322
	KO	m ³	-	361	327	397	279	159
	KDO	m ³	-	-	417	403	-	120
3	Przeciętna zasobność pow. leśnej zal. i nie zal.	m ³	301	347	358	364	302	99
4	Przeciętny wiek drzewostanów	lat	54	63	67	69	69	36
5	Spodziewany bieżący roczny przyrost d-stanów na 1 ha	m ³	5.6	5.51	5.4	5.27	4.33	3,49
6	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha (okres ubiegły)	m ³	-	3.37	2.4	1.86	4.72	16,16
7	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha (okres ubiegły)	m ³	-	3.32	3.0	4.23	3.63	3,45
9	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący roczny przyrost d- stanów na 1 ha	m ³	-	8.83	8.4	9.50	7.96	-0,69

Tabela XIII

Porównanie wskaźników stanu zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzania gospodarstwa leśnego i w prognozie.

Obręb Węgierska Górka

Lp	Wskaźnik	J e d n o s t k a	Stan na					
			Def. urząd.	I rewizja	II rewizja	III rewizja	IV rewizja	V rewizja
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Powierzchnia leśna zal. i niezal. [ha]	ha	5857,59	5776,62	5770,03	5753,37	5770,38	5772,15
2	Zasoby miąższości.m ³ brutto	m ³	2132163	2082352	2158411	2195248	1797723	648602
3	Przeciętna zasobność d-stanów brutto w podklasach wieku							
	II a	m ³	110	73	31	42	59	48
	II b	m ³	226	217	169	141	159	166
	III a	m ³	331	344	324	377	280	246
	III b	m ³	418	398	462	437	383	293
	IV a	m ³	483	475	477	483	406	311
	IV b	m ³	543	495	520	513	409	255
	Va	m ³	556	547	532	546	424	394
	Vb	m ³	530	533	588	552	457	315
	VI	m ³	534	507	554	557	479	314
	VII i starsze	m ³	353	351	356	465	447	291
	KO	m ³	398	376	344	360	302	154
	KDO	m ³	-	-	459	317	-	-
3	Przeciętna zasobność pow. leśnej zal. i nie zal.	m ³	364	362	372	381	312	112
4	Przeciętny wiek drzewostanów	lat	58	63	66	71	69	41
5	Spodziewany bieżący roczny przyrost d-stanów na 1 ha	m ³	6.2	5.7	5.7	5.37	4.50	5,19
6	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha (okres ubiegły)	m ³	-	5.3	1.0	0.87	8.16	16,22
7	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha (okres ubiegły)	m ³	-	3.1	2.9	4.54	3.05	3,23
9	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący roczny przyrost d-stanów na 1 ha	m ³	-	8.8	8.6	9.91	7.55	-0,55

Tabela XIII

Porównanie wskaźników stanu zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzania gospodarstwa leśnego i w prognozie.

Nadleśnictwo Węgierska Górk

Lp	Wskaźnik	J e d n .	Stan na					
			Def. urząd.	I rewizja	II rewizja	III rewizja	IV rewizja	V rewizja
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Powierzchnia leśna zal. i niezal. [ha]	ha	9123,86	9038,07	9008,24	9010,62	9031,58	9041,67
2	Zasoby miąższości.m ³ brutto	m ³	3113749	3213540	3311104	3374506	2782637	972058
3	Przeciętna zasobność d-stanów brutto w podklasach wieku							
	II a	m ³			29	44	51	43
	II b	m ³			156	142	154	149
	III a	m ³			306	358	265	236
	III b	m ³			414	415	363	278
	IV a	m ³			467	461	411	311
	IV b	m ³			508	499	413	275
	Va	m ³			540	520	429	291
	Vb	m ³			562	558	464	289
	VI	m ³			544	565	471	325
	VII i starsze	m ³			381	477	451	299
	KO	m ³			341	369	292	155
	KDO	m ³			443	402	-	120
3	Przeciętna zasobność pow. leśnej zal. i nie zal.	m ³			368	375	306	108
4	Przeciętny wiek drzewostanów	lat			66	70	69	39
5	Spodziewany bieżący roczny przyrost d-stanów na 1 ha	m ³			5.6	5.34	4.44	4,57
6	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha (okres ubiegły)	m ³			1.3	1.22	6.91	16,20
7	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha (okres ubiegły)	m ³			2.9	4.43	3.74	3,31
9	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący roczny przyrost d-stanów na 1 ha	m ³			8.5	9.77	8.18	-0,29

Obecnie na kondycję i stan zdrowotny i sanitarny lasu coraz częściej istotny wpływ mają czynniki klimatyczne, takie jak susze, powodzie i huragany. Synergiczne oddziaływanie niekorzystnych czynników biotycznych i abiotycznych powoduje szkody które na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia przybrały w Beskidach rozmiar klęski ekologicznej. W listopadzie 2004 roku huraganowe wiatry wyrządziły ogromne szkody w drzewostanach, tylko na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górk, wywróceniu bądź złamaniu uległy drzewa o masie ponad 50 tys. m³, a szkody o charakterze powierzchniowym objęły około 250 ha lasu. W styczniu 2007 r. lasy Nadleśnictwa Węgierska Górk ponownie ucierpiały od huraganowego wiatru.

W roku 2006 zanotowano trwającą wiele tygodni letnią suszę połączoną z wysokimi temperaturami. Wywołany nią dotkliwy stres hydro-termiczny wpłynął bardzo niekorzystnie na stan zdrowotny drzew. Najbardziej ucierpiały świerczyny górskie, szczególnie w Beskidzie Śląskim i Żywieckim, gdzie doszło do uaktywnienia się choroby opieńkowej. W przypadku świerka silnie zredukowane wrażliwe na brak wody systemy korzeniowe zostały szybko opanowywane przez patogena, do śmierci drzew dochodziło często nawet bez udziału szkodników wtórnych, co było skutkiem suszy fizjologicznej. W związku z tym, że sytuacja zdrowotna świerczyn górskich uległa w lipcu 2006 roku dramatycznemu

pogorszeniu, nadleśnictwa beskidzkie zmuszone zostały do uruchomienia nadzwyczajnych działań ratowniczych, by ograniczyć obserwowany równolegle w wielu drzewostanach gradacyjny rozród najgroźniejszego szkodnika wtórnego świerka, - kornika drukarza.

Rozmiar zagrożenia jaki był wynikiem opanowania drzew i drzewostanów przez korniki obrazuje pozyskanie posuszu w wysokości 973 tys. m³ grubizny, to z kolei warunkowało prowadzenie intensywnych odnowień na łącznej powierzchni ponad 2,2 tys. ha.

Od 2008 roku Nadleśnictwo Węgierska Górka przystąpiło do odbudowy zniszczonych, wyeksploatowanych dróg oraz towarzyszącej infrastruktury. Na etapie założeń projektowych przyjęto, że remontowane odcinki dróg mają zaspokoić potrzeby Lasów Państwowych i spełniać wymogi dróg leśnych o parametrach dopuszczających ruch dla zestawów wysokotonażowych, przy jednoczesnym spełnieniu oczekiwań społeczności lokalnych mieszkających na licznie występujących w terenach górskich, przysiółkach i enklawach.

Na bazie w/w założeń został zbudowany plan działań naprawczych i począwszy od 2008 roku łączna długość wyremontowanych, odcinków dróg to 97,2 km dróg o nawierzchni ulepszonej i 85 km dróg stokowych.

Należy jeszcze dodać, że w trakcie realizacji w/w zadań należało równolegle, uporać się ze skutkami klęski powodzi jaka dotknęła trzykrotnie teren Żywiecczyzny w 2010 roku nie omijając terenów leśnych administrowanych przez Nadleśnictwo Węgierska Górka.

Podpisał Nadleśniczy
mgr inż. Marian Knapiek

Koreferat Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Krakowie wykonawcy projektu Planu Urządzenia Lasu

Koreferat Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Krakowie
wykonawcy projektu Planu Urządzenia Lasu do
„Analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania
dotychczasowego planu urządzenia lasu”

1. Zmiany w stanie posiadania wg kategorii gruntu z wyjaśnieniem przyczyn tych zmian.

Ad. 1. Do Planu UL. przyjęty został stan na dzień 1.05.2013r., wg sprawozdania geodezyjnego wynoszący 9371,2022 ha, uwzględniający współwłasność 4,36 ha. Powierzchnia bez współwłasności wynosi 9366,8422 ha.

2. Porównanie zaplanowanych zadań gospodarczych z ich wykonaniem.

Ad. 2.1. Użytkowanie główne

W wyniku wielkopowierzchniowego zamierania świerka (szkody od wiatru, opieńkowej zgnilizny korzeni, gradacji kornika), i potrzeby ograniczenia gradacji kornika miąższościowy etat użytków głównych został zrealizowany w 6 roku obowiązywania planu. W związku z powyższym został wykonany Aneks do PUL wg stanu na 1.01.2010r. Etat cięć użytków rębnych w rozmiarze powierzchniowym został wykonany w 99,85%. W rozmiarze miąższościowym planowany etat został wykonany w 31,11%. Ale, jak wyżej wspomniano w wyniku zaistniałych uwarunkowań rezygnowano z planowanych cięć na rzecz cięć przygodnych (blisko 70% udział w pozyskanej miąższości). Tak więc etat miąższościowy użytków głównych został zrealizowany w wysokości 99,84%.

Podobna sytuacja miała miejsce w użytkach przedrębnych. Etat powierzchniowy czyszczeń wykonany został w 100%, trzebieży w 94,56%. W użytkach przedrębnych w cięciach przygodnych, wymuszonych zaistniałą sytuacją, pozyskano 70% grubizny. Zaplanowane pozyskanie w użytkach przedrębnych zrealizowano w wysokości 82,34%.

Ogółem, miąższościowy etat cięć użytków głównych zrealizowano w wysokości 96,36%. Niewykonanie 3,64% etatu wynika z rezygnacji cięć we fragmentach zdrowych świerczyn, buczyn które spełniają użyteczną rolę w tak zubożonym kłęską ekosystemie leśnym.

Ad. 2.2. Hodowla lasu

W PUL 2004-2013 z uwzględnieniem Aneksu zinwentaryzowano 100 ha zrębów. W tym też okresie gospodarczym nie przewidziano użytkowania lasu zrębami zupełnymi. Zaplanowano rębnię stopniową gniazdową udoskonaloną IVD, w której wykorzystuje się różne sposoby cięć w tym cięcia zupełne. Kodowanie w SILP odnowień (stopniowo wprowadzanych na niewielkich powierzchniach, po wykonaniu cięć przygodnych) jako odnowień zrębów, nie oznacza (w zestawieniu tabela X), że drzewostany użytkowane były rębnią zupełną i to na znacznej powierzchni (około 200 ha). Świadczą o tym uprawy i młodniki o zróżnicowanej przestrzennej strukturze wiekowej, gatunkowej i pionowej. Odnowienia pod osłoną drzewostanu wykonano w 100%. Ogółem plan odnowień został przekroczony o 10%.

Poprawki i uzupełnienia wykonano w 79%. W projekcie PUL przeciętne zadrzewienie upraw i młodników po rębniach złożonych wynosi blisko 80%, jakość jest dobra i b. dobra.

Tak więc niewykonanie planu w tym zakresie wynika z dobrze prowadzonej ochrony sadzonek przed zwierzyną, niewystąpieniu szkód od szkodników owadzych, ale też z uznawania samosiewów świerkowych, bukowych i jodłowych.

Na bieżący okres gospodarczy rozmiar odnowień jest 3-krotnie mniejszy w porównaniu do poprzedniego. Zadania gospodarcze w zakresie pielęgnowania lasu zostały zaprojektowane w wysokości około 60% ubiegłego okresu, przy czym następują przesunięcia w rodzaju zabiegów. Pielęgnacja gleby została zaprojektowana na powierzchni 7-krotnie mniejszej. Łączna powierzchnia CW i CP jest na podobnym poziomie jak w ubiegłym okresie gospodarczym.

Powierzchnia zabiegów agrotechnicznych poprzednio i teraz jest adekwatna do zaplanowanych odnowień.

3. Ocena wpływu wykonanych zabiegów gospodarczych na stan lasu.

Ad. 3.1. Wymuszony klęską i ratowaniem przed zniszczeniem surowca drzewnego wysoki etat, w konsekwencji zmienił strukturę wiekową i gatunkową drzewostanów Nadleśnictwa. W trakcie trwania IV rewizji urzędzeniowej nastąpił znaczny wzrost powierzchni drzewostanów I klasy wieku tj. upraw i młodników o 3168,54 ha – tj. o 30%. Obecnie I klasa wieku stanowi blisko 48%, w 2004r. 12,6%, a w 1994r. 8,6%. Uprawy i młodniki o czym wspomniano wyżej są dobrej i b. dobrej jakości o wysokim zadrzewieniu. Powierzchnia KO wzrosła o 1,5%.

Struktura gatunkowa również uległa zmianie. Udział powierzchniowy drzewostanów z panującym świerkiem zmniejszył się z 84% do 51%. Udział rzeczywisty jest jeszcze mniejszy. Obecnie wynosi 37% podczas gdy w 2004r. wynosił 77%. Jest to też efekt prowadzonej przebudowy i dostosowania składu gatunkowego powstałych upraw i młodników do siedliska. W Nadleśnictwie siedliska lasowe (LMG, LG) stanowią 70% powierzchni. Na tych siedliskach świerk będzie gatunkiem współpanującym lub domieszkowym. Rozpad świerczyn wymusił szybką przebudowę. Uprawy i młodniki w dużej mierze mają skład gatunkowy zgodny lub częściowo zgodny z siedliskiem.

Udział powierzchniowy drzewostanów bukowych i jodłowych wzrósł, odpowiednio o 20% i 4%. W przyszłości udział drzewostanów z panującym bukiem powinien dojść do 70%, czyli do udziału siedlisk lasowych.

O prawidłowo prowadzonej gospodarce leśnej świadczy prawie 95% drzewostanów dla których w obecnej rewizji UL. określono skład zgodny lub częściowo zgodny z TD.

Ad. 3.2. Nadleśnictwo utrzymuje dobry poziom higieny sanitarnej drzewostanów. Świerk nadal charakteryzuje się słabą a miejscami krytyczną zdrowotnością. Nadal spotyka się wydzielające się świerki nie tylko pojedynczo ale i w formie grupowej.

Ad. 3.3. Stan infrastruktury technicznej należy uznać za zadawalający. Sieć dróg wewnątrz kompleksów jest w zasadzie wystarczająca. Gęstość dróg wynosi 34 m/ha. Jakość dróg wywozowych jest dobra.

4. Rozmiar prac zalesieniowych

Ad. 4. Plan wykonano. Na przyszły okres gospodarczy 2014-2023 nie zostały zaplanowane zalesienia. Wg stanu na 2014r. cechę gleby „porolne” wpisano dla 16,49 ha pow. zalesionej, wg stanu na 2004r. - 8,31 ha. W projekcie PUL usankcjonowano przenosząc do pow. leśnej zalesionej, zalesione w wyniku naturalnej sukcesji łąki i pastwiska na których już była formacja drzew.

5. Rozmiar szkód w lasach powodowany przez szkodniki biotyczne i abiotyczne

Ad. 5.1. Dotychczasowe działania Nadleśnictwa z zakresu ochrony drzewostanów przed szkodnikami wtórnymi świerka oceniono jako prawidłowe. Sprawnie, szybko i terminowo usuwano drzewa zasiedlone, skutecznie (jak na olbrzymi obszar rozpadu świerczyn) przeciwdziałając nadmiernemu wzrostowi populacji szkodników wtórnych świerka, z których najważniejszymi są: kornik drukarz i rytownik pospolity.

Opieńkowa zgnilizna korzeni odnotowana została na około 50% powierzchni nadleśnictwa.

Ad. 5.2. Szkody od zwierzyny odnotowane podczas inwentaryzacji urządzeniowej, w I klasie wieku występują na blisko 53% powierzchni upraw i młodników. Przeważają uszkodzenia w przedziale 1 do 20% - stanowią one 87%. Większość szkód od zwierzyny nie powoduje trwałych strat w prowadzonej gospodarce leśnej, jakkolwiek przy wprowadzaniu coraz częściej i liczniej jodły i gatunków liściastych wzrastają koszty ochrony upraw.

Na bieżący okres gospodarczy zaplanowano około 69 ha poprawek.

Ad. 5.3. Zabezpieczenie ppoż. jest odpowiednie do III kategorii zagrożenia pożarowego. Na bieżący okres gospodarczy Nadleśnictwo zostało zaliczone ponownie do III kategorii zagrożenia pożarowego.

Nadal w Nadleśnictwie występuje istotne zagrożenie ze strony szkodliwych owadów i grzybów. Korniki oraz opieńkowa zgnilizna korzeni decydują o stanie zdrowotnym świerka. Choroba opieńkowa nadal będzie miała podstawowe znaczenie (także gospodarcze) w osłabianiu zdrowotności drzewostanów z zamieraniem drzew włącznie, - tak w młodnikach jak i w starszych drzewostanach świerkowych. Kolonizowaniu korzeni świerków przez opieńkę, na ogół na zaawansowanym już jego etapie towarzyszyć będzie zasiedlanie opanowanych przez patogena grzybowego drzew przez owadzie szkodniki wtórne, głównie korniki. W młodnikach i drągowinach będą to zasadniczo: czterooczek świerkowiec i rytownik pospolity, w starszych świerczynach: kornik drukarz, kornik drukarczyk, rytownik pospolity. Konieczne ograniczanie rozrodu korników wymagać będzie od nadleśnictwa podejmowania niezbędnych działań takich jak wyszukiwanie, wyróbka i usuwanie z lasu (lub korowanie) zasiedlonego posuszu, stosowanie pułapek feromonowych.

6. Użytkowanie uboczne i gospodarka łowiecka

Ad. 6.1. Bez uwag

7. Ocena zadań wynikających z Programu Ochrony Przyrody

Ad. 7.1. Bez uwag

Ad. 7.2. Przeciętne zadrzewienie wynosi 77,7%, przeciętna jakość hodowlana „22”. Generalnie skład gatunkowy jest zgodny lub częściowo zgodny z TD. Młode pokolenie złożone jest z gatunków drzew docelowych, wprowadzanych wcześniej pod okapem drzewostanu (wymagających ocienienia górnego piętra). W poprawkach i uzupełnieniach, z uwzględnieniem mikrosiedlisk, wprowadzane są gatunki docelowe TD.

Ad. 7.3. Na bieżący okres gospodarczy 2014-2013 nie ujawniono halizn, płazowin, zrębów zaległych. Wszystkie powierzchnie zostały odnowione na bieżąco. Ocena młodego pokolenia jest wysoka. Parametry opisane powyżej.

Ad. 7.4. Bez uwag

Ad. 7.5. W uprawach, młodnikach i pozostałych drzewostanach pojedynczo odnotowane zostały gatunki biocenotyczne. Przeważnie zinventaryzowano około 45 tys. m³ grubizny.

Ad. 7.6. Formy ochrony przyrody.

1. W okresie ubiegłego 10-lecia powołany został rezerwat „Lipowska”. Na gruntach Nadleśnictwa są 3 rezerваты – Kuźnie (zadania ochronne na 5 lat), Lipowska (zadania ochronne na 5 lat), Romanka (plan ochrony).

2. W granicach Nadleśnictwa nadal funkcjonują dwa parki krajobrazowe:

- „Żywiecki Park Krajobrazowy”
- „Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego”

3. Ilość pomników przyrody: 5 pozycji wg rejestru RDOŚ. Nadleśnictwo wystąpi do Gminy Miłowka o zaktualizowanie decyzji powołującej pomnik przyrody (Decyzja nr RL-op-8311/42/69 PWRN w Krakowie z 8.04.1969r.) na terenie dawnego parku dworskiego obok leśniczówki w Kamesznicy.

4. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa powołane zostały w ramach sieci Natura 2000, trzy obszary:

- PLH240005** – „Beskid Śląski”; specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO)
- PLH240006** – „Beskid Żywiecki”; specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO)
- PLB240002** – „Beskid Żywiecki”; obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO)

Na obszarach Natura w wyniku inwentaryzacji przeprowadzonej w LP w latach 2006-2007, ujawniono siedliska przyrodnicze.

W SDF dla obszaru określono siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt będące przedmiotami ochrony na tych obszarach.

*Przez RDOŚ Katowice opracowywany jest plan zadań ochronnych: **PLH240006** – „Beskid Żywiecki”, **PLB240002** – „Beskid Żywiecki”.*

5. Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów. Grunty w zarządzie Nadleśnictwa są biotopem wielu gatunków roślin, zwierząt i grzybów w tym dużych ssaków drapieżnych oraz ptaków. Na gruntach Nadleśnictwa nie ma wyznaczonych stref ochrony ostoi gatunków wymienionych w Rozporządzeniu MŚ z 2011r., są obszary tzw. funkcjonalne wpisane do projektu planu zadań ochronnych **PLH240006** – „Beskid Żywiecki”, **PLB240002** – „Beskid Żywiecki”.

8. Porównanie powierzchni i zasobów leśnych w kolejnych planach urządzenia lasu

Ad.8.1.

Rewizja UL	Klasa wieku								suma
	I	II	III	IV	V	VI i >	KO	KDO	
	Powierzchnia [ha]								
2004	1140,78	1397,41	1098,54	1792,23	1319,80	1619,23	654,56	0	9022,55
2014	4309,32	1589,29	1134,75	700,40	240,04	267,96	789,91	3,46	9035,13
	Zapas [m ³]*								
2004	2445	142230	352060	737490	580483	751590	191315	0	2757613
2014	11790	154660	284240	202850	69755	80725	122585	415	927020
	Przeciętna zasobność [m ³ /ha]								
2004	2	102	320	411	440	464	292	0	306
2014	3	97	250	290	291	301	155	120	103
Różnica	1	-5	-70	-121	-149	-163	-137	120	-203

[+/-]									
-------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*- bez uwzględnienia przestoi

Skokowy przyrost powierzchni w I klasie wieku jest wynikiem wymuszonego, szybkiego usuwania w zasadzie prawie całych powierzchni drzewostanów świerkowych IV i starszych klas wieku. W tych klasach wieku ubyło około 3500 ha. Na tej powierzchni należało wykonać zabiegi agrotechniczne, odnowić i pielęgnować uprawy i młodniki.

Spadek zasobności w poszczególnych klasach wieku jest konsekwencją wykonania cięć w wyniku synergicznego oddziaływania czynników klimatycznych (wiatr, długotrwała wysoka temperatura powietrza przy jednoczesnym braku opadów), sprzyjających rozwojowi opieńki i następnie gradacji korników opanowujących osłabione drzewa.

Sporządziła

Kraków, dnia 02 października 2013r.

Aleksandra Jasińska – M`Bodj

Referat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Opolu na Naradę Techniczno Gospodarczą (NTG) dla Nadleśnictwa Węgierska Górka dot. sporządzenia projektu Planu Urządzenia lasu na lata 2014-2023

Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych
Zespół Ochrony Lasu w Opolu

Referat

Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Opolu

na Naradę Techniczno Gospodarczą (NTG)
dla **Nadleśnictwa Węgierska Górka**

dot. sporządzenia projektu

Planu Urządzenia Lasu

na lata 2014-2023

Opole, kwiecień 2013

**Hylopatologiczna charakterystyka Nadleśnictwa Węgierska Górka
oraz wskazania w zakresie ochrony lasu**

/Referat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Opolu
na Nadadę Techniczno Gospodarczą (NTG)
dla Nadleśnictwa Węgierska Górka dot. projektu PUL na lata 2014-2023/

I. Podstawowe dane przyrodniczo-leśne

1. Wg stanu na 1.01.2004 r. lasy Nadleśnictwa Węgierska Górka tworzą drzewostany, w których składach dominuje świerk (→ 83,7%). Buczyny stanowią → 12,1%, drzewostany jodłowe → 2,8%. Udział siedlisk: LMG → 59%, BMG → 28%, LG → 11%. Parametry drzewostanów (przeciętne): zasobność → 323 m³/ha (św), 200 m³/ha (bk), 254 m³/ha (jd); wiek → 73 lat (św), 47 lat (bk), 48 lat (jd); przyrost → 8, 61 m³/ha (św), 8,53 m³/ha (bk), 13,79 m³/ha (jd). m³/ha/rok. Całość obszarów leśnych terenu nadleśnictwa zaliczono do stref pozostających pod wpływem emisji przemysłowych (→ 65,9% do strefy I; 36,1% do strefy II). Powierzchnia leśna zalesiona → 9 023 ha, w tym pow. drzewostanów ≥ II kl. wieku → 8 115 ha (stan na 2008 r.)

II. Hylopatologiczna charakterystyka stanu lasu

2. Nadleśnictwo Węgierska Górka, jako nadleśnictwo obejmujące górskie obszary leśne, z właściwym dla terenów gór częstym występowaniem silniejszych wiatrów oraz intensywniejszych opadów śniegu

Tabela 1

rok	Masa drewna / rozmiar szkody/ (m ³)	Rodzaj czynnika szkodliwego
2004	50 000	wiatrolomy, śniegolomy
2006	8 000	jw.
2007	25 000	jw.
2008	17 000	jw.
2009	10 700	jw.
2010	3 600	jw.
2011	2 300	jw.

oraz z dominującym w składzie gatunkowym świerkiem, którego drzewostany pozostają szczególnie podatne na powstawanie wiatrowalów i śniegolomów, jest nadleśnictwem o b. częstym występowaniu szkód atmosferycznych w drzewostanach, także w znaczących rozmiarach. Od

roku 2004, tj. od początku okresu obowiązywania PUL, silniejsze szkody wiatrolomowe bądź śniegolomowe występowały niemal rokrocznie (→ wyjątek: rok 2005 i 2012), z największymi szkodami wiatrolomu z listopada 2004 r. (→ 50,0 tys. m³) (→ Tabela 1).

3. W konsekwencji wystąpienia silniejszych szkód od wiatru i śniegu zwiększone rozmiary wyróbki złomów i wywrotów (→ masy pow. 10 tys. m³), za wyjątkiem roku 2012, realizowano corocznie, z największą masą wyróbki w roku 2005 → 61 668 m³ (→ Tabela 2).

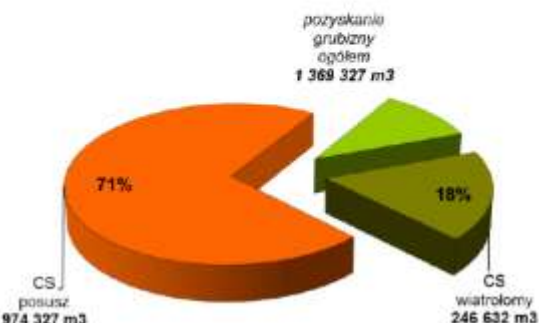
4. Obok szkód wiatro- i śniegołomowych wielokrotnie ważniejszą w latach 2004-2012 racją wykonywania wymuszonych cięć sanitarnych w Nadleśnictwie Węgierska Górka było usuwanie wydzielającego się posuszu. Problem nasilonego zamierania świerka na większych powierzchniach drzewostanów ujawnia się na terenie nadleśnictwa już z końcem ubiegłego wieku i występuje przede wszystkim w silnie zaopieczonych drzewostanach masywu Baraniej Góry oraz Skrzycznego. Lawinowe tempo zamierania świerka i rozpadu świerczyn następuje po ekstremalnej suszy lata (lipiec) 2006 roku z kulminacją tego procesu i wyróbką największej masy posuszu świerkowego w roku 2007 → 228 058 m³ (→ Tabela 2).

Tabela 2

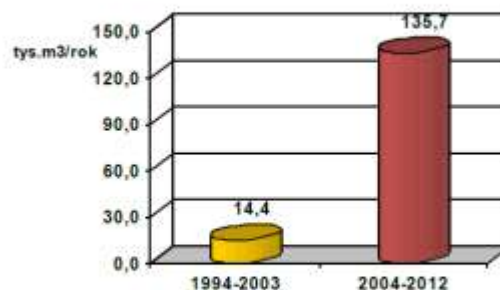
Rok	CIĘCIA SANITARNE						Pozyskanie grubizny ogółem (m ³)	Udział cięć sanitarnych w pozyskaniu grubizny ogółem (%)	Posusz inwentaryzowany na lesie na koniec września (m ³)	
	posusz				wiatrołomy (m ³)	%				OGÓLEM (m ³)
	iglasty (m ³)	liściasty (m ³)	ogółem (m ³)	%						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2004	79 832	27	79 859	86	13 537	14	93 396	104 716	89	13 044
2005	61 280	120	61 400	50	61 668	50	123 068	125 419	98	11 976
2006	155 488	48	155 536	92	13 897	8	169 432	182 740	93	35 049
2007	228 058	99	228 157	85	40 532	15	268 689	278 287	97	41 390
2008	206 000	162	206 162	82	46 696	18	252 858	262 937	96	9 850
2009	173 371	134	173 505	87	25 366	13	198 871	211 773	94	2 450
2010	36 222	53	36 275	62	21 974	38	58 249	74 797	78	470
2011	18 880	80	18 960	56	14 925	44	33 885	72 426	47	875
2012	14 333	140	14 473	64	8 037	36	22 510	56 232	40	770
Razem	973 464	863	974 327	80	246 632	20	1 220 958	1 369 327	89	12 875 / rok

5. W wyniku całości zjawisk szkodotwórczych jakie na obszarze i w drzewostanach Nadleśnictwa Węgierska Górka wystąpiły w latach 2004-2012 masa wyrobionych z przyczyn sanitarnych i zdrowotnych wiatrołomów, śniegołomów oraz posuszu wyniosła łącznie 1 220 958 m³ (→ Tabela 2). W tym rozmiarze masa ta jest wielkością niezwykle znaczącą, stanowi bowiem aż 89% udziału w pozyskanej przez nadleśnictwo grubiznie ogółem.
6. Struktura zrealizowanych cięć sanitarnych (co do racji ich podejmowania) była następująca:
- **rozmiar potrzeb wyróbki posuszu** powodowanych racjami przyrodniczo-sanitarnymi, wyniósł 974 327 m³, tj. przeciętnie ~ 108,3 tys. m³/rok (→ 71% zrealizowanego rozmiaru cięć grubizny ogółem; 80% rozmiaru cięć sanitarnych). Ponad ¼ masy posuszu (78%) → 763,4 tys. m³ wyrobiono w kolejnych 4. latach katastrofalnego zamierania świerka i rozpadu świerczyn → lata 2006-2009,
 - **rozmiar potrzeb porządkowania skutków szkód atmosferycznych w drzewostanach** (→ wiatro- i śniegołomów) wyniósł 246 632 m³, tj. przeciętnie ~ 27,4 tys. m³/rok (→ 18% zrealizowanego rozmiaru cięć grubizny ogółem; 20% cięć sanitarnych).

7. Podsumowując, potrzeby podejmowania wymuszonych cięć sanitarnych w Nadleśnictwie Węgierska Górka w latach 2004-2012 determinowane były w dominującej mierze wydzielającym się posuszem, w znacznie mniejszym udziale, aczkolwiek w sporym rozmiarze miąższościowym, szkodami pochodzenia atmosferycznego (→ diagram), a ich rozmiar, z przeciętną roczną masą dla tego okresu = ~ 135,7 tys. m³ pozostawał wielkością gospodarczo niezwykle istotną. Sytuacja ta stała się m.in. powodem konieczności wystąpienia Nadleśnictwa Węgierska Górka w 2009 r. z wnioskiem o aneks do PUL na latach 2004-2013. Aneks ten został zatwierdzony w roku 2011.

8. W porównaniu z okresem poprzedniego PUL, tj. z latami 1994-2003, nadleśnictwo odnotowuje blisko dziesięciokrotny przyrost rozmiaru wymuszonych cięć sanitarnych (→ przeciętny roczny rozmiar tych cięć tamtego okresu to 14,4 tys. m³/rok). Porównanie to dobitnie pokazuje istotną odmienność uwarunkowań realizowania gospodarki leśnej ostatniego okresu planowania gospodarczego od okresu poprzedniego pod względem wielkości potrzeb wykonywania wymuszonych cięć sanitarnych i rozmiaru cięć w ogóle.

9. Łączna powierzchnia zrębów otwartych z przyczyn sanitarnych, założonych w latach 2004-2012 wynosi 181,0 ha.
10. Pożary lasu w okresie lat 2004-2012 wystąpiły na powierzchni 6,7 ha. Z tyt. skutków pożaru wycięto masę 76 m³.
11. Intensywność wydzielania i wyróbki posuszu świerkowego w Nadleśnictwie Węgierska Górka w latach 2004-2012 wynosiła przeciętnie 15,50 m³/ha/rok [od min. 2,06 m³/ha/rok (→ 2012 r.) do max. 33,17 m³/ha/rok (→ 2007 r.)]. Parametr ten w zestawieniu z wielkością przeciętnego przyrostu drzewostanów świerkowych → = 8,61 m³/ha/rok pokazuje, że z powodu katastrofalnego wydzielania posuszu świerkowego w ostatnim okresie planowania urządzeniowego następował niezwykle silny ubytek zasobów drzewnych świerka nadleśnictwa → = 180% potencjału przyrostowego gatunku. Dla pozostałych dwu gatunków lasotwórczych, liczniejszych na obszarze nadleśnictwa, poziom ubytku masy zasobów z tyt. przyczyn zdrowotnościowych i wydzielania posuszu pozostawał:
- dla buka znikomy (→ 0,09 m³/ha/rok; → ~ 1% masy przeciętnego przyrostu gatunku);
 - dla jodły niewielki (→ 0,78 m³/ha/rok → ~ 6% masy przeciętnego przyrostu gatunku).

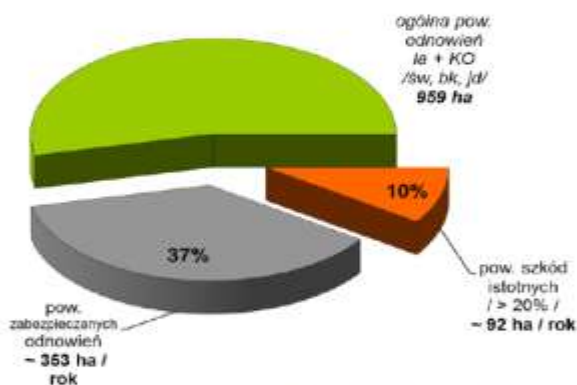
12. Rejestrowane w latach 2004-2012 wielkości mas posuszu pozostającego na lesie na koniec września, będące miarą poziomu posuszowej higieny sanitarnej drzewostanów nadleśnictwa, kształtowały się w wysokościach od 770 m³ (→ 2012 r.) do 41 390 m³ (→ 2007 r.), średnio → 12 875 m³/rok. Wyraźne ekstrema parametru ze skutkiem wówczas silnego obniżenia poziomu posuszowej higieny sanitarnej drzewostanów przypadały na pierwsze 2 lata katastrofalnego wydzielania posuszu świerkowego (→ 2006-2007). Przeciętny wskaźnik stanu posuszowej higieny drzewostanów Nadleśnictwa Węgierska Górka za okres lat 2004-2012 wynosi 1,59 m³/ha. Od roku 2010 nadleśnictwo osiąga i utrzymuje dobry już poziom higieny sanitarnej drzewostanów.
13. Analiza powyższa pozwala na sformułowanie następujących wniosków podsumowujących:
- **stan zdrowotny lasu** Nadleśnictwa Węgierska Górka w ostatnim okresie planowania urzędniowego dla większości obszarów lasu charakteryzował się i charakteryzuje nadal słabą, a miejscami złą, krytyczną zdrowotnością drzewostanów świerkowych oraz dobrą zdrowotnością dwu pozostałych gat. lasotwórczych → buka oraz jodły;
 - **stan sanitarny lasu**, kształtowany poziomem posuszowej higieny lasu, częstości oraz wielkości powstawania szkód atmosferycznych, presji szkodników wtórnych oraz realizowanymi przez nadleśnictwo działaniami porządkującymi (→ wyróbka posuszu, wiatro- i śniegołomów), po okresie katastrofalnego zamierania świerczyn w latach 2006-2009, utrzymywany jest obecnie w Nadleśnictwie Węgierska Górka na dobrym poziomie, ograniczającym poprzez te działania możliwości dynamicznego rozwoju procesów chorobowych drzewostanów oraz pogłębiania skutków pojawiających szkód i zagrożeń dla trwałości lasu. Słaba zdrowotność świerka i zwiększone wydzielanie posuszu, powodowały i powodują, że zadanie to obiektywnie nie jest łatwym do osiągnięcia, wymaga od nadleśnictwa znacznego trudu organizacyjnego i wykonawczego.
14. Rola szkodników owadzych w kształtowaniu predyspozycji chorobowej i stanu zdrowotno-sanitarnego drzewostanów oraz stymulowaniu czy współuczestniczeniu w zamieraniu drzew i wydzielaniu posuszu w Nadleśnictwie Węgierska Górka, pozostaje b. istotna; w dominujących na terenie nadleśnictwa świerczynach ma znaczenie podstawowe i dotyczy kornika drukarza oraz rytownika pospolitego.
15. Oba wymienione gatunki korników świerka spośród wszystkich **szkodników owadzych** o odnotowanym w Nadleśnictwie Węgierska Górka w okresie lat 2004-2012 występowaniu na łącznej powierzchni 30 174 ha (→ przeciętnie ~ **3 353 ha/rok**) miały znaczenie najistotniejsze. Poza drukarzem i rytownikiem, w tym okresie notowano także występowanie czteroocza świerkowca oraz krobika modrzewiowca (→ Tabela 3).

Tabela 3

Lp	Szkodnik	Powierzchnia występowania / uszkodzeń /w latach 2004-2012/ (ha)	Powierzchnia zabiegów ograniczających /w latach 2004-2012/ (ha)
owady / 30 174.3 ha / ~ 3 353 ha/rok			
1	kornik drukarz	23 933.0	23 751.0

2	rytownik pospolity	6 038.0	6 038.0
3	czteroczak świerkowiec	182.0	
4	krobik modrzewiowiec	20.0	
5	chrabąszczowate (pędraki)	1.2	0.4
6	mszyce na gat. liściastych	0.1	0.1
ssaki / 860.5 ha / ~ 96 ha/rok			
7	jeleniowate	827.0	3 177.0
8	gryzonie	32.0	
9	zające	1.5	
Razem owady i ssaki w latach 2004-2012		31 034.8	32 966.5

16. W warunkach Nadleśnictwa Węgierska Górka ważnym szkodnikiem lasu, wymagającym podejmowania działań prewencyjnych celem zapobiegania powstawaniu poważniejszych uszkodzeń drzew w fazie upraw, jest **zwierzyna płowa**. Wobec jeleniowatych nadleśnictwo wykonywało w tym okresie zabiegi profilaktyczno-ograniczające na areale powierzchniowym = 3 177 ha; tj. średniorocznie → 353 ha, obejmujące 37% odnowień św, bk, jd, narażonych na uszkodzenia (→ pow. kl. wieku Ia + KO → 959 ha). Powierzchnia zainwentaryzowanych uszkodzeń odnowień od jeleniowatych w latach 2004-2012 (→ szkody istotniejsze, > 20%) wyniosła 827 ha; tj. średniorocznie 92 ha, a zatem szkody te rejestrowane były na stosunkowo niewielkim areale odnowień (→ ~ 10%) (diagram).

17. Ogółem w latach 2004-2012 wzmożone występowanie bądź uszkodzenia od **szkodników drzew leśnych** (→ wg wykazów ujętych w Formularzu nr 3 Instrukcji O.L.) w Nadleśnictwie Węgierska Górka zarejestrowano na pow. 31 035 ha, tj. przeciętnie ~ **3 448 ha/rok**. Wielkość ta stanowi 61,3% ogólnej powierzchni drzewostanów nadleśnictwa. Zabiegi ograniczające i profilaktyczne wykonywano na powierzchni 32 967 ha, tj. przeciętnie ~ 3 663 ha / rok (→ 40,6% powierzchni leśnej nadleśnictwa). Obie te wielkości wskazują generalnie na b. silne natężenie problematyki związanej z występowaniem szkodliwych owadów (→ przede wszystkim) oraz roślinożernych ssaków w nadleśnictwie.

18. Z zespołu **czynników abiotycznych** w warunkach Nadleśnictwa Węgierska Górka czynnikiem obejmującym w latach 2004-2012 największy areal rejestrowanego szkodliwego oddziaływania na las był wiatr. Szkody od innych czynników (→ przemrożenia, śnieg, susza,

pożar) rejestrowano epizodycznie (→ Tabela 4). Razem uszkodzenia od różnorodnych **czynników abiotycznych** odnotowano w latach 2004-2012 w Nadleśnictwie Węgierska Górka na łącznej powierzchni 11 869 ha, tj. przeciętnie na pow. **~ 1 319 ha/rok** (→ Tabela 4). Czynniki pogodowe, zwłaszcza okresu wiosny i lata, pozostają tymi czynnikami, które w warunkach Nadleśnictwie Węgierska Górka w sposób istotny wpływają na przebieg sytuacji zdrowotnej drzewostanów oraz określa tempo i rozmiar wydzielania się posuszu świerkowego. Opady i chłodniejsza aura sprzyjają stabilizacji zdrowotnej drzew i drzewostanów, susze, zwłaszcza susza mrozowa na przedwiośniu oraz upały, jako stymulatory choroby opieńkowej, wzmagają z kolei zamieranie drzew.

19. Wśród **patogenów grzybowych**, których szkodliwe występowanie w latach 2004-2012 odnotowano na łącznym obszarze 36 886 ha (→ przeciętnie **~ 4 098 ha/rok**), areal uszkodzeń dotyczył niemal wyłącznie opieńkowej zgnilizny korzeni. Z innych chorób lasu rejestrowano w szkółce zgorzele siewek (→ Tabela 4).

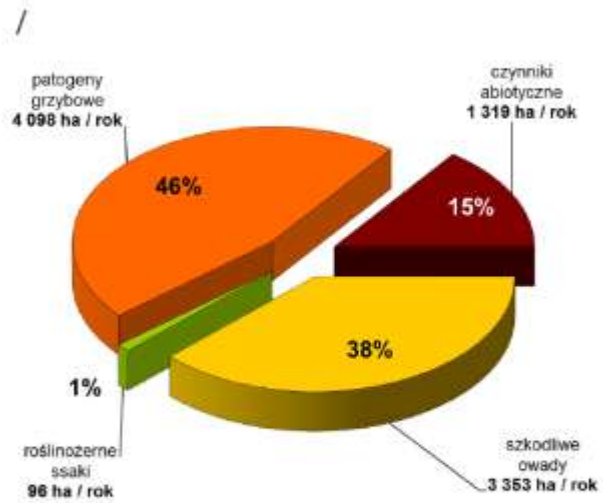
Tabela 4

Lp	Czynnik abiotyczny / patogen grzybowy	Powierzchnia występowania /razem w latach 2004-2012/ (ha)
<i>czynniki abiotyczne / 11 869.1 ha / ~ 1 319 ha/rok</i>		
1	wiatr	11 865.7
2	zmrożenia, zwarzenia	2.6
3	śnieg	0.4
4	obniżenie poziomu wód, susza	0.3
5	pożar	0.2
<i>patogeny grzybowe / 36 885.6 ha / ~ 4 098 ha/rok</i>		
6	opieńkowa zgnilizna korzeni	36 884.0
7	Pasożytnicza zgorzel gat. liściastych	1.2
8	Pasożytnicza zgorzel gat. iglastych	0.3
Razem czynniki abiotyczne i patogeny grzybowe w latach 2004-2012		48 754.7

20. Ogółem w latach 2004-2012 uszkodzenia od **czynników abiotycznych i patogenów grzybowych** (→ wg wykazów ujętych w Formularzu nr 4 Instrukcji O.L.) w Nadleśnictwie Węgierska Górka zarejestrowano na pow. 48 755 ha, tj. przeciętnie na **5 417 ha w roku**. Wielkość ta stanowi 60,0% powierzchni drzewostanów nadleśnictwa. To wielkość bardzo znacząca, wskazująca na silne oddziaływanie na drzewostany nadleśnictwa szeregu szkodliwych czynników abiotycznych i biotycznych, trwale i istotnie osłabiających zdrowotność drzew i drzewostanów. Wraz z należnym uwzględnieniem znaczącego rozmiaru wyróbki wiatro- i śniegołomów powstałych w latach 2004-2012, jako bezpośredniego skutku oddziaływania czynników abiotycznych: wiatru i śniegu (→ 18% zrealizowanego pozyskania grubizny ogółem), określić należy dla Nadleśnictwa Węgierska

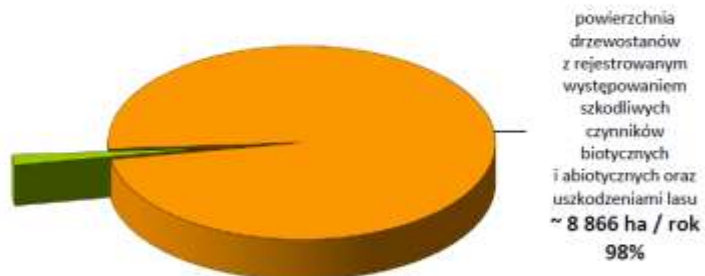
Górka natężenie problematyki szkód abiotycznych i patogenów grzybowych minionego okresu jako gospodarczo bardzo istotne.

21. Rozpatrując udział poszczególnych grup czynników szkodliwych w ogólnej powierzchni ich występowania w latach 2004-2012 na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górka (→ wg danych rejestrowanych w formularzach 3 i 4), stwierdza się, że rolę dominującą wśród nich miały patogeny grzybowe (→ 46%), w dalszej kolejności były to szkodliwe owady (→ 38%), następnie czynniki abiotyczne (→ 15%) i roślinożerne ssaki (→ 1%), (diagram).

22. Dokonując finalnej oceny wagi zagadnień ochrony lasu w Nadleśnictwie Węgierska Górka w latach 2004-2012, wg miary udziału powierzchni drzewostanów z zarejestrowanym występowaniem szkodliwych czynników abiotycznych i biotycznych oraz notowanymi uszkodzeniami od tych czynników (→ sumarycznie średniorocznie → **8 866 ha/rok**), odnoszonej do całej powierzchni zalesionej nadleśnictwa (→ 9 023 ha), który to wskaźnik na przestrzeni lat 2004-2012 ukształtował się na poziomie = **98%** oraz równolegle uwzględniając należnie b. wysoki, katastrofalny poziom natężenia potrzeb wykonywania w tym okresie wymuszonych cięć sanitarnych = **89%** rozmiaru pozyskania grubizny ogółem (diagramy), ocenić należy, że problematyka ochrony lasu, jako konsekwencja występowania na terenie nadleśnictwa zespołu wielorakich czynników szkodliwych, osłabiających zdrowotność drzew i drzewostanów bądź też wywołujących szkody bezpośrednie, pozostawała w Nadleśnictwie Węgierska Górka w latach 2004-2012 zagadnieniem o niezwykle wysokiej istotności gospodarczej.

Udział arealu występowania szkodliwych czynników biotycznych i abiotycznych oraz uszkodzeń lasu w ogólnej powierzchni leśnej nadleśnictwa (średniorocznie w latach 2004-2012)

Udział cięć sanitarnych w pozyskaniu grubizny ogółem
w latach 2004-2012

III. Wskazania w zakresie ochrony lasu

Podstawowe wskazania w zakresie ochrony lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górka wynikają z potrzeb realizowania obligatoryjnych regulacji Instrukcji Ochrony Lasu, z aktualnego stanu lasu oraz zidentyfikowanych dla terenu nadleśnictwa realnych i potencjalnych zagrożeń.

To czynności związane z monitorowaniem stanu lasu oraz z podejmowaniem koniecznych zabiegów profilaktycznych i ochronnych:

Monitorowanie stanu lasu

1. Wykonywanie rutynowych, corocznych kontroli zagrożenia lasu przez owady:
 - kontrola występowania brudnicy mniszki;
 - monitorowanie występowania korników świerka za pomocą pułapek feromonowych.
2. Rejestrowanie zdarzeń związanych z występowaniem szkodników lasu i uszkodzeń przewidzianych odnotowywaniu w formularzu 3 I.O.L.
3. Wykonywanie rutynowych, corocznych kontroli zagrożenia lasu przez grzyby patogeniczne i czynniki abiotyczne; dokonywanie możliwie najpełniejszej, faktycznej diagnozy zagrożenia lasu przez te czynniki szkodotwórcze; rejestracja wyników ocen w formularzu 4 I.O.L.
4. Wykonywanie rutynowych, corocznych kontroli zagrożenia lasu przez roślinożerne ssaki.
5. Wykonywanie inwentaryzacji uszkodzeń drzewostanów przez owady foliofagiczne w przypadku wystąpienia defoliacji w zakresie powyżej 30% (→ świerk, jodła) oraz ich sygnalizowanie do RDLP i ZOL (→ formularz 12 I.O.L).
6. Wykonywanie jesiennych poszukiwań larw zasnuj świerkowych po stwierdzeniu defoliacji.
7. Sygnalizowanie do ZOL uszkodzeń i zjawisk chorobowych wymagających rozpoznania.

Zabiegi profilaktyczne i ochronne

1. Utrzymywanie higieny sanitarnej lasu i ograniczanie liczebności korników świerka:

- minimalizowanie - w możliwie jak największym zakresie - możliwości rozwoju kolejnych generacji korników świerka w sezonie wegetacyjnym poprzez wyszukiwanie/monitorowanie drzew zasiedlonych (→ trocinkarze), wyróbkę wydzielającego się posuszu i jego terminowe usuwanie z lasu bądź korowanie. Ten cel jest osiągnięty gdy maksima wyróbki posuszu w roku przypadają na czas zasiedleń i rozwoju I generacji korników, tj. na miesiące: maj, czerwiec, lipiec;
 - w okresie zimy, przy wystąpieniu dogodnych warunków aury, porządkowanie drzewostanów z zainwentaryzowanych jesienią oraz ujawnianych zimą drzew posuszowych;
 - w miarę możliwości prowadzenie wyróbki drzew posuszowych z pozostawianiem opadłej kory o cechach widocznego spasożytnictwa lub zainfekowania żerowisk → korzystnych elementów naturalnego oporu środowiska;
 - bieżące porządkowanie z drzewostanów powstających wiatro- i śniegołomów; z pozostawianiem części wiatrołomów świerkowych na lesie z przeznaczeniem na pułapki klasyczne;
 - wykładanie pułapek feromonowych na kornika drukarza i rytownika pospolitego;
 - wykładanie drzew/mygieł chwytnych (→ z doczepionym feromonem).
2. W drzewostanach starszych pozostawianie drzew biocenotycznych, drzew dziuplastych oraz pjd. drzew posuszowych do naturalnego rozkładu.
 3. W sytuacjach zdiagnozowanych potrzeb stosowanie wypraktykowanych metod ochrony odnowień przed uszkodzeniami od zwierzyny płowej.
 4. Wspieranie ptactwa leśnego i nietoperzy → wywieszanie skrzynek lęgowych i schronów.

 Zespół ds. Ochrony Lasu
 mgr inż. Grzegorz Gucik

Ocena Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach gospodarki leśnej Nadleśnictwa Węgierska Górka za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu

**Ocena Końcowa Dyrektora RDLP w Katowicach
gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Węgierska Górką
za okres od 1 stycznia 2004r. do 31 grudnia 2013r.**

Oceny dokonano w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012r. (Dz.U.2012.1302) oraz Instrukcję Urządzania Lasu z dnia 21 listopada 2011r.

Szczegółowa analiza gospodarki ubiegłego okresu (z uwzględnieniem aktualnie sporządzonego opisu lasu) została zawarta w referacie „Analiza gospodarki przeszłej” Nadleśniczego Nadleśnictwa Węgierska Górką oraz w koreferacie Kierownika BULiGL o/Kraków.

Ekspirujący PUL został zatwierdzony Decyzją Ministra Środowiska z dnia 03.12.2004r i został zmieniony aneksem zatwierdzony Decyzją Ministra Środowiska z dnia 18.03.2011r.

Powierzchnia Nadleśnictwa ustalona na 01.01.2014r. wynosi 9 366,50 ha ogółem. W ubiegłym 10-leciu po dokonaniu rozliczeń i uzgodnień powierzchnia nadleśnictwa nie uległa istotnym zmianom. W ubiegłym okresie ubyło 4,12 ha gruntów, a przekazania gruntów odbywały się głównie z tytułu sprzedaży gruntów z lokalami z art. 40a ustawy o lasach, art. 38 oraz przekazanie gruntu pod drogi (budowa drogi S69).

Aktualnie ujawniono zarząd w KW dla 99% powierzchni ogólnej nadleśnictwa. Dla powierzchni 94 ha trwają prace związane z przygotowaniem wniosków do Sądu o założenie Ksiąg.

Powierzchnia lasów ochronnych zgodnie z Zarządzeniem Nr 103 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 29 lipca 1994r. o uznaniu lasów za ochronne wynosi 8 936 ha (99% powierzchni lasów).

Realizacja etatów cięć w poszczególnych kategoriach przedstawia się następująco:

Użytki rębne:

- powierzchniowo - 100 %
- miąższościowo - 31 %

Użytki przedrębne:

- powierzchniowo – 96 %
- miąższościowo – 25 %

Udział użytków przygodnych wynosił 70 %.

Użytkowanie główne masowo wykonano na poziomie 96 %.

W latach 2006-2009 na terenie Beskidów nastąpiło intensywne zamieranie świerczyn, wywołane wystąpieniem kłesk żywiołowych - wiatrolomów oraz gradacji kornika, dlatego też wynikała potrzeba zwiększenia rozmiaru użytkowania. W związku z powyższym Nadleśnictwo Węgierska Górką pismem Z-70-23/08 z dnia 22.10.2008r. wystąpiło z wnioskiem o wykonanie aneksu do PUL. Zabiegi ochronne przeprowadzono poprawnie.

W konsekwencji masowego rozpadu drzewostanów świerkowych znacząco zmieniła się struktura klas wieku poprzez obniżenie wieku drzewostanów z 69 na 39 lat. Nastąpił również spadek przeciętnej zasobności o 65 % do wielkości 108 m³/ha.

Udział powierzchniowy drzewostanów z panującym świerkiem zmniejszył się z 84% do 51%. Udział rzeczywisty jest jeszcze mniejszy. Jest to efekt prowadzonej przebudowy i dostosowania składu gatunkowego powstałych upraw i młodników do siedliska.

Podstawowe zadania w zakresie zagospodarowania lasu wykonano jak niżej:

- odnowienia na pow. otwartej – w tym: płazowiny, halizny, zręby – 199 %
- odnowienie na pow. otwartej – w tym: grunty nieleśne – 100 %
- odnowienia pod osłoną przy rębniach złożonych – 102 %
- podsadzenia produkcyjne – 100 %
- dolesienia luk i przerzedzeń – 124 %
- poprawki i uzupełnienia – 79 %
- pielęgnowanie gleby – 124 %
- pielęgnowanie upraw – 103 %
- pielęgnowanie młodników – 114 %
- melioracje agrotechniczne – 81 %

Zabiegi dostosowano do faktycznie występujących potrzeb.

Na bieżący okres gospodarczy nie ujawniono halizn, płazowin, zrębów zaległych. Wszystkie powierzchnie zostały odnowione na bieżąco. Ocena młodego pokolenia jest wysoka. Są to godne podkreślenia i uznania osiągnięcia.

Przeciętny procent pokrycia odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych wynosi 77 % przy przeciętnej jakości hodowlanej „22”.

Gospodarka łowiecka prowadzona jest w sposób prawidłowy. Rozmiar szkód od zwierzyny można uznać na poziomie gospodarczo znośnym.

Ocena wykonanych zadań z ochrony przyrody jest pozytywna.

W minionym dziesięcioleciu w Nadleśnictwie Węgierska Górka nakłady inwestycyjne obejmowały: modernizację dróg i szkółki, a także remont budynku nadleśnictwa i leśniczówek. Nadleśnictwo uczestniczy w projekcie LP „Zwiększanie możliwości retencyjnych i przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach górskich”. Zadania inwestycyjne i remontowe wykonywano terminowo i z dużą dbałością o jakość.

Lasy Nadleśnictwa Węgierska Górka należą do III kategorii – małego zagrożenia pożarowego. Nadleśnictwo podejmowało skuteczne działania w celu minimalizacji zagrożenia pożarowego, czego wynikiem jest niewielka powierzchnia objęta pożarem - 6,66 ha.

Nadleśnictwo posiada ośrodki edukacyjne i ścieżki dydaktyczne. Zadania z zakresu edukacji leśnej prowadzone są wzorowo, profesjonalnie i z dużym pozytywnym efektem.

Współpracę Nadleśnictwa z samorządami, społecznością lokalną oraz licznymi zakładami pracy oceniono jako wzorową.

Uzyskana ocena końcowa – bardzo dobra.

Z up. DYREKTORA RDLP w Katowicach
Zastępca Dyrektora
ds. Gospodarki Leśnej
mgr inż. *Bogdan Gęburowski*

3. Opis zasad określania zadań gospodarczych dla Nadleśnictwa wraz z zestawieniami tych zadań

3.1. Podstawy gospodarki przyszłego okresu

3.1.1. Cele i zasady trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

Ogólne zasady prowadzenia gospodarki leśnej określa „Polityka leśna państwa” przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 22. IV.1997 roku. Celem polityki leśnej jest określenie działań zmierzających do stworzenia i zachowania warunków dla trwałej wielofunkcyjności lasów, ich wszechstronnej użyteczności i ochrony oraz roli w kształtowaniu środowiska przyrodniczego zgodnie z obecnymi i przyszłymi oczekiwaniami społeczeństwa. Realizacja celów i zadań polityki leśnej wymaga opracowania długookresowych programów wykonawczych, które określą niezbędne rozwiązania gospodarcze, organizacyjne, ekonomiczne i prawne.

Zgodnie z przepisami Ustawy o lasach, głównym celem gospodarki leśnej jest zapewnienie trwałości lasu i ciągłości jego wielofunkcyjnej roli w zagospodarowaniu przestrzennym kraju.

Wielofunkcyjna rola lasów w gospodarce, przyrodzie i życiu człowieka wymaga prowadzenia gospodarki leśnej w sposób zrównoważony, tj. profesjonalnie, racjonalnie i zgodnie z prawami natury, w całej strefie wpływów lasu na środowisko przyrodnicze, gospodarkę i warunki życia ludzi. Leśnictwo wielofunkcyjne w Polsce oparte zostało o przyrodnicze podstawy rozwoju tj. regionalizację przyrodniczo-leśną uwzględniającą zmienność warunków naturalnych, typologię leśną (wyróżnienie siedliskowych typów lasu), naturalny zasięg występowania lasotwórczych gatunków drzew, a także rozpoznane aktualne i potencjalne zespoły roślinne.

Używany powszechnie termin „*trwale zrównoważona gospodarka leśna*” oznacza „działalność zmierzającą do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwale zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów”.

Podstawy przyrodnicze rozwoju leśnictwa, zasada trwałości lasu i ciągłości jego wielostronnych funkcji są fundamentem na którym opiera się działalność leśnictwa w dziedzinie urządzania, hodowli, ochrony i użytkowania lasu.

Plan urządzenia lasu spełnia rolę łącznika w przenoszeniu na poziom lokalny celów gospodarki leśnej, wyznacza też sposoby realizacji tych celów. Stanowi podstawę prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej w nadleśnictwie.

Kryteria trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, w odniesieniu do planu urządzenia lasu:

- Zachowanie i odpowiednie kształtowanie zasobów leśnych.
W planie urządzenia lasu kryterium to zostało zabezpieczone poprzez
 - zapewnienie ciągłości użytkowania przez przyjęcie wieków rębności, odpowiednich rębni i okresów odnowienia
 - wyznaczenie jednostek regulacji użytkowania rębnego, czyli gospodarstw w celu pełnego wykorzystania zdolności produkcyjnych siedlisk i urozmaicenia struktury drzewostanów

- regulacja rozmiaru użytkowania rębego poprzez wyliczone i przyjęte etaty użytkowania rębego oraz etat użytkowania przedrębego.
 - wskazania i wytyczne postępowania gospodarczego określone dla poszczególnych drzewostanów
 - zapewnienie ładu czasowego i przestrzennego w użytkowaniu
 - wskazania i wytyczne dotyczące przebudowy drzewostanów
- Utrzymanie zdrowia i żywotności ekosystemów leśnych.
W planie przewiduje się uzyskanie drzewostanów o zróżnicowanej strukturze gatunkowej i wiekowej poprzez:
 - realizowanie odnowień zgodnych z przyjętym docelowym składem upraw na poszczególnych siedliskach i uwzględnienie składów gatunkowych potencjalnych naturalnych zespołów leśnych (właściwych dla terenu Nadleśnictwa)
 - szersze stosowanie rębni częściowych, gniazdowych i stopniowych
 - stosowanie cięć pielęgnacyjnych regulujących strukturę młodników
 - uwzględnienie sukcesji naturalnej,
 - w ochronie lasu, monitorowanie zagrożeń oraz stosowanie działań profilaktycznych, wyprzedzających wystąpienie zagrożeń lub działań interwencyjnych w możliwie wczesnych etapach rozwojowych tych zagrożeń
 - wytyczne w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami zwierząt łownych (kształtowanie liczebności, struktury wiekowej i płciowej)
 Powyższe działania powinny spowodować zwiększenie stabilności, żywotności i odporności lasów oraz wzmocnienie naturalnych mechanizmów regulacyjnych;
- Utrzymanie i wzmocnienie produkcyjnych funkcji lasu.
Kryterium to będzie realizowane przez
 - zrealizowanie zaplanowanego pozyskania w drzewostanach bliskorębnych, rębnych i przeszłorębnych co zapewni utrzymanie, a w przyszłości powiększenie wielkości dostępnego zapasu użytecznego. Całości obliczonego etatu nie wykorzystano ze względu na kryteria rębni, względy przyrodnicze i społeczne min. obszary Natura 2000, ale zaplanowana wielkość pozyskania - miąższościowa i powierzchniowa, zabezpiecza w maksymalnym stopniu potrzeby hodowlane drzewostanów. Również planowanie użytków przedrębnych uwzględnia potrzeby pielęgnacyjne drzewostanów, w tym pielęgnację zapasu.
 - zapewnienie niezbędnej infrastruktury drogowej (bieżące remonty i modernizacja dróg) pozwalającej dostarczać produkty i usługi, przy równoczesnym zminimalizowaniu negatywnych wpływów na środowisko.
 - Zachowanie, ochrona i wzbogacanie biologicznej różnorodności ekosystemów leśnych.
 - w planie przewiduje się możliwość wykorzystania odnowień naturalnych charakteryzujących się dobrą jakością, zgodnych z siedliskiem
 - W realizacji zadań przewiduje się zwiększanie różnorodności drzewostanów nie tylko w obrębie struktury powierzchniowej, ale również i w zakresie różnorodności gatunkowej i budowy pionowej
 - planowane jest pozostawianie w trakcie wykonywania cięć – obumarłych drzew stojących i leżących, drzew dziuplastych, starodrzewów w

odpowiednich ilościach i rozmieszczeniu, kształtowanie strefy ekotonowej wzdłuż dróg, cieków wodnych, obrzeży lasów. Przewiduje się również ochronę zachowawczą cennych biotopów: bagien, zbiorników wodnych, itp. W POP zapisano zasady ochrony gatunków i ich siedlisk podczas wykonywania prac gospodarczych.

- Zachowanie i wzmocnienie funkcji ochronnych w zagospodarowaniu lasów.
W planie urządzenia lasu realizację tego kryterium zapewniono poprzez:
 - racjonalne projektowanie użytkowania rębego w lasach uznanych za ochronne i w obszarach Natura 2000
 - zachowawczą ochronę siedlisk bagiennych i olsu jesionowego (gospodarstwo specjalne)

- Utrzymanie innych funkcji i uwarunkowań społeczno-ekonomicznych.

W planowaniu urządzeniowym dla Nadleśnictwa Węgierska Górka przejawia się to poprzez:

- wyznaczenie celów turystyczno-rekreacyjnych i edukacyjnych
- udział społeczności lokalnej w podejmowaniu decyzji dotyczących trwałego i zrównoważonego rozwoju gospodarki leśnej w szczególności poprzez możliwości wnoszenia uwag do projektu planu wyłożonego do wglądu w nadleśnictwie przed procedurą jego zatwierdzenia a także udział w obradach NTG, KPP. Możliwe są także ciągłe konsultacje w trakcie tworzenia PUL za pomocą opiniowania dokumentów ogłaszanych w BIP

W planie urządzenia lasu dla Nadleśnictwa zasady trwale zrównoważonej gospodarki leśnej projektuje się do realizacji jako cele długookresowe (perspektywiczne) oraz średniookresowe.

Realizacja celów długookresowych polega na:

- planowaniu gospodarki leśnej z zachowaniem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa ochrony przyrody, ustawy o lasach oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2005 r., w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu.

Cele średniookresowe to większość wskazań, wytycznych i zadań zawartych w planie urządzenia lasu w tym:

- wytyczne, wskazania gospodarcze i ochronne dla poszczególnych gospodarstw, a w szczególności dla rezerwatów i lasów ochronnych
- realizacja celów hodowlanych i technicznych w ramach wskazań dla poszczególnych drzewostanów – przydział poszczególnych drzewostanów do użytkowania rębego i przedrębego w zakresie wyliczonych i przyjętych etatów użytkowania rębego i etatu użytkowania przedrębego
- zapewnienie pożądanego ładu czasowego i przestrzennego – podział lasu na ostępy, stosowanie nawrotów cięć i okresów odnowienia przyjętych dla poszczególnych sposobów zagospodarowania (zgodnie z tabelą przyjętą na NTG)
- wskazania i wytyczne dotyczące przebudowy drzewostanów
- wskazania i wytyczne zmierzające do zachowania równowagi ekologicznej – ustalenie zadań w poszczególnych dziedzinach gospodarki leśnej:

- ✓ w zakresie odnowienia i pielęgnowania lasu,
- ✓ zadania z zakresu ochrony lasu i ochrony przeciwpożarowej,
- ✓ zadania określone w Programie Ochrony Przyrody,
- ✓ zadania z zakresu regeneracji siedlisk zniekształconych,
- ✓ zadania z zakresu gospodarki łowieckiej i infrastruktury technicznej.

W projekcie planu na przyszły okres gospodarczy przedstawiono wytyczne gospodarowania i zestawienie zadań zmierzających do realizacji powyższych celów. Określono je na podstawie zinventaryzowanego stanu lasu, zasobów leśnych, dotychczas stosowanych sposobów zagospodarowania, roli lasów w rozwoju społeczno-gospodarczym regionu, położenia w krajobrazie, akceptacji lokalnej społeczności dla przedsięwzięć z zakresu trwale zrównoważonej gospodarki leśnej oraz zadań wynikających z Programu Ochrony Przyrody i Prognozy oceny oddziaływania na środowisko.

Współczesne planowanie urzędniowe zakłada uwzględnienie powiązań planowania przestrzennego, wykorzystania walorów przyrodniczych, spełniania przez lasy funkcji środowiskotwórczych, społecznych. Opracowany plan spełnia te wymagania.

Do podstawowych zadań Nadleśnictwa, zawartych w projekcie planu urządzenia lasu należą:

- racjonalne wykorzystanie zasobów leśnych (przyjęcie optymalnych etatów użytkowania, w tym wskaźnika intensywności cięć pielęgnacyjnych)
- realizacja celów hodowlanych,
- prowadzenie drzewostanów w kierunku zwiększenia zgodności biocenoz leśnych z siedliskiem (przyjęcie zróżnicowanych typów gospodarczych lasu dostosowanych do warunków siedliskowych i odpowiadających przyrodniczemu składowi gatunkowemu, zaplanowanie cięć rębnych w oparciu o rębnie złożone dające możliwość wyhodowania zróżnicowanych wiekowo i gatunkowo drzewostanów, wprowadzanie podsadzeń wyprzedzających, prowadzenie cięć pielęgnacyjnych oraz uwzględnienie sukcesji naturalnej),
- przeciwdziałanie degradacji ekosystemów leśnych poprzez utrzymanie zgodności składów gatunkowych drzewostanów z siedliskiem i różnicowanie struktury gatunkowej, wiekowej i pionowej celem potencjalnego zabezpieczenia biotopów gatunków związanych z ekosystemem leśnym,
- utrzymanie funkcji retencyjnych lasu dla zwiększenia witalności i zabezpieczenia przeciwpożarowego (popieranie i ochrona zasobów wodnych, np. zachowanie w stanie naturalnym śródleśnych bagienek, torfowisk, zadrzewień nad brzegami rzek i zbiorników, zachowanie olsów w dolinach rzecznych),
- wczesne wykrywanie i rozpoznawanie potencjalnych zagrożeń biotycznych i ich ograniczanie przez stosowanie biologicznych i biotechnicznych metod ochrony lasu,
- edukacja ekologiczna wśród miejscowej społeczności,
- promocja przyrodniczych wartości lasu, zasad nowoczesnej gospodarki leśnej i ochrony lasu,
- utrzymanie i rozbudowa infrastruktury turystycznej.
- utrzymanie społeczno-ekonomicznych funkcji lasu poprzez:
 - udostępnianie lasu dla celów turystyczno-rekreacyjnych i dydaktycznych i promowanie zrównoważonej gospodarki leśnej (prelekcje, foldery),
 - umożliwienie zakupu surowca drzewnego na rynek lokalny,
- ochrona najcenniejszych walorów przyrodniczych obszaru Nadleśnictwa:
 - rezerwatów przyrody
 - obszarów Natura 2000

- pomników przyrody
- ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów
- zwiększenie funkcji lasu jako miejsca pracy i źródła dochodów ludności, w wyniku wzrostu zadań gospodarczych.

3.1.2. Zestawienie funkcji ochronnych lasu

Zestawienie powierzchni lasów uznanych za ochronne

Obręb leśny	Powierzchnia* [ha]			
	Lasy ochronne	Lasy gospodarcze	Rezerwy	Ogółem
	1	2	3	4
Lipowa	3261,67	0,63	7,22	3269,52
Węgierska Górka	5673,87	3,91	94,37	5772,15
Razem n-ctwo	8935,54	4,54	101,59	9041,67
Procent [%]	98,83	0,05	1,12	100,00

- bez lasów we współwłasności. Obręb Węgierska Górka pow. 4,19 ha

3.1.3. Podział na gospodarstwa

Podział na gospodarstwa przyjęty został w oparciu o Instrukcję Urządzania Lasu §82 pkt 3 i przedstawia się następująco:

- gospodarstwo specjalne (S),
- gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O),
- gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G).

W gospodarstwie specjalnym zgrupowane zostały drzewostany pełniące specyficzne funkcje ochronne w lasach, co wiąże się ze szczególnym sposobem realizacji zadań gospodarki leśnej.

Do gospodarstwa specjalnego zaliczono:

- rezerwy,
- lasy wodochronne na stokach o nachyleniu powyżej 45⁰ oraz na stromych zboczach jarów i wąwozów,
- lasy w górnej strefie granicy lasu na siedlisku BWG,
- lasy wodochronne zlokalizowane w strefach ochronnych ujęć wodnych,
- lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody (w tym na siedliskach łągowych i bagiennych oraz przyrodnicze siedliska priorytetowe)
- lasy nasienne wyłączone,
- wyłączone powierzchnie badawcze i doświadczalne,
- lasy we współwłasności

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) utworzone zostało z lasów zaliczonych do ochronnych, z wyłączeniem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego.

Do gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) ujęte zostały pozostałe lasy w tym niezaliczone do ochronnych. Przyjęto w nich przerębowo-zrębowy (GPZ) sposób zagospodarowania.

Tabela nr 48. Podział na gospodarstwa

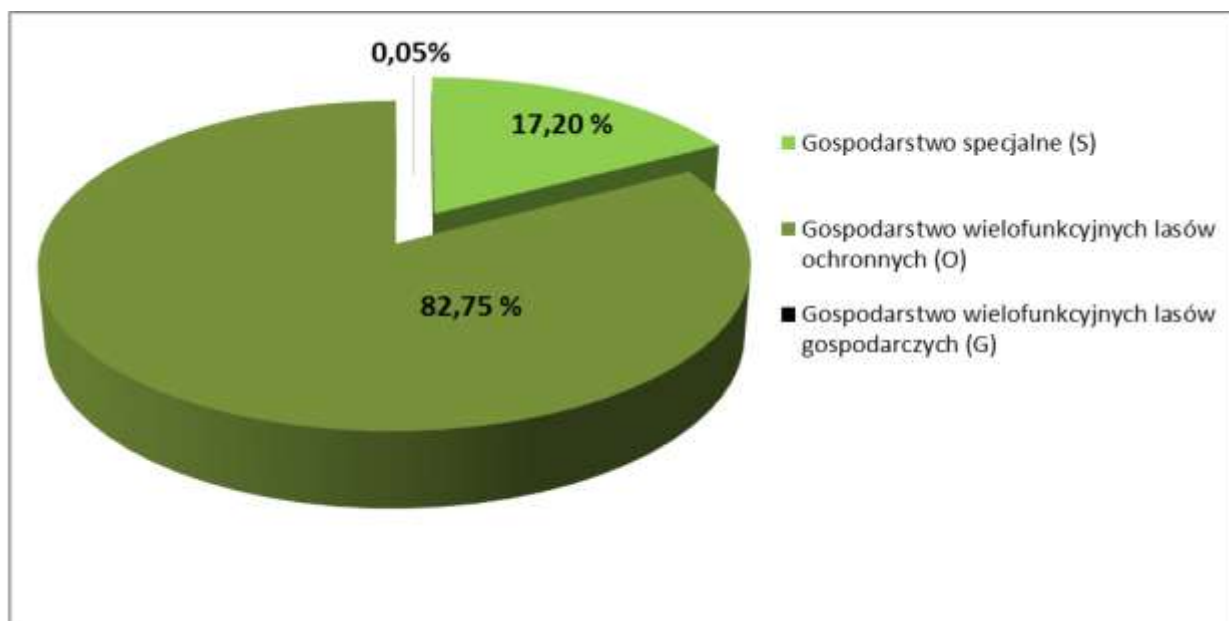
Obręb Lipowa

Gospodarstwo	Powierzchnia leśna [ha]
1	2
I-gospodarstwo specjalne	
Rezerwat „Kuźnie” oddziały: 83a, c	7,22
Lasy glebochronne na stokach o nachyleniu powyżej 45 ⁰ oraz na stromych zboczach jarów i wąwozów - oddziały: 11g, 51c	6,94
Lasy wodochronne zlokalizowane w strefach ochronnych ujęć wodnych-oddziały: 98a, b, 102a	23,75
Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody (w tym na siedliskach łągowych i bagiennych oraz przyrodnicze siedliska priorytetowe) – LŁG oddziały: 67a, 68a, 69b, 70a, 71a, 73a	12,04
Lasy nasienne wyłączone - oddział: 15b	5,80
Lasy - wyłączone powierzchnie badawcze i doświadczalne powierzchnie referencyjne - oddziały: 53-62, 65, 123-127	369,02
Razem gospodarstwo specjalne (S)	424,77
II-gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) tworzone w lasach zaliczonych do lasów ochronnych poza drzewostanami, które zaliczono do gospodarstwa specjalnego – 384 wydzieleń	2844,12
III-gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) - oddział: 1b	0,63
Razem Obręb	3269,52

Gospodarstwo	Powierzchnia leśna [ha]
1	2
Razem gospodarstwo specjalne (S)	1130,00
II-gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) tworzone w lasach zaliczonych do lasów ochronnych poza drzewostanami, które zaliczono do gospodarstwa specjalnego – 700 wydzieleń oraz współwłasność	4638,24 +4,19 4642,43
III-gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) Przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania – (GPZ) - oddziały: 1d, 45f, 52a, 195d, 214c	3,91
Razem Obręb bez współwłasności łącznie z lasami we współwłasności	5772,15 5776,34

Ogółem podział na gospodarstwa w Nadleśnictwie przedstawia się następująco:

Gospodarstwo specjalne (S)	1554,77 ha	17,20 %
Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O)	7482,36 ha	82,75 %
Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G)	4,54 ha	0,05 %
Ogółem Nadleśnictwo (bez współwłasności)	9041,67 ha	100,00 %

Ryc. Udział powierzchniowy gospodarstw w powierzchni leśnej Nadleśnictwa.

3.1.4. Wieki rębności

Zgodnie z ustaleniami KZP oraz IUL z 2011r., w całym Nadleśnictwie przyjęto następujące wieki rębności dla głównych gatunków drzew leśnych:

dla sosny pospolitej	100 lat
dla świerka	100 lat
dla jodły	120 lat
dla buka	120 lat
dla dęba	140 lat

Dla pozostałych gatunków przyjęto następujące wieki rębności:

dla jesionu	140 lat
dla jawora,	120 lat
dla dąbli zielonej	120 lat
dla modrzewia	100 lat
dla dęba czerwonego, lipy,	80 lat
dla brzozy	60 lat
dla olchy szarej, topoli	40 lat

3.1.5. Podział lasu na ostępy

Przyjęto istniejący podział powierzchniowy uzupełniony o zmiany wynikające z przejścia gruntów. Ogółem w Nadleśnictwie jest **381** oddziałów. Podział oparty jest na rzeźbie terenu. Linie gospodarcze biegną głównymi grzbietami potokami, dolinami tak by pasy ostępowe zamykały stoki opadające ku głównym szlakom transportowym. Linie oddziałowe prowadzone są potokami, grzbietami, dolinami lub sztucznie na długich stokach.

Ostępy stałe zaznaczono na mapie cięć kolorem czerwonym - linia ciągła zakończona strzałką wyznaczającą kierunek cięć.

3.2. Zadania gospodarcze wynikające z planu urządzenia lasu. Określenie i przyjęcie etatów użytkowania głównego

3.2.1. Użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etatu

Wielkość użytków rębnych zaliczonych na poczet etatu analizowana była z kierownictwem Nadleśnictwa w trakcie szczegółowego uzgodnienia pozycji planu cięć. Globalna wielkość etatu ustalona została podczas NTG.

Podstawą określenia etatów było:

- obliczenie etatów (etaty wg dojrzałości, etaty zrównania, etaty optymalne, etaty z KO i KDO) zgodnie z wymogami IUL,
- potrzeby hodowlane i ochronne określone podczas inwentaryzacji terenowej z uwzględnieniem funkcji pełnionej przez drzewostan,
- możliwości lokalizacji cięć rębnych ograniczone koniecznością przestrzegania zasad ładu przestrzennego i czasowego.

Dla gospodarstwa specjalnego (S) etatu nie oblicza się. Wielkość planowanego użytkowania rębnego wynika z sumy stwierdzonych na gruncie potrzeb hodowlanych drzewostanów, realizowanych w postaci różnych form użytkowania rębnego, zapewniającego ciągłe spełnianie przez nie funkcji, dla których zostało powołane.

W gospodarstwie lasów ochronnych (O) obliczono etaty tylko dla celów porównawczych. Przyjęto etat z potrzeb hodowlanych i ochronnych weryfikowany możliwościami lokalizacji cięć rębnych z tytułu konieczności zachowania ładu czasowo-przestrzennego w lesie. Przyjęty etat zweryfikowano przez porównanie z etatami wg dojrzałości drzewostanów i zrównania średniego wieku.

W gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (GP) obliczono etaty wg dojrzałości drzewostanów, etat zrównania i optymalny oraz wg zrównania średniego wieku.

W wielofunkcyjnych lasach gospodarczych nie przewidziano użytkowania rębego.

Tabela nr XIV. Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębego - obręb Lipowa

Gospodarstwo Sposób zagosp.	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowlanych i ochronnych na okres obowiązywania planu
	etaty wg dojrzałości drzewostanów		etat wg zrównania średniego wieku	etat optymalny	etat z potrzeb przebudowy	etat wg okresów uprzątnięcia w KO i KDO	
	z ostatniej klasy wieku	z dwóch ostatnich klas wieku					
	m3 brutto						
1	2	3	4	5	6	7	8
SPECJALNE (S)	X	X	X	X	0	79	5603
LASÓW OCHRONNYCH (O)	1207	1611	8098	1611	0	929	44424
LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ)	0 <i>0,00</i>	0 <i>0,00</i>	0 <i>0,00</i>	0 <i>0,00</i>	0 0	X	X
LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ)	0	0	0	0	0	0	X
LASÓW GOSPODARCZYCH (GP)	X	X	X	X	0	0	0
RAZEM GOSPODARSTWO (G)	0	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM OBRĘB	1207	1611	8098	1611	0	1008	50027
OGÓŁEM NADLEŚNICTWO	4515	4861	24854	4919	0	4404	116837

Tabela nr XIV. Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższociowych etatów użytkowania rębnego - obręb Węgierska Górka

Gospodarstwo Sposób zagosp.	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowlanych i ochronnych na okres obowiązania planu
	etaty wg dojrzałości drzewostanów		etat wg zrównania średniego wieku	etat optymalny	etat z potrzeb przebudowy	etat wg okresów uprzątnięcia w KO i KDO	
	z ostatniej klasy wieku	z dwóch ostatnich klas wieku					
	m3 brutto						
1	2	3	4	5	6	7	8
SPECJALNE (S)	X	X	X	X	0	96	5846
LASÓW OCHRONNYCH (O)	3308	3250	16756	3308	0	3300	60964
LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ)	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0	X	X
LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ)	0	0	0	0	0	0	X
LASÓW GOSPODARCZYCH (GP)	X	X	X	X	0	0	0
RAZEM GOSPODARSTWO (G)	0	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM OBREB	3308	3250	16756	3308	0	3396	66810
OGÓŁEM NADLEŚNICTWO	4515	4861	24854	4919	0	4404	116837

Miąższość użytków rębnych zaliczonych na etat wraz z 5% przyrostem wynosi na 10- lecie:

Rodzaj użytku	Obręby		Razem
	Lipowa	Węgierska Górka	
	Grubizna m ³ netto		
1	2	3	4
Cięcia rębne zaliczone na etat	44558	59652	104210
5% przyrostu	2228	2983	5211
Razem zal. na etat	46786	62635	109421
Zapas pow. zal. m³ brutto	323456	648466	971922

3.2.2. Użytki rębne nie zaliczone na poczet etatu

W bieżącym okresie gospodarczym przewidziano uprzątnięcie nasienników, przestojów i przedrostów oraz zadrzewień na powierzchni nieleśnej (łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną). Poniżej w tabeli zestawiono użytki rębne nie zaliczone na poczet obliczonego etatu.

Tabela nr 49. Zestawienie użytków rębnych nie zaliczonych na poczet etatu.

Rodzaj użytku	Obręby		Razem
	Lipowa	Węgierska Górka	
	Grubizna m ³ brutto / netto		
1	2	3	4
Uprzątnięcie płazowin	-	-	-
Uprzątnięcie nasienników, przestojów i przedrostów	10484 9509	5356 4816	15840 14325
Uprzątnięcie drzew z zadrzewień	231 208	196 177	427 385
Ogółem	10715 9717	5552 4993	16267 14710
Zinventaryzowane przest. na gr. zal. [m ³ brutto]	23631	21271	44902

Zaprojektowano do usunięcia 35,3 % masy zinventaryzowanych przestojów. Przestoje te spełniły swoją rolę jako nasienniki i drzewa osłonowe wprowadzonych odnowień. Pozostałe pozostaną na gruncie do naturalnego rozpadu. Większość przedrostów, biogrup i kęp wejdzie w skład drzewostanów wyprowadzonych z upraw i młodników.

Uprzątnięcie drzew z zadrzewień dotyczy przecięcia linii projektowanych podziału powierzchniowego. Część linii wymaga tylko oczyszczenia.

3.2.3. Całkowity rozmiar użytkowania rębego

Ogólny rozmiar użytków rębnych (zaliczonych z 5% spodziewanym przyrostem użytków rębnych oraz nie zaliczonych na etat) na bieżący okres gospodarczy wynosi:

Obręb Lipowa	56 503 m³ grubizny netto
Obręb Węgierska Górka	67 628 m³ grubizny netto
Razem Nadleśnictwo	124 131 m³ grubizny netto

Rodzaj użytku	Obręby		Razem
	Lipowa	Węgierska Górka	
	Grubizna m ³ netto		
1	2	3	4
Razem zal. na etat z 5% przyr.	46786	62635	109421
Razem nie zal. na etat	9717	4993	14710
Ogółem	56503	67628	124131

3.2.4. Powierzchniowy i miąższościowy etat użytkowania przedrębego

Etat cięć użytkowania przedrębego w wymiarze powierzchniowym ustalony został na podstawie zestawienia zbiorczego powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych. Stanowi wielkość minimalną, która może ulec zmianie w zależności od potrzeb pielęgnacyjnych konkretnych drzewostanów.

Etat w wymiarze miąższościowym ustalony został orientacyjnie, dla obrębów, w m³ grubizny netto na 10 lecie. Orientacyjną wielkość miąższości grubizny (obrębami) obliczono na podstawie rozmiaru użytkowania za ostatnie 10 lat – biorąc pod uwagę pozyskaną miąższość z cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych, uwzględniając spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości (tab. nr VIIIb) i powierzchnię drzewostanów zaprojektowanych do cięć pielęgnacyjnych (tab. nr XVI).

W tabeli przedstawiono wyliczony rozmiar użytków przedrębnych na obecny okres gospodarczy w oparciu o wskaźniki wydajności cięć pielęgnacyjnych wyliczone dla całego ubiegłego okresu gospodarczego, oraz w wysokości 70% bieżącego przyrostu drzewostanów nieplanowanych do użytkowania rębego.

Tabela nr 50. Obliczenie wskaźników rozmiaru użytkowania przedrębego

Kategoria użytkowania	Projektowana powierzchnia cięć [ha]	Według wykonania 10 lat [netto]		Max. etat 70% bieżącego* przyrostu [netto]	Uzyskany w ub. 10leciu przyrost bieżący użyteczny Z _{vuz} [brutto]	Etat na 10- lecie [netto]	
		m ³ /ha	etat m ³	etat m ³		m ³	m ³ /ha
1	2	3	4	5	6	7	8
Obręb Lipowa							
Czyszczenia							
Trzebieże	871,91	103,46					
Razem	871,91	103,46	90209	53200		21,82	53200
Obręb Węgierska Górka							
Czyszczenia							
Trzebieże	1494,18	99,86					
Razem	1494,18	99,86	149212	142128		30,30	142128
Nadleśnictwo Węgierska Górka							
Czyszczenia							
Trzebieże	2366,09	101,19					
Razem	2366,09	101,19	239421	195328	- 46714	27,40	195328

* - spodziewany przyrost w drzewostanach nieplanowanych do użytkowania rębego

Orientacyjny miąższościowy etat cięć użytkowania przedrębego w Nadleśnictwie, przyjęto w rozmiarze 195 328 m³ (netto), co stanowi 70,0% przyrostu miąższości drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębnym¹⁶, oraz 47,2% przyrostu bieżącego tablicowego z wszystkich drzewostanów.

¹⁶ Przyrost w drzewostanach nieplanowanych do użytkowania rębego: 348800 m³ brutto/10lat

Tabela nr XVI. Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębno we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku - nadleśnictwo

Rodzaj cięcia	Gatunek panujący	Powierzchnia (ha)* wg klas i podklas wieku												Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII		
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyżej		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Czyszczenia późne (CPP)	Razem														0,00
Trzebieże wczesne (TW)	MD		1,5	12,93	0,61										15,04
	ŚW		14,01	284,08	473,89	3,99									775,97
	JD			11,89	40,24										52,13
	BK		15,26	107,03	148,68	21,17									292,14
	Razem		30,77	415,93	663,42	25,16									1135,28
Trzebieże późne (TP)	SO								10,24						10,24
	MD					1,10		5,04							6,14
	ŚW				22,15	247,1	28,22	22,38	3,01	3,74					326,6
	JD				16,6	71,29	50,57	24,25	24,78	7,49					194,98
	DG								7,13						7,13
	BK				5,94	213,64	163,27	103,62	127,23	70,44	1,58				685,72
	Razem				44,69	533,13	242,06	155,29	172,39	81,67	1,58				1230,81
Razem trzebieże	SO								10,24						10,24
	MD		1,5	12,93	0,61	1,10		5,04							21,18
	ŚW		14,01	284,08	496,04	251,09	28,22	22,38	3,01	3,74					1102,57
	JD			11,89	56,84	71,29	50,57	24,25	24,78	7,49					247,11
	DG								7,13						7,13
	BK		15,26	107,03	154,62	234,81	163,27	103,62	127,23	70,44	1,58				977,86
	Razem		30,77	415,93	708,11	558,29	242,06	155,29	172,39	81,67	1,58				2366,09

Rodzaj cięcia	Gatunek panujący	Powierzchnia (ha)* wg klas i podklas wieku												Razem
		I		II		III		IV		V		VI	VII	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyżej	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Łącznie	SO								10,24					10,24
	MD		1,5	12,93	0,61	1,1		5,04						21,18
	ŚW		14,01	284,08	496,04	251,09	28,22	22,38	3,01	3,74				1102,57
	JD			11,89	56,84	71,29	50,57	24,25	24,78	7,49				247,11
	DG								7,13					7,13
	BK		15,26	107,03	154,62	234,81	163,27	103,62	127,23	70,44	1,58			977,86
Ogółem			30,77	415,93	708,11	558,29	242,06	155,29	172,39	81,67	1,58			2366,09

*- dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej, bez powtórzeń (nawrotów) w 10. leciu

3.2.5. Rozmiar użytków głównych

Tabela nr 51. Syntetyczne zestawienie rozmiaru użytkowania głównego na bieżący okres gospodarczy

Obręb nadleśnictwo	Zaliczone na etat			Nie zaliczone na etat	Razem użytki rębne z 5% przyrostem	Użytki* przedrębne	Razem użytki główne
	Użytki rębne	5% spodziew. przyrostu miąższości	Miąższość z 5 % przyrostem				
Miąższość grubizny netto [m ³] / Miąższość grubizny brutto [m ³]							
1	2	3	4	5	6	7	8
Obręb Lipowa	44558	2228	46786	9717	56503	53200	109703
	50027	2501	52528	10715	63243	66500	129743
Obręb Węgierska Górka	59652	2983	62635	4993	67628	142128	209756
	66810	3340	70150	5552	75702	177660	253362
Nadleśnictwo	104210	5211	109421	14710	124131	195328	319459
	116837	5841	122678	16267	138945	244160	383105

*- 70 % spodziewanego przyrostu w drzewostanach nieplanowanych do użytkowania rębego

Całkowity, maksymalny rozmiar użytkowania głównego, wraz z 5-cio procentowym spodziewanym przyrostem w Nadleśnictwie Węgierska Górka wynosi 319 459 m³ grubizny netto.

Przeciętna roczna miąższość netto projektowanych użytków głównych wynosi:

- w obrębie Lipowa 10 970 m³ tj. 3,35 m³/ha pow. zal.
- w obrębie Węgierska Górka 20 976 m³ tj. 3,64 m³/ha pow. zal.
- w Nadleśnictwie 31 946 m³ tj. 3,53 m³/ha pow. zal.

Poniżej przedstawiono zestawienie etatu użytków głównych według kategorii cięć obrębami i łącznie dla Nadleśnictwa.

Tabela nr XVII. Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć.
Nadleśnictwo Węgierska Górka, Obręb Lipowa

Kategoria cięć	Powierzchnia		Miąższość grubizny	
	ha		w m3	
	cięć* (manipulacyjna)	do odnowienia	brutto	netto
1	2	3	4	5
I. Użytki rębne:				
A. Zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)	443,29	238,28	50027	44558
Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych			2501	2228
Łącznie użytki rębne ze spodziew. przyrostem	443,29	238,28	52528	46786
B. Nie zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)				
1. uprzątnięcie płazowin				
2. uprzątnięcie nasienników i przestojów			10484	9509
3. pozostałe	2,60		231	208
Razem nie zaliczone	2,60		10715	9717
Razem użytki rębne	445,89	238,28	63243	56503
II. Użytki przedrębne				
A. Czyszczenia				
B. Trzebieże	871,91			
w tym TW	356,77			
TP	515,14			
Razem użytki przedrębne (m ³ wg przyjęt. etatu)	871,91		66500	53200
Ogółem użytki główne (I+II)	1317,80	238,28	129743	109703

* dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej bez uwzględniania powtórzeń (nawrotów) w 10-leciu

Tabela nr XVII. Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć.
Nadleśnictwo Węgierska Górka, Obręb Węgierska Górka

Kategoria cięć	Powierzchnia		Miąższość grubizny	
	ha		w m3	
	cięć* (manipulacyjna)	do odnowienia	brutto	netto
1	2	3	4	5
I. Użytki rębne:				
A. Zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)	1018,98	200,63	66810	59652
Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych			3340	2983
Łącznie użytki rębne ze spodziew. przyrostem	1018,98	200,63	70150	62635
B. Nie zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)				
1. uprzątnięcie płazowin				
2. uprzątnięcie nasienników i przestojów			5356	4816
3. pozostałe	3,48		196	177
Razem nie zaliczone	3,48		5552	4993
Razem użytki rębne	1022,46	200,63	75702	67628
II. Użytki przedrębne				
A. Czyszczenia				
B. Trzebieże	1494,18			
w tym TW	778,51			
TP	715,67			
Razem użytki przedrębne (m ³ wg przyjęt. etatu)	1494,18		177660	142128
Ogółem użytki główne (I+II)	2516,64	200,63	253362	209756

* dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej bez uwzględniania powtórzeń (nawrotów) w 10-leciu

Tabela nr XVII. Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć.
Nadleśnictwo Węgierska Górka

Kategoria cięć	Powierzchnia		Miąższość grubizny	
	ha		w m3	
	cięć* (manipulacyjna)	do odnowienia	brutto	netto
1	2	3	4	5
I. Użytki rębne: A. Zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)	1462,27	438,91	116837	104210
Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych			5841	5211
Łącznie użytki rębne ze spodziew. przyrostem	1462,27	438,91	122678	109421
B. Nie zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego) 1. uprzątnięcie płazowin				
2. uprzątnięcie nasienników i przestojów			15840	14325
3. pozostałe	6,08		427	385
Razem nie zaliczone	6,08		16267	14710
Razem użytki rębne	1468,35	438,91	138945	124131
II. Użytki przedrębne A. Czyszczenia				
B. Trzebieże	2366,09			
w tym TW	1135,28			
TP	1230,81			
Razem użytki przedrębne (m ³ wg przyjęt. etatu)	2366,09		244160	195328
Ogółem użytki główne (I+II)	3834,44	438,91	383105	319459

* dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej bez uwzględniania powtórzeń (nawrotów) w 10-leciu

3.3. Ogólne zasady określania zadań gospodarczych

Zadania w projekcie Planu Urządzenia Lasu zostały sformułowane w taki sposób, aby prowadzona w oparciu o nie wielofunkcyjna, trwale zrównoważona gospodarka leśna przynosiła pozytywne efekty w wielu dziedzinach. Oznacza to działalność zmierzającą do kształtowania i wykorzystywania lasów w taki sposób i w takim tempie, aby zapewnić zachowanie ich bogactwa i różnorodności biologicznej, żywotności, potencjału regeneracyjnego oraz wysokiej produktywności, przy zachowaniu zdolności do wypełniania wszystkich ważnych funkcji ochronnych, gospodarczych i społecznych na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów. Zgodnie z ustawą o lasach podstawą prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej jest Plan Urządzenia Lasu.

3.3.1. Ogólne zasady planowania cięć rębnych

W oparciu o wytyczne Zasad Hodowli Lasu i ustalenia Komisji Założeń Planu przyjęto następujący zasadniczy sposób użytkowania rębego:

- rębnię IVd - stopniową gniazdową udoskonaloną z okresem odnowienia 20-40 lat.

Poniżej w tabeli przedstawiono przyjęty TD i sposób użytkowania rębego w poszczególnych typach siedliskowych lasu.

Tabela nr 52. Zestawienie przyjętych rębni

Typ Siedliskowy Lasu	Typ drzewostanu	Rębnia	
		zasadnicza	zastępcza
1	2	3	4
BWG	Św	bez rębni	bez rębni
LMWYŻŚW	Db - Bk	IV d	
BMGŚW	Bk - Św	IV d	
BMGW	Jd - Św	IV d	
LMGŚW	Jd - Św - Bk	IV d	
LMGW	Św - Jd - Bk	IV d	
LGŚW	Jd - Bk	IV d	
LGW	Bk - Jd	IV d	
LLG	Jd - Olsz	bez rębni	bez rębni

Kwalifikowanie drzewostanów do użytkowania rębego prowadzone było zgodnie z zasadami prawidłowej gospodarki leśnej sformalizowanej w postaci Zasad Hodowli Lasu, e-Poradnika Rębnie, IUL. Brano pod uwagę aktualne potrzeby hodowlane drzewostanów, wiek, jakość i kondycję zdrowotną (szczególnie drzewostanów świerkowych), układ przestrzenny, wytyczne zarządzenia 11A DGLP z 11.05.1999r., certyfikaty wdrożone przez LP (np. FSC, HCV).

Korzystano z zasad dobrej praktyki leśnej – min. wyłączono z użytkowania rębego lasy na siedlisku BWG, LLG, zgodnie z zapisem w protokóle KZP. Płaty cennych siedlisk przyrodniczych (9180, 6410, 7110, 7140) wyodrębnione jako powierzchnie niestanowiące wydziałów nie podlegają użytkowaniu rębemu w wydziałach, w których taki zabieg zaplanowano.

Przeznaczenie drzewostanów do użytkowania było oparte na złożonym sposobie zagospodarowania oraz ustaleniu hierarchii potrzeb dotyczących przebudowy:

- rębni zasadniczej IVd i uściśleniem poboru masy,
- kondycji zdrowotnej drzew tworzących drzewostan (szczególnie świerka) – przeznaczeniu drzewostanów do pilnej przebudowy pełnej – wariant A,
- wieku rębności gatunku panującego lub grup gatunków
- okresie odnowienia
- nawrocie cięć
- składzie gatunkowym, wieku i pokryciu powierzchni przez młode pokolenie.

Gospodarczą podstawą planowania użytkowania rębego były:

- opisy taksacyjne lasu z kompletem wskazań gospodarczych, w tym dotyczących użytkowania rębego

- wykaz drzewostanów zakwalifikowanych do przebudowy intensywnej – wzór nr 3
- wykaz drzewostanów zakwalifikowanych do KO – wzór nr 4
- wykaz drzewostanów zakwalifikowanych do KDO – wzór nr 5.

Rozplanowanie cięć rębnych stanowi jedną z zasadniczych części planu urządzenia lasu ponieważ warunkuje większość pozostałych czynności gospodarczych w Nadleśnictwie, w całym okresie gospodarczym. Zostało szczegółowo zweryfikowane z udziałem kierownictwa Nadleśnictwa oraz leśniczych. Sporządzony został wykaz: Wzór nr 6, zawierający: adres leśny, przynależność do gospodarstwa, rodzaj rębni, rodzaj i wielkość cięcia przy rębni złożonej, powierzchnie do odnowienia, miąższość grubizny przewidzianą do pozyskania.

Przy projektowaniu cięcia uprzątającego założono pozostawienie na gruncie, w drzewostanie, co najmniej 5 % grubizny w postaci biogrup drzew z wszystkimi warstwami pod ich okapem oraz pojedynczych nasienników. Pozostaną one do naturalnego rozpadu spełniając różnorakie funkcje biologiczne w wyprowadzanych uprawach i młodnikach. Poniżej w tabelach zestawiono powierzchnię manipulacyjną użytków rębnych.

Tabela nr XV. Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych wg rodzajów rębni w gospodarstwach. Obręb Lipowa.

Gospodarstwo Sposób zagosp.	Rębnie zupelne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Rębnia przerębowa 1)	Ogółem
		cięcia uprząt.	cięcia pozost.	razem		
ha						
1	2	3	4	5	6	7
SPECJALNE (S)		27,57	20,12	47,69		47,69
LASÓW OCHRONNYCH (O)		253,16	142,44	395,60		395,60
LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ)						
LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ)						
LASÓW GOSPODARCZYCH (GP)						
RAZEM GOSPODARSTWO (G)						
OGÓŁEM OBREB		280,73	162,56	443,29		443,29

1) - należy zaliczyć również rębnię stopniową udoskonaloną z okresem odnowienia ponad 40 lat

Tabela nr XV. Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych wg rodzajów rębni w gospodarstwach. Obręb Węgierska Górka.

Gospodarstwo Sposób zagosp.	Rębnie zupelne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Rębnia przerębowa 1)	Ogółem
		cięcia uprząt.	cięcia pozost.	razem		
ha						
1	2	3	4	5	6	7
SPECJALNE (S)		2,16	71,38	73,54		73,54
LASÓW OCHRONNYCH (O)		101,99	843,45	945,44		945,44
LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ)						
LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ)						
LASÓW GOSPODARCZYCH (GP)						
RAZEM GOSPODARSTWO (G)						
OGÓŁEM OBRĘB		104,15	914,83	1018,98		1018,98

1) - należy zaliczyć również rębnię stopniową udoskonaloną z okresem odnowienia ponad 40 lat

Tabela nr XV. Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych wg rodzajów rębni w gospodarstwach - nadleśnictwo.

Gospodarstwo Sposób zagosp.	Rębnie zupelne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Rębnia przerębowa 1)	Ogółem
		cięcia uprząt.	cięcia pozost.	razem		
ha						
1	2	3	4	5	6	7
SPECJALNE (S)		29,73	91,50	121,23		121,23
LASÓW OCHRONNYCH (O)		355,15	985,89	1341,04		1341,04
LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ)						
LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ)						
LASÓW GOSPODARCZYCH						

Gospodarstwo Sposób zagosp.	Rębnie zupelne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Rębnia przerębowa 1)	Ogółem
		cięcia uprząt.	cięcia pozost.	razem		
ha						
1	2	3	4	5	6	7
(GP)						
RAZEM GOSPODARSTWO (G)						
OGÓŁEM NADLEŚNICTWO		384,88	1077,39	1462,27		1462,27

1) - należy zaliczyć również rębnię stopniową udoskonaloną z okresem odnowienia ponad 40 lat

Opisne w Zasadach hodowli lasu rodzaje i formy rębni mają charakter ideowy. Określone są kierunkowe zasady postępowania, które mogą być modyfikowane w zależności od konkretnych warunków i przyjętych celów hodowlanych. ZHL dopuszczają do stosowania modyfikacji rębni przez Nadleśniczego, poprzez przenoszenie poszczególnych elementów technicznych i przestrzennych w grupie rębni złożonych. Szczegółowy opis warunków technicznych, przestrzennych i czasowych zawierają ZHL.

Jak wcześniej wspomniano drzewostany użytkowane będą rębnią IVd stopniową udoskonaloną. Różnorodność w sposobach wykonywania cięć i możliwość otrzymania zróżnicowanego przestrzennie - gatunkowo i wiekowo młodego pokolenia determinowało zastosowanie tej rębni. Wykonywana będzie w całych pododdziałach przy wykorzystaniu różnych sposobów cięć. Okres odnowienia przyjęto od 20 do 40 lat, średnio 30 lat. Oznacza to, że drzewostan od momentu zainicjowania w nim odnowienia, będzie co najmniej przez 30 lat się obsiewał i pełnił osłonę nowego pokolenia drzew. Przy cięciu uprzątającym biogrupy z wszystkimi warstwami (runem, podszytem, nalotem, podrostem, drugim pięciem) oraz pojedyncze nasienniki w ilości co najmniej 5% zapasu pozostaną na gruncie spełniając różnorodne funkcje w biocenozie. Młode pokolenie drzew (naturalne i z sadzenia) przy tak długim okresie odnowienia będzie zróżnicowane gatunkowo, wiekowo i przestrzennie.

Mając na względzie stan zdrowotny przebudowywanych świerczyn rębnią tą zastosowano również do przebudowy drzewostanów świerkowych (przedrębnych i bliskorębnych) z uwagi na różne sposoby cięć jakie w tej rębni mogą być stosowane. W tych drzewostanach okres przebudowy (determinowany stanem zdrowotnym świerka), zależy od udziału świerka w drzewostanie. Najczęściej przewidziano 20 letni. W tym czasie przez wprowadzenie buka, jodły i gatunków biocenotycznych osiągnięty zostanie docelowy skład gatunkowy. Do przebudowy intensywnej zaprojektowano drzewostany na powierzchni 586,05 ha.

Poniżej zestawiono użytkowane drzewostany wg rodzaju grup (ze współwłasnością).

Obręb	Grupa drzewostanów	Pow. grupy [ha]	Pow manip. [ha]	Pow odnowienia [ha]	Pobór grubizny [m ³] (bez 5% przyrostu)	
					Netto	Brutto
1	2	3	4	5	6	7
Lipowa	KO	153,48	150,28	57,09	16284	17995
	KDO	3,46				
	Przeszlębne	36,57	2,48	1,26	266	334
	Rębne	80,62	58,19	31,75	5285	6047
	Pozostałe	2995,06	232,34	123,97	22723	25651
Węgierska	KO	639,56	592,95	96,91	29627	32982
Górka	Przeszlębne	202,3	57,88	14,56	5533	6179
	Rębne	47,45	16,43	4,31	1443	1611
	Pozostałe	4880,82	351,72	88,48	23049	26038

3.3.2. Ogólne zasady z zakresu użytkowania przedrębego

Użytki przedrębne są wynikiem pielęgnowania lasu - w trzebieżach wczesnych (TW) lub późnych (TP) - którego celem jest min.

- regulowanie zagęszczenia i rozmieszczenia drzew w drzewostanie,
- regulowanie składu gatunkowego i utrwalanie form zmieszania, budowy piętrowej,
- popieranie najbardziej wartościowych składników drzewostanu w tym gatunków domieszkowych i biocenotycznych,
- wyprzedzanie procesu naturalnego wydzielania się drzew, polepszenia stanu sanitarnego i biologicznej odporności lasu,
- poprawa jakości drzewostanu i drzew.

W cięciach pielęgnacyjnych stosowana jest selekcja:

- pozytywna w trzebieżach wczesnych, która polega na wyborze i popieraniu z głównej warstwy drzewostanu odpowiedniej liczby drzew najlepszej jakości i o dużym przyroście, rozmieszczonych w miarę możliwości równomiernie w całym drzewostanie,
- w trzebieżach późnych selekcja zależy od składu gatunkowego drzewostanu i celu hodowlanego, najczęściej przybiera charakter selekcji pozytywnej z wyborem drzew dorodnych w górnej warstwie drzewostanu.

W okresie dojrzewania drzewostanu na etapie trzebieży wczesnych TW - (II klasa wieku) zasadniczy zabieg odbywa się w górnej warstwie drzewostanu poprzez wybór drzew dorodnych i przeszkadzających z zachowaniem odpowiedniego udziału poszczególnych gatunków drzew zgodnie z przyjętym typem drzewostanu. Czas wykonania trzebieży zależy od klasy bonitacji siedliska. Najczęściej pierwsza trzebież (świerk, jodła i buk) wykonywana jest przy średniej wysokości 10-12m. Wykonanie jej w górnej warstwie drzew sprzyja rozbudowie koron drzew dorodnych, a w przypadku jodły, świerka i modrzewia także jej wydłużeniu. Co powinno zabezpieczyć przed wiatrem.

Trzebież została zaprojektowana jako jednorazowy zabieg. Ale należy ją powtarzać w miarę potrzeby. Decyzję służby leśne podejmują „na gruncie”. Trzebież wczesną zaprojektowano ogółem na 1135,28 ha.

W trzebieżach późnych – TP - zasadniczym zadaniem jest pielęgnowanie zapasu z uwzględnieniem zróżnicowanego składu gatunkowego i form zmieszania. Wykorzystuje się przyrost na grubość wywołany zwiększonym dostępem światła do koron drzew i poprawie jakości produkowanego drewna. W drzewostanach świerkowych, jodłowych i bukowych do końca III klasy wieku prowadzi się zabieg w górnej warstwie drzewostanu, później trzebież dolną. W świerczynach, tam gdzie jest wymagana znaczna odporność przeciw wiatrom i okiści, trzebież należy rozpocząć wcześniej aby wykształcić rozbudowaną koronę i silny system korzeniowy. Tak prowadzona trzebież podnosi też sprawność gleby, wskutek dopuszczenia światła, ciepła i większego dostępu tlenu do dna lasu. W jedlinach, o zróżnicowanej strukturze pionowej i wiekowej należy kształtować stożki wzrostu celem wykształcenia struktury przerębowej. W IV klasie wieku w trzebieżach poprzez cięcia przygotowawcze można rozpocząć proces naturalnego odnowienia lasu lub wyprzedzająco wprowadzać podsadzenia.

Trzebież późną zaprojektowano jako jednorazowy nawrót ogółem na 1230,81 ha. Decyzję o ilości nawrotów służby leśne podejmują „na gruncie”.

Wyznaczając w trzebieżach drzewa do usunięcia należy też mieć na względzie ich wartość przyrodniczą i biocenotyczną. Cenne domieszki jak jawor, wiąz, lipa, należy

popierać. Drzewa dziuplaste pozostawiać. Gatunki biocenotyczne jak jarzębina (w górnym reglu), czereśnia ptasia, wierzba śląska należy pozostawiać do ich naturalnego rozpadu.

W drzewostanach przedrębnych i bliskorębnych, w których nie projektowano zabiegu trzebieży, a z uwagi na potrzeby hodowlane drzewostanu stwierdzone już w okresie obowiązywania planu, należy ją wykonać.

W drzewostanach rębnych nie objętych planem cięć, zabiegu trzebieży nie projektowano. W takich przypadkach wykonywane cięcia mogą mieć charakter cięć przygodnych lub sanitarnych.

Kłękowy rozpad drzewostanów, jaki miał miejsce szczególnie w ubiegłym dziesięcioleciu, skutkowałam aneksowaniem PUL w 2004r. Rozpoczęta jeszcze w poprzednim 10-leciu przebudowa drzewostanów nabrała tempa. Opanowane przez korniki drzewa na dużych obszarach, szybko usuwano z lasu aby ograniczyć zasięg szkodnika. Przebudowa prowadzona była poprzez cięcia rębne oraz cięcia przekształceniowe. W obecnym PUL, także zaprojektowano drzewostany do przebudowy poprzez cięcia przekształceniowe w trzebieżach wczesnych i późnych. Do przebudowy pełnej przeznaczono drzewostany świerkowe lub z dużym udziałem świerka, przerzedzone, z nadal wydzielającym się grupowo świerkiem. W tych drzewostanach kontynuowana jest przebudowa z wprowadzeniem podsadzeń lub ich pielęgnacją (w lukach i odnowienie II piętra) jako odnowienia wyprzedzającego przed przewidywaną rębnią w następnym dziesięcioleciu.

Przebudowa częściowa zaprojektowana została w II b klasie wieku, w drzewostanach z dużym udziałem świerka i obserwowany jest proces jego wydzielania. W tym przypadku, poprzez nasilenie cięć, regulowany jest skład gatunkowy, ale też dolesiane są większe luki aby nie dopuścić do zachwaszczenia pokrywy i utrudnienia odnowienia samosiewu. W przebudowie stopniowej i częściowej najważniejszym kryterium przy wyborze drzew jest ich żywotność.

Zabiegu czyszczeń późnych z pozyskaniem miąższości (CP-P) jako samodzielnego zadania nie projektowano. W przypadku możliwości i zasadności pozyskania części surowca, pozyskaną miąższość należy odnieść do CPP.

W młodnikach zróżnicowanych gatunkowo i wiekowo projektowano zabieg CP w odniesieniu do gatunków nie wykazujących miąższości, oraz TW. Tak więc trzebieże zaprojektowane w I klasie wieku dotyczą starszych części młodników i upraw, wymagających tego zabiegu. Są to zwykle zwarte kępy drzew w wieku ponad 20 lat.

Drzewostany starszych klas wieku o równomiernym zwarcu, stabilne, lub w których zabieg trzebieży wykonano w ostatnich latach, nie uwzględniono w planie użytków przedrębnych. W przypadku zaistnienia potrzeby wykonania cięć należy je wykonać jako cięcia przygodne. Nie projektowano jednocześnie TW i TP, nawrotów cięć i wskazania (!) pilne.

Plan cięć użytków przedrębnych stanowi wykaz sporządzony na podstawie ustalonej na gruncie wskazówki gospodarczej przeniesionej do opisów taksacyjnych.

Wielkość użytkowania przedrębnego (miąższość) przyjęta przez NTG, przedstawiona jest globalnie dla obrębów na podstawie wyliczonych wskaźników (§ 94 IUL). Pozyskanie grubizny w pododdziałach uzależnione jest od aktualnych potrzeb hodowlanych drzewostanów. Etat cięć w wymiarze powierzchniowym przyjęty podczas NTG stanowi wielkość obligatoryjną do wykonania w okresie obowiązywania planu.

Wykaz drzewostanów objętych użytkowaniem przedrębnym, zamieszczono w tomie Plany.

3.3.3. Drzewostany nie objęte użytkowaniem głównym

Planem cięć nie objęto wszystkich drzewostanów rębnych i przeszłorębnych z uwagi na zachowanie ładu przestrzennego i czasowego. Także drzewostany przedrębne i bliskorębne, w których pod koniec obowiązywania poprzedniego planu wykonano zabieg trzebieży, oraz drzewostany stabilne o równomiernym zwarcu nie uwzględniono w planie użytkowania przedrębego.

W przypadku stwierdzenia w czasie obowiązywania planu, potrzeby wykonania zabiegu pielęgnacyjnego (TW lub TP) należy taki zabieg wykonać. Także w przypadku zdarzeń powstałych z przyczyn losowych (np. klimat, ochrona lasu) należy wykonać użytkowanie przygodne (cięcia sanitarne, sanitaro-selekcyjne).

Powierzchnia drzewostanów nie objętych planem użytkowania głównego:

- w obrębie Lipowa	119,05 ha
- w obrębie Węgierska Górka	426,76 ha
Razem	545,81 ha

Zestawienie powierzchni drzewostanów nie objętych planem cięć rębnych wg gatunku panującego przedstawiono poniżej.

Gatunek panujący	Obręb Lipowa	Obręb Węgierska Górka	Nadleśnictwo
	Powierzchnia [ha]		
1	2	3	4
Przesłorębne			
Bk	26,50	6,69	33,19
Jd	7,59	4,76	12,35
Md		6,42	6,42
Ol sz		1,83	1,83
Św		124,67	124,67
Tp		0,05	0,05
Razem	34,09	144,42	178,51
Klasa odnowienia			
Bk	3,20	26,64	
Jd		16,84	
Św		3,13	
Razem	3,20	46,61	49,81

Wykaz drzewostanów bez czynności gospodarczych zamieszczono w tomie Plany.

3.4. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu

Typy drzewostanów (TD) oraz ramowe składy gatunkowe odnowień w zależności od typu siedliskowego lasu przyjęto zgodnie z protokołem KZP i opisano w pkt. 1.3.8.

Zadania z zakresu hodowli lasu stanowią ustalone na gruncie wskazówki gospodarcze przeniesione do opisów taksacyjnych. Rozmiar tych zabiegów ujęty jest w wykazie „Wykaz projektowanych wskazań gospodarczych z zakresu hodowli lasu” i zestawiony w tabeli nr XVIII „Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu”.

Składy odnowieniowe mają charakter ramowy. Przy odnowieniach (rozdz. 4 §38 ZHL) uwzględniając lokalne warunki mikrosiedliskowe, dopuszcza się zmiany w składzie odnowienia - granicach od 20 do 30%.

Zmienność siedlisk leśnych w granicach wydzieleni, na poziomie typu siedliskowego zapisano w opisach taksacyjnych w informacjach różnych, uwzględniając lokalizację i udział procentowy siedliska (lub kilku siedlisk) którego udział jest mniejszy od 50%. Szczegółowy opis siedlisk zawarty jest w operacie siedliskowym Nadleśnictwa wg stanu na 01.01.2006r.

Projektowane zabiegi z zakresu hodowli lasu obejmują:

– odnowienia

- odnowienie pod osłoną drzewostanu (projektowane przy rębniach złożonych),
- podsadzenia,
- dolesienie luk i przerzedzeń.

- pielęgnowanie

- upraw – pielęgnowanie gleby,
- czyszczenia wczesne.
- młodników – czyszczenia późne.

Odnowień pod osłoną drzewostanu (odnowień złożonych, podsadzeń, dolesień luk i przerzedzeń) zaplanowano łącznie 630,42 ha. W tym odnowień w rębniach złożonych na powierzchni 521,86 ha. Podsadzenia, dolesienie luk i przerzedzeń zaplanowano ogółem na powierzchni 108,56 ha. Planowano dolesienia w drzewostanach przedrębnych i młodszych w których wykazano pojedyncze luki o powierzchni przynajmniej 0,15 ha, które nie pełniły szczególnych funkcji biocenotycznych w ekosystemie.

Pielęgnację gleby – 655,95 ha - projektowano dla wprowadzonych z sadzenia w ubiegłym okresie gospodarczym, poprawek i uzupełnień.

Poprawki i uzupełnienia wykazano w uprawach i młodnikach ogółem na powierzchni 68,35 ha. Zaplanowano je celem poprawienia lub uzupełnienia składu gatunkowego o gatunki docelowe oraz biocenotyczne a także uzupełnienia powierzchni upraw drzewkami do wyprowadzenia zwarcia.

Pielęgnowanie lasu (upraw i młodników) we wskazaniach gospodarczych opisane jest wskazówką: PIEL – pielęgnacja gleby oraz CW – czyszczenia wczesne i CP – czyszczenia późne.

Zabieg pielęgnacji gleby projektowano w uprawach i podsadzeniach produkcyjnych w wieku do 5 lat, bez zwarcia, gdy sadzonki nie osiągnęły wys. 1m. Celem tego zabiegu jest ograniczenie konkurencji roślinności trawiastej w dostępie do światła, składników mineralnych i wody. Zabieg należy dostosować do etapu rozwoju roślinności konkurencyjnej, tak by trawy nie gęsiły sadzonek. Zabieg projektowany jest jednokrotnie, ale o ilości „wejść” na powierzchnię decydują służby leśne po stwierdzeniu potrzeby pielęgnacji. Ogółem powierzchnia przewidziana do pielęgnacji gleby wynosi – 655,95 ha.

Czyszczenia wczesne projektowano w uprawach i podsadzeniach produkcyjnych, dolesionych lukach, najczęściej do wieku 5 lat bez zwarcia. W zabiegu tym ważne jest doprowadzenie do zwarcia dobrze ukształtowanych drzewek, wyprowadzenie gatunków współpanujących i domieszek, także ograniczenie konkurencyjności ze strony gatunków przedplonowych i podszytowych. Nie należy dopuszczać do przegęszczania upraw ale też nie można je zbyt rozrzedzać aby zwierzyna płowa nie wchodziła do wnętrza uprawy. Zabieg podobnie jak inne zabiegi pielęgnowania lasu jest projektowany jednokrotnie. O ilości wejść decyduje służba leśna wg potrzeb hodowlanych stwierdzonych na gruncie.

Czyszczenia późne projektowano w młodnikach, podrostach, dolesionych lukach, kępach gdzie młode pokolenie wymaga pielęgnacji min. poprzez regulowanie dynamiki

wzrostu między gatunkami, przersedzanie przegęszczeń, popierania gatunków domieszkowych, usuwanie drzew chorych, zainfekowanych. Celem zabiegu jest wyprowadzenie młodników możliwie najbardziej odpornych na warunki klimatyczne i zgodnych z docelowym typem drzewostanu. Nie projektowano zabiegu w drzewostanach, gdzie procent pokrycia młodego pokolenia drzew – podrostu - był niski i występowanie rozproszone, a także w podrostach w młodszych drzewostanach, gdzie ich wzrost i rozwój nie gwarantuje przetrwania.

Częstość zabiegów jest zależna od potrzeb hodowlanych stwierdzonych na gruncie. W opisach taksacyjnych zabieg jest podany jednokrotnie.

Na powierzchniach przeznaczonych do odnowień, poprawek i uzupełnień, dolesień luk i przersedzeń zaprojektowano melioracje agrotechniczne (AGROT) – 698,77 ha. Zabieg regulowania lokalnych stosunków wodnych (MA-REG) nie został zaprojektowany. W Nadleśnictwie nie ma powierzchni zabagnionych wymagających regulacji stosunków wodnych.

Przy cięciu uprzątającym przewidziano straty w młodym pokoleniu w wysokości do 20 % istniejącego odnowienia.

W ubiegłym okresie gospodarczym, z uwagi na wielkopowierzchniowy rozpad drzewostanów określono hierarchię zadań przy przebudowie drzewostanów. Przyjęto, że drzewostany w dobrej kondycji w wieku do 20 lat lecz o zawyżonym udziale świerka (wg przyjętego GTD) i udziale Brz, Jrz, Md, Os, Olsz traktowane są jako drzewostany przedplonowe, a świerczyny jako drzewostany przejściowe. Drzewostany te spełniły a część nadal pełni niezwykle istotną rolę w procesie odtworzenia ekosystemów leśnych w Nadleśnictwie. Degradacja gleb i zachwaszczenie pokrywy zostało częściowo powstrzymane. Odsłonięte powierzchnie odnowiono sztucznie gatunkami docelowymi – bukiem i jodłą. Korzystano też z samosiewów gatunków pionierskich, lekkonasiennych jak: brzoza brodawkowata, osika, wierzba iwa, olsza szara oraz jarząb pospolity. Przy przebudowie dla drzew docelowych i cennych domieszek tworzą one cenną osłonę. Samosiewy świerkowe uznawane są w składzie gatunkowym upraw i młodników, jakkolwiek w ramach poprawek i uzupełnień, dolesień luk są stopnowo ograniczane do przewidzianego udziału w TD. W tym 10-leciu już na tak szeroką skalę przebudowa nie jest planowana. Powierzchnie zostały odnowione.

Uprawy i młodniki po rębni złożonej zajmują powierzchnię 4583,46 ha tj. blisko 51% powierzchni zalesionej. Zaplanowano w nich zabiegi jak: pielęgnację gleby, czyszczenia wczesne lub późne. Pielęgnację gleby zaplanowano dla poprawek lub uzupełnień wykonanych pod koniec ubiegłego okresu gospodarczego. Zabieg czyszczeń wczesnych i późnych projektowano najczęściej dla całych powierzchni ponieważ młodniki są zróżnicowane gatunkowo, wiekowo i na wysokość. Zabiegi hodowlane w nich będą rozrzucone w przestrzeni i w czasie.

Klasy odnowienia - 789,91 ha - powstały zarówno w wyniku planowych rębni jak też prowadzonej przebudowy. W młodym pokoleniu projektowano czyszczenia wczesne lub późne. Pielęgnację gleby projektowano dla odnowienia wprowadzonego pod koniec okresu gospodarczego.

Odnowień pod osłoną drzewostanu (odnowień złożonych, podsadzeń, dolesień luk i przersedzeń) zaplanowano łącznie 630,42 ha. W tym odnowień w rębniach złożonych na powierzchni 521,86 ha.

Gruntów nieleśnych do zalesienia nie wykazano.

Zgodnie z §46 ust 13 IUL nie planowano do pielęgnacji projektowanych upraw, jak też wielkości projektowanych poprawek i uzupełnień w projektowanych uprawach. Rozmiar

pielęgnacji projektowanych upraw został uzgodniony z Nadleśnictwem w wysokości około **559 ha (80% planowanych odnowień)**. Wielkość ta nie zostanie ujęta w PUL, a będzie realizowana przez Nadleśnictwo na podstawie stwierdzonych potrzeb.

Orientacyjna wielkość poprawek na gruntach projektowanych do odnowień zgodnie z protokołem KZP stanowi 20% powierzchni odnowień i wynosić będzie około **126 ha**. Konieczność wykonania poprawek oraz ich powierzchnia określone zostaną na podstawie stwierdzonych potrzeb.

Na siedliskach dla których w składzie TD przewidziano Js proponuje się do czasu kiedy zostanie rozpoznany zespół chorobowy „zamierania pędów jesioną”, rezygnację z odnowień jesionowych na rzecz wiąza, jawora, olchy szarej, brzozy omszonej.

Dla każdego wydzielenia zabiegi hodowlane były ustalane indywidualnie. Ogólny rozmiar prac z zakresu hodowli lasu na bieżący okres gospodarczy zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela nr 53. Zestawienie rozmiaru prac z zakresu hodowli lasu.

Rodzaj czynności		Obręby		Razem	
		Lipowa	Węgierska Górka		
		Pow.[ha]			
1		2	3	4	
Odnowienie powierzchni leśnej niezalesionej, w tym:					
	Odnowienie zrębów				
	Odnowienie halizn				
	Odnowienie płazowin				
Zalesienia gruntów nieleśnych					
Odnowienie projekt. zrębów zupełnych					
Razem na powierzchni otwartej		0,00	0,00	0,00	
Projektowane odnow. przy rębniach złożonych*		314,33	207,53	521,86	
Podsadzenia		0,00	8,26	8,26	
Dolesienia luk i przerzedzeń		89,83	10,47	100,30	
Razem odnowienia pod osłoną		404,16	226,26	630,42	
Razem odnowienia i zalesienia		404,16	226,26	630,42	
Poprawki i uzupełnienia w istniejących uprawach i młodnikach		63,29	5,06	68,35	
Razem poprawki i uzupełnienia		63,29	5,06	68,35	
Ogółem odnowienia, zalesienia, poprawki i uzupełnienia		467,45	231,32	698,77	
Wprowadzanie podszytów		0,00	0,00	0,00	
Pielęgnowanie		gleby	402,29	253,66	655,95
	upraw	upraw (CW)	898,14	877,91	1776,05
		młodników(CP)	1104,74	2393,59	3498,33
Razem pielęgnowanie		2405,17	3525,16	5930,33	
Melioracje	wodne	0,00	0,00	0,00	
	agrotechniczne	467,45	231,32	698,77	
Razem melioracje		467,45	231,32	698,77	

* różnica w powierzchni odnowień między planem cięć (438,91ha) a planem hodowli (521,86ha) wynosi 82,95 ha. Wynika to z wykonaniu cięcia uprzętającego w poprzednim planie, a planowego odnowienia w tym 10-leciu.

Lista wydzieleń w których zaprojektowano odnowienia złożone - ODN-ZŁOŻ -bez użytkowania rębnego:

Adres leśny	Powierzchnia [ha]
02-36-1-08-3 d	0,67
02-36-1-08-6 c	1,04
02-36-1-09-28 a	2,78
02-36-1-09-28 b	14,00
02-36-1-09-34 a	0,96
02-36-1-11-51 d	2,42
02-36-1-11-60 a	9,09
02-36-1-11-61 a	6,25
02-36-1-11-62 a	9,70
02-36-1-12-81 a	6,70
02-36-1-12-82 d	0,45
02-36-1-12-94 b	6,34
02-36-1-12-94 c	5,64
02-36-1-12-95 k	1,10
02-36-1-12-97 d	0,44
02-36-1-09-122 b	8,47
02-36-2-03-68 a	2,00
02-36-2-03-73 c	1,50
02-36-2-07-139 d	0,90
02-36-2-07-153 j	0,50
02-36-2-06-174 b	2,00
Razem	82,95

Przy odnawianiu powierzchni należy wykorzystywać maksymalnie odnowienie naturalne. Szczególną uwagę należy zwracać na lokalizację, prawidłowy skład gatunkowy i późniejszą ochronę odnowienia. Nowo założone uprawy należy systematycznie i starannie pielęgnować szczególnie w pierwszych latach po odnowieniu.

Materiał sadzeniowy niezbędny do wykonania prac odnowieniowych Nadleśnictwo produkuje we własnych szkółkach i kupuje w sąsiednich nadleśnictwach wg regionu pochodzenia.

Tabela nr XVIII. Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych w zakresie hodowli lasu - Nadleśnictwo Węgierska Górka

Typ siedliskowy lasu	Odnowienia i zalesienia							Poprawki i uzupełnienia	Ogółem odnowienia i zalesienia oraz poprawki i uzupełnienia	Wprowadzanie podszytów	Pielęgnowanie				Melioracje	
	otwarte			pod osłoną			razem				upraw		młodników	razem	wodne	agrotechniczne
	halizny, płazowiny, zręby	grunty nieleśne	zręby projektowane	przy rębniach złożonych	podsadzenia	dolesianie luk i przerzedzeń					pielęgnowanie gleby	czyszczenia wczesne				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
BMGŚW				155,74	1,10	12,52	169,36	21,60	190,96		268,62	805,74	921,28	1995,64		190,96
BMGW											1,21		6,03	7,24		
BWG												10,72	1,20	11,92		
LGŚW				27,75		2,23	29,98	2,50	32,48		36,91	57,95	273,12	367,98		32,48
LŁG											0,34		0,31	0,65		
LMGŚW				335,43	7,16	85,55	428,14	44,25	472,39		348,87	901,64	2296,39	3546,90		472,39
LMGW																
LMWYŻŚW				2,94			2,94		2,94							2,94
OGÓLEM				521,86	8,26	100,30	630,42	68,35	698,77		655,95	1776,05	3498,33	5930,33		698,77

3.5. Zestawienie zadań gospodarczych użytkowania głównego i hodowli lasu według leśnictw

Tabela nr 54. Zestawienie zadań gospodarczych leśnictwami – pozyskanie.

Nr leśnictwa	Nazwa leśnictwa	Zadania gospodarcze								
		Użytkowanie główne								
		Użytki rębne		Użytki przedrębne - netto						Ogółem [m ³ netto]
		Pow. manip. [ha]	Miąższość grubizny [m ³ netto]	TW		TP		Razem		
[ha]	[m ³]			[ha]	[m ³]	[ha]	[m ³]			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
8	Kalonka	83,89	10593	23,03	726	171,82	12465	194,85	13191	23784
9	Skrzyczne	98,74	12141	93,77	3259	131,95	11293	225,72	14552	26693
10	Ostre	89,13	10717	51,52	786	59,41	4614	110,93	5400	16117
11	Łukasze	47,96	9391	24,67	903	51,85	4445	76,52	5348	14739
12	Morońka	19,52	3422	108,23	3552	73,81	7817	182,04	11369	14791
13	Radziechowy	106,65	10239	55,55	1395	26,3	1945	81,85	3340	13579
Razem obręb Lipowa		445,89	56503	356,77	10621	515,14	42579	871,91	53200	109703
1	Cięcinki	111,84	7866	86,66	4809	139,99	18189	226,65	22998	30864
2	Żabnica	128,83	8920	95,84	6619	167,38	26126	263,22	32745	41665
3	Boracza	209,41	12664	57,85	2848	86,56	12372	144,41	15220	27884
4	Prusów	141,38	8216	124,28	7966	65,06	8087	189,34	16053	24269
5	Kamesznica	261,84	18271	159,83	9615	128,15	17003	287,98	26618	44889
6	Sikorczane	39,79	3254	115,89	7471	42,36	4595	158,25	12066	15320
7	Zielona	129,37	8437	138,16	5370	86,17	11058	224,33	16428	24865
Razem obręb Węgierska Górk		1022,46	67628	778,51	44698	715,67	97430	1494,18	142128	209756
Ogółem Nadleśnictwo		1468,35	124131	1135,28	55319	1230,81	140009	2366,09	195328	319459

Tabela nr 55. Zestawienie zadań gospodarczych leśnictwami – hodowla.

Leśnictwo	Odnowienia i zalesienia							Poprawki i uzupełnienia	Ogółem odnowienia i poprawki	Wprowadzanie podszczytów	Pielęgnowanie				Melioracje wodne	Zabiegi agrotechniczne
	otwarte			pod osłoną			razem				upraw		młodników (CP)	razem		
	halizny płazowiny zręby istnieją.	grunty nieleśne	zręby projektowane	przy rębniach złożonych	podsadzenia	dolesienia luk i przerzedzeń					pielęgnowanie gleby	czyszczenia wczesne				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Kalonka				38,99		5,18	44,17	4,00	48,17		47,76	70,14	129,77	247,67		48,17
Skrzyczne				85,56		24,82	110,38	22,70	133,08		87,34	212,31	299,44	599,09		133,08
Ostre				45,00		6,45	51,45	5,10	56,55		68,61	136,34	120,09	325,04		56,55
Łukaszne				57,82		15,00	72,82	29,44	102,26		138,60	246,02	192,42	577,04		102,26
Morońka				29,78		19,59	49,37	0,45	49,82		42,26	94,43	150,99	287,68		49,82
Radziechowy				57,18		18,79	75,97	1,60	77,57		17,72	138,90	212,03	368,65		77,57
Razem				314,33		89,83	404,16	63,29	467,45		402,29	898,14	1104,74	2405,17		467,45
Cięcinki				28,50		0,30	28,80		28,80		6,41	25,76	280,37	312,54		28,80
Żabnica				8,02	0,60		8,62	1,00	9,62		33,69	61,92	358,51	454,12		9,62
Boracza				25,97		2,50	28,47	1,00	29,47		30,37	58,10	400,96	489,43		29,47
Prusów				50,30	5,11	4,00	59,41	1,80	61,21		30,85	128,95	390,93	550,73		61,21
Kamesznica				60,22	1,10	3,35	64,67	0,50	65,17		50,06	157,78	274,00	481,84		65,17
Sikorczane				5,82	1,45		7,27	0,76	8,03		48,33	249,65	442,43	740,41		8,03
Zielona				28,70		0,32	29,02		29,02		53,95	195,75	246,39	496,09		29,02
Razem				207,53	8,26	10,47	226,26	5,06	231,32		253,66	877,91	2393,59	3525,16		231,32
Ogółem				521,86	8,26	100,3	630,42	68,35	698,77		655,95	1776,05	3498,33	5930,33		698,77

3.6. Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu

Wytyczne z zakresu ochrony lasu oparto na następujących podstawach:

- ✓ wytyczne „Instrukcji urządzania lasu” z roku 2011,
- ✓ wytyczne „Instrukcji ochrony lasu” z roku 2011,
- ✓ wyniki prac Zespołu Ochrony Lasu – Hylopatologiczna charakterystyka Nadleśnictwa Węgierska Górka oraz wskazania w zakresie ochrony lasu”, zebrane materiały i dane,
- ✓ ustalenia KZP i NTG dla Nadleśnictwa,
- ✓ wyniki urzędniowych prac terenowych – taksacyjnych w Nadleśnictwie,
- ✓ doświadczenia i obserwacje Nadleśnictwa i Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych oraz Inspekcji Lasów Państwowych.

3.6.1. Ocena zdrowotnego i sanitarnego stanu lasu

W analizie gospodarki leśnej za okres 01.01.2004r. – 31.12.2013r. w Nadleśnictwie dokonano oceny stanu sanitarnego i zdrowotnego lasu, i zwrócono uwagę na najistotniejsze elementy stanowiące zagrożenie dla drzewostanów Nadleśnictwa. Przy opracowaniu wytycznych z zakresu ochrony lasu wykorzystano materiały i dane z Nadleśnictwa i ZOL-u (Hylopatologiczna charakterystyka.....) za okres minionego 10-lecia oraz wyniki i spostrzeżenia dokonane w trakcie prowadzenia prac urzędniowych.

W sposób prawidłowy prowadzone były przez Nadleśnictwo działania w zakresie prognozowania i zwalczania zagrożeń. Aktualny stan zdrowotny i sanitarny lasu, w oparciu o zebrane informacje i wyniki prac taksacyjnych ocenia się jako dobry.

Nie ustalono stref uszkodzeń lasu z tytułu zanieczyszczeń przemysłowych. Przyjęto je wg poprzedniej rewizji U.L. Obręb Lipowa zakwalifikowany był w II strefie - średnich uszkodzeń przemysłowych. Obecnie nie są weryfikowane strefy uszkodzeń z uwagi na brak metodyki. Strefy uszkodzeń wpisano do bazy Taksatora wg poprzedniego PUL (§25 pkt.13 IUL).

W ubiegłym 10-leciu prawie corocznie występowały szkody od wywalających wiatrów lub śniegołomy. Największe szkody od wiatru wystąpiły w 2004r. Powalonych lub połamanych zostało 50 tys. m³ drewna. Poniżej zestawiono rozmiar szkód jakie miały miejsce w ubiegłym okresie gospodarczym.

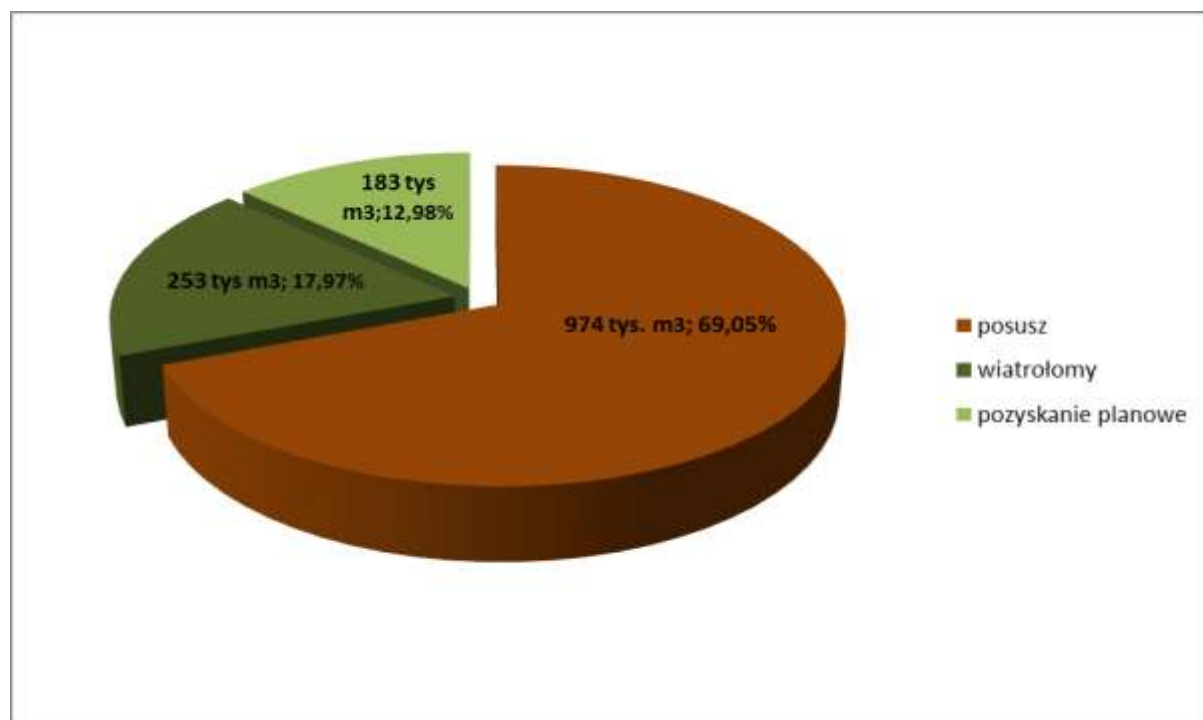
Rok	Rozmiar szkody [m ³]	Rodzaj czynnika szkodotwórczego
2004	50000	wiatrołomy i śniegołomy
2006	8000	
2007	25000	
2008	17000	
2009	10700	
2010	3600	
2011	2300	

Jednak, najistotniejszym problemem, ujawnionym w całym swoim ogromie, było wielkopowierzchniowe zamieranie świerka, w silnie zaopieńczonych drzewostanach Masywu Śląskiego i Baraniej Góry. Zamieranie świerka obserwowane już było końcem lat 90-tych XXw. W ubiegłym 10-leciu po ekstremalnej suszy letniej w 2006r., zamieranie świerka i rozpad drzewostanów nabrało charakter kłęski. Kulminacja poboru drewna nastąpiła w 2007r., gdy z posuszu pozyskane zostało w cięciach sanitarnych 228 tys. m³. Od 2006 do 2009r., pozyskano w wyniku usuwania posuszu 763 tys. m³ drewna. Świerk w zamyśle poprzednich właścicieli lasu, był sadzony na potrzeby rozwijającego się przemysłu wydobywczego węgla kamiennego i wycinany w wieku 70 lat, a często niższym. Sadzonki świerka były obce ekologicznie, sprowadzane je z regionu alpejskiego. Podwyższenie wieku rębności do 120 lat na przestrzeni kilku ostatnich rewizji spowodowało przetrzymanie

drzewostanów nieprzystosowanych do miejscowych warunków klimatycznych, sadzonych na żyznych dla świerka siedliskach (LMG i LG), w monolicie gatunkowym. Zmiana chemizmu gleby i czynniki klimatycznych przyczyniły się do uaktywnienia opieńki, a zintegrowane działanie tych składników obniżyło odporność świerka na szkodniki wtórne – korniki. Równocześnie też wystąpiły szkody od silnych wiatrów. W analogicznym okresie pozyskano drewno z wiatrolomów w ilości 126 tys. m³. Wobec zaistniałej sytuacji w 2009r. Nadleśnictwo wystąpiło o wykonanie aneksu do PUL. Aneks wykonano wg stanu na 01.01.2010r.

Łącznie w ubiegłym okresie gospodarczym w wyniku cięć sanitarnych pozyskano 1 220 tys. m³ drewna, co było wielkością znaczącą w bilansie pozyskania 87,02% (1410 tys. m³). Przeciętnie z 1 ha pow. leśnej pozyskano 135 m³.

Rok	Posusz		Wiatrolomy		Ogółem	Pozyskanie	Udział cięć sanitarnych w pozyskaniu
	[m ³]	[%]	[m ³]	[%]			
2004	79859	85,51	13537	14,49	93396	104698	89,21
2005	61400	49,89	61668	50,11	123068	125371	98,16
2006	155536	91,80	13897	8,20	169433	182741	92,72
2007	228157	84,91	40532	15,09	268689	278286	96,55
2008	206162	81,53	46696	18,47	252858	262937	96,17
2009	173505	87,24	25366	12,76	198871	211773	93,91
2010	36275	62,28	21974	37,72	58249	74797	77,88
2011	18960	55,95	14925	44,05	33885	72426	46,79
2012	14473	49,23	14925	50,77	29398	56232	52,28
2013						41697	
Razem	974327	100,00	253520	100,00	1227847	1410958	87,02
Udział% w pozyskaniu	69,05		17,97		87,02	100,00	

Ryc. Udział procentowy pozyskania z cięć sanitarnych w ubiegłym okresie gospodarczym.

W ubiegłym 10-leciu odnotowano 6 pożarów. Powierzchnia objęta pożarami wyniosła 6,66 ha. Z pożarzysk uprzętnięto 76 m³ drewna.

Przeciętny wskaźnik stanu higieny posuszowej za ubiegły okres gospodarczy wyniósł 1,59 m³/ha. Nadleśnictwo utrzymuje dobry poziom higieny sanitarnej drzewostanów. Zinwentaryzowana masa drewna martwego wynosi 78 tys m³ czyli 8,63 m³/ha. Stanowi to około 8% zapasu. RDOŚ w planowanych zadaniach ochronnych dla obszarów Natura 2000 „Beskid Żywiecki” PLH i PLB proponuje dążenie i późniejsze utrzymanie ilości martwego drewna w wysokości co najmniej 10% zapasu.

W ciągu ostatniego okresu gospodarczego nastąpił spadek zasobów drzewnych o około 1 810 tys. m³ grubizny brutto. W wyniku kłęski nie odłożył się przyrost. Zmieniła się struktura klas wieku. Najmłodsze drzewostany (uprawy i młodniki) zajmują powierzchnię 4583,46 ha tj. 50,73 % powierzchni zalesionej. Ubyło drzewostanów ze świerkiem jako gatunkiem panującym z 83,70% do 50,94%. Przeważający wiek drzewostanów obniżył się z 69 lat do 39 lat. Przy czym przeciętny wiek drzewostanów świerkowych z 73 lat do 38 lat.

Świerk nadal charakteryzuje się słabą a miejscami krytyczną zdrowotnością. Ubywa drzewostanów świerkowych IV i starszych klas wieku. Ale też znaczące jest już wydzielanie się świerka młodszych klas wieku. Nie są to tylko pojedyncze sztuki, ale grupy drzew, po uprzętnięciu których należy powierzchnie odnowić gatunkami docelowymi – jodłą i bukiem (siedlisko LMG, LG), które charakteryzują się dobrą zdrowotnością.

Stan sanitarny drzewostanów po uporaniu się po katastrofalnym zamieraniu świerka z usuwaniem posuszu oraz wywrotów i złomów po wiatrołomach i śniegołomach obecnie jest utrzymywany na dobrym poziomie. Na bieżąco porządkowane są powierzchnie po cięciach sanitarnych wykonywanych w świerku. Posusz w drzewostanach jest w zasadzie usuwany na bieżąco za wyjątkiem miejsc, gdzie zostawia się go z uwagi na rolę, jaką pełni w środowisku leśnym dając miejsce bytowania wielu organizmom. Pozwala to ograniczyć rozwój procesów chorobowych drzewostanów oraz pogłębiania skutków pojawiających się szkód i zagrożeń dla trwałości lasu. Utrzymanie dobrego stanu sanitarnego w sytuacji zaistniałej w lasach Nadleśnictwa wymagało i nadal wymaga dużego wysiłku organizacyjnego i wykonawczego.

Potrzeba wymuszonych cięć sanitarnych stała się min. powodem konieczności sporządzenia Aneksu do PUL.

3.6.2. Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów

W celu zobrazowania wyników prac taksacyjnych w zakresie zinwentaryzowania uszkodzeń w poniższej tabeli zestawiono uszkodzenia w poszczególnych stopniach odnotowane w programie TAKSATOR.

Tabela nr 56. Powierzchnia upraw i młodników wg rodzaju uszkodzeń.

Rodzaj uszkodzeń	Klasa wieku	Razem	Stopień uszkodzenia [ha] pow. zredukowana			
			00-10%	11-20%	21-50%	51-100%
Choroby grzybowe	Ia	76,99	15,35	31,93	29,71	
	Ib	656,12	257,73	317,77	80,62	
	IIa	343,89	142,63	144,47	56,79	
	IIb	1670,73	670,13	632,41	368,19	
Razem		2747,73	1085,84	1126,58	535,31	
Czynniki klimatyczne	Ia	5,02	3,83		1,19	
	Ib	20,20	11,33	7,80	1,07	
	IIa	22,38	0,35	7,60	14,43	
	IIb	3,51	3,51			
Razem		51,11	19,02	15,40	16,69	
Owady - szkodniki	Ia	64,55	50,71		13,84	
	Ib	214,64	203,76	10,88		
	IIa	79,44	41,94	37,50		
	IIb	772,61	534,24	223,95	14,42	
Razem		1131,24	830,65	272,33	28,26	
Zwierzyna	Ia	1276,36	379,49	646,75	250,12	

Rodzaj uszkodzeń	Klasa wieku	Razem	Stopień uszkodzenia [ha] pow. zredukowana			
			00-10%	11-20%	21-50%	51-100%
	Ib	998,04	504,27	450,06	43,71	
	IIa	161,58	146,83	14,75		
	IIb	98,20	86,54	6,61	5,05	
Razem		2534,18	1117,13	1118,17	298,88	
Ogółem		6464,26	3052,64	2532,48	879,14	

Wartości dotyczące uszkodzenia drzewostanów mają charakter subiektywny, odnotowywane są przez taksatorów w dość dużym stopniu uogólnienia i możliwości zapisu do bazy Taksator.

Czynniki sprawcze uszkodzeń w Nadleśnictwie Węgierska Górka:

- owady – szkodniki wtórne kształtujące predyspozycję chorobową i stan zdrowotno-sanitarny drzewostanów, stymulujące lub współuczestniczące w zamieraniu drzew i wydzielaniu posuszu – kornik drukarz i rytownik pospolity,
- grzyby – opieńkowa zgnilizna korzeni,
- zwierzyna – widoczne zgryzanie i spałowanie, uszkodzenie drzew przez jeleniowate
- klimat – dotyczy przeważnie powierzchni po wiatrołomach, obłamania wierzchołków, zmrózenia pędów

Uszkodzenia odnotowano na 71 % powierzchni leśnej zalesionej. W pierwszym stopniu uszkodzenia jest 47% powierzchni zinwentaryzowanej, w drugim 39%. Czyli generalnie przeważają uszkodzenia w przedziale od 1 do 20%. Uszkodzeń znacznych powyżej 50% nie zanotowano.

Przy podejmowaniu decyzji dotyczących zastosowania rozwiązań z zakresu ochrony lasu należy brać pod uwagę zasady prowadzenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych. Temu celowi mają służyć między innymi działania prowadzące do zwiększenia biologicznej odporności ekosystemów leśnych. Wybierając metodę w ochronie lasu należy w szczególności zwracać uwagę na:

- działania profilaktyczne, których celem powinna być ochrona różnorodności biologicznej i zapobieganie zagrożeniom od szkodliwych owadów i grzybów patogenicznych, terminowe prowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych, preferowanie odnowień naturalnych,
- stosowanie zintegrowanych metod ochrony lasu obejmujących wszystkie elementy środowiska,
- minimalizowanie szkód ekologicznych,
- kierowanie się praktyczną zasadą tzw. progu ekonomicznej szkodliwości choroby lub szkodnika.

Poniżej omówiono poszczególne czynniki szkodotwórcze oraz przedstawiono zalecane sposoby działań w celu ograniczenia szkód w drzewostanach.

3.6.3. Szkody powodowane przez czynniki abiotyczne

Z zespołu czynników abiotycznych najistotniejszymi w warunkach Nadleśnictwa Węgierska Górka był wiatr. Gwałtowne wiatry w różnym nasileniu występowały w ubiegłym okresie gospodarczym. Największe szkody wystąpiły w listopadzie 2004 r. Masa drewna pobrana w wyniku uszkodzeń wyniosła 50 tys. m³. Ogółem ilość pozyskanego drewna z wiatrołomów wyniosła 18% pozyskanej grubizny. Inne czynniki rozpoznane jako bezpośrednia przyczyna uszkodzeń, nie miały znaczenia gospodarczego. Odnotowane zostały na małych powierzchniach.

Susze letnie i mrozowe, upały są stymulatorem rozwoju opieńki i w konsekwencji choroby opieńkowej. Średniorocznie uszkodzenia notowano na 1319 ha.

Lp.	Czynnik abiotyczny	Powierzchnia występowania w latach 2004-2012 [ha]
1	Wiatr	11865,7
2	Zmrożenia, zwarzenia	2,6
3	Śnieg	0,4
4	Obniżenie poziomu wód	0,3
5	Pożar	0,2

3.6.3.1. Ograniczenie szkód powodowanych przez czynniki abiotyczne

Niekorzystne oddziaływanie czynników abiotycznych (wiatr, okiść, opady deszczu itp.) prowadzi do uszkodzenia i zamierania pojedynczych drzew, a niekiedy większych partii drzewostanu. Wiatro- i śniegołomy mogą zapoczątkować rozpad w drzewostanach dotychczas nienaruszonych, zwartych, nie wykazujących objawów osłabienia kondycji fizjologicznej drzew.

Przeciwdziałanie tym szkodom nie należy do typowych działań ochroniarskich, lecz zależy od poprawności działań hodowlanych, a mianowicie:

- ✓ W celu zapewnienia stabilności drzewostanów należy dążyć do zgodności składów gatunkowych z siedliskiem np. przez przywrócenie właściwego składu gatunkowego na siedlisku LMG, LG, oraz wprowadzaniu gatunków domieszkowych i biocenotycznych wspomagających naturalną odporność ekosystemów leśnych,
- ✓ Wprowadzać ład przestrzenny i ostępowy porządek w istniejących uprawach i młodnikach, w celu wykształcenia w przyszłych drzewostanach "ścian" mogących dać opór gwałtownym wiatrom,
- ✓ Wprowadzać podsadzenia, odnowienia wyprzedzające w drzewostanach w miejscach po grupowych wypadach świerka, w ramach przebudowy za pomocą cięć rębnych sztucznie odnawiać luki i gniazda, na których brak jest możliwości powstania odnowień naturalnych, wprowadzać gatunki domieszkowe,
- ✓ Prawidłowo wykonywać cięcia pielęgnacyjne młodników i drągowin, dla uniknięcia nadmiernego przegęszczenia drzewostanów, rozbudowywać korony drzew iglastych ,
- ✓ Inwentaryzować szkody powodowane przez czynniki abiotyczne a informacje przekazywać do ZOL i RDLP.

3.6.4. Szkody powodowane przez czynniki biotyczne

W Nadleśnictwie nadal występuje istotne zagrożenie ze strony szkodliwych owadów i grzybów. Korniki oraz opieńkowa zgnilizna korzeni decydują o stanie zdrowotnym świerka.

Choroby grzybowe

W szkółkach wystąpiły typowe zagrożenia grzybowe dla materiału szkółkarskiego. Zagrożone powierzchnie były diagnozowane na bieżąco i zostały objęte zabiegami ochronnymi. Należy liczyć się z dalszym ich występowaniem i potrzebą działań zarówno profilaktycznych jak i interwencyjnych. W poprzednim okresie gospodarczym konieczne było stosowanie preparatów chemicznych w niewielkim zakresie.

W uprawach i młodnikach szkody wywołują grzyby powodujące: pasożytniczą zgorzel siewek iglastych, pasożytniczą zgorzel siewek liściastych, osutki modrzewia.

W drzewostanach starszych szkody powodowane przez choroby grzybowe dotyczą głównie opieńkowej zgnilizny korzeni, zamierania jesionu, lokalnego występowania drzew

zahubionych iglastych, huby sosny oraz rozproszonego występowania chorób korzeni (huby korzeni).

Proces zamierania jesionu dotyczy wszystkich klas wieku i obserwowany jest na całym terenie Nadleśnictwa.

W celu ograniczenia szkód powodowanych przez grzyby należy:

- Na terenie szkółek prowadzić zintegrowaną ochronę nasion, siewów i sadzonek,
- W uprawach, młodnikach i drzewostanach starszych przeprowadzać systematyczną ocenę stanu zagrożenia w celu podejmowania odpowiednich działań ochronnych,
- W przypadku powstawania szkód podejmować działania ograniczające, zgodnie z zaleceniami podanymi przez ZOL, IBL lub RDLP.

Patogen grzybowy	Powierzchnia występowania /razem w latach 2004-2012/ [ha]
Opieńkowa zgnilizna korzeni	36 884
Pasożytniczą zgorzel siewek iglastych	1,2
Pasożytniczą zgorzel siewek liściastych	0,3
Średniorocznie	4098

Szkodniki owadzie

Monitoring zagrożeń przez owady prowadzony jest poprzez:

- kontrole zagrożenia drzewostanów przez kambio- i ksylofagi – pułapki klasyczne i feromonowe, bieżące wyznaczanie posuszu czynnego,
- kontrole występowania szkodników korzeni - na szkółkach,
- kontrole występowania brudnicy mniszki – za pomocą pułapek feromonowych (odłowy samców) oraz metodą transektu (liczenia samic na drzewach),
- do 2004r. obserwacje na stałych powierzchniach obserwacyjnych (SPO). Obecnie prowadzone w Wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasu (WISL) przez IBL.

Zestawienie powierzchni występowania szkodników owadzych

Szkodnik	Powierzchnia występowania / uszkodzeń /w latach 2004-2012/ [ha]
Kornik drukarz	23933,0
Rytownik pospolity	6038,0
Czteroooczek świerkowiec	182,0
Krobik modrzewiowiec	20,0
Chrabąszczowate (pedraki)	1,2
Mszyce na gatunkach liściastych	0,1
Średniorocznie	3353

Szkodniki korzeni

Zgodnie z pkt.5.3.1 IOL-2011 w celu ograniczenia populacji szkodliwych owadów należy stosować metody hylotechniczne i biologiczne, dostosowane do specyfiki cyklu rozwojowego szkodników.

Prowadzone systematycznie kontrole występowania szkodników korzeni w ubiegłym okresie gospodarczym wykazały potrzebę przeprowadzania dezynsekcji gleby na terenie szkółki 0,40 ha w stosunku do pedraków chrabąszcza. Aktualnie szkodniki korzeni nie stanowią większego zagrożenia.

Szkodniki upraw i młodników

Spośród tej grupy szkodników odnotowano szkody od krobika modrzewiowca na około 20 ha i mszyc 0,6 ha.

Występowanie pozostałych szkodników upraw i młodników nie ma znaczenia gospodarczego i ma charakter lokalny. Dotychczas nie notowano uszkodzeń od obiałki pędowej. Może jednak nabierać znaczenia wraz ze zwiększeniem arealu (udział rzeczywisty – około 1260 ha) jodły. Obiałka zasiedla jodły wszystkich klas wieku, często osłabione, z naderwanymi systemami korzeniowymi i uszkodzone przez wiatr bądź zwierzynę płową. W Europie rozwój jej przebiega tylko na jodle pospolitej i cykl jest zamknięty i zredukowany do pokolenia dzieworodnego. Szkodliwość obiałki polega na zahamowaniu wzrostu zaatakowanych jodeł wskutek wysysania tkanek, co prowadzi do uszkodzeń i zredukowania aparatu asymilacyjnego. Zabiegi profilaktyczne powinny polegać na odpowiedniej pielęgnacji upraw i drzewostanów tak aby jodła miała odpowiednie warunki rozwoju. Młodniki należy odpowiednio czyścić, nie dopuszczając do dużego zwarcia, które sprzyja rozrodowi mszyc. Zakładając szkółki należy usuwać z sąsiedztwa wszystkie porażone jodły.

Zwalczając obiałkę można zarówno metodami mechanicznymi, jak i chemicznymi. Pierwsze polegają na eliminacji z drzewostanu zasiedlonych przez nią drzew, drugie na dwukrotnym wiosennym i jesiennym opryskiwaniu środkami chemicznymi.

W ramach profilaktyki i przeciwdziałania szkodom powodowanym przez tę grupę szkodników należy:

- Monitorować występowanie szkodników i inwentaryzować nasilenie uszkodzeń, zebrane tą drogą informacje przekazywać do ZOL i RDLP.
- W przypadkach koniecznych, wykonać zabiegi ratownicze w sposób zgodny z zaleceniami RDLP i ZOL.

Szkodniki pierwotne i nekające w drzewostanach starszych – foliofagi

Z uwagi na niewielki areal jaki zajmuje sosna (53,32ha) i dąb (5,64ha), szkodniki pierwotne tych gatunków nie wyrządzają szkód znaczących gospodarczo. Odnotowuje się szkody od brudnicy mniszki w drzewostanów sosnowych i szkodliwe żery foliofagów dębów zwójki zieloneczki i miernikowców.

Zagrożenia ze strony zasnuj (wysokogórskiej i świerkowej) w ubiegłym okresie nie odnotowywano z uwagi na lawinowe zamieranie świerka w wyniku synergicznego oddziaływania czynników klimatycznych i opieńki.

W ramach profilaktyki i przeciwdziałania szkodom powodowanym przez tę grupę szkodników należy:

- Monitorować stan populacji foliofagów poprzez obserwacje stopnia defoliacji koron, próbne poszukiwania larw, poczwerek i oprzędów foliofagów w glebie i ściocie, przeprowadzać kontrolę występowania brudnicy mniszki i foliofagów Db oraz rejestrować wzmożone pojawienie się innych szkodliwych owadów.
- Rejestrować szkody spowodowane żerami szkodników pierwotnych i sygnalizować o zagrożeniach ZOL i RDLP.
- W razie stwierdzonej konieczności przeprowadzać zabiegi ograniczające występowanie foliofagów w uzgodnieniu z ZOL i RDLP.

Szkodniki wtórne

Dotychczasowe działania Nadleśnictwa z zakresu ochrony drzewostanów przed szkodnikami wtórnymi świerka oceniono jako prawidłowe. Wyłożono 19 902 szt. pułapek feromonowych. Sprawne, szybko i terminowo usuwano drzewa zasiedlone, skutecznie (jak na

olbrzymi obszar rozpadu świerczyn) przeciwdziałając nadmiernemu wzrostowi populacji szkodników wtórnych świerka, z których najważniejszymi są: kornik drukarz i rytownik pospolity.

Jesion jest zasiedlany przez szkodniki wtórne (gł. jesionowce). Dla poprawy higieny lasu, konieczne jest systematyczne usuwanie z lasu drzew zasiedlonych przed wylotem młodych chrząszczy szkodników. Najlepszym okresem wycinania i usuwania z lasu drzew zasiedlonych jest przełom czerwca i lipca. Znaczenie gospodarcze tych szkodników jest niewielkie (znikomy udział Js - 0,54 ha, 4,11 ha –rzeczywisty udział), ale wyeliminowanie jesionu z drzewostanów zabija ekosystem leśny i obniża jakość siedlisk w dolinach potoków.

Zakres prac ochronnych podejmowanych przez Nadleśnictwo w odniesieniu do tej grupy szkodników wtórnych (szczególnie korników) należy kontynuować w najbliższym dziesięcioleciu poprzez:

- Przestrzeganie zasad higieny lasu,
- Monitoring populacji szkodników wtórnych w oparciu o ocenę stanu sanitarnego lasu, a w szczególności:
 - Wyznaczanie i usuwanie z lasu drzew zasiedlonych przez szkodniki wtórne,
 - Terminowy wywóz surowca drzewnego z lasu lub jego korowanie,
 - Wykładanie pułapek feromonowych i drzew pułapkowych, które powinny służyć, również do ustalania terminów wyznaczających okres praktycznego wyszukiwania i usuwania drzew zasiedlonych.

Szkody od zwierzyny

Szkody wyrządzane przez zwierzynę w uprawach i młodnikach są częstą przyczyną obniżenia jakości hodowlanej upraw, młodników, podsadzeń i podrostów. Stanowią ponad 36% wśród wszystkich odnotowanych szkód.

W Nadleśnictwie szkody powodują głównie sarna i jeleni europejski. Najbardziej zagrożone są uprawy i młodniki złożone z gatunków liściastych oraz wprowadzane domieszki biocenotyczne, które uszkadzane są w okresie całego roku. Lokalnie w uprawach bukowych szkody wyrządza zając.

Szkody od zwierzyny odnotowane podczas inwentaryzacji urzędniowej, w I klasie wieku występują na blisko 53% powierzchni upraw i młodników. W tej grupie szkody odnotowano w przedziale do 50%. Przeważają uszkodzenia w przedziale 1 do 20% - 87%. Większość szkód od zwierzyny nie powoduje trwałych strat w prowadzonej gospodarce leśnej, jakkolwiek przy wprowadzaniu coraz częściej i liczniej jodły i gatunków liściastych wzrastają koszty ochrony upraw.

Przyczyna uszkodzeń	Klasa wieku	Pow. podklasy wieku [ha]	Razem	Stopień uszkodzenia [ha]			
				00-10%	11-20%	21-50%	51-100%
Zwierzyna płowa	Ia	1926,96	1276,36	379,49	646,75	250,12	
	Ib	2382,36	998,04	504,27	450,06	43,71	
	IIa	776,46	161,58	146,83	14,75		
	IIb	812,83	98,20	86,54	6,61	5,05	
Ogółem		5898,61	2534,18	1117,13	1118,17	298,88	

Ochrona przed szkodami od zwierzyny była prowadzona skutecznie.

Podstawowymi metodami zabezpieczenia upraw przed szkodami od zwierzyny były:

- ✓ zabezpieczanie upraw środkami mechanicznymi i chemicznymi (paliki, repelenty),
- ✓ wykładanie drzew ogryzowych w okresie zimowym,
- ✓ prowadzenie cięć pielęgnacyjnych z pozostawieniem części zielonych w okresie wzmożonego żerowania zwierzyny,
- ✓ zagospodarowanie poletek łowieckich.

W najbliższym 10-leciu należy kontynuować działania zmierzające do ograniczenia szkód w uprawach i młodnikach:

- ✓ corocznie inwentaryzować rozmiar i nasilenie szkód,
- ✓ kontynuować zabezpieczanie upraw środkami mechanicznymi i chemicznymi (repelenty, paliki),
- ✓ dążyć do urealnienia stanów zwierzyny (różne metody inwentaryzacji), oraz realizacji planów odstrzału, szczególnie samic (łanie, kozy) oraz młodzięży,
- ✓ w przypadku braku możliwości finansowych dla pełnej realizacji zabezpieczeń, a przez to zagrożenia dla osiągnięcia celu hodowlanego - sterować populacją jeleniowatych uzgadniając konieczne zmiany w łowieckich wieloletnich planach hodowlanych opracowanych dla właściwego rejonu hodowlanego,
- ✓ dążyć do poprawy warunków bytowania zwierzyny (ochrona ostoi, odpowiednie zagospodarowanie poletek łowieckich, racjonalne wykorzystywanie łąk śródleśnych),
- ✓ wzbogacanie bazy żerowej w okresie zimy przez wykładanie drzew do spałowania i ogryzania pochodzących z zabiegów pielęgnacyjnych oraz odsłanianie jeżyn lub borówki przez odgarnianie grubej warstwy śniegu,
- ✓ zwiększać powierzchnię zimowych cięć hodowlanych w młodszych klasach wieku szczególnie w miejscach koncentracji zwierzyny,
- ✓ przy dokarmianiu zimowym planować punkty karmienia w sposób zapobiegający grupowaniu się chmar jeleni i rudli saren.

Szkody powodowane przez drobną zwierzynę

Na terenie Nadleśnictwa odnotowano niewielkie szkody od gryzoni (myszowate) 32 ha. Brak jest prostych i skutecznych metod zwalczania gryzoni. Możliwe zabiegi ograniczające szkody od gryzoni sprowadzają się do:

- ✓ protegowania ptaków drapieżnych, poprzez stwarzanie im dogodnych warunków do bytowania (np. pozostawianie przestoi - czatowni - dla ptaków drapieżnych). Pożądanym jest także pozostawianie w lesie martwych drzew dziuplastych,
- ✓ stosowania zabiegów pogarszających warunki bytowe gryzoni, np. odchwaszczanie zagrożonych powierzchni.

Szkody od zajęcy zarejestrowano w ubiegłym okresie gospodarczym na pow. około 1,5 ha. Nie stosowano w przypadku tych gatunków środków zaradczych.

Ochrona pożytecznej fauny

Dla podniesienia odporności biologicznej drzewostanów i ograniczeniu liczby szkodników należy stosować także metody biologiczne, obejmujące działania związane z protegowaniem pożytecznej fauny.

Na terenie lasów Nadleśnictwa stosuje się niektóre formy ochrony biologicznej. Jest to głównie działanie polegające na wywieszaniu, konserwacji i czyszczeniu istniejących budek lęgowych dla ptaków.

W najbliższym 10-leciu należy kontynuować działania polegające na ochronie pożytecznej fauny oraz poprawie jej warunków bytowania:

- ✓ pozostawianie drzew dziuplastych,
- ✓ pozostawianie drzew martwych,
- ✓ wspieranie ptaków i ssaków żywiących się owadami, poprzez zimowe dokarmianie oraz wywieszanie i konserwację istniejących budek lęgowych,
- ✓ wprowadzanie gatunków owocodajnych i nektarodajnych,

- ✓ utrzymywanie enklaw śródleśnych (łąk, młak i bagienek), co w naturalny sposób wpływa na poprawę różnorodności gatunkowej pożytecznej fauny, poprawiając warunki jej bytowania.

Do pożytecznych, pomocnych przy zwalczaniu szkodników owadzych należy zaliczyć również drobne ssaki owadożerne (ryjówki, nietoperze, jeże), z ssaków większych - dzika, ssaki drapieżne, płazy i gady leśne. W celu ochrony tych zwierząt należy chronić miejsca ich bytowania oraz podejmować działania zwiększające ich liczebność (miejsca lęgowe, schronienia).

W najbliższym okresie gospodarczym należy nadal prowadzić działania związane z utrzymaniem i wspomaganiem bioróżnorodności lasów (flory i fauny) oraz środowiska leśnego. W ochronie lasu priorytet będzie miała profilaktyka, a w zabiegach ochronnych nadal pierwszeństwo mieć będą metody biologiczne i mechaniczne (przed chemicznymi) ograniczające szkody.

W zakresie prognozowania zagrożenia ze strony szkodników owadzych i grzybowych oraz ich zwalczania należy utrzymywać stały kontakt z Zespołem Ochrony Lasu i RDLP.

3.6.5. Czynniki antropogeniczne

Ważnym czynnikiem warunkującym działania Nadleśnictwa w zakresie ochrony lasu jest również penetracja lasów przez człowieka. Położenie lasów w bliskim sąsiedztwie aglomeracji śląskiej i Krakowa, przyczynia się do występowania trudnego do kontrolowania ruchu turystycznego (szczególnie dotyczącego pojazdów motorowych). W tym kontekście coraz większego znaczenia nabiera ukierunkowanie ruchu turystycznego. W przypadku Nadleśnictwa Węgierska Górka, gdzie obszary zabudowane podchodzą do ściany lasu, a budynki są także w enklawach śródleśnych, rozwiązanie tego problemu jest przedsięwzięciem trudnym zważywszy że istnieje zadawalająca sieć dróg.

Nadleśnictwo powinno wraz z gminami kontynuować stosowane do tej pory akcje oczyszczania lasów ze śmieci. Jednocześnie prowadzona działalność edukacyjna z wykorzystaniem możliwie szerokiego grremium ekologów i przyrodników powinna owocować w przyszłości zwiększeniem świadomości społeczeństwa w zakresie wpływu stanu środowiska na życie człowieka.

Przejawem szkodliwego działania człowieka na lasy Nadleśnictwa są zdarzające się pożary. Jak wynika ze statystyk z minionego okresu gospodarczego, zasadniczą przyczyną pożarów była nieostrożność osób dorosłych lub celowe podpalenia.

3.6.6. Podsumowanie i prognoza na obecne 10-lecie

Ogółem w latach 2004-2012 uszkodzenia od czynników abiotycznych i patogenów grzybowych zarejestrowano na ponad 48 700 ha tj. 5 400 ha rocznie. Wielkość ta wskazuje na silne oddziaływanie na drzewostany nadleśnictwa szeregu szkodliwych czynników abiotycznych i biotycznych, trwale i istotnie osłabiających zdrowotność drzew i drzewostanów. Rolę dominującą wśród czynników szkodliwych miały patogeny grzybowe 46%, następnie szkodliwe owady 38%, czynniki abiotyczne 15% i roślinożerne ssaki 1%. W ubiegłym 10-leciu problematyka ochrony lasu jako konsekwencja występowania wielorakich czynników szkodliwych była istotnym zagadnieniem w działalności gospodarce nadleśnictwa.

W powierzchni leśnej Nadleśnictwa Węgierska Górka wg stanu na 1.01.2014 r. układ gatunkowy i wiekowy drzewostanów przedstawia się następująco:

- drzewostany świerkowe → 51%, w tym świerczyn w I klasie wieku → 47% (w I i II klasach wieku → 72%);
- drzewostany bukowe → 38 %, w tym buczyn w I klasie wieku → 52%,

- drzewostany jodłowe → 8 %, w tym jedlin w I klasie wieku → 33%, trzeba prognozować, że w zakresie problematyki ochrony lasu zagadnieniem o największym i podstawowym znaczeniu (także gospodarczym) w osłabianiu zdrowotności drzewostanów (→ z zamieraniem drzew włącznie), pozostawać będzie nadal choroba opieńkowa - tak w młodnikach jak i w starszych drzewostanach świerkowych. Kolonizowaniu korzeni świerków przez opieńkę, na ogół na zaawansowanym już jego etapie towarzyszyć będzie zasiedlanie opianych przez patogena grzybowego drzew przez owadzie szkodniki wtórne, głównie korniki. W młodnikach i drągwinach będą to zasadniczo: czterooczek świerkowiec i rytownik pospolity, w starszych świerczynach: kornik drukarz, kornik drukarczyk, rytownik pospolity. Konieczne ograniczanie rozrodu korników wymagać będzie od nadleśnictwa podejmowania niezbędnych działań takich jak wyszukiwanie, wyróbka i usuwanie z lasu (lub korowanie) zasiedlonego posuszu, stosowanie pułapek feromonowych.

Lokalnie w drzewostanach świerkowych mogą ponadto pojawiać się niekiedy istotniejsze uszkodzenia igliwia młodych świerków od zawodnicy świerkowej a świerków starszych od zasnuj świerkowej.

Poważniejszym problemem ochroniarskim, wymagającym od nadleśnictwa podejmowania permanentnych i zwyczajowych środków zaradczych pozostawać będzie zagrożenie upraw jodłowych oraz bukowych od zwierzyny płowej.

W jodłowych młodnikach mogą wystąpić dodatkowo istotniejsze uszkodzenia drzew (→ aż do usychania młodych jodeł włącznie) na skutek uporczywego występowania mszycy obiałki pędowej.

Utrzymanie stanu sanitarnego lasu nadleśnictwa na odpowiednim poziomie wymagać będzie obok ujawniania i usuwania wydzielającego się posuszu także terminowej wyróbki oraz spedycji z lasu powstających wiatro- i śniegołomów.

3.6.7. Monitorowanie stanu lasu, zabiegi profilaktyczne i ochronne

Podstawowe zadania w zakresie ochrony lasu wynikają z potrzeb realizowania obligatoryjnych regulacji IOL, z aktualnego stanu lasu oraz zidentyfikowanych dla terenu nadleśnictwa potencjalnych zagrożeń.

Monitorowanie stanu lasu

1. Wykonywanie rutynowych corocznych kontroli zagrożenia lasu przez owady:
 - kontrola występowania brudnicy mniszki,
 - monitorowanie występowania korników świerka za pomocą pułapek feromonowych,
2. Rejestrowanie zdarzeń związanych z występowaniem szkodników lasu i uszkodzeń przewidzianych do odnotowania w formularzu 3 I.O.L.,
3. Wykonywaniu rutynowych corocznych kontroli zagrożenia lasu przez grzyby patogeniczne i czynniki abiotyczne; dokonywanie możliwie najpełniejszej, faktycznej diagnozy zagrożenia lasu przez te czynniki szkodotwórcze; rejestracja wyników ocen w formularzu 4 I.O.L.,
4. Wykonywanie rutynowych, corocznych kontroli zagrożenia lasu przez roślinożerne ssaki,
5. Wykonywanie inwentaryzacji uszkodzeń drzewostanów przez owady foliofagiczne w przypadku wystąpienia defoliacji powyżej 30% (świerk, jodła) oraz ich sygnalizowaniu do RDLP iZOL - formularz 12 I.O.L.,
6. Wykonywanie jesiennych poszukiwań larw zasnuj świerkowych po stwierdzeniu defoliacji,
7. Sygnalizowanie do ZOL uszkodzeń i zjawisk chorobowych wymagających rozpoznania.

Zabiegi profilaktyczne i ochronne

1. Utrzymywanie higieny sanitarnej lasu i ograniczanie liczebności korników świerka:

- Minimalizowanie – w jak największym zakresie możliwości rozwoju kolejnych generacji korników świerka w sezonie wegetacyjnym – poprzez wyszukiwanie/monitorowanie drzew zasiedlonych, wyróbkę wydzielającego się posuszu i jego terminowe usuwanie z lasu bądź korowanie. Ten cel jest osiągnięty gdy maksima wyróbki przypadają na czas zasiedleń i rozwoju I generacji korników tj. na miesiąc maj, czerwiec i lipiec,
 - W okresie zimy, przy wystąpieniu dogodnych warunków aury, porządkowanie drzewostanów z zainwentaryzowanych jesienią oraz ujawnionych zimą drzew posuszowych,
 - W miarę możliwości prowadzenie wyróbki drzew posuszowych z pozostawieniem opadłej kory o cechach widocznego spasożytowania lub zainfekowania żerowisk – korzystnych elementów naturalnego oporu środowiska,
 - Bieżące porządkowanie wiatro i śniegołomów; z pozostawieniem części wiatrołomów świerkowych w lesie z przeznaczeniem na pułapki klasyczne,
 - Wykładanie pułapek feromonowych na kornika drukarza i rytownika pospolitego,
 - Wykładanie drzew/mygiel chwytnych z doczepionym feromonem,
2. W drzewostanach starszych pozostawianie drzew biocenotycznych, drzew dziuplastych oraz pojedynczych drzew posuszowych do naturalnego rozkładu. Wydzielający się posusz czynny powinien być monitorowany, a jego ilość nie może powodować wzrostu zagrożenia ze strony szkodników wtórnych,
 3. W sytuacjach zdiagnozowanych potrzeb stosowanie wypraktykowanych metod ochrony odnowień przed uszkodzeniami od zwierzyny płowej,
 4. Wspieranie ptactwa leśnego i nietoperzy poprzez wywieszanie skrzynek lęgowych i schronów.

Mapa przeglądowa ochrony lasu

Zagadnienia z zakresu ochrony lasu mają odzwierciedlenie na „Mapie przeglądowej ochrony lasu” w skali 1:25000, na której zamieszczono między innymi:

- ✓ obszary masowo uszkodzane przez zwierzynę płową,
- ✓ drzewostany uszkodzone przez czynniki atmosferyczne,
- ✓ obszary występowania opieńkowej zgnilizny korzeni
- ✓ drzewostany na gruntach porolnych.

3.7. Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony lasu – ochrona przeciwpożarowa

Wytyczne dotyczące ochrony przeciwpożarowej ustalone zostały w oparciu o dane zawarte w:

- Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczania przeciwpożarowego lasów (D.U. 2006 nr 58 poz.405)
- Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2010r. (D.U. 2010 nr 137 poz.923) zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczania przeciwpożarowego lasów wraz z załącznikiem,
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. (D.U. 2010 nr 109 poz.719) r, w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów,
- Instrukcji Urządzania Lasu z 2011r.
- Instrukcja Ochrony Przeciwpożarowej Lasu z 2011r.

3.7.1. Obliczenie kategorii zagrożenia pożarowego dla Nadleśnictwa

Obliczenia dokonano na podstawie załącznika do Rozporządzenia MŚ z dnia 9 lipca 2010r. W wyniku tych obliczeń stwierdzono, że lasy Nadleśnictwa Węgierska Górka należą do

III kategorii – małego zagrożenia pożarowego.

Zaliczenia dokonano na podstawie sumy punktów odpowiadających:

- 1) średniej rocznej liczbie pożarów lasu w okresie ostatnich 10 lat przypadających na 10km² pow. leśnej nadleśnictwa (Pp),
- 2) udziałowi procentowemu powierzchni drzewostanów rosnących na siedliskach: boru suchego, boru świeżego, boru mieszanego świeżego, boru wilgotnego, boru mieszanego wilgotnego i lasu łęgowego (Pd),
- 3) średniej wilgotności względnej powietrza (pomiar z wys. 0,5m o godz. 9⁰⁰) i procentowego udziału dni z wilgotnością ściółki <15% o godz. 9⁰⁰ (Pk),
- 4) średniej liczbie mieszkańców przypadających na 0,01km² powierzchni leśnej (Pa).

Zestawienie wyliczonych wskaźników

Wskaźnik	Liczba punktów
1	2
$Pp=12,5\log(11,2Gp+0,725)+1,5$	4
$Pd=0,1Us$	0
$Pk=0,221Uds-0,59Wp+45,1$	2
$Pa=2,46\log(0,0461Gz)+5,16$	4
Razem	10

Otrzymana liczba punktów 10 –zalicza¹⁷ lasy Nadleśnictwa Węgierska Górka do **III kategorii małego zagrożenia pożarowego.**

Utrzymana została dotychczasowa kategoria III małego zagrożenia pożarowego.

3.7.2. Ocena potencjalnego zagrożenia obszaru leśnego

W ubiegłym okresie gospodarczym (2004 –2013) na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górka zanotowano 6 pożarów lasu. Łącznie pożarami objęta była powierzchnia 6,66 ha. Przeciętna powierzchnia pożaru wyniosła 1,11ha. Pożary lasu ograniczone były najczęściej do warstwy runa. Najczęstszymi przyczynami powstawania pożarów były podpalenia i nieostrożność ludzi przebywających w lesie.

Strażnicy leśni i służba leśna w okresie wiosenno-letnim kontrolują miejsca postoju o dużym natężeniu ruchu turystycznego.

3.7.3.Stan ochrony przeciwpożarowej

Analizę systemu wykonano w oparciu o aktualny system organizacyjno-techniczny.

3.7.3.1. System obserwacyjno-alarmowy

¹⁷ Rozporządzenie MSWi A z dnia 7 czerwca 2010r (D.U.nr 109 poz. 719) rozdz. 9 §38 pkt.4.

Nadleśnictwo Węgierska Górka jako jednostka administracyjna lasów Państwowych, stanowi część systemu alarmowo-dyspozycyjnego RDLP Katowice. Nie zostało zaliczone do żadnej strefy prognostycznej. Punkt Alarmowo-Dyspozycyjny PAD znajduje się w siedzibie Nadleśnictwa w m. Węgierska Górka ul. Zielona 62. Wyposażony jest według zaleceń Instrukcji Ochrony Przeciwpożarowej Obszarów Leśnych.

Rolę punktu alarmowego spełnia też każde leśnictwo. Leśniczowie posiadają telefony komórkowe.

W okresie dużego zagrożenia pożarowego (długi okres bez deszczu przy wysokiej temperaturze powietrza) obserwację prowadzą wyznaczeni pracownicy służby leśnej. W razie potrzeby organizują bezpośrednią akcję gaśniczą.

Po wdrożeniu programu „Model pożaru lasu” załącznik Nr 13 IOPL 2011r. określony zostanie czas swobodnego rozwoju pożaru lasu dla najbardziej oddalonych od sił ratowniczo-gaśniczych fragmentów kompleksów leśnych, przy zaistnieniu pogody pożarowej.

3.7.3.2. Siły i środki własne Nadleśnictwa. Rozmieszczenie i wyposażenie baz sprzętu

Nadleśnictwo dysponuje siłami własnymi w - osobach:

- leśniczowie i podleśniczowie,
- administracja Nadleśnictwa,
- pracownicy ZUL.

Sprzęt:

- każdym leśnictwie jest hydronetka,
- sprzęt będący własnością ZUL jest do dyspozycji N-ctwa na zasadzie umowy.

Wg Rozporządzenia MŚ z dnia 22 marca 2006 r. na każde 10 000 ha lasu lub nadleśnictwo powinna być zorganizowana co najmniej jedna baza sprzętu do gaszenia pożaru. Nadleśnictwo posiada 3 bazy sprzętu przeciwpożarowego: w leśnictwach Kamesznica, Skrzyczne, i przy siedzibie nadleśnictwa. Każda baza jest wyposażona zgodnie z Rozporządzeniem MŚ z dnia 22 marca 2006r. - spełnia wymogi wyposażenia dla nadleśnictwa zaliczonego do III Kategorii Zagrożenia Pożarowego Lasu. Leśnictwa (siedziby) wyposażone są w podręczny sprzęt gaśniczy.

W razie potrzeby, do akcji gaśniczych może być użyty samolot lub śmigłowiec z każdej leśnej bazy lotniczej zlokalizowanej na terenie RDLP Katowice.

3.7.3.3. Punkty czerpania wody

Punkty czerpania wody w obszarach leśnych są oznakowane.

Do zadań Nadleśnictwa zmierzających do utrzymania zaopatrzenia w wodę należą:

- utrzymanie w dobrym stanie technicznym dróg dojazdowych do punktów czerpania wody. Drogi powinny umożliwiać przejazd pojazdów bez zawracania lub kończyć się placem manewrowym umożliwiającym zawracanie;
- bieżące oznakowanie punktów czerpania wody oraz dróg dojazdowych do nich;
- zabezpieczenie punktów czerpania wody przed zamarznięciem lub zamuleniem poprzez zbudowanie w miarę potrzeb studzienek ssawnych lub innych urządzeń umożliwiających stały pobór wody.

Punkty zaopatrzenia wodnego (punkty czerpania wody i hydranty) na terenie lasów Nadleśnictwa rozmieszczone są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów z dnia 7 czerwca 2010. Wydajność punktów czerpania wody jest

zgodna z w/w rozporządzeniem. Punkty czerpania wody są oznaczone w terenie przy pomocy tablic. Szczegółowa lokalizacja punktów zaopatrzenia wodnego jest corocznie aktualizowana i uzgadniania z właściwą terytorialnie Komendą Powiatową PSP w Sposobach Postępowania na wypadek pożaru.

3.7.3.4. Dojazdy pożarowe

Sieć dróg ułatwiających dostęp do kompleksów leśnych jest w zasadzie wystarczająca. Trudności mogą zaistnieć w przypadku małych kompleksów położonych wśród gruntów innej własności bez możliwości dojazdu drogą publiczną.

Zagęszczenie sieci dróg w kompleksach leśnych jest w zasadzie dobre, jakkolwiek tereny górskie nie w pełni są dostępne dla dużych jednostek samochodowych. Wykorzystywany jest sprzęt lotniczy.

Drogi leśne wykorzystywane jako dojazdy pożarowe są oznakowane w terenie. Należy je utrzymywać w dobrym stanie technicznym, tak aby zapewniały przejazd pojazdów uczestniczących w akcji gaśniczej. Modernizowane i nowo budowane drogi winny spełniać parametry określone w Rozporządzeniu MŚ z dnia 22 marca 2006 r.

Przy określaniu i uzupełnianiu sieci należy brać pod uwagę istniejące drogi publiczne. Na mapie ochrony przeciwpożarowej zaznaczone zostały dojazdy pożarowe.

3.7.4. Zasięgi jednostek straży pożarnych

Nadleśnictwo położone jest w zasięgu jednostek straży pożarnej:

- 1) Wojewódzkiej Komendy Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach
- a) Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej (KPPSP) w Żywcu
 - Jednostki Ratowniczo Gaśniczej (JRG)

oraz Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP) w położonych w miejscowościach na obszarze działania Nadleśnictwa: Przybędza, Radziechowy, Wieprz, Bystra, Lipowa, Juszczyna, Cięcina, Cisiec, Żabnica, Leśna, Sienna, Słotwina, Ostre, Kalna, Łodygowice, Pietrzykowice, Bierna, Milówka, Kamesznica, Nieleddwia, Szare, Rajcza, Węgierska Górka, Trzebinia.

3.7.5. Ocena aktualnego stanu ochrony przeciwpożarowej

Nadleśnictwo Węgierska Górka posiada sprawny system obserwacyjno - alarmowy oraz odpowiedni zestaw środków technicznych, który umożliwia szybkie wykrycie pożaru i jego lokalizację. Utrzymana została III kategoria małego zagrożenia pożarowego.

Nadleśnictwo posiada plan operacyjny pod nazwą „*Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru lasu*” rokrocznie aktualizowany i uzgadniany z Komendą Powiatową PSP w Żywcu.

3.7.6. Zalecenia w zakresie profilaktyki przeciwpożarowej

a) Działania hodowlane:

- przy odnowieniach i zalesieniach – projektować i zakładać szlaki zrywkowe;

b) Zakładanie pasów przeciwpożarowych

Nie przewiduje się zakładania pasów przeciwpożarowych. Należy porządkować teren wzdłuż szlaków turystycznych

c) Prowadzenie działalności informacyjnej i ostrzegawczej

Na obszarze działania Nadleśnictwo Węgierska Górka prowadzi rozwiniętą działalność dydaktyczno – propagandową w różnych formach poprzez np.: pogadanki, prelekcje, rozpowszechnianie ulotek, rozwieszanie tablic ostrzegawczo – informacyjnych. Współpracuje z lokalnymi ruchami ekologicznymi i samorządami terytorialnymi w zakresie podniesienia świadomości dotyczącej ochrony przeciwpożarowej.

Integralną częścią Planu UL jest wykonana wspólna dla obu obrębów “Mapa przeglądowa ochrony przeciwpożarowej” w skali 1:25 000 na której przedstawione zostały:

- punkty czerpania wody, hydranty
- naturalne cieki i zbiorniki wodne
- dojazdy pożarowe
- bazy sprzętu ppoż.
- zasięg komend powiatowych.

3.8. Kierunkowe zadania z zakresu ubocznego użytkowania lasu oraz gospodarki łowieckiej

3.8.1. Użytkowanie uboczne

Nadleśnictwo, nie prowadzi użytkowania ubocznego. Część gruntów rolnych (role, pastwiska i łąki) Nadleśnictwo dzierżawi – 32,42 ha.

Tabela nr 57. Zestawienie powierzchni gruntów rolnych

Obręb	Powierzchnia (ha)				
	Role	Sady	Łąki	Pastwiska	Razem
1	2	3	4	5	6
Obręb Lipowa	2,55		0,71	1,34	4,60
Obręb Węgierska Górka	12,04		2,47	15,46	29,97
Razem	14,59		3,18	15,63	33,40

3.8.2. Gospodarka łowiecka

Gospodarkę łowiecką w Lasach Państwowych określają: Ustawa Prawo łowieckie z dnia 13 października 1995 r z późniejszymi zmianami oraz inne: Rozporządzenie 25/01 Wojewody Śląskiego z 3 października 2001r. w sprawie podziału obszaru województwa śląskiego na obwody łowieckie, nadaniu numeracji oraz opisu gruntu a także Wieloletnie Łowieckie Plany Hodowlane dla rejonów zatwierdzone przez RDLP w Katowicach.

Nadleśnictwo położone jest w zasięgu dwu rejonów hodowlanych: B1 Beskid Śląski, B3 Beskid Żywiecki

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa położonych jest 5 obwodów łowieckich. Cztery koła łowieckie nadzorowane są przez Nadleśnictwo. Nadzór nad kołem w obwodzie 207 prowadzi Nadleśnictwo Jeleśnia. Szczegółowe wytyczne gospodarki łowieckiej są przedstawione w „Wieloletnich Planach Hodowlanych” sporządzanych dla poszczególnych rejonów hodowlanych. Gospodarka łowiecka w kołach prowadzona jest w oparciu o roczne plany łowieckie.

Tabela nr 58. Wykaz kół łowieckich w zasięgu nadleśnictwa

Lp.	Nazwa koła łowieckiego	Nr obwodu	Pow. ogólna obwodu* (ha)	Pow. użytkowa obwodu* (ha)	Udział % gruntów leśnych	Rejon	Pow. gruntów n-ctwa [ha]
1	2	3	4	5	6	7	8
1	"Beskid" w Żywcu	199	6341	5787	70,14	B1	3392,78
2	"Knieja" w Cięcynie	204	5984	4996	55,58	B3	2160,14
3	"Wierchy" w Milówce	205	7595	6905	50,44	B3	1096,09
4	"Puchacz" w Kameszniczy	206	6227	5601	58,72	B1	2714,05
5	"Puszczyk" w Łodygowicach	195	7463	4809	25,91	B3	8,12
Razem koła łowieckie			33610	28098			9371,18

* - uchwała nr IV/30/9/2013 sejmiku województwa śląskiego z dnia 21 stycznia 2013 r. w sprawie podziału województwa śląskiego na obwody łowieckie; http://www.slaskie.pl/strona_n.php?jezyk=pl&grupa=24&id_menu=189&id=58739

Tabela nr 59. Zestawienie stanu zwierzyny na dzień 1.03.2013r.

Gatunek		Ogółem
Jelenie	razem	310
	byki do 5 lat	134
	byki 6-10 lat	63
	byki 11 lat i pow.	51
	łanie	124
	cielęta	52
Sarny	razem	835
	kozły do 3 lat	203
	kozły 4 l i pow.	152
	kozy	355
	koźłeta	125
Dziki	razem	256
	lochy	39
	odyńce	27
	pozostałe	80
	warchlaki	110

Zwierzyna drobna

Gatunek	sztuk
Zajęce	254
Bażanty	305
Kuropatwy	69
Lisy	173
Borsuki	79
Jenoty	11
Norki ameryk.	0
Kuny	161
Tchórze	17
Szopy pracze	0
Piżmaki	3

Tabela nr 60. Zestawienie ilości urządzeń łowieckich i elementy zagospodarowania terenu

Rodzaj urządzeń łowieckich.	Ilość sztuk.
1	2
Paśniki	99
Lizawki	327
Ambony	134
Poletka łowieckie [ha]	6,80
Zagosp.łaki przyleśne i śródleśne[ha]	12,85
Pasy zaporowe	4/0,8km

W tabeli poniżej przedstawiono realizację planu odstrzału za ostatnie 10 lat planu gospodarczego.

Rok	Jeleń								
	byki		łanie		cielęta		razem		
	plan	wyk.	plan	wyk.	plan	wyk.	plan	wyk.	% wyk.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2004/2005	17	13	29	32	12	13	58	58	100
2005/2006	18	17	29	25	10	14	57	56	98
2006/2007	18	15	27	28	12	13	57	56	98
2007/2008	15	13	30	31	7	7	52	51	98
2008/2009	19	18	35	36	8	7	62	61	98
2009/2010	18	14	44	42	11	13	73	69	95
2010/2011	19	17	35	33	6	6	60	56	93
2011/2012	20	19	37	37	7	7	64	63	98
2012/2013	22	17	52	52	14	14	88	83	94

Rok	Sarna									Dziki		
	kozły		kozy		koźłeta		razem			plan	wyk.	% wyk.
	plan	wyk.	plan	wyk.	plan	wyk.	plan	wyk.	% wyk.			
1	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	105
2004/2005	80	70	45	26	13	16	138	112	81	38	28	74
2005/2006	75	75	52	29	12	18	139	122	88	37	23	62
2006/2007	62	55	54	37	9	5	125	97	78	28	33	118
2007/2008	58	56	39	19	10	9	107	84	79	44	39	89
2008/2009	63	68	40	31	10	7	113	106	94	88	74	84
2009/2010	66	61	43	47	14	18	123	126	102	132	109	83
2010/2011	82	82	53	46	16	14	151	142	94	145	125	86
2011/2012	88	88	53	59	19	18	160	165	103	148	100	68
2012/2013	72	69	40	39	15	13	127	121	95	184	173	94

Wykonanie obejmuje sumę odstrzałów i udokumentowanych ubytków w danym sezonie

Plan odstrzału jeleniowatych generalnie wykonywany jest na poziomie 90%. Utrzymana jest prawidłowa struktura płciowa jeleniowatych.

W Nadleśnictwie zinwentaryzowano 2 wydzieleniowe poletka łowieckie na powierzchni leśnej o łącznej powierzchni 6,54 ha. Na gruntach nieleśnych – użytek: rola, jest 1 poletko. Wykaz poletek łowieckich umieszczono poniżej.

Tabela nr 61. Wykaz poletek łowieckich.

Poletka łowieckie na Ls POL ŁOW	
Adres leśny	Pow. [ha]
Obręb Lipowa	
02-36-1-12-82-g	0,33
Razem	0,33
Obręb Węgierska Górka	
02-36-2-01-20-f	6,21
Razem	6,21

Poletka łowieckie na R PL ŁOW-R	
Adres leśny	Pow. [ha]
Obręb Węgierska Górka	
02-36-2-05-216 -g -00	0,26
Razem	0,26

Szerzej gospodarka łowiecka opisana została w „Analizie Gospodarki Leśnej Nadleśnictwa Węgierska Górka w latach 2004-2013”. Zadania Nadleśnictwa dotyczące ochrony lasu przed zwierzyną zostały przedstawione w rozdziale powyżej „Wytyczne w zakresie ochrony lasu”.

3.9. Wytyczne w zakresie turystyki, rekreacji i edukacji przyrodniczej

Lasy Nadleśnictwa Węgierska Górka stanowią cenną wartość turystyczną i rekreacyjną dla mieszkańców aglomeracji śląskiej i Krakowa. A położony w pobliżu zbiornik „Jezioro Żywieckie” jeszcze podnosi ich walory.

Lasy dostępne są dla uprawiania turystyki letniej i zimowej w zasadzie przez cały rok. Lokalne, okresowo pojawiające się zakazy wstępu do określonych obszarów lasu związane są z pracami leśnymi (pozyskanie, zrywka, transport), zagrożeniem pożarowym lub mają na celu ochronę obszarów o specjalnym znaczeniu (ostoje zwierzyny, rezerwaty). Poza wymienionymi przypadkami służby leśne nie ograniczają turystyki pieszej i rowerowej. Problemem jest rekreacja pojazdami motorowymi (quady, motory cross`owe).

Przez obszar Nadleśnictwa przebiega szereg znakowanych szlaków PTTK. Są to zarówno szlaki lokalne, jak i o zasięgu wojewódzkim, regionalnym i ponadregionalnym.

Intensywny rozwój turystyki rowerowej przyczynił się do wytyczenia także wielu tras rowerowych o znaczeniu lokalnym i ponadregionalnym.

W lokalnych przewodnikach, opracowanych na zlecenie instytucji administracyjnych i samorządowych w ramach promocji miejscowości czy regionu opisywane są szlaki tematyczne: np. sztuki sakralnej, architektury i technologii przemysłowej.

Nadleśnictwo posiada 4 ścieżki:

- ścieżka dydaktyczna „Dolina Zimnika”, nr 88 A/B. Utworzona przez Lasy Państwowe na gruntach Nadleśnictwa. Biegnie doliną potoku Leśna w obrębie Lipowa wzdłuż oddziałów 67 do 71 (początek szlaku żółtego). Dotyczy rozpoznawania gatunków roślin i zwierząt oraz przedstawia elementy gospodarki leśnej,

- ścieżka dydaktyczno – przyrodnicza „Trakt Cesarski”, nr 162 B. Wytyczona przez Nadleśnictwo częściowo wzdłuż fragmentu dawnego traktu wybudowanego na przełomie XVIII i XIX w przez władze austriackie, a biegnącego z Krakowa przez Andrychów i Żywiec na Węgry i do Wiednia. Tematem ścieżki jest rozpoznawanie gatunków roślin i zwierząt, a także pamiątki historyczne w postaci bunkrów (pod oddziałem 145 l-ctwo Zielona) biorących udział w walkach kampanii wrześniowej 1939r.,
- ścieżka dydaktyczna – „Park Dworski w Kamesznicy” utworzona przez Nadleśnictwo na obszarze zespołu dworsko – parkowego pochodzącego z pierwszej połowy XIX w. Obecnie jest to oddział 255 leśnictwa Kamesznica (por. rozdz. 2.7.),
- ścieżka przyrodnicza „Gościnny Las” wytyczona przy siedzibie Nadleśnictwa Węgierska Górka i związana z Ośrodkiem Edukacji Przyrodniczo – Leśnej. Celem ścieżki jest rozpoznawanie gatunków roślin i zwierząt, a także zapoznanie z gospodarką leśną.

oraz

- Ośrodek Edukacji Przyrodniczo-Leśnej w Nadleśnictwie Węgierska Górka.

Szerzej, zagadnienia zagospodarowania rekreacyjnego omówione są w Programie Ochrony Przyrody.

Przebieg szlaków i ścieżek turystycznych, ścieżek rowerowych, ścieżki edukacyjnej, oraz miejsca postoju i lokalizacji urządzeń turystycznych, miejsca pamiątkowe uwidoczniono na mapie sytuacyjno-przeładowej funkcji lasu i zagospodarowania rekreacyjnego oraz mapach stanowiących załączniki do Programu Ochrony Przyrody.

3.10. Potrzeby z zakresu budownictwa ogólnego, drogowego i wodnego

Niezbędnym warunkiem realizacji wielofunkcyjnych zadań Nadleśnictwa jest odpowiednia infrastruktura techniczna. Nadleśnictwo nie posiada operatu drogowego. Sieć dróg i ich stan techniczny oraz potrzeby w zakresie budowy infrastruktury drogowej są zapisane pod numerami inwentarzowymi.

Osady leśne – leśniczówki - niektóre wymagają remontów. Nadleśnictwo oceni budynki pod kątem ich stanu technicznego i opłacalności remontu. Część budynków prawdopodobnie trzeba będzie wyburzyć i wybudować nowe. Część zgodnie z ustawą o lasach i innymi przepisami może zostać sprzedana.

Potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej i budownictwa ogólnego Nadleśnictwo określa na bieżąco i realizuje w miarę dostępnych środków finansowych.

Planowana jest modernizacja szkółek.

Nadleśnictwo uczestniczy w projekcie LP „Zwiększanie możliwości retencyjnych i przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach górskich”.

4. Program ochrony przyrody

Program Ochrony Przyrody został zweryfikowany i zaktualizowany. W Programie zamieszczono opis walorów przyrodniczych, społecznych i historycznych Nadleśnictwa. Przedstawiono zakres ochrony zasobów przyrody w zarządzie Nadleśnictwa, sposoby i metody jej realizacji. Opisano te zadania w kontekście Prognozy oddziaływania na środowisko projektu PUL.

Program Ochrony Przyrody ma na celu:

- zinventaryzowania i zobrazowania bogactwa przyrodniczego lasów Nadleśnictwa,
- przedstawienia istniejących i potencjalnych zagrożeń dla lasów oraz środowiska przyrodniczego,

- ułatwienia prowadzenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych i w zgodzie z potrzebami społecznymi,
- ulepszenia i rozwijania metod ochrony przyrody,
- umożliwiania porównań i analiz zmian zachodzących w środowisku przyrodniczym na omawianym terenie.

Korzystano z materiałów z waloryzacji jaka została przeprowadzona w Nadleśnictwie w latach 2007- 2008, bieżących danych oraz z dokumentacji do planu zadań ochronnych wykonywanej przez RDOS w Katowicach dla SOO i OSO „Beskid Żywiecki”. Na tej podstawie opisano przedmioty ochrony na obszarach Natura 2000 w kontekście ochrony przyrody z uwzględnieniem zadań jakie spoczywają na Nadleśnictwie.

Dla każdego leśnictwa został sporządzony zawężony do zasięgu leśnictwa „wyciąg” z POP.

W opisach taksacyjnych (jeśli to było możliwe w programie Taksator), zostały zamieszczone informacje przyrodnicze jak np. występowanie gatunków chronionych, osobliwości przyrodnicze, pomniki przyrody, miejsca historyczne, siedliska przyrodnicze tzw. punktowe.

W Programie omówiono walory przyrodnicze, turystyczne, rekreacyjne obszaru Nadleśnictwa, aktualne i potencjalne zagrożenia środowiska przyrodniczego, oraz sposoby przeciwdziałania.

W Programie zawarto rozdział „Wytyczne postępowania podczas wykonywania prac z zakresu gospodarki leśnej dla ochrony ważnych gatunków zwierząt i roślin występujących w Nadleśnictwie Węgierska Górka”.

W oparciu o zaktualizowane dane i elementy zinwentaryzowane w czasie V rewizji UL została wykonana mapa przeglądowa walorów przyrodniczo-kulturowych.

4.1. Ocena oddziaływania na środowisko

Opracowana została Prognoza Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu. Przedmiotem tego opracowania była analiza poszczególnych zadań gospodarczych określonych w PUL, których wykonanie może mieć wpływ na przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000 wymienione w załącznikach Dyrektywy Rady w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory a także w Dyrektywie Rady w sprawie ochrony dzikiego ptactwa i podstawowe elementy środowiska. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny uzgodnili zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganej w prognozie.

Na gruntach Nadleśnictwa są 3 obszary Natura 2000:

- PLH240005 – „Beskid Śląski”
- PLH240006 – „Beskid Żywiecki”
- PLB240002 – „Beskid Żywiecki”

Zestawienie siedlisk przyrodniczych (wydzieleniowych oraz punktowych) na obszarach Natura 2000.

Obszar Natura 2000	Kod siedliska pow. [ha] pow. wydzielen/pow. siedl. punktowych								
	6430	7110	7140	8220	9110	9130	9180	91E0	9410
PLH240005 „Beskid Śląski”	0,34/ 3,09			0,00/ 4,21	3679,31	268,32		15,50/ 1,00	1769,55
PLH240006 „Beskid Żywiecki”	0,0,2	0,30	0,15		2014,57	651,28	0,40		441,95

Prognoza oddziaływania projektu planu obejmuje wpływ czynności gospodarczych zaplanowanych w obszarach Natura 2000 na przedmioty ochrony wyszczególnione na tych obszarach. Analizie poddano poszczególne zabiegi lub grupy zabiegów, w odniesieniu do każdego gatunku – przedmiotu ochrony, siedliska przyrodniczego.

Zaprojektowane zabiegi gospodarcze oraz ich rozmiar oceniono w kontekście oddziaływania na poszczególne elementy środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, chronione i rzadkie gatunki roślin i zwierząt, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne oraz zabytki i dobra kultury materialnej.

Zapisy projektu PUL dla Nadleśnictwa Węgierska Górka nie zawierają zaleceń, których realizacja może znacząco, negatywnie oddziaływać na środowisko, lub obszary Natura 2000, w tym na przedmioty ochrony tych obszarów.

Ocena wpływu projektowanych w planie urządzenia lasu zabiegów gospodarczych na poszczególne gatunki roślin i zwierząt oraz siedliska przyrodnicze na obszarach Natura 2000, nie wykazała istotnego negatywnego wpływu.

W prognozie, łączne oddziaływanie projektu planu urządzenia lasu na środowisko oraz siedliska przyrodnicze i gatunki dzikiej fauny i flory, **określono jako pozytywne.**

5. Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego

Dla utrzymania ciągłości produkcji leśnej ważnym jest stałe powiększanie zapasu drzewostanów na pniu. Zgodnie z §123 IUL obliczono orientacyjną spodziewaną na koniec okresu gospodarczego wielkość zasobów miąższości grubizny drzewostanów. Przy proponowanym rozmiarze użytkowania prawdopodobny zapas końcowy będzie wynosił:

$$V_k = V_p + Z_v - U$$

gdzie: V_k – to zapas na koniec okresu gospodarczego,

V_p - to zapas na początek okresu gospodarczego (tabela nr III, pow. zal.),

Z_v – to spodziewany przyrost miąższości grubizny na 10-lecie (tabela nr VIIIb),

U – planowany rozmiar użytkowania brutto (wzór nr 8)

Wyliczony, prawdopodobny zapas na koniec okresu wyniesie:

Obręb	V_p Zapas 01.01.2014	Z_v Spodziewany przyrost bieżący 10 lat	U Planowane pozyskanie	V_k Prognoza zapasu 01.01.2023	Różnica zapasu	% zmian
	m ³ brutto					
Lipowa	323456	114250	129743	307963	-15493	-4,79
Węgierska G.	648466	299150	253362	694254	45788	7,06
Nadleśnictwo	971922	413400	383105	1002217	30295	3,12

Przyrost bieżący użyteczny

Przyrost bieżący użyteczny za okres obowiązywania planu 2004-2013

Obręb	V_k Zapas 01.01.2014	V_p Zapas 01.01.2004	U Pozyskanie 2004-2013	Z Przyrost bieżący użyteczny w ostat. 10 leciu
	m ³ brutto			
Nadleśnictwo	971922	2782333	1763698	-46713

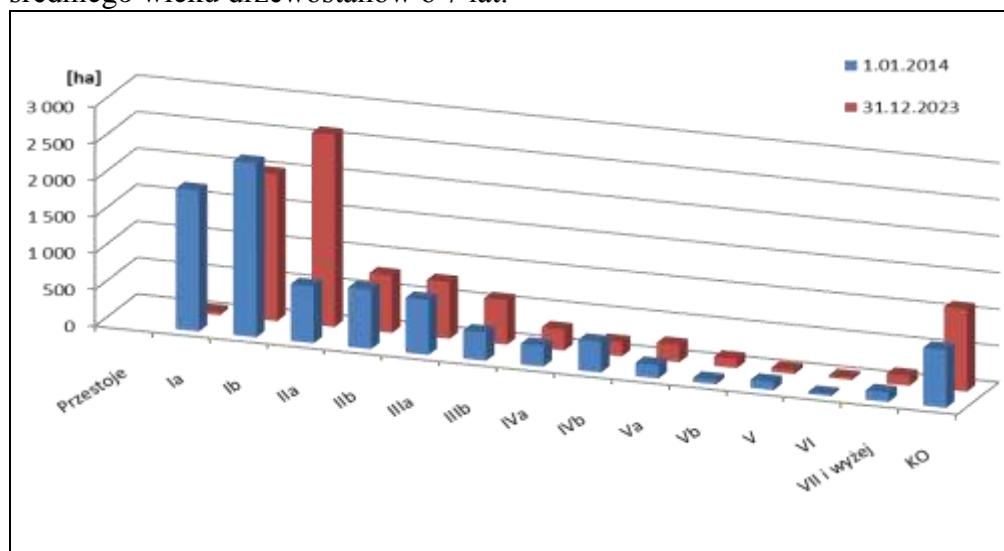
Pozyskanie 1410958 m³ netto x1,25 = 1 763 698 m³ brutto

Spodziewany przyrost bieżący użyteczny na okres obowiązywania planu 2014-2023

Obręb	Vp Zapas 01.01.2014	Vk Zapas prognoza 01.01.2023	U Pozyskanie plan 2014-2023	Z Przyrost bieżący użyteczny na planow. 10 lecie
	m ³ brutto			
Nadleśnictwo	971922	1002217	383105	413400

W ubiegłym okresie gospodarczym nastąpił spadek zasasu o 1 810 275 m³ brutto. Było to związane, jak wielokrotnie wspomniano, z wielkoobszarowym zamieraniem świerka.

Na koniec planowanego 10-letnia, jeśli nie zaistnieją nieprzewidywalne zjawiska przyrodnicze, nastąpi wzrost zasobów drzewnych o około 413 tys. m³ grubizny brutto. Prawdopodobnie wzrost zapasu może być większy, gdyż młodsze i średnie klasy wieku w których przyrost jest największy zajmują ponad 85% powierzchni. Średni wiek drzewostanów wyniesie 46 lat. Struktura klas wieku ulegnie zmianie. Nastąpią przesunięcia w powierzchni drzewostanów związane z wiekiem. Na koniec okresu gospodarczego teoretycznie każdy drzewostan będzie starszy o 10 lat, przy czym część drzewostanów wejdzie do KO, a część KO po odsłonięciu młodego pokolenia przejdzie do I klasy wieku jako młodnik po rębni złożonej. Ponieważ część drzewostanów rębnych i przeszlorębnych z uwagi na zachowanie ładu czasowo-przestrzennego nie została zaprojektowana do użytkowania, ale i też nie we wszystkich projektowano cięcia uprzążające, powierzchnia klas wieku od IV klasy wzwyż, ulegnie zwiększeniu. Co przyczyni się też, o czym wcześniej wspomniano do podniesienia średniego wieku drzewostanów o 7 lat.

Ryc. Spodziewane zmiany udziału powierzchniowego w poszczególnych klasach wieku na koniec okresu gospodarczego.

6. Podsumowanie prac urzędziowych

Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Węgierska Górka został opracowany na okres gospodarczy od 1. I. 2014 r. do 31. XII. 2023 r., przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie na podstawie umowy 16/11 z dnia 22 grudnia 2011r. do zamówienia publicznego nr ZI-2710-6/11, zawartej pomiędzy wykonawcą a Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Katowicach, w oparciu o zamówienie publiczne na warunkach określonych szczegółowo w specyfikacji istotnych warunków zamówienia (SIWZ).

6.1. Prace geodezyjne

Powierzchnia Nadleśnictwa została zaktualizowana i dostosowana do obowiązującej powszechnej ewidencji gruntów. Dla planu urządzenia lasu przyjęto stan prac geodezyjnych na 01.05.2013r. Wyjściowym materiałem do opracowania map gospodarczych (55 arkuszy) Nadleśnictwa Węgierska Górka były mapy gruntów Nadleśnictwa w skali 1:5000, na które naniesione zostały zmiany w stanie posiadania w ubiegłym okresie gospodarczym oraz aktualne granice podziału administracyjnego.

Klasyfikację użytków rolnych przyjęto według zaktualizowanego rejestru gruntów przekazanego przez Nadleśnictwo.

Rozbieżności „nie las” – las, zostały ujawnione i przekazano je administracji leśnej w formie „wykazu zmian, który będzie podstawą przeprowadzenia korekty w zapisach ewidencyjnych, w odpowiednich ośrodkach dokumentacji geodezyjnej oraz ew. w księgach wieczystych.

Do zalesienia nie przeznaczono żadnych powierzchni.

6.2. Prace glebowo – siedliskowe

Podstawą opisanie siedlisk było opracowanie glebowo-siedliskowe wykonane przez BULiGL Oddział w Krakowie wg stanu na 01.01.1992 r. Na gruntach przejętych, zalesionych i przeznaczonych do zalesienia typ siedliskowy lasu ustalono w trakcie taksacji.

6.3. Prace urządzeniowe

Podstawą prac urządzeniowych były akty prawne i zarządzenia:

- Ustawa o lasach z dnia 28. 09. 1991 r. z późniejszymi zmianami (Dz.U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435 tekst jednolity),
- Ustawa o ochronie przyrody z 2004 r. (Dz.U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880) z późniejszymi zmianami,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2005r., w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz.U. z 2005r. Nr 256, poz. 2151),
- Instrukcja Urządzania Lasu” z 2003r.,
- Zasady hodowli lasu z 2002r.,
- Instrukcja ochrony lasu z 2004r.,
- Instrukcja Urządzania Lasu” z 2011r.,
- Zasady hodowli lasu z 2011r.,
- Instrukcja ochrony lasu z 2011r.,
- Instrukcja ochrony przeciwpożarowej lasu z 2011r.,
- Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2010r. (D.U. 2010 nr 137 poz.923) w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczania przeciwpożarowego lasów wraz z załącznikiem, zmieniające rozporządzenie MŚ z dnia 22 marca 2006r.,
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. (D.U. 2010 nr 109 poz.719) r, w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów,
- Protokół Komisji Założeń Planu dla Nadleśnictwa Węgierska Górka z dnia 17 maja 2011r.,
- inne obowiązujące przepisy, zarządzenia i ustalenia związane z pracami urządzeniowymi.

Prace urzędniowe wykonała I Drużyna Urzędniowa BULiGL Oddział w Krakowie w składzie:

- Aleksandra Jasińska-M`Bodj kierownik pracowni u.l.
- Jan Górniak taksator specjalista
- Jan Warian starszy taksator
- Marek Markowicz starszy taksator
- Stefan Parkitny starszy taksator
- Piotr Sławik starszy taksator
- Przemysław Konieczny starszy asystent taksatora
- Jan Lach starszy asystent taksatora
- Łukasz Soboń starszy asystent taksatora

Aktualizacji stref uszkodzeń przemysłowych nie przeprowadzono. Zasięg i strefę przyjęto wg ubiegłej rewizji. W opisach jej taksacyjnych nie uwzględniono. Wpisano do bazy Taksator.

W trakcie prac urzędniowych dokonano pomiaru nowych dróg, oraz zweryfikowano przebieg wydzieleń. Pomiaru wykonano za pomocą odbiornika GPS Global Positioning System (satelitarne określenie położenia). Proste pomiary wykonano dalmierzem laserowym. Podczas prac taksacyjnych nie utrwalano podziału powierzchniowego.

Wykaz gruntów objętych pracami urzędniowymi:

Obręb Nadleśnictwo	Powierzchnia z dokładnością do 0,0001 ha/0,01 ha						
	Grunty leśne				Razem lasy	Grunty nieleśne*	Ogółem
	Zalesione	Nie zal.	Razem zal. i nie zal.	Związ. z gosp.			
1	2	3	4	5	6	7	8
Obręb	3269,19	0,33	3269,52	87,52	3357,04	9,4	3366,44
Lipowa	3269,2093	0,3300	3269,5393	87,5200	3357,0593	9,4020	3366,4613
różnica	-0,0193	0,0000	-0,0193	0,0000	-0,0193	-0,0020	-0,0213
Obręb	5770,13	6,21	5776,34	188,36	5964,70	40,04	6004,74
Węgierska G.	5770,1497	6,2147	5776,3644	188,3503	5964,7147	40,0262	6004,7409
pow. bez współwłasności	5765,94	6,21	5772,15	188,36	5960,51	39,87	6000,38
	5765,9597	6,2147	5772,1744	188,3503	5960,5247	39,8562	6000,3809
różnica	-0,0197	-0,0047	-0,0244	0,0097	-0,0147	0,0138	-0,0009
Nadleśnictwo	9039,32	6,54	9045,86	275,88	9321,74	49,44	9371,18
	9039,3590	6,5447	9045,9037	275,8703	9321,7740	49,4282	9371,2022
pow. bez współwłasności	9035,13	6,54	9041,67	275,88	9317,55	49,27	9366,82
	9035,1690	6,5447	9041,7137	275,8703	9317,5840	49,2582	9366,8422
różnica	-0,0390	-0,0047	-0,0437	0,0097	-0,0340	0,0118	-0,0222

*- łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi
Współwłasność (4,19 ha ls, 0,17 ha PS)

Łączna ilość oddziałów w Nadleśnictwie wynosi 381. Przeciętna wielkość oddziału wynosi 25,02 ha. Zinventaryzowano łącznie 2388 wydzieleń, w tym leśnych literowanych 1382 oraz 136 nieleśnych.

Inwentaryzacja zasobów leśnych „na gruncie” została wykonana w 2012r., z wykorzystaniem relaskopowych powierzchni próbnych – pismo ZU-7019-41/2011, w trakcie taksacji.

Inwentaryzację martwego wykonano na próbie 236 powierzchni, wylosowanych z powierzchni próbnich na zaktualizowanej bazie danych, programem Taksator.

Kontrola pomiaru miąższości przez Zespół zadaniowy powołany przez Dyrektora RDLP w Katowicach, miała miejsce w dniach 27-28.05.2013r., w obrębie Lipowa w 41 wydzieleniach leśnych. Pomiar zapasu został przyjęty.

Prace kameralne

Redakcja opisów taksacyjnych i wszystkie niezbędne obliczenia zostały wykonane za pomocą programu „Taksator”, do którego przed przystąpieniem do prac urzędniowych zaimportowano dane z SILP-LAS z Nadleśnictwa. W tym programie wykonano również wszelkie wykazy i zestawienia przewidziane w Instrukcji Urządzania Lasu.

Wszelkie wątpliwości dotyczące stanu zasobów leśnych były konsultowane z pracownikami Nadleśnictwa.

Zaktualizowana baza danych według stanu na 01.01.2014r. została przekazana do Nadleśnictwa.

Mapy gospodarcze, przeglądowe i sytuacyjne wykonano metodą cyfrową przy zastosowaniu aplikacji „Leman” działającej w środowisku Arc View. Mapy dostosowano do obowiązującego standardu leśnej mapy numerycznej – SLMN.

6.4. Zestawienie składników planu urządzenia lasu

Plan urządzenia lasu składa się z następujących części opisowych oraz tematycznych, map przeglądowych a także sytuacyjno-przeglądowych:

Ogólny opis lasów (elaborat), w 3 egzemplarzach dla Nadleśnictwa, RDLP, DGLP.

W skład tomu wchodzi też tematyczne mapy przeglądowe w skali 1:25000 wykonane na podkładzie mapy topograficznej:

- drzewostanów,
- siedlisk,
- projektowanych cięć rębnych,
- ochrony lasu,
- nasiennictwa i selekcji,
- gospodarki łowieckiej,

oraz mapy sytuacyjno-przeglądowe w skali 1: 50 000,

- obszaru w granicach terytorialnego zasięgu nadleśnictwa,
- ochrony przeciwpożarowej,
- funkcji lasu i zagospodarowania rekreacyjnego.

Opisy taksacyjne szczegółowe dane z inwentaryzacji lasu w dwóch egzemplarzach: dla Nadleśnictwa i RDLP.

W skład tomu wejdą opisy taksacyjne oraz przewidziane instrukcją UL wykazy.

Plany cięć rębnych w 2 egzemplarzach dla Nadleśnictwa i RDLP

Tom składa się:

- wykaz projektowanych cięć rębnych (dodatkowo jeden egzemplarz dla GDLP)
 - wykaz drzewostanów projektowanych do użytkowania przedrębego,
 - wykaz drzewostanów bez wskazówek gospodarczych
- oraz tabele i wykazy związane z planem zagospodarowania lasu.

Program ochrony przyrody w czterech egzemplarzach, po jednym dla Nadleśnictwa, RDLP, DGLP i RDOŚ.

Opracowanie zostało również przekazane w formacie cyfrowego zapisu na nośnikach CD jako pliki PDF z wszystkich elementów planu.

Zgodnie z umową dla każdego leśnictwa zostaną sporządzone wyciągi z planu, zawierające opisy taksacyjne i plany zagospodarowania lasu wraz z mapami gospodarczo-przeładowymi w skali 1:10000: drzewostanów, projektowanych cięć rębnych i gruntów niezalesionych oraz wyciąg z POP.

Uzupełnieniem planu urzędniowego będzie:

1. Komplet map gospodarczych „czyste” i z podkładem ewidencyjnym w skali 1: 5 000.

Kraków; wrzesień 2012r.

opracowali:

mgr inż. Aleksandra Jasińska M`Bodj

mgr inż. Jan Lach

Załączniki

1. Protokół posiedzenia Komisji Założeń Planu
2. Protokół Narady Techniczno – Gospodarczej
3. Decyzja Ministra Środowiska w sprawie uznania lasów Nadleśnictwa Węgierska Górka za ochronne
4. Protokół kontroli pomiaru miąższości przeprowadzonej w wydzieleniach leśnych

Protokół posiedzenia Komisji Założeń Planu

PAŃSTWOWE GOSPODARSTWO LEŚNE
LASY PAŃSTWOWE
REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
40-543 Katowice, ul. Huberta 43/45
tel. 517-251 do 4

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W KATOWICACH**

PROTOKÓŁ

*z posiedzenia Komisji Założeń Planu
określający*

ZAŁOŻENIA DO SPORZĄDZENIA PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU DLA NADLEŚNICTWA WĘGIERSKA GÓRKA

OBREB: Lipowa, Węgierska Górka

na okres od 01.01.2014r. do 31.12.2023r.

(wg. zał. nr 1 do zarządzenia nr 12 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 lutego 2009r.)

Posiedzenie Komisji Założeń Planu (KZP) dla **Nadleśnictwa Węgierska Górk**, zwołanej przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach, odbyło się w dniu **17.05.2011r.** w siedzibie Nadleśnictwa.

W skład komisji weszli:

1. Przewodniczący

Bogdan Gieburowski - Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej RDLP w Katowicach.

2. Członkowie:

Marian Knapik – Nadleśniczy Nadleśnictwa Węgierska Górk,
Wojciech Wolcendorf – przedstawiciel Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych,
Grzegorz Guzik – Kierownik Zespołu Ochrony Lasu w Opolu,
Maciej Zborek – Inspektor Górnośląskiego Regionu Inspekcyjnego,
Maria Labno – Naczelnik Wydziału Zagospodarowania Lasu RDLP w Katowicach,
Wojciech Drabik – Naczelnik Wydziału Zasobów RDLP w Katowicach,
Miroslaw Nowak – Naczelnik Wydziału Ochrony Lasu RDLP w Katowicach,
Grzegorz Janas – Główny Specjalista ds. Urządzania Lasu RDLP w Katowicach (*protokolant*).

3. Zaproszeni goście:

Jolanta Prażuch – przedstawiciel Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach,
Adam Jurzykowski – przedstawiciel Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach,
Zygmunt Chromik – przedstawiciel Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach,
Kazimierz Stręk – przedstawiciel firmy wykonującej opracowanie siedliskowe, poprzednią rewizję planu oraz aneks do obecnego planu,
Marian Bydłosz – przedstawiciel firmy geodezyjnej.

Szczegółową listę uczestników posiedzenia Komisji zamieszczono na końcu protokołu w formie załącznika.

Po wysłuchaniu referatu Nadleśniczego i koreferatu Głównego Specjalisty ds. Urządzania Lasu RDLP w Katowicach oraz po przeprowadzonej dyskusji, KZP opracowała założenia do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody i prognozą oddziaływania tego planu na środowisko.

Ustalenia:

1. Zakres rzeczowy zmian wewnętrznych i zewnętrznych.

Aktualna powierzchnia Nadleśnictwa wynosi 9366,15 ha. Ruch gruntów w minionym okresie:
przyjęto: + 0,00 ha,
przekazano: – 4,47 ha,
bilans: – 4,47 ha.

2. Ocena stanu zaawansowania prac geodezyjnych w zakresie:

2.1. Porządkowanie dokumentacji stanu posiadania.

Dokumentacja stanu posiadania jest kompletna.
Mapy przeglądowe z uzgodnieniami przebiegu granic administracyjnych dróg i wód są w trakcie opracowania z terminem realizacji do 31.03.2012r.

2.2. Pomiary uzupełniające, podziały i rozgraniczenia.

Grunty nowoprzyjęte w ostatnim dziesięcioleciu posiadają zastabilizowane i okazane granice przez przekazującego. Poza tym brak potrzeb w tym zakresie. Podziały działek były realizowane na bieżąco na podstawie zleceń szczegółowych.

2.3. Odtworzenie i stabilizacja zatartych granic własności.

Nadleśnictwo wykonywało na bieżąco wznawianie nieczytelnych granic leśno-leśnych z prywatnymi gruntami, w przypadku gdy jeszcze zostaną ujawnione braki - prace te zostaną zleczone i przeprowadzone w terminie do 31.03.2012r. Odtwarzanie zatartych granic poprowadzi Nadleśnictwo w pierwszej kolejności dla granic własności typu las-las.

2.4. Opracowanie dokumentacji do aktualizacji użytków i klas gruntów.

Aktualizacja użytków i klas gruntów, jak również uswanie rozbieżności pomiędzy rejestrem, a ewidencją powszechną dokonywana jest na bieżąco.

Obecnie ewidencja gruntów w SILP jest częściowo niezgodna z ewidencją powszechną. Niezgodności zostaną skorygowane w terminie umożliwiającym ich uwzględnienie w dokumentacji taksacyjnej, nie później niż do 31.03.2012r.

Niezgodności użytków gruntowych stwierdzone w trakcie terenowych prac taksacyjnych zostaną protokołarnie uzgodnione i spisane, jako dodatkowe elementy korygujące stan posiadania. Tak sporządzony wykaz rozbieżności podlegać będzie zatwierdzeniu przez Nadleśniczego i na podstawie jego decyzji zostanie ujęty w PUL.

2.5. Aktualizacja rejestru gruntów i mapy gospodarczej.

Rejestr gruntów w SILP jest aktualizowany na bieżąco. Ewidencja gruntów w SILP jest zgodna z ewidencją powszechną. Mapy gospodarcze (warstwy wektorowe) zostaną zaktualizowane przez nadleśnictwo według stanu na dzień 31.03.2012r.

2.6. Przegląd i uzgodnienie pomiędzy Nadleśnictwem, a Wykonawcą prac geodezyjnych, gruntów związanych z gospodarką leśną.

Przegląd gruntów związanych z gospodarką leśną zostanie wykonany w terminie do 31.03.2012r., a jego wyniki uwzględnione w ewidencji powszechniej i w dokumentacji do celów taksacji.

2.7. Ujawnianie zarządu LP w księgach wieczystych.

Ujawniono zarząd Lasów Państwowych dla 99 % powierzchni.

Dla powierzchni 94 ha trwają prace związane z gromadzeniem dokumentacji. Termin zakończenia prac uzależniony jest od możliwości zdobycia dokumentów, które pozwolą na założenie księgi wieczystej.

2.8. Sprawdzenie położenia gruntów własnych względem swojego zasięgu terytorialnego.

Nadleśnictwo Węgierska Górk wraz z udziałem sąsiednich nadleśnictw dokonało przeglądu w tym zakresie.

W trakcie konsultacji uzyskano potwierdzenie, iż poza granicami własnego zasięgu Nadleśnictwo Węgierska Górk nie posiada gruntów.

3. Grunty sporne.

Nie występują.

4. Grunty we współwłasności.

Nadleśnictwo posiada 4 działki (w tym 2 na użyt. inny niż Ls) we współwłasności, powstałych po sprzedaży lokali z art. 40a ustawy o lasach, o łącznej powierzchni 1,23 ha (udział nadleśnictwa to 0,82 ha). Lokalizacja wg referatu Nadleśniczego.

Grunty te nie będą objęte zestawieniami tabelarycznymi planu urządzenia lasu, a jedynie zostaną ujęte w opisach taksacyjnych i rejestrze gruntów. W opisach taksacyjnych wydzielenia te będą opisane ostatnią literką w oddziale.

Kontury działek współwłasności wraz z numerami ewidencyjnymi zostaną wyróżnione na wydrukach map gospodarczych 1:5000 i map gospodarczo-przeglądowych w skali 1:10000 wraz z podaniem powierzchni działki, udziału oraz użytku. W ramce mapy opisana będzie łączna powierzchnia współwłasności na arkuszu. W opisanu ogólnym zostanie zamieszczony wykaz gruntów we współwłasności oraz omówiony ich charakter.

Działki leśne, które są we współwłasności wejdą do gospodarstwa specjalnego oraz nie będą dla nich planowane wskazania gospodarcze.

5. Grunty przeznaczone do zalesienia.

Projekt PUL nie jest dokumentem właściwym do wskazywania gruntów do zalesień. Przeznaczenie gruntów nieleśnych do zalesień jest opisane w miejscowych planach zagospodarowania gminy, które to plany winny być poddane procedurom Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko.

W przypadku ujawnienia w trakcie prac taksacyjnych gruntów nieleśnych już pokrytych drzewami - wydzielenia te zostaną opisane w PUL, jako grunt leśny niezalesiony (do sukcesji

Założenia do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu – Nadleśnictwo Węgierska Górką

naturalnej) lub też zgodnie z obecną formą użytkowania lub poprzez wykaz rozbieżności zostaną ujęte jako leśne - wg decyzji Nadleśnictwa.

6. Grunty przeznaczone na cele nierolnicze i nieleśne.

Nie występują.

7. Grunty objęte art. 40 ustawy o lasach.

Występują.

1. decyzja Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 2003.03.17 nr ZS-S-2125/8/2003 o wyłączenie z zarządu pod użytkowanie na cele ochrony ujęcia wody dla Gminy Węgierska Górką na potoku Romanka - pow.0,0225 ha.

2. decyzja Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 2003.02.28 nr ZS-S-2125/5/2003 o wyłączenie z zarządu pod użytkowanie na cele ochrony ujęcia wody dla Gminy Miłowka na potoku Bystra - pow.0,2100 ha.

Nadleśnictwo, zgodnie z umową, prowadzi nadzór nad przestrzeganiem warunków użytkowania gruntów w zakresie ustalonym w art. 40 ust. 3.

W przypadku wykorzystywania tych gruntów niezgodnie z celami, dla których zostały oddane w użytkowanie, lub prowadzenia gospodarki leśnej w sposób niezgodny z planem urządzenia lasu Dyrektor Generalny, na wniosek dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych, pozbawia jednostkę prawa użytkowania.

Stosowne fragmenty (wyciągi) opisów i planów Nadleśnictwo przekaze użytkownikowi obszaru. Odpłatność za przekazanie wyciągów uzależniona jest od zapisów umowy z użytkownikiem.

8. Grunty wyłączone z produkcji a pozostające na stanie LP.

Nie występują.

9. Deklaracja Nadleśniczego dotycząca przekazania Wykonawcy prac urządzeniowych dokumentacji d/c taksacji.

Przekazanie dokumentacji, w postaci importu kopii bazy SILP do programu „Taksator” oraz przekazanie kopii danych geometrycznych nastąpi protokolarnie w oparciu o Zarządzenie nr 13 DGLP z 20 marca roku 2007 (po wcześniejszej aktualizacji bazy SILP i warstw wektorowych za 2010r.) - winno być dokonane w terminie do 01.04.2012r.

Dane ewidencyjne.

Wykonawca prac za podstawę stanu posiadania Nadleśnictwa przyjmie rejestr gruntów oraz mapę numeryczną wraz z zaistniałymi zmianami pomiędzy 01.04.2012r. a 01.05.2013r. Wszystkie zmiany ewidencyjne przeprowadzone w/w okresie zostaną uwzględnione przez Wykonawcę prac pod warunkiem przekazania przez Nadleśnictwo kompletnego wypisu i wyrysów działki wraz z współrzędnymi pomiaru.

Przekazanie w/w dokumentacji ewidencyjnej zostanie dokonane przez Nadleśnictwo protokolarnie w terminie najpóźniej do 01.05.2013r.

Zmiany rejestru gruntów zaistniałe po tym terminie nie będą uwzględnione w bazie programu „Taksator” przekazanej Nadleśnictwu jesienią 2013 roku. Tego typu zmiany będą wprowadzane samodzielnie przez Nadleśnictwo po procesie instalacji nowej bazy SILP.

Dane gospodarcze.

Wszystkie zmiany gospodarcze (z zakresu użytkowania głównego, hodowli) przeprowadzone w okresie pomiędzy 01.04.2012r. a 01.09.2013r. tj. w trakcie trwania prac - zostaną uwzględnione przez Wykonawcę prac pod warunkiem protokolarnego przekazania przez Nadleśnictwo kompletnego wykazu pozycji rębnych, trzebieżowych i odnowieniowych z rozmiarem ilościowym oraz szkicem zrębowym lub odnowieniowym. Na podstawie tego wykazu wykonanych zabiegów uzupełniony zostanie opis stanu lasu.

Ze względu na fakt, iż opis taksacyjny lasu będzie na stan 01.01.2014r. – Nadleśnictwo winno przekazać Wykonawcy prac wykaz pozycji gospodarczych, które zostaną zaplanowane do wykonania w okresie od 01.09.2013r. do 31.12.2013r. tj. już po zakończeniu całości prac kameralnych UL. Na podstawie tego wykazu planowanych zabiegów zaktualizowane zostaną dane opisowe i wskazania gospodarcze przez Wykonawcę.

Przekazanie w/w dokumentacji gospodarczej zostanie dokonane przez Nadleśnictwo protokolarnie w terminie najpóźniej do 01.09.2013r.

10. Uczytelnienie podziału powierzchniowego.

10.1. Zmiany podziału powierzchniowego.

Nie przewiduje się.

10.2. Zmiany numeracji oddziałów.

Nie przewiduje się.

10.3. Zmiany wielkości ostępów.

Nie przewiduje się.

10.4. Zmiany kierunków cięć.

Nie przewiduje się.

10.5. Konserwacja, wyznaczenie i przecinanie linii oddziałowych, ostępowych).

Nadleśnictwo wykonało inwentaryzację nieczytelnych linii podziału powierzchniowego. Istniejące linie podziału powierzchniowego poza nielicznymi przypadkami są czytelne dla celów taksacji. Odtworzenie (wytyczenie) zarośniętych linii oddziałowych nastąpi przed pracami taksacyjnymi tj. w terminie do 31.03.2013r.

W przypadku ujawnienia w trakcie prac terenowych nieczytelnych linii oddziałowych lub ostępowych Wykonawca wykaże te linie, natomiast przecięcia dokona Nadleśnictwo we własnym zakresie.

10.6. Konserwacja i uzupełnienie znaków (kamieni, słupów), oddziałowych.

Znaki oddziałowe zostały zainwentaryzowane i Nadleśnictwo uzupełni je we własnym zakresie w terminie do 31.12.2012r.

W razie dalszego ujawnienia podczas prac terenowych dalszych potrzeb z zakresu uzupełnienia i odnowienia znaków oddziałowych Nadleśnictwo wykona te prace we własnym zakresie.

10.7. Sposoby oznaczenia granic oddziałów i pododdziałów w terenie.

Komisja zdecydowała zasadniczo o odstąpieniu od oznaczania w terenie granic oddziałów i czytelnych granic pododdziałów za wyjątkiem linii projektowanych podziału powierzchniowego. W przypadku linii projektowanych Wykonawca oznaczy obrączką skrzyżowanie linii oddziałowej i wloty/wyloty wydzieleń na tą linię.

Tylko bardzo nieczytelne i wątpliwe granice pododdziałów powinny być oznaczone poprzez obrączki na wlotach/wylotach na linie istniejące. Jednakże należy zaznaczyć, iż takie nieczytelne granice pododdziałów powinny zostać zweryfikowane pod kątem barku podstaw do tworzenia osobnego wyłączenia drzewostanowego.

Należy dążyć do utrzymania istniejącej literkacji wydzieleń w przypadku drzewostanów takich jak: WDN, rezerwat, itp.

11. Podział na leśnictwa.

Aktualnie Nadleśnictwo podzielone jest na 13 leśnictw. Docelowo na dzień 01.01.2014r. Nadleśnictwo przewiduje stan 13 leśnictw. Podział na leśnictwa zostanie przyjęty wg stanu faktycznego na 01.01.2014r. Wykonawca zaktualizuje numery leśnictw i nada im kolejne numery wg informacji z Nadleśnictwa.

12. Ustalenie sposobu i zakresu wykorzystania danych z opracowania siedliskowego.

Dla potrzeb prac przyjęte zostanie istniejące opracowanie siedliskowe z 1992r., w maksymalnym stopniu dostosowane do wymogów programu „Taksator”. Do opisów drzewostanów zostaną wprowadzone: rodzaj siedliska, wariant uwilgotnienia, stan siedliska, podtyp gleby, gatunek gleby i cecha gleby. W przypadku lasów przejętych/gruntów zalesionych taksatorzy oszacują podczas taksacji typ siedliskowy lasu i wariant uwilgotnienia na podstawie runa, drzewostanu oraz gleby (bez odkrywek).

13. Ustalenie i uzgadnianie cech drzewostanów.

Cechy drzewostanów zostaną nadane zgodnie z § 26 IUL. Cecha będzie podawana wówczas, gdy jest ona dostatecznie udokumentowana, a jeżeli nie ma takiej pewności zostanie pominięta. Cechy drzewostanów niemożliwe do rozpoznania podczas prac terenowych, zostaną określone w oparciu o dane dostarczone Wykonawcy planu przez Nadleśnictwo.

14. Podział lasów ze względu na dominujące funkcje.

14.1. Lasy rezerwatowe:

Lasy te zajmują łącznie ok. 101,59 ha.

14.2. Lasy ochronne:

Lasy te zajmują łącznie ok. 8915,57 ha. Do opracowania przyjęty zostanie obowiązujący dotychczas podział na kategorie ochronności.

14.3. Lasy gospodarcze (wielofunkcyjne).

Lasy te zajmują powierzchnię ok. 5,44 ha.

15. Wyróżnienie gospodarstw.

Zgodnie z § 82 pkt. 6 IUL - gospodarstwa: S, O, GP i R tworzy się bez względu na ich powierzchnię. Natomiast gospodarstwo zrębowe w lasach gospodarczych (GZ) oraz przerębowo-zrębowe w lasach gospodarczych (GPZ) zostaną utworzone, jeżeli ich powierzchnia przekroczy 100ha.

15.1. Gospodarstwo specjalne (S).

W skład wejdą:

- lasy glebochronne na stokach o nachyleniu powyżej 45° oraz na stromych zboczach jarów, wąwozów,
- lasy w górnej strefie granicy lasu na siedlisku BWG,
- lasy wodochronne zlokalizowane w strefach ochronnych ujęć wodnych,
- lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody (w tym na siedliskach łągowych i bagiennych oraz przyrodnicze siedliska priorytetowe),
- lasy stanowiące ostoje zwierząt objętych ochroną gatunkową, dla których wyznacza się strefę ochronną.
- drzewostany nasienne wyłączone,
- rezerваты,
- wyłączone powierzchnie badawcze i doświadczalne,
- lasy we współwłasnościach;

15.2. Gospodarstwo lasów ochronnych (O).

W skład wejdą wszystkie drzewostany zaliczone do lasów ochronnych z wyjątkiem drzewostanów zaliczonych do gospodarstwa specjalnego i przebudowy.

15.3. Gospodarstwo zrębowe w lasach gospodarczych (GZ).

Nie będzie utworzone.

15.4. Gospodarstwo przerębowo-zrębowe w lasach gospodarczych (GPZ).

Ponieważ zgodnie z treścią referatu lasy gospodarcze zajmują tylko 5 ha – to zgodnie z § 82 pkt. 6 IUL gospodarstwo takie nie zostanie utworzone.

15.5. Gospodarstwo przebudowy (R).

W przypadku wejścia w życie projektu nowej IUL przed dniem 01.05.2013r. - gospodarstwo takie nie zostanie utworzone, natomiast powstaną wykazy drzewostanów do przebudowy.

16. Sposoby wykonywania inwentaryzacji lasu do PUL.

Zgodnie z postanowieniem KZP – Dyrektor RDLP wystąpił z wnioskiem do DGLP o zgodę na odstępstwo od IUL i niewykonywanie inwentaryzacji metodą próbnych powierzchni kołowych, jako nieodpowiednią do stanu lasów.

Pismem zn.spr. ZU-7019-41/2011 z dnia 01.06.2011r. DGLP wyraził zgodę na inwentaryzację zasobów drzewnych lasu prowadzoną z wykorzystaniem relaskopowych powierzchni próbnych z wyboru i bez stabilizacji w terenie.

Rezygnuje się z szacowania miąższości dla podrostu i gatunków uznawanych za krzewiaste, również na powierzchniach kołowych.

W trakcie prac terenowych zostaną zinwentaryzowane szkody natury biotycznej i abiotycznej (wiatrołomy, uszkodzenia od owadów i zwierzyny) łącznie z I klasą wieku, z podaniem głównej przyczyny uszkodzeń w stopniach od 1 do 3.

17. Przyjęcie wieków rębności.**17.1. Ustalane przeciętne wieki rębności:**

gatunek	wiek rębności
Jesion	140
Dąb	140
Buk	120
Jodła	120
Jawor	120
Daglezja	120
Modrzew	100
Świerk	100
Sosna	100
Lipa	80
Brzoza	60
Olsza szara	40

W/w wieki rębności mieszczą się w ramach określonych w „Wykazie wieków rębności dla sosny, świerka, jodły, buka i dębu”, stanowiącym załącznik do Zarządzenia nr 36 Dyrektora Generalnego LP z dnia 19 maja 2004 r. w sprawie zmian w IUL.

Zgodnie z § 83 pkt. 4,6 IUL - przeciętny wiek rębności gatunku panującego w drzewostanie może, lecz nie musi być zgodny z wiekiem rębności (wiekiem dojrzałości rębnej) tego drzewostanu. Oznacza to, iż nie każdy drzewostan, w którym gatunek panujący osiągnął wiek rębności musi podlegać użytkowaniu rębnemu. Wiek dojrzałości rębnej drzewostanu zostanie określony indywidualnie przez taksatora w oparciu o stan drzewostanu (rzeczywisty skład, jakość, uszkodzenia, stan odnowienia, okres odnowienia, itp.).

18. Projektowanie użytkowania rębego i przedrębego.**18.1. Rodzaje rębni wiodących oraz zastępczych według typów siedliskowych lasu (STL), gospodarczych typów drzewostanów (GTD) oraz orientacyjny skład gatunkowy upraw.**

Wysoki poziom udziału gatunków do-mieszkowych i pomocniczych zapewni gospodarzowi (leśniczemu) większą swobodę doboru tych gatunków, pozwalając uwzględnić znaczne zróżnicowanie siedlisk oraz mikrosiedliska.

Siedlisko	GTD	Ramowy skład gatunkowy odnowień	Rębnia	
			zasadnicza	zastępcza
BWG	Św	Św80%, Jrz i in. 20%	bez rębni	bez rębni
BMG	Bk-Św	Św50%, Bk30%, Jw,Jd i in. 20%	IVd	-
	Jd-Św	Św50%, Jd30%, Jw,Bk i in. 20%	IVd	-
LMG	Jd-Św-Bk	Bk30%, Św30%, Jd20%, Jw,Wz i in. 20%	IVd	-
	Św-Jd-Bk	Bk30%, Jd30%, Św20%, Jw,Wz i in. 20%	IVd	-
LG	Jd-Bk	Bk50%, Jd30%, Św,Jw,Wz i in. 20%	IVd	-
	Bk-Jd	Jd50%, Bk30%, Św,Jw,Wz i in. 20%	IVd	-
LLG	Js-Olsz	Olsz40%, Js30%, Św,Jw,Wz i in. 30%	bez rębni	bez rębni
Lmwyż	Db-Bk	Bk50%, Db30%, Md,Jd i in. 20%	IVd	-

Do momentu ustąpienia choroby jesionu dopuszcza się stosowanie zamiennie Db, Jw, Wz, Św, Brz.om, Olsz.

W celu osłony otwartych powierzchni po kłeskowych stosować należy przedplony Md, Brz, Dg i świerka z naturalnego obsiewu.

Wyjątkowo dopuszcza się modyfikację gospodarczych typów drzewostanu, ale tylko w przypadkach uzasadnionych, wynikających z występujących mikrosiedlisk, stopnia uwilgotnienia siedliska

Założenia do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu – Nadleśnictwo Węgierska Góra

oraz rzeczywistego składu gatunkowego drzewostanu, przy zachowaniu głównego gatunku GTD. Wykaz zmian podlega zatwierdzeniu NTG.

Składy odnowieniowe mogą być modyfikowane w konkretnym drzewostanie, z uwzględnieniem występujących mikrosiedlisk, stopnia uwilgotnienia i stanu siedliska. Zgodnie z treścią § 30 pkt. 6 ZHL - nadleśniczy w trakcie realizacji PUL może zmienić docelowy skład gatunkowy upraw do 30% udziału łącznie dla gatunków głównych.

18.2. Użytkowanie rębne.

Rezygnuje się z użytkowania rębego drzewostanów rosnących na siedliskach łęgowych i bagiennych oraz innych o bardzo znacznym stopniu uwilgotnienia (stopień 2,3).

W przypadku drzewostanów przeszłorębnych oraz rębnych silnie uszkodzonych o złym stanie sanitarnym dopuszcza się w wyjątkowych uzasadnionych przypadkach, stosowanie rębni zupełnych również na żywnych siedliskach (w dolnych granicach wielkości zrębów).

Okresy odnowienia:

dla rębni IVd – 20-40 lat

Nawrót cięć – 5 lat.

Wysokość strat po cięciu uprzętającym w istniejącym młodym pokoleniu proponuje się przyjąć na poziomie 20% w rębniach złożonych. Planować je w zabiegu poprawek i uzupełnień.

18.3. Użytkowanie przedrębne.

Etat powierzchniowy użytkowania przedrębnego w obrębie leśnym będzie określony w PUL na podstawie opisów taksacyjnych, a etat miąższościowy zostanie ustalony podczas Narady Techniczno-Gospodarczej.

W planie cięć przedrębnych zabieg CP-P powinien być planowany w uzgodnieniu z administracją leśną wyłącznie na pozycjach gdzie Nadleśnictwo widzi możliwość pozyskania grubizny.

Nie planować zabiegów dwunawrotowych.

Do użytkowania przedrębnego zasadniczo nie należy projektować drzewostanów niewymagających takich zabiegów (drzewostany stabilne, starszych klas wieku) oraz drzewostanów rębnych, przeszłorębnych nieobjętych planem cięć użytków rębnych.

Do zabiegów trzebieży uwzględnić również drzewostany wymagające tzw. „trzebieży przekształceniowej”.

19. Planowanie hodowlane z uwzględnieniem lokalnych warunków produkcji leśnej.

- Poprawki – zaplanować w wysokości do 20% od sumarycznej powierzchni zakładanych upraw.
- Pielęgnowanie gleby – wg potrzeb hodowlanych.
- Czyszczenia wczesne – rozmiar powierzchniowy zostanie ustalony w drodze uzgodnień na indywidualnych pozycjach planu.
- Czyszczenia późne – wg potrzeb hodowlanych.
- Melioracje agrotechniczne – wg potrzeb hodowlanych.
- Czyszczenia późne – wg potrzeb hodowlanych.
- Dolesienia – istniejące w drzewostanach powierzchnie otwarte o znaczeniu ekologicznym (tj. mszary, polanki, młaki itp.) oraz luki mniejsze niż 0,20 ha nie projektować do dolesień.
- Ewentualne potrzeby projektowania podsadzeń produkcyjnych należy określić w uzgodnieniu z Nadleśnictwem po pracach terenowych i przedstawić do akceptacji NTG.

W ramach planowania hodowlanego Wykonawca przy współpracy z Nadleśnictwem wytypuje nowe i zweryfikuje stare GDN i przedstawi na NTG.

20. Przebudowa drzewostanów w tym hierarchia potrzeb dotyczących przebudowy.

Hierarchia pilności przebudowy drzewostanów:

- drzewostany świerkowe starszych klas wieku o składzie gatunkowym niezgodnym i częściowo zgodnym z GTD, uszkodzone w znacznym stopniu, o wysokim wskaźniku wydzielania posuszu i braku odnowień naturalnych,
- drzewostany świerkowe starszych klas wieku o składzie gatunkowym niezgodnym i częściowo zgodnym z GTD, na powierzchniach zagrożonych rozpadem,
- drzewostany świerkowe młodszych klas wieku o składzie gatunkowym niezgodnym i częściowo zgodnym z GTD, z masowo wydzielającym się posuszem,

- młode drzewostany będące nowymi odnowieniami naturalnymi (uprawy i młodniki) o składzie gatunkowym niezgodnym i częściowo zgodnym z GTD.

Wykaz drzewostanów zakwalifikowanych do przebudowy na najbliższe 10-lecie w formie użytkowania rębego przedstawiony zostanie do akceptacji na NTG. Wykaz drzewostanów zakwalifikowanych do przebudowy może obejmować również drzewostany rębne i przeszlorębne. W Elaboracie będzie zamieszczona informacja o przebudowie prowadzonej również poza gospodarstwem przebudowy w formie trzebieży przekształceniowej.

W drzewostanach zaliczonych do przebudowy, dopuszcza się skrócenie okresu przebudowy i zastosowanie rębni prostych, w zależności od ich stanu zdrowotnego.

W Elaboracie należy zapisać o potrzebie przebudowy wszystkich drzewostanów z II i wyższej strefy uszkodzeń przemysłowych.

21. Uboczne użytkowanie i zagospodarowanie łowieckie.

Mapa przeglądowa gospodarki łowieckiej zostanie wykonana w oparciu o dane uzyskane z Nadleśnictwa. Będą na niej zamieszczone informacje odnośnie infrastruktury łowieckiej, granic obwodów łowieckich, szkód od zwierzyny, ostoi zwierzyny, itp. Wykaz obwodów łowieckich wg lokalizacji z referatu Nadleśniczego.

22. Rekreacyjne zagospodarowanie lasu.

W trakcie prac urzędniowych zostaną zinwentaryzowane obiekty i urządzenia turystyczne położone na terenie lasów. Zostaną one zaznaczone na *mapie przeglądowej zagospodarowania rekreacyjnego*. Mapa zawierać będzie również, wskazane przez Nadleśnictwo na terenie lasów urządzenia rekreacyjne oraz istniejące obiekty rekreacyjne, edukacji ekologicznej, osoblności turystyczne lub przyrodnicze położone w sąsiedztwie lasów.

Nadleśnictwo prześle szczególową lokalizację ww. obiektów Wykonawcy PUL, a także lokalizację obszarów wyłączonych z intensywnego zagospodarowania rekreacyjnego.

23. Ochrona lasu, w tym ochrona przeciwpożarowa.

23.1. Ochrona lasu.

Przy opracowaniu zagadnień ochrony lasu wykorzystana zostanie dokumentacja przekazana przez Zespół Ochrony Lasu w Opolu.

23.2. Ochrona przeciwpożarowa.

Tematyka zagrożenia pożarowego opracowana będzie w oparciu o dane Nadleśnictwa. Ustalenie kategorii zagrożenia pożarowego odbędzie się zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 roku w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2010 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów.

Na podstawie tych danych zostanie sporządzona *mapa przeglądowa ochrony przeciwpożarowej*, która zostanie uzgodniona z Komendantem Wojewódzkim Straży Pożarnej. Na mapie tej zostaną również naniesione planowane dojazdy pożarowe wg lokalizacji zaproponowanej przez Nadleśnictwo.

W Elaboracie wskazane zostaną potrzeby z zakresu zabezpieczenia p-poż., w tym analiza docelowej sieci dojazdów pożarowych.

23.3. Lasy w strefach uszkodzeń przemysłowych.

Na obszarze nadleśnictwa znajdują się lasy pod wpływem szkodliwych emisji przemysłowych.

I strefa Obręb Węgierska Górka 5770.38 ha

II strefa Obręb Lipowa 3261.20 ha.

Lokalizacja stref uszkodzeń przemysłowych zostanie przyjęta z dotychczasowego planu urządzenia lasu. Nie należy jednak redukować przyrostu drzewostanów ze względu na brak ustalonej metodyki.

24. Aktualizacja programu ochrony przyrody.

Aktualizacja POP zostanie wykonana poprzez wprowadzenie nowych dodatkowych informacji dotychczas nieuwzględnionych oraz zweryfikowanie istniejących (bez celowej inwentaryzacji), w tym danych z „Inwentaryzacji Przyrodniczej siedlisk oraz gatunków flory i fauny”, w uzgodnieniu z RDLP Katowice. W pierwszej kolejności POP powinien odnosić się do walorów na gruntach w zarządzie i w bezpośrednim sąsiedztwie. Pozostałe walory przyrodnicze zostaną ujęte w oparciu o dane

zinwentaryzowane w czasie prac urządzeniowych oraz na podstawie informacji pozyskanych z dostępnych publikacji, jak również od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, poza tym z urzędów gmin i starostw powiatowych, parków krajobrazowych, itp oraz Nadleśnictwa.

Wykonawca wspólnie z Nadleśnictwem i w uzgodnieniu z RDLP Katowice określi przyjęty w Nadleśnictwie **katalog walorów przyrodniczych** tzw. "specjalnej troski" występujących na gruntach nadleśnictwa i w bezpośrednim sąsiedztwie o rozpoznanych lokalizacjach gatunków roślin, grzybów, zwierząt z list regionalnych i krajowych, które są lokalnie rzadkie i zagrożone oraz cennych siedlisk i gatunków, dla których wyznaczono obszary Natura 2000.

Drzewostany ujęte w „Inwentaryzacji przyrodniczej siedlisk ...”, wykonanej przez nadleśnictwo należy scharakteryzować w Programie Ochrony Przyrody, a leśne siedliska priorytetowe włączyć do gospodarstwa specjalnego. Zaprojektowane wskazania gospodarcze w tych drzewostanach nie mogą naruszyć ich walorów. W strefie stanowisk ksylobiontów należy zapisać o zadbanii o pozostawianie bazy martwego drewna. W POP zapisana będzie informacja o obowiązku ochrony tych stanowisk.

W przypadku siedlisk przyrodniczych w obszarach Natura 2000 plan zadań ochronnych i plan ochrony obszaru Natura 2000 określać będzie szczegółowy zakres koniecznych działań ochronnych, ustalenia indywidualnych sposobów gospodarowania na nich np. składy odnowieniowe, zabiegi, itp.

Opis obiektów zabytkowych należy ograniczyć do tych, które znajdują się na gruntach będących w zarządzie lasów Państwowych.

Dane zawarte w POP zostaną zamieszczone w opisach taksacyjnych (informacje różne) oraz w zestawieniach dla leśniczych, jako wykazy walorów przyrodniczych. W oparciu o te dane zostaną wykonane nowe mapy walorów przyrodniczo-kulturowych w skali 1:25000 do Programu Ochrony Przyrody oraz tabele, zestawienia. Na mapach gospodarczo-przeglądowych projektowanych cięć w skali 1:10000 oraz przeglądowych projektowanych cięć w skali 1:25000 zamieszczone zostaną informacje nt. walorów przyrodniczych.

24.1. Obszary chronione (informacje z POP).

• Rezerwaty przyrody

- ✓ „Romanka” Rezerwat nie posiada wydzielonej otuliny. Rezerwat posiada opracowany Planu Ochrony Rezerwatu.
- ✓ „Kuźnie” Rezerwat nie posiada wydzielonej otuliny. Rezerwat nie posiada opracowanego Planu Ochrony Rezerwatu.
- ✓ „Lipowska” Rezerwat nie posiada wydzielonej otuliny. Rezerwat nie posiada opracowanego Planu Ochrony Rezerwatu.

• Parki krajobrazowe

- ✓ „Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego”
- ✓ „Park Krajobrazowy Beskidu Żywieckiego”

• Użytki ekologiczne

Nie występują.

• Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Nie występują.

• Stanowiska dokumentacyjne

Nie występują.

• Obszary chronionego krajobrazu

Nie występują.

• Pomniki przyrody

Na terenie nadleśnictwa znajdują się 4 pomniki przyrody:

- 1 kłon jawor – L. Zabnica, oddz. 47b
- 1 wychodnia skalna – L. Skrzyczne, oddz. 122b
- 2 jaskinie – L. Morońka, oddz. 83c

• Obszary ochrony strefowej

Nie występują.

• Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

Na terenie Nadleśnictwa występuje wiele gatunków objętych ochroną prawną, oraz zasługujących na ochronę w skali regionalnej rzadkich gatunków. W POP odnotowano występowanie 44 gatunków chronionych roślin i grzybów:

Podrzeń żebrowiec *Blechnum spicant* (L.)
 Barwinek pospolity *Vinca minor* L.
 Pióropusznik strusi *Mateucia struthiopteris* L.
 Skrzyp olbrzymi *Equisetum telmateia*
 Widlak Wroniec *Huperzia selago* L.
 Widlak jałowcowy *Lycopodium annotinum* L.
 Widlak goździsty *Lycopodium clavatum* L.
 Dziewięciśli bezłodygowy *Carlina acaulis* L.
 Bluszcz pospolity *Hedera helix* L.
 Centuria pospolita *Centaurium erythraea* R. subsp. *erythraea*
 Goryczka trojęściowa *Gentiana asclepiadea* L.
 Goryczka żółta *Gentiana lutea* L.
 Cis pospolity *Taxus baccata* L.
 Kalina koralowa *Viburnum opulus* L.
 Konwalia majowa *Convallaria majalis* L.
 Kopytnik pospolity *Asarum europaeum* L.
 Kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine* L.
 Kukułka Fuchsa *Dactylorhiza fuchsii* L.
 Kukułka plamista *Dactylorhiza maculata* L.
 Storzcyk szerokolistny *Dactylorhiza majalis*
 Lilia złotogłów *Lilium martagon* L.
 Paprotka zwyczajna *Polypodium vulgare* L.
 Parzydło leśne *Aruncus sylvestris* Kostel.
 Pierwiosnek wyniosły *Primula elatior* (L.) Hill
 Pierwiosnek lekarski *Primula veris* (L.)
 Marzanka wonna *Galium odoratum* (L.)
 Śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis* L.
 Szafran spiski *Crocus scpeusiensis*
 Mieczyk dachówkowy *Gladiolus imbricatus* Mill.
 Sosna limba *Pinus cembra*
 Kosodrzewina *Pinu smugo*
 Tojad morawski *Aconitum firmum* ssp. *moavicum*
 Tojad mocny *Aconitum firmum* R.
 Orlik pospolity *Aquilegia vulgaris* L.
 Rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia* L.
 Kruszyna pospolita *Frangula alnus* MILL.
 Buławnik wielkokwiatowy *Cephalanthera damasonium* (MILL.)
 Buławnik mieczolistny *Cephalanthera longifolia*
 Żłobik koralowy *Corallorhiza trifida*
 Gółka długoostrogowa *Gymnadenia conopsea* (L.)
 Storzcyk samiczy *Orchis morio* L.
 Gniesznik leśny *Neotia nidus-avis* (L.)
 Storzcyk męski *Orchis masculata* (L.)
 Storzcyk błady *Orchis pallens* L.
 Podkolan biały *Platanthera bifolia* (L.)
 Listera sercowata *Listera cordata* (L.)
 Listera jajowata *Listera ovata* (L.)
 Wawrzynek wilczelyko *Daphne mezereum* L.
 Naparstnica purpurowa *Digitalis purpurea* L.
 Naparstnica zwyczajna *Digitalis grandiflora* L.
 Zimowit jesienny *Colchicum autumnale* L.

Gatunki chronione ssaków występujących w Nadleśnictwie Węgierska Górką

Jeż wschodni *Erinacus concolor*
 Kret europejski *Talpa europea*
 Ryjówka malutka *Sorex minutus*
 Rzęsorek rzeczek *Neomys fodiens*
 Ryjówka aksamitna *Sorex araneus*

Założenia do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu - Nadleśnictwo Węgierska Góra

Ryjówka górska *Sorex alpinus*
Rzęsorek mniejszy *Neomys anomalus*
Zębiełek karliczek *Crocidura saveoleus*
Wiewiórka *Sciurus vulgaris*
Smużka *Sicista betulina*
Koszatka *Dryomys nitedula*
Orzesznica *Muscadrinus avellanarius*
Mroczek pozłocisty *Eptesicus nilssonii*
Mroczek późny *Eptesicus serotinus*
Nocek duży *Myotis myotis*
Nocek wąsaty *Myotis mystacinus*
Podkowiec mały *Rhinolophus hipposideros*
Borowiec wielki *Nyctalus noctula*
Gacek wielkouch *Plecatus auritus*
Łasica laska *Mustela nivalis*
Gronostaj *Mustela erminea*
Wilk *Canis lupus*
Niedźwiedź brunatny *Ursus arctos*
Ryś *Felis Lynx*

Gatunki chronione ptaków występujących w Nadleśnictwie Węgierska Góra

Bocian czarny *Ciconia nigra*
Bocian biały *Ciconia ciconia*
Jastrząb *Accipiter gentilis*
Krogulec *Accipiter nisus*
Myszołów zwyczajny *Buteo buteo*
Pustułka *Falco tinnunculus*
Kobuz *Falco subbuteo*
Kania ruda *Milvus milvus*
Głuszc *Tetrao urogallus*
Przepiórka *Coturnix coturnix*
Sieweczka rzeczna *Charadrius dubius*
Czajka *Vannellus vannellus*
Brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos*
Siniak *Columba oenas*
Sierpówka *Streptopelia decaocto*
Turkawka *Streptopelia turtur*
Kukułka *Cuculus canorus*
Płomykówka *Tyto alba*
Puchacz *Bubo bubo*
Puszczyk *Strix aluco*
Pójdźka *Athene noctua*
Jerzyk *Apus apus*
Zimorodek *Alcedo atthis*
Krętogłów *Jynx torquilla*
Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*
Dzięcioł zielony *Picus viridis*
Dzięcioł czarny *Dryocopus martius*
Dzięcioł duży *Dendrocopos major*
Dzięcioł średni *Dendrocopos medius*
Dzięcioł biało-grzbiety *Dendrocopos leucos*
Dzięciołek *Dendrocopos minor*
Dzięcioł trójpalczasty *Dendrocopos tridactylus*
Skowronek polny *Alauda arvensis*
Jaskółka dymówka *Hirundo rustica*
Jaskółka oknówka *Delichon urbica*
Świergotek drzewny *Anthus trivialis*
Świergotek łąkowy *Anthus pratensis*

Siwerniak *Anthus spinoletta*
Pliszka żółta *Motacilla flava*
Pliszka górska *Motacilla cinerea*
Pliszka siwa *Motacilla alba*
Pluszcz *Cinclus cinclus*
Stuzzyżyk *Troglodytes troglodytes*
Plochacz pokrzywnica *Prunella modularis*
Rudzik *Erithacus rubecula*
Kopciuszek *Phoenicurus ochruros*
Pleszka *Phoenicurus phoenicurus*
Pokląskwa *Saxicola rubetra*
Kląskawka *Saxicola torquata*
Drozd obroźny *Turdus torquatus*
Kos *Turdus merula*
Kwiczol *Turdus pilaris*
Drozd śpiewak *Turdus philomelos*
Paszkot *Turdus viscivorus*
Rokitniczka *Acrocephalus schoenobaenus*
Łożówka *Acrocephalus palustris*
Zaganiacz *Hippolais icterina*
Piegza *Sylvia curruca*
Cierniówka *Sylvia communis*
Pokrzewka ogrodowa *Sylvia borin*
Pokrzewka czarno-bista *Sylvia atricapilla*
Świstunka leona *Phylloscopus sibilatrix*
Pierwiosnek *Phylloscopus collybita*
Piecuszek *Phylloscopus trochilus*
Mysikrólik *Regulus regulus*
Zniczek *Regulus ignicapillus*
Mucholówka szara *Musicapa striata*
Mucholówka żałobna *Ficedula hypoleuca*
Raniuszek *Aegithalos caudatus*
Sikora uboga *Parus palustris*
Sikora czarnogłowa *Parus montanus*
Sikora czubatka *Parus cristatus*
Sikora sosnowka *Parus ater*
Sikora modra *Parus caeruleus*
Sikora bogatka *Parus major*
Kowalik *Sitta europaea*
Pelzacz leśny *Certhia familiaris*
Pelzacz ogrodowy *Certhia brachydactyla*
Wilga *Oriolus oriolus*
Gąsiorek *Lanius collurio*
Srokosz *Lanius excubitor*
Sójka *Garrulus glandarius*
Sroka *Pica pica*
Orzechówka *Nucifraga caryocatactes*
Kawka *Corvus monedula*
Gawron *Corvus frugilegus*
Wrona siwa *Corvus corone*
Kruk *Corvus corax*
Szpak *Sturnus vulgaris*
Wróbel domowy *Passer domesticus*
Mazurek *Passer montanus*
Zięba *Fringilla coelebs*
Kulczyk *Serinus serinus*
Dzwoniec *Carduelis chloris*
Szczygieł *Carduelis carduelis*

Czyż *Carduelis spinus*
 Makolągwa *Carduelis cannabina*
 Krzyżodziób świerkowy *Loxia curvirostra*
 Dziwonia *Carpodacus erythrinus*
 Gil *Pyrrhula pyrrhula*
 Grubodziób *Coccothraustes coccothraustes*
 Trznadel *Emberiza citrinella*
 Potrzeszcz *Emberiza calandra*

Gatunki chronione płazów i gadów występujących w Nadleśnictwie Węgierska Górk

Salamandra płamista *Salamandra salamandra*
 Traszka zwyczajna *Triturus vulgaris*
 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*
 Traszka karpacka *Triturus montadoni*
 Kumak nizinny *Bombina bombina*
 Kumak górski *Bombina variegata*
 Ropucha szara *Bufo bufo*
 Ropucha zielona *Bufo viridis*
 Jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*
 Jaszczurka żyworodna *Lacerta vivipara*
 Padalec zwyczajny *Anguis fragilis*
 Zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*
 Żmija zygzakowata *Vipera berus*

• **Ważniejsze obiekty kultury materialnej**

Na terenie Nadleśnictwa znajdują się miejsca o charakterze historycznym tj. pomnik poświęcony Polakom pomordowanym w czasie II wojny światowej (oddz. 22c obręb Lipowa).

W zasięgu terytorialnym zespół fortów w Węgierskiej Górcie wslawiony bohaterską obroną w dniach od 1 do 3 września 1939 roku przez oddziały Wojska Polskiego przed agresją 7 Monachijskiej Dywizji Wehrmachtu. Są to cztery forty (z planowanych 9) nazwane: „Waligórk”, „Wąwóz”, i „Wlóczęga”. W forcie „Wędrowiec” (najmniej zniszczonym) urządzono po wojnie muzeum - izbę pamięci poświęconą tamtej bitwie.

W głuszy leśnej L-ctwa Ostre, oddz.65b znajduje się stary domek myśliwski o nazwie „Zamek” – miejsce polowań z czasów Habsburgów, a w czasie II wojny światowej miejsce zgrupowań oddziałów NSZ.

Ponadto na terenach tutejszych gmin istnieje szereg kościołów i przydrożnych figur.

• **Stanowiska archeologiczne i ochrona konserwatorska zabytków**

Na terenie nadleśnictwa znajduje się zabytkowy park wraz z dworkiem w Kamesznicy.

24.2. Wyniki inwentaryzacji przyrodniczej w LP.

Nadleśnictwo Węgierska Górk w roku 2007 przeprowadziło szczegółową inwentaryzację siedlisk i gatunków „naturalnych” zgodnie z Zarządzeniem Nr 31 Dyrektora Generalnego LP z dnia 9 lipca 2006r. w sprawie ustalenia systemu okresowej powszechnej inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt, innych organizmów i siedlisk przyrodniczych, mających znaczenie wskaźnikowe przy ocenie stanu lasów oraz prognozowaniu zmian w ekosystemach leśnych.

W wyniku przeprowadzonych prac terenowych zinwentaryzowano następujące siedliska „naturalne” występujące na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górk:

Siedliska leśne i nieleśne:

Ziołoroślą górską (<i>Adenostylon alliariae</i>) i ziołoroślą nadzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	0,34
Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	9,30
Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	2,28
Kwaśne buczyny górskie (<i>Luzulo luzuloidis</i> -Fagetum)	5156,80
Żyzna jedlina karpacka (<i>Abies alba</i> – <i>Oxalis acetosella</i>)	9,47
Żyzna buczyna górską (<i>Dentario glandulosae</i> -Fagetum)	788,02
Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis</i> - <i>Acerion pseudoplatani</i>)	punktowno
Łęgi i olszyny górskie (<i>Alnion glutinoso-incanae</i>)	13,10

Założenia do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu - Nadleśnictwo Węgierska Góra

Acydofilne bory górmoreglowe (Plagiothecio-Piceetum)	404,68
Dolnoreglowy bór mieszany (Abieti-Picetum)	1656,84
Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z Androsacion vandeli	punktowo
Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	-

Gatunki zwierząt

Bocian czarny *Ciconia nigra*
 Jarząbek Banasa *bonasia*
 Głuszczyk *Tetrao urogalus*
 Puchacz *Bubo bubo*
 Sóweczka *Glaucidium passerinum*
 Puszczyc uralski *Strix uralensis*
 Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*
 Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*
 Dzięcioł czarny *Dryocopus martius*
 Dzięcioł średni *Dryocopus nedi*
 Dzięcioł białostrzy *Dryocopus leucotus*
 Dzięcioł trójpalczasty *Picoides tridactylus*
 Zimorodek zwyczajny *Alcedo atthis*
 Mucholówka mała *Ficedula parva*
 Mucholówka białoszyja *Ficedula albicollis*
 Gąsiorek *Lanius collurio*
 Cietrzew *Tetrao tetrix*
 Podkowiec mały *Rhinolophus hipposideros*
 Nocek orzęsiony *Myotis emarginatus*
 Nocek Bechsteina *Myotis bechsteini*
 Nocek duży *Myotis myotis*
 Wilk *Canis lupus*
 Niedźwiedź brunatny *Ursus arctos*
 Wydra *Lutra lutra*
 Rys *Lynx lynx*
 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*
 Kumak górski *Bombina variegata*
 Traszka karpaska *Triturus montandoni*
 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*
 Biegacz urozmaicony *Carabus variolosus*
 Biegacz gruzelkowany *Carabus variolosus*

Gatunki roślin

Tojad morawski *Aconitum firmum* ssp. *moravicum*

24.3. Obszary ochrony – sieć Natura 2000 (na podstawie danych z POP oraz aktualnego Standardowego Formularza Danych - SDF ze stron internetowych Ministerstwa Środowiska).

• **Specjalne obszary ochrony siedlisk**

- ✓ „Beskid Śląski” Specjalny Obszar Ochrony (SOO). PLH –24005. O pow. 26410.30ha, w tym na gruntach n-ctwa 6025.45ha. Obszar nie posiada planu zadań ochronnych.
- ✓ „Beskid Żywiecki” Specjalny Obszar Ochrony (SOO). PLH –240006. O pow. 35276.10 ha, w tym na gruntach n-ctwa 3241.75ha Obszar nie posiada planu zadań ochronnych.
- ✓ PLB - 240002 Beskid Żywiecki –pow. 34988.80ha, w tym na grunt. n-ctwa 3241.75ha (zał. Nr 3)

• **Obszary specjalnej ochrony ptaków**

- ✓ „Beskid Żywiecki” Obszar Specjalnej Ochrony (OSO). PLB – 240002. O pow. 34988.80ha, w tym na gruntach n-ctwa 3241.75ha Obszar nie posiada planu zadań ochronnych.

• **Nowe obszary zgłoszone do konsultacji**

Nie występują.

25. Prognoza oddziaływania na środowisko.

Na podstawie art. 46 w związku z art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227), oraz zgodnie z treścią załącznika nr 1 do Zarządzenia nr 12 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 lutego 2009r. w sprawie zmiany Instrukcji Urządzania Lasu, Dyrektor RDLP w Katowicach wystąpi z wnioskiem do Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko.

W związku z powyższym wypracowane w trakcie Komisji Założeń Planu „Założenia do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu” wraz z w/w uzgodnieniami zostaną upublicznione na BIP RDLP w Katowicach.

Ustalenia planu urządzenia lasu obejmują obszar Natura 2000 (istniejący tj. wyznaczone i projektowane tj. w trakcie konsultacji).

Zadania ujęte w PUL nie będą dotyczyły przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko ujętych w:

- Dyrektywie Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985r. w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko. Załącznik II, dział 1 Rolnictwo pkt. d) –wstępne zalesianie, jeżeli może doprowadzić do niekorzystnych zmian ekologicznych, oraz rekultywacja terenów w celu przekształcenia je w inny rodzaj użytkowania gruntów,
- Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Punkty:
 - 77) zmiana lasu lub nieużytku na użytek rolny, o powierzchni nie mniejszej niż 1 ha; oraz
 - 79) zalesienia o powierzchni powyżej 20 ha lub wylesienia terenów o powierzchni nie mniejszej niż 1 ha, mające na celu zmianę sposobu użytkowania terenu.

Plan urządzenia lasu nie będzie wyznaczał ram dla innych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – w rozumieniu art. 46 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku ... W szczególności PUL nie będzie zawierał elementów, które mogłyby być przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko tj. projektów w zakresie infrastruktury technicznej:

- 1) budowy i remontów dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych i sanitarnych,
- 2) budowy i remontów siedzib jednostek Lasów Państwowych i budynków gospodarczych,
- 3) budowy i konserwacji zbiorników małej retencji,
- 4) urządzeń dla potrzeb turystyki i rekreacji.

Opisowo przedstawione w PUL potencjalne, przyszłe potrzeby w zakresie infrastruktury tj. modernizacji i remontu dróg oraz budynków nie stanowią żadnej podstawy ich wykonania. Wszystkie te przedsięwzięcia wymagają osobnych projektów i postępowań administracyjnych i wtedy mogą być realizowane przez Nadleśnictwo niezależnie od zapisów PUL.

PUL nie będzie zawierał propozycji zadań mających wpływ na zdrowie i życie ludzi (na warunki sanitarno-higieniczne otoczenia) tj. stosowania środków chemicznych, służących do zwalczania owadów, grzybów pasożytniczych i chwastów, a tym samym nie będzie powodował wystąpienia ryzyka dla zdrowia i życia ludzi.

25.1. Propozycja zakresu i szczegółowości wykonania prognozy oddziaływania PUL na środowisko, oraz na obszar Natura 2000

Na podstawie art. 51-52 oraz w związku z art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227), opisuje się poniżej, uzgodnienie wniosku o zakresie i stopniu szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa.

Prognoza oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu będzie zawierała:

Założenia do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu – Nadleśnictwo Węgierska Górka

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektu planu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy, (wykorzystane dane literaturowe - publikowane i niepublikowane, dane taksacyjne, wyniki sporządzonej inwentaryzacji przyrodniczej, SDF Natura 2000, materiały zbierane do planów ochrony, zadań ochronnych, programów ochrony itp., ustalenia tych planów, zadań, programów i strategii, niepublikowana wiedza „z terenu”, dane z parków krajobrazowych, RDOŚ),
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informację o braku transgranicznego oddziaływania,
- e) streszczenie w języku niespecjalistycznym,
- f) mapę walorów przyrodniczych przedstawiającą lokalizację obszarów objętych postanowieniami ww. projektu.

Ponadto będą określone i ocenione:

- a) istniejący stan środowiska na obszarach objętych projektem planu oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji planu,
 - b) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
 - c) sporządzony wykaz form ochrony przyrody występujących na obszarach objętych postanowieniami projektu planu: obszary Natura 2000 (wyznaczone i projektowane), gatunki roślin, zwierząt i grzybów objęte ochroną prawną na mocy ww. ustawy o ochronie przyrody, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne, pomniki przyrody wraz z przedstawieniem tych informacji na załączniku mapowym),
 - d) ocena stopnia zgodności postanowień projektu planu z:
 - zapisami ustawy o ochronie przyrody w części dotyczącej zasad gospodarowania zasobami przyrody i krajobrazu, w tym z ochroną gatunkową roślin, grzybów i zwierząt,
 - z zapisami aktów prawa miejscowego ustanawiających ww. formy ochrony przyrody i określających zasady gospodarowania w ich granicach,
 - e) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektu planu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu planu,
 - f) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 (istniejących i projektowanych) oraz integralność obszarów, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - zabytki
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.
- g) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu planu, a w szczególności na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów i spójność sieci obszarów Natura 2000.

Dodatkowo zaznacza się, iż prognoza zawierała będzie wszystkie elementy określone w „protokole uzgodnień w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko” sporządzanym i określonym przez zespół przedstawicieli Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Założenia do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu – Nadleśnictwo Węgierska Góra

Prognoza powinna również przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego planu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

Program Ochrony Przyrody zawierający pełne, aktualne dane na temat środowiska będzie podstawą do opracowania Prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko. Do opracowania Prognozy wykorzystane zostaną poza tym informacje zawarte w: Standardowych Formularzach Danych (SDF), wynikach inwentaryzacji przyrodniczych, jak również materiały posiadane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska np.: materiały zbierane do opracowania planów zadań ochronnych, planów ochrony. Wszystkie te informacje znajdują się w zaktualizowanym Programie Ochrony Przyrody opisującym istniejący stan środowiska i przedmioty ochrony przyrody oraz sposoby ich zachowania we właściwym stanie ochrony.

Udział społeczeństwa w procesie tworzenia PUL, zapewniony będzie poprzez:

- ogłoszenia w BIP,
- możliwość składania uwag i wniosków do założeń,
- możliwość zapoznania się z założeniami do sporządzenia projektu PUL i składania do niego uwag,
- możliwość zapoznania się z projektem planu i składania do niego uwag,
- możliwość udziału w Komisji Projektu Planu mającej charakter debaty publicznej.

25.2. Propozycja prowadzenia monitorowania zadań PUL określonych w decyzji ministra środowiska

Proponuje się, aby do monitorowania realizacji zadań PUL wykorzystać istniejący system kontroli Lasów Państwowych:

- Inspekcja Lasów Państwowych przeprowadza okresowe, w zasadzie co pięć lat (w połowie okresu obowiązywania planu ul i na koniec okresu obowiązywania) kontrole kompleksowe. Kontrolowana jest cała działalność nadleśnictwa: m. in. realizacja PUL, prawidłowość wykonania zabiegów hodowlanych, działania z ochrony lasu i ochrony przyrody.
- Wydział Kontroli w RDLP prowadzi kontrole sprawdzające przeważnie w następnym roku po kontroli kompleksowej – sprawdza wykonanie zaleceń kontroli kompleksowej. Wykonuje kontrole problemowe.
- Wydziały merytoryczne RDLP wykonują kontrole problemowe i kontrole bieżące w zakresie swojego działania.
- W nadleśnictwie realizacja zadań PUL kontrolowana jest wewnętrznie bezpośrednio w każdym leśnictwie przez kierownictwo jednostki.
- Analiza gospodarki leśnej minionego okresu sporządzona na zakończenie cyklu 10-cio letniego obowiązywania planu, zamieszczona w następnym PUL, jako monitoring długookresowy.

26. Rekultywacja terenów zdewastowanych:

Nie występują.

27. Szczegółowy zakres i wymagana forma map oraz wydruków do PUL.

Układ i zawartość Elaboratu - wg późniejszych ustaleń z RDLP.

Sporządzone materiały kartograficzne uwzględnić muszą tradycyjną symbolikę elementów topograficznych (kasowniki, drogi, linie podziału powierzchniowego).

Wszystkie mapy zostaną wykonane z przebiegiem warzwic.

Wszystkie mapy, za wyjątkiem gospodarczych, zostaną wykonane na podkładzie mapy topograficznej.

Część kartograficzną planu stanowić będzie standardowy komplet map (w opisanych teczkach) zgodnie z IUL oraz dodatkowo materiały nieprzewidziane w IUL:

- mapa przeglądowa nasiennictwa i selekcji (3szt. po 1 dla DGLP, RDLP i N-ctwa)
- mapy sytuacyjno-przeładowe ochrony przeciwpożarowej 1:50000 (liczba sztuk = 1 na PAD + ilość dostarczalni p-poż.)

Założenia do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu - Nadleśnictwo Węgierska Góra

- mapy czyste:
 - przeglądowe dla Nadleśnictwa i RDLP po 10 i 5 szt).
 - mapy czyste gospodarczo-przeglądowe w ilości po 10 sztuk dla każdego leśnictwa.
 - mapy czyste sytuacyjne dla Nadleśnictwa i RDLP po 10 i 5 szt).
- dodatkowe mapy przeglądowe cięć w twardej okładce, formatu wg uzgodnień z Nadleśnictwem, podklejone na płótnie i zafoliowane dla kierownictwa Nadleśnictwa (liczba sztuk zgodna z obsadą stanowisk)
- Zestawy dla leśniczych:
 - wydruki opisów taksacyjnych, planów hodowli i cięć, drzewostanów bez cięć - z pozostawieniem miejsca na odnotowanie wykonania, wraz z tabelami XVII i XVIII oraz treścią POP - w formie jednego tomu na każde leśnictwo (twarda okładka, format - wg uzgodnień z Nadleśnictwem).
 - mapy gospodarczo-przeglądowych drzewostanów (twarda okładka, format, podklejenie na płótnie i zafoliowanie - wg uzgodnień z Nadleśnictwem).
 - mapy gospodarczo-przeglądowych projektowanych użytków rębnych z treścią POP (twarda okładka, format, podklejenie na płótnie i zafoliowanie - wg uzgodnień z Nadleśnictwem).

Inne ustalenia:

Wykonane zostaną wydruki opisów taksacyjnych, planów hodowli i cięć, drzewostanów bez cięć w zestawach dla DGLP, RDLP oraz Nadleśnictwa - układ wg późniejszych ustaleń z RDLP.

Dodatkowe wykazy: wykaz d-stanów nieobjętych planem użytkowania rębego i przedrębego.

Mapy gospodarcze w skali 1:5000 (2 komplety):

- dla RDLP: klasyczne czyste,
- dla Nadleśnictwa - 2 zestawy, tj.:
 - klasyczne czyste (ew. z działkami zrębowymi – do uzgodnienia),
 - z podkładem ewidencyjnym (nr działki i użytek),

Przekazanie opracowania w formacie cyfrowego zapisu:

- jako plik PDF „Adobe Acrobat Dokument” z wszystkich elementów planu UL dostarczonego w formie wydruków (tekst, zestawienia i tabele).

Pozostałe materiały nieprzewidziane w IUL oraz wyżej niewymienione mogą zostać zamówione przez Nadleśnictwo indywidualnie poza kosztami PUL.

28. Specyficzne zagadnienia dotyczące inwentaryzacji lasu i gospodarki leśnej w nadleśnictwie

- Wykonanie dodatkowych numerycznych warstw:
 - Stałe partie kontrolne do jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych,
 - Przejzdne ciągi komunikacyjne wraz z informacją w tabeli atrybutów, co do ich własności,
 - Obecne elementy liniowe (linie energetyczne, gazociągi, wodociągi, ciepłociągi),
 - Lasy obcej własności położone w zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa Węgierska Góra.
- Wykonanie tych warstw uwarunkowane będzie przekazaniem danych przez Nadleśnictwo.
- Prace przygotowawcze i terenowe (taksacja), prowadzone będą z wykorzystaniem materiałów teledetekcyjnych pozyskanych kosztem i staraniem Nadleśnictwa. Ortofotomapa po pozyskaniu przez Nadleśnictwo zostanie przekazana Wykonawcy prac oraz RDLP na nośniku elektronicznym - dysk HDD 2,5.
 - W PUL potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej określone zostaną kierunkowo poprzez opis w Elaboracie, zgodnie z informacjami otrzymanymi od Nadleśnictwa. Zgodnie z § 108 pkt. 2 IUL założenia techniczno-ekonomiczne i projekty powinny być wykonywane na zlecenie Nadleśnictwa.

29. Sprawy organizacyjne warunkujące sprawny przebieg prac terenowych.

Na początku prac terenowych wspólnie zorganizowany zostanie szkoleniowy objazd terenowy z udziałem taksatorów i leśniczych, w trakcie którego zaprezentowana zostanie obecnie obowiązująca metodyka pomiaru zapasu (w tym wykonanie tzw. „powierzchni masowych” oraz specyfika gospodarowania w Nadleśnictwie.

Plan cięć rębnych na rok 2012 i 2013 zostanie przekazany Wykonawcy.

Lokalizacja proponowanych cięć w 1 roku obowiązywania nowego planu urządzenia lasu (2014r.) zostanie uzgodniona z Wykonawcą.

Do stałych kontaktów roboczych z Wykonawcą z ramienia Nadleśnictwa wyznaczeni są: Zastępca Nadleśniczego – Wojciech Motyka oraz St. Specjalistę Andrzej Rębisz.

Założenia do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu – Nadleśnictwo Węgierska Górka

Zgodnie z treścią Zarządzenia nr 13 DGLP z 20 marca roku 2007 - Nadleśnictwo nie przeprowadza aktualizacji opisów taksacyjnych bazy SILP i LMN za ostatni rok obowiązywania PUL.

30. Terminy i sposoby kontroli oraz odbioru prac taksacyjnych.

Postęp prac kontrolowany będzie przez mgr inż. Grzegorz Janasa – Głównego Specjalistę SL ds. Urządzenia Lasu, jako przedstawiciela Zlecającego, zgodnie z etapami wymienionymi w zawartej umowie oraz w oparciu o wytyczne Zarządzenia Nr 63 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 13 sierpnia 2002 roku w sprawie kontroli i odbioru robót urządzeniowych zlecanych przez regionalne dyrekcje Lasów Państwowych.

Po zakończeniu całości prac terenowych zostanie wykonany test kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych kołowych w wylosowanym obrębie leśnym (zgodnie z metodyką określoną w IUL).

Niezależnie od powyższego kadra Nadleśnictwa będzie na bieżąco utrzymywać stały kontakt i ścisłą współpracę z przedstawicielami Wykonawcy.

Na etapie trwania całości prac, co najmniej 4 razy prowadzone będą uzgodnienia materiałów w trakcie, których będzie można zapoznać się z wynikami prac:

- uzgodnienia z leśniczymi wyników inwentaryzacji na bazie roboczych opisów i szkiców terenowych,
- w trakcie prac kameralnych nastąpi przekazanie przez Wykonawcę opisów taksacyjnych w pierwodruku do wglądu na okres 2 tygodni,
- uzgodnienie z Nadleśnictwem oraz RDLP planów cięć i hodowli oraz wykazów na zakończenie prac kameralnych,
- na zakończenie prac nastąpi przekazanie całości dokumentacji do kontroli poprowadzonej przez RDLP oraz Nadleśnictwo.

W załączeniu – lista uczestników.

GŁÓWNY SPECJALISTA
Służby Leśnej
ds. Urządzenia Lasu
mgr inż. Grzegorz Janas

PRZEWODNICZĄCY:

Z-ca DYREKTORA
ds. Gospodarki Leśnej
mgr inż. Bogdan Gręburowski

P r o t o k ó ł

Narady Techniczno-Gospodarczej

zwołanej w celu sformułowania
„Projektu planu urządzenia lasu”

**dla Nadleśnictwa Węgierska Górka
na lata 2014-2023**

oraz akceptacji sporządzonej
„Prognozy oddziaływania
projektu planu urządzenia lasu na środowisko”

Narada Techniczno-Gospodarcza odbyła się w dniu 17 października 2013r. w Ośrodku Edukacji Przyrodniczo Leśnej przy siedzibie Nadleśnictwa Węgierska Górka ul. Zielona 62.

A. Końcowe ustalenia w sprawie organizacji prac urzędzeniowych oraz ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu

1. Skład osobowy NTG

Naradzie przewodniczył mgr inż. Bogdan Gieburowski – Zastępca Dyrektora ds. gospodarki leśnej RDLP w Katowicach.

W naradzie wzięli udział przedstawiciele:

- Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach
- Nadleśnictwa Węgierska Górka
- Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
- Zespołu Ochrony Lasu w Opolu
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach
- Samorządów lokalnych
- Organizacji pozarządowych
- Państwowej Straży Pożarnej
- Przedsiębiorców branży drzewnej
- Biura Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie – wykonawcy projektu planu

Szczegółową listę uczestników posiedzenia Narady załączono na końcu protokołu.

2. Funkcje lasu

Do celów planowania urzędzeniowego przyjęto podział na 3 podstawowe (główne) grupy lasów:

- rezerwatowe – 101,59 ha
- ochronne – 8 935,54 ha
- gospodarcze – 4,54 ha

Przedstawiono:

- formy ochrony przyrody występujące na gruntach Nadleśnictwa,
- stan dokumentacji do tworzonego planu zadań ochronnych dla obszarów PLH Beskid Żywiecki, PLB Beskid Żywiecki.

3. Rozstrzygnięcia w sprawie ewentualnych rozbieżności rodzajów użytków gruntowych

Przyjęto wykaz zmian użytków gruntowych przedstawiony Nadleśnictwu przez wykonawcę Projektu planu urządzenia lasu.

4. Zatwierdzenie zmian granic i numeracji oddziałów

Na terenie Nadleśnictwa zachowano dotychczasowy podział powierzchniowy, granice oddziałów nie uległy zmianie. Nowoprzyjęte grunty włączono do istniejących oddziałów.

5. Zakres wykorzystania wskaźników spodziewanego przyrostu bieżącego, tabelarycznego oraz użytecznego

Prognoza zmian stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego

Obręb	V_p Zapas 01.01.2014	Z_v Spodziewany przyrost bieżący 10 lat	U Planowane pozyskanie	V_k Prognoza zapasu 01.01.2023	Różnica zapasu	% zmian
	m^3 brutto					
Lipowa	323456	114250	129743	307963	-15493	-4,79

Obręb	V_p Zapas 01.01.2014	Z_v Spodziewany przyrost bieżący 10 lat	U Planowane pozykanie	V_k Prognoza zapasu 01.01.2023	Różnica zapasu	% zmian
	m ³ brutto					
Węgierska G.	648466	299150	253362	694254	45788	7,06
Nadleśnictwo	971922	413400	383105	1002217	30295	3,12

Z uwagi na znaczący spadek zasobów drzewnych związany z koniecznością wykonywania cięć sanitarnych oraz zmianę metody inwentaryzacji zasobów drzewnych, obliczony przyrost użyteczny ma wartość ujemną. Wskazuje to, że metodyka obliczania przyrostu użytecznego w przypadku Nadleśnictwa Węgierska Górka nie daje poprawnych wyników. Przyrost użyteczny nie jest przydatny do prognozowania stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego.

Prognoza zasobów drzewnych wyliczona na koniec okresu gospodarczego w oparciu o prognozowany przyrost bieżący tabelaryczny pozwoliła na przyjęcie właściwego etatu użytkowania głównego dla Nadleśnictwa Węgierska Górka na najbliższe 10-lecie.

6. Akceptacja testu kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych

Zgodnie z pkt.4.2. §61 Instrukcji Urządzenia Lasu, w dniach 27-28.05.2013r. powołana przez Dyrektora RDLP komisja dokonała kontroli pomiaru miąższości w wylosowanych wydzieleniach leśnych pomierzonych w trakcie prac urządzeniowych w Nadleśnictwie.

Komisyjny odbiór prac taksacyjnych nastąpił w dniu 25.06.2013r. Zgłoszone podczas odbioru prac uwagi zostały uwzględnione w opisach taksacyjnych.

Odebrane materiały z prac terenowych oraz test kontroli pomiaru miąższości stanowiły podstawę do kameralnego opracowania i ostatecznego zestawienia planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa.

7. Ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu, wynikającą z analiz zawartych w odpowiednich referatach nadleśniczego i kierownika ZOL oraz koreferacie wykonawcy projektu planu, dokonana przez dyrektora RDLP, wraz z wynikającymi z tej oceny wnioskami dotyczącymi gospodarki przyszłej

Nadleśniczy Nadleśnictwa Węgierska Górka w analizie gospodarki przeszłej w sposób wyczerpujący przedstawił wykonanie zadań gospodarczych zaprojektowanych w PUL na lata 2004-2013 z uwzględnieniem aneksu wykonanego wg stanu na 1.01.2010r.

Referat: „Hylopatologiczna charakterystyka Nadleśnictwa Węgierska Górka oraz wskazania w zakresie ochrony lasu” przedstawił Kierownik Zespołu Ochrony Lasu w Opolu.

Koreferat do analizy gospodarki leśnej za okres 2004-2013, przedstawił Wykonawca projektu planu.

Dyrektor RDLP na podstawie przedstawionych informacji i własnych analiz ocenił gospodarkę leśną w Nadleśnictwie Węgierska Górka za lata 2004-2013 jako bardzo dobrą. Nadleśnictwo wykonało bardzo duży rozmiar prac wynikających z intensywnego zamierania świerczyn, wywołanych wystąpieniem kłesk żywiołowych. Efektem prac są przebudowane drzewostany, o składzie gatunkowym dostosowanym do siedliska.

Wnioski (z oceny dyrektora):

- na bieżący okres gospodarczy nie ujawniono halizn, płazowin i zrębów zaległych,
- wysoka ocena stanu młodego pokolenia,
- zadania z zakresu ochrony przyrody realizowane prawidłowo,
- zadania z zakresu ochrony lasu i ochrony przeciwpożarowej są wykonywane prawidłowo,
- zadania z zakresu edukacji leśnej oraz współpraca z samorządami i społecznością lokalną jest wzorowa.

8. Wnioski w sprawie ogólnej ochrony lasu

Na podstawie szczegółowych informacji zawartych w referacie Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Opolu należy stwierdzić, że:

- **stan zdrowotny drzewostanów** Nadleśnictwa Węgierska Górka jest zróżnicowany. W przypadku drzewostanów świerkowych należy go uznać za zły a nawet krytyczny. W przypadku buka i jodły należy go uznać za dobry.
- **stan sanitarny lasu**, kształtowany poziomem posuszowej higieny lasu, częstości oraz wielkości powstawania szkód atmosferycznych, presji szkodników wtórnych oraz realizowanymi przez nadleśnictwo działaniami porządkującymi (wyróbka posuzu i wiatrołomów), utrzymywany jest w Nadleśnictwie Węgierska Górka obecnie na dobrym poziomie minimalizującym możliwość powstawania oraz rozwoju potencjalnych ognisk zagrożeń dla trwałości lasu.

Biorąc powyższe pod uwagę należy realizować monitorowanie stanu lasu oraz zabiegi profilaktyczne i ochronne wynikające z obligatoryjnych regulacji Instrukcji Ochrony Lasu, aktualnego stanu lasu oraz zidentyfikowanych w nadleśnictwie potencjalnych zagrożeń.

9. Stwierdzenie, że projekt planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody został sporządzony zgodnie z przepisami ustawy o lasach oraz wytycznymi KZP

Przewodniczący Narady stwierdził, że projekt planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Węgierska Górka został sporządzony zgodnie z przepisami prawnymi oraz obowiązującymi instrukcjami i wytycznymi Komisji Założeń Planu.

10. Inne końcowe wytyczne dotyczące organizacji prac nad planem urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody oraz prognozą oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000, w tym akceptacja zakresu prognozy symulacyjnej na koniec okresu oraz ustalenie formy przekazywania planu urządzenia lasu do nadleśnictwa

Wytyczne końcowe:

- w opisach taksacyjnych nie będą ujawniane dane wrażliwe (lokalizacja miejsc rozrodu dużych ssaków drapieżnych i tokowiska głuszca),
- w trakcie Narady zaakceptowano listę „gatunków specjalnej troski” w Nadleśnictwie,
- dla gatunków nie ujętych w protokóle z KZP należy przyjąć następujące wieki rębności: dla dęba czerwonego 80 lat, dla topoli 40 lat,
- w POP i POS zostaną zamieszczone zaktualizowane zapisy z projektów planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 wg stanu na 25.10.2013 r.:
Projekt Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002
Projekt Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006

Akceptacja zakresu prognozy symulacyjnej

Narada przyjęła przedstawioną przez wykonawcę prognozę stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego.

Forma przekazania planu urządzenia lasu do nadleśnictwa

Planu urządzenia lasu do nadleśnictwa zostanie przekazany w formie zgodnej z ustaleniami KZP.

B. Projekt planu urządzenia lasu

1. Stan posiadania

W trakcie narady przyjęto stan posiadania ustalony na dzień 1.01.2014r. zgodnie z rejestrem powierzchniowym obejmujący następujące kategorie użytkowania.

Obręb Nadleśnictwo	Powierzchnia z dokładnością do 0,0001 ha/0,01 ha						
	Grunty leśne				Razem lasy	Grunty nieleśne*	Ogółem
	Zalesione	Nie zal.	Razem zal. i nie zal.	Związ. z gosp.			
1	2	3	4	5	6	7	8
Obręb Lipowa	3269,19	0,33	3269,52	87,52	3357,04	9,4	3366,44
	3269,2093	0,3300	3269,5393	87,5200	3357,0593	9,4020	3366,4613
różnica	-0,0193	0,0000	-0,0193	0,0000	-0,0193	-0,0020	-0,0213
Obręb Węgierska G.	5770,13	6,21	5776,34	188,36	5964,70	40,04	6004,74
	5770,1497	6,2147	5776,3644	188,3503	5964,7147	40,0262	6004,7409
pow. bez współwłasności	5765,94	6,21	5772,15	188,36	5960,51	39,87	6000,38
	5765,9597	6,2147	5772,1744	188,3503	5960,5247	39,8562	6000,3809
różnica	-0,0197	-0,0047	-0,0244	0,0097	-0,0147	0,0138	-0,0009
Nadleśnictwo	9039,32	6,54	9045,86	275,88	9321,74	49,44	9371,18
	9039,3590	6,5447	9045,9037	275,8703	9321,7740	49,4282	9371,2022
pow. bez współwłasności	9035,13	6,54	9041,67	275,88	9317,55	49,27	9366,82
	9035,1690	6,5447	9041,7137	275,8703	9317,5840	49,2582	9366,8422
różnica	-0,0390	-0,0047	-0,0437	0,0097	-0,0340	0,0118	-0,0222

* - łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi.

Współwłasność (4,19 ha ls, 0,17 ha PS)

Różnica w powierzchni jest skutkiem zaokrąglenia powierzchni wydzieleni do 1 ara.

2. Podział na kategorie ochronności oraz gospodarstwa

Podział na kategorie ochronności przyjęto wg Zarządzenie nr 103 Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 29 lipca 1994 roku. Uwzględniając powyższe podział na kategorie ochronności przedstawia się następująco:

Kategorie ochronności					
1. kategoria	pow. 1 kat. [ha]	2. kategoria	pow. 2 kat. [ha]	3. kategoria	pow. 3 kat. [ha]
Obręb Lipowa					
Uszkodzone przez przemysł	3261,67	-		-	
		-		-	
Razem obręb	3261,67				
Obręb Węgierska Górka					
Glebochronne na stromych i urwistych zboczach górskich	492,88	-		-	
		-		-	
Wodochronne, chroniące zasoby wód	5082,02	-		-	
		-		-	

Protokół NTG dla Nadleśnictwa Węgierska Górka

Kategorie ochronności					
1. kategoria	pow. 1 kat. [ha]	2. kategoria	pow. 2 kat. [ha]	3. kategoria	pow. 3 kat. [ha]
Drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębego ¹⁾	4,76	-		-	
Ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej	94,21	-		-	
		Wodochronne ²⁾	94,21		
Razem obręb	5673,87 ³⁾	w tym 2 kategoria ochronności		94,21	
Nadleśnictwo	8935,54	w tym pozostałe kategorie		94,21	

¹⁾ pozostałe WDN skreślone w wyniku klęskowego rozpadu drzewostanów świerkowych. Oddziały w Zarządzeniu ujęte są także w kategorii glebochronne (28, 29), wodochronne (49, 50, 57, 62, 98, 100, 194, 248-250, 252) i taka kategoria została im przypisana – Zarządzenie w załącznikach

²⁾ kategoria ochronności dodatkowa wprowadzona decyzją I KTG w PUL 2004-2013

³⁾ bez współwłasności w obrębie Węgierska Górka o pow. 4,19 ha

Podział na funkcje lasu

Obręb leśny	Powierzchnia [ha]			
	Lasy ochronne	Lasy gospodarcze	Rezerваты	Ogółem
	1	2	3	4
Lipowa	3 261,67	0,63	7,22	3 269,52
Węgierska Górka	5 673,87	3,91	94,37	5 772,15
Razem n-ctwo	8 935,54	4,54	101,59	9 041,67
Procent [%]	98,83	0,05	1,12	100,00

Uwzględniając podział na kategorie ochronności i ustalenia KZP przyjęto następujący podział na gospodarstwa:

Gospodarstwo specjalne (S)	1 554,77 ha	17,20 %
Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O)	7 482,36 ha	82,75 %
Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G)	4,54 ha	0,05 %
Ogółem Nadleśnictwo (bez współwłasności)	9 041,67 ha	100,00 %

Szczegółowe zestawienie podziału na gospodarstwa przedstawia się następująco:

Obwód Lipowa Gospodarstwo	Powierzchnia leśna [ha]
1	2
I-gospodarstwo specjalne	
Rezerwat „Kuznie” oddziały: 83a, c	7,22
Lasy glebochronne na stokach o nachyleniu powyżej 45° oraz na stromych zboczach jarów i wąwozów - oddziały: 11g, 51c	6,94
Lasy wodochronne zlokalizowane w strefach ochronnych ujęć wodnych- oddziały: 98a, b, 102a	23,75
Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody (w tym na siedliskach lęgowych i bagiennych oraz przyrodnicze siedliska priorytetowe) – LLG oddziały: 67a, 68a, 69b, 70a, 71a, 73a	12,04
Lasy nasienne wyłączone - oddział: 15b	5,80
Lasy - wyłączone powierzchnie badawcze i doświadczalne powierzchnie referencyjne - oddziały: 53-62, 65, 123-127	369,02

Obszar	Powierzchnia leśna [ha]
Obszar Węgierska Górka Gospodarstwo	
1	2
II-gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) tworzone w lasach zaliczonych do lasów ochronnych poza drzewostanami, które zaliczono do gospodarstwa specjalnego – 700 wydziełów oraz współwłasność	4638,24
	+4,19
	4642,43
III-gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) Przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania – (GPZ) - oddziały: 1d, 45f, 52a, 195d, 214c	3,91
Razem Obszar bez współwłasności	5772,15
łącznie z lasami we współwłasności	5776,34

3. Wiek rębności

Zgodnie z ustaleniami KZP oraz IUL z 2011r., w całym Nadleśnictwie przyjęto następujące wieki rębności dla głównych gatunków drzew leśnych:

dla sosny pospolitej	100 lat
dla świerka	100 lat
dla jodły	120 lat
dla buka	120 lat
dla dęba	140 lat

Dla pozostałych gatunków przyjęto następujące wieki rębności:

dla jesionu	140 lat
dla jawora,	120 lat
dla daglezi zielonej	120 lat
dla modrzewia	100 lat
dla dęba czerwonego, lipy,	80 lat
dla brzozy	60 lat
dla olchy szarej, topoli	40 lat

4. Etaty użytkowania rębego i przedrębego

Użytkowanie rębne

Obliczenia etatów dokonano zgodnie z §88-93 IUL. Etaty obliczono jako etaty miąższościowe w m³ grubizny brutto.

Dla gospodarstwa specjalnego etatu wg IUL nie liczono. Przyjęto etat z potrzeb hodowlanych.

W gospodarstwie lasów ochronnych obliczono roczne etaty wg dojrzałości drzewostanów. Przyjęto etat z potrzeb hodowlanych weryfikowany wyliczonymi etatami wg dojrzałości. Przyjęty etat wynika ze stanu drzewostanów (stan zdrowotny świerczyn), możliwości lokalizacji cięć rębnych i możliwości zachowania ładunku przestrzennego.

W wielofunkcyjnych lasach gospodarczych nie przewidziano użytkowania rębego.

Zestawienie obliczonych i przyjętych w poszczególnych gospodarstwach etatów użytkowania rębego przedstawiają poniższe tabele:

Tabela nr XIV. Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębnego - obręb Lipowa

Gospodarstwo Sposób zagospodarowania	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowlanych i ochronnych na okres obowiązywania planu
	etaty wg dojrzałości drzewostanów		etat wg zrównania średniego wieku	etat optymalny	etat z potrzeb przebudowy	etat wg okresów uprzętnienia KO i KDO	
	z ostatniej klasy wieku	z dwóch ostatnich klas wieku					
m3 brutto							
1	2	3	4	5	6	7	8
SPECJALNE (S)	X	X	X	X	0	79	5603
LASÓW OCHRONNYCH (O)	1207	1611	8098	1611	0	929	44424
GOSPODARSTWO (G)	0	0	0	0	0	0	0
OGÓLEM OBRĘB	1207	1611	8098	1611	0	1008	50027

Tabela nr XIV. Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębnego - obręb Węgierska Górka

Gospodarstwo Sposób zagospodarowania	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowlanych i ochronnych na okres obowiązywania planu
	etaty wg dojrzałości drzewostanów		etat wg zrównania średniego wieku	etat optymalny	etat z potrzeb przebudowy	etat wg okresów uprzętnienia KO i KDO	
	z ostatniej klasy wieku	z dwóch ostatnich klas wieku					
m3 brutto							
1	2	3	4	5	6	7	8
SPECJALNE (S)	X	X	X	X	0	96	5846
LASÓW OCHRONNYCH (O)	3308	3250	16756	3308	0	3300	60964
GOSPODARSTWO (G)	0	0	0	0	0	0	0
OGÓLEM OBRĘB	3308	3250	16756	3308	0	3396	68810
OGÓLEM NADLEŚNICTWO	4515	4861	24854	4919	0	4404	116837

Łączny rozmiar użytków rębnych na 10-lecie przyjęto w wysokości:

Rodzaj użytku	Obręby		Razem
	Lipowa	Węgierska Górka	
	Grubizna m ³ netto		
1	2	3	4
Cięcia rębne zaliczone na etat	44 558	59 652	104 210
5% przyrostu	2 228	2 983	5 211
Razem zał. na etat z 5% przyr.	46 786	62 635	109 421
Razem nie zał. na etat	9 717	4 993	14 710
Ogółem	56 503	67 628	124 131

Użytkowanie przedrębne

Etat cięć użytkowania przedrębnego w wymiarze powierzchniowym wynosi:

Rodzaj cięć	Nadleśnictwo Węgierska Górka pow. [ha]
Czyszczenia	0,00
Trzebież wczesna	1 135,28
Trzebież późna	1 230,81
Razem trzebieże	2 366,09
Ogółem	2 366,09

NTG przyjęła rozmiar użytkowania przedrębego w wysokości **195 328 m³ netto**, co stanowi 70 % spodziewanego przyrostu w drzewostanach nieplanowanych do użytkowania rębego.

Wielkość użytkowania przedrębego w poszczególnych drzewostanach będzie wynikała z aktualnych potrzeb hodowlanych tych drzewostanów.

Projektowany łączny rozmiar użytkowania głównego na I 10-lecie (grubizna netto z 5% przyrostu do użytków rębnych zaliczonych na etat) wynosi:

Obręb nadleśnictwo	Zaliczone na etat			Nie zaliczone na etat	Razem użytki rębne z 5% przyrostem	Użytki* przedrębne	Razem użytki główne
	Użytki rębne	5% spodziew. przyrostu miąższości	Miąższość z 5% przyrostem				
Miąższość grubizny netto [m ³] / Miąższość grubizny brutto [m ³]							
1	2	3	4	5	6	7	8
Obręb Lipowa	44 558	2 228	46 786	9 717	56 503	53 200	109 703
	50 027	2 501	52 528	10 715	63 243	66 500	129 743
Obręb Węgierska Górka	59 652	2 983	62 635	4 993	67 628	142 128	209 756
	66 810	3 340	70 150	5 552	75 702	177 660	253 362
Nadleśnictwo	104 210	5 211	109 421	14 710	124 131	195 328	319 459
	116 837	5 841	122 678	16 267	138 945	244 160	383 105

Tabela nr XVII. Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć - Nadleśnictwo Węgierska Górka.

Kategoria cięć	Powierzchnia		Miąższość grubizny	
	ha		w m ³	
	cięć* (manipulacyjna)	do odnowienia	brutto	netto
1	2	3	4	5
I. Użytki rębne:				
A. Zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)	1462,27	438,91	116837	104210
Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych			5841	5211
Łącznie użytki rębne ze spodziew. przyrostem	1462,27	438,91	122678	109421
B. Nie zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)				
1. uprzągnięcie płazowin				
2. uprzągnięcie nasienników i przestojów			15840	14325
3. pozostałe	6,08		427	385
Razem nie zaliczone	6,08		16267	14710
Razem użytki rębne	1468,35	438,91	138945	124131
II. Użytki przedrębne				
A. Czyszczenia				
B. Trzebieże	2366,09			
w tym TW	1135,28			
TP	1230,81			
Razem użytki przedrębne (m ³ wg przyjęt. etatu)	2366,09		244160	195328
Ogółem użytki główne (I+II)	3828,36	438,91	383105	319459

5. Wytyczne w zakresie hodowli lasu

Przyjęto następujące typy drzewostanów (TD) oraz ramowe składy gatunkowe odnowień w zależności od typu siedliskowego lasu.

Typ Siedliskowy Lasu	Typ drzewostanu	Ramowy skład gatunkowy odnowień (udziały procentowe)
1	2	3
BWG	Św	Św 80%, Jrz i in. 20%
LMWYŻŚW	Db-Bk	Bk 50%, Db 30%, Md, Jd i in. 20%
BMGŚW	Bk-Św	Św 50%, Bk 30%, Jw, Jd i in. 20%
BMGW	Jd-Św	Św 50%, Jd 30%, Jw, Bk i in. 20%
LMGŚW	Jd-Św-Bk	Bk 30%, Św 30%, Jd 20%, Jw, Wz i in. 20%
LMGW	Św-Jd-Bk	Bk 30%, Jd 30%, Św 20%, Jw, Wz i in. 20%
LGŚW	Jd-Bk	Bk 50%, Jd 30%, Św, Jw, Wz i in. 20%
LGW	Bk-Jd	Jd 50%, Bk 30%, Św, Jw, Wz i in. 20%
LLG	Js-Olsz	Olsz 40%, Js 30%, Św, Jw, Wz i in. 30%

Rozmiar zadań z zakresu hodowli lasu przedstawia się następująco:

Rodzaj czynności	Obręby		Razem		
	Lipowa	Węgierska Górka			
	1	2	3	4	
Odnowienie powierzchni leśnej niezalesionej, w tym:					
Odnowienie zrębów					
Odnowienie halizn					
Odnowienie płazowin					
Zalesienia gruntów nieleśnych					
Odnowienie projekt. zrębów zupełnych					
Razem na powierzchni otwartej	0,00	0,00	0,00		
Projektowane odnow. przy rębniach złożonych	314,33	207,53	521,86		
Podsadzenia	0,00	8,26	8,26		
Dolesienia luk i przerzedzeń	89,83	10,47	100,30		
Razem odnowienia pod osłoną	404,16	226,26	630,42		
Razem odnowienia i zalesienia	404,16	226,26	630,42		
Poprawki i uzupełnienia w istniejących uprawach i młodnikach	63,29	5,06	68,35		
Razem poprawki i uzupełnienia	63,29	5,06	68,35		
Ogółem odnowienia, zalesienia, poprawki i uzupełnienia	467,45	231,32	698,77		
Wprowadzanie podszytów	0,00	0,00	0,00		
Pielęgnowanie	gleby	402,29	253,66	655,95	
	upraw	upraw (CW)	898,14	877,91	1776,05
	młodników(CP)	1104,74	2393,59	3498,33	
Razem pielęgnowanie	2405,17	3525,16	5930,33		
Melioracje	wodne	0,00	0,00	0,00	
	agrotechniczne	467,45	231,32	698,77	
Razem melioracje	467,45	231,32	698,77		

Zgodnie z §46 ust 13 IUL nie planowano do pielęgnacji projektowanych upraw, jak też wielkości projektowanych poprawek i uzupełnień w projektowanych uprawach. Orientacyjny rozmiar pielęgnacji projektowanych do założenia upraw przyjęto w wysokości około 559 ha (80% planowanych odnowień). Wielkość ta nie zostanie ujęta w PUL, a będzie realizowana przez Nadleśnictwo na podstawie stwierdzonych potrzeb.

6. Wytyczne w zakresie użytkowania ubocznego lasu

Nadleśnictwo nie prowadzi użytkowania ubocznego lasu. Nadleśnictwo prowadzi nadzór na czterech kołami łowieckimi.

7. Wytyczne w zakresie ochrony lasu w tym ochrony przeciwpożarowej

Podczas Narady nie wniesiono zastrzeżeń do przedstawionych w referacie wykonawcy projektu planu, wytycznych w zakresie ochrony lasu. Zagadnienia z zakresu ochrony lasu zostały przedstawione w oparciu o referat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Opolu.

Zagadnienia z zakresu ochrony lasu zostaną przedstawione na „Mapie ochrony lasu” w skali 1:25000.

Lasy Nadleśnictwa Węgierska Górka zakwalifikowano do III kategorii – małego zagrożenia pożarowego. Mapa ochrony przeciwpożarowej została wykonana na mapie przeglądowej Nadleśnictwa w skali 1:25 000 łącznie dla obu obrębów.

8. Potrzeby inwestycyjne Nadleśnictwa

Przedstawione kierunkowe potrzeby w zakresie budownictwa ogólnego i drogowego zostały zaakceptowane przez uczestników narady.

9. Podział na leśnictwa

Nadleśnictwo Węgierska Górka podzielone jest na 13 leśnictw o średniej powierzchni 721ha.

Numer leśnictwa Leśnictwo	Oddziały	Powierzchnia [ha]						
		Leśna		Razem	Związ. z gosp.	Nieleśna	Razem	
		Zalesiona	Niezał.					
1	2	3	4	5	6	7	8	
Obręb Lipowa								
8	Kalonka	1-19, 116	448,16		448,16	7,62	1,95	457,73
9	Skrzyczne	20-44, 117-122	850,10		850,1	22,81	0,84	873,75
10	Ostre	64-79, 127	432,45		432,45	18,6	4,81	455,86
11	Lukaszne	45-63, 123-126	574,01		574,01	14,98	0,40	589,39
12	Morońska	80-97, 128	462,34	0,33	462,67	10,78	1,40	474,85
13	Radziechowy	98-115	502,13		502,13	12,73		514,86
	Razem	1-128	3 269,19	0,33	3 269,52	87,52	9,40	3 366,44
Obręb Węgierska Górka								
1	Cięcinki	1-24	581,65	6,21	587,86	12,46	0,57	600,89
2	Zabnica	25-54, 56-57, 81	829,24		829,24	27,18	9,03	865,45
3	Boracza	55, 58-80, 82-91, 97	911,70		911,7	32,84	0,35	944,89
4	Prusów	92-96, 98-125	806,73		806,73	21,32	2,27	830,32
5	Kamesznica	214-253, 255	934,01		934,01	25,9	7,65	967,56
6	Sikorczane	167-213	937,53		937,53	39,64	2,7	979,87
7	Zielona	126-145, 148-166, 254	769,27		769,27	29,02	17,47	815,76
	Razem	1-145, 148-255	5 770,13	6,21	5 776,34	188,36	40,04	6 004,74
	Razem Nadleśnictwo		9 039,32	6,54	9 045,86	275,88	49,44	9 371,18

10. Lasy niepaństwowe

Nadleśnictwo prowadzi nadzór nad 4 663 ha lasów niepaństwowych.

Czynności nadzoru wykonują leśniczowie lasów państwowych w zasięgu których położone są lasy nadzorowane.

11. Zagadnienia zagospodarowania turystycznego

Uwagi wniesione przez Nadleśnictwo w Koreferacie do przedstawionych w referacie wykonawcy projektu wytycznych w zakresie zagospodarowania rekreacyjnego zostały uwzględnione.

12. Program ochrony przyrody

Program Ochrony Przyrody stanowi część „Planu urządzenia lasu”. POP został zweryfikowany i zaktualizowany. W Programie zamieszczono kompleksowy opis walorów przyrodniczych, społecznych i historycznych Nadleśnictwa. W Programie przedstawiono zakres ochrony zasobów przyrody na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa, sposoby i metody jej realizacji. Opisano te zadania w kontekście Prognozy oddziaływania na środowisko projektu PUL oraz uwzględniono zapisy dokumentacji do ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki i PLB240002 Beskid Żywiecki zamieszczone na stronie RDOŚ w Katowicach wg stanu na 25.10.2013 r.

Wykonana została też mapa przeglądowa walorów przyrodniczo kulturowych.

13. Ocena oddziaływania na środowisko projektu Planu U.L.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach (pismo znak: WPN.611.17.2011.AJL.3) oraz Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny (pismo znak: NZ/521/G/0254/19/11, NZ.521-36/11) uzgodnili zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie.

Zawartość przedstawionej prognozy jest zgodna z Ustawą z dnia 3 października 2008 r.

„o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko” oraz uzgodnieniami zakresu i stopnia szczegółowości.

W POŚ uwzględnione zostaną zapisy dokumentacji do ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki i PLB240002 Beskid Żywiecki zamieszczone na stronie RDOŚ w Katowicach wg stanu na 25.10.2013 r.

Przedstawiona prognoza wykazała brak znaczącego negatywnego oddziaływania projektu Planu urządzenia lasu na obszary Natura 2000 i środowisko (w tym gatunki roślin, zwierząt i siedliska przyrodnicze).

Zgodnie z IUL wykonana została również „Mapa sytuacyjna obszarów chronionych i funkcji lasu”.

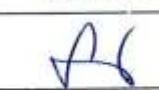

Protokolowała:

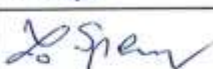

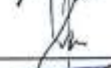

Przewodniczący Komisji:

Węgierska Górka 17.10.2013r.

Lista obecności Narady Techniczno-Gospodarczej w sprawie opracowania projektu Planu Urządzania lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górka

Lista obecności

Lp	Imię i Nazwisko	Stanowisko	Instytucja	Podpis
1			Ministerstwo Środowiska Departament Leśnictwa	
2	Wojciech Wolcendorff	specjalista	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych w Warszawie	
3				
4	Miroslawa Kuczyk-Sawicka	Naczelnik WPN	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach	Miroslawa K.
5	Adam Jurekowski	opł. specjalista		
6	Bogdan Giebowalski	1ca dyr.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach	
7	Maria Labno	N-K ZG		"Labno
8	Witold Szmajdziński	st. sp. SL		
9				
10				
11				
12			Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Katowicach	
13			Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pozarnej w Katowicach	
14	STANISŁAW KULIŃSKI	KOMENDANT POWIATOWY	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pozarnej w Żywcu	
15			Komenda Powiatowa Policji w Żywcu	
16			Starostwo Powiatowe w Żywcu	
17	JAN WILKOWSKI	Pracownik		
18	Przemysław Tybirk	Wójt	Wójt Gminy Węgierska Górka	

19	STANISŁAW CARVA		Wójt Gminy Lipowa	
20	Grzegorz Figura		Wójt Gminy Rdziechowy-Wieprz	
21			Wójt Gminy Miłówka	
22			Stowarzyszenie dla Natury "Wilki"	
23			Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego w Poznaniu	
24	TADEUSZ GOKUCH	V-przes Ddz. Białogóra	Babiogórski oddział PTTK	
25	Wojciech GAWEŁ	WŁAŚCICIEL	WGB Firma Usługowo Handlowa Wojciech Gaweł	
26			Zakład Wyrobów drzewnych PRO-DREWEX Sp. z o.o.	
27	Angelika Piecuch	p.o. Kierownika ZPRDŚ Dłżywc	Lespolca S.A. Horyzonty Żywiecki Park Krajobrazowy Z S. W. Będzinie	
28	Mikołaj Gajdon	20 P22	Beskidzka Okręgowa Rada Lowiecka	
29			Uniwersytet Rolniczy w Krakowie	
30	Wiktoria Niecko	Inspktor Zarządu Biura	Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie	
31	Krzysztof Płatek	Dyrektor		
32	Zdzisław Spender	szef dystrybucji		
33	Helena Gajdon	kiór. sprac. TV		
34	Anna Ulanowska	N-cy	Nadleśnictwo Węgierska Górka	
35	Arleta Krus	spec. SL		
36	Małgorzata Kupera	Spec. SL		
37	Andrzej Releisz	St. sp. Zag. Las		
38	Tomasz Cieska	J.N		
39	Henryk Tłotke	J.N.		

40	Canapou Gault	Warrin's 202	2025 20y loan w/ 0% int	
41	Wojciech Polylon	Z-on N-orego	N-ckao W. Janku	
42	Desuta Polje	St. Polj ob. 500's	RDP Ketouice	Polje
43				
44				
45				
46				
47				
48				
49				
50				
51				
52				
53				
54				
55				
56				
57				
58				
59				
60				

Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w sprawie uznania lasów za ochronne

ZARZĄDZENIE NR 103

Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa
z dnia 29 lipca 1994r.

w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Węgierska Górka.

Na podstawie art. 16 pkt 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. Nr 401, poz.444, zm. Dz.U. z 1992 r. Nr 21, poz.85 i Nr 54, poz.254 i z 1994 r. Nr 1 poz.3) zarządza się, co następuje:

§ 1

1. Uznaje się za ochronne lasy stanowiące własność Skarbu Państwa o powierzchni łącznej około 9260 ha, wchodzące w skład Nadleśnictwa Węgierska Górka w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach położone wg stanu na dzień 01.01.1983 r. jak niżej:

- 1) w obrębie leśnym Lipowa lasy uszkodzone na skutek działalności przemysłu o powierzchni łącznej około 3352 ha, w oddziałach: 1-129;
- 2) w obrębie leśnym Węgierska Górka o powierzchni łącznej około 5908 ha w tym:
 - a) lasy glebochronne o powierzchni łącznej około 489 ha w oddziałach: 25-31, 36-44, 46-48;
 - b) lasy wodochronne o powierzchni łącznej około 5129 ha w oddziałach: 1-24, 32-35, 45, 49-54, 56-73, 78-145, 148-253, 255;
 - c) lasy stanowiące drzewostany nasienne o powierzchni łącznej około 160 ha w oddziałach: 28, 29, 49, 50, 57, 62, 98, 100, 194, 248-250, 252;
 - c) lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej o powierzchni łącznej około 130 ha w oddziałach: 55, 74-77.

2. Szczegółową powierzchnię lasów ochronnych określi plan urządzenia lasów dla Nadleśnictwa Węgierska Górka na okres od 01.01.1994 r. do 31.12.2003 r.

§ 2

Pozostałe lasy tego nadleśnictwa, które dotychczas były uznane za ochronne, a nie wymienione w § 1 – pozbawia się charakteru ochronnego.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 1995 r.

MINISTER
Stanisław Żelichowski

Protokół kontroli pomiaru miąższości przeprowadzonej w wydzieleniach leśnych

Protokół z kontroli pomiaru miąższości w wylosowanych wydzieleniach leśnych pomierzonych w trakcie prac urządzeniowych w Nadleśnictwie WĘGIERSKA GÓRKA.

Dodatkowo w trakcie odbioru dokonano również kontroli pomiaru drewna martwego na wybranych powierzchniach próbnych zgodnie z § 62 IUL.

W dniach 27-28.05.2013r. na terenie Nadleśnictwa **Węgierska Górka** dokonano kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach kołowych zakładanych w trakcie prac urządzeniowych.

Kontroli dokonał Zespół zadaniowy powołany przez Dyrektora RDLP w Katowicach w składzie:

Przedstawiciel RDLP Katowice:

mgr inż. Danuta Pająk
mgr inż. Grzegorz Janas

Starszy Referent ds. SOOŚ RDLP Katowice
Główny Specjalista ds. Urządzania Lasu RDLP Katowice

przedstawiciel Nadleśnictwa:

mgr inż. Wojciech Motyka
inż. Henryk Tłałka

Z-ca Nadleśniczego Nadleśnictwa Węgierska Górka
Inżynier Nadzoru Nadleśnictwa Węgierska Górka

przedstawiciele Wykonawcy:

mgr inż. Zdzisław Spendel
mgr inż. Aleksandra Jasińska M'Bodj

Z-ca Dyrektora BULiGL o/Kraków
Kierownik drużyny UL BULiGL

Do kontroli wylosowano **obręb Lipowa**, a następnie **41** wydzielen leśnych. Załącznikiem do protokołu jest wydruk *Kontroli wydzielen leśnych*.

W oparciu o wynik kontroli Zespół zadaniowy podjął decyzję, iż pomiary zapasu w wydzieleniach leśnych w Nadleśnictwie **Węgierska Górka** należy **przyjąć / odrzucić**.

Podpisy:

1.

2.

3.

4.

5.

6.

Węgierska Górka, 28.05.2013r.

Wyniki pomiarów na kontrolowanych powierzchniach.

Lp.	Nr pow. próbn ej	Adres leśny	Taksator	Kontrola	Różnica	Uwagi
			V	V	V	
1	7	08-2 -b	220	220	0	
2	27	08-3 -d	-	-	-	
3	47	08-6 -a	250	250	0	
4	67	08-9 -a	350	350	0	
5	87	08-10 -d	330	330	0	
6	107	08-15 -c	430	530	+100	Poprawić zadrzewienie z 0,6 na 0,8
7	127	08-16 -d	245	245	0	
8	147	08-17 -b	145	145	0	
9	167	08-18 -d	240	240	0	
10	187	09-20 -b	270	270	0	
11	207	09-22 -b	185	185	0	
12	227	09-23 -a	195	195	0	
13	247	09-24 -b	360	400	+40	
14	267	09-25 -b	330	360	+30	
15	287	09-29 -c	255	255	0	
16	307	09-34 -a	120	130	+10	
17	327	09-37 -a	215	200	-15	
18	347	09-43 -a	15	15	0	
19	367	11-47 -c	390	430	+40	
20	387	11-55 -d	260	300	+40	
21	407	11-59 -c	220	400	-	Zredukowane o cięcia zaplanowane na 2013
22	427	11-63 -d	325	325	0	
23	447	10-64 -a	120	120	0	
24	467	10-66 -b	85	85	0	
25	487	10-68 -c	100	100	0	
26	507	10-72 -c	290	350	+60	Poprawić zadrzewienie z 0,9 na 1,0
27	527	10-74 -c	300	300	0	
28	547	10-78 -a	260	230	+30	
29	567	12-80 -a	80	70	-10	
30	587	12-83 -b	220	320	+100	Poprawić zadrzewienie z 0,6 na 0,8
31	607	12-85 -a	80	-	-	Nie oceniano ze względu na zmianę opisu
32	627	12-91 -a	300	330	+30	
33	647	12-95 -f	260	260	0	
34	667	12-96 -s	100	100	0	
35	687	13-98 -a	105	115	+10	
36	707	13-100 -c	95	95	0	
37	727	13-103 -a	130	130	0	
38	747	13-105 -c	305	320	+15	
39	767	13-109 -f	295	310	+15	
40	787	08-116 -a	290	300	+10	
41	807	09-117 -b	100	300	-	Zredukowane o cięcia zaplanowane na 2013

Koreferat Nadleśniczego Nadleśnictwa Węgierska Górka do referatu BULiGL
na Naradę techniczno-Gospodarczą

**KOREFERAT NADLEŚNICZEGO
NADLEŚNICTWA Węgierska Górka**

do referatu
na **Naradę Techniczno – Gospodarczą**
BULiGL Oddział w Krakowie

Węgierska Górka 2013.09.27

Niniejszy Koreferat stanowi odniesienie do Referatu na Naradę Techniczno-Gospodarczą przygotowanego przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Krakowie.

Referat BUiGL Oddział w Krakowie uwzględnia dotychczasowe ustalenia i uzgodnienia tj. w szczególności:

- a. wytyczne wynikające z Komisji Założeń Planu
- b. ustalenia wynikłe w trakcie uzgodnień z Leśniczymi oraz pracownikami nadzoru nadleśnictwa dotyczące danych uzyskanych w taksacji oraz proponowanych zabiegów gospodarczych w tym w szczególności dotyczące:
 - użytkowania rębego, rodzaju rębni, nawrotów cięć
 - drzewostanów przeznaczonych do przebudowy
 - pow. proponowanych do sukcesji naturalnej
 - pow. KO i KDO
 - wskazań gospodarczych w drzewostanach nie objętych użytkowaniem rębnym
- c. ustalenia na gruncie dotyczące postępowania z drzewostanami uszkodzonymi zakwalifikowanymi do przebudowy
- d. ustalenia dokonane w siedzibie BULiGL przy udziale pracownika RDLP oraz pracowników nadleśnictwa dotyczące m.in. planowanego rozmiaru użytkowania, rozmiaru innych zadań gospodarczych oraz pozostałych parametrów zawartych w przygotowywanym planie urządzania lasu.

W związku z dokonanymi uzgodnieniami Nadleśnictwo Węgierska Górka akceptuje zapisy zawarte w Referacie BULiGL, niektóre tylko punkty Referatu wymagają pewnych uzupełnień, wyjaśnień lub komentarza.

1.4 Charakterystyka warunków ekonomicznych Nadleśnictwa oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego

Wskaźnik rocznego wyniku ekonomicznego, oraz orientacyjną prognozę rocznego wyniku ekonomicznego Nadleśnictwa:

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Węgierska Góra

Tabela nr XX: Orientacyjna prognoza przeciętnego rocznego wyniku ekonomicznego nadleśnictwa, spodziewanego według etatu użytkowania głównego przyjętego do realizacji w planie urządzania lasu oraz według orientacyjnego etatu potencjalnego, obliczonego dla porównania z uwzględnieniem pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych

Lp	Wielkość pozyskania drewna oraz ważniejsze wskaźniki kosztów i przychodów	Jednostka miary	Przeciętnie rocznie za ostatnie 3 lata	Według etatu użytkowania głównego przyjętego do realizacji w planie UL	Według orientacyjnego o etatu potencjalnego z uwzględnieniem pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych
1	2	3	4		
1	Przeciętna roczna ilość pozyskiwanego drewna	m ³	152140	32	32
2	Koszty administracyjne	tys. zł	4509,01	4510	4510
3	Koszty ochrony lasu	tys. zł	1599,51	950	950
4	Koszty nasiennictwa i selekcji	tys. zł	75,75	30	30
5	Koszty odnowień i zalesień	zł/ha	6213	7130	7130
6	Przeciętna roczna ilość odnowień i zalesień	ha	223,07	61	61
7	Koszty pielęgnowania upraw i młodników	zł/ha	563,92	790	790
8	Przeciętna roczna ilość pielęgnowanych upraw i młodników	ha	515	820	820
9	Koszty pozyskania i zrywki drewna	zł/m ³	64,89	78	78
Suma kosztów		tys. zł	23558,73	13800	13800
10	Przychody ze sprzedaży drewna	zł/m ³	216,72	200	200
Suma przychodów		tys. zł	29894,73	6600	6600
Wskaźnik udziału kosztów w przychodach (k/p)		zł	0,788	2,09	2,09

Jak wynika z przedstawionych wyliczeń nadleśnictwo Węgierska Góra będzie trwale deficytowe na następne dziesięciolecia.

1.4.5 Sieć dróg leśnych

Dostęp do kompleksów leśnych – w punkcie tym należy zaznaczyć że w związku z rozwojem terenów wiejskich poprzez przeznaczanie terenów pod zabudowę, wiele kompleksów leśnych zostaje odcięte od dróg wywozowych. Aby zachować dostęp do dróg wywozowych w wielu miejscach koniecznością będzie wykup prywatnych gruntów. Problem ten należy poddać gruntownej analizie na etapie sporządzania aneksu drogowego.

1.4.6 Czynniki antropogeniczne – punkt ten należy uzupełnić informacją o silnej presji na tereny leśne, łącznie z terenami rezerwatów przyrody, przez dzikich użytkowników quadów i motocykli crosowych.

3.8.2. GOSPODARKA ŁOWIECKA

W odniesieniu do danych dotyczących stanu jeleni i wyrządzanych przez nie szkód należy dodać uzupełniająco, że w minionym 10- leciu pomimo relatywnie niskiego wzrostu populacji, znacznie wzrósł odstrzał jeleni i tak :

- stan z ilości 291 szt. w 2004 r. wzrósł do 310 szt. w roku 2013 (wzrost o 7%)
- odstrzał z ilości 58 szt. w 2004/2005 wzrósł do 83 szt. w roku 2012/2013 (wzrost o 43 %)

Program Ochrony Przyrody poddano również wnikliwej analizie i stwierdzam że uwzględniono w nim dotychczasowe ustalenia i uzgodnienia.

Komentarza wymaga jednak pkt 9:

9. Rozwój rekreacji i turystyki

- Zdaniem nadleśnictwa istniejąca ilość urządzeń turystycznych zabezpiecza potrzeby odwiedzających tereny leśne nadleśnictwa.
- Nie przewiduje się wytyczania i budowy nowych ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych
- Ustawianie tablic informacyjnych kierujących ruch turystyczny w miejsca ciekawych tworów przyrody czy źródlisk, stoi w sprzeczności z ideą ograniczania uciążliwości ruchu turystycznego dla środowiska.
- Nadleśnictwo nie posiada terenów na których można organizować punkty gastronomiczne

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Węgierska Górka

Niniejszym dziękujemy Panom Dyrektorom BULiGL w Krakowie, Pani Kierownik Drużyny Urzędzeniowej oraz pracownikom BULiGI w Krakowie za merytoryczną współpracę przy sporządzaniu planu urządzania lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górka, w szczególności za wysiłek i merytoryczną współpracę przy tworzeniu przedmiotowego Planu Urządzania Lasu, za otwartość na sugestie zgłaszane przez Nadleśnictwo co do jego merytorycznej zawartości, a także za pomoc udzielaną nadleśnictwu przy formułowaniu stanowiska wobec planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 przygotowanego przez RDOŚ w Katowicach.

mgr inż. Marian Knapek
Nadleśniczy Nadleśnictwa